

MAGAZYN *razem z dodatkami*

Ostrzeżenia o suszy. Prof. Rowiński: Zaczynamy mieć poważne niedobory wody

● Prof. Ryszard Tadeusiewicz: Polscy inżynierowie i naukowcy za wielką wodą

PLUS TELEMAGAZYN z programem TV

Gazeta Krakowska

Piątek
24.04.2026

www.gazetakrakowska.pl

Nr 95 (23 736)
Cena 6,50 zł (w tym 8% VAT)

DZIŚ DODATEK, 20 STRON

- ▶ VeloMałopolska bije rekordy popularności
- ▶ Piesze wycieczki po Małopolsce z historią w tle
- ▶ Góry blisko Krakowa – 10 propozycji na rodzinny wypad za miasto

Kłopoty Zondacrypto i tysiące ofiar.

Sygnal, że rynek kryptowalut wymaga regulacji **str. 14**

Sławomir Gortych i książka „Święto Karkonoszy”:

Dom bez historii nie byłby prawdziwym domem **str. 20**

Muzeum Wielkiej Wojny stanie na Górze Cmentarnej.

Miasto Gorlice odsłania karty i zaprasza na konferencję **str. 3**

„Poszukiwany, poszukiwana”, czyli Marysia kontra PRL. Uwielbiany film ma 53 lata **str. 26**

Nr ISSN 2353-6144

Nr indeksu 35015X

REKLAMA

0211496057

W życiu liczy się
SZCZĘŚCIE

Daj mu szansę i graj!

Graj w punktach LOTTO, w aplikacji i na lotto.pl

18+

TYDZIEŃ Z GAZETĄ KRAKOWSKĄ

SOBOTA

● MAGAZYN PRZY SOBOCIE

PONIEDZIAŁEK

● DODATEK SPORTOWY

WTOREK

● PULS BIZNESU

ŚRODA

● MAGAZYN ZDROWIE

CZWARTEK

● POD PARAGRAFEM

PIĄTEK

● PULS POLSKI

MAGAZYN PRZY SOBOCIE

● DLA ŁUKASZA SIMLATA AKTORSTWO JEST NARKOTYKIEM ● IRENA DZIEDZIC BYŁA GWIAZDĄ PRZEZ DEKADY ● KLIMAT PÓŁWYSPY HELSKIEGO PRZYCIĄGA

FOT. NAC

ZAMÓW PRENUMERATĘ: tel. 12 312 53 88, bok.prenumerata@polskapress.pl, prenumerata.gazetakrakowska.pl

Janusz Michalczyk

JAK BYĆ DOBRYM CZŁOWIEKIEM?

Takie pytanie zadał na jednym ze swoich ostatnich wykładów filozof Tomasz Stawiszyński, po czym sformułował dość lakoniczną odpowiedź: należy być użytecznym dla innych. Niech nas nie zmyli jej pozorna banalność, bo Stawiszyński zaproponował niespodziewane odniesienie - mianowicie sytuację wspólnego spędzania świąt przez rodzinę, w której niektórzy są religijni, a inni - nie. Zanim pojedziemy dalej, przypomnijcie sobie, jak to wyglądało u Was podczas niedawnej Wielkanocy.

Sugestia Stawiszyńskiego jest taka, że niereligijni powinni schować swoją niewiarę do kieszeni, bo najważniejsze jest poczucie wspólnoty. Nie zgadza się z takim podejściem Karol Fjałkowski. Dla niego to dowód na hipokryzję i brak powagi. Taki racjonalista (ateista)

łamiący się opłatkiem lub maszerujący ze święconką do kościoła nie różni się od typowego katolika, który na co dzień sam nie wie, w co wierzy, zaś religijność sprowadza do uczestniczenia w rytuałach. Fjałkowski mówi twardo: jeśli nie wierzysz, to nie obchodź świąt, a będziesz żył w zgodzie z samym sobą; szanuj przekonania bliskich, ale niech oni szanują twoje poglądy.

Paradoksalnie, to samo, tyle że z katolickich pozycji ogłosił parę lat temu Marcin Matczak, który skrytykował niewierzących, że obchodzą święta - ubierają choinkę i śpiewają kolędy bez żadnej głębi religijnej. Dla niego takie zachowania są niepoważne, bo dorośli postępują bezrefleksyjnie jak dzieci; bez troski bawią się, by nie powiedzieć - błaznują. I Fjałkowski, i Matczak nie akceptują ewentualnych wyjaśnień, że świętowanie Bożego Narodzenia czy Wielkanocy jest wyrazem szacunku dla narodowych tradycji albo kontynuacją ludowego zwyczaju, gdyż takie postawienie sprawy uznają za zwykłą wymówkę.

Teraz moglibyśmy się pospierać, czy większą wadą współczesności jest brak odwagi ludzi, by ujawniać swoje przekonania, czy raczej kompletne zagubienie i pomieszanie pojęć. Podnieśmy nieco poprzeczkę. Moim zdaniem, dobrym człowiekiem nie jest ten, kto bywa grzeczny, miły, życzliwy. Jesteś dobry, gdy masz poukładane w głowie, potrafisz być szczery, nie odczuwasz nienawiści, a jak coś schrzanisz, to przeprosisz i naprawisz w miarę możliwości. A święta niech każdy spędza, jak chce...

TELEFONY

- Numer alarmowy 112
- Pogotowie ratunkowe 999
- Całodobowa Informacja Medyczna 12 661-22-40
- Telefon zaufania 12 413 71 33
- Pogotowie energetyczne - 991, gazowe 992, ciepłownicze 993, wod-kan. 994
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej 12 421 92 82
- Całodobowa Informacja Pacjenta 800 190 590
- Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111
- Straż Miejska Kraków 986
- Całodobowa linia wsparcia 800 702 222
- Biuro numerów 118 913

POGODA

DZIŚ

MAX
14°CMIN
6°C

Wiatr W. 15 km/h

Uwaga: Coraz cieplej, choć szału nie ma. Słońce za chmurkami

JUTRO

MAX
18°CMIN
7°C

Wiatr W. 24 km/h

Uwaga: Ładna sobota, trochę chmur, ciepło, no i słońce

ZDJĘCIE DNIA

Wawel otwiera nową trasę dla zwiedzających. „Nie robimy tu Disneylandu”.

Nie królowie, nie groby, ale smok jest najczęściej wyszukiwanym symbolem Wawelu przez zagranicznych turystów, Smocza Jama zaś jednym z ulubionych miejsc odwiedzin na wzgórze przez najmłodszych. Wawel otworzył dla zwiedzających Smoczą Jamę po wielomiesięcznej modernizacji, teraz stała się ona częścią nowej trasy zwiedzania - „Szukając smoka” łączącej podziemne lokum smoka z wystawą „Międzymurze”. AP

FOT. WOJCIECH MATUSIK

ROZMOWA DNIA

ŻYJEMY W POLSCE OD PONAD 600 LAT

Mira Suchodolska
PAP

Rozmowa z Romanem Kwiatkowskim, prezesem Stowarzyszenia Romów w Polsce.

Dlaczego Romowie, a nie Cyganie? Przecież ta druga nazwa ma swoje historyczne uzasadnienie.

Nigdy nie byliśmy Cyganami. To nazwa nadana z zewnątrz, obca. Wywodzi się ze średnio-greckiego „athinganoi” (czyli Egipcjanie). My urodziliśmy się jako Romowie i tak o sobie mówimy. Kiedyś rzeczywiście bywało tak, że między sobą używaliśmy słowa „Romowie”, a na zewnątrz nie reagowaliśmy na „Cygany”. Starsze pokolenie często się z tym godziło, traktowało to jako coś zastanego. Ale to się zmieniło - i to bardzo wyraźnie.

Sprawdziłam dane dotyczące edukacji. Wynika z nich, że tylko 3-4 proc. Romów ma wykształcenie wyższe, a większość kończy edukację na podstawówce. To prawda?

Bez kontekstu te liczby są po prostu krzywdzące. Przez dziesięciolecia dzieci romskie były masowo kierowane do szkół specjalnych. I to nie dlatego, że miały deficyty, tylko dlatego, że stosowano wobec nich nieadekwatne testy psychologiczne. Wyobraźmy sobie dziecko, które wychowuje się w innym środowisku językowym, trafia na test skonstru-

owany dla innej grupy - i na tej podstawie uznaje się, że ma „niedorozwój”. To absurd. My przeprowadziliśmy badania - z udziałem niezależnych ekspertów - które pokazały jasno: problemem nie były dzieci, tylko narzędzia diagnostyczne. Dopiero po latach państwo się do tego przyznało. Za czasów ministra edukacji Katarzyny Hall klasy romskie zaczęły wygaszać. Dziś sytuacja się poprawia. Mamy studentów, absolwentów uczelni, ludzi nauki. Ale to jest proces długofalowy.

Na ile to są obserwacje ogólne, a na ile własne doświadczenie?

To jest jedno i drugie. Ja to widzę nie tylko jako działacz, ale przede wszystkim jako ojciec. Moje dzieci są najlepszym dowodem na to, jak bardzo zmieniła się rzeczywistość. Wychowałem je w szacunku do naszej kultury, ale jednocześnie od początku było dla mnie jasne, że najważniejsza jest edukacja i samodzielność. Najmłodsza córka studiuje na Uniwersytecie Jagiellońskim - to pokazuje, że młode pokolenie Romów nie chce być zamykane w jednej roli, w jednym temacie. Oni chcą żyć normalnie - rozwijać się, wybierać swoją drogę, nie być definiowani wyłącznie przez pochodzenie. Moje dzieci nie potrzebowały żadnych specjalnych programów, żadnych „ułatwień dla Romów”. Potrzebowały normalnych warunków; dostępu do edukacji, spokoju i braku uprzedzeń. Dlatego ja zawsze

FOT. STOWARZYSZENIE ROMÓW W POLSCE

PRZYRODA

Żalobniczka

Rusałka żalobniczka zwana krótko żalobniczką, jest najbardziej okazałym i najpoważniej wyglądającym motylem wiosny. Czarna, żalobna barwa skrzydeł idealnie pasuje do nazwy gatunku. W przypadku tego motyla są też ocieplające wygląd elementy. Otóż wierzch skrzydeł jest ak-

powtarzam: nie róbcie z nas projektu społecznego. Dajcie nam normalnie żyć, a resztę zrobimy sami.

Spoleczność romska nie jest jednolita. Jakie są podziały?

Jak w każdej społeczności. Mamy konserwatystów, liberałów, osoby bardzo tradycyjne i bardzo nowoczesne. Ale to nie jest podział, który nas rozбивa. Społeczność romska w Polsce nie jest jednorodna. Funkcjonuje kilka grup, z których najbardziej rozpoznawalne to Polska Roma, Bergitka Roma, a także grupy wywodzące się z Europy Środkowej, jak Kelde-rasze czy Lowarzy. Różnią się historią, stopniem zachowania tradycji, stylem życia, a także doświadczeniami społecznymi. Polska Roma przez wieki prowadziła bardziej wędrowny tryb życia i w większym stopniu zachowała tradycyjny kodeks Romanipen. Z kolei Bergitka Roma od dawna funkcjonowała w osiadłych społecznościach, częściej podejmując pracę najemną. Te różnice nie oznaczają podziałów - raczej pokazują bogactwo i wewnętrzną różnorodność tej samej kultury. To tak jak w Polsce - są różnice regionalne, różne poglądy polityczne, różne style życia. A jednak mówimy o jednym społeczeństwie.

Grzegorz Tabasz

nasz REGION

KRÓTKO

KRAKÓW

W dawnym klasztorze powstanie obserwatorium trendów

W historycznej dzielnicy Wesoła w Krakowie powstaje nowe miejsce dla kultury, współpracy i miejskich innowacji. W historycznym obiekcie dawnego klasztoru Karmelitów Bosych zlokalizowane zostanie Obserwatorium Trendów dla Kultury. - Zakończyliśmy postępowanie przetargowe i podpisaliśmy umowę na wykonanie prac remontowych oraz adaptacyjnych w budynku przy ulicy Kopernika 19. W historycznym

obiekcie dawnego klasztoru Karmelitów Bosych powstanie Obserwatorium Trendów w Kulturze. To kolejny krok w przekształcaniu Wesołej w zieloną dzielnicę kreatywną Krakowa - podkreśla Katarzyna Olesiak, prezes Agencji Rozwoju Miasta Krakowa.

Będzie to miejsce, w którym mieszkańcy, eksperci i instytucje będą wspólnie pracować nad rozwiązaniami dotyczącymi kultury i turystyki w Krakowie. (TYM)

NOWA TRASA DO MISTRZEJOWICE

Tory już są. Teraz sadzą drzewa

FOT. PIOTR TYMCZAK

Trwają prace wykończeniowe w ramach budowy linii tramwajowej do Mistrzejowic. W sobotę, 18 kwietnia, krakowianie korzystając z pięknej pogody mieli okazję do spacerów i zobaczenia postępu robót. W wolnym dniu koparki były unieruchomione, ale prowadzono prace związane z sadzeniem drzew wzdłuż ul. Meissnera... „Drzewa sadzą. Dla przypomnienia - w pierwotnym projekcie w tym miejscu miało ich w ogóle nie być. Do wycinki przeznaczona była również część drzew bliżej ulicy Janickiego. Finalnie natomiast ten fragment ulicy powinien wyglądać całkiem dobrze” - skomentował w mediach społecznościowych Rafał Terkowski, radny Dzielnicy III Prądnik Czerwony.

Przypomnijmy, że trzy lata temu w związku z rozpoczęciem budowy linii tramwajowej z ul. Meissnera do Mistrzejowic mieszkańcy walczyli o ochronę przed wycinką jak największej liczby drzew i o nasadzenia zastępcze.

W związku z budową linii tramwajowej do Mistrzejowic 18 kwietnia została wprowadzona nowa organizacja ruchu na ul. Meissnera. Został zamknięty przejazd na wprost na relacji ul. Chałupnika - ul. Pszona. Oddane do użytku mają być dwie zawrotki: w pobliżu kościoła na ul. Meissnera - dla kierowców chcących dostać się na ul. Pszona; na wysokości ul. Meissnera 4 - dla kierowców wyjeżdżających z ul. Pszona. To ma być rozwiązanie docelowe. (TYM)

345

tysięcy uczniów przystąpi do egzaminów maturalnych. Angielski jest najczęściej wybieranym przedmiotem na poziomie rozszerzonym.

REGION

Seria wypadków pod Krakowem. Byli poszkodowani i utrudnienia na drogach

W czwartek, 23 kwietnia doszło do kilku wypadków na drogach. Po porannym karambolu na autostradzie A4 były kolejne wypadki i kolizje.

Na drodze ekspresowej S7 w okolicy węzła Widoma zderzyły się trzy pojazdy, a w Zabierzowie na drodze krajowej nr 79 miał miejsce wypadek z udziałem dwóch samochodów. Jedna osoba została poszkodowana. Na obu drogach były utrudnienia w ruchu.

KRAKÓW

TELEFON
dziennikarza dyżurnego

☎ 697 730 318

E-MAIL

✉ redakcja@gk.pl

Muzeum Wielkiej Wojny stanie na Górze Cmentarnej

Agnieszka Nigbor-Chmura
Gorlice

Plan jest ambitny, a wizualizacja imponująca. Budowla, którą miasto Gorlice chciało by ulokować na wschodnim zboczu Góry Cmentarnej, miałyby stać się muzeum nie tylko Bitwy Gorlickiej, ale całej Wielkiej Wojny. Na razie wszystkie ręce są na pokładzie staraj o to, by wzbudzić zainteresowanie tematem, zaangażować w niego ludzi kultury, oświaty, lobbować w środowiskach politycznych, które miałyby realny wpływ na to, że planowane przedsięwzięcie się urzeczywistni.

Choć Muzeum Wielkiej Wojny w Gorlicach wciąż tylko wygląda z papieru - mapy, szkicu, wizualizacji, to o temacie jest coraz głośniejsze. Zdecydowanie więcej będzie wiadomo po konferencji, którą organizuje miasto, a która ma odkryć karty, jak przyszła placówka miałyby wyglądać i jak funkcjonować.

Ta odbędzie się 27 kwietnia 2026 roku w Gorlickim Centrum Kultury, a zaproszeni są wszyscy, których interesuje historia, ale też przyszłość Gorlic.

Od pola bitwy do muzeum

- Głównym punktem konferencji „Od pola bitwy do muzeum: Gorlice na mapie euro-

FOT. WIZUALIZACJA UDOSTĘPNIONA PRZEZ UM GORLICE

pejskiego dziedzictwa Wielkiej Wojny” będzie przedstawienie wyników dotychczasowych prac nad merytorycznym i koncepcyjnym zarysem przyszłej instytucji muzeum oraz dyskusja nad kierunkami rozwoju muzealnictwa historycznego w regionie - zdradzają organizatorzy.

Wydarzenie jest częścią projektu GOV4PeaCE, skupiającego się na budowie międzynarodowej sieci współpracy wokół pamięci o Wielkiej Wojnie.

Program wydarzenia obejmuje omówienie roli operacji

gorlickiej w kontekście historii Europy, przedstawienie wypracowanej koncepcji programowej muzeum oraz prezentację wstępnej wizji architektonicznej.

- Wydarzenie ma charakter otwarty - zapraszamy wszystkich zainteresowanych historią, a także inicjatywę utworzenia nowej, jedynej w tej części Europy instytucji o charakterze międzynarodowym, upamiętniającej wszystkie strony konfliktu oraz ludność cywilną dotkniętą skutkami działań wojennych - zachęcają organizatorzy.

Stanie wieża widokowa

Z jedynej dostępnej wizualizacji wynika, że muzeum zostanie naturalnie wkomponowane we wschodnie zbocze Góry Cmentarnej, a otoczenia cmentarza nr 91 stanie się swego rodzaju parkiem historycznym, w którym pod chmurką stanie część muzealnych eksponatów.

Głównym miejscem prezentującym historię Wielkiej Wojny będzie kilka pawilonów usytuowanych kaskadowo.

Całość zwieńczy wieża widokowa na narożniku południowym narożniku cmentarza nr 91.

W niedzielę znowu zablokują zakopiankę

Barbara Cirynt

barbara.cirynt@polskapress.pl

Mieszkańcy południowych części Krakowa i gmin położonych wzdłuż planowanej trasy S7 do Myślenic uważają, że działania urzędników i inwestora zmierzają do skłócenia społeczeństwa.

A także zrzucenia odpowiedzialności za wybór wariantu na mieszkańców. Zapowiedzieli kolejny protest na zakopiance w niedzielę, 26 kwietnia w Głogoczowie w gminie Myślenice

na przejściu dla pieszych przy restauracji La Gondola. Początek blokady o godz. 16.

Mieszkańcy Krakowa oraz gmin Mogilany, Myślenice, Siepraw, Świątniki Górne, a także Wieliczka protestują od listopada. Po prezentacji przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad sześciu wariantów S7 na odcinku Kraków-Myślenice uznali, że wyboru nie ma. Wszystkie warianty nowej drogi ekspresowej będą po nocno zabudowanych terenach, co będzie się wiązało z wyburzeniami domów i przesiedleniami, podzieli podkra-

kowskie miejscowości, które już dzieli zakopianka. Nie chcą drugiej drogi niemal w sąsiedztwie istniejącej krajówki.

Po protestach, sprzeciwach, argumentach doszli do wniosku, że przeniesienie rozmów z Krakowa do Warszawy nic nie dało. Ludzie mówią, że protestują ze względu na bezmyślne wciskanie im nowej drogi ekspresowej w najbardziej zurbanizowany korytarz południowy pod Krakowem. Tłumaczą, że wychodzą na drogę walczą o zdrowy rozsądek - czytamy na forach protestujących komitetów.

Według protestujących mieszkańców nic nie dał fakt przejścia sprawy wyboru wariantów przez centralę GDDKiA w Warszawie, bo tam słyszą to samo, co przez kilka miesięcy w Krakowie.

Od nowa muszą podać wszystkie swoje argumenty, tłumaczyć jak wiele błędów popełniono w dokumentach i nie poprawiono ich mimo uwag. Wskazują też, że nikt ich nie słucha podczas rozmów, dyskusji, negocjacji przy stołach i na salach obrad. Dlatego wychodzą na drogę.

Między korkami a wykupem nieruchomości. Czy północna obwodnica Zakopanego powstanie?

Marcin Szkodziński
marcin.szkozdzinski@polskapress.pl

Dla jednych to jedyna szansa na oddech od spalin i gigantycznych zatorów na ulicy Kościeliskiej i Nowotarskiej, a dla innych - wieloletnia blokada życiowych planów i strach przed „betonowaniem” miasta.

Wokół projektu narosło wiele mitów, zwłaszcza tych dotyczących jej charakteru. Wielu wyobraża sobie trasę szybkiego ruchu przecinającą miasto, jednak wiceburmistrz Zakopanego, Bartłomiej Bryjak, prostuje te wyobrażenia.

- Nazwa zadania jest „obwodnica”, natomiast parametry drogi wskazują, że to będzie jedna z dróg lokalnych, podobnych do innych dróg, jakie mamy w mieście. Nazwa służy ze względu na funkcje. Natomiast w rzeczywistości to będzie droga z ograniczeniem ruchu do pięćdziesięciu, maksymalnie sześćdziesięciu na godzinę - wyjaśnia Bartłomiej Bryjak.

Zadaniem nowej trasy ma być stworzenie alternatywy dla osi dróg wschód-zachód w Zakopanem, która obecnie niemal w całości opiera się na ulicach Nowotarskiej i Kościeliskiej. Przejazd w wyżej położonych częściach miasta jest dziś utrudniony przez „barierę” w postaci Krupówek, które na żadnym odcinku nie są przejezdne.

Północna obwodnica Zakopanego, wciąż budzi skrajne emocje

Oddech dla zakopiańskiej Starówki

Ulica Kościeliska, pełna zażytkowej architektury i drewnianych chałup, jest dziś jedną z najbardziej obciążonych arterii pod Tatrami. - Ulica Kościeliska jest najprawdopodobniej najbardziej zatłoczoną ulicą w mieście. No i jest to nasza „zakopiańska starówka”, a jest najbardziej obciążona ruchem ze wszystkich ulic w mieście. Plan nowej, równoległej drogi powstał już dzie-

siątki lat temu - przypomina wiceburmistrz.

Rozłożenie ruchu na dwie równoległe drogi ma sprawić, że historyczne centrum Zakopanego odzyska spacerowy charakter, a przejazd ze wschodu na zachód przestanie zajmować kilkadziesiąt minut w sezonie.

Dramat zablokowanych mieszkańców

Największy problem mają jednak ci, których działki od lat

figurują w planach jako teren pod przyszłą drogę. Dla nich obwodnica to nie kwestia komfortu jazdy, ale walka o prawo do decydowania o własnym majątku. Od lat nie mogą tam budować nowych domów, a nawet większe remonty istniejących budynków nie są dozwolone.

- Wiele osób chciałoby, żeby już zostały im wypłacone należne odszkodowania, bo oni nie mogą postawić nowych domów w tym terenie, mimo że zabu-

dowa w tym terenie istnieje. Chcieliby to już sprzedać i móc coś zrobić gdzieś indziej. Od wielu, wielu lat są zablokowani, bo nikt tego nie wykupuje, a nikt inny nie chce też kupić. Jest to dla nich wielki problem i ci ludzie bardzo z tego powodu cierpią - przyznaje Bartłomiej Bryjak.

Dla tych mieszkańców „stan zawieszony” trwa zbyt długo. Brak wypłaconych odszkodowań sprawia, że czują się zakład-

Rozłożenie ruchu na dwie równoległe drogi ma sprawić, że historyczne centrum Zakopanego odzyska spacerowy charakter

nikami inwestycji, która wciąż jest na bardzo wczesnym etapie.

Lęk o zabetonowanie wąskiego terenu

Z drugiej strony barykady stoją ci, którzy boją się skali inwestycji. W niektórych miejscach projektowana droga, ze względu na zjazdy i pasy włączeniowe, może mieć znaczną szerokość, co w gęstej zabudowie Zakopanego budzi lęk o utratę walorów krajobrazowych domów i posesji znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie planowanej inwestycji.

Urzednicy uspokajają jednak, że do ostatecznych decyzji projektowych jeszcze daleka droga. Obecnie Zarząd Dróg Wojewódzkich stara się o uzyskanie decyzji środowiskowej. To etap przedprojektowy, a głosy sprzeciwu - jak twierdzi wiceburmistrz - wcale nie dominują podczas konsultacji.

- Jestem zaskoczony, że wielu osobom, które były na konsultacjach, te projekty nie przeszkadzały. Wydaje się, że dojdziemy powoli do etapu, gdzie mieszkańcy w większości chcą nowej drogi w tym miejscu - dodaje wiceburmistrz.

Metro przez Stary Kleparz czy plac Inwalidów?

Piotr Tymczak
Kraków

W dzielnicy Krowodrza pojawiły się wnioski w sprawie poprowadzenia tam linii metra z przystankami przy Nowym Kleparzu i placu Inwalidów. To wywołało głosy sprzeciwu.

Tematem zajęła się Komisja Ochrony Zieleni i padł nawet pomysł rozstrzygnięcia w ramach lokalnego referendum. Władze Krakowa pozostają przy przebiegu trasy ze stacjami przy Starym Kleparzu i Teatrze Bagatela. Ewentualne zmiany mogą być spowodowane wynikami badań geologicznych, które mają ruszyć niebawem.

W dzielnicy Krowodrza rozgorzała dyskusja na temat tego, czy przez tą dzielnicę powinno przejeżdżać metro.

Grupa radnych z Dzielnicy V Krowodrza przygotowała projekt uchwały ws. uwzględnienia w planowanym przebiegu trasy metra przystanków „Nowy Kleparz” oraz „Plac Inwalidów”. Wspomniane stacje miałyby zastąpić dwie brane obecnie pod uwagę lokalizacje: Stary Kleparz i rejon Teatru Bagatela. Inicjatorzy zwrócili uwagę, że potrzebne są tam obiekty podwójnego wykorzystania - do transportu, ale też służące jako schrony.

Projektu nie przegłosowano, bowiem propozycja wywołała duże kontrowersje i dyskusję. Zareagowali mieszkańcy i radni, którzy są przeciwni lokalizowaniu stacji metra pod placem Inwalidów i Nowym Kleparzem, obawiając się, że to mogłoby mieć wpływ na okoliczną zabudowę, wody gruntowe i tereny zielone.

Koniec przebudowy dworca kolejowego w Gorzowie później niż planowano?

Bogusław Kwiecień
boguslaw.kwiecien@polskapress.pl

Plany zakładały, że przebudowa dworca kolejowego w Gorzowie (gmina Chełmek) zakończy się w połowie tego roku. Na razie nie widać końca inwestycji.

Stary budynek dworcowy w Gorzowie straszyl wyglądem. Sytuację ma zmienić rozpoczęta w połowie 2025 roku przebudowa obiektu. - Myślę, że czeka na to wielu mieszkańców Gorzowa i nie tylko, bo widziałem już osoby nawet spoza naszej gminy, które zostawały w sąsiedztwie stacji samochody, by dalej do Krakowa jechać pociągiem - mówi jeden z mieszkańców.

Wszystko wskazuje, że inwestycja jest opóźniona. Wpływ na to miała m.in. utrzymująca się długo zimowa aura. Obecnie

Przeciąga się ważna dla pasażerów inwestycja

wygląda na to, że połowa roku to już nieaktualny termin.

Projekt zakłada zachowanie charakterystycznego dla lat 60. ub. wieku wyglądu oraz zagospodarowanie otoczenia, w tym budowę parkingu za budynkiem.

Po zakończeniu inwestycji część obiektu będzie przeznaczona do obsługi pasażerów. W budynku ma m.in. powstać nowa poczekalnia dla podróżnych wraz z zapleczem, w tym toalety. Ponadto w projekcie

przewidziano przeznaczenie części budynku pod działalność gospodarczą.

Obok wybudowane zostaną miejsca postojowe dla pasażerów, którzy będą tutaj chcieli zostawić samochód i jechać dalej pociągiem oraz wiata na rowery. Koszt inwestycji sięga 1,5 mln zł. Gmina Chełmek zdobyła na ten cel dofinansowanie z funduszy unijnych.

Gorzów Chrzanowski był jedną ze stacji na linii 93 Czechovice-Dziedzice - Oświęcim -

Trzebinia, na której w ramach modernizacji prowadzonej przez PKP Polskie Linie Kolejowe, wybudowano kilka lat temu nowe perony i przebudowano infrastrukturę techniczną.

Dzięki nowym wyższym peronom dla osób starszych i niepełnosprawnych skończyły się problemy z wejściem i wyjściem z pociągu. Ponadto na peronach stanęły nowe wiaty z ławkami. Przebudowane zostały dojścia do peronów także pod kątem osób na wózkach inwalidzkich. Wydzielono stanowiska dla podróżnych, którzy na stację przyjeżdżają na rowerach.

Przypominamy. Pod koniec 2022 roku gmina zakończyła przebudowę budynku dworcowego w samym Chełmku, który zyskał nowe oblicze podobnie jak całe jego otoczenie. Wcześniej gmina przejęła budynek od PKP.

Tylicz coraz atrakcyjniejszy. Są nowe urządzenia do rekreacji, będą mamuty i czarownica

Alicja Fałek
alicia.falek@polskapress.pl

Jeszcze w tym roku mogą ruszyć prace na terenie przy Szczawie w Tyliczu. Niedawno pojawiły się tam urządzenia siłowni zewnętrznej. Na realizację czeka park tematyczny.

Krynica-Zdrój od lat przyciąga turystów i kuracjuszy bez względu na porę roku. Władze uzdrowiska sukcesywnie inwestują w nowe projekty, które mają na celu podnieść atrakcyjność miasta. Coraz bardziej stawiają też na mniejsze miejscowości z potencjałem. Wśród nich jest Tylicz, który znajduje się także w strefie uzdrowiskowej.

Na placu zabaw przy Szczawie w Tyliczu niedawno zostały zamontowane nowe urządzenia. To elementy siłowni pod chmurką, z których mogą korzystać także dzieci.

Tylicz zaskoczy turystów. Będą mamuty i słynna czarownica

- To kolejny krok w kierunku tworzenia atrakcyjnych i bezpiecznych przestrzeni do wypoczynku i zabawy - zaznacza Piotr Ryba, burmistrz Krynicy-Zdroju.

To jednak dopiero początek. Gmina przygotowuje się do realizacji głównej atrakcji tego miejsca - wyjątkowego parku tematycznego, który powstanie za potokiem Mu-

szynka, na zboczu Góry Szubienica.

- W planach mamy niezwykłą podróż w czasie - pojawiają się elementy prehistoryczne, nawiązujące do odkrytych na terenie Tylicza śladów łowców mamutów i reniferów. Nie zabraknie również lokalnych legend, w tym historii Oryny - najsłynniejszej tylickiej czarownicy - zapowiada Ryba.

Jeśli uda się zrealizować plan, to park tematyczny w Tyliczu będzie inny niż te w okolicy. Tym samym może stać się prawdziwym turystycznym hitem. Dzieciom z pewnością spodobać się wielkie figury mamuta, niedźwiedzia, czy ryś. Teren zostanie zagospodarowany w różnego rodzaju zieleni, powstaną też alejki spacerowe, altany i miejsca do odpoczynku. Park ma też służyć do edukacji, dlatego zainstalowane zostaną m.in. tabliczki z nazwami drzew, czy roślinności.

- Będzie to idealne miejsce na spacer o każdej porze roku. Tylicz ma ogromny potencjał, który dostrzegamy i próbujemy go wykorzystać - dodaje Ryba. - Posiadamy już pozwolenie na budowę, a o środki na realizację tego zadania będziemy aplikować w Lokalnej Grupie Działania Brama Beskidu w ramach naboru, który zostanie ogłoszony w drugiej połowie roku.

Zabytkowy budynek na Wesolej w Krakowie czeka na inwestora

Piotr Tymczak
piotr.tymczak@polskapress.pl

Miejska spółka Agencja Rozwoju Miasta Krakowa ogłosiła przetarg na oddanie w dzierżawę, na 10 lat, budynku przy ul. Kopernika 21. Wywoławczy czynsz to 83 tysiące złotych.

- To propozycja dla inwestorów zainteresowanych realizacją przedsięwzięcia w tej części miasta - z poszanowaniem charakteru miejsca oraz obowiązujących uwarunkowań, w tym ochrony konserwatorskiej - informuje ARMK.

Przedmiotem postępowania jest zabytkowy budynek o powierzchni ponad 2,8 tys. m², przeznaczony do adaptacji.

- To długofalowa perspektywa i proces, który wymaga przeprowadzenia prac remontowych i adaptacyjnych, jak i odpowiedzialnego podejścia do tej przestrzeni. Szukamy partnera, który podejmie się tego wyzwania i wpisze swoją działalność w rozwój Wesolej - dodają w ARMK.

Budynek przeznaczony do dzierżawy jest obiektem zabytkowym wpisanym do rejestru zabytków prowadzonego przez Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Budynek klasyfikowany jest w XI kategorii obiektu budowlanego (budynki służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej). Organizator przetargu dopuszcza prowadzenie w przedmiocie dzierżawy działalności o innym profilu pod warunkiem dopełnienia przez dzierżawcę wszelkich formalności związanych ze zmianą sposobu użytkowania.

Dzierżawca zobowiązany będzie przystosować budynek do umówionego użytku we własnym zakresie i na swój koszt, bez dochodzenia od wydzierżawiającego zwrotu wydatkowanych na ten cel nakładów finansowych zarówno w trakcie trwania umowy dzierżawy, jak i po jej rozwiązaniu (wygaśnięciu). Dzierżawca zobowiązany będzie również do pozyskania wszelkich zgód, pozwoleń lub opinii niezbędnych do przystosowania budynku do umówionego użytku.

REKLAMA

0011504498

TAURON Festiwal Kwiatów i Sztuki

ODYSEJA CZASU
ZAMEK KSIĄŻ W WAŁBRZYCHU

30.04 - 3.05

WAŁBRZYCH 1426-2026

MECENAS ZAMKU KSIĄŻ

FESTIWAL SZYMON MISZCZAK, DYREKTOR FESTIWALU MASTERCARD OFF CAMERA ZAPOWIADA TEGOROCZNĄ EDYCJĘ

Filmy, które mają coś ważnego do powiedzenia

Paweł Gzyl
Kraków

Od 24 kwietnia do 3 maja potrwa w Krakowie międzynarodowy festiwal kina niezależnego Mastercard OFF CAMERA 2026. Rozmawialiśmy z jego dyrektorem - Szymonem Miszczakiem.

W tym roku odbędzie się 19 edycja festiwalu kina niezależnego Mastercard Off Camera. Przez te niespełna dwie dekady na pewno zmieniło się pojęcie niezależności w świecie filmu. Co dziś jest jego wyznacznikiem?

To prawda, pojęcie niezależności w kinie przez ten czas ewoluowało, podobnie jak zmienia się rzeczywistość, w której funkcjonujemy. Są jednak pewne fundamenty, które pozostają niezmiennie - niepokorność, skłonność do artystycznego ryzyka czy potrzeba mówienia własnym głosem. Niezależnie od mód, nastrojów społecznych czy poprawności politycznej. To zawsze były wartości, którymi kierowaliśmy się w wyborze filmów na nasz festiwal. Dziś ten przemysł to potężna machina biznesowa, przez którą przechodzą dziesiątki, setki milionów dolarów, co często wpływa na artystyczną wizję produkcji. Wybiera się tę najbezpieczniejszą, sprawdzoną przez algorytmy. Niezależność natomiast kojarzy mi się z odwagą, autentycznością, intuicją, stawianiem niewygodnych pytań. Mam wrażenie, że dzisiaj, biorąc pod uwagę realia ekonomiczne, takie filmy robi się trudniej niż kilka lat temu. Choć na całe szczęście i w mainstreamie widzimy twórców, którzy wyszli od kina niezależnego i nawet w hollywoodzkich warunkach pozostali wierni sobie, jak chociażby bracia Safdie, Ari Aster czy Emerald Fennell.

Podczas tegorocznej edycji Mastercard OFF CAMERY zobaczymy ponad sto filmów. W jaki sposób dokonujecie selekcji tego, co potem oglądamy na ekranach krakowskich kin podczas festiwalu?

Tych ścieżek jest kilka, ale absolutną podstawą są wizyty naszych programerów na najważniejszych festiwalach, gdzie jak w soczewce skupia się cała energia światowego kina. To tam, wśród setek premier, naj-

szybciej wychwytyjemy tytuły, które naprawdę mają coś ważnego do powiedzenia, szukamy nowych talentów, bo twórcy na początku swojej artystycznej drogi są dla nas niezwykle ważni. Myślę o takich miejscach jak Cannes, Wenecja, Berlin, Rotterdam, Karlowe Wary czy San Sebastián. Poza tym, za przyjaźnieni agencji sprzedaży, z którymi współpracujemy już od lat, dają nam znać o ciekawych produkcjach, które mają pod swoimi skrzydłami, a nie były obecne na wspomnianych festiwalach. Wreszcie, za pomocą specjalnej platformy, reżyser czy producent może samodzielnie zgłosić film na Mastercard OFF CAMERA. Tych zgłoszeń z roku na rok jest coraz więcej. Tam też może znaleźć się jakaś perełka.

Filmy, które znalazły się w Konkursie Polskim są bardzo różnorodne: od komedii obyczajowej do erotycznego thrilleru. Co łączy te dziesięć produkcji?

Odwrociłbym to pytanie, bo chyba najbardziej interesuje nas to, co je dzieli. Różnorodność to klucz nie tylko do tej sekcji, ale i całego programu festiwalu. Chcemy pokazać, że nasza kinematografia to różne gatunki, historie, punkty widzenia i nie da się jej wepchnąć do jednej szufladki. Wspomniał pan o komedii obyczajowej i erotycznym thrillerze, ale w konkursie znajdziemy też dramat psychologiczny, kino historyczne czy film sportowy z elementami kryminału. Ta gama w polskiej produkcji jest naprawdę szeroka. Będzie w czym wybierać!

Konkurs Polski ocenia międzynarodowe jury. Dzięki temu jest on okazją do promocji rodzimego kina za granicą?

Spojrzenie z zewnątrz na polskie kino to było nasze założenie od samego początku. Ma to też na celu sprawdzić czy te filmy bronią się w kontakcie z ludźmi wychowanymi w innej kulturze, mówiącymi innym językiem, mającymi być może nieco inną wrażliwość. Bardzo jesteśmy ciekawi co oni mają do powiedzenia w kwestii tego, czy dana produkcja sprawdziłaby się na innym europejskim rynku. Muszę powiedzieć, że jurorzy - a są to znakomici specjaliści w swoim fachu - są pod wrażeniem opowiadanych przez polskich reżyserów i reży-

Szymon Miszczak, dyrektor festiwalu

serki historii. Ich różnorodności, o czym już wspominałem, tego jak są realizowane, poziomu aktorstwa. I to nie jest kurtuazja, bo podobne głosy słyszymy każdego roku. Pamiętajmy o tym, że w składzie jurorskim często mamy osoby z innych europejskich festiwalu czy reżyserów bądź reżyserki castingu zachodnich produkcji. Zatem droga do rozwoju jest otwarta.

Do Konkursu Głównego Wytyczenie Drogi trafiły filmy zrealizowane pod różnymi szerokościami geograficznymi. Co dziś najbardziej nurtuje twórców kina autorskiego na świecie?

Myślę, że wspólnym mianownikiem dla wszystkich tych produkcji jest uważne przyglądanie się relacjom międzyludzkim. Rodzinnym, partnerskim, przyjacielskim, ale też tym reprezentowanym przez ludzi stojących po dwóch stronach barykady. W sercu tych produkcji zawsze jest człowiek, obudowany przez różne konteksty - ideowe, osobiste, społeczno-polityczne. Na pewno młodzi reżyserzy i reżyserki zastanawiają się nad problemem tożsamości. Nie tylko tej kulturowej czy płciowej, ale przede wszystkim osobistej. Trudno też dzisiaj nie odnosić się do tego, co dzieje się na świecie i w jak niepewnych czasach przyszło nam żyć. Podobna mi się to, że ci twórcy i twórczynie odważnie mówią o tym, co ich boli i stawiają pobudzające do refleksji pytania, na które nie ma łatwych odpowiedzi.

Hasło Konkursu Głównego Wytyczenie Drogi zobowiązuje. W jaki sposób zakwalifikowane

doń filmy wytyczają drogi rozwoju współczesnej kinematografii?

Rozumiem to w dwójnasób, bo dla mnie to hasło oznacza także wyznaczanie artystycznej drogi tych młodych twórców i twórczyń. Moim ulubionym przykładem są bracia Safdie, którzy byli w Krakowie na jednej z pierwszych edycji Mastercard OFF CAMERA ze swoim niezależnym filmem. A dzisiaj świetnie radzą sobie w mainstreamie, i co najważniejsze pozostają w tym wierni sobie. To jest droga, której kibicujemy. Tym co wyróżnia młodych twórców oraz twórczynie i przenosi się też na bardziej uniwersalny poziom związany z rozwojem współczesnej kinematografii, jest odwaga, ryzyko i chęć zrobienia filmu absolutnie po swojemu. Młodzieńcza energia, która niestety często wraz z wiekiem, większymi budżetami gdzieś ulatuje. Myślę, że poszukiwanie formy, eksperymentowanie z językiem filmowym, niechęć do pójscia na artystyczny kompromis jest czymś co, wytycza drogę i udowadnia, że kino ma różne oblicza.

Jedynym polskim filmem w Konkursie Głównym jest „Nie ma duchów w mieszkaniu na Dobrej”. Dlaczego postawiliście właśnie na debiut Emi Buchwald?

Pełnometrażowy debiut Emi Buchwald jest modelowym przykładem tego, czego poszukujemy w filmach. Autorska wizja, mocny reżyserski głos, osobista historia, do tego zrealizowana w bardzo interesujący sposób. Zresztą Emi już w swoich krótkich metrażach, jak cho-

ciażby w „Pięknej łące kwietnej” pokazała, że jest twórczynią, na którą warto zwrócić uwagę. „Nie ma duchów w mieszkaniu na Dobrej” było największym odkryciem ostatniego festiwalu w Gdyni i myślę, że będzie mocnym punktem naszego Konkursu Głównego.

W tym roku festiwal doczekał się czterech nowych sekcji pod hasłami: „W pewnym wieku”, „Sprawy kryminalne”, „Nastoletnie dramaty” i „Polityczne fikcje”. Co się pod nimi kryje?

Obok stałych filmowych punktów programu, ważną częścią naszego festiwalu są sekcje tematyczne, które zmieniają się każdego roku. Zwykle związane są z tym, co w naszym mniemaniu, jest ważne, aktualne i dotyczy nas wszystkich w danym momencie. Stąd sekcja „Polityczne fikcje”, przyglądająca się temu jak polityka w mikro bądź makroskali wpływa na nasze życie. Sekcja „Nastoletnie dramaty” podejmuje temat burzliwego okresu dojrzewania. Za sprawą wyselekcjonowanych do niej filmów pokazujemy młodość bez filtra i bez sentymentalizmu. Z drugiej strony opowiadamy także o bohaterach i bohaterkach w drugiej połowie ich życia. To najbardziej refleksyjna z naszych sekcji, gdzie prezentujemy kino intymne, często ciepłe, czasem gorzkie, ale zawsze pełne szacunku dla bohaterów. Lubimy też brać pod lupę gatunki filmowe i to jak one ewoluują. W tym roku to kino kryminalne, thrillery ujęte w sekcję „Kryminalne sprawy”. Coś dla widzów, którzy lubią mocne wrażenia.

Stalą sekcją festiwalu od początku jego istnienia są „Amerykańscy niezależni”. To właśnie za oceanem bije serce kina niezależnego?

Zdecydowanie. Zupełnie inny model finansowania sprawia, że o wiele łatwiej realizować tam takie filmy niż w Europie. Od początku istnienia festiwalu spoglądaliśmy na to, co dzieje się za oceanem i bardzo nas to inspirowało. W Stanach Zjednoczonych każdego roku powstaje wiele filmów indie, stąd raczej towarzyszy nam pozytywny ból głowy, bo nie wszystkie ciekawe tytuły udaje nam się zmieścić w ramach sekcji. Wreszcie, to w Stanach Zjednoczonych są

najważniejsze festiwale kina niezależnego, jak Sundance Film Festival, Tribeca, SXSW i z nich wyszła spora część twórców, która dzisiaj kształtuje mainstream.

Drugą stalą sekcją są Festiwalowe Hity. Co decyduje, że film niezależny staje się hitem?

Najprostsza odpowiedź - wierza się już w tytule sekcji - festiwale. Dlatego tak ważne jest, żeby nasi programerzy pojawiali się na tych imprezach i trzymali rękę na pulsie tego, co dzieje się w światowym kinie. Mówiąc o festiwalach, myślę tu o dziennikarzach z całego świata, którzy relacjonują daną imprezę, publiczności, ale i jurorach, decydujących o tym, kto zdobędzie nagrody. Ta sekcja powstała z potrzeby pokazania filmów, które odniosły sukces na którymś z ważnych festiwalu, mówiło się o nich, miały imponującą festiwalową ścieżkę po całym świecie, ale z różnych powodów nie trafiły do regularnej polskiej dystrybucji. Szkoda byłoby nie pokazać ich naszej publiczności.

W tym roku nagrodę Pod Prąd otrzyma irlandzki reżyser Jim Sheridan. To twórca kojarzony na równi z kinem autorskim i hollywoodzkim. Skąd ten wybór?

Jim Sheridan to jeden z najważniejszych irlandzkich reżyserów i ceniony autor europejskiego kina, o którym głośno było już od jego fantastycznego debiutu, filmu „Moja lewa stopa”. Po nim przyszedł kolejne, jak chociażby wybitne „W imię ojca”. W tych dwóch filmach Sheridan współpracował z Danielem Day-Lewisem, tworząc jeden z najciekawszych duetów reżysersko-aktorskich. To twórca, dla którego bardzo ważne są jego korzenie. Często wraca do tematu konfliktu w Irlandii Północnej, w bardzo różnych kontekstach. Opowiada o tożsamości, o historii, ale również bardzo ważny jest dla niego temat dążenia do sprawiedliwości. O jego wszechstronności niech świadczy fakt, że miał aż 6 nominacji i to w 4 kategoriach - najlepszy film, reżyser, scenariusz oryginalny i adaptowany. Bardzo cieszę się, że Jim Sheridan przyjął nasze zaproszenie i świetnie będzie gościł go w Krakowie.

Termy Uniejów świętują 18. urodziny!

NOWE OTWARCIE TERM UNIEJÓW JUŻ 16 MAJA 2026

NA SCENIE WYSTĄPIĄ WYJĄTKOWI ARTYŚCI

W 2026 roku Termy Uniejów obchodzą swoje osiemnaste urodziny, a takich okazji do świętowania nie można przegapić. Już 16 maja swoje podwoje otworzy nowa letnia strefa rekreacji.

To wyjątkowe wydarzenie będzie doskonałą okazją do spędzenia niezapomnianego dnia wśród nowych atrakcji oraz relaksu w basenach i strefie saun.

Już od godz. 10.00 zapraszamy wszystkich miłośników wodnych przygód chętnych do odkrycia zupełnie nowych elementów. W ramach zakupionego biletu goście mogą korzystać z bogatej oferty basenów, strefy saun, nowej letniej części oraz wziąć udział w wyjątkowym koncercie, który umili ten niezwykły dzień.

Na scenie wystąpią znani i lubiani artyści dobrani tak, żeby trafić do każdej grupy. Patrycja Markowska, Julia Żugaj oraz zespół Zakopower - to oni uświetnią nowe otwarcie Term Uniejów. Muzyczne emocje potrwać do późnych godzin nocnych.

A jakie atrakcje czekają na naszych gości? Od września 2025 trwają prace nad zagospodarowaniem terenu oraz urzeczywistnieniem tego, co do tej pory można było oglądać tylko na wizualizacjach.

Nowa letnia część kompleksu, która zajmuje obszar prawie hektara w kierunku mostu na drodze krajowej nr 72, zapętnia się kolejnymi elementami i już 16 maja zaprezentuje się w pełnej krasie.

Wśród nowych atrakcji znajduje się flume ride, czyli kolejka wodna, która z pewnością dostarczy niezapomnianych wrażeń. To rodzaj atrakcji w parkach rozrywki, gdzie łódki poruszają się po torze z wodą, rozpędzając się grawitacyjnie, pokonują zjazd i zakręty, kończąc zjazd wпадnięciem do wody.

Dla amatorów wodnych atrakcji powstał zespół nowych zjeżdżalni, które na pewno zachwycą fanów szybkich

MAJ 16 2026

TERM UNIEJÓW! 18 URODZINY

NOWE OTWARCIE TERM UNIEJÓW!

NIE PRZEGAP DNIA PEŁNEGO ATRAKCJI!
Kup bilet specjalny i przeżyj niezapomniane chwile!

W CENIE:

- KONCERTY
- STREFA BASENOWA
- STREFA SAUN
- NOWA LETNIA
- STREFA REKREACJI

WEJŚCIE OD 10:00
(MÓŻLIWOŚĆ KORZYSTANIA ZE WSZYSTKICH ATRAKCJI)

START IMPREZY - 17:00
(koncerty) **BAWIMY SIĘ DO PÓŁNOCY!**

IMPREZĘ POPROWADZI **Agnieszka Hyży**

Miejsce: **Kompleks termalno-basenowy „Termy Uniejów” - NOWA LETNIA STREFA REKREACJI**

Więcej informacji oraz bilety na: termyuniejow.pl

Partnerzy wydarzenia: **ZET**, **polsat**, **radio ŁÓDŹ**

Organizatorzy wydarzenia: **UNIEJÓW** (Uzdrowisko Termalne), **Termy UNIEJÓW**

zjazdów. Każda zjeżdżalnia to osobna przygoda.

A wśród nich:
- „Spiralny Tornado”
- „Wyścigowe Duo”
- „Adrenalina Max”
- „Family Fun”

Ogród wody - laboratorium zabawy i nauki to największa edukacyjna atrakcja nowej części kompleksu z eksponatami naukowymi, które pomogą zrozumieć wiele naukowych zjawisk. Czym jest wir wodny, jak

działa siła wody, jaka jest nasza waga w wodzie, jak zrozumieć siłę oceanu - to wszystko i wiele więcej w nowej strefie.

Dla najmłodszych Gości przygotowano także naukę jazdy

elektrycznymi minijeeпами, co z pewnością stanie się hitem wśród dzieci. Na małych kierowców czeka 25 elektrycznych jeeatów z zakrętami i rondem, jak prawdziwe miasteczko ru-

„Termy Uniejów, znane z doskonałej jakości wód termalnych i relaksacyjnych stref, teraz wchodzi w nową erę rozrywki. Obchody 18. urodzin z pewnością będą wyjątkowe.”

chu przystosowane dla dzieci w wieku 4-11 lat, szutrowa nawierzchnia i mnóstwo zabawy.

To nie wszystko w temacie elektrycznych pojazdów. Mały zbiornik wodny znajdujący się na terenie, stał się miniaturowym portem, po którym pływać będą ekologiczne łódki elektryczne. Nasi Goście będą podziwiać krajobraz z perspektywy wody oraz korzystać z ogólnodostępnego pomostu.

Co dla starszych? Zewnętrzny klub fitness z profesjonalnym sprzętem, gdzie aktywności na świeżym powietrzu będą łączyć przyjemne z pożytecznym. Strefy: cardio, siły, zdrowe plecy, funkcjonalna oraz wolnych ciężarów, na pewno znajdą swoich amatorów.

W ramach inwestycji powstała duża strefa relaksu z plażą trawiastą wyposażoną w leżaki oraz zielony labirynt - idealne miejsce na rodzinną zabawę w chowanego. Żywopłoty w dwóch wysokościach, z mineralnymi ścieżkami w kolorze złoto-beżowym, dostępne są dla różnych grup wiekowych. Dla miłośników gier edukacyjnych prawdziwą gratką w tej strefie będą szachy terenowe - giganty. Na planszy 6x6 metrów, z metroowymi figurami zostaną rozegrane niejedne partie entuzjastów tego typu rozrywki.

Termy Uniejów, znane z doskonałej jakości wód termalnych i relaksacyjnych stref, teraz wchodzi w nową erę rozrywki. Obchody 18. urodzin z pewnością będą wyjątkowe.

POLSKA i ŚWIAT

KRÓTKO

POLICJA

Wykryli nielegalną hodowlę

Nielegalną hodowlę ptaków egzotycznych oraz objętych ścisłą ochroną wykryli policjanci w jednym z mieszkań w powiecie gliwickim. Mundurowi zabezpieczyli 18 ptaków, m.in. szczygła, kulczyka, makolągwę i czyżyka czerwonego oraz urządzenia, które służyły do ich odławiania.

Na trop właściciela hodowli wpadli policjanci z pierwszego komisariatu w Gliwicach. Ustalili, że mężczyzna samodzielnie odławiał dziko żyjące ptaki, a następnie przetrzymywał je i roz-

mnażał w warunkach domowych.

„Podczas interwencji kolekcjoner przyznał, że prowadzi hodowlę ptaków egzotycznych i posiada również ptaki objęte ochroną, które wcześniej odłowił. W trakcie czynności dobrowolnie wydał policjantom zwierzęta będące w jego posiadaniu” - opisywała KMP w Gliwicach.

Do czasu rozstrzygnięcia sprawy ptaki pozostają w miejscu dotychczasowego bytowania. O ich dalszym losie zdecyduje sąd.

BIURO BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO

Prof. Cenckiewicz rezygnuje

Prof. Sławomir Cenckiewicz odchodzi z funkcji szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Uzasadnił swoją decyzję tym, że rząd Donalda Tuska nadal nie przyznaje mu poświadczeń umożliwiających dostęp do informacji niejawnych. Rezygnacja została przyjęta przez prezydenta Karola Nawrockiego.

RADA EUROPEJSKA

Premier Tusk na Cyprze

Premier Donald Tusk przybył wczoraj rano na Cypr, gdzie bierze udział w nieformalnym posiedzeniu Rady Europejskiej. Przywódcy UE omówią m.in. sytuację międzynarodową, w tym konsekwencje wojny na Bliskim Wschodzie.

Dzisiaj po godz. 9 odbędzie się spotkanie przywódców z przewodniczącą Parlamentu Europejskiego Robertą Metsolą,

a następnie sesja robocza Rady Europejskiej. Według Centrum Informacyjnego Rządu głównym tematem rozmów będzie sytuacja międzynarodowa, w tym wojna w Ukrainie oraz wydarzenia na Bliskim Wschodzie i związany z nimi kryzys energetyczny. Podczas posiedzenia odbędzie się też dyskusja w sprawie unijnego szczytu na lata 2028-2034.

KPO

Komisja Europejska poinformowała w czwartek, że pozytywnie oceniła czwarty wniosek Polski o płatność w ramach Krajowego Planu Odbudowy (KPO) na kwotę 7,2 mld euro. Warunkiem wypłacenia tych środków była m.in. reforma Państwowej Inspekcji Pracy (PIP) w celu rozszerzenia jej uprawnień. Według minister funduszy Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz pieniądze mają wpłynąć do Polski 1 czerwca.

Niskie bezrobocie i inflacja oraz rosnące wynagrodzenia skłaniają do zakupów

Andrzej Domański minister finansów i gospodarki

Czy powstanie komisja śledcza w sprawie Zondacrypto?

Oprac. Karolina Wrońska
Warszawa

Marszałek Sejmu Włodzimirz Czarzasty jest zdania, że sprawa Zondacrypto to wymarzony materiał na komisję śledczą, ale trzeba to jeszcze spokojnie przemyśleć.

Według niego jednym z ciekawych pytań, na które mogłaby odpowiedzieć komisja śledcza, jest to, dlaczego mimo posiadanej wiedzy prezydent Karol Nawrocki wetował ustawy w sprawie rynku kryptoaktywów. Marszałek podkreślił, że rząd ostrzegał o zagrożeniach, była też o nich mowa podczas niejawnych obrad Sejmu.

- Ustawa ws. kryptoaktywów została dwa razy zawetowana i chcę powiedzieć jasno i precyzyjnie: to jest po prostu odpowiedzialność pana prezydenta Nawrockiego. Doprowadził do tego, że ludzie tracą w tej chwili pieniądze, oszczędności. Nie ucieknij od tej odpowiedzialności - podkreślił marszałek Sejmu.

Marszałek Czarzasty uważa, że „komisja śledcza powstanie wtedy, kiedy partie, które tworzą koalicję, zdecydują, że to jest dobry pomysł i że trzeba to zrobić”. Zaznaczył też, że nie było do tej pory rozmowy o komisji śledczej w gronie liderów koalicji rządowej.

Czarzasty pytany, czy będzie chciał spotkać się w tym gronie

Marszałek Czarzasty: Komisja śledcza powstanie wtedy, kiedy partie, które tworzą koalicję, zdecydują, że to jest dobry pomysł i że trzeba to zrobić

i przedstawić postulat powołania komisji, podkreślił, że nie traktuje tego w tej chwili jako rzeczy priorytetowej. - Spokojnie, trzeba to przemyśleć - zaznaczył.

Prezydenckie weta

Sejm w ubiegły piątek ponownie nie odrzucił weta prezydenta Karola Nawrockiego do ustawy o kryptoaktywach. Było to już drugie podejście Sejmu do odrzucenia weta prezydenta do ustawy o rynku kryptoaktywów.

Pierwszy raz prezydent zawetował ustawę na początku

grudnia ub.r. i podczas głosowania w tym samym miesiącu Sejm nie odrzucił weta. Rząd zdecydował się wtedy na ponowne wniesienie do Sejmu tej samej ustawy; została ona uchwalona, a następnie ponownie zawetowana przez prezydenta w lutym br. Ta ustawa różniła się od tej wcześniejszej jedynie wysokością maksymalnej stawki opłaty za nadzór KNF nad tym rynkiem.

O tym, że największa polska giełda kryptowalut może mieć poważne problemy z płynnością, pisały na początku kwietnia media. Analiza, do której do-

tarły money.pl i Wirtualna Polska, ujawniła spadek rezerw bitcoinów giełdy Zondacrypto o 99 procent. Użytkownicy zgłaszają problemy z wypłatą środków - podali dziennikarze.

Deklaracja prezesa PKOl

Wczoraj Radosław Piesiewicz, prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego (PKOl) powiedział na antenie RMF FM: Jeżeli do 30 kwietnia, tak mówią zapisy, do nas, do PKOl, nie wpłyną środki, mam podstawę do tego, żeby zerwać umowę i ta umowa zostanie zerwana bezkosztowo, bez żadnych perturbacji dla PKOl. Innych miast znika neon z siedziby PKOl.

Jak przyznał, ostatni kontakt z prezesem Zondacrypto Przemysławem Kralem miał w zeszłym tygodniu i ten zapewnił go, że wszystko jest w porządku. Teraz - przekazał Piesiewicz - „esemesy nie dochodzą”.

Zaznaczył, że podpisując umowę sponsorską z Zondacrypto, działał w dobrej wierze i dochował wszelkie staranności. Jak dodał, sam inwestował w tę giełdę i stracił. Na pytanie, ile, odparł, że dużo.

Giełda od października jest sponsorem generalnym PKOl. Zgodnie z umową siedziba PKOl zmieniła nazwę na „Zondacrypto Centrum Olimpijskie”, a w lutym na budynku pojawił się wielki neon reklamujący sponsora. PAP

Komisja prawna w PE zagłosowała za uchyleniem immunitetu Obajtowskiemu, Jakiemu, Braunowi i Buczkowskiemu

Oprac. Anna Nagel
Bruksela

Komisja prawna JURI w Parlamencie Europejskim opowiedziała się w czwartek za uchyleniem immunitetu europosłom PiS. W następnym kroku nad uchyleniem zagłosuje cała izba.

Aby immunitety zostały uchylone, wnioski w tej sprawie musi przegłosować Parlament Europejski na posiedzeniu plenarnym.

Członek komisji prawnej JURI, europoseł Lewicy Krzysztof Śmiszek poinformował, że komisja nie miała żadnych wątpliwości co do tego, aby uchylić immunitet czterem polskim europarlamentarzystom.

- W przypadku pana Grzegorza Brauna nie tworzy żadnych wątpliwości, że blokowanie drogi podczas uroczystości w Jedwabnem upamiętniającej masakrę polskich Żydów jest to coś, co nie mieści się w żadnych kategoriach debaty parlamentarnej czy roz-

mowy politycznej - powiedział Śmiszek. - W przypadku pana Obajtka blokowanie wolności pracy, zakazywanie dystrybucji być może kontrowersyjnego, ale jednak legalnie działającego tygodnika w Polsce nie znajduje zrozumienia wśród europejskich parlamentarzystów - wymieniał. - A jeśli chodzi o pana Jakiego, to jest to prywatny akt oskarżenia, który sędzia wniósł przeciwko niemu (...). Jeśli ktoś, polityk szczególnie, używa mocnych słów, oskarża sędziego o działania

niegodne z prawem albo zarzuca mu brak profesjonalizmu, to musi się liczyć z konsekwencjami - dodał europoseł Lewicy.

Jak dodał, w przypadku europosła Konfederacji Tomasza Buczka chodzi o naruszenie nieetykalności cielesnej uczestniczki jednej z demonstracji.

Uchylenie immunitetu nie oznacza uznania europosła za winnego, a jedynie umożliwia krajowym organom sądowym prowadzenie dochodzenia lub procesu sądowego. PAP

Czołowe zderzenie pociągów koło Kopenhagi. Jest wielu rannych

Oprac. Anna Nagel
Dania

Wczoraj w pobliżu miejscowości Hillerød koło Kopenhagi zderzyły się dwa podmiejskie pociągi. 17 osób odniosło obrażenia, z czego cztery są w stanie krytycznym.

Jak poinformował rzecznik kopenhaskiej straży pożarnej, doszło do czołowego zderzenia pociągów przy dość dużej prędkości. - Wszyscy pasażerowie zostali ewakuowani, nikt nie został uwięziony - podkreślił.

Na zdjęciach publikowanych w mediach widać, że przednie części składów pociągów są mocno pokiereszowane. Na miejscu trwała szeroko zakrojona akcja ratunkowa z udziałem karetka pogotowia oraz śmigłowca duńskich sił powietrznych.

Pomocy udzielono łącznie 17 osobom, z czego cztery są w stanie krytycznym. „Wszyscy poszkodowani zostali przetransportowani z miejsca wypadku. (...) Pasażerowie, którzy nie odnieśli obrażeń fizycznych, prze-

bywają w punkcie zbornym” - podały władze na platformie X. Burmistrzynie gminy Gribskov Trine Egetved oświadczyła na Facebooku, że z pociągów, które uległy wypadkowi, korzysta wielu mieszkańców dojeżdżających do pracy oraz uczniów.

W Danii w połowie kwietnia doszło do kilkudniowego chaosu na kolei z powodu awarii trakcji, co wywołało debatę w mediach na temat stanu technicznego infrastruktury. PAP

Do zderzenia dwóch podmiejskich pociągów doszło na północ od Kopenhagi

Na Litwie, przy granicy z Polską, powstanie poligon

Oprac. Karolina Wrońska
Litwa

Sejm Litwy przyjął wczoraj ustawę o utworzeniu poligonu w Kopciowie przy granicy z Polską. Poligon jest ważnym m.in. dla wzmocnienia obrony wschodniej flanki NATO.

„Zagrożenie ze strony Rosji dla Europy i konieczność zapewnienia gotowości litewskich sił zbrojnych zmuszają nas do podjęcia zasadniczych działań w celu wzmocnienia zdolności obronnych kraju” - argumentował minister obrony Robertas Kaunas, cytowany w komunikacie resortu.

Kopciowo leży w pobliżu tzw. przesmyku suwalskiego - wąskiego pasa ziemi łączącego państwa bałtyckie z resztą NATO przez terytorium Polski. W przypadku konfliktu to jedyna droga łądowa, którą można przerzucić w kierunku Litwy, Łotwy i Estonii.

Rozpoczęcie ćwiczeń na nowym poligonie planowane jest

FOT. LECH MUSZYŃSKI

„W obecnej chwili Polska nie planuje budowy poligonu przy granicy z Litwą. Wojsko Polskie posiada dziś wystarczającą liczbę poligonów, na których prowadzone są szkolenia krajowe oraz szkolenia z udziałem wojsk sojuszniczych” - zapewnił MON

już w 2028 r., a strzelnice mają powstać do 2030 r.

Teren poligonu obejmie około 14,4 tys. hektarów. Będą się tam odbywać ćwiczenia i szkolenia wojskowe z udziałem 3,5-4 tys. żołnierzy, czyli brygady. Większe ćwiczenia mają być organizowane pięć razy do roku i trwać do 10 dni, a przedsięwzięcia o mniejszej skali - regularnie. Władze Litwy zakładają, że w tych ćwiczeniach będą brali udział również żołnierze z Polski.

W związku z decyzją o budowie poligonu zostanie wycięte około tysiąca hektarów lasu, gdzie obecnie znajduje się prawie 2 tys. działek prywatnych. Lokalni mieszkańcy i aktywiści na rzecz ochrony środowiska od kilku miesięcy protestują przeciwko planom rozwoju infrastruktury wojskowej na tym obszarze. Na czwartek po południu zapowiedziano kolejny protest przed Sejmem w Wilnie.

Polski wiceminister obrony Paweł Bejda ogłosił w drugiej połowie marca, iż litewski poligon w Kopciowie nie będzie rozbudowywany po polskiej stronie. Wiceminister oznajmił, że rząd w Warszawie nie jest tym zainteresowany.

W reakcji na tę wypowiedź politycy litewscy, m.in. poseł Rimantas Sinkevicius, przewodniczący sejmowej Komisji Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony, zapewnili, że strona polska - jeśli wyrazi taką wolę - będzie mogła w pełni korzystać z nowego poligonu.

„Polska popiera plany dotyczące rozbudowy infrastruktury poligonowej sojuszników, w tym plany Litwy” - oświadczył następnie polskie MON.

Na stronie internetowej MON dodano, że deklaracja „dotycząca ewentualnego wsparcia wojsk litewskich przez polskich specjalistów zajmujących się infrastrukturą, jest aktualna” i „jeśli w przyszłości Wojsko Polskie otrzyma zaproszenie do udziału w ćwiczeniach na poligonie na Litwie, to weźmie w nich udział”.

Poinformowano także, że „w obecnej chwili Polska nie planuje budowy poligonu przy granicy z Litwą”. „Wojsko Polskie posiada dziś wystarczającą liczbę poligonów, na których prowadzone są szkolenia krajowe oraz szkolenia z udziałem wojsk sojuszniczych” - zapewnił MON.

MATERIAL INFORMACYJNY T-MOBILE POLSKA

0011508267

Jak działa dezinformacja klimatyczna?

Już nie zaprzecza zmianom klimatu

Debatą o klimacie coraz rzadziej dotyczy tego, czy zmiany klimatyczne faktycznie zachodzą, a coraz częściej odnosi się do tego, czy warto coś z nimi robić. I właśnie w tej przestrzeni panoszy się dziś dezinformacja klimatyczna. Nie krzyczy, nie zaprzecza nauce. Raczej zaskarża wątpliwości. Te z kolei mają swoją cenę - i to bardzo konkretną. Dlatego właśnie jednym z filarów działań na rzecz klimatu jest dziś walka z dezinformacją. Taki jest cel kampanii „Klimat bez fejków” stworzonej z okazji Dnia Ziemi.

Raport przygotowany przez UNEP/GRID-Warszawa, w ramach kampanii T-Mobile, nie pozostawia wątpliwości. Większość Polek i Polaków dostrzega, że zmiany klimatu są realnym zagrożeniem, jednak aż 52% z nich uważa, że wynikają one głównie z naturalnych procesów, mimo że naukowy konsensus mówi coś innego.

Ta rozbieżność nie wynika wyłącznie z braku wiedzy. To efekt funkcjonowania w środowisku informacyjnym, w którym fakty mieszają się z opiniami, a interpretacje często zastępują dane.

Koszty dezinformacji

Dezinformacja rzadko daje gotowe odpowiedzi na zadane pytania. Częściej wprowadza element niepewności, jednak i ona ma bardzo realne konsekwencje. Gdy nie jesteśmy pewni, czy transformacja energetyczna ma sens, odkładamy decyzje: o inwestycji w odnawialne źródła energii, o modernizacji domu, o zmianie

sposobu korzystania z energii. Podobnie działają firmy i instytucje - wstrzymują projekty, czekają na „lepszy moment”.

„To się nie opłaca” - mechanizm narracji kosztowej

Jedną z często stosowanych narracji w debacie o zmianach klimatu jest odwoływanie się do wysokich kosztów działań klimatycznych. Transformacja klimatyczna bywa w tym ujęciu przedstawiana jako proces kosztowny, obciążony ryzykiem i prowadzący do nierównomiernego rozłożenia obciążeń finansowych. Taki sposób komuni-

kowania koncentruje uwagę odbiorców na bezpośrednich wydatkach, z którymi mogą się oni łatwo utożsamić. W Polsce dyskusja na temat klimatu często odnosi się do kwestii takich jak rachunki za energię, koszty ogrzewania czy ceny paliw. W efekcie w mniejszym stopniu uwzględniane są koszty braku działań, które są trudniejsze do zauważenia, rozłożone w czasie i mniej jednoznacznie przypisywane konkretnym decyzjom lub zaniechaniom.

Erozja zaufania

Równie istotnym skutkiem dezinformacji jest spadek zaufania do naukowców i ekspertów. Choć 77% Polaków deklaruje zaufanie do nauki, jednocześnie wielu uważa, że naukowcy są zależni od swych źródeł finansowania. Podobny problem dotyczy instytucji publicznych i biznesu. W efekcie mamy sytuację, w której brakuje wiarygodnego punktu odniesienia. Każda informacja może zostać zakwestionowana. Jest to szczególnie groźne w obszarze, który wymaga długofalowego planowania i szerokiego poparcia społecznego.

Jak unikać dezinformacji? 5 porad

Czy da się samodzielnie demaskować dezinformację i zaprowadzić trochę porządku w informacyjnym chaosie? Jak najbardziej!

1. Sprawdź źródło. Nie każda informacja w internecie jest rzetelna - nawet jeśli wygląda profesjonalnie. Zadaj sobie pytanie: „kto to opublikował? Czy to instytucja, naukowiec, czy ekspert, którego doświadczenia nie możesz potwierdzić?”. Jeśli nie możesz łatwo znaleźć autora lub organizacji - zachowaj ostrożność.
2. Zatrzymaj się na chwilę. Dezinformacja działa na emocjach - szczególnie na złości, strachu lub oburzeniu. Jeśli coś wywołuje silną reakcję, to sygnał, żeby sprawdzić to dokładniej. Nie udostępniaj informacji od razu. Daj sobie minutę i ją sprawdź.
3. Sprawdź datę i kontekst. Często prawdziwe informacje są używane w niewłaściwym kontekście. Zadaj sobie pytanie: „kiedy to się wydarzyło? Czy dotyczy tego samego kraju lub sytuacji?”. Stare dane i zdjęcia mogą wyglądać jak nowe.
4. Szukaj więcej niż jednego źródła. Jeśli informacja jest prawdziwa, zwykle pojawia się w kilku wiarygodnych miejscach. Sprawdź, czy inne media lub instytucje potwierdzają tę informację oraz czy pojawiają się różne opinie ekspertów. Jedno źródło to za mało.
5. Uważaj na proste odpowiedzi na złożone problemy. Zmiana klimatu to złożony temat - jeśli ktoś oferuje jedną prostą przyczynę lub jedno proste rozwiązanie, warto zachować ostrożność. Sygnały ostrzegawcze: „To wszystko wina jednej rzeczy”, „Nikt wam tego nie powie”, „To ukrywana prawda”.

Dowiedz się więcej na stronie klimatbezfejkow.pl

MATERIAL INFORMACYJNY LPP

Polska firma mocno przyspieszyła rozwój nad Bałtykiem.

Tak buduje swoją pozycję w regionie

Ponad 40 nowych salonów w ciągu roku, 155 sklepów w trzech krajach i coraz mocniejsza pozycja polskiej grupy odzieżowej w regionie. Kraje bałtyckie stały się dla LPP, właściciela pięciu brandów, dynamicznym polem wzrostu, ale za tą ekspansją stoi nie tylko tempo otwarć.

Ekspansja nad Bałtykiem weszła na nowy poziom Litwa, Łotwa i Estonia to niewielki region, ale dla gdańskiej spółki LPP wyraźnie na dynamicznie rosnący obszar zagranicznego rozwoju. W ciągu ostatnich 12 miesięcy firma znacząco przyspieszyła tam ekspansję, szczególnie za sprawą marki Sinsay. Dziś w trzech krajach bałtyckich działa już ponad 150 salonów wszystkich pięciu brandów spółki, a więc również Reserved, House, Mohito i Cropp, a łączna powierzchnia handlowa przekracza 125 tys. mkw.

Najmocniej widać to na Litwie. W ostatnim roku otwarto tam 22 nowe sklepy Sinsay, a łącznie marka działa już w 45 lokalizacjach. Równolegle rozwijano sieć także na Łotwie i w Estonii, wzmacniając obecność całej grupy w regionie. Skala robi wrażenie nie tylko w liczbie salonów, ale też w tempie dojścia do obecnej pozycji. Dla blisko 6-milionowej populacji trzech państw gęsta i dobrze zaplanowana sieć sprzedaży oznacza realną bliskość z klientami i budowanie pozycji. Firma podkreśla, że chce utrzymać wysokie tempo także w 2026 roku, ale również jeszcze mocniej koncentrować się na jakości wzrostu. Chodzi o selektywny wybór lokalizacji i coraz uważniejsze dopasowanie do potrzeb lokalnych rynków.

Za sklepami stoja rekordowe wyniki i mocne zaplecze W 2025 roku grupa osiągnęła ponad 23 mld zł przycho-

dów, poprawiła rentowność na wszystkich kluczowych poziomach i utrzymała dwucyfrowy wzrost zarówno w kanale offline, jak i online. To właśnie ta kondycja finansowa daje dziś firmie przestrzeń do dalszego przyspieszania za granicą. Nie dziwi więc, że LPP zadebiutowało w ubiegłym roku na sześciu kolejnych rynkach – w Kosowie, Albanii, Azerbejdżanie, Mołdawii, Uzbekistanie i Gruzji.

W 2025 roku wydatki na inwestycje (tzw. CAPEX) wyniosły rekordowe 3,2 mld zł, z czego ponad 1,3 mld zł trafiło na rozwój zaplecza logistycznego i automatyzację. – Pozytywny bilans ubiegłego roku, zwłaszcza na poziomie zysku, cieszy nas tym bardziej, że został wypracowany przy bardzo ambitnym tempie rozwoju i rekordowych inwestycjach. Strategia przyjęta rok temu wymagała od nas pełnej mobilizacji

i doskonałości operacyjnej w każdym obszarze – od stabilności finansowej, przez logistykę, po technologię – komentuje Marcin Bójko, wiceprezes zarządu LPP. Za wzrostem stoją nie tylko dobre lokalizacje i popularność marki, ale też zaplecze, które pozwala szybko obsługiwać rosnącą sieć sprzedaży i rozwijać ją bez proporcjonalnego wzrostu kosztów operacyjnych. W krajach bałtyckich ten model działa

szczególnie dobrze, bo pozwala szybko budować zasięg i rozpoznawalność, a jednocześnie testować, gdzie i w jakiej skali warto rozwijać się dalej.

Sinsay jest motorem wzrostu, ale firma patrzy szerzej

Marka Sinsay rośnie najszybciej, przyciąga klientów w nowych lokalizacjach i staje się punktem wejścia na kolejne rynki. W 2025 roku liczba sklepów Sinsay przekroczyła 2300, a początek 2026 roku przyniósł kolejny rekord. W ostatnim tygodniu stycznia firma otworzyła aż 91 nowych sklepów tej marki w 87 miastach w 19 państwach, powiększając powierzchnię handlową o ponad 59 tys. mkw. w zaledwie siedem dni. Dla polskiej firmy to kolejny dowód, że zagraniczna ekspansja to coś więcej niż miejsce na mapie, to realne budowanie pozycji w oparciu o dobre know-how, którego spółce najwyraźniej nie brakuje.

REKLAMA

0211479540

LONDYN **KUOPIO** **OSKEMEN** **ABU DHABI**

5457 KM
4693 KM

Polska firma, międzynarodowy sukces!

**5 MAREK
46 KRAJÓW
3700 SKLEPÓW**

LPP | RESERVED | CROPP | HOUSE | MOHITO | **sinsay**

Polska bez deszczów od miesiący

Str. 12-13

PULS

#213

– Ostrzeżenia o suszy nie biorą się znikąd. Choć prognozy zapowiadają gwałtowne ulewy, sytuacja w glebie i rzekach pozostaje trudna. Powinniśmy jednocześnie uczyć się życia z suszą i z coraz bardziej niszczącymi opadami nawalnymi – mówi hydrolog, prof. Paweł Rowiński

Anita Czupryń

PROF. PAWEŁ ROWIŃSKI: W WIELU CZĘŚCIACH KRAJU ZACZYNAJEMY MIEĆ POWAŻNE NIEDOBORY WODY

W ostatnich dniach w Polsce pojawiły się ostrzeżenia przed suszą hydrologiczną. Wydał je Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej m.in. dla zlewni Warty w województwach łódzkim i śląskim oraz Liswarty w opolskim. Z drugiej strony prognozy pogody zapowiadają krótkie, gwałtowne ulewy. Co właściwie dzieje się dziś z Polską i jak to rozumieć? Rzeczywiście to może być trudne do zrozumienia, bo te komunikaty pozornie są sprzeczne. Odniosę się najpierw do samej suszy, bo ten rok jest pod tym względem specyficzny. Nie jest inny niż dawniej, ale jest inny niż w ostatnich latach. Pamiętamy przecież, że zimą mieliśmy jednak sporo śniegu, a zwykle wiosną narzekamy, że pokrywy śnieżnej nie było i w związku z tym roślinie zagrożenie suszą. Na tę sytuację trzeba jednak patrzeć kompleksowo. Owszem, mieliśmy najpierw bardzo ciepły grudzień, a potem styczeń przyniósł temperatury, jakie pamiętają z dzieciństwa osoby dojrzałe. Nie było w tym nic nadzwyczajnego, ale w ostatnich latach zdążyliśmy się już odzwyczaić od zim, które były jednocześnie mroźne i śnieżne. To jednak tylko jeden element. Śniegu faktycznie było sporo, natomiast jeśli spojrzymy na statystyki opadów, okaże się, że styczeń był w gruncie rzeczy dość suchy. Kiedy policzy się, ile opadów spadło nad Polską, widać, że było ich znacznie poniżej średniej. Zatem mimo zalegającego śniegu styczeń okazał się miesiącem suchym. Śnieg trochę to rekompensował, bo uwalniał wodę przez dłuższy czas, a około 80 procent Polski było nim pokryte, więc na pewno nie weszliśmy w początek roku

z taką suszą jak w latach ubiegłych. Tyle że potem przyszły już mniej korzystne okoliczności. Szczególnie jeśli mówimy o marcu i kwietniu, to praktycznie nad Polską nie było opadów. Przez cały marzec w naszym kraju do niedawna opadów było bardzo mało. To spowodowało, że znowu pojawiły się znaczne deficyty wody i weszliśmy w okres suszy. I właśnie do tego zaczynamy się przyzwyczajać. Takie krótkotrwałe zawirowania pogodowe mogą być gwałtowne, czasem niebezpieczne, czasem prowadzą do podtopień czy lokalnych zalań, ale nie rekompensują deficytów wody w gruncie. Dlatego ostrzeżenia przed suszą nie biorą się znikąd. To są obserwacje tego, co dzieje się w glebie. Widać, że w wielu częściach kraju zaczynamy mieć niedobory wody. Pewnym miernikiem tego, co dzieje się w przyrodzie, są także nasze rzeki. W przeważającej części notują one stany niskie, czasem średnie, bardzo rzadko wysokie. Sytuacja hydrologiczna wygląda więc mniej więcej tak, jak ją opisałem; ostrzeżenia przed suszą są niestety uzasadnione.

Doprecyzujemy: czym właściwie jest susza hydrologiczna? IMGW mówi właśnie o suszy hydrologicznej, ale słyszymy też o suszy rolniczej czy po prostu o długich okresach bezdeszczowych. Jak odróżnić te zjawiska?

Może nie znuudzajmy czytelników ścisłymi definicjami, ale spróbuję to uporządkować. Zaczęć od suszy atmosferycznej – to po prostu długotrwały brak opadów. Zwykle jednak nie mówimy tylko o samym deszczu, lecz łączymy to także

z temperaturą, bo kiedy jest długo bez opadów, a do tego utrzymuje się wysoka temperatura i niska wilgotność powietrza, wtedy mamy do czynienia z tym, co nazywamy suszą atmosferyczną albo meteorologiczną. Jeśli po takiej suszy atmosferycznej zasoby wody w glebie są już na tyle małe, że nie zaspokajają potrzeb roślin, wtedy mówimy o suszy glebowej. To właśnie ten moment, kiedy zaczyna się problem dla roślin i dla rolnictwa. Do tego dochodzi jeszcze susza hydrologiczna, o której pani wspominała. Mówimy o niej wtedy, gdy obserwujemy obniżenie poziomu wód w rzekach i jeziorach. Kiedy pojawiają się niżówki, możemy mówić właśnie o suszy hydrologicznej. Jest jeszcze bardziej zaawansowany etap, kiedy zaczyna obniżać się poziom wód gruntowych. To kolejny stopień rozwoju suszy hydrologicznej. W Polsce co jakiś czas mamy do czynienia właściwie ze wszystkimi tymi typami, ale teraz szczególnie groźne jest to, że przechodzimy do suszy glebowej. To oznacza problem dla rolnictwa: w glebie jest mało wody, a właśnie wchodzimy w okres wegetacji, więc teraz tej wody naprawdę bardzo potrzebujemy.

Często słyszę od ekspertów, że jednym z największych problemów w Polsce jest nie tyle sam brak opadów, ile brak

**BUDOWANIE NASZEJ ODPORNOŚCI,
ZARÓWNO NA SUSZĘ, JAK
I NA POWÓDŹ, OZNACZA TAKŻE
ZMIANĘ SPOSOBU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO KRAJU**

zdolności do zatrzymania wody. Nawet jeśli pojawiają się krótkie, gwałtowne ulewy, to taka woda nie zasila ani gleby, ani zasobów wodnych w taki sposób, jakiego potrzebujemy. Na czym dokładnie polega ten problem?

Pani pytanie łączy w sobie kilka wątków. Jeden dotyczy krótkotrwałych opadów w czasie suszy. Kiedy gleba jest przesuszona, zeskorpowała, twarda, to rzeczywiście woda nie wnika w nią głęboko. Po prostu spływa po powierzchni, następuje szybki spływ powierzchniowy. Nie ma więc w tym paradoksu: silny opad po długim suchym okresie niewiele pomaga glebie. Często prowadzi za to do wezbrań, bo woda szybko trafia do rzek, pojawiają się podtopienia, a sama gleba nadal nie zatrzymuje jej w wystarczającym stopniu. To jest również efekt zmieniającego się charakteru opadów w Polsce. Coraz częściej opady trwają krótko, ale są bardzo intensywne, a jednocześnie wydłużają się okresy suche. To odwrotność tego, do czego byliśmy przyzwyczajeni kiedyś, gdy deszcz potrafił padać przez wiele dni. Bywał uciążliwy dla ludzi, ale rolnicy byli zadowoleni, bo taka woda spokojnie i skutecznie wsiąkała w glebę. To jest jedna część odpowiedzi. Druga dotyczy samego zatrzymania wody. To już kwestia gospodarowania wodą, czy to w skali państwa, czy lokalnie.

Musimy uczyć się zatrzymać wodę tam, gdzie spada. Taka rozproszona retencja jest dziś niezwykle istotna. Kiedy mówimy, że sobie z tym nie radzimy, to dlatego, że nadal zatrzymujemy tej wody za mało. Oczywiście warto dodać, że zachodzą też pozytywne zmiany. Uczymy się tego, powstają różne programy, są państwowe zachęty do zatrzymywania wody, również na poziomie gmin i poszczególnych regionów. Coś się więc dzieje, ale dzieje się zbyt wolno i na zbyt małą skalę. I to jest właśnie problem.

Dlaczego z krajobrazu pogodowego znika ten zwyczajny deszcz, który siąpi przez cały dzień i spokojnie wsiąka w ziemię, a coraz częściej zastępują go nagle, gwałtowne ulewy? To znak zmiany klimatu?

Absolutnie tak. Każdy wzrost temperatury o jeden stopień powoduje, że atmosfera może wchłonąć o około 7 procent więcej wilgoci. Ta wilgoć się gromadzi, a kiedy dochodzi do nasycenia, uwalnia się w postaci intensywnych, gwałtownych opadów, najczęściej właśnie deszczów nawalnych. Polski klimat zaczyna przypominać ten, który kilkadziesiąt lat temu obserwowano bardziej na południu Europy, choćby na Węgrzech. Można powiedzieć, że pod względem klimatycznym trochę przesuwa się na południe. Ocieplenie klimatu wyraźnie wpływa więc na charakter opadów. A jeśli do tego dochodzi jeszcze wyższa temperatura, mamy dodatkowy efekt: szybsze parowanie. To z kolei jeszcze bardziej sprzyja suszy.

Na ile za ten nowy rytm odpowiada sama atmosfera, a na ile człowiek: osuszanie mokradeł,

prostowanie rzek, betonowanie miast, melioracja podporządkowana szybkiemu odprowadzaniu wody? Co tu działa najgorzej?

Wymieniła pani bardzo ważne elementy. Mamy tu splot dwóch czynników. Z jednej strony przyrodniczych. Po pierwsze: jesteśmy w takim miejscu Europy, w którym i tak nie mamy szczególnie dużych zasobów wody. Nad Polską zatrzymuje się jej znacznie mniej niż w wielu innych krajach Europy. To jedna sprawa. Do tego dochodzą zmiany klimatu, które, choć mają charakter przyrodniczy, to przecież są przede wszystkim skutkiem działalności człowieka. One wywołują te efekty, o których już mówiliśmy. Ale prawdą jest też to, że przez długi czas dominował u nas taki paradigmat gospodarowania wodą, zgodnie z którym należało ją jak najszybciej odprowadzać wszędzie tam, gdzie zalegała. Nie lubiliśmy błota, nie lubiliśmy mokradeł, wodę chcieliśmy odprowadzić do rzek, a najlepiej jak najszybciej do morza, bo wydawało się, że to najprostszym sposobem ochrony także przed powodzią. Stąd prostowanie rzek, skracanie ich biegu i wszystkie te działania, o których pani wspominała. Do tego dochodzi jeszcze urbanizacja. Miasta są coraz gęściej zaludnione i zagospodarowane w taki sposób, że przybywa powierzchni uszczelnionych. Wracamy więc do tego, o czym mówiliśmy przed chwilą: woda po betonie bardzo szybko spływa do rzek, zamiast być zatrzymana na miejscu. Można więc powiedzieć, że sami sobie w pewnym sensie pomogliśmy w pogłębianiu tego problemu. Właśnie dlatego tak ważne jest inteligentne i mądre gospodarowanie

FOT. LUKASZ GDAK

Prof. Rowiński: Żle wyglądamy w Polsce z prostej przyczyny: u nas tej wody, zwłaszcza powierzchniowej, jest po prostu mało

rowanie wodą. W Polsce pojawia się coraz więcej programów, które skłaniają do innego projektowania miast, do myślenia o terenach zielonych i o takich rozwiązaniach, które wodę zatrzymują. Tyle że ten proces nadal przebiega zbyt wolno. A budowanie naszej odporności, zarówno na suszę, jak i na powódź, oznacza także zmianę sposobu zagospodarowania przestrzennego kraju.

Raporty klimatyczne i analizy Europejskiej Agencji Środowiska pokazują, że w Europie nasilają się zarówno susze, jak i epizody bardzo intensywnych opadów. Jak to konkretnie przekłada się na Polskę? Jak wyglądamy na tle innych krajów Europy?

Żle wyglądamy z prostej przyczyny: u nas tej wody, zwłaszcza powierzchniowej, jest po prostu mało. Istnieje taka statystyka, może nie idealna, ale często używana, która pokazuje, ile wód powierzchniowych przypada na mieszkańca w ciągu roku. I według niej mamy mniej więcej trzykrotnie mniej wody niż wynosi średnia w innych krajach Unii Europejskiej. To nie jest wskaźnik, który mówi wszystko, ale dobrze pokazuje skalę problemu. A kiedy dochodzą do tego procesy, o których pani mówiła i które opisują zarówno raporty agencji europejskich, jak i raporty IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change, czyli Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu - red.), to ob-

raz staje się jeszcze bardziej niepokojący. Charakter opadów wyraźnie się zmienia: przez długi czas jest sucho, a kiedy deszcz już się pojawia, bywa bardzo intensywny i krótki. W Polsce obserwujemy dokładnie to samo. Pod tym względem nie różnimy się od reszty Europy. Dlatego właśnie co jakiś czas mamy do czynienia z katastrofalnymi powodziąmi, jak choćby w 2024 roku w rejonie Nysy Kłodzkiej i na terenach sąsiednich. A przecież mimo tej powodzi nie był to rok szczególnie mokry, przeciwnie, był bardzo suchy. To pokazuje, że o skali strat coraz częściej decyduje nie suma opadów, ale gwałtowność samych zjawisk. I to nie jest wyłącznie polska specyfika. Kiedy podobne opady nawalne występowały w Niemczech czy Belgii, tam również nie potrafiono sobie z nimi poradzić. Skutki były katastrofalne: ogromne straty materialne i ofiary w ludziach. Mamy też w pamięci obrazy z 2024 r. z Walencji. Gwałtowność zjawisk to coś, do czego musimy się przyzwyczajać i z czym musimy nauczyć się żyć. Można powiedzieć, że w Europie zmiany klimatu wyostwiają problemy, które już mamy - tam, gdzie jest już sucho będzie jeszcze bardziej sucho.

Co dziś najbardziej niepokoi pana jako hydrologa? Czy jest to sucha gleba, niski stan rzek, obniżający się poziom wód

gruntowych czy może to, że te wszystkie zjawiska zaczynają się na siebie nakładać?

My, hydrologi, musimy patrzeć na to kompleksowo. Zresztą kiedy mówimy o gospodarowaniu wodą, również musimy myśleć o nim w sposób zintegrowany. Dlatego zawsze podkreślam, że nie możemy próbować rozwiązywać tylko jednego problemu, przygotowywać rozmaitych rozwiązań, technicznych czy nie-technicznych, na przykład dla przeciwdziałania skutkom suszy, a jednocześnie zapominać o ochronie przeciwpowodziowej. To wszystko jest ze sobą powiązane. Zresztą trochę już dziś o tym rozmawialiśmy: po długich okresach suchych przychodzą powodzie. Musimy więc przygotowywać się na to wszystko jednocześnie. Do tego dochodzą problemy z jakością wody, które przybierają na sile podczas zjawisk ekstremalnych. Kiedy pyta mnie pani, co najbardziej mnie martwi, to odpowiem, że przede wszystkim to, że wraz ze zmianą klimatu wszystkie te procesy ulegają intensyfikacji. Zjawiska, które mają charakter gwałtowny, stają się coraz silniejsze. I prawdę mówiąc, obrona przed tym staje się coraz trudniejsza. Dlatego budowanie naszej odporności społecznej na zjawiska katastrofalne powinno być jednym z priorytetów państwa. W Polsce zjawiska katastrofalne to przede wszystkim powódzie i susze. Na ich tle wszystkie inne za-

grożenia mają zdecydowanie mniejsze znaczenie.

Coraz częściej słyszymy, że Polska stepowieje. Rzeczywiście tak jest? W sklepach ogrodniczych pojawiły się oliwki, niektórzy żartują, że warto już dziś je sadzić, to za 20 lat będziemy mieli gaje oliwne. Naprawdę odzyskamy w tym kierunku, czy słowo „stepowienie” brzmi za mocno?

Powiedziałbym tak: to są publicystyczne określenia. Na pewno nie obserwujemy jeszcze w Polsce procesu stepowienia. Natomiast obserwujemy te zjawiska, o których już mówiliśmy, czyli coraz dłuższe okresy suche. Polska jest krajem deficytowym pod względem wody w wielu aspektach, ale mamy na przykład stosunkowo zasobne wody gruntowe, a to daje nam pewien poziom bezpieczeństwa. Dużo wody jest też w sposób naturalny zatrzymane w krajobrazie, wciąż mamy przecież wiele jezior. Oczywiście wraz ze zmianami klimatu możemy obserwować różne zjawiska, w tym zmianę szaty roślinnej. Na przykład w pewnym momencie w Polsce może być coraz mniej świerków, bo to gatunek, który m.in. potrzebuje sporo wody. To zresztą jest bardziej skomplikowany proces, bo na poziomie kraju dochodzą przykładowo silne wiatry nie sprzyjające temu gatunkowi. Zmiany klimatyczne uruchamiają bardzo wiele takich procesów, natomiast stepowienie jest zjawie-

niem dużo dalej posuniętym. Myślę więc, że musimy uważać na słowa, żeby bez potrzeby nie straszyć społeczeństwa. Mamy wystarczająco dużo sygnałów alarmowych.

Co roku jeżdżę nad Biebrzę obserwować ptaki. Kiedyś mówiło się o bagnach biebrzańskich, dziś coraz częściej można tam chodzić suchą stopą. Można odnieść wrażenie, że dawny krajobraz Polski znika: łąki i rozlewiska, które potrzebowały wilgoci, zaczynają wysychać, ptaki, które kiedyś przylatywały tam regularnie, dziś pojawiają się tylko na chwilę albo znikają zupełnie. To prawda, ale to nadal nie jest jeszcze stepowienie. Natomiast na Biebrzy mieliśmy ogromne problemy z pożarami, właśnie w wyniku braku opadów i suszy. Lasy biebrzańskie w tamtej okolicy również mocno ucierpiały od ognia. Podobnie wygląda sytuacja w układzie narwiańskim, w wielokorytowym systemie Narwi, na obszarze Narwiańskiego Parku Narodowego. Tam również coraz rzadziej widzimy tę przyrodę, do której byliśmy przyzwyczajeni. Ten wielokorytowy, piękny, unikalny, anastomozujący system rzeczny coraz rzadziej pokazuje wodę w swoich licznych korytach. Tak więc oczywiście, zmiany są widoczne.

Jak może wyglądać Polska za 10-20 lat? Będzie krajem o innym pejzażu niż ten, który pamiętamy z dzieciństwa?

Myślę, że to są jednak procesy bardziej długotrwałe i że perspektywa 10-20 lat jest jeszcze zbyt krótka, by mówić o bardzo wyraźnych, łatwo dostrzegalnych zmianach krajobrazu. To będzie raczej dłuższy proces. Ale oczywiście, jeśli zmiany klimatyczne będą postępować - a będą, to, jak już mówiliśmy, szata roślinna może się zmieniać, krajobraz również, bo przyroda będzie musiała sobie z tym jakoś poradzić. Ale ja jestem też optymistą i myślę, że my również się uczymy. Na przykład gospodarowanie wodą będzie wyglądało inaczej, bardziej w zgodzie z naturą. Nauczymy się tego, o czym cały czas tu mówimy: zatrzymać wodę tam, gdzie spada, a nie tylko w wielkich zbiornikach retencyjnych. Nauczymy się też mądrej ochrony przeciwpowodziowej. Szukajmy więc również tych bardziej optymistycznych elementów, wynikających z wiary w mądrość człowieka. To byłaby moja odpowiedź.

A co pana dziś najbardziej irytuje w publicznej rozmowie o suszy?

Po pierwsze, to, że czasami zbyt łatwo folgujemy sobie w fantazjach i w bardzo skrajnych poglądach, czy to w jedną, czy w drugą stronę, na temat ochrony i gospodarowania wodą. W komentowaniu tych spraw trzeba zachowywać rozsądek. I wydaje mi się, że najlepiej byłoby, gdyby te wszystkie komentarze były oparte na wiedzy, bo tego czasem w debacie po prostu brakuje. Pojawiają się różne niepotwierdzone informacje czy sady, które nie mają oparcia w faktach i w coraz większej wiedzy naukowej. Dlatego zachęcałbym do tego, żeby to była debata, jak mówią Brytyjczycy, evidence based, czyli oparta na tym, co zostało udowodnione albo rzeczywiście zaobserwowane.

CV

Prof. dr hab. Paweł Rowiński
Członek rzeczywisty PAN, dyrektor Instytutu Geofizyki Polskiej Akademii Nauk, przewodniczący zarządu Europejskiego oddziału Międzynarodowej Asocjacji Badań i Inżynierii Środowiska Wodnego (IAHR), Prezes ALLEA - Europejskiej Federacji Akademii Nauk.

POLITYCZNY BÓJ O RYNEK KRYPTOWALUT

Kłopoty Zondacrypto i tysiące poszkodowanych to kolejny sygnał, że rynek kryptoaktywów powinien zostać w Polsce uregulowany. Mówią o tym nawet politycy PiS. Kiedy jednak rząd chce to zrobić, opozycja mówi: nie. Dlaczego? Ma w tym jakiś interes?

Dorota Kowalska

Jarosław Kaczyński i Mariusz Błaszczak nie wzięli udziału w sejmowym głosowaniu dotyczącym prezydenckiego weta, choć byli na sali obrad

Historia politycznej walki o uregulowanie czy większą kontrolę nad rynkiem kryptowalut trwa w Polsce już od kilka miesięcy. Pod koniec ubiegłego roku Karol Nawrocki zawetował uchwaloną 7 listopada ustawę o rynku kryptoaktywów. Zbigniew Bogucki, szef kancelarii prezydenta, decyzję Nawrockiego tłumaczył między innymi tym, że ustawa wprowadzała rozwiązania nadmierne, niejednoznaczne i nieproporcjonalne.

5 grudnia, przed głosowaniem nad odrzuceniem prezydenckiego weta, Donald Tusk podczas niejawnych obrad Sejmu przedstawił posłom, zapowiedzianą jako pilną, informację dotyczącą bezpieczeństwa państwa. Wiadomo, że na sali plenarnej mówił o „kryptoaferze i rosyjskim w niej śladzie”.

Prezes PiS, pytany wówczas przez dziennikarzy, jak jego klub zagłosuje w sprawie zawetowanej ustawy, oświadczył, że posłowie będą wspierać prezydenta. Przyznał jednak, że „kryptowalutami całkowicie się nie zajmuję”. – Osobiście uważam, że powinny być zakazane, ale tutaj prezydent uznał, że to jest prze-regulowanie – powiedział Kaczyński.

Sejm weta prezydenta nie odrzucił. I już wtedy doszło do ostrej politycznej wymiany zdań.

Po głosowaniu premier Donald Tusk zapowiedział szybkie złożenie nowego projektu w tej sprawie. I tak też się stało – nowy projekt o identycznym brzmieniu, jak ten zawetowany, trafił do Sejmu i 18 grudnia ubiegłego roku został uchwalony.

Projekt, co podkreśla strona rządowa, ma zapewnić stosowanie rozporządzenia MiCA (The Markets in Crypto-Assets Regulation). Co to takiego? Rozporządzenie MiCA „określa zharmonizowane dla wszystkich państw członkowskich ramy prawne dla rynków kryptoaktywów, wprowadzając szczegółowe przepisy dotyczące kryptoaktywów, związanych z nimi usług i działań, które nie są jeszcze objęte unijnymi aktami ustawodawczymi dotyczącymi usług finansowych”. Projekt wprowadza m.in. odpowiedzialność karną za przestępstwa popełniane m.in. w związku z dokonywaniem emisji tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących e-pieniądzem czy świadczeniem usług w zakresie kryptoaktywów.

W lutym prezydent Nawrocki zawetował ustawę po raz kolejny. Tłumaczył, że otrzymał do podpisu dokument praktycznie identyczny jak ten, który wcześniej zawetował.

Głosowanie nad odrzuceniem prezydenckiego weta wyznaczono na piątek, 17 kwietnia; wcześniej, w czwartek, odbyła się w Sejmie debata.

Szef kancelarii prezydenta RP Zbigniew Bogucki znowu twier-

dził, że zbyt surowe przepisy mogą spowodować, iż firmy z branży krypto przeniosą swoją działalność za granicę, co paradoksalnie pogorszy sytuację polskich klientów, gdyż nie będą oni chronieni przez polski nadzór.

Sławomir Nitras z Koalicji Obywatelskiej przypomniał, że minister Bogucki podczas debaty przy poprzednim wecie do regulacji dotyczącej kryptoaktywów zapowiedział, że „przyniesie nową ustawę”.

– Nie przyniósł pan tej ustawy, skłamał pan – powiedział poseł KO.

Bogucki ciągnął jednak, że premier „fałszywie postawił” temat głosowania nad ustawą dotyczącą kryptowalut i nie dotyczy ono tego, czy „jesteś za rosyjską mafią, czy jesteś za tą ustawą”.

– Pan premier chodzi na grzyby w garniturze. Trzeba sięgnąć, panie premierze, ten garnitur, podwinąć rękawy i wziąć się do roboty – apelował Bogucki.

Dziwne zależności

Wystąpienie Boguckiego dobrze brzmiało w telewizji. Tyle tylko, że premier nie zamierzał

ustępować: pociągnął temat kryptowalut i weta prezydenta. I o tym, co do tej pory było „tajne”, nagle usłyszała opinia publiczna.

– Mam informacje, które rodzą bardzo dramatyczne pytania: dlaczego PiS, Konfederacja i prezydent blokują rozwiązania dotyczące rynku kryptowalut? Być może niestety znaleźliśmy rozwiązanie, dlaczego to robią – stwierdził Donald Tusk, przekazując informację, którą otrzymał od Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Wynika z nich, że na przełomie października i listopada 2025 roku, miesiąc przed głosowaniem weta prezydenta w sprawie regulacji rynku kryptowalut, Przemysław Kral, prezes zarządu giełdy kryptowalutowej Zondacrypto, dokonał wpłat na rzecz dwóch fundacji: 450 tys. zł wpłacił Fundacji Instytut Polski Suwerennej Zbigniewa Ziobry. Część z tych środków przeznaczono na obrońców Dariusza Mateckiego i księdza Michała Olaszewskiego. Inna spółka związana z Zondacrypto i panem Kralem, Expofer Servis House, zrealizowała transakcję na rzecz

fundacji pośła Przemysława Wiplera. Zondacrypto była także głównym sponsorem imprezy prawicowych działaczy – CPAC.

– W trakcie kampanii prezydenckiej najważniejszymi uczestnikami tej imprezy byli prezydenci Duda i Nawrocki – podkreślił Donald Tusk, zaznaczając, że jest to „tylko część materiału”.

Według premiera Zondacrypto powstała w „okolicznościach zasługujących na mocny film kryminalny”. Założyciel zaginał w nieznanym okolicznościach; według wszystkich przypuszczeń nie żyje. Jak przypomniał Donald Tusk, „wielka kariera” Zondacrypto zaczęła się w 2022 roku z nowym szefem, za pieniądze – jak oświadczył szef rządu – rosyjskiej mafii.

– U źródeł sukcesu finansowego tej firmy stoją nie tylko rosyjskie pieniądze powiązane z tzw. bratwą, czyli jedną z najważniejszych grup mafijnych w Rosji, ale także ze służbami rosyjskimi – mówił premier.

W tym samym czasie było już jasne, że do prokuratury zgłaszają się poszkodowani przez giełdę kryptowalutową Zonda-

crypto. To w sumie około 30 tysięcy osób, które straciły na giełdzie co najmniej 350 mln zł.

Sejm jednak i tym razem nie odrzucił weta prezydenta, mimo że wszyscy posłowie wiedzieli to, o czym dzisiaj wiemy my wszyscy.

Co ciekawe, Jarosław Kaczyński i Mariusz Błaszczak nie wzięli udziału w głosowaniu, choćbyli na sali obrad. – Jeśli chodzi o moje powstrzymanie się od głosowania: ja jestem zwolennikiem jednego rozwiązania, choć nie mam oczywiście żadnej możliwości zrealizowania tego w skali globalnej, to znaczy zakazu kryptowalut. To jest jeden wielki przekręt, jedno wielkie nadużycie – tłumaczył później prezes PiS.

W mediach społecznościowych zawrzało.

„Prezes Kaczyński i przewodniczący Błaszczak przestraszyli się prawdy o kryptoaferze PiS i nie zagłosowali za wetem prezydenta! Zostawili cały swój klub na spalonym” – stwierdził premier Donald Tusk.

„Bronią sponsora bardziej niż niepodległości” – to wicepremier, minister spraw zagranicznych Radosław Sikorski.

Politycy opozycji natychmiast ruszyli do obrony swoich pozycji.

„Rząd niech się weźmie do uczciwej pracy i przygotuje przepisy rozwiązujące realne problemy, a nie markuje działania, szukając pola do politycznej walki. (...) Zamiast uisnąć do rozmów i naprawić model regulacji, premier woli opowiadać o »rosyjskiej mafii«, a ministrowie straszyć »eldoradem dla oszustów«” – napisał Łukasz Rzepecki, polityk Konfederacji i były doradca Andrzeja Dudy.

Tak jakby ta rosyjska mafia i oszuści nie byli w tym kontekście ważni.

Poszkodowanych przybywa

W między czasie okazało się, że poszkodowanych przez Zondacrypto przybywa. I są wśród nich także polscy sportowcy, Zondacrypto wyjątkowo chętnie wspierała bowiem sport. Od października pełni rolę głównego sponsora PKOl. W ramach tej współpracy firma zobowiązała się do wypłaty nagród dla polskich sportowców za wyniki osiągnięte podczas zimowych igrzysk olimpijskich Mediolan-Cortina 2026. Łączna wartość tych świadczeń wynosi około 13,8 mln zł. Problem polega na tym, że część nagród została wypłacona w formie tokenów – cyfrowych aktywów dostępnych w aplikacji sponsora. Choć środki formalnie pojawiły się na kontach sportowców, wielu z nich nie jest w stanie zamienić ich na realne pieniądze.

Prezes PKOl Radosław Piesiewicz, kojarzony z politykami Prawa i Sprawiedliwości, zaznaczył jednak, że PKOl nie ma obecnie podstaw prawnych do zerwania umowy ze sponsorem.

Stwierdził też, że nie był świadomy problemów Zondacrypto w chwili podpisania z nim umowy oraz że przed złożeniem podpisu informował ABW o zamiarach rozszerzenia grona sponsorów o podmioty spoza Unii Europejskiej.

„Prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego Radosław Piesiewicz kłamie i manipuluje” – szybko odpowiedział rzecznik Tomasza Siemoniaka Jacek Dobrzyński. I tłumaczy, że w piśmie z 17 października 2025 roku skierowanym do ABW PKOl nie pyta o firmę Zondacrypto ani o kryptowaluty. Informuje jedynie, że „rozpatrywane jest nawiązanie współpracy z podmiotami zagranicznymi, w tym działającymi poza obszarem Unii Europejskiej, a także oferującymi produkty i usługi niestandardowe”, i zwraca się z prośbą o „udzielenie informacji lub przeprowadzenia szkolenia dla kierownictwa (...) organizacji z zakresu ewentualnych ryzyk związanych ze współpracą z tego typu podmiotami i organizacjami”.

Wiadomo, że Zondacrypto sponsoruje też wiele klubów piłkarskich, nie tylko polskich zresztą, niektóre kończą z nim współpracę.

Minister sportu i turystyki Jakub Rutnicki na antenie RMF FM przyznał, że jego zdaniem powinna zostać powołana komisja śledcza do zbadania sprawy Zondacrypto.

Cóż, na komisję śledczą w sprawie Zondacrypto raczej nie ma co liczyć. Wiadomo, że sprawę bada prokuratura, ale póki co, brak w niej przełomu.

– Od kilku lat toczy się śledztwo. Zintensyfikowałem je, bo uważam, że toczyło się nie w takim tempie, jak powinno. Mamy już nowego szefa w katowickim wydziale Prokuratury Krajowej zajmującym się przestępczością zorganizowaną, który zabrał się intensywnie za to, żeby temu śledztwu nadać bieg. Jeśli śledztwo toczy się cztery lata, to albo umarzamy, bo mamy niewykrycie sprawców, albo idziemy krok dalej. Jeżeli ja dowiaduję się, że osoba, która ma największą wiedzę w sprawie, nie została jeszcze przesłuchana, to znaczy, że to śledztwo toczy się źle – stwierdził na antenie TVP Info minister sprawiedliwości Waldemar Żurek.

W jednej ze swoich wypowiedzi Żurek zasugerował, że w dotychczasowych działaniach wymiaru sprawiedliwości wokół Zondacrypto wśród części śledczych panował strach przed, jak stwierdził minister, „ciemnymi interesami”.

– Niektórzy prokuratorzy być może bali się politycznych układów – ocenił.

Teraz prokuratorskie śledztwo ma ruszyć z kopyta. Czy tak będzie, trudno powiedzieć. Jedno wydaje się pewne: ta afeta zatacza i będzie zataczać coraz szersze kręgi. Czy pojawią się w niej nazwiska polityków? Nie można tego wykluczyć.

ZWOLNIENI Z PRACY. SZOK, PSYCHIATRA I NOWE ŻYCIE

Anna, fizjoterapeutka z Torunia, straciła pracę w przychodni po tym, jak pochwaliła się szefowej swoim ślubem. Macieja firma zredukowała tuż przed jego wejściem w ochronę przedemerytalną. Ola wyleciała z drogerii niesłusznie podejrzana o kradzież. Traumą przeżyli, ale się podnieśli. Wszyscy pierwszy raz w życiu byli u psychiatry

Małgorzata Oberlan

Minęło już trochę czasu, ale poczucie krzywdy w sobie nadal noszę. Znalazłam nową pracę w zawodzie i to w dobrym środowisku. Utratę pracy w przychodni jednak odchorowałam. Musiałam korzystać z pomocy psychiatry - mówi Anna, fizjoterapeutka z Torunia.

Nieprzedłużona. Historia Anny z przychodni zdrowia

Anna kocha swój fach. Fizjoterapia to dla niej coś więcej niż tylko wyuczony zawód czy źródło zarobku. Wydawało jej się, że w tej publicznej przychodni w Toruniu jej zaangażowanie jest doceniane. Była chwalona przez przełożonych, wysyłana na szkolenia. Radość z pracy - owszem - psuła jej ogólnie słabą atmosferę w tej placówce i powtarzające się spięcia dyrektorki z pracownikami. Przez dłuższy czas jej bezpośrednio to jednak nie dotyczyło.

- W tej przychodni (i przecież nie jest to w Toruniu tajemnicą) dyrektorka postanowiła rządzić „twardą ręką”. Wszyscy pamiętają takie sytuacje, jak np. śledzenie przytoczenia dyrektora na kamerach, o której godzinie ludzie wychodzą z pracy dzień przed majowym weekendem, a potem robienie afery z pięć minut urwanym chlebem z dniówki - wspomina Anna.

Tak zwani „wszyscy orientowani” wiedzieli też, jak twierdzi Anna, że szczególnie na cenzurowanym są młode matki (zwolnienia na dzieci!), potencjalne matki i generalnie ludzie biorący zwolnienia, opiekę nad bliskimi etc.

- Co mnie spotkało konkretnie? „Nie chwal się ślubem” - ostrzegali mnie koledzy z dłuższym stażem. A ja się pochwaliłam i pracę straciłam. Zamiast przedłużenia umowy, a liczyłam już na taką na czas nieokreślony, nastąpiło „nieprzedłużenie”. Bez konkretnej argumentacji, wytłumaczenia. Jak

Utrata pracy to jedno z najbardziej stresujących doświadczeń życiowych i to niezależnie od tego, czy posadę tracimy po roku czy 20 latach

grom z jasnego nieba - opowiada fizjoterapeutka. Jest pewna, że prawdziwą przyczyną było to, że „zaraz jako kolejna zajdzie w ciążę i będzie brała zwolnienia”.

Co było dalej? Szok, niedowierzanie, poczucie ogromnej krzywdy i niesprawiedliwości. Stany depresyjne i psychiatra - pierwszy raz w życiu. Ale potem - powrót do życia.

- Dziś pracuję w swoim zawodzie w placówce opiekuńczej, tak to nazwijmy. Niepublicznej, założonej i prowadzonej przez ludzi z pasją. Dopiero w takim środowisku, wraz z upływem czasu i nabierania dystansu widzę, jakim toksycznym miejscem była ta przychodnia - kończy Anna. Poczucie krzywdy jednak jej nie opuściło.

Zredukowany. Maciej z dużej firmy

- Widzieliście Macieja? Normalnie, inny człowiek! Uśmiechnięty, taki promienny

wręcz. Dobra aura... Aż trudno to określić - tak dziś o koledze z pracy mówią ci, którzy w firmie zostali. Jemu wręczono wypowiedzenie, ale po kilku miesiącach to on zaraża świat pozytywną energią.

Firma jest duża, znana nie tylko w Toruniu i kolejny rok „restrukturyzowana”. Proces ten, w odczuciu załogi, polega na systematycznej redukcji etatów w ramach „optymalizacji zatrudnienia”. Innego pomysłu na ratowanie statku dryfującego po mieliźnie pracownicy u przesobów nie widzą.

Maciej pracujący w tej firmie od ćwierćwiecza był jednak ostatnim, którego koledzy wskazywali jako kandydata do zredukowania. Profesjonalny w każdym calu, niezwykle doświadczony, dyspozycyjny. A jednak... Podczas ostatniej optymalizacji zatrudnienia to właśnie jego zredukowano. Nie zdążył wejść w okres ochronny przedemerytalny. - Do dziś nie wiem,

dłaczego ja - tak naprawdę. Miałem w sobie nie tylko ogromne poczucie niesprawiedliwości, ale też takiej wielkiej niemocy. Poczucie, że nic tak naprawdę od ciebie w pracy i w życiu nie zależy. Bo mimo starań, dokonań, kwalifikacji, doświadczenia i tak dalej - i tak może paść na ciebie - opowiada Maciej.

Nigdy nie myślał, że kiedyś trafi do gabinetu psychiatry. A trafił. Nie kryje, że po pierwsze, by przy okazji brutalnego ciosu ze strony firmy „sobie pochorować”. Przy okazji niejako okazało się, że pomoc jednak się przyda.

- Jestem z tego pokolenia (urodzeni w latach 60.), które przywykło z najróżniejszymi problemami radzić sobie samemu. Bez obciążania nimi nawet najbliższych. Generalnie u pani psychiatry mogłem się wygadać i uporządkować myśli. Coś, co kiedyś robiło się w gronie przyjaciół. A dziś? Tempo życia i relacje ludzkie

tak się pozmiały, że można mieć wielu znajomych, ale przyjaciół jak na lekarstwo - mówi Maciej.

Sam ocenia, że pewnie dla swojej lekarki był nietypowym pacjentem. Nie zapomni jej nieudawanej radości, gdy zgłosił chęć zakończenia wizyt, bo po prostu nie będzie już miał na to czasu - znalazł nową pracę. A posadę znalazł w branży, dzięki szerokiej siatce znajomych i marce fachowca, wypracowanej przez lata. Teraz Maciej chodzi po świecie z tą dobrą aurą, którą zadziwia dawnych kolegów z dryfującej po mieliźnie firmy.

Zlikwidowana. Ola z sieciowej drogerii

Przypadek Oli jest nieco inny, bo to młoda osoba i w tej sieciowej drogerii w Toruniu pracowała niecałe 2 lata. Utrata pracy zabolowała ją jednak tak samo mocno jak tych, którym żegnać się z posadą przychodziło powoli latami. Tym bardziej, że wcześniej doświadczyła niesprawiedliwego traktowania. - Te dwie mały mnie załatwiły - z gorzkim uśmiechem wspomina dziś Ola. - Koleżanka i zastępczyni kierowniczki posądziły mnie o kradzież kosmetyków. Absolutnie niesprawiedliwie. Uknuły spisek i potem wszystko się wyjaśniło dzięki monitoringowi i wewnętrznej kontroli, ale co to był za stres...

Z podejrzeń w oczach kierowniczki Ola została oczyszczona, ale „przepraszam” ze strony spiskujących nigdy nie padło. Sytuacja w sklepie uspo-

koła się na jakieś dwa miesiące. A potem... Potem były zmiany, które w tej sieci powtarzają się regularnie: jedno lokalizacje sklepów (nie tylko w Toruniu) się wygasza, otwierając jednocześnie też nowe placówki.

- Dziewczyny zostały przeniesione do innego sklepu, a moje stanowisko pracy dziwnym trafem zostało zlikwidowane. Jestem pewna, że pozbyto się mnie przez tę całą aferę z kosmetykami i robienie ze mnie złodziejki - mówi Ola.

Najpierw dopadły ją wściekłość i złość. Potem apatia. Bezsenność. Brak apetytu - na jedzenie, działanie, życie w ogóle. Wreszcie: brak siły, by wstać z łóżka. Wtedy wkroczyły do akcji siostra i przyjaciółka, bo partner Oli przekażył jej do szukania fachowej pomocy nie zdołał. Ostatecznie pomogły i farmakoterapia, i psychoterapia.

- A dziś? Tak się leczyłam z tej depresji, że aż zaszłam w ciążę. Nie, nie z psychiatrą (śmiech), tylko z moim Bartkiem. Wcześniej to w ogóle takiego scenariusza nie brałam pod uwagę, bo praca, rozwój, pieniądze... A teraz jesteśmy szczęśliwi. Wszystko się jakoś poukładało. Bartek awansował i dużo lepiej zarabia. Ja teraz piekę i dekoruję torty w domu, na zamówienie. Będzie dobrze - kończy Ola. Dodaje, że zakupów w wiadomej sieci drogerii nie robi i robić nie zamierza. Wybrała sieć konkurencyjną. Ale poczucie krzywdy zostało. ©P

PS Imiona bohaterów tekstu zostały zmienione.

DO PSYCHIATRY. RZADZIEJ IDZIEMY, NIŻ DEKLARUJEMY

Jak rozumiana, oceniana i przeżywana jest pomoc psychologiczna, psychoterapeutyczna i psychiatryczna w Polsce? Odpowiedzi na to pytanie szukali autorzy raportu, przygotowanego przez Instytut Psychologii PAN w ramach projektu „Psychologia dla Społeczeństwa”. Wynika z niego, że skala błędnych przekonań wśród Polaków pozostaje znacząca: 45,5 proc. badanych uważa, że tylko osoby z poważnymi chorobami psychicznymi potrzebują profesjonalnego wsparcia, 35,8 proc. traktuje psychoterapię jako równoważną rozmowę z kimś bliskim, a 39,3 proc. sądzi, że studia psychologiczne umożliwiają przepisywanie leków psychotropowych. Z badania wynikało, że z usług psychologa w ogóle kiedykolwiek korzystało 27 proc. dorosłych Polek i Polaków, 12 proc. - z pomocy psychoterapeuty, a 24 proc. - psychiatry. Jednocześnie aż 54 proc. badanych deklarowało, że z powodu dyskomfortu psychicznego rozważało skorzystanie z profesjonalnej pomocy, podczas gdy faktycznie zrobiło to 38 proc. Najczęściej deklarowane bariery w korzystaniu z pomocy psychologicznej mają charakter wewnętrzny i społeczny, a nie tylko systemowy (dostępność). Dla 54 proc. badanych istotną przeszkodą była chęć samodzielnego rozwiązania problemu, 44 proc. wierzyło, że trudności „same miną”, a 34 proc. uznawało, że tak naprawdę nie ma problemu. Istotną barierą okazała się również niechęć do mówienia o emocjach i myślach (47 proc.), obawy dotyczące metod leczenia, w tym skutków ubocznych leków (44 proc.), a także lęk przed oceną społeczną. Około 35 proc. badanych obawiało się bycia postrzeganym jako „wariat”, odczuwało wstyd lub obawę przez uznanym za „słabego”. (Za: „Polacy boją się pomocy psychologicznej”? Sławomir Skomra, 22.02.2026 r. Polityka Zdrowotna.com.pl)

CZY PIASTOWIE BYLI SŁOWIANAMI? NAUKOWCY ZBADALI ICH DNA

Czy podręczniki do historii będą musiały zostać zmienione? – Na pewno trzeba będzie głęboko przemyśleć, czy to, co jest w nich zapisane, ma jakieś racjonalne uzasadnienie – mówi prof. Marek Figlerowicz, kierownik Zakładu Biologii Molekularnej i Systemowej Instytutu Chemii Bioorganicznej PAN w Poznaniu

Syłwia Rycharska

Wkwietniu w prestiżowym czasopiśmie „Nature Communications” opublikowano wyniki badań genetycznych dynastii Piastów. To pierwsze tak szeroko zakrojone przedsięwzięcie, które zamiast rekonstrukcji opartych na domysłach dostarcza twarde dane dotyczące pochodzenia elit tworzących zręby państwa polskiego.

Jednocześnie nie przynosi ono prostych odpowiedzi - raczej zmusza do zadania nowych pytań o to, co do tej pory uznawaliśmy za pewnik. Jedno z nich powraca najczęściej: kim byli Piastowie i skąd się wywodzili.

Czy podręczniki do historii do poprawki?

Na pytanie o to, czy wyniki badań wymuszają zmiany w szkolnych podręcznikach, naukowiec odpowiada jasno - choć bez jednoznacznych deklaracji.

- Na pewno trzeba będzie głęboko przemyśleć, czy to, co obecnie jest zapisane, ma jakieś racjonalne uzasadnienie. Wiele przekonanych funkcjonujących w świadomości społecznej oraz tez stawianych w podręcznikach na temat początków państwa polskiego, jest raczej swego rodzaju wyobrażeniem i zbiorem faktów niż opisem opartym na faktach - mówi prof. Figlerowicz.

- Nie mamy żadnych zapisów, które mówiłyby o pierwszych Piastach - skąd pochodzili, czy byli lokalni, czy przybyli z zewnątrz. Dotychczasowe narracje w dużej mierze opierały się na domysłach i scenariuszach dopasowanych do naszych potrzeb i oczekiwań - dodaje.

DNA zamiast domysłów

To jedno z najważniejszych badań dotyczących początków państwa polskiego w ostatnich latach. Interdyscyplinarny zespół naukowców - genetyków, historyków, archeologów i antropologów z Instytutu Chemii Bioorganicznej PAN oraz Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu - przez blisko dekadę analizował szczątki przypisywane pierwszej polskiej dynastii.

Na czele zespołu stał prof. Marek Figlerowicz - inicjator badań i ich kierownik. Pozostali członkowie zespołu to: Michał Zenczak, prof. Luiza Handschuh, dr Małgorzata Marcinkowska-Swojak, dr Ireneusz Stolarek, Michał Golubiński, dr hab. Anna Juras, Dawid Trzciński, dr Maciej Chyleński, Artur Dębski, dr Aleksandra Losik, prof. Tomasz Jasiński, Anna Wrzesińska, prof. Marzena Matla, prof. Hanna Kócka-Krenz, prof. Andrzej B. Legocki, prof. Józef Dobosz.

Poszukując materiału do analiz, naukowcy zidentyfikowali około 350 potencjalnych nekropolii piastowskich rozszaniach po całej Polsce. Jednak jedynie w ośmiu z nich odnaleziono szczątki ludzkie. W sumie badaniami objęto 33 osoby. W przypadku dziesięciu udało się z dużym prawdopodobieństwem potwierdzić ich tożsamość jako Piastów.

- W badaniach znanych postaci historycznych mamy do czynienia z podwójnym wyzwaniem. Najpierw musieliśmy udowodnić, że odnalezione szczątki należą do konkretnych osób, a dopiero potem możemy zastanawiać się nad ich pochodzeniem czy relacjami z innymi rodami. W odniesieniu do średniowiecznej dynastii królewskiej nikt wcześniej nie mierzył się z tym problemem w tak wielkim zakresie - wyjaśnia prof. Figlerowicz.

Projekt objął aż 13 pokoleń dynastii - w obrębie jednej z jej gałęzi, linii mazowieckiej - co czyni go wyjątkowym w skali Europy.

- To wyznaczenie nowych standardów. Po raz pierwszy udało się połączyć tak dużą liczbę danych historycznych, archeologicznych, antropologicznych i genetycznych, by opisać kilkanaście następujących po sobie pokoleń należących do jednej dynastii - podkreśla naukowiec.

Dzięki analizie DNA mitochondrialnego (mtDNA) udało się także powiązać badanych Piastów z ponad 200 postaciami z 10 europejskich dynastii królewskich. W grupie tej jest 108 Piastów, 32 Rurykowiczów, 12 Giedyminów, 23 Arpadów, 15 Prze-

W sumie badaniami objęto 33 osoby. W przypadku dziesięciu udało się z dużym prawdopodobieństwem potwierdzić ich tożsamość jako Piastów

mysłidów, 13 Hohenzollernów, 10 Habsburgów, 8 Wettynów, 5 Andegawenów i 4 Wittelsbachów. Dla wszystkich tych osób przewidziano do jakiej linii mtDNA należeli.

Wyniki te doskonale obrazują skalę powiązań rodzinnych średniowiecznych elit - znacznie szerszą, niż często przedstawia się ją w uproszczonych narracjach.

Co ciekawe, wyniki badań ujawniają też, że w obrębie dynastii piastowskiej mogło dochoodzić do tzw. „złamania” linii męskiej, czyli do urodzenia dzieci pozamażeńskich.

- Wydaje się, że mamy do czynienia z dość typową sytuacją spotykaną w wielu dużych wielopokoleniowych rodzinach - zaznacza naukowiec. - Nie możemy jednak powiedzieć, czy takie zdarzenia miały miejsce wcześniej. Najstarszym z badanych przez nas Piastów był Władysław Herman - wyjaśnia.

Czy Piastowie byli Słowianami?

Największe zainteresowanie budzą wyniki dotyczące linii ojcowskiej. U badanych Piastów zidentyfikowano rzadką haplogrupę chromosomu Y - R1b-BY3549. W ogólnosiatkowej bazie danych zawierającej informacje o wszystkich zbadanych dotąd osobach żyjących wcześniej lub w czasach tworzenia się państwa Piastów taką samą haplogrupę stwierdzono u zaledwie trzech osób żyjących w północno-zachodniej Europie (na

mówi prof. Figlerowicz. Jak jednak podkreśla, nie oznacza to automatycznie, że nie byli Słowianami.

- Słowiańskość to pojęcie kulturowe - związane z językiem, tradycją i tożsamością. Tego nie da się odczytać z genów - tłumaczy.

Nauka kontra mity

Jak zaznacza nasz rozmówca, badania nie są przypadkowe - wynikają z dwóch ważnych powodów. Po pierwsze z chęci pokazania, że nauka może koncentrować się na zagadnieniach bliskich zwykłym ludziom. Po drugie, z potrzeby skonfrontowania powszechnej świadomości społecznej na temat historii Polski z danymi naukowymi. - To jest próba uporządkowania historii, oczyszczenia jej z mitów, które często powstawały jedynie po to, żeby ich twórcy - i całe społeczeństwa - poczuły się lepiej - mówi.

Zwraca uwagę, że takie opowieści, choć atrakcyjne, mogą prowadzić do nieuzasadnionych uproszczeń.

- Historia jest narracją, którą stworzymy, żeby uporządkować świat, lepiej się w nim poczuć i odnaleźć. Problemy pojawiają się wtedy, gdy nasze wyidealizowane wyobrażenia zaczynamy traktować jak fakty, na podstawie których budujemy swoje przekonania - także te dotyczące współczesności - dodaje.

Co dalej z badaniami Piastów?

To dopiero początek. Zespół zdobył już grant na kolejne badania. Największym wyzwaniem pozostaje dotarcie do najstarszych przedstawicieli dynastii - Mieszka I i Bolesława Chrobrego. Pozyskanie ich szczątków jest jednak mało prawdopodobne, dlatego badacze szukają innych sposobów, by zbliżyć się do odpowiedzi na pytania związane z pochodzeniem Piastów.

Jednym z kierunków jest analiza cmentarzysk w rejonie Ostrowa Lednickiego - miejsca ściśle związanego z wczesnym państwem Piastów. Naukowcy chcą sprawdzić, czy charakterystyczna haplogrupa chromosomu Y pojawia się także wśród ówczesnej ludności.

Możliwe, że w wyniku nieformalnych związków geny dynastii przenikały do lokalnej populacji.

- Jeżeli znajdziemy tę rzadką linię genetyczną wśród ludzi żyjących w otoczeniu Piastów, będzie to silna wskazówka, że rzeczywiście była ona dla nich charakterystyczna oraz że w okresie pomiędzy Mieszkiem I a Hermanem nie doszło do złamania linii męskiej - tłumaczy prof. Figlerowicz.

Równoległe prowadzone będą badania śląskiej gałęzi dynastii.

- Nie ulega wątpliwości, że dynamiczny rozwój technik pozyskiwania i sekwencjonowania kopalnego DNA może w przyszłości dostarczyć nowych informacji także na temat zbadanych już Piastów - dodaje profesor.

Czym jest archeogenomika?

Opisane badania nad Piastami to przykład interdyscyplinarnego projektu z obszaru archeogenomiki - dziedziny łączącej genetykę z archeologią i historią. Podstawowym obiektem analiz archeogenomicznych jest DNA pozyskiwany ze szczątków ludzkich sprzed setek lub tysięcy lat. To właśnie połączenie wspomnianych dyscyplin sprawia, że współczesna nauka coraz częściej potrafi powiedzieć o przeszłości więcej niż same źródła pisane.

W praktyce oznacza to pracę na materiale genetycznym wydobytym z kości. Naukowcy badają m.in. chromosom Y (linia ojcowska) oraz DNA mitochondrialny (linia żeńska). Każdy z nich pokazuje jednak tylko fragment historii przodków, a nie pełny obraz całego drzewa genealogicznego.

Kluczowym elementem takich badań jest także datowanie szczątków metodą C14, tak zwane datowanie radiowęglowe.

Polega ono na analizie zawartości izotopu węgla w kościach i pozwala określić, kiedy żył dany człowiek. Dzięki temu można zweryfikować, czy wiek szczątków jest zgodny z danymi historycznymi dotyczącymi badanej osoby.

Chcesz kupić agregat? Sprawdź, zanim będzie za późno. Pobierz poradnik bezpieczeństwa

Awaria prądu potrafi sparaliżować codzienność w kilka sekund. Agregat prądotwórczy daje poczucie kontroli i pozwala utrzymać działanie najważniejszych urządzeń, ale tylko wtedy, gdy korzystamy z niego właściwie. Energetycy ostrzegają: jeden błąd może kosztować zdrowie, a nawet życie.

Zaczyna się niewinnie. Mruga światło, milknie lodówka, router traci zasięg. Ale bywają urządzenia, od których działania zależy czyjeś życie. Czasem to tylko kilka minut, ale po burzy, silnym wietrze czy uszkodzeniu linii energetycznych prądu może nie być znacznie dłużej. Czasem zdarzają się też planowe wyłączenia – konieczne, gdy energetycy prowadzą prace na sieci. W takich sytuacjach wiele osób myśli o jednym rozwiązaniu: **agregacie prądotwórczym**.

To urządzenie potrafi przywrócić namiastkę normalności. Dzięki niemu działa oświetlenie, w domu jest ciepło, nie rozmraża się jedzenie, można sprawdzić w telefonie, co dzieje się na świecie. Agregaty są dziś wykorzystywane nie tylko w domach jednorodzinnych, ale też w firmach i instytucjach – wszędzie tam, gdzie przerwa w dostawie energii oznacza realne straty lub zagrożenie bezpieczeństwa.

Ale jest też druga strona tej historii.

Bo choć agregat daje poczucie kontroli, **jego niewłaściwe użycie może być bardzo niebezpieczne** – zarówno dla właściciela, jak i dla energetyków pracujących przy usuwaniu awarii.

Nie wszystko podłączysz i nie wszędzie ustawisz

Pierwszy błąd? Myślenie, że agregat „pociągnie cały dom”. Nie pociągnie.

Suma mocy wszystkich urządzeń zwykle przekracza możliwości agregatu. Dlatego przed zakupem warto odpowiedzieć sobie na proste pytanie: **co naprawdę musi działać?** Najczęściej jest to ogrzewanie, lodówka, oświetlenie i router. Ekspert przypomina, że moc agregatu powinna być **o około 25 proc. większa** niż łączna moc urządzeń, które chcemy zasiląć.

Drugi błąd bywa jeszcze groźniejszy – podłączanie agregatu „na skrót”. Metoda „na wtyczkę”, czyli do zwykłego gniazdka w ścianie. To może doprowadzić do porażenia prądem, uszkodzenia instalacji, a nawet **oddania energii do sieci**, która powinna być wyłączona. To ogromne za-

grożenie dla służb pracujących przy naprawie.

Bezpieczne rozwiązania są tylko dwa: – zasilanie całej instalacji przez **specjalny przełącznik sieć-agregat**, – albo podłączenie wybranych urządzeń **bezpośrednio do agregatu**.

Tlenek węgla nie daje drugiej szansy

Jest jeszcze coś, o czym wielu zapomina – **miejsce pracy agregatu**.

Nigdy nie powinien pracować w garażu, piwnicy lub innym zamkniętym pomieszczeniu. Spaliny – szczególnie tlenek węgla – są śmiertelnie niebezpieczne. Agregat musi pracować **na zewnątrz**, na stabilnym podłożu, z dala od okien i drzwi.

Lista zasad jest dłuższa: kontrola paliwa, ochrona kabli, niepozostawianie urządzenia bez nadzoru, tankowanie tylko po wyłączeniu i ostygnięciu. To nie są drobiazgi – to działania, które decydują o tym, czy agregat zadziała wtedy, gdy będzie naprawę potrzebny.

Prąd wraca – i co dalej?

Równie ważny jest moment, kiedy zasilanie wraca. Wtedy obowiązuje konkretna procedura: wyłączamy urządzenia w domu, przełączamy instalację, dopiero potem wyłączamy agregat i wracamy do zasilania z sieci.

Pośpiech może skończyć się kosztowną awarią.

Wspólna sprawa bezpieczeństwa

Bezpieczne korzystanie z agregatów to nie tylko kwestia indywidualna. To element bezpieczeństwa całych społeczności.

Dlatego TAURON Dystrybucja wspólnie z Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim i Strażą Pożarną prowadzi kampanię „**Wspólnie dla bezpieczeństwa: agregaty prądotwórcze w sytuacjach kryzysowych**”. Jej cel jest prosty: pokazać mieszkańcom, samorządom i instytucjom, **jak korzystać z agregatów mądrze i bez ryzyka**.

Agregat może być sprzymierzeńcem w trudnych chwilach – pod warunkiem, że wiemy, jak go używać.

Pobierz praktyczny poradnik

TAURON Dystrybucja przygotowała prosty, zrozumiały po-

radnik dla właścicieli domów jednorodzinnych: <https://www.tauron-dystrybucja.pl/wspolnie-dla-bezpieczenstwa>

Bez technicznego żargonu, krok po kroku wyjaśnia, jak działać bezpiecznie, gdy pojawi się przerwa w dostawach prądu.

Burza?
Brak prądu?

Poznaj 8 kroków do bezpiecznego korzystania z domowego agregatu prądotwórczego!

POBIERZ PORADNIK

Czym zajmuje się rzecznik odpowiedzialności zawodowej?

W najprostszym ujęciu - odpowiedzialnością zawodową lekarzy, ale w praktyce to znacznie szerszy zakres działań. Można tę funkcję porównać do roli prokuratora, bo rzecznik analizuje wszystkie wpływające skargi, ocenia ich zasadność i decyduje, czy są podstawy do wszczęcia postępowania. Warto pamiętać, że samorzady zawodowe - nie tylko lekarskie, ale też adwokackie, aptekarskie czy weterynaryjne - same prowadzą swoje postępowania dyscyplinarne. To oznacza dużą niezależność, ale też odpowiedzialność za standardy w danym środowisku. Nie bez powodu niemal połowa ustawy o izbach lekarskich dotyczy właśnie odpowiedzialności zawodowej.

Ile skarg trafia do rzecznika?

Skala jest coraz większa. Na początku mojej kadencji było to około 80 skarg rocznie, później liczba ta wzrosła do 120. W tym roku mamy ich już 50, a to dopiero część roku, więc można spodziewać się około 160 skarg. Ten wzrost jest wyraźny i ma charakter stały, a nie incydentalny.

Z czego wynika ten wzrost?

Nie ma jednej odpowiedzi. Z jednej strony można mówić o większej świadomości pacjentów - coraz częściej wiedzą, że mają prawo zgłosić nieprawidłowości. To pokazuje, że pacjenci coraz częściej zgłaszają nie tylko błędy medyczne, ale też problemy systemowe. Z drugiej strony znacznie ma też łatwość składania skarg. Wiele z nich trafia do nas drogą mailową. To upraszcza kontakt, ale nie zmienia faktu, że skarga musi spełniać określone wymogi formalne. Przede wszystkim musi być podpisana odręcznie. Jeśli tego podpisu brakuje, wzywamy zgłaszającego do uzupełnienia tego braku. Natomiast w sytuacjach poważnych, kiedy informacja budzi uzasadnione wątpliwości, możemy działać z urzędu. Wtedy to rzecznik staje się stroną postępowania, a nie osoba zgłaszająca.

Czy nadzoruje pani lekarzy w całym województwie?

To częste uproszczenie, ale nie do końca prawdziwe. Izby lekarskie nie są odwzorowaniem podziału administracyjnego kraju. U nas akurat granice się pokrywają, ale zasadą jest, że lekarz podlega tej izbie, do której należy, a nie tej, na terenie której pracuje. Mieliśmy niedawno sytuację z anesteziologiem pracującym w Mońkach, który był na dyżurze pod wpływem alkoholu - zawiadomienie trafiło do nas, ale po sprawdzeniu okazało się, że lekarz należy do innej izby i sprawa została tam przekazana. To po-

Skarg przybywa i zmienia się ich charakter. Obok poważnych spraw pojawiają się też te pokazujące codzienne napięcia w systemie ochrony zdrowia - od organizacji pracy po oczekiwania pacjentów. Do rzecznika trafiają również zgłoszenia dotyczące nowych zjawisk, które jeszcze kilka lat temu właściwie nie istniały. Z czym dziś mierzy się rzecznik odpowiedzialności zawodowej, opowiada Małgorzata Topolska z Okręgowej Izby Lekarskiej w Białymstoku

Agnieszka Domanowska

PACJENCI SKARŻĄ SIĘ NA LEKARZY. NA ICH BŁĘDY MEDYCZNE I... KILKUMINUTOWE SPÓŹNIENIA

kazuje, jak działa system w praktyce.

Czy lekarz może nie należeć do żadnej izby?

Nie, to niemożliwe. Przynależność do izby lekarskiej jest warunkiem wykonywania zawodu. Bez niej lekarz nie ma prawa pracować, nie może prowadzić praktyki ani udzielać świadczeń medycznych. Przynależność lekarza do określonej izby oraz jego kwalifikacje zawodowe można sprawdzić w Rejestrze Lekarzy prowadzonym przez Naczelną Izbę Lekarską.

Ile spraw kończy się ukaraniem lekarza?

Statystycznie jest to około 10-15 procent wszystkich spraw. To niewielki odsetek, ale nie oznacza, że pozostałe skargi są ignorowane. Każda sprawa jest rzetelnie analizowana. Często okazuje się, że źródłem problemu nie jest błąd lekarza, lecz organizacja pracy placówki - na przykład brak personelu, przeciążenie systemu czy niewłaściwa organizacja przyjęć. W takich sytuacjach wyjaśniamy pacjentowi realne przyczyny zdarzenia. Zdarzają się też sytuacje, w których sama interwencja przynosi efekt - była placówka, z której skargi napływały regularnie, ale po rozmowie z jej kierownictwem problem zniknął.

Jakiego typu skargi są najczęstsze?

Najwięcej skarg dotyczy specjalności zabiegowych - ortopedii, chirurgii, w tym dziecięcej oraz położnictwa i ginekologii. To dziedziny, w których ryzyko powikłań jest większe, a złe efekty leczenia są często bardzo odczuwalne dla pacjenta. Coraz częściej pojawiają się też skargi na funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej - lekarzy rodzinnych, SOR-ów czy nocnej pomocy lekarskiej.

Zdarzają się też skargi błahsze?

FOT. W. WOTKIEWICZ

- Wpływa coraz więcej skarg. Z jednej strony można mówić o większej świadomości pacjentów - coraz częściej wiedzą, że mają prawo zgłosić nieprawidłowości. Z drugiej strony znaczenie ma też łatwość składania skarg. Wiele z nich trafia do nas drogą mailową - mówi Małgorzata Topolska z Okręgowej Izby Lekarskiej w Białymstoku

Nie użyłabym takiego określenia, bo każda sprawa jest dla kogoś ważna i wymaga wyjaśnienia. Natomiast rzeczywiście zdarzają się sytuacje, które pokazują pewne napięcia między oczekiwaniami pacjentów a realiami pracy systemu. Przykładem jest np. skarga na przyjęcie pacjenta z sześciominutowym opóźnieniem.

To naprawdę powód do skargi?

W świetle jednego z wyroków sądu administracyjnego - tak. Sąd uznał, że godzina wizyty jest wartością obligatoryjną. Z perspektywy praktyki medycznej to bardzo problematyczne podejście. W rzeczywistości lekarz pracuje z pacjentem, którego stan zdrowia jest nieprzewidywalny. Jedna wizyta może się wydłużyć, bo wymaga dokładniejszej diagnostyki czy rozmowy. Nie da się jej zakończyć „co do minuty”. W innych instytucjach, jak sądy czy urzędy, opóźnienia są czymś naturalnym, natomiast w medycynie zaczynają być podstawą do skarg. To pokazuje pewną rozbieżność między przepisami a realiami.

Na czym polega problem z receptomatami?

Chodzi o wystawianie recept przez internet bez badania pacjenta, często wyłącznie na jego życzenie. Dotyczyło to również marihuany leczniczej. Wprowadzono przepisy, które wymagają osobistego zbadania pacjenta, ale mimo to takie praktyki nadal się zdarzają. Skala zjawiska jest duża i ma charakter społeczny, a jednocześnie nie jest szeroko omawiana.

Jakie inne niepokojące zjawiska pani obserwuje?

Coraz częściej spotykamy się z leczeniem niezgodnym z aktualną wiedzą medyczną - ordynowaniu suplementów, wysokich dawek witamin czy różnych alternatywnych metodach bez potwierdzenia naukowego. Po pandemii zniknęła homeopatia, ale jej miejsce zajęły inne, często bardziej złożone i trudniejsze do wychwycenia praktyki.

Dotyczy to także lekarzy aktywnych w internecie?

Tak. Pojawiło się zjawisko określane jako „medycyna oparta na lajkach”. Lekarze budują popularność, publikując treści, które nie zawsze mają oparcie w wiedzy medycznej. To trudne sprawy, bo wymagają analizy materiałów, które bywają nie tylko nieprawdziwe, ale też potencjalnie szkodliwe dla pacjentów.

Ma pani przykład takiej sytuacji?

Jedną z dokumentacji, którą analizowałam, zawierała przepis kulinarny - dokładną instrukcję pieczenia boczku - wpisaną w historię leczenia pacjenta z podwyższonym cholesterolem. Sam przepis był bardzo dobry, ale zupełnie nieadekwatny do problemu zdrowotnego pacjenta. To pokazuje skalę absurdu niektórych sytuacji.

Czy środowisko reaguje na takie przypadki?

Tak, prowadzimy postępowania w takich sprawach. Współpracujemy również z Rzecznikiem Praw Pacjenta - my zajmujemy się lekarzami, a on placówkami medycznymi. To pozwala działać kompleksowo.

Czy potrzebne są zmiany w prawie?

Zdecydowanie tak. Czekamy na tzw. ustawę „lex szarlatan”, która ma objąć nie tylko lekarzy, ale też osoby spoza zawodu podszycujące się pod specjalistów. Problemem są osoby publikujące swoje „umiejętności” m.in. strony internetowe pełne certyfikatów z instytucji, które nie mają nic wspólnego z medycyną, a dla pacjentów wyglądające wiarygodnie.

Jak pacjent może się chronić?

Najprostszym sposobem jest sprawdzenie lekarza w rejestrze prowadzonym przez Naczelną Izbę Lekarską. Można tam zobaczyć, czy dana osoba ma prawo wykonywania zawodu, czy nie jest ono zawieszona, i jaką ma specjalizację. To podstawowe narzędzie, z którego wciąż korzysta zbyt mało osób.

Czy zdarzają się przypadki pracy bez uprawnień?

Tak. Mieliśmy zgłoszenie dotyczące lekarza z zawieszonym prawem wykonywania zawodu, który mimo to przyjmował pacjentów. Pacjentka sprawdziła jego dane przed wizytą i dzięki temu sprawa została ujawniona. To pokazuje, jak ważna jest weryfikacja.

Jak wygląda idealna sytuacja z perspektywy rzecznika?

Najszczęśliwszy rzecznik to ten, do którego nie wpływają żadne skargi. To oznaczałoby, że system działa bez zarzutu, a pacjenci są zadowoleni z opieki. W praktyce to jednak nierealne - zawsze będą sytuacje wymagające wyjaśnienia.

REKLAMA

0011503981

Śmietanka Polska 12%

Subtelny akcent
do Twoich dań

Śmietanka Polska 18%

Niezawodna klasyka
w kuchni

Śmietanka Polska. Mistrzynie w kuchni.

Śmietanka Polska 30%

Idealna do kremów
i deserów

Śmietanka Polska 36%

Gwarancja trwałych
dekoracji

www.mlekovita.com.pl

[mlekovita_pl](https://www.instagram.com/mlekovita_pl)

[mlekovita](https://www.facebook.com/mlekovita)

W książce „Święto Karkonoszy” zbrodnia nie jest najważniejsza. Najważniejsi są ludzie i ich losy w świecie, w którym jedni odchodzili, a drudzy próbowali nauczyć się mówić o cudzym miejscu: mój dom.

Anita Czupryń

SŁAWOMIR GORTYCH: DOM BEZ HISTORII NIE BYŁBY PRAWDZIWYM DOMEM

Jako pisarz i mieszkaniec Dolnego Śląska, zna pan odpowiedź na pytanie, kiedy obce miejsce staje się domem?

Oswajanie obcego miejsca aż do momentu, gdy będzie można o nim powiedzieć „mój dom” to proces tak indywidualny i mocno zależny od wielu środowiskowych zmiennych, że nie będę w stanie podać jednej uniwersalnej odpowiedzi na pytanie „kiedy?”. I mówię to zwłaszcza jako mieszkaniec Dolnego Śląska. Znam bowiem rodziny, które o tej ziemi z pełnym przekonaniem mówiły „mój dom” już w pierwszym pokoleniu, a są takie, w których nastąpiło to dopiero w kolejnym lub kolejnych pokoleniach. Znów - spoglądając z dolnośląskiej perspektywy - myślę, że dużo zależy od historii i indywidualnych doświadczeń człowieka, który przybył w „obce” miejsce. Inaczej bowiem będzie je oswajał ten, kto został tu przesiedlony wbrew własnej woli albo ten, kto w czasie wojny doznał jakichś krzywd z niemieckich rąk - taki ktoś z dużą dozą prawdopodobieństwa do końca życia nie zaakceptuje w pełni nowego miejsca. Ten zaś, kto przyjechał tu dobrowolnie, kto przyjął propagandę o „powrocie do macierzy” piastowskich ziem - oswoi nowy dom łatwiej.

Pana najnowsza książka „Święto Karkonoszy” opowiada o zbrodni i tajemnicy, ale też pisze pan o tym momencie, kiedy ludzie przychodzą na cudzą ziemię i próbują nazwać ją domem. Co dla pana było najważniejsze: zbrodnia, historia czy ludzie? Nie zwykłem rozdzielać ludzi od historii, bo według mnie to

nie są niezależne pojęcia. Nie ma ludzi bez historii i historii bez ludzi, zatem: dla mnie najważniejsza jest historia ludzi. Zbrodnia pojawia się w tle. Nie mówię, że jest nieistotna, natomiast w koncepcji moich książek nie stanowi ona głównego wątku. Chodziło mi bowiem o to, żeby Czytelnik nie sięgał po powieść wyłącznie po to, by odpowiedzieć na pytanie „kto zabił”, ale po to, by poznać historię, która w znacznej mierze oparta została na prawdziwych wydarzeniach. Zbrodnia stanowi więc dla mnie przyczynek do przedstawienia znacznie większej i szerszej opowieści - w przypadku „Święta Karkonoszy” jest to historia dwóch pokoleń, które spotkały się na Dolnym Śląsku w tysięcznym dziesiątym roku: ostatniego pokolenia mieszkających tu Niemców, których czekało wysiedlenie i pierwszego pokolenia Polaków, którzy przyjeżdżali zajmować ich domy. Takie zjawisko - bezprecedensowa w swojej skali i prędkości wymiana ludności całego regionu - jest z punktu widzenia pisarza niesamowicie bogatym źródłem refleksji. Zarówno tych przerażających i smutnych, jak i tych krzepiących, niosących nadzieję.

Co było pierwszym impulsem do napisania tej powieści?

Trafiłem na spisane przez pewnego wopistę wspomnienia przygód, jakie spotkały go w Karkonoszach w pierwszych latach po drugiej wojnie światowej. Była to niesamowicie inspirująca lektura. Czym innym jest bowiem czytać historyczne opracowania o tym, jak wyglądało życie

na Dolnym Śląsku w tysięcznym dziesiątym roku i później, a czym innym spojrzeć na ten okres oczami konkretnej jednostki. Przeczytałem o tym, co w tamtym czasie takiego nowo przybyłego na te ziemie osadnika cieszyło, czego się obawiał, z jakimi problemami przyszło się mu mierzyć. Wkrótce potem sięgnąłem więc do lektury wspomnień innych Polaków, którzy przybyli w Karkonosze tuż po wojnie i zaczął mi się z tego wyłaniać niesamowicie ciekawy, a jednocześnie bardzo różnorodny, momentami rękłbym nawet: niespójny obraz tamtych lat. Oczywiście, pewne wątki przewijały się przez wspomnienia bardzo wielu osób i można powiedzieć o nich, że były wspólne. Zdarzały się jednak też refleksje bardzo odmienne, mimo iż traktujące te same tematy. Jedną z takich spornych spraw było chociażby pojęcie domu, od którego zaczęliśmy rozmowę. Niektórzy Polacy pisali, że gdy w tysięcznym dziesiątym roku przybyli do Hirschbergu, przyszyły Jeleniej Góry, czuli tu „polskość” bijącą niemal z każdego zakamarka. Inni zaś twierdzili, że przez wiele lat wciąż czuli się tu obco i niepewnie. I to chyba najlepszy dowód na potwierdzenie

tezy, że osvajanie jest procesem bardzo indywidualnym. Ale - podsumowując - to właśnie ta różnorodność wspomnień była dla mnie jeszcze silniejszym impulsem, żeby opowiedzieć o tamtych latach. Bo to było pisarskie wyzwanie. Opisać coś, co we wspomnieniach ludzi jest spójne i jednorodne - to nie jest wielkim problemem. Zmierzyć się natomiast z czasami, które, zależnie od punktu widzenia, są wspominane w tak różny sposób, oddać całą paletę barw i opinii - to już nie było takie proste. Ale w pisaniu właśnie o to chodzi, żeby za prosto nie było.

W posłowie pisze pan, że „Święto Karkonoszy” zrodziło się z potrzeby opowiedzenia o losach pokolenia pradziadków, którzy przybyli na te tereny po wojnie. Napisal pan tę powieść, żeby nie zapomnieć o prawdziwym charakterze tego miejsca? Napisalem tę powieść po to, żeby tę historię odkryć przed czytelnikami, którzy mogli nie tyle o niej zapomnieć, co zwyczajnie nigdy o niej wcześniej nie słyszeć.

Na ile pańska własna rodzina czy osobista relacja z Dolnym Śląskiem wpływa na to, jakie historie wybiera

pan do opowiedzenia i z jakiej perspektywy na nie patrzy?

Wpływa w sposób zasadniczy, piszę wszak o miejscu, które uważam za swój dom. Idzie za tym z jednej strony pewna swoboda pisania (nikt nie zarzuci mi, że nie znam lub nie rozumiem tematyki, którą poruszam, bo „nie jestem stąd”), a z drugiej duża odpowiedzialność, bo skoro piszę o własnym domu, czyli tym, co jest dla mnie najwyższą świętością, nie mogę sobie pozwolić na historyczne niedopatrzenia, fabularne nieścisłości czy kolokwialnie mówiąc „prześlizgnięcie się po temacie”.

Czy w tej książce musiał pan coś przemilczeć, chociaż ku siło pana, aby więcej opowiedzieć?

Nigdy nie zdarzyło mi się w tej ani żadnej innej książce czegośkolwiek przemilczeć. Wychodzę z założenia, że - choć opowiadam o naprawdę trudnych czasach i jest w tej historii wiele elementów bolesnych czy nadal nieco tabuizowanych - moje pisanie nie miało by sensu, gdybym coś próbował przemilczeć. Przemilczenie wyklucza szczerść - a szczerść leży u podłoża moich książek. I pewnie ta szczerść jest powodem kontrowersji, które czasem wokół tych powieści się pojawiają - piszę przecież o historii Dolnego Śląska, a jest to historia, w której splata się wiele wątków polskich, niemieckich i czeskich. Zrozumienie tego, że Dolny Śląsk, wbrew temu, co chcieliby widzieć niektórzy, nie jest ziemią, która ma tylko polską, piastowską historię, ale jest to region, na której rozwój

i krajobraz mocno wpływali przez wieki także Niemcy i Czesi, jest kluczem do stanięcia w prawdzie i wyzbycia się konieczności „przemilczenia”.

Ma pan poczucie, że ludzie, którzy mieszkają na Dolnym Śląsku, mogą już dziś powiedzieć, że są u siebie, czy nadal jest to region noszący pamięć po dawnych mieszkańcach?

Podejdę do tego z punktu widzenia logiki. Teza zawarta w pytaniu zakłada, że mamy dwie możliwości, między którymi występuje operator logiczny „lub”. To znaczy: prawdą jest, że dziś Dolnoślązacy są u siebie LUB prawdą jest, że nadal żyje pamięć po dawnych mieszkańcach. Ja natomiast uważam, że prawda zachodzi tylko wtedy, gdy obie możliwości są spełnione i jedna wynika z drugiej. To znaczy: dopiero gdy poznamy i rozumiemy historię naszej ziemi, gdy będziemy pamiętać o dawnych mieszkańcach, gdy to zaakceptujemy, będziemy mogli powiedzieć, że jesteśmy u siebie. Puentując: tak, mam poczucie, że ludzie na Dolnym Śląsku są u siebie - właśnie dlatego, że pamiętają o historii swojej ziemi. Dom bez historii nie byłby prawdziwym domem. I nie miałby przyszłości.

Czy są na Dolnym Śląsku tematy, o których pana zdaniem, wciąż mówi się za mało, albo mówi się o nich zbyt powierzchownie?

Myślę, że Dolny Śląsk przeżywa obecnie renesans, jeśli chodzi o możliwość - i wykorzystanie tej możliwości - by opowiadać o swojej historii.

*BEZPRECEDENSOWA W SWOJEJ
SKALI I PRĘDKOŚCI WYMIANA
LUDNOŚCI CAŁEGO REGIONU
- JEST Z PUNKTU WIDZENIA
PISARZA ŹRÓDŁEM REFLEKSJI*

Powiedział pan kiedyś, że Karkonosze są w pana książkach pełnoprawnym bohaterem.

Co takiego mają te góry, czego nie mają inne miejsca i co najmocniej pana w nich pociąga?

Są to góry o wyjątkowej i bardzo bogatej historii. Odpowiada za to przede wszystkim ich lokalizacja - w samym sercu Europy, u styku wpływów polskich, czeskich i niemieckich, a więc też u styku zupełnie różnych, przez wieki nierzadko walczących z sobą kręgów kulturowych. Dość powiedzieć, że w czasie ostatniego tysiąca lat swojej historii Karkonosze podlegały i stolicy w Krakowie, i w Warszawie, ale też w Berlinie, Pradze czy Wiedniu. Są to góry na tyle dostępne, że ludzie zaczęli osiedlać się w nich i wędrować przez nie już setki, tysiące lat temu, a z drugiej - na tyle potężne i nieprzewidywalne pogodowo, że przez wieki budziły wśród podróżnych szacunek i jednocześnie grozę. I myślę, że ta pozorna sprzeczność - dostępność i jednocześnie niebezpieczeństwa, które czyhały w Karkonoszach na wędrowców - także odpowiada za ich wyjątkowość.

Urodził się pan niedaleko Karkonoszy, właściwie się w nich wychowywał. Pamięta pan swoją pierwszą naprawdę ważną wyprawę w Karkonosze?

Oczywiście. Myślę, że pierwszą ważną wyprawą była, nomen omen, właśnie ta pierwsza. Tata zabrał mnie jako kilkulatka na wędrowkę na Śnieżkę. Pamiętam przede wszystkim poczucie, inności wyprawy w góry od tych spacerów czy wędrowek po nizinach, które znałem dotychczas. Wyprawa w góry - no właśnie - to była wyprawa, prawdziwa przygoda. Wiązała się z wysiłkiem, ale jednocześnie wyjątkową nagrodą w postaci niezwykle widoków z miejsc, które przemierzaliśmy.

W pana domu rodzinnym historia była czymś żywym, obecnym w rozmowach, wspomnieniach, rodzinnych opowieściach? Czy sam musiał pan nauczyć się jej słuchać i ją wydobywać?

Szczęśliwie, historia w moim domu była czymś naprawdę żywym. I to chyba sprawiło, że zainteresowałem się nią już jako dzieciak - jeszcze w przedszkolu - i stała się jedną z moich najważniejszych i nieprzemijalnych pasji. Na tyle, że nawet doświadczenia nauki historii w szkole podstawowej nie były w stanie tej pasji zabić (śmiech).

Czego o górach nauczyli pana rodzice?

Przede wszystkim pokazali mi, że to miejsce, w którym na uważnego wędrowca może

Sławek Gortych: Wiem już, że historii do opowiedzenia jest więcej, niż czasu danego mi tu na ziemi. Co nie zmienia faktu, że opowiem tak dużo, jak życie i zdrowie mi będzie pozwalać

czekać naprawdę wiele fascynujących przygód. Trzeba tylko mieć oczy i uszy szeroko otwarte i dać się poprowadzić Duchowi Gór. No - a już tak zupełnie pragmatycznie - nauczyli mnie też, że odpowiedzialny człowiek, ruszając w góry, musi być do wędrowki przygotowany: plecak, zapas ubrań na załamanie pogody, raczki na zimę, kijki, umiejętność oszacowania, czy dana trasa przy danych warunkach pogodowych jest realna i bezpieczna do przejścia.

Co bardziej pana interesuje: te tajemnice, które potwierdzają dokumenty, czy te, które istnieją w pamięci, w cudzych opowieściach?

Interesują mnie jedne i drugie, natomiast najważniejsze są dla mnie te istniejące w pamięci. Mam bowiem poczucie ich ulotności, niejakiej misji, że jeśli je zignoruję, nie umieszczę w ich powieściach, nie opiszę w posłowiach, to być może one przepadną. A są zbyt cenne, bym na to pozwolił.

W posłowiach lubi pan wyjaśniać, co było prawdą, a co fikcją. To ukłon w stronę czytelnika czy chodzi o coś innego?

Po pierwsze, wynika to z poczucia uczciwości względem Czytelnika. Nie chciałem doprowadzić do sytuacji, w któ-

rej ktoś po lekturze będzie musiał oceniać na podstawie własnej intuicji albo, nie daj Boże, AI, które wątki fabuły oparłem na prawdziwych wydarzeniach, a które są wytworem mojej wyobraźni. Moim marzeniem było, aby swoimi powieściami spopularyzować historię, a nie gmatwać w niej i ją zakłamywać, dlatego uważam, że Czytelnikowi, który otrzymał w książce mieszankę prawdy i fikcji, wyjaśnienia się należą. Po drugie, piszę posłowia, by pokazać Czytelnikom, jak bardzo historia Dolnego Śląska jest niezwykła. Założę się bowiem, że gdyby nie posłowia, niektóre sensacyjne wątki moich powieści ludzie mogliby uznać za wytwór mojej fantazji. A tak - mają posłowie i mogą zobaczyć: „Wow, to zdarzyło się naprawdę! Ten człowiek rzeczywiście żył, tamten zamach miał miejsce, ten skarb istniał, tamto schronisko wciąż stoi...” A gdy pojawi się takie pozytywne zaskoczenie, wtedy jesteśmy już o krok od obudzenia w człowieku chęci poznawania: Karkonoszy, ich krajobrazów, historii... I o to chodzi!

W Karkonoszach jest jeszcze wiele historii do opowiedzenia. Pan już wie, ile ich jeszcze w sobie nosi?

Przy zbieraniu materiałów do każdej kolejnej powieści - zazwyczaj trafiam na różne dodatkowe wątki, niezwykle historie czy biografie. Spisuję je wtedy w swoim zeszycie z pomysłami „do wykorzystania w przyszłości”. Notatek i pomysłów przy każdej kolejnej powieści przybywa tam w tempie wykładniczym, a potem, gdy siadam do tworzenia scenariusza kolejnej książki, ubywa ich w tempie liniowym. W efekcie na tym etapie - gdy oddałem do druku piątą książkę - wiem już, że historii do opowiedzenia jest więcej, niż czasu danego mi tu na ziemi. Co nie zmienia faktu, że opowiem tak dużo, jak życie i zdrowie mi będzie pozwalać.

Czy potrafi pan jeszcze pojechać w Karkonosze i po prostu w nich być, czy to już jest niemożliwe, bo od razu włącza się w panu zawód pisarza?

Od blisko roku mieszkam jedną nogą w Karkonoszach i mam poczucie, że im więcej tu jestem, tym bardziej „jestem”. Szczęśliwie, żaden „zawód” mi się nie włącza.

Wyobraża pan sobie siebie jako autora powieści, gdzie akcja rozgrywana jest nie w Karkonoszach?

Wyobrażam sobie na ten moment, żeby w przyszłości na-

pisząc też książkę, której akcja będzie toczyć się gdzieś na Dolnym Śląsku, ale poza Karkonoszami. W innych górach albo na przykład w moim rodzinnym Boleśławcu. Nie wyobrażam sobie natomiast wybrać się gdzieś poza Dolny Śląsk, ale - jeszcze raz podkreślę - nie jest to reguła, której zamierzam trzymać się za wszelką cenę przez całe życie. Może za kilka lat pojawi się taki temat czy pomysł, który sprawi, że odbędę literacki „wypad” poza Dolny Śląsk. Pożyjemy - zobaczymy.

Cieszy pana, że po pana książkach rośnie popularność Karkonoszy, że przyjeżdża tam coraz więcej ludzi?

Oczywiście. Czasem ktoś pyta mnie, czy nie obawiam się, że Czytelnicy zniszczą Karkonosze, że je zadepczą. Odpowiadam wtedy, że tego nie obawiam się ani trochę. Wierzę bowiem, że ten, kto sięgnął po „Schroniska...”, dowiedział się o Karkonoszach na tyle dużo, że przyjedzie tu z szacunkiem do Ducha Gór i świadomością, jak wiele pięknych miejsc - poza Śnieżką, która przeżywa w ostatnich latach zatrzęsienie turystów - jest do odwiedzenia. Oraz z wiedzą, jak odwiedzać je mądrze, to znaczy - bezpiecznie przy-

gotowanym do panujących na szlakach warunków i z szacunkiem do prawdziwego władcy tych gór - przyrody. To, czego nierzadko się obawiam, to zalewu turystów nieświadomych, którzy przyjeżdżają do koszmarnych, wyrastających jak grzyby po deszczu apartamentowców - molołów. Obawiam się ludzi idących w góry w klapkach, bez mapy, którzy śmieją, są głośni, którzy nie słyszeli o raczkach, a zimą pakują się na zamknięte szlaki, ściągając zagrożenie na siebie i ratowników GOPR, którzy potem muszą ruszać takim ludziom na pomoc. Ale na ten typ „turysty” nie znajduję obecnie żadnego cudownego remedium.

KSIAŻKA

Sławek Gortych, „Święto Karkonoszy”, Wydawnictwo: W.A.B. Premiera 5 maja

MINI CUD W KAŻDYM DOMU

25 kwietnia 1961 r. amerykański Patent Office dał placet na układ scalony zastępujący lampy i tranzystory. Rozpoczęła się rewolucja w świecie półprzewodników

Mariusz Grabowski

Mówi się czasem, że z układem scalonym było jak z radiem - też ma dwóch ojców. Pretensje do radia zgłaszała bowiem Nikola Tesla i Guglielmo Marconi, a spór, kto był tym pierwszym, trwa de facto do dziś. Wojna o prawo do scalaka toczyła się z kolei między Noyce'em a Jackiem Kilby'ym z Texas Instruments.

Chronologicznie Kilby był w tym wyścigu szybszy: zdemonstrował swój wynalazek 12 września 1958 r., a Noyce zbudował swój układ scalony mniej więcej pół roku później. Ale to Noyce'a dowartościowano, a Kilby - niejako na pocieszenie - dostał Nagrodę Nobla w dziedzinie fizyki. Ale, co ciekawe, dopiero w 2000 r.

Plotka podaje, że choć obaj wynalazcy dobrze się znali, po decyzji Urzędu Patentowego nie zamienili ze sobą więcej ani słowa. Noyce zmarł w 1990 r. na atak serca, Kilby przeżył go o 15 lat. Gdy patrzy się na listę życiowych dokonań tego ostatniego, widać, że miał smykałkę do elektroniki. Prócz układu scalonego wymyślił też baterie słoneczne, minikalkulator oraz zasady druku termicznego.

Jak zwykle Niemcy

Historycy techniki twierdzą, że choć ideę „scalania” elementów elektronicznych zrealizowali ostatecznie Kilby i Noyce, to pojawiła się ona już w latach 20. W 1926 r. do sprzedaży w Niemczech trafiła bowiem lampa próżniowa 3NF firmy Loewe, używana głównie do odbiorników radiowych.

Urządzenie składające się z trzech triod (audion, trioda sygnałowa, trioda końcowa) otoczonych wspólną szklaną osłoną (w osłonie znajdowały się również kondensatory i rezystory) można uznać za protoukład scalony. Lampa została wyprodukowana przede wszystkim po to, aby ominąć niemieckie przepisy podatkowe. Określały one podatek od urządzenia zależny od ilości podstawek pod lampy. W produkcji Loewe była tylko jedna, co stanowiło wówczas znaczącą przewagę nad konkurencją.

Integrated Circuits

Wróćmy do Stanów epoki Kilby'ego i Noyce'a. Ich wynalazki także nie do końca przy-

pominały dzisiejsze scalaki, podobne do miniaturowej krystalicznej kostki ze srebrnymi wypustkami, które można wpiąć w system im podobnych. Chodziło o konstrukcję i rodzaj użytego półprzewodnika - pierwiastka grupy 14. Układ Kilby'ego wykonany był nie z krzemu, lecz z germanu, zawierał tylko jeden tranzystor, rezystor i kondensator. Wykonany był co prawda na wspólnym podłożu, ale elementy lutowano ręcznie, używając złota. Cacko Noyce'a było monolityczne - wszystkie elementy (tranzystory, diody, rezystory) były wykonane na pojedynczej płytce krzemowej. I to ono dawało możliwość miniaturyzacji elektroniki w stopniu dotychczas nieznanym. Podobnie jak produkcja masowej, co umożliwiła technologia tzw. planarna. Polega ona na wykorzystaniu właściwości warstwy krzemowej i odpowiedniego trawienia miejsc na płycie.

Wewnątrz układu scalonego tranzystory połączone są ze sobą metalowymi ścieżkami przewodzącymi sygnały elektryczne. Owe ścieżki są nanoszone w procesie fotolitografii, podobnie jak inne elementy układu. Każda warstwa ścieżek jest odizolowana od poprzedniej za pomocą materiałów dielektrycznych, co zapobiega zwarciom.

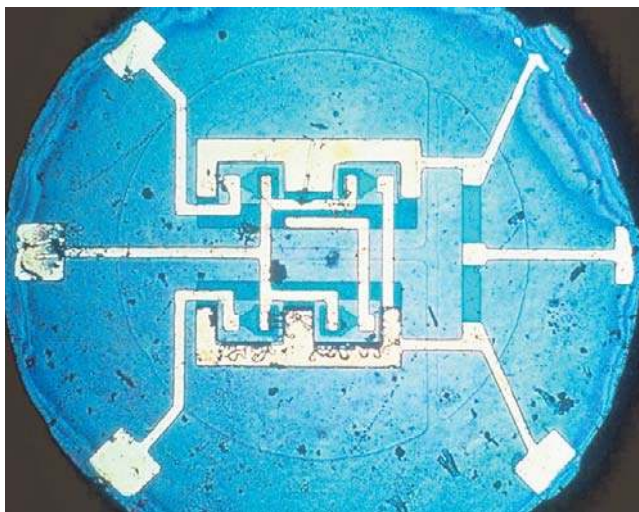
Intel model 4004

Większość stosowanych obecnie układów scalonych, od lat 80. nazywanych czipami, jest wykonana w technologii monolitycznej. Najstarszą metodą scalania elementów w ten sposób jest ta opracowana w 1916 r. przez polskiego chemika Jana Czochralskiego. Rdzeń układu zatapia się w roztopionym materiale, a następnie stopniowo wyciąga się go z roztopu, w sposób zapewniający kontrolowaną i stabilną krystalizację na jego powierzchni.

W 1971 r. Noyce, pracując już w Intelu, zaprezentował swój pierwszy procesor, czyli urządzenie złożone z kilku układów scalonych. Tzw. model Intel 4004 składał się z 2300 tranzystorów i zajmował powierzchnię 12 mm kw. Dla porównania Intel Pentium III z 1999 r. miał już 9,5 mln tranzystorów na powierzchni 128 mm kw.

Jako twórcę układu scalonego zarejestrowano Roberta Noyce'a, współzałożyciela Fairchild Semiconductor i Intela

Model układu scalonego Roberta Noyce'a z 1961 r.

Obecne procesory mają już miliardy podstawowych elementów elektronicznych - tranzystorów, diod, rezystorów czy kondensatorów, umieszczonych na powierzchni odpowiadającej odciskowi ludzkiego palca. Stanowią podstawę niemal każdego urządzenia elektronicznego, od prostych kalkulatorów po zaawansowane komputery.

Bez czipa ani rusz

Na całym świecie wytwarzane są dziś setki, jeśli nie tysiące różnorodnych układów scalonych, zarówno uniwersalnych, jak i wyspecjalizowanych. Dzięki miniaturyzacji i obniżeniu kosztów produkcji

układy scalone pozwoliły przetwarzać i składować informacje w sposób dostępny dla każdego.

Bez nich nie byłoby komputerów o mocy obliczeniowej odpowiedniej do stworzenia internetu czy sztucznej inteligencji, nie mówiąc już o urządzeniach takich jak kalkulator, odtwarzacz mp3, komputer osobisty, tablet czy telefon komórkowy. W jednym samochodzie jest ich kilkaset, a w samochodzie autonomicznym - kilka tysięcy. Są również w lodówkach, pralkach, odkurzacach, hulajnogach, a także w kluczach, szczoteczkach do zębów i laktarkach.

komputer, który obok klasycznych układów scalonych tworzy sieć neuronalna zbudowana z żywych ludzkich komórek nerwowych.

„Hybrydowy komputer CL1, łączący krzemowe układy scalone z ludzkimi neuronami, bazuje na wcześniejszym prototypie DishBrain - kulturze neuronów, która wstąpiła się tym, że samodzielnie grała w grę Pong. DishBrain nauczył się grać w Ponga lepiej i efektywniej niż zwykły model sztucznej inteligencji” - można było przeczytać w komunikacie.

Każdy CL1 zawiera około 800 tys. neuronów hodowanych bezpośrednio na chipie krzemowym, wspieranych przez specjalistyczny system podtrzymujący ich funkcje życiowe. Szacowany czas życia neuronów w komputerze, a zatem i działania takiego komputera - to pół roku.

Oplaca się fałszowac

Na razie cyfrowo-ludzkie hybrydy to pieśń przyszłości. Co nie znaczy, że branża półprzewodników nie napotyka problemów - jednym z nich jest zjawisko podrobienia układów scalonych. Szacuje się, że podrobienie układów scalonych jest w przemyśle elektronicznym źródłem strat rzędu miliardów dolarów rocznie, ale ponieważ nie wszystkie takie przypadki są zgłaszane, nikt tak naprawdę nie wie dokładnie, ile w sumie wynoszą.

Raport z 2019 r. przygotowany przez SIA (Semiconductor Industry Association) wspomina o fałszywkach, które trafiły nawet do amerykańskiego systemu sił powietrznych oraz okrętów podwodnych z napędem atomowym. Ale problem dotyczy nie tylko armii, ale też przemysłu. Tylko w 2023 r. zarejestrowano 768 takich przypadków.

Jeżeli chodzi o markę, w zeszłym roku najczęściej podrobianymi były komponenty produkcji Texas Instruments (macierzysta firma Jacka Kilby'ego) - ich udział wzrósł z 4,8 proc. ogółem w 2021 r. do 10,3 proc. w roku 2022. Pod tym względem TI wyprzedziło Xilinx, przedtem najbardziej poszkodowaną pod tym względem firmą w branży elektronicznej.

Technofantasy

Dzisiejsza technologia to nie tylko miniaturyzacja czy skokowe zwiększanie pojemności pamięciowej. To także wyprawa w świat sci-fi. W 2025 r. australijski startup Cortical Labs we współpracy z brytyjską firmą bit.bio ogłosiły, że w ich laboratoriach powstał

Wydobycie węgla brunatnego się zmniejsza, bloki węglowe będą stopniowo wyłączane, czas ucieka, a Bełchatów czeka na tę ważną decyzję. Kto wie, czy nie ważniejszą niż ta, która przed laty pozwoliła tu uruchomić górnictwo-energetyczne zagłębie dostarczające dziś 20 procent energii elektrycznej w Polsce. Teraz walka toczy się bowiem o przetrwanie i choć muzyka wciąż gra, nasuwa się pytanie, czy ten Titanic powoli nie tonie. Chyba że uratuje go elektrownia atomowa.

Jeszcze kilka lat temu wieść o tym, że w okolicach Bełchatowa mogłaby powstać elektrownia atomowa, wzbudzała u wielu jeśli nie strach, to niepokój i niedowierzanie. Dziś wzbudza nadzieję. Na to, że dzięki temu Bełchatów przetrwa, a nawet będzie się rozwijał. I nie tylko Bełchatów, ale cały region łódzki, który wtopi się w łańcuch dostaw i powiązań gospodarczych. Na razie wszyscy czekają na decyzję rządu, gdzie stanie druga w Polsce elektrownia atomowa: w Bełchatowie czy w Koninie?

Dlatego dziś wszystkie ręce są już na pokładzie. O atomie w Bełchatowie mówią lokalni samorządowcy, popierają ich koledzy z wielu sąsiednich samorządów w Łódzkiem, władze wojewódzkie, część parlamentarzystów, wielu przedstawicieli świata nauki i biznesu, już nie tylko tego lokalnego. Podpisują deklaracje poparcia, organizują konferencje, nadzwyczajne sesje, spotkania, lobbują w Warszawie, wysyłają pisma, tworzą projekty. Radni chyba wszystkich już powiatów w województwie podjęli uchwały bądź stanowiska popierające to przedsięwzięcie. Na Politechnice Łódzkiej deklarację poparcia przyjęło również wspólnie: środowisko naukowe, politycy i reprezentanci samorządów. W styczniu w Bełchatowie zorganizowano wyjazdową, nadzwyczajną Sesję Sejmiku Województwa Łódzkiego, która zgromadziła samorządowców, polityków, naukowców i przedstawicieli świata biznesu. To wówczas podpisano deklarację popierającą budowę atomu w Bełchatowie, a wcześniej powołano stowarzyszenie „Tak dla atomu w Bełchatowie”.

Atom to jedyna szansa

Wszystko po to, by pokazać moc poparcia do umieszczenia elektrowni atomowej w okolicach Bełchatowa, ale też uświadomić negatywne skutki, jakie przyniesie likwidacja kopalni i elektrowni bez ciągu dalszego. A te będą niewyobrażalne. Dziś tylko w kopalni, elektrowni Bełchatów i spółkach zależnych pracuje około 12 tys. ludzi, a to nie wszyscy, bo cały region pośrednio związany jest z energetyką.

- W mojej ocenie ścieżka od węgla dla atomu jest jedyną

BEŁCHATÓW: ALBO BĘDZIE ATOM, ALBO NIE BĘDZIE NIC

Elektrownia atomowa to „być albo nie być” dla Bełchatowa. Chęci są, atuty są, tylko decyzji wciąż nie ma. Za to jest silny konkurent do budowy drugiej atomówki – Konin

Magdalena Buchalska-Frysz

szansą, by ta społeczność utrzymała status życia - prof. Łukasz Bartela z Politechniki Śląskiej nie pozostawia złudzeń. I apeluje, że to właśnie jest ten czas na przygotowanie się do konkretnego działania.

W walce o atom w Bełchatowie są oczywiście związkowcy. Przedstawiciele związków zawodowych działających w ramach PGE GIEK napisali list do premiera Donalda Tuska, naciskając, by w końcu zapadła decyzja o lokalizacji drugiej w Polsce elektrowni atomowej. Bo Bełchatów nie jest w tym wyścigu sam - podobne marzenia ma Konin i właśnie te dwie lokalizacje są brane pod uwagę. List podpisali reprezentanci 30 organizacji związkowych, czyli wszystkich z koncernu. A przecież nie zawsze związkowcy w Bełchatowie mówili jednym głosem.

- Musimy zrobić wszystko, by Bełchatów nie stał się drugim Wałbrzychem - mówią dziś.

W latach 90. XX wieku Wałbrzych przeszedł drastyczną transformację - po szybkiej likwidacji kopalni węgla kamiennego z bogatego ośrodka górnictwa stał się biednym miastem z wysokim bezrobociem i zapaścią społeczną.

Bełchatów z pewnością ma atuty: lokalizacja w centrum Polski, wykształcona i doświadczona kadra techniczna, zasoby ludzi do pracy, którzy teraz zatrudnieni są w kopalni i elektrowni Bełchatów oraz spółkach zależnych. Po tych właśnie firmach pozostanie cała infrastruktura techniczna, zaplecze, sprzęt i gotowe możliwości wyprowadzenia mocy. Badania już teraz wskazują, że elektrownia atomowa może tu powstać. Choćby dlatego, że nie było tu nigdy tak silnych wstrząsów, które, według prawa jądrowego, wykluczałyby lokalizację bełchatowską.

Elektrownia atomowa nie byłaby zresztą posadowiona doładnie w miejscu obecnej, ale w jej pobliżu. Musiałaby być przesunięta o kilka kilometrów od krawędzi wyrobiska, by zwiększyć bezpieczeństwo.

PGE GIEK obala też zarzuty o braku odpowiedniej ilości wody do chłodzenia reaktorów. I wskazuje kilka źródeł, w zależności od wybranej technologii:

Dziś Bełchatów to wciąż serce polskiej energetyki. Dwanaście bloków produkuje około 20 procent krajowej energii elektrycznej. Ale jeśli szybko nie zapadną decyzje o lokalizacji tutaj elektrowni jądrowej, po 2038 roku nie będzie tu nic

system odwodnienia kopalni, czynne ujęcie wody na Warcie w Zakrzówku Szlacheckim, nieczynne, ale gotowe do uruchomienia ujęcie w Bronisławowie oraz potencjalne kolejne ujęcie na Warcie w Osjakowie.

Kolejny ważny czynnik to rozwinęta sieć przesyłowa.

Rok 2030 - wtedy zacznie się wygaszanie

Dziś Bełchatów to wciąż serce polskiej energetyki. Dwanaście bloków produkuje około 20 proc. krajowej energii elektrycznej. Kopalnia wydobywa rocznie ok. 30 mln ton węgla, a elektrownia produkuje moc mogącą zasilić kilka dużych miast. Tyle że zasoby się kurczą, a świat stawia na nowe technologie. Już w 2030 roku rozpocznie się stopniowe wygaszanie bloków Elektrowni Bełchatów, a ostatni blok ma zostać wyłączony w 2036 roku. Złoża też powoli się kończą: aktualnie zasoby to 210 mln ton węgla. Niewykluczone, że kopalnia będzie wydobywać jeszcze węgiel pod obwodnicą Kleszczowa, gdzie zalega około 90 mln ton. Decyzji jeszcze nie ma. To mogłoby przedłużyć pracę bełcha-

towskiej elektrowni, ale nie dłużej niż do 2038 roku.

- Czas się kończy, energii wkrótce zacznie brakować - podkreśla Arkadiusz Błaszczak ze Związku Zawodowego „Kadra” w KWB Bełchatów. - Bełchatów idealnie wpisuje się w projekt elektrowni atomowej, póki ma jeszcze zaplecze techniczne, socjalne, ludzkie, które może pociągnąć tak wielką inwestycję. Ma atrybuty energetyczno-techniczne, stąd nasz apel, by w końcu przestać mydlić oczy, tylko podjąć decyzję ostateczną do tego, by finalizować projekt elektrowni jądrowej.

Jak płynnie przejść do atomu

Jak mówią związkowcy, na powstanie elektrowni atomowej potrzeba w Bełchatowie około 15 lat. I jak dodają, właśnie mniej więcej tyle funkcjonować będzie górnictwo.

- Jesteśmy w stanie wpisać się w ten cały proces, by nie trzeba było zwalniać ludzi. Chodzi właśnie o to, by płynnie przejść do elektrowni jądrowej - mówi Błaszczak. - Widzieliśmy to podczas wizyty we Francji, gdzie

oglądaliśmy jedną z elektrowni atomowych. Da się to zrobić. Tylko decyzja musi zapaść już, bo zegar tyka.

A jeśli nie projekt jądrowy w Bełchatowie?

- To niestety Bełchatów po roku 2035, a w zasadzie w 2038 roku, znika z mapy energetycznej wytwórczości - mówi Jacek Kaczorowski, prezes PGE GIEK na sesji Sejmiku Województwa Łódzkiego w Bełchatowie.

Czas nagli. Decyzji nie ma i nie wiadomo, kiedy zapadnie.

- W tym roku raczej jeszcze nie - mówi Paweł Gajda, dyrektor Departamentu Energii Jądrowej w Ministerstwie Przemysłu. - Wszystko zależy od tego, kiedy będziemy mieli konkretne dane. Czy w przyszłym roku? To już będzie zależać od wyników badań. Myślę, że to perspektywa mniej więcej dwóch lat. Wstępne wyniki badań są obiecujące. Najważniejsze, że nie wykazały niczego, co wykluczałoby tę lokalizację.

Bełchatów - Konin pół na pół

Obecnie realizowany jest proces związany z wyborem technologii czy finansowaniem tego

projektu. Rozmowy prowadzone są z partnerami amerykańskimi, francuskimi, kanadyjskimi. Drugi proces dotyczy właśnie wyboru lokalizacji.

Podobne badania wykonano też w Koninie. Jak pisał Marcin Maliński na portalu Konin Nasze Miasto, ich wyniki też są pozytywne. Więc która lokalizacja ma większe szanse?

- Na dziś powiem, że 50 na 50 procent - odpowiada dyplomatycznie dyrektor Paweł Gajda.

Tymczasem politycy chętnie szafują atomem na spotkaniach z mieszkańcami. Podczas wizyty w Piotrkowie Tryb., jesienią ubiegłego roku, premier Donald Tusk powiedział do mieszkańców:

Dzisiaj mogę z pełną świadomością i odpowiedzialnością powiedzieć, że jeśli według wszystkich analiz, które kończymy w tej chwili, zapadnie decyzja o drugiej lokalizacji elektrowni jądrowej, to Bełchatów jest na pierwszym miejscu tej listy.

Kilka miesięcy później poseł Przemysław Czarnek obiecywał atom w Koninie, jeśli PiS wróci do władzy...

Decyzja to jednak dopiero początek tej skomplikowanej drogi. Później przyjdzie czas na proces związany z badaniem oddziaływania inwestycji na środowisko i w końcu uzyskania pozwolenia na budowę. Na ten etap potrzeba kolejnych kilku, minimum czterech lat. W tym czasie ruszyć będą mogły prace przygotowawcze. Jak ocenia Paweł Gajda, bardzo wstępne szacunki zakładają rozpoczęcie budowy około 2032 roku. A ta szacowana jest na około 8 lat, ale - jak zaznacza Paweł Gajda - tu znów ma znaczenie wybór lokalizacji czy technologii.

Kto zbuduje atomówkę?

Zatrudnienie w kopalni i elektrowni Bełchatów jest systematycznie ograniczane. Optymistyczne założenia są takie, iż większość obecnych pracowników mogłaby budować elektrownię atomową, a część później pracować w elektrowni jądrowej. Waldemar Lutkowski z zarządu PGE GIEK mówi, iż zakłada się, że ze spółki do etapu tworzenia elektrowni jądrowej trafić może około 8-10 tysięcy osób.

Oczywiście w międzyczasie część załogi odejdzie na emeryturę. Nieoficjalnie szacunki wskazują, iż można się spodziewać, że do 2035-2038 roku będzie to jedna czwarta, może jedna trzecia załogi.

Dziś więc wszystko kręci się wokół pytania o to, czy Bełchatów dostanie drugą szansę, A jeśli nie?

- Jesteśmy zdania, że uda się tu ulokować drugą elektrownię atomową - mówi z nadzieją Arkadiusz Błaszczak z „Kadry”. - A jeśli tego nie zrobimy, no to mamy Wałbrzych...

Większość tutejszych ludzi to przyjezdni, którzy przybyli tu za pracą. I albo wyjadą, albo pozostaną na tej pustyni.

MAGDA STECZKOWSKA: JESTEM WDZIĘCZNA LOSOWI ZA MOJĄ DROGĘ, BO BYŁA TRUDNA, ALE CIEKAWA

Ostatnio ma powody do świętowania, obchodzi bowiem trzydziestolecie scenicznej kariery i pięćdziesiąte urodziny. Z tej okazji opowiada nam, jak z chórzystki w zespole Maryli Rodowicz wyszła na pierwszy plan i zrobiła karierę nie tylko w muzyce, ale też w telewizji i mediach społecznościowych

Patryk Gzyl

Na Twoim Instagramie określasz siebie trzema słowami: „Piosenkarka, Podróżniczka, Mama”. To Twoje najważniejsze role życiowe?

Nie zastanawiałam się nad tym szczególnie. Ale to prawda: jestem piosenkarką, podróżniczką, mamą, i to właśnie pokazuję na moim Instagramie i Facebooku. To treści związane z moją muzyczną karierą, z moimi podróżami i z moją rodziną. Taka tematyka przeważa na moich profilach.

Świetnie sprawdzasz się w mediach społecznościowych jako influencerka. Twój Facebook obserwuje ponad 330 tysięcy osób, a Instagram ponad 120 tysięcy. Co sprawia, że masz tylu fanów?

Myszę, że przede wszystkim prawda, którą pokazuję. Choć dla mnie dziwnie brzmi, kiedy ktoś określa mnie mianem „influencerka”. Od dawna nie używam żadnych filtrów, ten okres zafascynowania nimi, który wszyscy przeszliśmy, mam już dawno za sobą. Niczego nie udaję, mówię tak jak jest, wyglądam tak jak wyglądam. Najczęściej pokazuję swoje codzienne życie bez żadnych upiększeń. Choćby rano bez makijażu, z poranną fryzurą na głowie. Mówię o swoim zmęczeniu na różnych etapach życia. Nie jestem idealna i nie dążę do tego. Lubię i potrafię piec ciasta, więc wrzucam do internetu sprawdzone przepisy. Nigdy nie uważałam siebie za gwiazdę i nie stawiałam się na piedestale. Jestem normalną kobietą, jakich są miliony w Polsce. I myślę, że internauci doceniają moją naturalność i szczerść. Jeśli prowadzimy social media sami i jesteśmy w tym autentyczni, to ludzie sami przychodzą do nas.

Codziennie wrzucasz na Facebooka po kilka postów ze

swego życia muzycznego i prywatnego. Skąd czerpiesz inspirację?

Facebook jest mi bliższą przestrzenią niż Instagram, bo obserwują mnie tam głównie kobiety. W moim wieku, młodsze lub starsze, ale nie dzieci czy nastolatki. Moje doświadczenia są więc tym kobietom bliskie i to właśnie nimi się dzielę. Czasem też pytam je o radę, ciekawi mnie ich zdanie na różne tematy związane z codziennym życiem. Zdarza się, że moje obserwatorzy polecają mi książki do przeczytania czy miejsca do zwiedzenia, a ja im się odwiedzam tym samym. Kocham Kraków i jego okolice i często pokazuję ciekawe miejsca w tym regionie. Czasem zdarzało się potem, że spotykałam w nich ludzi, którzy dziękowali mi za ich polecenie. Raz w mieście robię „Bazarek u Magdy”, gdzie utalentowani rękodzielnicy mogą wystawić swoje prace. Mój Facebook ma ogromne zasięgi i cieszy mnie, że mogę im w ten sposób pomóc.

Nie odmawiasz też ludziom prosiącym o pomoc finansową w trudnych sytuacjach.

Każdego dnia dostaję kilkanaście czy nawet kilkadziesiąt próśb tego rodzaju. Oczywiście nie jestem w stanie pomóc wszystkim. Wiele lat zajęło mi zrozumienie i pogodzenie się z tym. Nie mogę też każdej takiej prośby umieszczać na swych profilach, ale co jakiś czas, po weryfikacji zbiórek, robię to i ogromnie się cieszę, jak uda nam się wspólnymi siłami zebrać potrzebne środki. To jest ta dobra strona social mediów.

Wszyscy wiemy, że urodziłaś i wychowałaś się w muzycznej rodzinie. To znaczy, że Twoja przyszłość była wyznaczona już od dziecka?

W pewnym sensie tak. W końcu śpiewałam i grałam

od małego. Ale będąc nawet już w liceum muzycznym, nie do końca wiedziałam, co będę robić w życiu, i wcale nie byłam pewna, że związę swoją przyszłość z muzyką. To było całkiem normalne – nastolatki nie zawsze wiedzą, kim chcą być w dorosłym życiu, i ja też do takich dzieciaków należałam. Dlatego to, co potem wydarzyło się w moim życiu, było dziełem przypadku, albo jak kto woli – przeznaczenia. I jestem za to wdzięczna losowi, za moją drogę, bo była bardzo trudna, ale ciekawa.

Masz ośmioro rodzeństwa, więc pewnie wasz dom był głośny i rozśpiewany. Jak się w nim czułaś?

Z perspektywy czasu widzę, że było w nim dla mnie za głośno. Dopiero z biegiem lat pojęłam, że lubię mieć trochę własnej przestrzeni, bo to daje mi spokój w głowie i w sercu. Tu nie chodzi o to, że mam jakieś pretensje do rodziców czy rodzeństwa. Tak naprawdę moje dzieciństwo to cudowny czas, ponieważ zawsze miałam pod ręką kogoś do zabawy. I to było fajne. Ale im byłam starsza, pragnęłam więcej swojej przestrzeni i tak się stało, kiedy wyjechałam z domu w Stalowej Woli do szkoły w Poznaniu. To jakieś 500 kilometrów i wtedy tę odległość pokonywało się 15 godzin, dlatego rzadko bywałam w domu. Zyskałam więc własną przestrzeń i szybko stałam się bardzo samodzielną osobą, myślącą o sobie i swojej własnej przyszłości, starając się zrozumieć własne uczucia i emocje. Nie myśląc stadnie, a indywidualnie.

Twoi rodzice byli pewnie zawsze bardzo zajęci, musieliście więc zazwyczaj sami zajmować się sobą. Z kim z rodzeństwem trzymałaś najmocniejszą sztafę?

W dzieciństwie na pewno najbliższą relację miałam z siostrą Cecylią, bo jest ode mnie tylko o rok młodsza. Tak naprawdę jednak cały czas to się zmieniało. Jak to w stadzie. (Śmiech)

W jednym z wywiadów powiedziałaś: „Mama twardo stała na ziemi, a tata był jej przeciwieństwem”. Po kim odziedziczyłaś charakter?

Myszę, że trochę po mamie i trochę po tacie. To się wymieszało. Ale tak naprawdę nie wierzę w to, że charakter się dziedziczy. Uważam, że każdy z nas jest bardzo indywidualną postacią. Widzę to bardzo wyraźnie, choćby patrząc na moje własne dzieci. Czasem wydaje mi się, że ta córka jest do mnie podobna, a tamta do męża – ale po jakimś czasie okazuje się, że absolutnie tak nie jest, bo jeden krok przeczy drugiemu. Myszę, że bardzo dużo zależy od tego, w jakim środowisku się wychowujemy, bo wtedy w jakimś stopniu upodabnamy się do siebie. Ale później dorostujemy i każde idzie w swoją stronę. Wtedy bardziej poszukujemy własnego ja i tego, co nam w duszy gra.

Kiedyś w naszej rozmowie wspominałaś, że początkowo byłaś smutnym i płaczącym dzieckiem. Trudno sobie to dziś wyobrazić.

Tak było i trwało to całe dzieciństwo. Dużo wtedy chorowałam, miałam więc ku temu powody. Kiedy jednak wyjechałam do szkoły do Poznania, uświadomiłam sobie, że albo sobie sama ze wszystkim poradzę, albo nie – i wrócę do domu. Postanowiłam więc, że dam sobie radę. Zostałam całkowicie sama w internacie bez rodziców i bez rodzeństwa, odwiedzałam dom zaledwie kilka razy w roku. Oczywiście trwało to kilka lat, zanim pojawiła się we mnie ta prawdziwa radość

życia. Miałam jakieś 19-20 lat, kiedy ktoś mi powiedział, że warto każdy dzień zacząć od jednej pozytywnej myśli. Każdy z nas nieustannie słyszy takie rady, ale wtedy jakoś to do mnie trafiło. Widocznie w tamtym stanie ducha było mi to bardzo potrzebne. Uczyłam się więc tej myśli i zaczęłam małymi krokami walczyć o swoje szczęście, układając w swej głowie pozytywne scenariusze.

Musiałaś czuć się bardzo samotnie w tym internacie 500 kilometrów od domu.

Jak sobie z tym poradziłaś?

Na początku faktycznie czułam się samotna. Mieszkałam jednak w internacie, nie byłam więc sama. A ponieważ miałam łatwość w nawiązywaniu kontaktów z rówieśnikami, szybko poznałam koleżanki i kolegów. To bardzo fajni ludzie i po dziś dzień się lubimy. Dlatego dobrze wspominałam tamten czas – jako ciężką pracę w szkole i nad sobą, ale też miłe relacje z rówieśnikami i ze szkolną kadrą. Do tej pory przyjaźnię się z moją panią profesorką Bogumiłą Gniewowską, która uczyła mnie gry na altówce. To był więc ważny dla mnie czas w życiu, który dał mi załóżki pewności siebie i tego, że jakoś sobie poradzę.

Kształciłaś się w grze na altówce. Co sprawiło, że zrezygnowałaś z tej drogi i nie zostałaś muzykiem klasycznym grającym w orkiestrze?

Tak naprawdę nigdy nie chciałam grać na instrumencie. To nie do końca był mój wybór. W naszej rodzinie wszyscy grali, więc i ja też musiałam. Nigdy jednak nie miałam do tego serca. Zawsze podziwiałam moją siostrę Krysię, która całą swą duszę przelewała na piękną grę na instrumencie. Ja tego nigdy nie umiałam się nauczyć. Do tego miałam zawsze poważne problemy

z kręgosłupem, a altówka jest ciężkim instrumentem. Dlatego moja pani profesor powiedziała mi w klasie maturalnej, abym naprawdę dobrze zastanowiła się, czy chcę grać w przyszłości w orkiestrze, bo na pewno czeka mnie ból. Nie wywinę się od tego, bo to codzienna praca po kilka godzin. I ona wtedy tak naprawdę mnie uratowała.

Jak to się stało, że odłożyłaś altówkę na bok i stałaś się wokalistką śpiewającą w chórkach u gwiazd rodzimej piosenki?

Zawsze lubiłam śpiewać. Wystąpiłam w „Szansie na sukces”. Zobaczyła mnie tam Ela Zapędowska i powiedziała, że jest przesłuchanie do chóru Maryli Rodowicz. Poszłam tam i Maryla mnie przyjęła. Potem już poszło.

Jak nasze gwiazdy traktowały dziewczyny śpiewające w chórkach?

Ja i dwójka moich przyjaciół byliśmy pierwszym profesjonalnym chórem w polskim show-biznesie. Oczywiście przed nami były też takie zespoły wokalne, ale my włożyliśmy mnóstwo pracy w nasze brzmienie oraz w ruch sceniczny. Wcześniej takie rzeczy były jedynie na festiwalach, gdzieś ktoś z kimś śpiewał, często przypadkowo, pojawiały się jakieś pojedyncze grupy wokalne. A my byliśmy młodzi, roztańczeni, radośni, uśmiechnięci i naprawdę świetnie przygotowani. W styczniu zaczęłam śpiewać z Marylą, w maju obsługiwalismy już całe Opole, a w sierpniu Sopot, śpiewając nawet z zagranicznymi gwiazdami. Potem nagrałam ponad 50 płyt z różnymi artystami. Byliśmy więc naprawdę rozrywką na rynku. Doceniano nasz profesjonalizm i nasze brzmienie, to, że potrafimy zachować się na scenie i śpiewać

właściwie w każdym warunkach. To była więc fantastyczna przygoda. Potem pojawiło się więcej takich zespołów, ale cieszę się, że to my byliśmy na polskim rynku pionierami.

Od początku zakładałaś, że chórkiem to przejściowy okres i z czasem zaczniesz działać na własny rachunek?

Ja wtedy w ogóle niczego nie zakładałam. Podobało mi się śpiewanie w chórkach, dobrze mi za to płacono, świetnie się bawiłam. Jednym słowem - miałam pracę życia. Kiedy ją zaczęłam wykonywać, byłam bardzo młoda, miałam mnóstwo energii, pracowałam więc na okrągło. Jeździłam w trasy koncertowe, nagrywałam płyty, poznawałam wspólnych artystów. To był cudny czas. Dlatego nie myślałam o przyszłości. Kiedy zaśpiewałam wspomniane Opole, to od razu wszystkie istniejące wtedy w Polsce firmy fonograficzne zgłosiły się do mnie, aby podpisać kontrakt. A ja z uśmiechem na twarzy odmówiłam, bo myślałam, że to jakiś żart. Nie wyobrażałam sobie bowiem, że mogłabym nagrać jakąkolwiek swoją płytę. Nie wiedziałam, co i jak miałabym śpiewać. Nie było to wtedy w ogóle w sferze moich zainteresowań.

Mając 25 lat roku, założyłaś z mężem zespół Indigo. To Piotr jako pierwszy uwierzył, że możesz wyjść z drugiego rzędu i zostać frontmanką?

Poznałam Piotra, kiedy dołączył do zespołu Maryli Rodowicz jako perkusista. Początkowo jakoś nie przepadałaliśmy za sobą, ale to się zmieniło, kiedy wyjechaliśmy na koncerty do Australii. Wróciłam już zakochani w sobie i po jakimś czasie wzięliśmy ślub. Wtedy Piotrek zasugerował zrobienie czegoś swojego. Miałam wtedy 25 lat i nie wiedziałam, jak długo jeszcze mogę śpiewać w chórkach i czy nadal chcę to robić. Dlatego z inicjatywą Piotra założyliśmy w Krakowie zespół Indigo. Początkowo traktowałam to jako niezobowiązującą przygodę, dopiero po drugiej płycie poczułam, że naprawdę zaczynam tego chcieć.

Z czego to wynikało?

Tego nigdy nie wiadomo. To się dzieje albo nie. Po prostu w pewnym momencie zaczęło mi to sprawiać przyjemność. Poczułam, że coraz bardziej wiem, co chcę przekazać publiczności zarówno piosenkami, jak i tym, co mówię ze sceny. Myślę, że to kwestia dojrzałości. W życiu każdego człowieka nadchodzi moment, kiedy ma on coś do powiedzenia innym - i u mnie nastąpił w wieku 35 lat, kiedy coś się już wydarzyło,

Magda Steczkowska: W życiu każdego człowieka nadchodzi moment, kiedy ma on coś do powiedzenia innym - i u mnie nastąpił w wieku 35 lat, kiedy coś się wydarzyło

kiedy miałam męża i dzieci, przeżyłam różne sytuacje. Wtedy dotarło do mnie, że chcę to robić i wiem, jak to robić. Teraz jestem w bardzo dobrym punkcie kariery i, stojąc na scenie, widzę to w oczach publiczności. Utwierdzają mnie też w tym osoby, które po występie przychodzą do mnie, aby się przywitać i chwilę porozmawiać. Wiem, co robię, jestem tego świadoma, i robię to dobrze.

Kiedy występowałaś z Indigo, łączyłaś pop z soulem i funkiem. Na swej pierwszej solowej płycie „Nie na zawsze” z 2016 roku zwróciłaś się w stronę klasycznej polskiej piosenki.

Każdy artysta z czasem ewoluje. Pierwsza płyta Indigo było zespołowe dzieło. Dwie następne nagrałam z tymi samymi muzykami, ale był to już bardziej mój materiał, zrealizowany pod okiem Piotra Siejki. Potem zaczęłam już pracować na własne nazwisko

z różnymi producentami, szukałam różnych źródeł inspiracji. Nigdy jednak nie patrzyłam na swoje płyty w jakiś wyliczony sposób. Akurat to podobało mi się w danym okresie życia - więc tak śpiewałam. Zawsze robię to, co czuję, bo wierzę, że wtedy będzie to autentyczne.

Ostatnie Twoje dwie płyty zawierają covery. Wolisz je śpiewać niż własne piosenki?

Kiedyś zadzwoniła do mnie koleżanka i mówi: „Słuchaj, śniło mi się, że nagrałaś płytę z piosenkami z polskich seriali i okazało się to wielkim sukcesem”. Spodobał mi się ten pomysł i z czasem doprowadziłam do jego realizacji. Tak powstał album „SeriaLove”. Uznałam bowiem, że w polskich serialach są tak piękne piosenki, że warto je zaaranżować nieco inaczej i zaśpiewać po swojemu. I dobrze zrobiłam, bo do dziś gram koncerty z tym repertuarem i publiczność chętnie na nie przychodzi. Co

ważne - te piosenki mają bardzo mądre teksty, a tekst ma dla mnie zawsze duże znaczenie. Dlatego też potem nagrałam płytę „Nie tylko o miłości” z rodzinnymi klasykami, które towarzyszyły mi na różnych etapach mojego życia i były dla mnie ważne. Na tym albumie znalazły się też dwa moje utwory, które napisałam razem z Adamem Niedzielinem: „Bliśko ciebie” w duecie z moją córką i „Gdziekolwiek jesteś” dla mojej mamy. Po prostu na danym etapie swojego życia nagrywam takie rzeczy, które akurat mi w duszy grają.

Jak wspominałaś, Twój mąż jest cenionym perkusistą, od lat grającym z Tobą i z grupą Brathanki. Ta wspólna muzyczna pasja służy waszemu małżeństwu? Bardzo. W ogóle sobie nie wyobrażam sytuacji, w której miałabym nie grać z Piotrkim. To zawsze dla mnie wielką radość. Nawet kiedy jestem zapraszana jako

gość i występuję z innymi muzykami, to Piotr jest i tak przy mnie - albo jako perkusista, albo jako mój menedżer. Nie lubię pracować bez niego. Czuję się bezpieczna, kiedy jest blisko, bo wiem, że on czyta w moich myślach. Jeśli pojawia się jakaś wątpliwość czy problem, to jestem pewna, że on mnie rozumie i pomoże to rozwiązać. Tak samo w pracy, jak i w domu. Po prostu lubię z nim być.

Mówi się, że Piotr jest romantyczny, a ty romantyczna. Jesteście ze sobą ponad 25 lat. Przeciwności się przyciągają?

(śmiej) Jakie to ładne! Muszę mu to powiedzieć. Trochę tak rzeczywistość jest. Ja byłam zawsze dość dobrze zorganizowana, potrafiłam zadbać o swoje sprawy, sama negocjowałam początkowo wszystkie umowy. Ale w momencie, kiedy on to przejął, poczułam dużą ulgę i teraz zdecydowanie wolę być romantyczna niż rozważna. (śmiej)

Macie trzy córki - pierwszą urodziłaś, mając 26 lat. Trudno było godzić karierę z byciem mamą?

Nadal jest, bo to nie takie proste. Każdy rodzic, który pracuje i wychowuje dzieci, dobrane o tym wie. Mój zawód nie wyróżnia się tu jakoś specjalnie. Wymaga to na pewno bardzo dobrej organizacji. I tutaj jestem bardzo wdzięczna mojemu mężowi, bo właśnie on potrafi wszystko bardzo sprawnie ogarnąć do ostatniego szczegółu. Teraz nasze dziewczyny są już duże, dlatego to już zupełnie inny rodzaj organizacji. Kiedy były małe, musieliśmy się jednak naprawdę bardzo nagimnastykować i Piotr świetnie sobie z tym poradził. Przetrawiliśmy ten najtrudniejszy czas, kiedy dzieci najbardziej potrzebują rodziców, i dziś mamy więcej luzu. Wiem od swojej publiczności, że ludziod się wydaje, iż artysty nigdy nie ma w domu. Tymczasem to nieprawda - kiedy pewnego razu z koleżankami, które pracują na etatach, zaczęłyśmy liczyć, to okazało się, że jestem częściej w domu niż one. Czasem nie ma mnie kilka dni, ale później jestem kilka tygodni dzień i noc. To inny rytm pracy, ale zawsze staraliśmy się, żeby nie zakłócał życia naszych dzieci. I myślę, że w dużej mierze nam się to udało. Moja najstarsza córka Zosia już mieszka na swoim i pracuje zawodowo. Kiedy więc dzwonimy czasem do niej, ona obwieszcza: „Teraz jestem w pracy”. A my wtedy zdziwieni: „Jak to w pracy? W środku dnia?”. (śmiej) „Ja wiem, że to dla mnie dziwne, ale tak - normalni ludzie pracują w ciągu

dnia” - przypomina córeczka. (śmiej)

Niedawno Zosia zaśpiewała z Tobą po raz pierwszy na scenie podczas Twojego jubileuszowego koncertu w Krakowie. Ciągnie ją do muzyki?

Powiedziała, że robi to pierwszy i ostatni raz. (śmiej) Negocjacje trwały długo i były bardzo trudne, bo początkowo w ogóle nie chciała się zgodzić. Zapropnowałam jej to, ponieważ kiedyś nagrałyśmy wspólnie tę wspomnianą piosenkę „Bliśko ciebie”. Dlatego, kiedy przygotowywaliśmy program tego koncertu, zadzwoniłam do niej i spytałam, czy by nie zechciała ze mną wystąpić. Początkowo odmówiła - ale poprosiłam, żeby się zastanowiła, bo będzie to dla mnie wyjątkowy wieczór i bardzo mi zależy na jej obecności na scenie. W końcu powiedziała, że zrobi to tylko dla mnie i tylko ten jeden jedyny raz. Byłam więc bardzo szczęśliwa.

Zosia już wyfrunęła w świat, Michalina i Antosia też pewnie pójdą za jakiś czas w jej ślady. Boisz się syndromu „pustego gniazda”?

Po części przeżyłam to, kiedy Zosia wyprowadziła się pięć lat temu. Wtedy została nam jednak jeszcze dwójka maluchów. Czy się boję? Nie, bo uważam, że dzieci powinny opuścić rodzinne gniazdo, i to wcześniej niż później. Ale czy sobie z tym poradzę? Nie mam zielonego pojęcia. Na pewno będzie mi bardzo trudno. Lubię być sama w domu, ale tylko przez kilka godzin, bo potem brakuje mi choćby tego, że słyszę, co się dzieje w pokojach dziewczynek. Dużo czasu spędzamy razem, często rozmawiamy, mamy wspólne pasje. Tego będzie mi brakować. Ale mam nadzieję, że tak jak z Zosią, będziemy w nieustającym kontakcie. Często spotykamy się na kawkę, rozmawiamy o wszystkim. Nie jestem matką kwoką, która zagarnia dzieci dla siebie. Chciałam wychować je tak, aby wiedziały, że zawsze jesteśmy po ich stronie i mogą na nas liczyć. I żeby pamiętały, iż za nimi tęsknimy. Póki co, to się sprawdza.

Może też tak być, że któraś z córek wyfrunie z rodzinnego gniazda tylko po to, aby potem wrócić do niego z kimś bliskim.

To jest dla mnie oczywiste, że prędzej czy później przyfrunie z ukochaną osobą, ale zdecydowanie uważam, że młodzi, o ile to możliwe, bo różnie bywa w życiu, nie powinni mieszkać z rodzicami zbyt długo. Nawet jeżeli tak ciężko nam jest je wypuścić z domu. W końcu nasze dzieci wychowujemy dla świata, a nie dla nas.

„POSZUKIWANY, POSZUKIWANA”. MARYSIA KONTRA PRL

Schemat pod hasłem „Chłop przebrał się za babę” z różnymi efektami funkcjonuje w historii komedii od czasu narodzin kina. Nic zatem dziwnego, że po pomysł sięgnął także specjalista od absurdów PRL-u – Stanisław Bareja. Minęły 53 lata od premiery jednego z jego najbardziej rozpoznawalnych i lubianych filmów, czyli „Poszukiwany, poszukiwana”

Wojciech Obremski

Któż nie zna historii Stanisława Marii Rochowicza, pracownika muzeum, który, niesłusznie oskarżony o kradzież obrazu, musi ukrywać się w kobiecym przebraniu jako pomoc domowa, póki nie namaluje kopii zaginionego płótna?

Początkowo film miał nosić tytuł „Kariera Stanisława Marii R.”, zaś jego twórcy mieli wątpliwości, czy scenariusz nadaje się na ekran – myśleli bardziej o scenie teatralnej. A skoro przy scenariuszu jesteśmy, został on napisany przez Bareję (który, jak stwierdził, miał dość błahych i słodkich filmów w stylu „Żony dla Australijczyka”) wraz z Jackiem Fedorowiczem, zaś pomysły na niego podsunęła reżyserowi jego żona Hanna Kotkowska-Bareja. Otóż pracując jako historyk sztuki w Muzeum Narodowym, usłyszała historię rzekomego zaginięcia rzeźby dłuta Alfonsa Karnego. Artysta zabrał dzieło ze sobą, ale fakt ten nie został pokwitowany przez dyrektora, toteż rzeźbę uznawano za zaginioną, a podejrzanie padło na młodą pracownicę muzeum. Mało tego: w owym czasie państwo Barejowie zatrudniali niańki do opieki nad dziećmi, co również miało wpływ na filmową postać Marysi. Inspiracją miały być też zapiski pewnej kobiety, która – nie mogąc znaleźć po studiach pracy w swoim zawodzie – zatrudniła się jako pomoc domowa.

Za brzydka lub zbyt przysadzista

Pozostało pytanie, kto zagra głównego bohatera. Zdecydowano, że będzie to Janusz Gajos lub współscenarzysta filmu Jacek Fedorowicz, których ubrano w damskie stroje i umalowano. Efekt?

– Panie charakteryzatorki robiły co mogły, ale... To, co zobaczyłem w lustrze, było przerażające. Patrzyła na mnie stara, brzydka, mało brzydka: odrażająca kobieta lekkich obyczajów. Z czarnym zarostem, który podczas wszyst-

kich zabiegów zdążył wyrosnąć i przebić warstwę podkładu. Decyzja była oczywista – Marysię może grać każdy, tylko nie ja. (...) – wspominał Jacek Fedorowicz. Podziękowano także Januszowi Gajosowi, który miał odznaczyć się zbyt przysadzistą sylwetką. – Rzec można, że porażkę musieliśmy wraz z Gajosem przysiadając z odpowiednią pokorą – dodał Jacek Fedorowicz. Postawiono więc na Wojciecha Pokorę.

– Nie chciałem grać tej roli. Miałem świeżo w pamięci Lemmona i Curtisa z „Pół żartem, pół serio”. Byłem pewien, że lepiej już nie można zagrać i nie trzeba. Ale Staszek Bareja nie dawał za wygraną. Wydzwanił i przychodził do nas dniami i nocami. Nie mówiąc o reżyserze, scenografie, operatorze, którzy mnie nachodzili i mówili: „Wojtek, tylko ty, tylko ty”. W końcu moja żona powiedziała: „Weź tę rolę, bo inaczej nie dadzą nam spokoju!” – opowiadał po latach Wojciech Pokora. Mimo zgody, aktor za nic w świecie nie chciał zakładać damskich ubrań. Któryś z filmowców wpadł jednak na pomysł, by Pokora grał odziany w rzeczy swojej żony, na co ten przystał. Mimo to miał żałować swojej decyzji jeszcze przez długie lata. – Posiadając obecną wiedzę, na pewno nie przyjąłbym tej roli. Zapisała się ona w pamięci Polaków, ale i sprawiła, że nie mogłem się uwolnić od łatki Marysi. Wielokrotnie ludzie krzyżeli za mną na ulicy: „Te, Maryśka!” albo wołali na plaży: „Marysiu, zupa ci kipi!”. To była etykieta, której nie mogłem się pozbyć. I zresztą nigdy na dobre jej się nie pozbędę. Niechaj będzie i tak – mówił aktor w rozmowie z Krzysztofem Pyzią w książce „Z Pokorą przez życie”. Pokora wspominał również, że przez kilka następnych lat dzwonił do niego różni ludzie z propozycją zatrudnienia go w charakterze pomocy domowej, przez co musiał trzykrotnie zmieniać numer telefonu. – Nieustannie też dzwonił do-

Prócz głównego komicznego wątku, jakim były losy Stanisława vel Marysi, film dał okazję Barei ukazania przedstawicieli różnych warstw społecznych dekady Gierka

mofon; jak ktoś wracał z nocnej zabawy i przechodził obok naszego domu, to czułem się w obowiązku zadzwonić i zapytać o Marysię. Już nawet nie chcę mówić, co było na ulicy – opowiadał Wojciech Pokora.

Ręka Tyma, spalone kotlety i donos

Rolę żony Rochowicza początkowo zaproponowano Stanisławie Celińskiej, która jednak odmówiła, gdyż obawiała się, iż przez nie najlepszą renowę Barei, jaka wówczas go otaczała, mogłaby nie dostać w przyszłości ról u takich reżyserów, jak Kazimierz Kutz (to on ukuł niesławny termin „bareizm”, oznaczający twórczość o niskiej wartości) czy Krzysztof

Zanussi. Panią Rochowiczową zagrała więc Jolanta Bohdal, a prócz niej na ekranach widzimy całą plejadę ówczesnych gwiazd rodzimego ekranu. Są to między innymi: Jerzy Dobrowolski, Bohdan Łazuka, Mieczysław Czechowicz, Wiesław Gołas, Jan Kobuszewski i wielu innych. Mało kto wie, że w filmie wystąpił też Stanisław Tym, a raczej... jego ręka. Jak do tego doszło? Otóż Tym odwiedził pewnego razu na planie Jerzego Dobrowolskiego, wcielającego się w „wiecznego” dyrektora. Jako że aktor chciał zrekompensować sobie koszty dojazdu, zapytał Bareję, czy nie znalazłaby się dla niego jakaś mała rólka, za którą dostałby dniówkę. Re-

żyser zgodził się i obsadził go w roli osoby, która w czołówce filmu stempluje obraz. Widać jednak tylko dłoń Tyma.

W scenie, w której Marysia smaży kotlety bez tłuszczu, Pokora rzeczywiście przypalił mięso. Zdenerwowało to Bareję, który oznajmił, że pokaże, jak to się robi, po czym... spalił kotlety na węgiel. Zaś podczas kręcenia sceny, w której Marysia nokautuje inżyniera Rawicza, przez co ten spada ze schodów, kierownik produkcji Jan Szymański stwierdził, że ze względów oszczędnościowych zrezygnuje z kaskadera, osobiście go zastępując. W efekcie został poważnie kontuzjowany. A pamiętny moment, w którym bohater(ka) próbuje wyciągnąć z wody wielkiego psa swoich pracodawców, Pokora przypłacił pogryzieniem przez zwierzę oraz... zniszczeniem bielizny i sukienki.

Niektóre sceny powstawały w mieszkaniu państwa Barejów. Pewnego razu do drzwi zapukali kontrolerzy skarbowi, twierdząc, iż dostali anonimowy donos, jakoby reżyser remontował sobie mieszkanie na koszt filmu. Owszem, prace remontowe były, jednak w innej części budynku, a Bareja miał na wszystko faktury. Kontrolerzy więc przeprosili, a anonimowa donosicielka przestała być anonimowa – okazała się nią sąsiadka, a zdradził ją specyficzny krój czcionki maszyny do pisania, na którym napisała donos.

Prócz głównego komicznego wątku, jakim były losy Stanisława vel Marysi, film dał okazję Barei ukazania przedstawicieli różnych warstw społecznych dekady Gierka. Był to pierwszy film reżysera, w którym obśmiewał peerelowską codzienność, co wkrótce stało się jego znakiem rozpoznawczym. Mamy tu nierozgarniętego dyrektora („Mój mąż? Mąż jest z zawodu dyrektorem!”), produkującego pokątnie alkohol profesora, badającego „zawartość cukru w cukrze” czy nowobogackich prywaciarzy i ich rozpieszczonego do granic synalka.

Zero tolerancji dla „wyszydzenia władzy”

Film powstawał głównie w Warszawie, jednak początkowa scena dziejąca się w Muzeum Narodowym została nakręcona w pałacu w Kozłowie, w województwie lubelskim. Zaś kamienica, w której mieszkali państwo Rochowiczowie, mieściła się w stolicy przy ulicy Grzybowskiej 46. „Mieściła się”, gdyż w 2025 roku ją wyburzono, ku niezadowoleniu wielu fanów filmu. A co do reżysera, jego także widzimy na ekranie; Bareja wcielił się bowiem w męzczyznę, któremu pod koniec filmu główny bohater przejeżdża autem po stopie.

Premiera filmu „Poszukiwany, poszukiwana” odbyła się 22 kwietnia 1973 roku. No i się zaczęło. – Po kołaudacji ówczesny szef kinematografii radził mi, żebym poszukał sobie zajęcia w telewizji, może w krótkim metrażu – wspominał w 1981 roku w wywiadzie dla tygodnika „Film” Stanisław Bareja.

Z kolei pisarz Jerzy Jesionowski oskarżył Bareję o „humor niskich lotów i nadmierne wykorzystywanie stereotypów”, podkreślając, że nie będzie tolerancji dla wyszydzenia władzy w twórczości filmowej. Inne recenzje były w podobnym tonie – w zasadzie tylko Ewa Nurczyńska z łódzkiego tygodnika „Odgłosy” dopatrzyła się pozytywów. „W ostatnim epizodzie spotykają się Jerzy Dobrowolski z Wojciechem Pokorą. No i stało się: za ten, tym razem i scenariuszowy i aktorski popis, można darować i resztę” – pisała dziennikarka.

Dla odmiany obraz doceniono za oceanem: w 1974 roku został wyróżniony podczas festiwalu Queens Council of the Arts w Nowym Jorku. Zresztą i nad Wisłą radził sobie znakomicie, a kina pękały w szwach.

„Poszukiwany, poszukiwana” pozostaje jedną z najbardziej kultowych polskich komedii tamtych lat i mimo pięciu dekad na karku nie starzeje się. Wręcz przeciwnie: kolejne emisje zapewniają mu nowe pokolenia fanów.

Ryszard Tadeusiewicz, profesor AGH

POLSCY INŻYNIEROWIE I NAUKOWCY ZA WIELKĄ WODĄ

Niezależnie od tego, co myślimy na temat Ameryki (a wśród moich Przyjaciół są zarówno gorliwi entuzjaści, jak i zagorzali przeciwnicy), trzeba przyznać, że postęp w nauce i technice w dużej mierze powstawał właśnie w USA i Kanadzie. Podziwiając i doceniając ten postęp, powinniśmy pamiętać, że twórcami wielu osiągnięć byli - między innymi - także nasi rodacy. Pozwolę sobie w moim felietonie przypomnieć niektórych z nich.

Nie będą wracał do osiągnięć Tadeusza Kościuszki, który w latach 1776-1784 stworzył w USA wiele budowli o przeznaczeniu wojskowym, bo pisałem o nim wielokrotnie. Dostępnym (choć nie tak bardzo jak Kościuszko), jest Erazm Jerzmanowski, współtwórca amerykańskiego gazownictwa. Po zdobyciu ogromnego majątku w USA wrócił on do Polski i stworzył wiele fundacji wspierających między innymi Polską Akademię Umiejętności. Mój artykuł o tym wspaniałym inżynierze, uczonym, mecenasie oświaty, nauki i kultury znaleźć można w moim artykule pod żartobliwym tytułem „Polak jako pan na gazie”.

Przedmiotem mojego felietonu był także Tadeusz Sendzimir, wybitny metalurg, którego wynalazki dokonane głównie w USA uczyniły go jednym z czołowych konstruktorów walczących na świecie. Pisałem o nim w felietonie „Ten od Huty” publikowanym w „Gazecie Krakowskiej”.

Nie będę kontynuował tej wycieczki, ale pozwolę sobie odnotować, że w moich felietonach przypominałem Państwu osiągnięcia Rudolfa Modrzejewskiego (syna tej sławnej aktorki), który zasłynął w USA jako inżynier, budowniczy wielkich mostów stalowych i pionier nowoczesnych mostów wiszących, dokonania Mieczysława Bekkera, budowniczego samochodów, które jeździły po Księżycu, konstrukcje radiotelefonów przenośnych (walkie-talkie) Mieczysława Magnuskiego.

Natomiast dokonując przeglądu dokonań naszych rodaków za oceanem, wykryłem, że prawie nikomu w Polsce nie jest znana

sylwetka Kazimierza Gzowskiego, który był pionierem budowy kolei w Kanadzie. Postanowiłem więc o nim przypomnieć.

Znalazł się on w 1834 roku w Ameryce, deportowany przymusowo z Europy przez władze austriackie, które internowały go po upadku powstania listopadowego, w którym Gzowski uczestniczył i był ranny pod Grochowem. Alternatywą deportacji do USA było deportowanie z powrotem do „kongresówki”, a to oznaczało zesłanie na Sybir, więc Gzowski długo się nie zastanawiał.

W USA nie miał żadnego zawodu, więc początkowo utrzymywał się z nauki szermierki. Szybko jednak wymyślił, że może wykorzystać swoje kwalifikacje inżynierskie, które zdobył włączony przemocą do armii carskiej i pracujący tam jako saper. Zatrudniony przez Williama Milnora Robertsa zajął się budową linii kolejowych. Najpierw budował kolej z Nowego Jorku do regionu Wielkich Jezior, ale w tym zakresie był po prostu jednym z wielu inżynierów.

Potem jednak przeniósł się do Kanady, i tam wybudował setki kilometrów linii kolejowych. Zrobił to w sposób profesjonalny. Najpierw w 1853 roku uruchomił w Toronto firmę budowlaną pod nazwą Gzowski & Co. Potem stworzył pierwszą w Kanadzie hutę produkującą szyny kolejowe. Uzyskał prawo do wycinania drzew na podkłady kolejowe i zaczął budować setki kilometrów linii kolejowych.

Nie ma sensu wymieniać tu miejscowości, które połączył kolejowo, bo kanadyjskie nazwy nie przemówią do polskiego czytelnika. Ale warto wspomnieć, że to on związał system komunikacyjny Kanady z USA budując w 1873 roku długi na ponad kilometr most International Railway Bridge, będący do dziś jednym z najważniejszych węzłów komunikacyjnych wiążących koleje Kanady z siecią komunikacyjną USA.

Bardzo ceniony w USA i w Kanadzie inżynier Kazimierz Gzowski jest praktycznie nieznany w Polsce - dlatego przypomniłem tu jego sylwetkę.

WIEŚCI NIE Z TEJ ZIEMI

SANDRA KUBICKA

Spoglądała w gwiazdy

Od orzeczenia rozwodu modelki z Aleksandrem Milwem-Baronem minęło niewiele ponad miesiąc. Tymczasem fotoreporterzy „Super Expressu” przyłapali ją na wieczornej randce w centrum Warszawy. Kubicka spotkała się z młodym mężczyzną o imieniu Adam. To twórca cyfrowy z Sopotu, miłośnik podróży i luksusowych samochodów, grający w golfa i tenisa. Znajomi określają go mianem „młodego multimilionera”. Para pojawiła się w chińskiej restauracji, w której spędziła blisko trzy godziny. Po kolacji Kubicka nie zamówiła taksówki - razem z Adamem przeszli jeszcze spory kawałek, od czasu do czasu spoglądając w gwiazdy. Modelka odprowadziła znajomego na jedno z nowych osiedli i dopiero stamtąd odjechała.

ZOFIA ZBOROWSKA

Nie jest cukierkowata

Aktorka jest od 2019 roku żoną znanego siatkarza Andrzeja Wrony. W tym czasie para doczekała się dwóch córek: Nadziei i Jaśminy. Teraz w wywiadzie dla podcastu Magdy Mołek Zborowska przyznała, że narodziny dzieci były trudnymi momentami w jej małżeństwie. - My nie jesteśmy takim cukierkowym małżeństwem, że wszystko jest gładko, pięknie. Zawsze powołuję się na moją koleżankę Anię Czartoryską - Niemczycką, mamę czwórki, która mówi, że każde dziecko to kryzys. Nie znam chyba pary, która po urodzeniu dziecka nie miałaby większego lub mniejszego kryzysu. To jest przewartościowanie wszystkiego, wywalenie wszystkiego o 180 stopni. Absolutnie warto jest wchodzić w ten kryzys, żeby była jasność, ale jest to na pewno trudne doświadczenie - podsumowała.

EDYTA GÓRNIAK

Pracowała za darmo

Piosenkarka była zameżna tylko raz - przez pięć lat z perkusistą ze swego ze-

Mery Spolsky zdementowała plotki o tym, jakoby łączyło ją coś więcej z Marcinem Prokopem

społu Dariuszem Krupą. Owocem tego związku jest jej dorosły już syn Allan. Małżeństwo okazało się dla niej traumatycznym doświadczeniem, więc wraca do niego często w swoich wywiadach. Ostatnio w rozmowie w programie „Portret” wyznała, że był mąż tuż przed rozwodem przepisał na siebie jej firmę i przejął konto bankowe. - Byłam świeżo upieczoną mamą, w dodatku samotnie wychowując dziecko, która została bardzo mocno poturbowana, której najbliższy, zaufany człowiek odebrał cały majątek, blokując karty kredytowe. (...) Zostałam sama z dzieckiem bez pieniędzy, bez niczego, musiałam pożyczać na jedzonko dla niego. (...) Przez pół roku pracowałam za darmo, pieniądze szły na konto, do którego nie miałam dostępu - powiedziała.

ANNA LEWANDOWSKA

Naucz, jak kopać

Choć celebrytka osiągnęła już spory sukces w biznesie, nadal tworzy nowe projekty. Od kilku miesięcy pracowała nad nową metodą treningową i wreszcie obwieściła, na czym będzie ona polegała. „Kick The Barre” to połączenie elementów pilates z karate i baletem. „Metoda ta integruje precyzję i grację baletu z dynamiką i siłą sztuk walki, wzbogaconą charakterystycznym kopnięciem, które wyróżnia ją na tle tradycyjnych treningów. Stwo-

rzona z myślą o współczesnych kobietach - silnych, świadomych i wszechstronnych - metoda oferuje niskointensywny, ale niezwykle efektywny trening wspierający rozwój siły, kontroli oraz pewności siebie” - czytamy w opisie. Metoda będzie miała swoją premierę podczas czterodniowego obozu treningowego na Ibizie pod koniec maja. Cena 3050 euro (około 13 tys. zł) za pokój jednoosobowy.

MERY SPOLSKY

Zdementowała plotki

Po tym jak Marcin Prokop ogłosił rozstanie z żoną, pojawiły się głosy na temat jego rzekomo bliskiej relacji z Mery Spolsky. Artystka błyskawicznie zaprzeczyła tym insynuacjom, występując w programie „Dzień Dobry TVN”. Rozmowa dotyczyła głównie jej przemiany - artystka opowiadała o utracie wagi, aktywności fizycznej i zmianie stylu życia. W pewnym momencie powiedziała jednak: Ja tutaj na tej kanapie przyszedłam zdementować wszelkie plotki o moim romansie z Marcinem Prokopem. Ponieważ jestem z Mateuszem Golisem, który jest operatorem, z którym robimy razem klipy i sesje zdjęciowe. Nie ukrywam, że to on był dla mnie motywatorem, żeby zakochać się w sporcie. Bo on kiedyś trenował szermierkę zawodowo i tak mi zaszczerpił to przyzwyczajenie.

HOROSKOP

Wodnik (20.01 - 18.02)

Dzień sprzyja działaniu i szybkim decyzjom. Horoskop dzienny radzi uważać jednak na impulsywność, bo może to przynieść straty...

Ryby (19.02 - 20.03)

Spokój będzie Twoją siłą. Horoskop na dziś radzi skupić się na relacjach - ktoś bliski może potrzebować rozmowy.

Baran (21.03 - 19.04)

Komunikacja przyniesie sukces, ale unikaj plotek. Horoskop dzienny na piątek mówi, że przed Tobą dobra chwila na naukę i rozwój osobisty.

Byk (20.04 - 20.05)

Emocje mogą dziś falować, znajdź czas na odpoczynek. Horoskop dzienny mówi, że dom i rodzina dadzą Ci poczucie bezpieczeństwa.

Bliźnięta (21.05 - 21.06)

Twoja charyzma będzie przyciągać ludzi, horoskop na dziś radzi jednak pamiętać o pokorze i słuchaniu innych.

Rak (22.06 - 22.07)

Szczegóły będą kluczowe. Horoskop dzienny na piątek mówi, że precyzja zapoczątkuje, choć możesz poczuć lekkie zmęczenie...

Lew (23.07 - 22.08)

Harmonia w relacjach możliwa, jeśli postawisz na szczość. Horoskop dzienny radzi unikać odkładania decyzji.

Panna (23.08 - 22.09)

Intensywne emocje mogą prowadzić do przełomów. Horoskop na dziś to wskazówka, by zaufać intuicji, ale nie działać zbyt pochopnie.

Waga (23.09 - 22.10)

Optyzmizm doda Ci energii do działania. Horoskop dzienny na piątek mówi, że dzień sprzyja planowaniu podróży lub nowych projektów.

Skorpion (23.10 - 21.11)

Praca przyniesie satysfakcję, jeśli zachowasz konsekwencję. Horoskop dzienny radzi nie zapominać o równowadze.

Strzelec (22.11 - 21.12)

Kreatywność będzie na wysokim poziomie. Horoskop na dziś wróży, że przed Tobą dobry moment na pomysły i nietypowe rozwiązania.

Koziorożec (22.12 - 19.01)

Intuicja poprowadzi Cię właściwą drogą. Horoskop dzienny na piątek radzi znaleźć chwilę dla siebie i uniknąć nadmiernego stresu.

DROBNE

Jak zamieścić ogłoszenie drobne?

Telefonicznie:
508 26 26 84,
Przez internet:
www.ogloszenia.polskapress.pl
E-mail: jan.kurdys@polskapress.pl
W Biurze Ogłoszeń:
Kraków, Zabłocie 43a

Nieruchomości

MIESZKANIA - KUPIĘ

Kupię mieszkanie zadłużone,
z trudnym lokatorem,
komornikiem, udziały. Gotówka,
883-402-202

MIESZKANIA DO WYNAJĘCIA

N.SĄCZ Zielona (koło WSB) pokój
1 lub 2-os. bez dzieci 700zł z med.
507153124

Nauka

KURSY/SZKOLENIA

KOMPUTEROWE kursy: 501-179-640.

Praca

ZATRUDNIĘ

W gospodarstwie mlecznym,
z doświadczeniem - zamieszkanie, 517-433-784

REKLAMA 0011513730

STAROSTA NOWOSĄDECKI

informuje, że na tablicy ogłoszeń
Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu,
ul. Jagiellońska 33, 33-300 Nowy Sącz,
został wywieszony wykaz nieruchomości
stanowiącej własność Skarbu Państwa,
przeznaczonej do sprzedaży, oznaczonej
jako działki: nr 3191/5 o pow. 0.1000 ha
i nr 3191/6 o pow. 0.1164 ha,
obręb Piwniczna. Szczegóły:
www.bip.nowosadecki.pl/przetargi/.

REKLAMA 0011502056

KARAWAN GRUPA
FIRM POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

CAŁĄ DOBĘ
12 411 11 11
12 658 21 11

również w
Niedziele i Święta

www.karawan.pl

Kompleksowe Usługi Pogrzebowe

ul. Rakowicka 26a 12 222 00 30
ul. Reduta 3B 12 222 50 49
Cm. Batowice 12 413 63 46
ul. Rakowicka 33a 12 412 89 83
Cm. Grębałów 12 645 14 35
ul. Wrocławska 8 12 631 77 95
Krakowskie Krematorium ul. Wielogórska 20 12 413 33 33
Sieroszewskiego 5 12 686 61 45
ul. Dolnych Młynów 3 12 632 11 22
ul. Bieżanowska 24 12 658 21 11
ul. Ćwiklińskiej 10 606 793 279

AUTOREKLAMA

Nekrologi

zamówisz tutaj:
12 6 888 444, 508 26 26 84
Kraków, ul. Zabłocie 43 A
reklama.krakow@polskapress.pl

Usługi

BUDOWLANO-REMONTOWE

REMONTY dachów, demontaż
eternitu, wymiana pokrycia
dachowego, malowanie
dachów, wymiana rynien, papa
termozgrzewalna. tel. 516-065-033

OGRODNICZE

ZADBANY_OGRÓD_BEZ_WYSIŁKU!
Pielęgnacja ogrodów. Tel. 790 622 685

Turystyka

KRAJ - GÓRY

Beskidy turnusy 60+ w maju od
1050 zł dostępny masaż leczniczy
/ dowóz, tel.: 501-642-492.PROMOCJA - pobyt - 95 zł ze
śniadaniem. TYLICZ k/Krynicy G., pok.
z łaz.+TV, bilard, parking, 730-007-166

KRAJ - MORZE

DANA - USTRONIE MORSKIE. Tanie
wczasy z wyżywieniem dla Seniorów.
601-585-510 www.danaustronie.pl

Matrymonialne

KAWALER 52 lata, rencista, majątny
pozna życiową partnerkę, stanu
wolnego w wieku 22-43 lata, może być
z dzieckiem. Czekam na miłość. Adam
z Oświęcimia, tel. 730-
244-629.

Różne

KASA za stare książki 609-643-399

Rolnicze

INNE

NAWOZY NPK, MG, S, N 6%, P 16%,
K 28%, S 9%, MG 7% Cena 2.150 zł/
tona, 500-669-621

NASZE SMAKI

FOT. ANNA GORGOL

Kasza gryczana jest jedną z najbardziej wartościowych kasz. Spośród wszystkich jej rodzajów zawiera najwięcej magnezu. Dzięki temu wspiera układ nerwowy, wspomaga wyciszenie i zasypianie. Magnez wpływa też na prawidłową mineralizację kości i zapewnia wbudowywanie się wapnia w strukturę tkanki kostnej.

Kasza gryczana to również bogate źródło białka. W 100 g suchej kaszy gryczanej niepalonej jest aż 13,2 g białka – to spora ilość, biorąc pod uwagę fakt, że zapotrzebowanie na białko to około 1 g na każdy kilogram masy ciała. Kasza gryczana to też świetne rozwiązanie dla osób chorujących na cukrzycę, gdyż ma indeks glikemiczny na średnim poziomie 54. Do tego nie zawiera glutenu, więc mogą ją spożywać osoby chore na celiakię bądź mające alergię na ten składnik.

Kasza ta idealnie komponuje się z daniami mięsnymi, gulaszami czy sosami grzybowymi. Ze zmielonej kaszy można wypiekać chleb, placki i ciasta – przeznaczone szczególnie dla tych, którzy powinni unikać glutenu. W połączeniu z białym serem i warzywami stanowić będzie świetny farsz do naleśników i pierogów. Można robić z niej również kotlety oraz faserować nią warzywa.

Pierogi z kaszą gryczaną i serem

Składniki na ciasto
300 g mąki pszennej
1 jajko
125 ml gorącej wody
20 g roztopionego masła
sól

Farsz:
100 g kaszy gryczanej
500 g sera białego pół-
tłustego
sól

Do miski wysypujemy mąkę, dolewamy gorącą wodę oraz dodajemy jajko, roztopione masło i sól. Wszystko zagniatamy mikserem lub ręcznie ok. 10 min. Gotowe ciasto chowamy w woreczek i wkładamy na pół godziny do lodówki. W tym czasie gotujemy kaszę (trochę dłużej niż zwykle, aż lekko się rozgotuje). Do ugotowanej kaszy dodajemy ser. Jeśli masa jest mało lepiąca, można wbić do niej jedno jajko. Całość solimy do smaku. Ciasto wyjmujemy z lodówki, rozwałkujemy je i wykrajamy szklanką okręgi. Mąką żyźeczką nakładamy na nie farsz i lepimy pierogi. Gotujemy je we wrzącej, osolonej wodzie ok. 3 min. od wypłynięcia.

Przepis Anny Gorgol (mad)

Lubisz piec i gotować?
Podziel się z nami przepisami:
przepisy@gk.pl

HISTORIA/OBYCZAJE

Gdzie zniknęły sielskie polskie krajobrazy?

Prof. Marta Tomczok – prócz tego, że jest historyczką literatury z Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Śląskiego – zajmuje się także „badaniami nad pamięcią o przemyśle ciężkim” czasów Polski Ludowej. I to właśnie tej unikatowej tematyce poświęciła reporterską książkę „Blizny. Krajobraz po przemyśle”.

Tytułowe „blizny” to ślady, które pozostały w ludzkiej pamięci, a które często są głębsze niż te widoczne na ziemi. To „ślady po szybach, wyrobiskach i hałdach”, które na zawsze zmieniły otaczający nas krajobraz.

Kominny dymią, maszyny warczą

Zacznijmy od kontekstu. PRL to czas intensywnej odbudowy, modernizacji i zaplanowanego uprzemysłowienia. Odkrycia geologiczne, takie jak złoża węgla brunatnego, miedzi czy siarki, stały się motorem napędowym dla ambitnych planów przemiany rolniczej Polski w państwo przemysłowe.

Pomijając ideologię i rachunek ekonomiczny, nad Wisłą zaczęły powstawać gigantyczne kompleksy: kopalnie, huty i elektrownie, takie jak Turów czy Bełchatów. Jednak za tymi imponującymi projektami kryła się często inna rzeczywistość – konieczność pozyskania rozległych, pustych terenów.

Gdzie tamte lasy, gdzie rzeki?

Co to oznaczało dla istniejących społeczności i naturalnego środowiska? Dla wielu miejsc – pisze Tomczok – rozwój gospodarczy przybrał formę „swoistej apokalipsy”. Całe miejscowości, które tętniły życiem przez pokolenia, kurczyły się lub zniknęły z mapy.

Opolno i Rybarzowice na Łużycach, Kazimierz Biskupi i Pątnów w Konińskim, Bogomice i Rapocin pod Głogowem czy Piaski i Wola Grzymalina w Łódzkiem. To tylko niektóre z przykładów wsi, które zostały wchłonięte przez przemysł. Ich mieszkańcy zostali wysiedleni, lasy wycięte, a bieg rzek zmieniony.

Tomczok uzmysławia nam, jak niegdyś „istne rajy” zamieniły się w kraterę, pustynie biologiczne i strefy katastrofy ekologicznej. W krajobrazie Polski są widoczne do dziś, choć często zapomniane.

Społeczny koszt industrializacji

„Szukałam sposobu, żeby oddać poczucie pustki, która powstaje w ludziach po odebraniu im krajobrazu” – tłumaczy Tomczok. Ta pustka wyłania się z setek rozmów, które przeprowadziła z ludźmi pamiętającymi czas, kiedy wokół „było inaczej”.

Weźmy dla przykładu wieś Wola Grzymalina, położoną w województwie łódzkim, w powiecie bełchatowskim, w gminie Bełchatów, która obecnie jest tzw. terenem podkrywkowym, co oznacza de facto pustynię. Cywilizacja dotarła tam na początku lat 60. Wyniki badań geologicznych wykazały, że w rejonie Bełchatowa znajdują się ponad 2 miliardy ton węgla, zalegającego na głębokości 70 metrów. Od tego momentu rozpoczęła się historia bełchatowskiego zagłębia paliwowo-energetycznego.

Dla władz PRL był to powód do chluby, dla mieszkańców zaś koniec ich świata i w praktyce wysiedlenia. **margra**

Marta Tomczok
Blizny
Krajobrazy po przemyśle

Marta Tomczok, „Blizny. Krajobrazy po przemyśle”, wyd. Czarne, Wołowiec 2026, cena 57,90 zł

Mistrzowie Fotografii. Oto pierwsi liderzy. Zagłosuj na najlepsze zdjęcie lub... prześlij swoje i wygraj wycieczkę do Hiszpanii!

Katarzyna Adamczyk
katarzyna.adamczyk@polskapress.pl

Poniżej prezentujemy 10 zdjęć, które dotąd zebrały największą liczbę głosów w swoich powiatach i już teraz przyciągnęły uwagę, emocje odbiorców. Wśród autorów mogą być przyszli Mistrzowie!

Nie wszystko trzeba uchwycić perfekcyjnie, żeby było piękne. Czasem wystarczy dobre światło, czasem wycucie chwili, a czasem po prostu serce do patrzenia! W plebiscycie Mistrzowie Fotografii od początku chodzi właśnie o to - o takie zwykłe, a przecież niezwykle kadry. Takie, które są wystudiowane, ale

i takie, które powstają w biegu, na spacerze, w drodze do pracy. Aparatem lub telefonem.

Po sukcesie poprzednich edycji wracamy z kolejną odsłoną plebiscytu Mistrzowie Fotografii. Akcji, w której najważniejsze jest spojrzenie, bo liczy się to, co potrafimy zobaczyć - i jak potrafimy to poka-

zać. Spośród nadesłanych prac Czytelnicy i Internauci wybierają laureatów - tych, którzy zdobędą tytuły Mistrzów Fotografii 2026. Na zwycięzców czekają wspaniałe nagrody, ale dla wielu równie ważna jest możliwość pokazania swojej twórczości szerokiej publiczności. Dlatego poniżej prezentujemy

10 zdjęć, które jak dotąd zdobyły największą liczbę głosów w powiatach. To kadry, które już teraz przyciągnęły uwagę i emocje. Za nami dopiero drugi tydzień głosowania, więc wszystko może się jeszcze zmienić, bo wystarczy jedno ujęcie, jeden głos, jeden impuls... Czasem tyle wystarczy,

by zmienić kolejność i wyłonić kolejnych liderów, ale dziś warto zatrzymać się przy tych zdjęciach i zobaczyć świat oczami ich autorów. To bardzo różne zdjęcia. Czasem to coś prostego, co trafia w punkt. Czasem kadr, który po prostu zostaje w pamięci. Trochę codzienności, trochę emocji...

Aleksandra Sysło,
Kraków

Marzena Malina,
powiat suski

Wojciech Widła,
powiat bocheński

Urszula Piegza,
powiat chrzanowski

Henryk Majerczyk,
powiat tatrzański

Karol Markowicz,
powiat dąbrowski

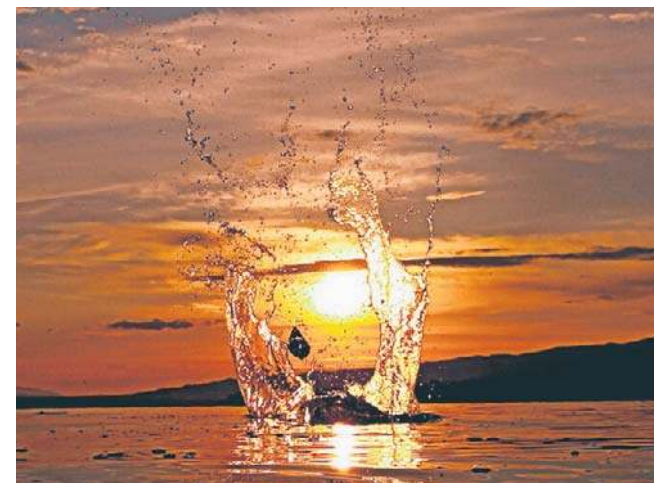
Mariusz Przetocki,
powiat wielicki

Artur Laskoś, powiat gorlicki

Aneta Jękosz, powiat tarnowski

Sylvia Maciaś, powiat nowotarski

Jacek Cyzio: Powinni pójść na całość

Jacek Żukowski

jacek.zukowski@polskappress.pl

ROZMOWA. - Cracovia podjęła duże ryzyko zmieniając trenera. Oby poszło to w dobrym kierunku - mówi Jacek Cyzio, były piłkarz Cracovii i Pogoni.

Panie Jacku, czy sobotni mecz będzie pan oglądał z rozdartym sercem? W końcu zagrają pana były zespoły.

Tak jest. Cracovia to mój pierwszy poważny klub, a Pogoń to zespół w którym najwięcej zyskałem. Cracovia dała mi możliwość grania w pierwszym zespole w wieku szesnastu lat. Tak zdecydował trener Stroniarz. To była Cracovia z Podsiadłą, Hnatią, Holocherem. Dzięki temu, że było szkolenie, praca, znalazłem się w reprezentacji juniorów. A w Cracovii był ogromny kryzys, był spadek z ówczesnej drugiej ligi. Ale moja praca w Cracovii zaowocowała tym, że znalazłem się w Szczecinie. W Pogoni natrafiłem na mocną ekipę. Byli reprezentanci Polski. Mam duży sentyment do jednego i drugiego klubu.

W Pogoni była mocna ekipa.

Grał choćby Adam Kensy. Tak, ale też Marek Leśniak, Kazimierz Sokołowski, Krzysztof Urbanowicz, Marek Ostrowski. To była ekipa, która walczyła o mistrzostwo Polski, a ja zdobyłem z nią wicemistrzostwo (1987 r.). Zdobylem też mistrzostwo Polski juniorów w 1986.

A teraz jak pan patrzy na składy i Pogoni, i Cracovii, to trzeba się uczyć zagranicznych nazwisk.

Mogę się uczyć tych nazwisk, tylko żeby ci ludzie mieli papiery na grę i mieli jaja. Bo przychodzą do klubów, które są naprawdę w Polsce bardzo znaczące. Szkoda tylko, że dzieje się tak, jak się dzieje. Są nowi właściciele i w jednym i w drugim klubie, dużo się zmieniło. Niestety, na gorsze. W Cracovii na początku sezonu nawet to fajnie wyglądało.

Do zimy...

No właśnie. W Pogoni też, a potem zapanował chaos. Przyszli piłkarze, którzy grali we Francji, Anglii, a wyglądają bardzo kiepsko. Piłkarze Pogoni, i Cracovii też nie spisują się dobrze. Chciałbym, żeby oba zespoły dopisały sobie trzy punkty, ale jest to niemożliwe. A zdobycie po jednym punkcie niewiele daje.

Potem są jeszcze cztery kolejki, niemniej oba zespoły znalazły się w nieciekawym położeniu. Wielka szkoda. Mam nadzieję, że jedni i drudzy się utrzymają.

FOT. ANDRZEJ SZKOCKI

Jesienią w Szczecinie Pogoń pokonała Cracovię 2:1. Jak będzie w sobotnim meczu?

A z moich byłych klubów jeszcze Legia jest zamieszana w walkę o utrzymanie.

Mogą spaść dwa pańskie były kluby...

Oby nie.

Pamiętam gdy Pogoń sobie nie radziła, to w naszej rozmowie pan stwierdził, że chciałby, żeby Cracovia brała przykład z Pogoni. I stało się to, ale jest to równanie w dół...

Co do Cracovii, to jak przyszedł trener Elsner, ten zespół zaczął funkcjonować naprawdę ciekawie. Zaczął grać dobrą piłkę. Dobrze się to oglądało. Coś się wydarzyło teraz. Mam jednak nadzieję, że zarówno Cracovia, jak i Pogoń uratują się.

Jako były piłkarz, jeśli widzi pan taką sytuację, jaka jest w Cracovii, że jest kłótnia między właścicielami, prezesi się zmieniają, a teraz w ogóle nie ma wpływu na piłkarzy?

No pewnie, że ma. Takie wydarzenia nie przechodzą bokiem. Choć piłkarze mają płacone pensje, teoretycznie ich to nie powinno dotyczyć. Gdy ja grałem, za czasów komunistycznych, to wszystko było okej, kluby były de facto zakładowe i wypłacalne. Później, po powrocie z Turcji, w dziewięćdziesiątych latach, w Pogoni przez rok nie zarobiłem ani grosza. Poszedłem do Zagłębia Lubin, potem do Wawelu Kraków. Przez półtora roku nie wiem, czy ze dwie pensje dostałem, może trzy. A my piłkarze próbowaliśmy cokolwiek robić. Mielismy ekipę bardzo dobrą, bo przecież grali Janusz Świerad, Zdzisław Janik, Krzysiek Szewczyk, Janusz Nylec. no to była ekipa, która walczyła o czołowe miejsca. Bez pieniędzy. Ale szliśmy na piwo po treningu, bo zawsze ktoś kasę miał. Zdzisiek Janik wrócił z Belgii, to miał kasę i postawił kolejkę. Na drugi dzień Cyzio, który wrócił z Turcji też postawił. Innym razem ktoś inny. Była atmosfera. Nie dostawaliśmy pie-

niędzy, ale w piłkę graliśmy na dobrym poziomie.

Teraz w zespołach jest mało Polaków, przywódców, choć w Pogoni takim jest Kamil Grosicki.

Tak, utożsamiany z tym klubem. Kibice go lubią. Ale w Cracovii nie ma takich.

Wrócił Mateusz Klich, ale nie jest pierwszoplanową postacią.

Dawniej cały skład był polski i my ten poziom utrzymywaliśmy, pomagaliśmy sobie, tworzyliśmy rodzinną atmosferę. Teraz pewnie tego tam nie ma. Teraz piłkarze to są najemnicy. Tak, zarabiają kasę i tyle. Nie daj Boże jakiś zespół spada idą gdzie indziej.

Pogoń dość niespodziewanie znalazła się w dole tabeli, bo mimo wszystko sporo meczów - 11 - wygrała. Z tym, że w ostatnim czasie ten trend - wygrane u siebie, przegrane na wyjeździe się odwrócił się, zdarzyły się porażki u siebie i wyjazdowe zwycięstwa. Pogoń gra od ściany do ściany.

To prawda. Przyszła presja, a teraz jest mecz „o sześć punktów”. Cracovia z kolei ma mało zwycięstw, wiosną tylko dwa i skutkuje to tym, że jest tu gdzie jest. Ciekawą rzecz zrobili w Cracovii. Zmienił trenera (za Lukę Elsnera zatrudniono Bartosza Grzelaka). W Pogoni się też mówiło o zmianie, ale jednak się utrzymał dotychczasowy trener Thomas Thomasberg. Na pięć kolejek do końca sezonu Cracovia podjęła ryzyko. Przychodzi facet, który w polskiej lidze nie pracował, nie zna tego, jak to u nas działa. Jest Polakiem, ale on pracował cały czas za granicą. Gdybym miał decydować, to poszukałbym takiego trenera, który zna realia. Wziął jakiegoś miejscowego, który w swoim życiu zawodowym miał sukcesy.

Na przykład Wojciecha Stawowego, który zna ten klub od podszewki, dwa razy był już w nim.

Choćby Wojtka Stawowego. Powtarzam, to jest duże ryzyko.

Oby poszło to w dobrym kierunku.

Pogoń się nie zdecydowała na taki ruch.

Okaże się, kto zrobił dobrze. Bo patrząc z drugiej strony, to może nowy trener ruszy to wszystko, pobudzi i piłkarze zaczną grać..

A w Pogoni jest marazm.

Gdyby szukać na siłę jakiegoś ciekawego zawodnika w Pogoni to jest nim Paul Mukairu? Na pewno. Trzeba uważać na starego, poczciwego Grosika. Ale Mukairu to jest piłkarz, który się wyróżnia.

A Valentin Cojocar, który potrafi błysnąć, ale popelnia też straszne błędy?

Nie jestem zwolennikiem tego bramkarza. I może przy tym pozostańmy.

A w Cracovii się panu ktoś rzuci w oczy? Tak, kogo by pan polubił?

Jest paru chłopaków, którzy są na niezłym poziomie, tylko jako całość coś nie gra. Na przykład Klich, który potrafi grać w piłkę

na bardzo wysokim poziomie, chociaż też ma swoje lata.

Jest młody Oskar Wójcik.

Tak, on się wyróżnia. Ale na tę chwilę ciężko kogoś wyróżniać. Piłkarze muszą stworzyć kolektyw i wziąć się za łby, pogadać. Widzieliśmy jakieś w Pogoni Szczecin. Jak „Grosik” żyje tym klubem, jak funkcjonuje, jak próbuje dotrzeć do kolegów. Temu facetowi zależy na tym, żeby, żeby Pogoń grała w ekstraklasie.

Myśli pan, że to będzie taki mecz przestraszonych zespołów, które będą pilnować przede wszystkim tego, żeby nie stracić gola? Czy jednak ktoś zaryzykuje i pójdzie va banque?

Oba zespoły grają o sześć punktów, jedni i drudzy muszą wygrać. Oczywiście ten jeden punkcik gdzieś tam z tyłu głowy może być, ale trzeba liczyć na siebie, a nie na innych. Uważam więc, że powinno się pójść na całość. Jedni i drudzy powinni chcieć to spotkanie wygrać. To mecz zespołów, które naprawdę mają duże problemy. Pogoń potrafi jeden mecz zagrać na niezłym poziomie,

a za chwilę nie istnieje... Defensywa Pogoni gra bardzo słabo. Ściągnęli reprezentanta Węgier Attilę Szalaja. Jak na niego patrzę to ja zdecydowanie lepiej od niego wyglądam. On się porusza jak oldboy, a jest to facet, który ma blisko pięćdziesiąt meczów w reprezentacji. I od takiego piłkarza, który grał w Bundeslidze, lidze tureckiej trzeba wymagać. Widzę więc dużą szansę dla Cracovii, bo Pogoń w obronie gra kiepsko. Trzeba grać ofensywnie, dlatego mecz może być bardzo ciekawy. A z drugiej strony może trenerzy podejść do sprawy tak - najpierw nie przegramy... Wróć jeszcze do zmiany trenera. Czy była to dobra decyzja, tego nie jesteśmy w stanie przewidzieć. Pogoń zostawiła, powiedziała, że trener prowadzi zespół, zna go i powinien sobie poradzić, a druga strona powiedziała: rozstajemy się z Essnerem i stawiamy na nowego. Zobaczymy, kto zrobił lepiej.

To się wkrótce okaże.

Tak. Życzyłbym sobie, by Cracovia została w lidze. Tym bardziej, że w przyszłym sezonie szykują się derby. ©©

REKLAMA

0011511437

#WIECZOR WPASACH

CRACOVIA
X POGOŃ SZCZECIN

STADION CRACOVII | SOBOTA 25.04.2026 | GODZINA 20:15

SPORT

www.sportowy24.pl

SPORT W TV

11, 13, 15, 17, Polsat Sport 1, tenis, turniej ATP w Madrycie; **11, 13, 15, 19, Canal Plus Sport 2**, turniej WTA w Madrycie; **17.25, TVP Sport**, pływanie, mistrzostwa Polski - Olsztyn 2026; **17.55, Canal Plus Sport 3**, piłka nożna, Zagłębie Lubin

- Bruk-Bet Termalica Nieciecza (ekstraklasa); **20.25, Canal Plus Sport 3, Canal Plus Sport 4**, piłka nożna, Jagiellonia Białystok - Górnik Zabrze (ekstraklasa); **20.25, TVP Sport**, piłka nożna, Wisła Kraków - Puszcza Niepołomice (I liga). **(BK)**

LOTTO

Środa, 22.04: Multi Multi (22): 6, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 23, 26, 30, 41, 42, 44, 54, 60, 62, 63, 73, 78, 79; plus 13; **Kaskada (22):** 1, 3, 8, 10, 11, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 23; **Mini Lotto:** 18, 23, 29, 38, 40; **Ekstra Pensja:** 10, 13, 21, 30,

32 - 3; **Ekstra Premia:** 3, 5, 25, 28, 30 - 2
Czwartek, 23.04: Multi Multi (14): 4, 8, 14, 16, 22, 29, 30, 36, 38, 39, 41, 42, 47, 49, 51, 54, 57, 61, 76, 77; plus 14; **Kaskada (14):** 3, 5, 6, 7, 8, 11, 14, 16, 17, 19, 22, 24

Wisła mocniejsza w ofensywie. Jordi Sanchez gotowy do gry!

Bartosz Karcz
bartosz.karcz@polskapress.pl

I LIGA PIŁKARSKA. Dzisiaj o godz. 20.30 Wisła podejmie Puszczę Niepołomice. „Biała Gwiazda” jest o krok od awansu do ekstraklasy, a meczem z „Żubrami” może nawet postawić kropkę nad „i”.

W Wisle przed meczem z Puszczą sytuacja kadrowa jest taka, że z powodu kontuzji nie mogą grać Angel Rodado, Wiktor Biedrzycki czy Alan Uryga. Za kartki pauzują natomiast Julius Ertlthaler i Marc Carbo. Dobrą wiadomością jest natomiast powrót do zdrowia Jordiego Sancheza. O swoim napastniku trener Mariusz Jop mówi: - Tak, są duże szanse na to, że będzie w dwudziestce na mecz. Trenował w tym tygodniu, brał udział w pełnych treningach i jego dyspozycja wygląda optymistycznie.

Dopytywany czy to jest dyspozycja już pod pierwszy skład czy jedynie do kadry meczowej, Mariusz Jop odpowiada krótko: - Zaczniemy od tego, że żeby być w dwudziestce meczowej.

Wisła pierwszy raz w tym sezonie zagra w meczu, który już ostatecznie może przesądzić o jej awansie do ekstraklasy. Muszą być oczywiście spełnione pewne warunki. Przede wszystkim musi wygrać z Puszczą, a do tego jednego z dwóch meczów musi nie wygrać Wieczysta i z Polonią Warszawa przegrać Chrobry Głogów. Dochodzi też specyfika meczów z Puszczą, które niosą sporą dawkę energetyczną. Można wspomnieć np. o barażach z 2023 roku. Mariusz Jop woli jednak nawiązywać do bliższej historii: - Pamiętamy też ostatni nasz mecz w Niepołomicach, więc akurat to jest dobre wspomnienie (było 3:0 dla Wisły, przyp. red.). Myślę, że co do presji, to ona wokół takiego klubu jak Wisła jest zawsze. Natomiast myślę, że sam fakt, że my na pięć kolejek przed zakończeniem sezonu rozmawiamy o tym, że możemy już być w ekstraklasie, to jest coś, co świadczy o tym, jak ten sezon ogólnie jest dla nas dobry i korzystny. Oczywiście zdajemy sobie sprawę z tego, że Puszcza jest zespołem, który po przerwie zimowej fantastycznie punktuje, bo średnia 2,2 to jest wybitny wynik. Zespół,

Jordi Sanchez kilka tygodni leczył kontuzjowany staw skokowy, ale już może grać

na pewno jest rozpedzony, który słynie ze skuteczności przy stałych fragmentach gry. I większość tych bramek zdobywa właśnie po nich. Na pewno czeka nas trudne spotkanie, bardzo trudne. Rywal jest wymagający, natomiast gramy u siebie przed własną publicznością i naszym celem jest zwycięstwo.

Czy w drużynie mówi się o tym, że awans jest tak blisko? Mariusz Jop zdradza: - Oczywiście jest to, że piłkarze, sztab, kibice śledzą wyniki innych spotkań. To jest naturalne. Wiemy o tym, że możliwy jest awans po tej kolejce. Warunkiem pierwszym podstawowym jest jednak to, żebyśmy my wygrali swoje spotkanie, więc to nie zmienia naszego sposobu myślenia, naszego przygotowania do meczu. My wiemy, że musimy i chcemy robić swoje. Po prostu grać jak najlepiej, jak jesteśmy w stanie w danym momencie i grając u siebie grać o trzy punkty.

Puszcza to nie tylko stałe fragmenty gry. Furorę wiosną w jej ataku robi Amarildo Gijoni. Czy w Wisle mają pomysł, jak zatrzymać Albańczyka? Mariusz Jop mówi: - Znamy jego charakterystykę. Na pewno okazał się cennym wzmocnieniem Puszczy. Myślę, że tutaj trener wykonał

fantastyczną pracę, bo wiemy, że Puszcza na początku sezonu miała bardzo dużo problemów po spadku. W zasadzie ten zespół był budowany od samego początku i wiele różnych problemów temu towarzyszyło. I widać, że praca trenera Tułacza w perspektywie czasowej daje rezultaty. Faktycznie albański napastnik jest trudny w tych sytuacjach, gdzie wchodzi się z nim w kontakt. Jest bardzo silnym piłkarzem, lubiącym walkę. Można powiedzieć taki skrojony piłkarz pod Puszczę Niepołomice.

Zapytany czy Gijoni to napastnik na miarę ekstraklasy, Jop dodaje: - Nie analizowałem go pod tym kątem. Nie potrafię odpowiedzieć na to pytanie, czy to jest piłkarz, który jest na ekstraklasę?

Wisła przed meczem z Puszczą ma problemy kadrowe w drugiej linii, gdzie trener Mariusz Jop będzie musiał mocno pokombinować. Grać nie mogą bowiem wspomniani już wcześniej Julius Ertlthaler i Marc Carbo. Czy to oznacza, że szansę dostanie tym razem Ervin Omic czy też w Wisle poszukają innych rozwiązań? Na ten temat szkoleniowiec „Białej Gwiazdy” mówi: - Są takie i takie możliwości. Jest też pewna

hierarchia, jeżeli chodzi o zawodników na danej pozycji. Oczywiście nie będę teraz mówił, którą opcję wybierzymy. Może to będzie miks tych opcji.

Nie mogło na konferencji przed meczem z Puszczą zabraknąć pytania o jej stałe fragmenty gry. Jak Wisła się na to przygotowuje? Mariusz Jop tłumaczy: - Oczywiście zwracaliśmy na to uwagę i będziemy się starali unikać fauli na własnej połowie. Natomiast nie da się tego zrobić tak do końca, bo Puszcza jest zespołem, który jeżeli jest rzut wolny na połowie rywala, to już jest stały fragment gry. Praktycznie każdy wyrzut z autu to jest rzucenie bezpośrednio w pole kame lub po piłce zwrótnie dośrodkowanie na środkowych obrońców, którzy wtedy wchodzi w pole karne. Taka jest specyfika tego zespołu. To jest skuteczne w wykonaniu. Oczywiście my będziemy starali się temu przeciwdziałać, ale nie zawsze się da tak zrobić, żeby zespół rywala nie miał stałego fragmentu gry. Praktycznie jest to niemożliwe.

Na koniec dodajmy, że Wisła przedłużyła kontrakt z Rafałem Mikulcem do 30 czerwca 2027 roku. ©©

Tomasz Tułacz: Oby było jak trzy lata temu, ale Wiśle życzę awansu

Jacek Żukowski
jacek.zukowski@polskapress.pl

ROZMOWA. - Wisła ma bardzo dobrych piłkarzy, tworzy dobry zespół. Pozostaje jej kwestia dopięcia awansu, ale mamy przemyślany plan na ten mecz - mówi Tomasz Tułacz, trener Puszczy.

Na mecz z Wisłą po kartkach wraca Filipe Nascimento. Są jakieś kłopoty kadrowe?

Mamy trochę tam przeziębieni, kontuzji. Zobaczymy, kogo uda się postawić na nogi. To kłopot, tym bardziej że mamy wąską bardzo kadrę. Jednak pozytywnie podchodzimy do gry. Co by nie było, trzeba walczyć i tyle.

Odzywają wspomnienia sprzed trzech lat i tego wspaniałego sukcesu, który na stadionie Wisły odnieśliście w półfinale barażu o ekstraklasę wygrywając 4:1? To była połowa drogi, bo awans przypieczętowaliście w Niecieczy. Wtedy wygrana z Wisłą to była wielka sensacja.

Na pewno. To wspomnienie już zawsze będzie nam towarzyszyło. Nie miałbym nic przeciwko, gdyby historia się powtórzyła. Bardzo się cieszę na takie mecze. Wisła Kraków jest zawsze takim przeciwnikiem, który mobilizuje i który powoduje, że jest święto. Wiadomo, że derby to jest mecz Wisła - Cracovia, ale zawsze spotkania zespołów z okolicy dodają większych emocji.

Zwłaszcza, że frekwencja na meczach Wisły zawsze jest okazała. Pewnie będzie znów blisko 30 tys. ludzi więc dla was jest to wyzwanie, ale też szansa pokazania się właśnie przed szerszą publicznością. Podchodziliśmy do meczów z Wisłą w taki sposób, że chcemy wygrać, a rywal bardziej musi.

No właśnie i teraz też jest podobna sytuacja. Nikt nie zatrzyma Wisły w drodze do ekstraklasy, ale niekoniecznie musi to zrobić w ten weekend.

Tak jest. Sobie tego życzę, a Wiśle życzę awansu. Bo już kilka lat jest w I lidze po spadku. Wisła to przede wszystkim tradycja, ogromne wsparcie kibiców dla klubu i piłkarzy. Sama marka jest

taka, że ten klub powinien występować na poziomie ekstraklasy.

Mogę przewrotnie powiedzieć, że życzy pan Wiśle awansu, żeby w przyszłym roku nie stanowią dla was bariery w walce o awans. Chyba, że w tym roku razem z nią jeszcze znajdziecie się w ekstraklasie?

Coś w tym jest... Bardzo spokojnie do tego podchodzimy. Cieszymy z tego co już zrobiliśmy do tej pory, bo to jest majstersztyk. Byliśmy w pewnej sytuacji, a teraz bardzo dobrze jest być w innej i próbować walczyć o inne cele. Zrobimy wszystko, żeby jak najlepiej się zaprezentować w meczu z Wisłą, poszukać swoich momentów, szans.

Gdyby się wam powiodło, to przecież nikt wam nie zabroni wygrać kolejnych meczów i dostać się do strefy barażowej.

Oczywiście, że tak, ale mamy chłodną głowę myśląc o tym. Dlatego, że mimo wszystko wiemy, jak trudno będzie tego dokonać, ale nie takie trudne rzeczy robiliśmy.

Na którego z bramkarzy by pan nie postawił, to pytanie jest to samo - jak ci młodzi chłopcy sobie poradzą? Wytrzymają presję?

Wiktor Kowal w jesiennym meczu przy pierwszej bramce mógł się lepiej zachować. Ale generalnie jestem zadowolony z tych chłopców. ©©

T. Tułacz i Puszcza stoją przed trudnym zadaniem

PIESZE I ROWEROWE WĘDRÓWKI PO MAŁOPOLSCE

**Dodatek
specjalny
we współpracy
z partnerami**

**VeloMałopolska
bije rekordy
popularności**

Str. 10-11

FOT. ARCHIWUM UMWMI

**JUŻ NIEDŁUGO ZAKWITNĄ
JABŁONIE. WIDOKI BĘDĄ
ZACHWYCAJĄCE
STR. 2**

**WYCIEZKI Z HISTORIĄ W TLE,
CZYLI GDZIE WYBRAĆ SIĘ NA SPACER
BEZ TŁUMÓW
STR. 12**

**GÓRY BLISKO KRAKOWA.
10 PROPOZYCJI NA RODZINNY WYPAD
ZA MIASTO
STR. 19**

FOT. ARCHIWUM PPG

Już za niedługo zakwitną jabłonie. Widoki będą zachwycające

Nadchodzące ciepłe weekendy to doskonały moment, by wybrać na pieszą wycieczkę i podziwiać... kwitnące jabłonie. A tych w Małopolsce nie brakuje

oprac. **Magda Smoleń**

Polska może poszczycić się największą w Europie produkcją jabłek (a także czwartą co do wielkości na świecie) oraz największą w Unii Europejskiej powierzchnią sadów jabłoniowych, wynoszącą aż 150 tysięcy hektarów (mamy w kraju ponad 80 tys. gospodarstw sadowniczych). Nasza roczna produkcja jabłek sięga 4 milionów ton, z czego większość przetwarzana jest na produkty takie m.in. jak soki zagęszczone i niezagęszczone, które stanowią jedno z najważniejszych wyrobów eksportowych Polski.

Powody do dumy i zachwytu leżą nie tylko w liczbach i na mapie. Kiedy kwitną sady jabłoniowe, można podziwiać niesamowite krajobrazy, a przy okazji zrobić kilka niezapomnianych zdjęć. Brzmi jak wystarczająca zachęta, by udać się na wy-

cieczkę (polecamy rowerową, jeżeli odległość na to pozwala). Podpowiadamy, gdzie w Małopolsce (ale nie tylko) szukać takich przyrodniczych skarbów!

Raciechowice – wiekowe sady
Podróżując na południe od Krakowa, w stronę Raciechowic, można natknąć się na malownicze, wiekowe sady jabłoniowe. Jabłka z Raciechowic zostały wpisane na listę produktów tradycyjnych.

Sadownictwo raciechowickie ma bardzo długą tradycję. Sady na terenie gminy Raciechowice zostały wymienione już w I połowie XIX wieku. W zapisach właściciela dworu Komorniki pana Finka z 1830 roku znajduje się informacja o sprowadzeniu drzew owocowych z Królewca. Najstarsi mieszkańcy gminy pamiętają przekazy swoich dziadków oraz same ogrody z nasadzeniami drzew

owocowych w dużych gospodarstwach rolnych.

Jabłka wywożono wozami i sprzedawano je w Krakowie, Wieliczce i w Zakopanem. Jabłka z dworów były pakowane pojedynczo w serwetki lub papierki i wysyłane do Wiednia. Część owoców przeznaczono na susz, marmoladę i powidlą. W pomnikach rodziny Banachów z miejscowości Mierzeń znajdujemy umowy z 1947 roku, kiedy to ówczesny właściciel zamówił 200 sztuk drzewek owocowych.

Jabłko łąckie – małopolski rarytas

Z kolei w Łącku, bardziej znanym z wyrobu śliwownicy, uprawa jabłek trwa już od XII wieku. Dawniej suszone jabłka z Łącka znane były w wielu krajach europejskich. Dziś łąckie owoce to prawdziwy małopolski rarytas. Wyrzasty smak i zapach

oraz wyjątkową soczystość jabłka łąckie zawdzięczają mikroklimatowi Kotliny Łąckiej. Ich „rumieniec” jest wyraźnie mocniejszy od jabłek nizinnych. Znakomicie nadają się również na owocowe soki.

W listopadzie 2010 r. jabłka łąckie zostały zarejestrowane jako Chronione Oznaczenie Geograficzne (ChOG), a od 2005 r. są wpisane na Listę Produktów Tradycyjnych.

Jabłka łąckie zostały laureatem VII Ogólnopolskiego Konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo” na najlepszy produkt żywnościowy z Małopolski w kategorii produktów i przetworów roślinnych. Wyróżnienie to potwierdziło wyjątkową jakość i smak jabłek łąckich oraz ugruntowało ich pozycję na kulinarnej mapie regionu.

Co więcej – w Łącku rokrocznie organizowane jest bardzo ciekawe wydarzenie – Święto Kwitnącej Jabłoni. W tym roku odbędzie się w dniach 9-10 maja. Może to właśnie ono będzie dobrym pretekstem do odwiedzenia tamtejszych regionów?

Łososina – sady nie tylko jabłkowe

Warto też odwiedzić Łososinę. Łososina Dolna to gmina o profilu rolniczo-sadowniczym oraz turystycznym. Warunki klimatyczno-glebowe sprzyjają rozwojowi sadownictwa. Otaczające gminę wzgórza pokryte są barwną mozaiką sadów owocowych – głównie jabłoniowych, nowoczesnie prowadzonych – dostosowanych do standardów europejskich. Na mniejszych powierzchniach uprawiane są sady gruszkowe, śliwkowe, a ponadto plantacje agrestu, truskawek, porzeczek i warzyw.

Tu także odbywa się wyjątkowe wydarzenie – Święto Kwitnących Sadów. W tym roku – 2 maja.

Sady Grójeckie

Warto wybrać się w okolice najbardziej znanych w naszym kraju sadów jabłkowych, które znajdują się w województwie mazowieckim, w regionie Grójca. Nazywane są one „największym sadem Europy”, który odpowiada za ok. 40 proc. polskiej produkcji jabłek! Sady Grójeckie specjalizują się w odmianach jabłek takich jak m.in.: Gala, Jonagold, Golden Delicious oraz Ligol.

Sady Sandomierskie

Sandomierszczyzna to jedno z najbardziej interesujących miejsc w Polsce pod względem ogrodnictwa i turystyki. Gospodarstwa agroturystyczne w tej okolicy nie tylko oferują relaks w urzekającym jabłkowym zakątku Polski, ale także zachęcają do odkrywania niezwykłych tras Sandomierskiego Szlaku Jabłkowego, prowadzącego przez najbardziej atrakcyjne i malownicze miejsca powiatu sandomierskiego.

Dolina Dolnej Wisły

Dolina Dolnej Wisły to malowniczy region o bardzo długiej tradycji upraw jabłoni. Zaczęło się od przydomowych sadów, zakładanych przy gospodarstwach domowych. Teraz w regionie tym realizowane są inicjatywy mające na celu podtrzymanie i kontynuowanie starszych odmian jabłoni.

Jabłonie kwitną na przełomie kwietnia i maja, jednak dokładny czas może się różnić w zależności od regionu, a także warunków pogodowych. W związku z tym – warto śledzić lokalne prognozy i informacje, aby trafić na pełnię kwitnienia.

MATERIAŁ INFORMACYJNY GMINY WIELKA WIEŚ

Między skałami i ciszą. W stronę Jaskini Wierzchowskiej Górnej i jurajskich dolin

Jeśli majówka ma smakować spokojem i niezwykłymi doznaniem, warto zjechać z utartych ścieżek, by zajrzeć do miejsc wyjątkowych, takich, które pozwolą nam odetchnąć pełną piersią, z dala od tłumów. W gminie Wielka Wieś jednym z takich uroczych zakątków są okolice **Jaskini Wierzchowskiej Górnej**, kuszącej m.in. najdłuższą podziemną trasą przystosowaną do zwiedzania na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej.

Skarb skryty wśród wapiennych wzgórz

Jaskinia, do której wejście skryte jest w wapiennych skałach, została kunsztownie „wyciosana” siłami natury. W jej mroku, w labiryncie korytarzy i komór, zamieszkiwali niegdyś neandertalczyki, a także ludzie neolityczni. Dzisiaj, wędrując 700-metrową podziemną ścieżką turystyczną, możemy ruszyć ich tropem.

Co odnajdziemy? Na trasie na pewno pojawi się Przesmyk Długi, Sala z Kotłami, Hotelik, Sala Balowa, Sala Człowieka Pierwotnego... To w niej powita nas tajemniczy gospodarz tego miejsca, a w mroku czał się będzie potężny niedźwiedź jaskiniowy. Na pewno dostrzeżemy też ślady palenisk, resztki ceramiki, a także sporo kości zwierząt. Dzisiaj ten podziemny świat (jaskinia ma w sumie około kilometra długości) opanowały gromady podkocwów małych, a jeśli będziemy mieli szczęście to zobaczymy również sieciarza jaskiniowego.

Jaskinia Wierzchowska Górna jest nie tylko doskonałym schronieniem przed majowymi wahaniami temperatury - przez cały rok panuje w niej stała temperatura, około 7-8°C - ale także miejscem o specyficznym mikroklimacie. O to, aby rażno i bezpiecznie pokonywało się ten podziemny labirynt dbają zakochani w swej profesji przewodnicy, będący jednocześnie skarbnicą wiedzy o świecie, który był i minął.

Zielona Klasa w Wierzchowie

Jaskinia Wierzchowska Górna to oczywiście perła sprzed tysięcy lat, ale warto również na chwilę parę zatrzymać się w całkiem współczesnej Zielonej Klasie w Wierzchowie. Tę naturalną salę lekcyjną przygotowała gmina Wielka Wieś dla tych swoich gości, którzy lubią nie tylko zdobywać wiedzę o lokalnej florze i faunie, ale także odpoczywać w miłym otoczeniu. Jaki cel nie przyświecałby turystom, i tutaj warto więc się zatrzymać.

Wśród malowniczych dolin i wapiennych ostańców

Wyprawa do Jaskini Wierzchowskiej Górnej oraz podkrakowskich dolinek może być zaczątkiem pięknej majowej przygody. Bez pośpiechu, ale z miejscami, które pozwalają złapać oddech i spojrzeć na gminę Wielka Wieś oraz Małopolskę z nieco innej perspektywy.

darzyła bowiem gminę Wielka Wieś wyjątkowo urozmaiconym terenem. Bez najmniejszego trudu swoje miejsce na ziemi odnajdą tu ci, którzy lubią niespieszne spacerować w malowniczej okolicy, wielbiciele rowerowych eskapad oraz miłośnicy wspinaczki z nutką adrenaliny. To świat, a na pewno Dolina Będkowska i Prądnika, stworzony do aktywnego wypoczynku.

Dolina Będkowska, ukształtowana przez potok Będkówkę (choć dzisiaj trudno w to uwierzyć), należy nie tylko do najdłuższych, ale także do najbardziej otwartych i widokowych na Jurze. Liczne ścieżki i szlaki są odpowiednie zarówno na spacer jak i wycieczkę rowerową. Odnajdziemy tu również urocze mniejsze wąwozy, choćby Przecówki, Nad Szańcem, Wąwóz Graniczny czy Wąwóz Będkowicki. Okolica słynie też z malowniczych wapiennych ostańców, w dodatku takich, które można zdobywać. Przy tej okazji warto wspomnieć, że jest to jeden z największych terenów wspinaczkowych na Jurze - kilkadziesiąt skał i setki wariantów do pokonania, oczywiście mając do tego odpowiednie predyspozycje i przygotowanie. I to tu wyrosła 60-metrowa Sokolica, najwyższa skała Jury.

Nic więc dziwnego, że znajdując się w pobliżu schronisko Brandysówka (dysponujące zapleczem biwakowym), jest naturalnym przystankiem, wręcz miejscem kultowym dla wspinaczy i turystów. Wiosną, gdy wody jest nieco więcej, warto również zajrzeć nad uroczy wodospad Szum. Jego widok na długo pozostanie w naszym sercu.

Mocno meandrująca **Dolina Prądnika**, wiodąca w stronę Ojcowskiego Parku Narodowego, ma bardziej zróżnicowany charakter. I ona jednak łączy w harmonijną całość obfitą zielenią, wyjątkowe dzieła natury, niezwykle zabytki oraz barwne historie. Na naszym szlaku na pewno więc nie pominiemy wyniesionej wysoko ponad dno Doliny Pustelni Błogosławionej Salomei, malowniczych zabudowań w Korzkwi, ale także biejących w słońcu stromych wapiennych ostańców. Gdy nasze ścieżki powiodą nas dalej, w kierunku Ojcowa, ujrzymy mityczną Maczugę Herkulesa i wyszukane orle gniazdo, zwieńczone Zamkiem w Pieskowej Skale.

Jaskinia, ostańce i majowa przygoda

Wyprawa do Jaskini Wierzchowskiej Górnej oraz podkrakowskich dolinek może być zaczątkiem pięknej majowej przygody. Bez pośpiechu, ale z miejscami, które pozwalają złapać oddech i spojrzeć na gminę Wielka Wieś oraz Małopolskę z nieco innej perspektywy.

Jak dojechać?

► **Jaskinia Wierzchowska Górna** i Zielona Klasa - jeśli chcemy wybrać się tutaj samochodem to najlepiej kierować się do miejscowości Wierzchowie - parking znajduje się w pobliżu drogi krajowej nr 94, na osiedlu Murównia. Możliwy jest też dojazd komunikacją publiczną - z Krakowa autobusem MPK nr 310. Aby dotrzeć na miejsce, czekać nas będzie jeszcze krótki spacer.

► **Dolina Prądnika** - z Krakowa prowadzi do niej wygodna trasa przez Giebułtów. Możliwy jest też dojazd autobusem MPK nr 310 do Szyc. Stąd można wyruszyć w dalszą drogę - pieszo lub rowerem.

► **Dolina Będkowska** - najwygodniejszym miejscem startu będą Będkowie. Można też wyjść z parkingu w Łączkach Kobyłańskich. Niewielkie parkingi są też przy Brandysówce i Jaskini Łabajowej. Możliwy jest również dojazd autobusem MPK nr 310.

Gdzie zjeść?

- **Schronisko Brandysówka** - Dolina Będkowska, Będkowie
- **Maciejówka** - ul. Spacerowa 8, Prądnik Korzkiewski
- **Hotel Łokietek** - ul. Ojcowska 126, Czajowice
- **Wilczy Apetyt** - ul. Jurajska 2, Biały Kościół
- **Restauracja Kluczowdzie** - Kluczowdy 18, Wierzchowie

FOT. ARKADIUSZ BAR

Zamek Tenczyn otworzył bramy

Wiosna, piękne widoki i czas na wejście do Zamku Tenczyn w Rudnie w gminie Krzeszowice. Bramy zostały otwarte w sobotę, 11 kwietnia, a wraz z nimi na turystów inaugurujących sezon czekały nowe atrakcje architektoniczne

Barbara Ciryt

Sezon turystyczny na Zamku Tenczyn w Rudnie trwa zazwyczaj od połowy kwietnia do połowy listopada. Obiekt jest otwarty dla zwiedzających w weekendy i święta od wiosny do jesieni, a w szczycie sezonu najczęściej od czerwca do września - jest udostępniany codziennie.

Na zamku od 2010 roku są prowadzone prace konserwatorskie, remontowe, budowlane. W minionym roku były prowadzone na dużą skalę. Prace zabezpieczające wykonano na łączną kwotę prawie 3 mln złotych. To dzięki temu, że właściciel zamku - Jan Potocki, wspierany

przez Fundację New Era Art pozyskał dwie dotacje. Od kilkunastu lat zamek jest dofinansowywany z funduszy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a w minionym roku także wspierany finansowo przez Województwo Małopolskie.

Niemal cały rok trwały prace konserwatorsko-budowlane murów i kaplicy zamkowej, czyli jednego z najpiękniejszych i najciekawszych obiektów zamkowych. Kaplica, w czasach funkcjonowania zamku miała wezwanie Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Została opuszczona w 1769 roku. W ostatnich latach turyści mogli przez metalowe kraty zaglądać do wnętrza kaplicy częściowo za-

sypanej i zarośniętej, widać było tylko zarys kaplicy i pozostałości niezwykłych okrągłych okien.

Teraz mury kaplicy odsłonięto z wnętrza i zewnątrz. Wydaje się znacznie większa, okazałsza. Wraz z kaplicą zabezpieczono zakrytą, zwaną „skarbczykiem”. Odtworzona została posadzka kaplicy i zakrytą. Te części obiektu nakryto tymczasowym dachem.

Przeprowadzone zostały też prace zabezpieczające i konserwatorskie w obrębie muru obronnego, pomiędzy Bastionem Tęczyńskim a Basztą Małgorzatą. To największy fragment zewnętrznych murów kurtynowych zamku dolnego. Udało się odkryć za-

chowane otwory, które pozwoliły na częściową rekonstrukcję chodnika straży.

Na zamku jest wiele ciekawych miejsc do zobaczenia. A z najbardziej charakterystycznej w tym zamku wieży bramnej zwanej Nawojową widać całą okolicę po Kraków i Tatry.

Ruiny Zamku Tenczyn dostępne są dla turystów indywidualnych oraz grup. Zwiedzać można z przewodnikiem po zebraniu się 25-osobowej grupy. Przewodnicy wyruszają w trasę o każdej pełnej godzinie sprzed barbakanu. Zwiedzanie zamku z przewodnikiem trwa około 40 minut. Przewodnik opowiada dzieje zamku, rodu Tęczyńskich,

przywołuje ciekawostki np. o jeńcach spod Grunwaldu, którzy tutaj mieli być przetrzymywani w Baszcie Grunwaldzkiej znajdującej się w części zamku średniego na końcu Gęsiej Szyi, czyli elementu fortyfikacji.

W ubiegłym roku tę warownię odwiedziło prawie 100 tysięcy turystów. Teraz dodatkowo można podziwiać zewnętrzne, niezwykle okazałe mury zamku.

Zamek wznosi się na wygasłym wulkanie. W latach świetności Tenczyn był porównywany z Wawelem, Mieszkańcy wciąż wspominają, że na Tenczyn mówiono w tej okolicy Brat Wawelu. Jego ruiny do dziś robią ogromne wrażenie.

Podziemny szlak dla odważnych. Trasa górnicza w Wieliczce

Magdalena Domańska-Smoleń

Wyobraź sobie labirynty podziemnych korytarzy i komór, które ciągną się kilometrami. Wydrążane mozolnie w soli od średniowiecza, dziś zachwycają nie tylko swoją wielkością i niepowtarzalnością. Kopalnia soli „Wieliczka” to fenomen na skalę światową!

Myli się jednak ten, kto myśli, że to tylko surowe, niekończące się, podziemne korytarze. To całe podziemne miasto z solankowymi jeziorami, rzeźbami, dawnymi maszynami górniczymi, a nawet... uzdrowiskiem! Na wizytę pod ziemią trzeba zaplanować minimum trzy godziny.

Trasę turystyczną w wielickiej kopalni, znaną większości, zainicjowali... Austriacy. Choć wyprawy do wielickiej kopalni odbywały się już pod koniec XV wieku (oczywiście dla wybranych), to dopiero pod koniec XVIII wieku zwiedzanie ruszyło na masową skalę. W 1774 roku wprowadzono „Księgi Zwiedzających”.

FOT. R. SACHUJSKI

Na ich kartach podpisali się m.in.: Stanisław Staszic, Johann Wolfgang Goethe, Fryderyk Chopin, Jan Matejko, Eliza Orzeszkowa, Bolesław Prus, Ignacy Paderewski i Józef Piłsudski.

Trasa turystyczna Kopani Soli „Wieliczka” to kręte korytarze, po-

trów! Zwiedza się więc jedynie około 2 procent tego podziemnego labiryntu, tak mozolnie drążonego pod ziemią przez gwarków, czyli górników dobywających sól.

A jest co zobaczyć! Najbardziej zachwyca Kaplica św. Kingi. Znajduje się 101 metrów pod powierzchnią ziemi i ma 465 mkw. Solna posadzka, kryształowe żyrandole, rzeźby z soli - aż nie do uwierzenia, że to wszystko powstało dzięki pracy ludzkich rąk.

Zadziwia też... podziemne jezioro solankowe w komorze Erazma Barączka. Ma 9 metrów głębokości i wodę tak słoną, że nie sposób się w niej zanurzyć bez obciążenia.

Oprócz pięknej trasy turystycznej, można zwiedzić też trasę górniczą, by naprawdę poczuć klimat historii tego niezwykłego miejsca.

Trasę górniczą otwarto stosunkowo niedawno - bo w 2012 roku. Tutaj nie ma zmiłuj! Do zwiedzania ubiera się specjalny kombinezon i kask, dostaje się latarkę oraz pochła-

niacz tlenu węgla. Trzeba też się wpisać na specjalną listę: porządek w papierach musi być!

Trasą Górniczą jest wyjątkowym przeżyciem, porzuceniem strefy komfortu, szansą na poznanie trudu górniczej pracy, ale jednocześnie ekscytującą przygodą. Na dół zjeżdża się najstarszym XIV wiecznym szybem - Regis. Do przejścia jest około 2 kilometrów - ciemnymi, nieraz niskimi, wręcz klaustrofobicznymi korytarzami. Bada się poziom metanu, przecina się kawałek drewna, rozłupuje się sól...

O dreszcze przygotowują historie opowiadane przez przewodnika - o pożarach, o ciężkiej pracy górników, którzy ryzykowali nieraz życiem, by kopalnia działała „jak w szwajcarskim zegarku”.

Można zobaczyć też na własne oczy pogorzeliśko po dramatycznym pożarze kopalni w XVII w., który trwał kilka miesięcy. Do dziś w podziemiach zachowały się spalone stropy.

Gotowi na spacer w podziemiach?

Koszyce - zielone serce Małopolski, które warto odkryć

Położona w malowniczej części Małopolski Wschodniej gmina Koszyce coraz śmiej zaznacza swoją obecność na turystycznej mapie regionu. Oddalona zaledwie o 50 kilometrów od Krakowa, w kierunku Sandomierza, zachwyca różnorodnością krajobrazów, bogactwem przyrody oraz niezwykłym dziedzictwem historycznym.

Obszar gminy, rozciągający się wzdłuż Wisły na styku Płaskowyżu Proszowickiego i Niziny Nadwiślańskiej, obejmuje około 66 km² terenów objętych ochroną w ramach Koszyckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. To właśnie tutaj natura i historia tworzą harmonijną całość, przyciągając zarówno miłośników aktywnego wypoczynku, jak i pasjonatów przeszłości.

Idealne miejsce na aktywny weekend

Urozmaicone ukształtowanie terenu oraz rozbudowana infrastruktura sprawiają, że Koszyce to doskonały kierunek na weekendowy wypad. Sieć wałów przeciwpowodziowych i asfaltowych dróg śródłąkowych tworzy naturalne trasy spacerowe i rowerowe. Okoliczne rzeki zapewniają natomiast idealne warunki do spokojnego wędkowania w otoczeniu ciszy i zieleni.

Zwiedzanie warto rozpocząć w centrum Koszyc, gdzie przy kościele parafialnym rośnie imponujący dąb szypułkowy – pomnik przyrody, który stanowi symbol lokalnej toż-

samości. Niedaleko znajduje się zmodernizowany Park Miejski – zielona enklawa z widokiem na meandrującą Szreniawę. Drewniane tarasy, ścieżki spacerowe, plac zabaw oraz interaktywne tablice dźwiękowe czynią to miejsce atrakcyjnym zarówno dla dorosłych, jak i dzieci.

Widoki, które zapierają dech

Nie sposób pominąć wieży widokowej w Witowie. To właśnie stamtąd rozciąga się panorama na zakole Wisły, a przy sprzyjającej pogodzie można dostrzec nawet Tatry. Teren wokół wieży zagospodarowano jako nowoczesny park kieszonkowy, łączący funkcjonalność z naturą. Leżaki, huśtawki i bogata roślinność tworzą przestrzeń sprzyjającą relaksowi.

Kolejnym punktem na mapie jest ścieżka turystyczno-rekreacyjna w Morsku – miejsce idealne na piknik czy ognisko. Altany, kamienny krąg oraz obecność rzadkich gatunków roślin i ptaków, w tym barwnej żołą, czynią to miejsce wyjątkowym dla miłośników przyrody.

Park Miejski w Koszycach

Park kieszonkowy przy wieży widokowej w Witowie

Historia na wyciągnięcie ręki

Gmina Koszyce to także skarbnica zabytków. W Przemysku znajduje się szlak tatarski, związany z legendą o najazdach z XIII wieku. Spacerując nim, można poczuć ducha dawnych czasów.

Na szczególną uwagę zasługują również zabytkowe kościoły. W Książnicach Wielkich znajduje się unikatowy, XV-wieczny ołtarz – pomniejszona replika ołtarza mariańskiego z Krakowa. W Rachwałowicach podziwiać można drewniany kościół pokryty gontem, wpisany na szlak architektury drewnianej. Z kolei świątynie w Witowie i Przemysku kryją cenne polichromie oraz ślady dawnych rozwiązań, jak choćby zegar słoneczny.

Uzupełnieniem krajobrazu są liczne kapliczki i figury przydrożne – świadectwa lokalnej historii i tradycji. Najstarsze z nich pochodzą z XVIII wieku.

Zdrowy odpoczynek

W Książnicach Małych działa łaźnia solankowa, dostępna

od maja do końca września. To miejsce, gdzie można zadbać o zdrowie, korzystając z naturalnych inhalacji, a jednocześnie odpocząć na świeżym powietrzu. Dodatkowo dostępna jest tam zewnętrzna siłownia.

Blisko natury, blisko siebie

Wszystkie atrakcje gminy Koszyce są ogólnodostępne i bezpłatne, a wygodna sieć dróg rowerowych pozwala swobodnie przemieszczać się między nimi. To idealne miejsce, by zwolnić tempo, odetchnąć świeżym powietrzem i odkryć piękno małopolskiej przyrody.

Zachęcamy do śledzenia aktualności oraz wydarzeń na oficjalnym profilu gminy w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej www.koszyce.gmina.pl – to najlepszy sposób, by być na bieżąco z tym, co dzieje się w gminie Koszyce i nie przegapić żadnej okazji do jej odwiedzenia.

Koszyce to nie tylko punkt na mapie – to doświadczenie, które zostaje w pamięci na długo.

Łaźnia solankowa w Książnicach Małych

Drewniany Kościół w Rachwałowicach

Ścieżka turystyczno-rekreacyjna w Morsku

FOT. AGNIESZKA AULICH

Spacer z dreszczykiem przez mroki miasta. Poznaj kryminalny Kraków w jeden dzień

Czy można w Krakowie znaleźć jeszcze mało znaną trasę turystyczną i frapujące historie? Owszem. Ta krótka wycieczka dowiedzie, że gród Kraka jest nie tylko miastem królów, ale i miastem mroku. Odkryjmy zatem mniej znane oblicze Krakowa

Agnieszka Aulich

● Chłopiec morderca pochodził z tzw. porządnej rodziny; ojciec był inżynierem, matka prowadziła dom i udzielała się społecznie, miał młodszą siostrę. Był przeciętnym uczniem klasy maturalnej. A jednak to za jego sprawą zapanowała w Krakowie lat 60. XX w. psychoza strachu.

Wyprawę śladami Karola Kota trzeba zacząć na krakowskim Kazimierzu. Mieszkał w kamienicy przy Meiselsa 2.

Kiedy popełnił zbrodnię, był uczniem Technikum Energetycznego przy ul. Loretańskiej. Szkoła nigdy nie chwaliła się takim uczniem, ale możemy podziwiać jej imponujący gmach stojący w tym samym miejscu.

Trop prowadzi teraz do kościoła Klasztoru Sercanek, przy ulicy Garnarskiej 2. Karol dźga bagnetem starszuskę. Następną kobietę atakuje w bramie (Skawińska 2), znowu cios nożem w plecy. Nie jest do końca usatysfakcjonowany – później okazuje się, że obie próby zabójstwa były nieudane.

W 1964 r., w kościele klasztoru siostr prezentek (ulica Jana 7) nożem atakuje starszuskę czytającą klepsydry. Tym razem skutecznie – ofiara

umiera. Mordercy o twarzy cherubina napada na kobiety i dzieci – głównie dlatego, że są słabsze fizycznie.

Napadów jest coraz więcej, w Krakowie zaczyna panować psychoza strachu. Wreszcie chłopiec o twarzy dziecka zostaje ujęty i skazany na śmierć. Wcześniej - zdaje maturę.

Król – zabójca

Przenieśmy się na Wawel, do katedry królewskiej i do średniowiecza. „Ołtarz Ojczyzny” to mauzoleum związane z kultem św. Stanisława ze Szczepanowa. Wg tradycji, doczesne szczątki świętego sprowadzono ze Skałki do katedry dziesięć lat po tragicznej śmierci w 1079 r. z rąk króla Bolesława Śmiałego. A gdzie szukać grobu króla? Dobre pytanie.

Są tropy, prowadzące do do klasztoru benedyktynów w alpejskim Ossiach. Ale jest i drugi element mitu.

Chodzi o opactwo benedyktyńskie w Tyńcu pod Krakowem, gdzie odkryto grób usytuowany w najbardziej honorowym miejscu świątyni, przez benedyktynów zazwyczaj rezerwowanym dla fundatorów. Domniemywa się, że księżę Władysław Herman, brat i następca króla, w 1086 r. sprowadził do kraju zwłoki monarsze i kazał je pogrzebać w Tyńcu.

Wbrew czarnej legendzie, benedyktyni zawsze darzyli estymą Bolesława Śmiałego, króla, który przywrócił Polsce rangę królestwa, bo po nim, przez ponad 200 lat, nikomu się to nie udało.

Bogacz, który źle skończył

Jak już jesteśmy na Wawelu, poznamy awanturniczą postać Samuela Zborowskiego. Baszta Złodziejska pełniła wówczas rolę więzienia. Tam został osadzony Samuel Zborowski - jako niebezpieczny złoczyńca. Na magnacie ciążyły liczne wyroki; za morderstwo, ale i za zbrodnię stanu, bowiem spiskował przeciw Koronie z Habsburgami. Został stracony na dziedzińcu Zamku Królewskiego.

Góralu, czy ci nie żal...

Udajmy się teraz na Planty i do bliższych nam czasów. Skromny pomnik z brązu komediopisarza Michała Bałuckiego (autor: T. Błotnicki, 1911 r.) stoi sobie w cieniu teatru Słowackiego, na tyłach kościoła Św. Krzyża.

Bałucki był dramaturgiem i publicystą, autorem wówczas popularnym i chętnie wystawianym. W świadomości masową zapisał się po wsze czasy słowami:

Opactwo benedyktynów w Tyńcu – czy są tam pochowane prochy Bolesława Śmiałego czy to tylko legenda?

Góralu, czy ci nie żal? / Góralu, wracaj do hal!

Jest to wiersz Bałuckiego właśnie, spopularyzowany jako piosenka.

Pod koniec życia był w ostrym sporze z ruchem młodopolskim. Osamotniony Bałucki, rozgoryczony niepowodzeniami ostatnich sztuk, czując się zaszczuty przez zjadliwych krytyków, strzelił sobie z rewolweru w skroń. Świecki pogrzeb odbył się na Cmentarzu Rakowickim.

Kanibal z Krakowa

Święty Michał to więzienie, założone przez władze austriackie w 1797 roku, ale budynek jest znacznie starszy - wcześniej mieścił się tam klasztor karmelitów bosych, odebrany zakonnikom przez zaborcę. Obecnie swą siedzibę ma tam ciekawe Muzeum Archeologiczne. Najdramatyczniejszym okresem w historii więzienia był czas II wojny światowej i lata stalinowskiego terroru, które nastąpiły tuż po nim, ponieważ więziono tam polskich patriotów.

Stracono tam także kanibala z Krakowa, czyli Niemca Franza Thama, którego odrażające zbrodnie zostawiają daleko w tyle filmowego Hannibala Lectera z „Milczenia owiec”. Seryjny morderca przybył do Krakowa w czasie II wojny światowej. Został ujęty przez policję w 1943, po tym, jak w jego mieszkaniu odkryto jatkę z ludzkim mięsem. Sprzedawał je, produkując wędliny z taką zawartością.

Wieża Ratuszowa jako świadek

Krakowski Rynek widział wiele dramatycznych wydarzeń. Z krakowskiego budynku Ratusza pozostała obecnie tylko Wieża Ratuszowa. Była ona świadkiem niejednej egzekucji. W podziemiach wieży mieściły się m.in. więzienie oraz izba tortur. Jeszcze głębiej w piwnicach ratusza znajdował się najgłębszy loch, zwany „Dorotką”. To tam przestępcy oczekiwali na dokonanie wyroku śmierci, zwykle dokonywanego poprzez ścięcie. Egzekucje skazańców odbywały się na wewnętrznym dziedzińcu między Ratuszem a nieistniejącym dziś odwodem (posterunkiem policji).

Zwiedzanie Krakowa śladem zbrodni i kary będzie emocjonującą wycieczką w przeszłość. Może być także pretekstem do wspólnego spaceru: nie siedź w domu! Chodź na wycieczkę!

Dawne więzienie św. Michała, obecnie – Muzeum Archeologiczne

FOT. ANNA KACZMARZ

Kraków: serce małopolskich szlaków rowerowych

Stolica Małopolski buduje i utrwała obecnie nową, współczesną tożsamość – staje się nowoczesnym, multimodalnym hubem, który jest naturalnym punktem startu (lub finiszu) dla wielu rowerzystów. Dzięki strategicznemu położeniu i inwestycjom w infrastrukturę, Kraków wyrósł na najważniejszy węzeł sieci VeloMałopolska.

W Krakowie przede wszystkim krzyżują się dwie główne arterie rowerowe o regionalnym i międzynarodowym znaczeniu. To: EuroVelo 4, znana u nas jako Wiślana Trasa Rowerowa (VeloMetropolis), oraz EuroVelo 11 (VeloNatura). To one stanowią kręgosłup turystyki rowerowej, łącząc zachód ze wschodem i północ z południem. Choć na dwie kolejne trasy regionalne – VeloRudawa i VeloPrądnik – w samym mieście wciąż jeszcze czekamy (są już na etapie planowania), to Kraków i tak dzięki temu jawi się jako rowerowa brama Małopolski.

Multimodalność: Przesiądź się na dwa kółka

Kluczem do sukcesu Krakowa nie są tylko same drogi czy pasy dla rowerów, ale filozofia multimodalności. Miasto stawia na łączenie różnych form transportu, co dla turysty rowerowego jest doskonałą propozycją. Przykładem nowoczesnego myślenia jest węzeł przy Hali Targowej, gdzie w jednym punkcie spotykają się pociągi aglomeracyjne, tramwaje i kluczowe drogi rowerowe. A w niedalekiej przyszłości dojdą parkingi dla systemu LajkBike i Park-e-Bike oraz wypożyczalnie rowerów towarowych LikeHub.

Fot: z zasobów PPG

Kraków to najważniejszy hub dla długodystansowej turystyki rowerowej z dwóch prostych powodów: posiada międzynarodowe lotnisko, dworzec autobusowy czy jeden z najważniejszych dworców kolejowych w Polsce. To właśnie synergia roweru z tymi innymi rodzajami transportu pozwala planować wycieczki, które wcześniej mogły być dużym wyzwaniem logistycznym.

Dzięki kolei możemy np. zrealizować „małopolską pętlę gigant” – startując u podnóża Tatr, przejeżdżając przez Tarnów do Krakowa, a kończąc w Oświęcimiu. Taka wyprawa po VeloDunajec i Wiślanej Trasie Rowerowej to już kilkaset km czystej przygody. Ale pociąg pozwala też na krótsze wypadki, takie jak najnowsza, 60-kilometrowa propozycja na odcinku Zator – Kraków, gdzie niemal całą drogę pokonujemy odseparowani od ruchu samochodowego.

Zatem: gdzie i którą drogę?

Propozycja 1: Best of Kraków – Miasto z perspektywy siodelka

Jeśli masz tylko jeden dzień, ta trasa pokaże Ci esencję miasta, korzystając w 90% z infrastruktury rowerowej budowanej przez ostatnie ćwierć wieku.

Start: Kraków Główny
Zaczynamy na dworcu. Kierując się na północny koniec peronu, zjeżdżamy rampą do tunelu w stronę ul. Pawiej. Dalej, przez ul. Warszawską, mijamy plac Matejki i Barbakan. Uwaga: na ul. Floriańskiej obowiązuje zakaz jazdy rowerem, dlatego najlepiej objechać ją Plantami i wjechać na Rynek Główny ul. Sławkowską.

Od Błoń po Salwator
Z Rynku ruszamy ul. Wiślną i kontraruchem na ul. Smoleńsk docieramy na Błonia – jedną z największych łąk w centrum miasta w Europie. Po pętli wokół nich (warto zajrzeć do Parku Jordana), jedziemy wzdłuż rzeki Rudawy aż pod klasztor Norbertanek na Salwatorze. Tu wjeżdżamy na Bulwary Wiślane.

Kierunek: Nowa Huta
Jazda z biegiem rzeki to czysta przyjemność. Mijamy Wawel, kościół Na Skałce i Kazimierz (polecamy zjazd przy kładce Ojca Bernatka).

Przed mostem Wandy opuszczamy rzekę i wjeżdżamy do Nowej Huty skrajem Łąk Nowohuckich. Następnie na trasie mamy Zalew Nowohucki, łąkę solankową, Dworek Matejki i legendarne bramy Kombinat.

Powrót do centrum
Wracamy przez Park Lotników Polskich i otoczenie Tauron Areny. Polecamy przejazd ul. Mogiłską – to główna arteria komunikacyjna krakowskich rowerzystów, która doprowadzi nas do ronda Mogiłskiego (z zachowanymi murami fortów) i z powrotem w okolice dworca lub przez ul. Kopernika (najstarszy kontrapas w mieście!) prosto na Rynek.

Propozycja 2: Zator – Kraków.

Rowerowy wypad za miasto To idealny pomysł na rodzinną, niedzielną wycieczkę. Jest płasko, bezpiecznie i niezwykle malowniczo.

Dystans: ok. 60 km
Charakter: Rekreacyjny, niemal całkowicie poza ruchem samochodowym.

Wycieczkę zaczynamy od podróży pociągiem z Krakowa do Zatora. Stamtąd ruszamy odcinkiem VeloSka-

wa (Zator – Łączany), a następnie kontynuujemy jazdę trasą rowerową nad Kanałem Łączany-Skawina. Ostatni etap to Wiślana Trasa Rowerowa prowadząca ze Skawiny wprost pod Wawel.

Trasa prowadzi po gładkim asfalcie, wzdłuż rzek i kanałów. Jedynymi „wyzwaniami” są dwa krótkie (łącznie ok. 500 m), potencjalnie błotniste po deszczu odcinki: przy skałkach pod opactwem w Tyńcu oraz pod mostem autostradowym koło stopnia wodnego Kościuszko. W razie czego oba fragmenty można łatwo ominąć równoległymi drogami asfaltowymi. To propozycja dla każdego – od ambitnych amatorów po rodziny z dziećmi w przyczepkach.

Praktyczne wskazówki dla rowerzysty w Krakowie:

Parkowanie: Przy zwiedzaniu zabytków warto zostawić rowery przy specjalnych miejskich stojakach. W całym mieście jest ich łącznie już ok. 12 tysięcy. Należy pamiętać o dobrym zapięciu i jego sprawdzeniu.

Wypożyczalnie: Jeśli nie macie własnego sprzętu moż-

na skorzystać z miejskich wypożyczalni. Najlepiej na dłużej (co najmniej miesiąc) wypożyczyć LajkBike'a. Jeśli ktoś chciałby rower tylko na jeden dzień, może natomiast skorzystać z Park-e-Bike'a (ten system dodatkowo jest bezpłatny). Tu wymagana jest jednak również uprzednia rejestracja i potwierdzenie tożsamości.

Serwis: W razie problemów podczas przejazdu Kraków oferuje kilkadziesiąt samoobsługowych stacji naprawczych przy głównych trasach, rozsianych po różnych dzielnicach. Ich dokładne położenie, mapę, można znaleźć na stronie: ztp.krakow.pl.

Wszystkie drogi rowerzystów prowadzą do Krakowa

Podsumowując: Kraków udowodnia, że duże miasto nie musi być barierą dla rowerzysty, lecz może być jego największym sprzymierzeńcem. Niezależnie od tego, czy planujesz wielokilometrową wyprawę przez region, czy relaksujący przejazd do Nowej Huty i z powrotem – drogi (rowerowe) powinny zaprowadzić cię właśnie tutaj.

Zdjęcia z zasobów ZTP

Stare chałupy przy Rynku w Lanckoronie

Klimatyczny budynek z wejściem do restauracji

Magiczne Miasto Aniołów przenosi w czasie

Lanckorona zwana Miastem Aniołów jest jak wehikuł czasu. Tylko 30 minut drogi od Krakowa, a można przenieść się w czasie do XIX-wiecznego miasteczka. To klimatyczne drewniane chaty, uroczy kawiarnie, ciekawe muzea i odnowione ruiny zamku...

Arkadiusz Bar

Wieś przypomina wielki, choć zamieszkały skansen. Pochyły rynek, wokół którego stoją pięknie odrestaurowane chałupy, kwitnące krzewy i kwiaty, klimatyczne alejki oraz wąskie ulice sprawiają, że klimat Lanckorony jest wyjątkowy. To takie miejsce, w którym czas biegnie wolniej. Można się tu zatrzymać i tak po prostu odpocząć, kojąc zmysły atmosferą dawnego miasteczka, które - co warto zaznaczyć - odegrało znaczącą rolę w historii.

Lanckorona została założona za panowania Kazimierza III Wielkiego w latach 1361-1366. W tym czasie król postanowił wybudować także zamek, którego ruiny po dzisiejszy dzień górują nad Lanckoroną. W kolejnych latach miasto prosperowało całkiem dobrze, wykorzystując doskonałą lokalizację blisko Krakowa oraz malownicze położenie.

Ważne wydarzenia w dziejach Lanckorony miały miejsce w XVIII wieku, kiedy to szlachta polska mająca dość jarzma narzuconego przez Moskwę postanowiła się zbuntować i utworzyła konfederację barską. To właśnie tutaj miały miejsce dwie wielkie bitwy konfederatów barskich, w tym słynna „obrona Lanckorony” 20 i 21 lutego 1769 r, kiedy to konfederaci rozbili zdecydowanie silniejszą i liczniejszą armię rosyjską. Klęska przyszła jednak 23 maja 1771 r. W czasie tej bitwy wojska konfederatów zostały doszczętnie pokonane. Do dnia dzisiejszego na wzgórzu Groby zaliczonego do Wzgórz Lanckorońskich, istnieje w mogiła, w której pochowano około 300 konfederatów poległych w bitwie stoczonej z wojskami rosyjskimi w 1771 r. Warto także dodać, że Lanckorona w latach 1366-1934 posiadała prawa miejskie.

Aktualnie Lanckorona jest miejscowością turystyczną, która przyciąga jak magnes wszystkich tych, którzy chcą poczuć klimat dawnego miasteczka. Słowo spokój najlepiej opisuje stan, w który wprowadzi nas dzień spędzonych w Lanckoronie.

Co warto zwiedzić w Lanckoronie? Oto nasze propozycje:

- Rynek
- Muzeum Etnograficzne Ziemi Lanckorońskiej
- Kościół Narodzenia św. Jana Chrzciciela
- Ruiny zamku
- Drewniane wille
- Zaułek Animacji
- Lanckorońska ceramika oraz rękodzieło - w Lanckoronie znajdziemy wiele stoisk i chat pełnych rękodzieła i ceramiki. Warto ich poszukać
- Wyjątkowe kawiarnie zlokalizowane w strych, drewnianych chatach i willach.

REKLAMA

0011512033

Ciężkowice

tu bije serce Pogorza

Rezerwat przyrody nieożywionej "Skamieniałe Miasto"

- Fantazyjne formy skalne
- Szlak o charakterze górskim
- Szlak nietoperzowy
- Punkty widokowe

Park Zdrojowy im. Burmistrza Zbigniewa Jurkiewicza

- Brodziki i niecki do hydroterapii
- Tężnia solankowa
- Alpinarium i arboretum
- Siłownia terenowa i plac zabaw

Zabytkowy rynek z zabudową podcieniową

Małopolskie Centrum Edukacji Ekologicznej

- Wystawa multimedialno-sensoryczna:
- Symulator powodzi
- Piaskownica interaktywna
- Warsztaty edukacyjne
- Regionalne pamiątki
- Kino

Miejsca pamięci poświęcone postaci Ignacego Jana Paderewskiego

Muzeum Przyrodnicze im. K. i W. Tomków

- 200 gatunków ptaków
- duże ssaki
- największa kolekcja batalionów

Edukacyjno-przyrodnicza Ścieżka w Koronach Drzew

- 10 punktów edukacyjnych
- 6 stacji sprawnościowych
- Dendrofon
- Lunety obserwacyjne

Poznaj piękno Pogorza Ciężkowickiego!

Zarezerwuj wycieczkę
tel. 14 67 67 664 wew. 44

www.tubijesercepogorza.pl
e-mail: rezerwacje@mcee.pl

Powrót do lat trzydziestych

Joanna Mrozek

Góra Parkowa to jedno z najczęściej odwiedzanych miejsc w Krynicy-Zdroju. W 2027 roku ośrodek PKL-u będzie obchodziła swoje 90-lecie. Na tę uroczystość ośrodek przygotowuje się od kilku lat, trwają remonty i powstają nowe atrakcje turystyczne.

Pierwszym etapem było udostępnienie ośrodka w zupełnie nowej odsłonie, odrestaurowano kolejkę, która wywozi turystów na sam szczyt, zastosowano efekty multimedialne, które umożliwiają podróż w czasie do lat 30. XX w. - czyli okresu największej świetności Krynicy-Zdroju. Powstała wieża widokowa oraz Polana Muzyki i Światła.

Rozbudowana zostanie również strefa dla rodzin z dziećmi, w której powstaną: karuzela, fontanna czy tor samochodów retro.

Obecnie na szczycie, w budynku obok górnej stacji, trwają już prace związane z rozbudową multimedialnych ekspozycji, które będą nawiązywać do klimatu lat 30. ubiegłego wieku.

„Szalone lata 30.” to kolejna propozycja na Górze Parkowej, która po-

zwoli dosłownie „zanurzyć się” w historii. Atrakcja łączy nietuzinkowe, pełne kreatywności scenografie i dekoracje z zaawansowanymi efektami multimedialnymi. W budynku przy stacji górnej ośrodka, powstaje interaktywna przestrzeń, w której historia uzdrowiska spleta się z magią kina i hollywoodzkim blaskiem filmowych bohaterów tamtych lat.

- Tworząc „Szalone lata 30.”, nie proponujemy tylko kolejnej atrakcji turystycznej, ale otwieramy „portal” do świata pełnego elegancji, humoru i radości tamtych lat. Zależy nam, by goście przekraczając próg tego budynku, zapomnieli o teraźniejszości i poczuli na własnej skórze magię czasów, w których jedynym ograniczeniem była nasza wyobraźnia - mówi Łukasz Garlak z zarządu Grupy PKL.

W nowej przestrzeni interaktywnej nie zabraknie też akcentów lokalnych. Atrakcja przypomni o historii Krynicy-Zdroju, która już w latach 30. była prawdziwą królową sportów zimowych. Całość zostanie także utrzymana w kolorowym, radosnym i interaktywnym klimacie, dając nieograniczone możliwości do zabawy z iluzją i tworzenia nietuzinkowych zdjęć.

Na szczycie Góry Parkowej w Krynicy-Zdroju Polskie Koleje Linowe tworzą wyjątkową przestrzeń, w której rzeczywistość spotyka się z klimatem szalonych lat 30. Budynek przy górnej stacji kolei przechodzi totalną metamorfozę. W środku już wiele się zmieniło

MATERIAŁ INFORMACYJNY GMINY PROSZOWICE

GMINA PROSZOWICE – TURYSTYCZNY PRZYSTANEK

Gmina Proszowice, położona zaledwie 30 km od Krakowa, to malowniczy region Małopolski, który stwarza doskonale warunki do aktywnego wypoczynku. Przez jej teren przebiega trasa VeloNatura, będąca częścią europejskiej autostrady rowerowej EuroVelo11. Dzięki parkingom Park&Ride przy ul. Kościuszki i Krakowskiej, turyści mogą bezpiecznie zostawić samochody i wyruszyć na zwiedzanie okolicy z perspektywy dwóch kółek.

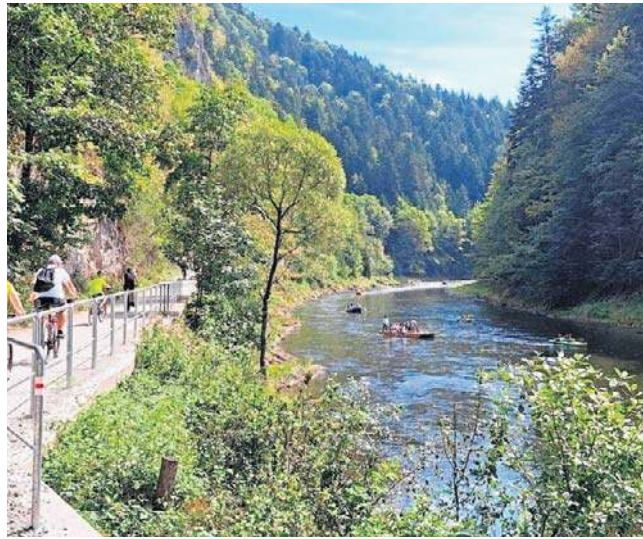
Podróż warto zacząć od Kościelca, który zachwyca unikatowym w skali regionu romańskim kościołem św. Wojciecha z XIII wieku oraz rozległym parkiem podworskim, w którym niegdyś stał szlachecki dwór. Udając się ok. 5,5 km na północ, dotrzemy do Ostrowa, gdzie znajduje

się słynny Ogród Pełen Lawendy. Ta „Małopolska Prowansja” przyciąga tysiące gości, szczególnie podczas czerwcowych Dni Lawendy oraz lipcowego Festiwalu Żniwnego. Szlak prowadzi również obok zabytkowego drewnianego Młyna Wodnego w Szreniawie. Tuż pod Proszowicami kryje się jeden z najcenniejszych zabytków regionu – piętrowy Dwór Obronny w Jakubowicach. Ta starannie odrestaurowana przez prywatnych właścicieli rezydencja – dumnie prezentuje się na wzgórzu w otoczeniu starego parku. To obowiązkowy punkt na trasie każdego odkrywcy lokalnej historii. Samo miasto Proszowice oferuje liczne atrakcje skupione wokół zrewitalizowanego rynku z fontanną i pomnikiem Tadeusza Kościuszki. Nad miastem góruje Kościół pw.

WNMP i św. Jana Chrzciciela z zachowanymi XV-wiecznymi murami w stylu gotyku nadwiślańskiego. Tuż obok znajduje się Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna, mieszcząca się w najstarszym świeckim budynku w mieście oraz najstarszy w Polsce Ogród Biblijny, który wiosną tonie w kolorach kwitnących żonkili, tulipanów i hiacyntów. Rodziny z dziećmi mogą odkrywać sekrety miasta dzięki darmowej aplikacji z questem „Ze Stańczykiem po Proszowicach”, która prowadzi śladami legendarnego królewskiego błazna. Na zwolenników sportu czeka natomiast urokliwy Park Miejski oraz nowoczesny kompleks MOSiR z pływalnią, kortami tenisowymi i skateparkiem.

Biurowo Promocji Urzędu Gminy i Miasta Proszowice. Zdjęcia: Bernacki media

VeloMałopolska bije rekordy popularności

Trasy **VeloMałopolska** biją rekordy popularności wśród rowerzystów. Ich długość to już ponad 700 km, a w nadchodzących latach przekroczy 1000 km. Do Małopolski na rowery przyjeżdżają ludzie z całej Polski

Bogusław Kwiecień

Z wyliczeń Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w Krakowie wynika, że średnio z tras **VeloMałopolska** korzystało w ub. roku ponad 215 tys. rowerzystów miesięcznie. Największą frekwencję zanotowano w sierpniu - w szczycie sezonu turystycznego.

Według danych z 18 liczników na trasach odnotowano w 2025 roku aż 2,5 mln przejazdów. Przy okazji oddania ostatnio 20-kilometrowego odcinka **VeloSkawa** w Podolszu (gmina Zator) marszałek województwa Łukasz Smółka podkreślił, że trasy rowerowe w regio-

nie przyciągają turystów z całego kraju, a Małopolska ma szansę być numerem 1 pod tym względem w kraju.

- Tworzymy sieć tras, która jest bezpieczna i prowadzi przez najpiękniejsze zakątki województwa - powiedział marszałek, zapowiadając dalszy rozwój sieci.

Obecnie sieć obejmuje osiem głównych tras. Są to:

- **Wiślana Trasa Rowerowa**
 - trasy międzynarodowe **EuroVelo 4 i 11**
 - trasy regionalne: **VeloDunajec, VeloRaba, VeloRudawa, VeloPrądnik i właśnie VeloSkawa**
- W dużej części prowadzą po wydzielonych drogach rowerowych, wałach przeciwpow-

odziowych oraz drogach o niewielkim natężeniu ruchu.

Rozwój **VeloMałopolska** stał się impulsem do powstawania kolejnych tras, takich jak **VeloCzorsztyn** czy **VeloPustynia**.

Jak podkreślali w Podolszu przedstawiciele województwa w planach są kolejne odcinki tras, w tym:

- dokumentacja dla odcinka **Ponikiewka - Podolsze (VeloSkawa)**
- rozwój **VeloRaba (Mszana Dolna - Kasinka Mała)**

Równolegle trwają prace nad koncepcją budowy odcinka **VeloSkawa** od **Swinnej Poręby** do **Suchej Beskidzkiej** przebiegającej m.in. wo-

kół **Jeziora Mucharskiego**. Zakończenie tego etapu planowane jest w sierpniu.

Obecnie ponad 80 km tras jest w budowie, a kolejne 40 km w fazie projektowania - wylicza Urząd Marszałkowski.

Dotychczasowy koszt budowy sieci wyniósł ok. 200 mln zł, co według samorządowców można porównać z budową średniej wielkości stadionu piłkarskiego dla 15 tys. widzów.

Integralnym elementem systemu jest także sieć **Miejsc Przyjaznych Rowerzystom (MPR)** obejmująca obecnie 216 certyfikowanych obiektów noclegowych, gastronomicznych i usługowych.

Łukasz Smółka

marszałek Województwa Małopolskiego

VeloMałopolska to projekt, który w ostatnich latach stał się jednym z najważniejszych elementów rozwoju turystyki w regionie. To nie tylko infrastruktura, ale przede wszystkim zaproszenie do aktywnego odkrywania Małopolski. Już teraz cała sieć to 700 kilometrów spójnych, oznakowanych i bezpiecznych tras poprowadzo-

nych po najpiękniejszych zakątkach regionu, docelowo będzie liczyć ponad 1000 kilometrów. Dotychczasowy koszt budowy wyniósł ok. 200 mln zł, to jednak inwestycja, która już teraz się zwraca - nie tylko wzmacnia atrakcyjność regionu, ale także buduje jego markę jako miejsca nowoczesnego, przyjaznego mieszkańcom i otwartego na turystów z całego świata.

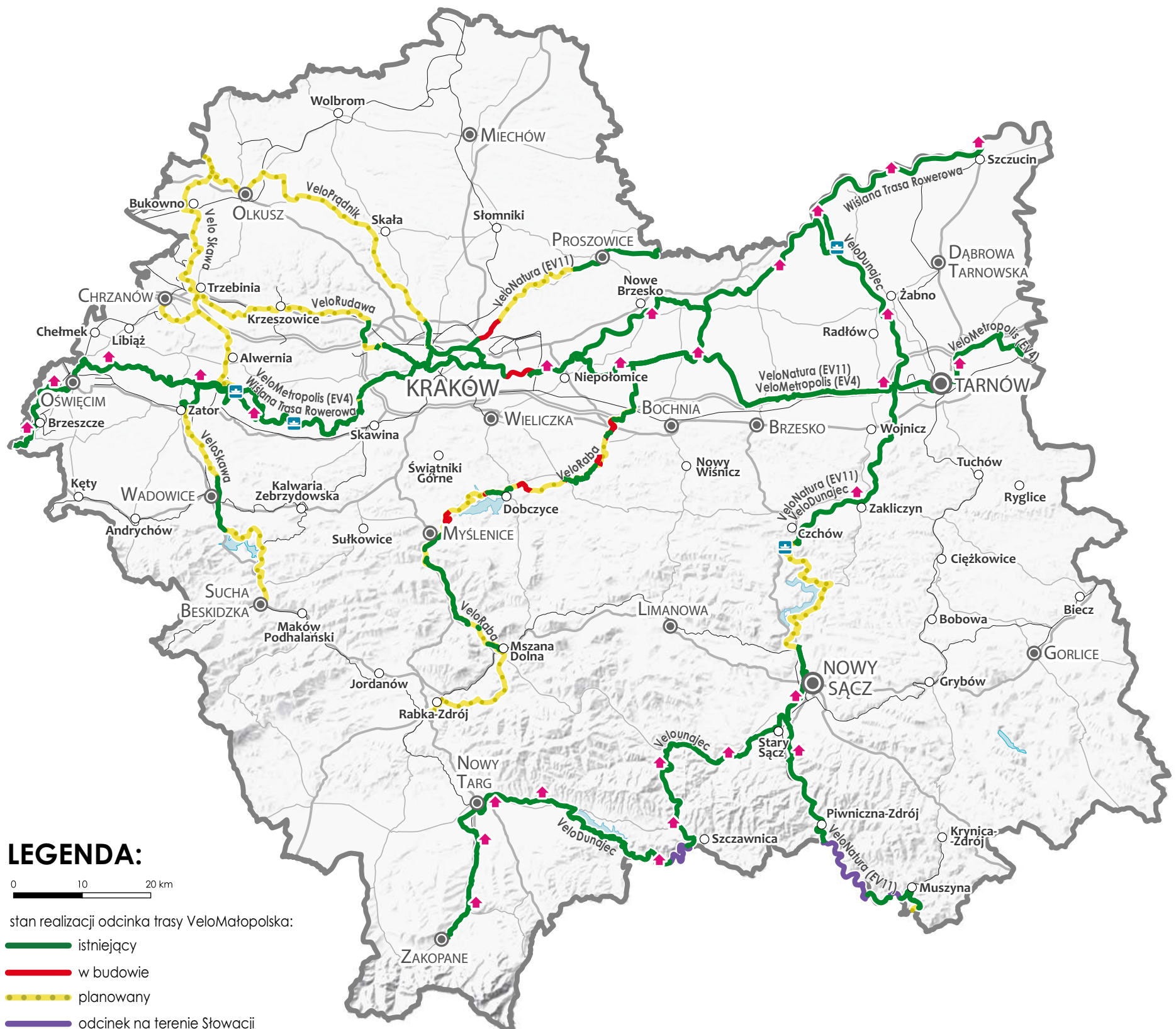

Iwona Gibas

członek Zarządu Województwa Małopolskiego

Dzięki VeloMałopolska tworzymy przestrzeń, w której ruch na świeżym powietrzu łączy się z możliwością poznawania wyjątkowych miejsc, lokalnej kultury i przyrody. Sieć prowadzi przez górskie doliny, zielone wzgórza i lasy ale także historyczne miasta i zabytki, które warto zobaczyć będąc w Małopolsce.

Trasy projektowane są zgodnie z najwyższymi standardami bezpieczeństwa i komfortu - w dużej mierze zostały odseparowane od ruchu samochodowego, mogą korzystać z nich wszyscy, także najmłodsi cykliści i osoby starsze. Popularność tras motywuje nas do rozwijania sieci i budowy kolejnych malowniczych odcinków.

LEGENDA:

0 10 20 km

stan realizacji odcinka trasy VeloMałopolska:

— istniejący

— w budowie

— planowany

— odcinek na terenie Słowacji

▲ MOR - Miejsce Obsługi Rowerzysty

— prom

Wycieczki bez tłumów z historią w tle

Pogoda zachęca do spędzenia miłych chwil na zewnątrz. Gdzie się wybrać, żeby było pięknie, ale bez tłumów? Mamy dla Was podpowiedzi: TOP 7 ładnych miejsc, wartych odwiedzenia. Z historią w tle.

Agnieszka Aulich

Jeśli chcecie przeżyć coś niezwykłego, warto wstąpić choćby do niezbyt odległej od Krakowa Korzkwi.

Korzkiew jest położona niedaleko od Krakowa. Na wzgórzu w zakolu rzeczki wznosi się zamek otoczony XIX-wiecznym zespołem parkowym. Początki zamku w Korzkwi sięgają 2. poł. XIV stulecia. Zamek należał do m.in. do Zborowskich, Jordanów i Wodzickich, a w 1997 r. został kupiony przez krakowskiego architekta Jerzego Donimirskiego. Nie tak dawno będący jeszcze ruiną, korzkiewski zamek został częściowo odbudowany; działa tutaj hotel i restauracja, a rezydencja powoli odzyskuje dawną świetność. Jest gdzie pospacerować, a także robić sobie stylowe zdjęcia.

Zespół opactwa cysterskiego w Szczyrzycu

Mało kto wie, że położony w górzyńskiej kotlinie Beskidu Wyspowego zespół opactwa cysterskiego w Szczyrzycu jest jednym z najstarszych klasztorów w Polsce. Cystersi, znani jako doskonali gospodarze, są tutaj od XIII wieku! Współcześnie można zaopatrzyć się doskonale piwa i miody z klasztornej produkcji. Spacer po okolicy będzie przyjemny dla każdego, niezależnie od wieku i kondycji - niewysokie góry i piękne widoki czekają na odkrycie.

Kamienie Brodzińskiego

Rezerwat przyrody "Kamienie Brodzińskiego" znajduje się na górze Paprotnia. Skały z piaskowca istebniańskiego mają fantazyjne,

bardzo fotogeniczne formy. Nazwa piaskowych skałek pochodzi od nazwiska poety i historyka Kazimierza Brodzińskiego, który w tej okolicy spędził swoje dzieciństwo i odwiedzał to miejsce, szukając natchnienia. Najszybszą trasą jest wejście z parkingu koło restauracji „Gospoda pod Kamieniem”, przy drodze nr 966 (trasa Lipnica Murowana - Muchówka). Niebieski szlak w ciągu 15 minut zaprowadzi nas do malowniczych skał. A parę kilometrów od Kamienia Brodzińskiego w miejscowości Połom Duży można zobaczyć też ogromną skałę Kamień Grzyb. Jest to pewne wyzwania; choć kamień jest spory, znalezienie go wcale nie jest łatwe!

Dwór w Jeżowie

Dwór w Jeżowie znajdzie tylko ten, kto chce. Miejsce może za-

pomniane, ale warte trudu. Ukryte za starymi drzewami, jak dawniej było trudne do zdobycia, tak teraz jest trudne do znalezienia. Jeżów jako wioska już nie istnieje, pozostał za to renesansowy dwór, administracyjnie należący do Wilczysk, wioski położonej pod Bobową. Jeżów to zachowany w doskonałym stanie renesansowy kasztel, czyli dwór obronny, z pierwszej połowy XVI wieku. W środku znajdują się dobrze zachowane historyczne wnętrza, m.in. z renesansowymi freskami i drewnianymi rzeźbieniami. Gospodarzem dworu jest tarnowskie liceum plastyczne, które urządziło tu dom pracy twórczej. Odbývają się w nim ogólnopolskie plenery malarskie, co jest kontynuacją tradycji; Jeżów

malowali m.in. Artur Grottger, Stanisław Wyspiański czy Józef Mehoffer.

Zamek w Dębnie

Zamek w Dębnie dopiero coś. To perła polskiej architektury z czasów późnego gotyku. Do dziś przetrwał w niemal niezmiennym stanie od czasów powstania. Zachowała się pierwotna struktura murów, dawny układ wnętrza oraz duża część efektownego wystroju architektonicznego. Zamek pochodzi z XIV w., i ma własną legendę o pewnej damie, której dramatyczne losy spłotyły się z historią zamczyska. Obiekt znajduje się kilkaset metrów od trasy E4 Brzesko-Tarnów. Aktualnie obiekt jest remontowany, więc oglądać go można tylko z zewnątrz.

Dwór w Dołędze

Dwór w Dołędze to klasyka gatunku „polski dwór szlachecki”. Niewielki majątek uniknął parcelacji po II wojnie światowej, a ostatnia właścicielka przekazała dwór państwu polskiemu. W środku odtworzono wnętrza typowego dworku szlacheckiego z XIX w. Dwór przeżył nie tylko galicyjską rabację, ale był świadkiem wielu ważnych wydarzeń. W okresie okupacji niemieckiej leżący na uboczu dwór był idealnym miejscem dla ruchu oporu. Najciekawszym wojennym epizodem był chyba pobyt w dworze dr. Józefa Retingera, kontrowersyjnej postaci, wokół której historycy snują domysły i hipotezy, a nic nie jest pewne. Postać nietuzinkowa, specjalność: polityka zakulisowa. Jeden z twórców zjednoczonej Europy. Był najstarszym wiekiem cichociemnym (miał wtedy prawie 60 lat!), zrzuconym do kraju. Retinger, po wykonaniu na terenie Polski misji, po pokonaniu wielu przeszkód odleciał do Londynu z ławodwiska Jadowniki Mokre, położonego kilka kilometrów od Dołegi. Było to miejsce lądowań alianckich samolotów w operacji „Most II” i „Most III”, w ramach których alianckie samoloty lądowały w Polsce, zabierając raporty, pocztę oraz fragmenty nowej niemieckiej broni - rakiety V-2.

Kolorowe Zalipie

Nie zapominajmy o naszych pociechach. Kolorowe domy w Zalipiu urzekną nawet małuchy! Z całego świata przyjeżdżają turyści, by obejrzeć malowane w kwiatowe wzory domy. Oprócz zagrody-muzeum, we wsi znajdziemy też sporo innych „kwiatowych domów”, także współczesnych, bowiem tradycja malowania w Zalipiu jest żywa. To nie jest martwy skansen!

Doliną Karpia na jednośladzie

Szlak Doliny Karpia to malownicza trasa rowerowa wiodąca przez najpiękniejsze zakątki w Małopolsce Zachodniej. Jest to pętla o długości 86 km, poprowadzona przez powiaty oświęcimski i wadowicki – tereny, które od wieków słyną z hodowli karpia

Oprac. Magda Smoleń

Za umowny początek szlaku uznaje się Osiek i punkt wypoczynkowy dla rowerzystów w pobliżu zabytkowego kościoła pw. św. Andrzeja. Znajduje się tu również tablica informacyjna, z której można dowiedzieć się sporo ciekawostek na temat Doliny Karpia, Osieka i okolicznych zabytków.

Szlak Doliny Karpia, choć wymagający, jest uroczy. Piękne krajobrazy łączą w sobie fragmenty przyrody o naturalnym charakterze z dominującą na tym obszarze gospodarką rolną i rybacką. Przypomnijmy, że stawy Doliny Karpia należą do jednych z największych kompleksów stawowych w Polsce. Urozmaicona rzeźba terenu, stanowi nie lada wy-

zwanie dla miłośników wycieczek rowerowych.

Proponowana trasa: Osiek - Polanka Wielka - Piotrowice - Łowiczki - Rudze - Grodzisko - Woźniki - Bachowice - Zygodowice - Tłuczania - Nowe Dwory - Marcyporeba - Brzeźnica - Chrzastowice - Łączany - Lipowa - Spytkowice - Miejsce - Smolice - Palczowice - Zator - Podlesie - Przeciszów - Polanka Wielka - Osiek.

Co warto zobaczyć, przejeżdżając Doliną Karpia? Na pewno zabytkowe kościoły - w Osieku, Tłuczani, Marcyporebie, Palczowicach, Graboszytach, Polance Wielkiej i Woźnikach.

Na szczególną uwagę zasługują też: pałace w Osieku, Polance Wielkiej, Zatorze i Paszkówce, dwór w Rudzach, czy zamki w Graboszytach i Spytkowicach.

Szlak rowerowy, choć nieco wymagający, jest pełen uroku

Dolina Karpia to jedno z największych kompleksów stawowych w Polsce

MATERIAŁ INFORMACYJNY GMINY DRWINIA

0011508500

Rekreacyjno-turystyczna gmina Drwinia

Gmina Drwinia słynie z terenów wymarzonych do turystyki rowerowej. Równinny teren, bogactwo Puszczy Niepołomickiej, urokliwe, liczne starorzecza Wisły przyciągają rzesze miłośników jednośladów. W ostatnich latach samorząd zrealizował szereg inwestycji, dzięki którym powstała nowoczesna i bezpieczna sieć ścieżek-pieszorowerowych, uzupełniona o funkcjonalną infrastrukturę.

Rozbudowana sieć tras rowerowych liczy ponad 54 km

Gmina Drwinia oferuje rozbudowaną sieć tras o różnym stopniu trudności, odpowiednich zarówno dla rodzin, jak i bardziej zaawansowanych rowerzystów. Najważniejsze inwestycje obejmują:

- 13 km ścieżek pieszorowerowych i rowerowych wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 964 od granicy z gminą Niepołomice do granicy z gminą Szczurawa. Przy ścieżkach znajdują się Park&Ride w Grobli oraz Bike&Ri-

de w miejscowościach Ispina, Grobla, Świniary, Niedary.

- 8,5 km ścieżek pieszorowerowych i rowerowych wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 965 od miejscowości Gawłówek do ronda w Świniarach. Trasy zostały wyposażone w parkingi, co umożliwi wygodne łączenie różnych środków transportu. W Mikluszowicach powstał Park&Ride, a Bike&Ride jest w Drwini, Dziewinie, Mikluszowicach i Gawłóku.
- Przez teren gminy przebiegają również szlaki o znaczeniu regionalnym: Wiślana Trasa Rowerowa (WTR), VELO RABA, EURO

VELO, Szlak Bursztynowy Greenways, Pierścień Solny „Salina Cracoviensis”

- „Wiślana Trasa Rowerowa” (WTR). Wytyczona została wzdłuż rzeki Wisły. Główną zaletą tej trasy jest usytuowanie na wałach rzeki Wisły i wałach do rzeczy. Na terenie gminy Drwinia, Wiślana Trasa Rowerowa ma swój początek na styku z gminą Niepołomice. Długość trasy rowerowej na terenie gminy wynosi ok. 16,67 km.
- „Szlak Dolnej Drwinki”. Wiedzie on z Uścia Solnego do Puszczy Niepołomickiej i stanowi jedną z pięciu tzw. tras łącznikowych szlaku Salina Cracoviensis, wiodącego po dawnych salinach

wielicko-bocheńskich. Wspomniany łącznikowy szlak rowerowy liczy prawie 16 km i wytyczony jest wzdłuż końcowego biegu Drwinki.

Miejsca Obsługi Rowerzystów - komfort i odpoczynek

Na terenie gminy Drwinia powstały Miejsca Obsługi Rowerzystów (MOR), które zapewniają wygodę i regeneracji podczas podróży:

- MOR w Drwini znajduje się nad malowniczym rozlewiskiem, które można podziwiać z wieży widokowej. Są też ścieżki i alejki spacerowe, plac zabaw, siłownia terenowa, drewniana wiata z tarasem, altana, ławki i stoliki i cała infrastruktura służąca wypoczynkowi na świeżym powietrzu.
- MOR w Mikluszowicach zlokalizowany jest przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym, w sąsiedztwie Puszczy Niepołomickiej oraz parkingów Bike&Ride i Park&Ride.
- MOR w Grobli to miejsce, gdzie również znajdziemy siłownię terenową, plac zabaw, ścieżki i alejki,

parkingi Bike&Ride i Park&Ride, toalety. Dzięki przemyślanym inwestycjom gmina Drwinia staje się coraz ważniejszym punktem na mapie turystyki rowerowej w Małopolsce. Połączenie nowoczesnej infrastruktury, pięknych krajobrazów i dogodnej lokalizacji sprawia, że jest to idealne miejsce zarówno na krótkie wycieczki, jak i dłuższe wyprawy.

Wsiądź na rower i odkryj gminę Drwinia

Gmina Drwinia zachęca do aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu. Od lat inwestujemy w bezpieczeńst-

wo rowerzystów. Dogodne warunki terenowe, malownicze krajobrazy, liczne i bezpieczne trasy rowerowe oraz dostępność miejsc odpoczynku sprzyjają zarówno rekreacji, jak i aktywnemu wypoczynkowi. Zapraszamy do gminy Drwinia.

Nowe atrakcje na Pustyni Błędowskiej. VeloPustynia to unikat!

Pustynia Błędowska to miejsce, które znam od zawsze – mieszkam niedaleko, więc trudno o większy zachwyty. Przez lata kojarzyła mi się głównie z ławkami przy Róży Wiatrów i krótkim spacerem po piachu, ale od kiedy pojawiły się nowe ścieżki, moje podejście zupełnie się zmieniło

FOT. PAWEŁ MOCNY

FOT. PAWEŁ MOCNY

FOT. PAWEŁ MOCNY

PaWEŁ Mocny

W ostatnim czasie nowe ścieżki pieszo-rowerowe na Pustyni Błędowskiej stały się prawdziwym hitem turystycznym. Wybierając się tam na parking można zobaczyć rejestrację z całego kraju.

– Bywam tu od lat i z przyjemnością obserwuję, jak to miejsce się rozwija. Nowa infrastruktura turystyczna ułatwia dostęp i sprawia, że pustynia staje się coraz bardziej przyjazna dla odwiedzających – i dla tych z bliska, i z daleka – mówi pani Agnieszka, mieszkanka powiatu olkuskiego.

– To moja druga wizyta na tej pustyni. Ostatnio byliśmy tu z dziesięć lat temu. Tym razem mieliśmy okazję skorzystać z nowych tras rowerowych i naprawdę zrobiły na nas wrażenie.

Na pewno przyjedziemy tutaj znowu – mówi pan Jan, który przyjechał tu z Wrocławia.

Postanowiłem, że wybiorę się na Pustynię Błędowską w ramach wycieczki rowerowej i sprawdzę, czy rzeczywiście nowe ścieżki są warte polecenia.

Mieszkając w okolicy, Pustynię Błędowską zna się „od zawsze”. To miejsce, które widziało się dziesiątki a może nawet setki razy – podczas niedzielnych wypadów, czy po prostu z nudów. Niby wyjątkowa – bo gdzie indziej w Polsce znajdziesz pustynię? – ale dla mnie zapewne jak dla wielu mieszkańców powiatu przez lata była raczej tłem niż celem. Przyjeżdżasz, siadasz na ławce przy Róży Wiatrów, patrzysz chwilę na piasek, może cykniesz zdjęcie i wracasz do domu. Przez

długi czas nie znajdowałem żadnego powodu potrzeby zaglądać tam częściej, niż raz na kilka lat.

Sytuacja zmieniła się około trzy lata temu, kiedy wybudowano tam betonowe ścieżki. Na początku traktowałem je jak ciekawostkę. Wziąłem deskorolkę, przetestowałem i ku zaskoczeniu, było naprawdę niezłe. Potem zacząłem tam wpadać częściej, ale na spacer. Nagle to miejsce, które znałem od dziecka, zyskało coś nowego. Stało się dobrą opcją na szybki, krótki wypad bez większego planowania. Bez wielkiego „wow”, ale przyjemnie.

Prawdziwym gamechangerem okazała się być dopiero VeloPustynia – czyli sieć ścieżek rowerowych, które pojawiły się stosunkowo niedawno. Beton, szuter, drewniane pomosty,

a wszystko to wśród widoków, które potrafią zaskoczyć.

Co najlepsze – na trasie nie ma tłoku. Serio. Ludzie gromadzą się głównie w okolicy Róży Wiatrów i przy stawach w Kluczach. Cała reszta jest zadziwiająco spokojna. Można jechać, biec czy iść w swoim tempie, bez slalomu między pieszymi czy rowerzystami z głośnikiem bluetooth przy kierownicy.

Dodatkowy plus? Trasy są zróżnicowane. Można zrobić pętlę po punktach widokowych, a jak komuś mało, to są ścieżki prowadzące dalej, na przykład na Zamek Rabsztyn, nad Zalew Wolbromski czy w kierunku Bukowna.

VeloPustynia już teraz cieszy się ogromnym uznaniem turystów oraz miłośników aktywnego spędzania

czasu. Byłoby jednak zbyt kolorowo gdyby nie miała ona swoich przeciwników. Wśród części internautów krąży zarzut, że pustynia została „zabetonowana”. Rozumiem skąd to się bierze – zdjęcia ścieżek wycięte z kontekstu mogą wyglądać jak jakiś absurdalny projekt, ale na miejscu... zupełnie nie ma takiego wrażenia. Ścieżki są przemyślane, prowadzą wzdłuż lasów, a nie przez środek piasku. Wystarczy zejść kilka kroków w głąb pustyni i beton znika z oczu. To raczej dyskretna infrastruktura, która pozwala lepiej korzystać z tego, co i tak było tu zawsze.

Uwaga! Ścieżki zostały udostępnione do użytkowania, ale cała wielka inwestycja gminy Klucze wciąż jest prowadzona. Stąd czasami na trasie można natknąć się na jakies drobne prace.

FOT. PAWEŁ MOCNY

Pustynia Błędowska, nazywana „Polską Saharą” jest unikatowym miejscem występowania piasków wydmych

GMINA KRZESZOWICE ZAPRASZA!

Krzeszowicka ziemia to prawdziwy raj dla miłośników kultury i historii, pięknej przyrody oraz amatorów aktywnego wypoczynku. Znaczna część gminy leży na terenie Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych - znajdują się tu trzy parki krajobrazowe i trzy rezerваты przyrody. Pokrywa ją gęsta sieć szlaków turystycznych: pieszych, rowerowych, dydaktycznych i spacerowych.

Tężnia solankowa w Krzeszowicach

Gmina Krzeszowice położona jest w województwie małopolskim, w powiecie krakowskim. Odległość od centrum Krakowa do Krzeszowic to zaledwie 25 km, od centrum Katowic 50 km. Gmina za muje powierzchnię 139,04 km² i liczy 32 tysiące mieszkańców. Krzeszowice położone są w południowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.

Charakterystyczną cechą tych terenów są liczne złoża porfiru, diabazu oraz dolomitów, stąd obecność kilku kopalń kamienia. Na terenie miasta znajdują się również ujęcia wód leczniczych: siarczkowych, siar-

czanowych i krzemowych. Krzeszowice mają wieloletnie tradycje lecznicze związane z funkcjonowaniem ośrodka balneologicznego, który rozpoczął swoją działalność już w II poł. XVIII wieku, a obecnie, po gruntownej rozbudowie, stał się Małopolskim Szpitalem Rehabilitacyjnym. W mieście działa tężnia solankowa, a na ukończeniu jest park wodny.

Gmina poszczycić się może licznymi obiektami zabytkowymi oraz atrakcjami turystycznymi, wśród których wyróżniają się: zamek Tenczyn w Rudnie; klasztor karmelitów bosych (XVII w.) w Czernej z ośrodkiem pielgrzymkowym, ki-

nem i muzeum; drewniany XVI-wieczny kościół w Paczółtowicach; zabudowa uzdrowiskowa Krzeszowic i kościół św. Marcina z Tours w Krzeszowicach.

U nas znajdują coś dla siebie miłośnicy kultury i historii, entuzjaści piękna przyrody, a przede wszystkim amatorzy aktywnego wypoczynku. W okolicach Krzeszowic spotkać można wielu rowerzystów, turystów pieszych i amatorów geologii, podziwiających urokliwe dolinki jurajskie, pokryte pięknymi lasami wzgórz. Ofertę wypoczynku i rekreacji wzbogacają miejsca czerpiące z tradycji, historii i walorów naturalnych terenu: Muzeum Agatów w Rudnie, Pstrągarnia Różin w Dubiu, pola lawendowe w Filipowicach, gospodarstwa agroturystyczne i lokalne przetwórcze spożywcze.

Ciekawą propozycją dla gości i mieszkańców jest Dolina Pstrąga w Dubiu z rezerwatem Dolina Racławki. W miejscowości Paczółtowice znajduje się pole golfowe klasy mistrzowskiej Krakow Valley Golf & Country Club.

Zachęcamy do wpisania Gminy Krzeszowice w plany turystycznych wędrowek na

Zamek Tenczyn w Rudnie

najbliższe miesiące, szczególnie zapraszając majowe wydarzenia:

- **2 maja, godz. 16.00** – koncert „Od klasyki do kina” w wykonaniu Orkiestry Dętej Skala Pasji przy tężni solankowej w Krzeszowicach

- **17 maja, godz. 10.00** – Piknik Strażacki na Rynku w Krzeszowicach – angażujące całe rodziny spotkanie ze strażakami – ochotnikami, prezentacja wozów i sprzętu strażackiego

- **23 - 24 maja** – „Majowe Dni Krzeszowic”

sobota - gwiazdą imprezy będzie ROXIE – jedna z najpopularniejszych wokalistek na polskiej scenie muzycznej

niedziela - Majówka Hrabiny Zofii, która szczyty się prestiżowym tytułem Wiozycielki Małopolski.

W programie m.in.: Śniadanie na Trawie w parku – z muzyką na żywo oraz degustacją tradycyjnych potraw; polonez tańczony w samo południe na Rynku; koncerty muzyczne

- gwiazdą jest LIBER. O 20.30 na Rynku w Krzeszowicach rozpocznie się plenerowy spektakl teatralno-musicalowy „**Skrzypek na Rynku**” według

Klasztor w Czernej

Kościół św. Marcina z Tours w Krzeszowicach

scenariusza i w reżyserii Michała Znanięckiego, pod kierownictwem muzycznym Michała Jańczyka.

Majówka Hrabiny Zofii

Brama Zwierzyniecka w Tenczynku

Śniadanie na trawie

Pola lawendowe Filipowice

Zapraszamy na strony www.krzeszowice.pl, www.ckiskrzeszowice.pl,
Urząd Miejski w Krzeszowicach, tel. 12 252 08 00, sekretariat@um.krzeszowice.pl

FOT. TOMASZ BOCHENEK

FOT. TOMASZ BOCHENEK

FOT. TOMASZ BOCHENEK

Najpiękniejsza ścieżka rowerowa w Krakowie

Tu mostek, tam mostek, jedna wielka strefa relaksu. Zobaczcie trasę nad Rudawą

Tomasz Bochenek

Ścieżka rowerowa wzdłuż Rudawy. Sześć kilometrów w uroczej części Krakowa, wśród zieleni, z malowniczymi widokami - na Las Wolski czy Sikornik. A to wszystko tak blisko centrum miasta! Ścieżka szczególnie przypadnie do gustu rodzinom szukającym pomysłu na spokojną wycieczkę. Jazda rowerem przy rzece zawsze ma urok, tu-

taj wzbogacany przejazdami/przejściami przez mostki, wszystko to z dala od ruchu samochodowego.

Rudawa płynie przez zachodnią część Krakowa, w sąsiedztwie Błoń, Woli Justowskiej, w pobliżu Młynówki Królewskiej, niedaleko Lasu Wolskiego i Sikornika. Nie ma tu blokowisk (choć apartamentowców w niskiej zabudowie coraz więcej), jest dużo zieleni. To piękne tereny i tradycyjne miejsce rekreacyjne krakowian.

Wały Rudawy były wydeptywane przez spacerowiczów, jeździli po nich rowerzyści, aż w 2023 roku stworzono tu ciąg pieszo-rowerowy z betonową nawierzchnią. Ścieżka znajduje się tylko częściowo na koronie wałów. Są też fragmenty, kiedy prowadzi rowerzystów terenem znajdującym się między Rudawą a wałami. W ten sposób zgrabnie przejeżdżamy pod mostami dla samochodów.

Bezkolizyjna część ścieżki - kierując się na zachód - rozpoczyna się tuż za Błoniami, w miejscu, gdy Rudawę przecina ulica Piastowska. Po przejechaniu 300 metrów czeka na nas pierwsza przeprawa - przez mostek na ul. Korzeniowskiego. Budując ścieżkę, wykonano to utwardzone zjazdy/podjazdy po obu stronach rzeki.

Na przeciwną stronę rzeki wrócimy ok. 4 km dalej w Mydlnikach. Wcześniej możemy zahaczyć np.

o miejsce rekreacyjne, z ławami i huśtawkami, w okolicy ul. Nad Zalewem. Nowa ścieżka poprowadzi nas do ul. Dolińskiego, stamtąd po chwili znajdziemy się przy ul. Balickiej.

Nowa krakowska ścieżka tu się kończy. I jeśli uznamy, że to nasz punkt docelowy, wcale nie musimy wracać tą samą trasą. Powrót - w kierunku osiedla Widok - też może odbyć się przyjemną trasą, w pobliżu Młynówki Królewskiej.

Czy warto odwiedzić VeloPrzemsza?

Paweł Mocny

Powiat olkuski nie słynie ze swoich ścieżek rowerowych i nic dziwnego. Region nigdy nie doczekał się budowy wyjątkowych tras, które w jakimkolwiek stopniu mogłyby konkurować na przykład z VeloŁączany czy Żelaznym Szlakiem Rowerowym. Wyjątkiem w tej kwestii jest VeloPustynia (piszemy o niej na str. 14).

Niewiele osób - nawet mieszkańców powiatu - wie jednak, że w powiecie oluskim jest jeszcze jedna trasa „spod znaku Velo”. To przebiegająca przez gminy Klucze i Wolbrom VeloPrzemsza. Trasa ma swój początek przy rzece Białej i stamtąd prowadzi prosto w kierunku jednej z najpopularniejszych atrakcji naszego regionu - Róży Wiatrów. Dalej szlak wiedzie krótkim fragmentem przez pustynne piaski do Klucza, a potem ucieka w stronę między innymi Łęgu Kolbarskiego, Zalesia Golczowskiego i Zarzeczca, by ostatecznie dobić do celu nad Zalewem Wolbromskim.

W sumie to około 31 kilometrów jazdy w jedną stronę. Co ważne dla osób, które nie mają kondycji - suma podjazdów na całym odcinku to zaledwie 150 metrów. To niemal płaska trasa, więc na VeloPrzemsza śmiało można zabrać znajomych, którzy rower wyciągają z piwnicy raz w roku.

To, co w VeloPrzemsza spodobało mi się najbardziej, to odseparowanie od ruchu samochodowego. Większość trasy wiję się lasami, więc ci, którzy nie lubią dzielić drogi z samochodami z pewnością będą zadowoleni.

Jeśli zastanawiacie się, jaki rower wybrać, to: MTB, gravel czy rower crossowy będą tu idealne. A co z szosówką? Cóż, można spróbować, ale trzeba liczyć się z tym, że całej trasy w ten sposób nie pokonacie.

Czy warto się wybrać? Odpowiedź nie jest jednoznaczna: tak, ale z pewnym „ale”.

Sama Pustynia Błędowska na początku i Zalew Wolbromski na końcu to punkty obowiązkowe - są po prostu ładne i mają swój unikalny klimat. Jednak szczerze: odcinek pomiędzy nimi, choć bardzo przyjemny, nie oferuje widoków, których nie znaleźlibyście na innych ścieżkach w Małopolsce czy na Śląsku. To solidna, bezpieczna i bardzo zielona trasa, ale brakuje jej momentami tego spektakularnego efektu „wow”, który towarzyszy choćby przy pustyni.

Jeśli planujecie wycieczkę VeloPrzemsza, niekoniecznie musicie trzymać się sztywno tylko jednej nitki. Warto nieco zmodyfikować trasę i zboczyć na słynne drewniane pomosty „wchodzące w skład” VeloPustynia.

ZDJĘCIA: PAWEŁ MOCNY

TRZEBINIA – KIERUNEK AKTYWNY WYPOCZYNEK!

Trzebinia położona jest u wrót Jury Krakowsko-Częstochowskiej, na granicy regionu krakowskiego i śląskiego. Gmina otoczona rozległymi lasami jest niezwykle bogata przyrodniczo i oferuje wiele tras turystycznych, które można pokonać pieszo, na rowerze lub nawet konno! Każdy znajdzie tu coś dla siebie.

OŚRODEK REKREACYJNY „BALATON”

„Zielone Perły Trzebini” to trzy szlaki liczące 10 lub 15 km.

- Pierwszy z nich – **Pieszy szlak pomarańczowy** – rozpoczyna się przy **Zespole Pałacowo-Parkowym w Młoszowej**. Trasa zaczyna się przy pałacu w Młoszowej. Prowadzi obok parku z pomnikami przyrody na Górę Bartoską. Dalej szlak biegnie do rezerwatu Ostra Góra. Kolejny odcinek prowadzi przez Psary i Karniowice, gdzie wewnątrz lasu znajdują się unikatowe odkrywyki geologiczne (martwica karniowicka). Na końcu trasa wraca do Młoszowej obok nowoczesnego cmentarza w formie kurhanu.
- **Niebieski szlak** rozpoczyna się na południowym brzegu **Zalewu Chechło**, stanowiącego największy zbiornik wodny na terenie gminy. Dalej biegnie przez las, a po jego pokonaniu trasa kieruje się w stronę Skalki Triasowej – unikatowej formacji geologicznej z widokiem na okolicę. Następnie prowadzi w kierunku w leśną drogę biegnącą równoległe do rzeki. W pobliżu Czyżówki szlak skręca w prawo i wychodzi z lasu obok mostku nad Kozim Brodem. Mniej więcej w połowie jej długości trasa skręca w lewo i przez piaszczyste wzniesienia podąża w kierunku wzgórza Cisowa i znajdujących się opodal ciekawych formacji, zwanych **Cisowymi Skalami**. Dalej trasa prowadzi wąską ścieżką wzdłuż meandrowej rzeki aż do pozostałości starej tamy na Kozim Brodzie. Z tego miejsca szlak podchodzi nieco w górę piaszczystym zboczem i odbija w kierunku wschodnim. Po przekroczeniu ulicy Kasztanowej trasa prowadzi leśną drogą na skraju zabudowań do miejsca męczeńskiej śmierci ks. Michała Rapacza, kończąc się przy **Sanktuarium Matki Bożej w Płokach**, otoczonego pięknymi drzewami, funkcjonującymi jako żywe pomniki przyrody.
- **Zielony szlak** rozpoczyna się przy Domu Kultury w Myślachowicach i prowadzi w stronę doliny rzeki Kozim Bród, gdzie skręca w kierunku północno-zachodnim w leśną drogę biegnącą równoległe do rzeki. W pobliżu Czyżówki szlak skręca w prawo i wychodzi z lasu obok mostku nad Kozim Brodem. Mniej więcej w połowie jej długości trasa skręca w lewo i przez piaszczyste wzniesienia podąża w kierunku wzgórza Cisowa i znajdujących się opodal ciekawych formacji, zwanych **Cisowymi Skalami**. Dalej trasa prowadzi wąską ścieżką wzdłuż meandrowej rzeki aż do pozostałości starej tamy na Kozim Brodzie. Z tego miejsca szlak podchodzi nieco w górę piaszczystym zboczem i odbija w kierunku wschodnim. Po przekroczeniu ulicy Kasztanowej trasa prowadzi leśną drogą na skraju zabudowań do miejsca męczeńskiej śmierci ks. Michała Rapacza, kończąc się przy **Sanktuarium Matki Bożej w Płokach**, otoczonego pięknymi drzewami, funkcjonującymi jako żywe pomniki przyrody.

Dla osób zainteresowanych krótszymi trasami stworzono szereg szlaków, m.in.:

- Szlaki niebieski i zielony z Lgoty do Płok (do 4 km)
- Szlak niebieski z Trzebini do Filipowic (jeden z nieco dłuższych – 11,8 km)
- Szlak czarny z Młoszowej do Puszczy Dulowskiej (2,8 km)
- Szlak pomarańczowy z Płok do Żurady (5,4 km – w tym 3,2 km przebiegające na terenie Gminy Trzebinia)

Najdłuższy w ofercie Trzebini – czerwony szlak – ma długość około 49 km i przebiega nieopodal wszystkich

akwenów gminy, a także m.in. obok sanktuarium NMP Patronki Polskich Rodzin Robotniczych w Płokach.

Ponadto Trzebinia aktywnie promuje turystykę rowerową i znajduje się w systemie Rowerowych Szlaków Małopolski Zachodniej. Dzięki swojemu położeniu stanowi ważny punkt na trasach łączących atrakcje turystyczne, przyrodnicze i rekreacyjne regionu:

- **Czerwony Szlak Ziemi Chrzanowskiej** – pokazuje przyrodę i zabytki regionu, także Trzebini. Po drodze można odpocząć nad kąpieliskiem Balaton i znaleźć Dwór Zieleniewskich i pałac w Zespole Pałacowo-parkowym w Młoszowej, po uzgodnieniu z właścicielem, którym jest AGH w Krakowie. Trasa biegnie też obok Puszczy Dulowskiej, a dalej prowadzi nad Zalew Chechło i na południe.
- **Zielony szlak do Serca Puszczy Dulowskiej** – na odcinku przy wschodniej granicy Trzebini szlak biegnie przez cenne tereny przyrodnicze, m.in. obok Jary Dulowskiej z unikatową martwicą karniowicką oraz przez Puszcze Dulowską, gdzie spotyka się rzadkie w regionie łośie.

Odwiedzając Trzebinię, warto zatrzymać się w miejscach, które tworzą niepowtarzalny charakter miasta i regionu, takich jak:

BALATON

Malowniczy zbiornik wodny w centrum Trzebini, powstały w dawnym kamieniołomie wapienia, nazwany potocznie „Balatonem”, latem służy jako popularne miejsce kąpielowe i rekreacyjne. Ośrodek zachęca plażą, sprzętem wodnym, punktami gastronomicznymi i innymi atrakcjami, takimi jak poprowadzona nad akwenem **tyrolka** czy **skafka wspinaczkowa**. To idealna wizytówka miasta, podkreślająca równowagę między potrzebą kontaktu z naturą i aktywnością w bezpiecznych i dobrze zorganizowanych warunkach. Miejsce to jest określane „sercem Trzebini” nie tylko ze względu na wyjątkowe znaczenie dla mieszkańców, lecz także dlatego, że widziany z góry kształt linii brzegowej ma właśnie kształt serca.

CHECHŁO

Cieszący się popularnością Zalew Chechło po rozbudowie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej stał się nowym miejscem spotkań i aktywności – malownicze położenie wśród lasów, bliskość wody i natury oraz **doskonale zaplecze** pozwalają na miłe spędzenie czasu, uprawianie **sportów wodnych** lub organizację imprez plenerowych. Urządzono tu również plac zabaw dla dzieci, boiska do siatki plażowej, ścieżki dla pieszych, platformy widokowe, tężnię solankową, miejsca do **biwakowania** oraz kilka dużych parkingów dla samochodów. Swoją siedzibę ma też tutaj od-

TRZEBIŃSKI PARK ROZRYWKI

noszący sukcesy **Miejski Klub Sportów Wodnych „Trzebinia”**. Ponadto Zalew Chechło przyciąga nie tylko miłośników sportów wodnych, lecz także biegaczy, dla których co roku organizowana jest w tym miejscu popularna **impreza biegowa „Chechło Run”**.

DWÓR ZIELENIEWSKICH

Ostatnimi właścicielami miasta, majątku i dworu byli pochodzący z Borysławia Paulina i Marian Zieleniewscy, których nazwisko do dnia dzisiejszego pozostało w jego nazwie. Zakupili oni dobra trzebińskie w 1920 r. i **na zawsze zmienili oblicze miasta**, inwestując część terenów dworskich pod zakłady przemysłowe i kopalnie. Obecnie Dwór jest własnością Gminy Trzebinia. Organizowane są tu liczne **koncerty, wystawy i spotkania** z inspirującymi ludźmi, a latem w zabytkowym parku odbywają się seanse **kina plenerowego**. Obiekt oferuje **pokoje gościnne** o wysokim standardzie, a w stylowych piwnicach znajdują się restauracja i kawiarnia.

MANUFATURA Trzebinia

Nowoczesny, wielofunkcyjny budynek w centrum jest **miejscem spotkań, promowania aktywności**, rozwijania twórczości i zainteresowań osób w różnym wieku. Na parterze znajduje się przestrzeń dla organizacji wystaw i wydarzeń artystycznych, sala warsztatowa, szatnia oraz rozległa strefa spotkań i relaksu. Funkcjonuje tu również **kawiarnia**. Na wyższej kondygnacji znajdują się wypożyczalnie książek i multimedialnych oraz czytelnia dla dzieci i dorosłych, prowadzone przez **Miejską Bibliotekę Publiczną** im. Adama Asnyka w Trzebini. Na najwyższym poziomie mieszczą się sale konferencyjne (w których m.in. odbywają się sesje Rady Miasta) oraz pomieszczenia biurowe. Obok budynku powstał obsadzony zielenią plac, urozmaicony geometrycznymi formami z kamieni, gdzie można usiąść, porozmawiać, skorzystać z drewnianych leżaków, a także aktywnie spędzić

MANUFATURA TRZEBINIA

czas, m.in. podczas cotygodniowych sobotnich biegów grupy „Zacytani Zabiegani”, rozpoczynających się przed budynkiem Manufaktury.

TRZEBIŃSKI PARK ROZRYWKI – MIEJSCE SPOTKAŃ I ZABAWY

Dla zainteresowanych aktywnością w atmosferze dobrej zabawy w Myślachowicach zorganizowano Trzebiński Park Rozrywki z salą **do jazdy na wrotkach i rolkach**, gdzie odbywają się też **koncerty i dyskoteki**. Na miejscu działają również wypożyczalnia wrotek, sklep ze sprzętem sportowym, **kawiarnia** i popularna wśród najmłodszych **sala zabaw ruchowych** z kulkami, zjeżdżalnią, ścianką wspinaczkową i klockami gigant. W ofercie specjalnej są np. imprezy urodzinowe. Działający w tym samym budynku Dom Kultury prowadzi Ambasadę Kreatywności i oferuje zajęcia w kołach zainteresowań i **warsztaty twórcze**, w tym popularne zajęcia w pracowni ceramicznej i makramy.

PUSZCZA DULOWSKA

Ten piękny kompleks leśny, położony pomiędzy Trzebiną a Rudnem, obejmuje obszar ok. 20 km² i stanowi część **Jurajskiego Parku Krajobrazowego**. Jest to idealne miejsce na spacer, nordic walking czy przejażdżki rowerowe. Część północna Puszczy jest piaszczysta i sucha, a część południowa podmokła, z gęstą siecią cieków wodnych tworzących **obszar źródłowy rzeki Chechło**. Poprzez bytowanie bobrów powstały tu rozległe tereny bagienne (ok. 20 ha). Przez teren Puszczy przechodzi też kilka szlaków turystycznych, a promocji jej walorów krajobrazowych i rekreacyjnych służy m.in. organizowany co roku **Rekreacyjny Rajd Rowerowy Kryspinów-Trzebinia**.

Propozycje wycieczek oraz zaproszenia na ciekawe wydarzenia kulturalne i sportowe dostępne są na stronie trzebinia.pl.

PUSZCZA DULOWSKA

VeloPrądnik z atrakcjami Jury?

Samorządowcy wracają do rozmów o trasie rowerowej od Krakowa przez doliny i zamki do Ojcowskiego Parku Narodowego. VeloPrądnik mógłby konkurować z tymi najpiękniejszymi w Małopolsce

Barbara Ciryt

Wraca temat budowy drogi rowerowej VeloPrądnik. Samorządowcy spod Krakowa z gminy Zielonki i Wielka Wieś wznawiają rozmowy o budowie trasy.

Rowerowe plany sprzed wielu lat

VeloPrądnik to trasa rowerowa planowana już kilkanaście lat temu na długości ok. 57 km. Miała łączyć Kraków z rejonem Jury Krakowsko-Częstochowskiej, być bezpiecznym ciągiem rowerowym, który ułatwiłby miłośnikom dwóch kółek dojazd do Ojcowskiego Parku Narodowego. W województwie małopolskim szlak planowano jako rekreacyjny o niskim stopniu trudności z minimalnymi pochyleńkami, dzięki czemu byłby atrakcją dla całych rodzin. Dawniej rozmowy utknęły ze względu na przebieg przez Ojcowski Park Narodowy i nieporozumienia, które powstały. Sprawa szlaku została wstrzymana na lata.

Obecnie rozmowy są wznawiane. Temat poruszyli wójtowie gmin Wielka Wieś Krzysztof Wołos i Zielonki Mirosław Golanko. Jak się okazuje nie tylko samorządowcy chcą wrócić do rozmów z marszałkiem Małopolski Łukaszem Smółką oraz Katarzyną Węgrzyn-Madeją, dyrektorką

FOT. BARBARA CIRYT

Zarządu Dróg Wojewódzkich. Potrzebę budowy rowerowego połączenia Krakowa z Ojcowskim Parkiem Narodowym zgłasza także grupa społeczników ze Skały, miłośników jazdy na rowerach.

- Budowa tej trasy utknęła przed laty z braku porozumienia z ojcowskim parkiem. Uważam, że obecnie po wybudowaniu północnej obwodnicy Krakowa oraz powstaniu już częściowo trasy wólbromskiej mamy nowe możliwości poprowadzenia ścieżki rowerowej do Ojcowa. Tym bardziej, że wzdłuż nowych dróg trasy rowerowe powstały. Dla-

tego do Ojcowa można poprowadzić trasę nie tylko po śladzie planowanym przed laty, ale także spróbować wskazać jej nowe warianty - mówi Mirosław Golanko, wójt gminy Zielonki.

Będą rozmowy

O tych nowych pomysłach, koncepcjach wójtowie chcą rozmawiać z przedstawicielami samorządu wojewódzkiego.

Jak się okazuje w budżecie województwa budowa tej ścieżki nie jest ujęta, jednak władze podkrakowskich gmin mają nadzieję na wznowienie

nie tylko rozmów, ale i analizy alternatywnych koncepcji i projektowania drogi.

- Niekoniecznie musimy się trzymać tych starych przebiegów trasy - możemy rozmawiać o kilku miejscach wylotu w Krakowa, poprowadzić te ścieżki takim leżem rozpoczynając je w kilku miejscach i zmierzając do doliny Prądnika - mówi wójt Golanko.

Wójtowie wskazują, że obecne rozwiązania komunikacyjne dają już szansę na prowadzenie ścieżek dla rowerzystów z kilku stron Krakowa.

- Zarówno w Zielonkach powstały już fragmenty tras rowerowych przy nowych inwestycjach drogowych, jak i w naszej gminie są połączenia rowerowych szlaki prowadzących od północnej obwodnicy. Bez większych komplikacji można te ścieżki prowadzić do Giebułtowa i Prądnika Korzkiewskiego, a dalej już małowniczymi terenami, doliną wzdłuż rzeki. Jesteśmy gotowi rozmawiać, szukać nowych sposobów na realizację tego zadania - mówi Krzysztof Wołos, wójt gminy Wielka Wieś.

Konieczne uzupełnienie szlaków Velo Małopolska

Samorządowcy umawiają się na rozmowy o powrocie do budowy ścieżki.

Może do nich dojść już w maju. Wójt Zielonek podkreśla, że rozmowami i budową trasy będą z pewnością zainteresowani także szefowie gmin Skała i Sułszowa.

Temat był też sygnalizowany przez podkrakowskich samorządowców w Wodach Polskich i w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego.

Każdy z rozmówców przyznaje, że trasa rowerowa Kraków - Ojcowski Park Narodowy powinna być czymś naturalnym, oczywistym. Ma szansę przebiegać pięknymi terenami nad rzeką w otulinie parku oraz po obszarach samego Ojcowskiego Parku Narodowego.

W Małopolsce wciąż powstają szlaki rowerowe, Ścieżek tych wybudowano już sporo. Oferta jest bardzo zróżnicowana. Zachwycające są trasy VeloDunajec, VeloCzorsztyn, powstające nowo oddane odcinki np. VeloSkawa. Do głównego systemu ścieżek VeloMałopolska są cyklicznie dołączane krótkie, lokalne trasy przez małownicze tereny regionu. Wszystkie te trasy przyciągają setki turystów każdego dnia. Jednak wciąż brakuje takiego połączenia Krakowa z Ojcowem. Ta planowana dolina Prądnika mogłaby konkurować z najpiękniejszymi.

Słynna Krynica-Zdrój w czasach PRL

Mamy unikatowe zdjęcia z tamtego okresu. Tak wyglądało życie i odpoczynek w uzdrowisku kilkadziesiąt lat temu

ZDJĘCIA: ARCHIWUM DZIENNIKA POLSKIEGO

Joanna Mrozek

Krynica-Zdrój w czasach PRL była popularnym miejscem wypoczynku i kuracji, zwłaszcza wśród mieszkańców z innych części Polski. Bogata historia, naturalne źródła leczniczej wody i wiele domów wczasowych i sanatoriów sprawiło, że miasteczko pod Górą Parkową stało się niezwykle popularnym w czasach powojennych miejscem. Zobacz nigdy wcześniej niepublikowane zdjęcia, które pochodzą z ar-

chiwum „Dziennika Polskiego”.

Po I wojnie światowej uzdrowisko przejęły władze polskie. Odrestaurowano wtedy część obiektów i wybudowano wiele nowych np. Nowe Łazienki Mineralne, pensjonat Lwigród, Nowy Dom Zdrojowy. Zbudowano też schronisko na Jaworzynie Krynickiej i kolejkę na Górę Parkową, stadion zimowy oraz tor saneczkowy. Krynica-Zdrój stała się również ośrodkiem sportów zimowych, odbyły się

tu m.in. Mistrzostwa Europy w saneczkarstwie i Mistrzostwa Świata w hokeju na lodzie. W 1919 roku na wczasy lub leczenie przybyło do Krynicy 10 tysięcy osób, a w 1938 roku liczba ta wzrosła do 40 tysięcy rocznie.

Po wojnie nastąpiła rozbudowa kurortu, powstały nowe sanatoria branżowe, efektowny zakład przyrodolecniczy, Pijalnia Główna z salą koncertową, korty tenisowe, boiska. Krynica-Zdrój stała się największym kurortem w zespole

uzdrowisk krynicko-popradzkich.

Aby jechać na wczasy nie wystarczyło zarezerwować noclegu i go opłacić. Konieczne było skierowanie, które można było uzyskać z Funduszu Wczasów Pracowniczych. Użytkowało się je między innymi w zależności od przynależności partyjnej, oceny danego zakładu pracy czy braku historii „opozycyjnej”.

- Po wojnie fundusz przejął w Krynicy wszystkie objekty, gdzie ludzie mieli powyżej sied-

miu pokoi. Obiekty były upaństwowiane - opowiada Wiesław Piprek, przewodnik Ziemi Sądeckiej.

W tym czasie w Krynicy przybywało atrakcji, przyjeżdżali tu starsi i młodszy, także dzieci. W rodzinnych albumach nie brakowało pamiątkowych fotografii z psami, kucykiem czy białym misiem. Kuracjusze zażywali kąpeli słonecznych, borowinowych, korzystali ze świeżego górskiego powietrza i pili wodę w pijalniach. Na ulicach było mnóstwo kuracjuszy.

Wiele relikwów z czasów komunistycznych do dziś znajduje się w Krynicy. To większość obiektów sanatoryjnych, domów wczasowych, które były budowane w latach 50, 60, 70 do nawet 80.

- Myśmy mieli tak naprawdę 10 tys. miejsc noclegowych tylko i wyłącznie w obiektach właśnie i w domach wczasowych, które były punktami wypadowymi dla pracowników dużych zakładów. To m.in. Leśnik Drzewiarz - postawili go sobie leśnicy, sanatorium milicyjne Continental, albo Energetyk dla związków zawodowych, z różnych spółek energetycznych państwowych. Mielec dla zakładów z Mielca, Świdnika, pocztowy budynek Hajduczek - wymienia Daniel Lisak z Krynickiej Organizacji Turystycznej.

Każda duża spółka państwowa stawiała sobie za szczyt honoru postawienia budynku swojego, gdzie mogłaby wysłać swoich gości, swoich pracowników, w ramach nagrody lub na podleczenie. Na te miejsca, które były niewykorzystane przez ich pracowników zakłady podpisywały umowę z Ministerstwem Zdrowia.

- Do upadku komuny tak naprawdę można powiedzieć, że 95 proc. bazy noclegowej to były budynki domów wczasowych spółek państwowych - dodaje Lisak.

Skala Rękawica, jeden z symboli Ojcowskiego Parku Narodowego

Góry blisko Krakowa. 10 propozycji na rodzinny wypad

Z Krakowa jedziemy w góry. Tak na pół dnia. Wiadomo, że w góry mamy blisko – z balkonów często widzimy Beskid Wyspowy, czasem Gorce i Babią Górę, a jak dobrze powieje, to z Kurdwanowa, Prądnika Czerwonego czy Kopca Krakusa możemy też popatrzeć na Tatry. Ale po górach przede wszystkim warto wędrować

Tomasz Bochenek

Przedstawiamy propozycje wypadów w nasze, małopolskie góry. Propozycje, które nie wymagają przesadnie wczesnej pobudki, długich przygotowań. Bez sprzętu wspinaczkowego też się obejdzie. Po prostu: wybieracie opcję, wsiadacie w auto i przez parę godzin aktywnie spędzacie czas.

Luboń Wielki. Tu poczujesz się jak na tatrzańskim szlaku

Beskid Wyspowy. Na szczycie (1022 m n.p.m.) znajduje się charakterystyczne schronisko, zbudowane w latach 30. ubiegłego wieku. Dojść możemy tu kilkoma szlakami od strony Rabki-Zdroju oraz z przełęczy Glisne, położonej niedaleko Mszany Dolnej. Każda z tych opcji to nieco ponad godzina jazdy z Krakowa.

Skupimy się na dwóch szlakach, z podejściami rozpoczynającymi się w Rabce-Zarytem. Trasa zielona to łagodne, pięciokilometrowe podejście. Bezproblemowe, takie dla każdego. Ale Luboń Wielki oferuje też trochę ad-

renaliny. I tu mówimy już o szlaku żółtym, a konkretnie o Perci Borkowskiego. To gołoborze, czyli sekcja głazów, skał, którą musimy pokonać w górnej partii szlaku. Klimat jak w Tatrach, warto go poczuć.

Ojców. Zielony szlak, czyli górska mikrowyprawa pod Krakowem

Najmniejszy polski park narodowy, którego osią jest Dolina Prądnika, oprócz tras typowo spacerowych daje nam opcję górskiej wędrowki. Zielony szlak prowadzi przez dwa kilometry, ma 150 metrów przewyższenia. Jedno z wejść/wyjść znajduje się obok kasy Jaskini Ciemnej, idziemy kamiennymi schodami, potem jest już bardziej dziko, ale też stromo. Po drodze kilka punktów widokowych, Brama Krakowska z góry robi się taka malutka...

Gorc. Jesteśmy na wieży. Widać Gorce, widać wszystko

Lubomierz-Rzeki, 70 km od Krakowa. To nasze miejsce parkingowe. A potem – na niebieski szlak, pięć kilometrów w górę i po jakichś dwóch godzinach meldujemy się na Gorcu. 1228 m

n.p.m. plus dwadzieścia parę, które daje nam wieża widokowa. Jesteśmy wysoko nad drzewami, więc widać wszystko. Naprawdę warto. Właśnie za że droga nie jest trudna.

A równie dobrą opcją jest szlak czerwony z Zasadnego. Z Krakowa to o 10 minut dłużej jazdy autem.

Ćwilin. Wspaniała panorama. Zobaczysz Tatry i kominy w Łęgu

Drugi pod względem wysokości – 1072 m n.p.m. – szczyt Beskidu Wyspowego. Z rozległej polany szczytowej oferuje absolutnie fenomenalne widoki – na Tatry, na Gorce, czasem nawet na słowacką Małą Fatrę. Bo to pełna panorama na południową stronę. A będąc w pobliżu wierzchołka, na żółtym szlaku, spoglądając na północ zobaczymy Kraków. Waszą uwagę przykuje elektrociepłownia w Łęgu.

Najbardziej popularny szlak na Ćwilin to niebieski z przełęczy Gruszowiec (660 m n.p.m.), leżącej na skraju Kasiny Wielkiej. Z tego miejsca można podejść też na Śnieżnicę. Wybierając Ćwilin, liczymy się z około

dwugodzinnym podejściem; bywają momenty nieco strome, ale to cały czas spacer.

Łagodniejszy, ale dłuższy i dość nużący jest szlak żółty z Mszany Dolnej.

Maciejowa. Dla małych turystów.

Z parku w Rabce do schroniska Główny Szlak Beskidzki zaczyna się w Ustroni, kończy w Wołosatem w Bieszczadach. W tej 500-kilometrowej nitce znakowanej na czerwono my wskazujemy tutaj drobny fragment – z parku w Rabce-Zdroju na Maciejową.

Dwie godziny spaceru. Tak, spaceru, bo szlak wznosi się łagodnie. Najpierw asfaltowymi ulicami Rabki, potem już łąkami (widok na Babią Górę) i szeroką drogą leśną. Szczyt Maciejowej znajduje się 837 m n.p.m., my idziemy jeszcze kawałeczek – na polanę, która jest celem wędrowki. A tam: schronisko, ławeczki, miejsce na ognisko.

Mogielica. Najwyższy szczyt Beskidu Wyspowego

Wraz z wybudowaniem nowej wieży widokowej (pod koniec 2022 r.) wzbudła moda na Mogielicę. Jazda z Krakowa do punktu wyjścia w górę zajmie ponad godzinę, może półtorę. Turyści najczęściej wybierają szlak czerwony, startując z przełęczy Rydza-Śmigłego. Szczyt jest położony niespełna 500 metrów wyżej – na 1170 m n.p.m. Podejście dla każ-

dego, z jednym stromszym, kilkudziesięciometrowym fragmentem.

Mogielica to też świetne miejsce dla miłośników kolarstwa górskiego, a zimą narciarstwa biegowego. Na zboczach góry poprowadzone są bowiem utwardzone, szerokie drogi.

Chełm. Myślenice na górską wycieczkę

Od granicy Krakowa to 20 minut jazdy. Zaparkuj na Zarabiu, skieruj się na zielony szlak. Kiedy z asfaltu odbije w las, wcale łatwo nie będzie, początkowo zbocze jest dość strome. Całe podejście ma niecałe trzy kilometry, po drodze zaskoczeniem może być siedlisko w środku lasu.

Z Zarabia na Chełm prowadzi także droga asfaltowa, to akurat fajna sprawa dla rowerzystów.

Kudłacze. Schronisko jest superblisko (parkingu). Ale to tylko jedna z wielu opcji

Schronisko górskie położone najbliżej Krakowa. Łatwo dostępne nawet samochodem: w Pcimiu zjeżdżamy z zaskopianki, za mostem nad Rabą skręcamy z prawo i jedziemy pod górę, pod górę... Na końcu – parking. A z parkingu to już dosłownie parę minut piechotą do schroniska, położonego 730 m n.p.m.

Na miejscu nie tylko coś zjecie czy napijecie się gorącej czekolady, ale jest też gdzie odpocząć na polanie. Jest miejsce na ognisko, jest zagroda z ptactwem domowym, jest mały plac zabaw.

Jednak opcji „autem na Kudłacze” tak naprawdę nie polecamy – przecież to ma być wycieczka w góry! Prowadzi tu kilka szlaków. Dla najmłodszych turystów rekomendujemy wejście czerwonym z przełęczy Działek (godzina jazdy z Krakowa). To około 2-kilometrowy spacer w jedną stronę, bez dużych stromizn, ale spod ziemi w niektórych miejscach potrafią gęsto wystawać kamienie.

Leskowiec i Groń Jana Pawła II. Papieskie ścieżki

Beskid Mały. Miejsce startu: Ponikiew (powiat wadowicki), obok przystanku Ponikiew II. Dojazd z Krakowa zajmie ok. 1 godz. 15 minut.

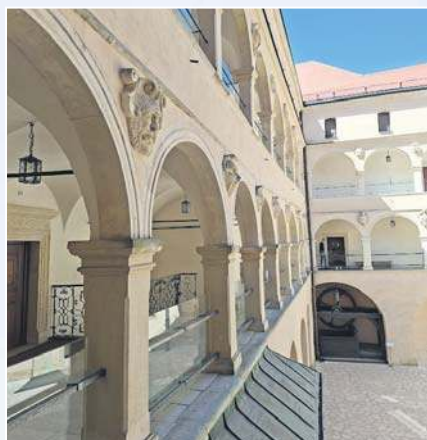
Trasa na szczyt Leskowca (922 m n.p.m.) to jakieś 6 km. Od Ponikwi idziemy szlakiem niebieskim. Najpierw malowniczą doliną wzdłuż potoku, potem lasem. Miejsce na przystanek jest na Przełęczy Pod Gancarzem.

Pierwszym celem wycieczki może być Groń Jana Pawła II (890 m n.p.m.), na którym znajduje się górskie sanktuarium. Stąd już rzut beretem do schroniska pod Leskowcem. A potem 20 minut spaceru żółtym szlakiem na szczyt.

Kaniowa Góra. Droga przez wąwóz do Diabelskiego Kamienia

Propozycja totalnie nieoczywista. Niedaleko od Krakowa, 30 km od centrum miasta. Jedziemy do Sułkowic, parkujemy gdzieś w okolicach zalewu. I wchodzimy na żółty szlak, na Pasma Barnasiówki, które prowadzi do Myślenic.

Za zalewem droga wejdzie w las, nie będzie jednak nudno, bo przed nami ciekawy wąwóz, płyty skalne. A celem będzie miejsce wymagające pójścia odnogą szlaku – Diabelski Kamień, zespół skałek.

OPIS TRAS

GODZINY I BILETY

ZAPRASZAMY DO ODWIEDZENIA MIEJSCA, GDZIE NARODZIŁA SIĘ POLSKA TURYSTYKA!

Zamek Pieskowa Skała – wyjątkowa budowla, malowniczo położona w Dolinie Prądnika, na Szlaku Orlich Gniazd. Lasy Ojcowskiego Parku Narodowego i malownicze skały wapienne ze słynną Maczuga Herkulesa stanowią piękną oprawę dla znakomitej architektury.

Historia zamku sięga czasów Kazimierza Wielkiego. Przez stulecia był siedzibą możnowładczych polskich rodów. Swoją obecną wizerunek zawdzięcza w największym stopniu renesansowej przebudowie dokonanej w drugiej połowie XVI w., w czasach gdy jego właścicielami była rodzina Szafranców. Na uwagę zasługują również zmiany przeprowadzone w pierwszej połowie wieku XVII, kiedy Michał Zebrzydowski zdecydował o przekształceniu renesansowej

rezydencji w tzw. „palazzo in fortezza”, wznosząc od strony wschodniej umocnienia bastionowe. Jego fundacji zawdzięczamy także powstanie kaplicy zamkowej. Zamek Pieskowa Skała jest oddziałem Zamku Królewskiego na Wawelu. We wnętrzach prezentowane są cztery wystawy stałe:

- „Europejskie Style i Mody w Sztuce”, na której prezentowana jest sztuka europejska od gotyku do dwudziestolecia międzywojennego, uzupełniona rekonstrukcjami strojów z poszczególnych epok;

- „Kultura Staropolska” z kryptą i kaplicą, przybliżająca obyczaje, kulturę i sztukę Polski szlacheckiej;
- „Angielskie Wnętrza z Kolekcją Obrazów” – kolekcja malarstwa angielskiego zgromadzona przez Leona Pinińskiego, zaprezentowana w stylowych wnętrzach
- „Historia Pieskowej Skały”

Od czasu słynnej wizyty króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w 1787 roku Pieskowa Skała jest jedną z głównych atrakcji dla podróżujących po naszym kraju.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

ZAMEK
KRÓLEWSKI
NA WAWELU

Gazeta Nowosądecka

Gazeta Krakowska

www.gazetakrakowska.pl

NOWY SĄCZ
„KOŁYSANKA.
FOTOGRAFIE
Z ZAŚWIATÓW”.
HIPNOTYZUJĄCA
WIZJA ŚMIERCI
DZIEŁA MARII
MOŁENDY
str. 8

NOWY SĄCZ

Występy podopiecznych Szkoły Tańca
2B Dance zagrzewają do boju piłkarzy
Sandecji i cieszą oko kibiców
str. 9

FOT. ADRIAN MARAS/SANDECIJA.PL

REGION

„Czarny tydzień” szpitali. Protestują, bo im NFZ nie płaci

Po raz pierwszy od ponad 20 lat
szpital w Gorlicach może zamknąć
rok ze stratą. Sytuacja jest zła
w powiatowych placówkach. str. 3

LIMANOWA

Takiej estakady nie
ma w całej Polsce.
Ponad dwa kilometry
trasy aż 9 metrów
nad ziemią str. 4

GORLICE

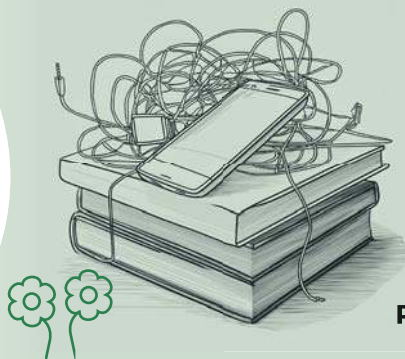
Tokaj nie ma dla
niego tajemnic.
Przypadkowy nocleg
zaowocował wielką
pasją do wina str. 10

REKLAMA

0011512065

SADZONKA
ZA SUROWCE
WTÓRNE

25
KWIETNIA

PRZYNIĘŚ SUROWCE WTÓRNE
I ODBIERZ SADZONKI ROŚLIN

Rynek w Starym Sączu

w godz 10.00-14.00 lub do wyczerpania zapasów
Szczegóły akcji na stronie starysacz.naszemiasto.pl

Galeria Gorlicka w Gorlicach

w godz 9.00-13.00 lub do wyczerpania zapasów
Szczegóły akcji na stronie gorlice.naszemiasto.pl

Przynieś małe elektrośmieci, książki lub podręczniki i wymień je na sadzonki kwiatów. .
(każda osoba może otrzymać maksymalnie 2 sadzonki)

ORGANIZATOR:

Gazeta Krakowska

PARTNER GŁÓWNY

Galeria Gorlicka

MIASTO I GMINA STARY SĄCZ

PARTNERZY WYDARZENIA:

Krystyna Trzupek

Nie zasłaniaj oczu

Długo czekałam na te dni. Nawlekałam wieczory na palce i wyobrażałam sobie, że topnieją we mnie śniegi. Długo czekałam. Na oddechy nieśpieszne, nie parujące, rozgrzane ciepłym powietrzem. Czekałam. W myślach czułam ten rodzący się początek – jakby ktoś bardzo cicho uchylał drzwi, żeby nie spłoszyć nadziei.

I przyszło. Nie od razu wielkie, nie od razu pewne. Przyszło zwyczajnie, jak list bez nadawcy, który jednak trafia dokładnie tam, gdzie trzeba.

Zauważyłam, że cisza ma teraz inne imię. Już nie jest ciężka jak płaszcz w listopadzie, tylko lekka, prawie przezroczysta. Można przez nią zobaczyć więcej – nawet to, co jeszcze się nie wydarzyło.

Człowiek tak długo czeka, a kiedy przychodzi to, na co czekał, nie zawsze potrafi się ucieszyć. Bo przyzwyczaił się do zimna, do zamkniętych okien, do własnych myśli, które chodziły w kółko jak po ścieżce wydeptanej w śniegu.

A tu nagle coś rośnie. Bez pytania. Bez pozwolenia. W sercu, które już prawie zapomniało, jak to jest być początkiem.

Zieleń jest tak soczysta, że aż mrużę oczy. Trochę nawet onieśmiela. Nic nie jest w stanie zatrzymać coraz bardziej domagających się uwagi kolorów. Maj za rogiem ma już swoje ciche plany. Patrzą i trochę nie dowierzam, że to wszystko dzieje się tak po prostu, bez naszego udziału, a przeciw dla nas.

Może dlatego ta zieleń aż razi. Bo przypomina, że życie nie pyta, czy jesteśmy gotowi. Że rozkwita nawet wtedy, kiedy my jeszcze trochę śpimy w sobie, jeszcze się wahamy, jeszcze odkładamy na później.

I tylko od nas zależy, czy otworzymy oczy szerzej, czy dalej będziemy je mrużyć, trochę ze strachu, trochę z zachwytu.

Patrząc łapczywie na te dni. Z niedosytem. Byle tylko nie zasłaniać oczu.

Ogromne wyróżnienie dla sądeckich uczniów. Mają zaproszenie od prezydenta

Klaudia Kulak
Nowy Sącz

Uczniowie Zespołu Szkół nr 2 im. Sybiraków w Nowym Sączu zostali zaproszeni do udziału w centralnych obchodach Święta Flagi Rzeczypospolitej Polskiej.

To prestiżowe wyróżnienie dla młodzieży z Nowego Sącza. Szkoła znalazła się w gronie zaledwie 16 placówek z całej Polski zaproszonych do udziału w uroczystościach. Będą zatem jedynymi reprezentantami Małopolski w stolicy. Informację o zaproszeniu przekazał szef Gabinetu Prezydenta RP, Paweł Szeferman, na ręce dyrektora szkoły, Sławomira Szczerkowskiego.

Zgodnie z planem, wydarzenie rozpocznie się o godzinie 12:00 na dziedzińcu Pałacu Prezydenckiego w Warszawie. Podczas ceremonii uczniowie odbiorą flagę państwową bezpośrednio od prezydenta Karola Nawrockiego.

Przekazanie flagi ma być także wyrazem szczególnego uznania dla pracy szkoły. W dokumencie z biura prezydenta zaznaczono, że jest to docenienie wysiłku dyrekcji i nauczycieli w wychowaniu młodzieży w duchu odpowiedzialności za dobro wspólne oraz szacunku dla tradycji i tożsamości narodowej.

Jest to wyróżnienie, które podkreśla rolę szkoły jako strażnika wartości kształtujących świadomość obywateli Rzeczypospolitej. Ufamy, że otrzymana flaga stanie się dla całej społeczności szkolnej źródłem dumy, inspiracji oraz znakiem więzi z ojczyzną – napisał Paweł Szeferman.

Udział w centralnych obchodach Święta Flagi to nie tylko prestiż dla samej szkoły, ale również powód do dumy dla całego regionu. Reprezentowanie Małopolski na tak ważnym wydarzeniu stanowi dowód uznania dla działalności edukacyjnej i wychowawczej sądeckiej placówki.

Podbija internet ogórkami kiszonymi i kolekcją butów. Aleksandrags z Dobrej

Marlena Kempa
Dobra

Aleksandra Gąsior pochodzi z Dobrej pod Limanową. Ma ok. 350 par butów i zanim zaczęła tworzyć w mediach społecznościowych grała na weselach. Jej znak rozpoznawczy to ogórki kiszzone.

Aleksandra Gąsior znana jako aleksandraGS pochodzi z niewielkiej miejscowości Dobra. Swoją przygodę z muzyką rozpoczęła w młodym wieku, a kiedy miała 15 lat zaczęła grać na weselach. Trwało to przez sześć lat. Nie tylko występowała, ale też prowadziła ocepiny, łapiąc kontakt z ludźmi i sceną.

Jest niezwykle utalentowana muzycznie, bo gra aż na pięciu instrumentach: akordeonie, saksofonie, klarnecie, fortepianie i skrzypcach. To doświadczenie sceniczne i obycie z ludźmi dziś wyraźnie przekłada się na jej swobodę przed kamerą, czego sama nie ukrywa. Jej obserwatorzy cenią ją za autentyczność i „swojskość”.

Aleksandrags czyli Ola Gąsior z Dobrej to już popularna influenserka, a obserwatorzy cenią ją za autentyczność

Królowa sneakersów

Przełom przyszedł w czasie studiów w Kraków, gdzie zaczęła rozwijać swoją drugą pasję. Zakochała się w sneakersach. Szczególnie upodobała sobie limitowane kolekcje i szybko weszła w świat kolekcjonerstwa. Jej zaangażowanie w zdobycie upragnionego modelu było wręcz ekstremalne. Potrafiła spać pod sklepem w Niemczech nawet 3-4 dni, żeby zdobyć wymarzoną parę.

Dziś pracuje w sklepie obuwniczym, a najdroższy model w jej kolekcji osiąga wartość nawet 15 tysięcy złotych. Dodatkowo lubi personalizować swoje buty, nadając im unikalny charakter. Współpracuje z marką Adidas, która jest jej ulubioną w świecie sneakersów, oraz jest ambasadorką Suzuki.

Kocha ogórki kiszzone

Obecnie mieszka w Warszawie, ale wciąż mocno pod-

kreśla swoje korzenie. Ostatnio pokazała lokalny zwyczaj z Dobrej - Dziady Śmiguśne, które podprowadziły kajak spod jej domu.

Jednym z najbardziej charakterystycznych elementów jej wizerunku są ogórki kiszzone. Jest ich ogromną fanką, szczególnie tych przygotowywanych według receptury jej babci. Posunęła się nawet do kieszonienia ich w specjalnej torebce i poddawała testom na ulicach miasta. Ten motyw stał się jej znakiem rozpoznawczym. Dekorowała choinkę bombkami z prawdziwych ogórków kiszonych, a w Tłusty Czwartek przygotowała pączki z ich dodatkiem.

Jej obecność w mediach społecznościowych stale rośnie – na TikToku obserwuje ją ponad 200 tysięcy osób. Dzieli się tam codziennością, historiami (np. zabawnymi opowieściami z randek z Tindera) oraz swoim nietypowym podejściem do życia. Pojawiała się także w programie Taniec z gwiazdami, gdzie kibicowała Jasperowi. Oczywiście z słońkiem ogórków kiszonych na szczęście.

ZDJĘCIE TYGODNIA

Nowy Sącz był miejscem promocji Wojska Polskiego. W ramach Wojskowych Targów Służby i Pracy, które odbyły się 17 i 18 kwietnia na kampusie Akademii Nauk Stosowanych, pojawiły się tłumy mieszkańców. Wydarzenie zorganizowało przez Ministerstwo Obrony Narodowej i Centralne Wojskowe Centrum Rekrutacji. Na uczestników czekały pokazy sprzętu wojskowego, w tym m.in. kołowe transportery opancerzone Rosomak, moździerz samobieżny RAK oraz bezałogowe systemy powietrzne. Można było zobaczyć różne rodzaje broni, wyposażenie żołnierzy, a także zasiąść za sterami pojazdów wojskowych. Joanna Mrozek

PROTEST MA CHARAKTER OGÓLNOPOLSKI I DOTYCZY SZPITALI POWIATOWYCH. NIE WPŁYWA NA PACJENTÓW

„Czarny tydzień”. Szpital walczy o miliony za nadwykonania

Agnieszka Nigbor-Chmura
Gorlice

Szpitaly w Gorlicach, Limanowej i Krynicy-Zdroju przylączyły się do ogólnopolskiej akcji protestacyjnej - tak zwanego „Czarnego tygodnia”. Zainicjowana przez Ogólnopolski Związek Pracodawców Szpitali Powiatowych akcja rozpoczęła się w poniedziałek w szpitalach powiatowych w całej Polsce. Najgorsza sytuacja jest w Gorlicach, gdzie NFZ nie wypłacił miliony złotych za nadwykonania.

W poniedziałek, 20 kwietnia, ruszyła akcja „Czarny tydzień”. To protest powiatowych placówek organizowany przez Ogólnopolski Związek Pracodawców Szpitali Powiatowych, który od wielu wielu alarmuje, że obecna polityka finansowania ochrony zdrowia doprowadza szpitale do załamania i realnie zagraża bezpieczeństwu pacjentów.

- Zdecydowanie popieram protest szpitali powiatowych przeciwko polityce państwa, zmierzającej do upadku bądź li-

Gorlicki szpital może zamknąć rok 2026 pierwszą od ponad 20 lat stratą finansową

kwidacji szpitali, których organem założycielskim są powiaty - komentuje Marian Świerz, dyrektor Szpitala Specjalistycznego im. H. Klimontowicza w Gorlicach. - Przenosząc ten protest na nasze gorlickie podwórko, to pomimo, że nasz szpital jest jeszcze w relatywnie dobrej sytuacji to z roku na rok uwarunkowania finansowe stale się pogarszają.

Jak podnosi dyrektor lecznicy, bieżący 2026 rok szpital zamknie stratą, pierwszą od ponad 20 lat. Marian Świerz twierdzi, że problemy zaczęły się od uchwalenia obligatoryjnych podwyżek dla personelu w 2022 roku. Wówczas środki na nie szpital otrzymał w postaci zwiększenia wyceny procedur medycznych, przy czym zwięks-

zenia te absolutnie nie pozwalały na pełne pokrycie tych podwyżek. W tym samym czasie środki z nawiązką otrzymały szpitale wysokospecjalistyczne, które niejednokrotnie dzisiaj wykazują kilkudziesięcimilionowe zyski.

Jak podaje dyrektor Świerz, gorlicki szpital z uwagi na krzywdzące naliczenie środków

na podwyżki przez pewien czas otrzymywał 16-procentową rekompensatę, jednak została ona szybko zlikwidowana. Dodatkowo odbywająca się co roku waloryzacja wynagrodzeń sprawia, że deficyt stale się pogłębia.

- Przez te ostatnie lata sytuację finansową ratowała zapłata za tzw. nadwykonania na koniec roku czyli zapłata za świadczenia ponad ustalony limit. Niestety w tym roku tak nie jest. Mamy nierozliczone świadczenia za 2025 r na ponad 5 mln złotych. Gwoździem do trumny może być zapowiadane przez NFZ zabranie współczynnika korygującego 1,06, który miał za zadanie wspierać szpitale powiatowe jak i kolejne w lipcu podwyżki - grzmi dyrektor.

Bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na pogłębienie problemów finansowych jest także wprowadzenie mechanizmu zapłaty 50-60 proc. za badania tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego czy też kolonoskopii i endoskopii. Od 1 kwietnia tego roku zapłata za nadwykonania w zakresie wykonywania tych badań nastąpi dopiero po zakończeniu

danego roku i to w ograniczonym stopniu (tylko 50 lub 60 proc. w zależności od rodzaju badania).

- Wszystkie te uwarunkowania przekładają się na coraz trudniejszą sytuację pacjentów, wydłużenie kolejek i siłą rzeczy spadek jakości świadczonych usług - dodaje dyrektor Świerz. - Protest, do którego przystąpił gorlicki szpital jest sprzeciwem na sytuację, w której jedynym pomysłem na reformę systemu opieki zdrowotnej w naszym kraju jest ograniczanie bądź likwidacja znacznej liczby szpitali powiatowych, przypomnę tylko, że w szpitalach powiatowych jest około 50 proc. hospitalizacji.

Do ogólnopolskiego protestu włączyły się też szpitale powiatowe w Limanowej i Krynicy-Zdroju, choć tam sytuacja nie jest tak zła, jak w Gorlicach.

- To nie oznacza, że za jakiś czas, nie będziemy mieć podobnych problemów. Stąd wywieszone czarne flagi i ulotki informujące o proteście. Pacjenci na tym nie cierpią, a my pokazujemy solidarność - podkreśla Marcin Radzięta, dyrektor szpitala w Limanowej.

REKLAMA

0011507118

SADZONKA ZA SUROWCE!

25 kwietnia
godz. 9:00 - 13:00
lub do wyczerpania zapasów
Galeria Gorlicka, ul. Ogrodowa 6

Za każde: **za 5 szt. starych książek/podręczników** lub **2 szt. małych elektrośmięci** otrzymasz **sadzonkę roślin*.**

*jedna osoba może otrzymać maksymalnie dwie sztuki sadzonek.

Galeria Gorlicka

SZCZEGÓLY NA:
GORLICE.NASZEMIASTO.PL

Za kradzieże i nie tylko grozi mu 8 lat więzienia

Joanna Mrozek
Stary Sącz

Kradł paliwo na stacjach benzynowych, prowadził pojazd bez uprawnień, używał przerobionej tablicy rejestracyjnej i posiadał środki odurzające. Policjanci ze Starego Sącza zatrzymali Łukasa G.

Do zatrzymania podejrzanego o liczne przestępstwa doszło 10 kwietnia. Łukasz G. został zatrzymany po tym, jak pracownicy stacji benzynowej rozpoznali mężczyznę jako sprawcę wcześniejszej kradzieży paliwa. Podczas podjętej interwencji funkcjonariusze ustalili, że mężczyzna prowadził pojazd pomimo obowiązujących zakazów orzeczonych przez sąd.

Samochód marki Skoda, którym poruszał się zatrzymany, posiadał przerobioną tablicę rejestracyjną. Modyfikacja polegała na doklejeniu paska czarnego materiału, w celu zmiany oznaczenia jednej z liter na tablicy rejestracyjnej.

Funkcjonariusze ujawnili też opakowanie z zawartością

brunatnego suszu roślinnego, wstępnie zidentyfikowanego jako marihuana. Dodatkowo przeprowadzone badanie śliny podejrzanego przy użyciu urządzenia Dräger DrugTest 5000 wykazało obecność substancji psychotropowej - kokainy, co wskazuje, że zatrzymany mógł prowadzić pojazd pod jej wpływem - informuje prokurator Justyna Rataj-Mykietyń, rzecznik prasowy Prokuratury Okręgowej w Nowym Sączu.

Mężczyzna został zatrzymany i doprowadzony do Prokuratury Rejonowej w Nowym Sączu, gdzie przedstawiono mu zarzuty. Podejrzan nie przyznał się i złożył w sprawie obszerny wyjaśnienia.

Prokurator wystąpił do sądu o zastosowanie wobec Łukasza G. środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania na okres trzech miesięcy. Sąd przychylił się do wniosku. Konieczne jest m.in. uzyskanie opinii biegłych z zakresu toksykologii - ustalenie stężenia kokainy, pod wpływem której Łukasz G. miał prowadzić pojazd. Za zarzuczone przestępstwa grozi mu do lat 8 więzienia.

Powiat nowosądecki postawi budynek, który stanie się drugą siedzibą urzędu

Klaudia Kulak
Nawojowa

Jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, już wkrótce mieszkańcy powiatu nowosądeckiego większość spraw urzędowych będą załatwiać w Nawojowej. To właśnie tam ma powstać nowoczesny, duży kompleks administracyjny.

Jak poinformował podczas konferencji prasowej starosta powiatu nowosądeckiego Tadeusz Zaremba, w planowanym budynku swoją siedzibę ma znaleźć Powiatowy Urząd Pracy, a także wydziały Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu - w tym geodezji, budownictwa oraz nadzór budowlany.

Jak podkreślają władze powiatu, inwestycja ma zakończyć problem rozproszenia urzędów i ułatwić mieszkańcom załatwianie spraw, które dziś często wymagają przemieszczania się między różnymi częściami miasta.

Mieszkaniec przyjeżdża na ulicę Strzelecką, zastanawia się jak zaparkować, pół dnia

Siedziba Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu mieści się przy ul. Jagiellońskiej, gdzie ciężko o wolny parking

jeździ, potem bardzo nerwowo załatwia sprawy. Następnie przejeżdża do Nadzoru Budowlanego, który jest na drugim końcu miasta. To generuje wiele kłopotów - mówi starosta i dodaje, że właśnie dlatego bardzo potrzebna jest centralizacja usług w jednym miejscu.

Argumentem za przeniesieniem części instytucji do Nawojowej są także dotychczasowe doświadczenia powiatu. Jak wynika z danych przedstawio-

nych podczas konferencji, tylko w ciągu roku poza główną siedzibą urzędnicy załatwili około 54 tysięcy spraw. Mowa o filiach w Starym Sączu, Krynicy-Zdroju, Łososinie Dolnej oraz Grybowie.

To pokazuje, że mieszkańcy wolą załatwiać sprawy bliżej swoich gmin niż wjeżdżać do Nowego Sącza - zaznacza starosta. Problemem pozostaje również komunikacja - już dziś miasto zмага się z kor-

kami, a planowane remonty, w tym obwodnicy zachodniej, mogą jeszcze bardziej utrudnić dojazd do urzędów.

Nowy kompleks w Nawojowej ma być odpowiedzią na te wyzwania. W jednym miejscu dostępne będą najważniejsze usługi administracyjne, a inwestycji towarzyszyć ma budowa dużego parkingu. Władze powiatu podkreślają, że chodzi nie tylko o wygodę, ale też o realne skrócenie czasu obsługi mieszkańców i ograniczenie stresu związanego z wizytami w urzędach.

Na razie inwestycja jest na etapie przygotowań. Dokumentacja projektowa ma być gotowa najprawdopodobniej w okresie wakacyjnym, choć trzeba liczyć się z możliwymi opóźnieniami.

Mamy już doświadczenia, że przy projektowaniu i budowie zawsze pojawiają się jakieś problemy - mówi Tadeusz Zaremba. Jeśli wszystko przebiegnie zgodnie z planem i uda się pozyskać środki zewnętrzne, w przyszłym roku mogą rozpocząć się pierwsze rozmowy o starcie budowy.

Nowa siedziba straży pożarnej już otwarta

Joanna Mrozek
Nowy Sącz

Przy ul. Węgierskiej 188G uroczystość oddano do użytku nowoczesny obiekt. Zapewnia on strażakom znacznie lepsze warunki do pracy i szkolenia, a jego powierzchnia jest aż dwukrotnie większa od poprzedniej siedziby JRG2 i Wydział Szkoleń Specjalistycznych Szkoły Aspirantów PSP w Krakowie.

Sądecki strażacy wrócili już na ulicę Węgierską

Stary budynek z lat 60. został wyburzony w 2024 roku, a już pod koniec 2025 roku strażacy wprowadzili się do nowej siedziby.

Przy ul. Węgierskiej 188G za 30 mln zł powstał nowy obiekt o powierzchni 4300 mkw. Jest komfortowy, znajdują się w nim garaże dla wozów strażackich, przestrzenie szkoleniowe, zaplecze techniczne oraz pomieszczenia socjalne w tym m.in. kuchnia, łazienka czy pokój z łózkami. Są także boksy dla psów. Doskonałe warunki do pracy mają teraz nie tylko strażacy, ale także psy uczestniczące w akcjach ratunkowych.

Użyto nowych metod budowlanych, nowych technologii, są nowe systemy elektroniczne. Jest to już nowoczesny budynek, nowoczesna infrastruktura - mówił podczas oficjalnego otwarcia jednostki st. bryg. Sławomir Wojta, komendant miejski PSP w Nowym Sączu.

Podczas uroczystego otwarcia nowej siedziby dla straży była okazja do uhonorowania zasłużonych strażaków, było też symboliczne przekazanie kluczy. Obiekt został poświęcony, tak samo jak nowy sprzęt, który otrzymali strażacy.

Estakada z widokiem na Beskid Wyspowy

Joanna Mrozek
Limanowa

Najdłuższy tunel kolejowy w Polsce został przebity pod Pisarzową, teraz czas na kolejną imponującą konstrukcję. Pomiędzy Limanową a Tymbarkiem powstanie najdłuższa w regionie estakada kolejowa, która wzniesie nas aż 9 metrów nad ziemią i zapewni piękne widoki. To kolejna spektakularna budowla na trasie linii kolejowej Podłęże-Piekiełko.

Zapierające dech w piersiach widoki zapewni podróżnym przejazd nową estakadą kolejową, którą pociągi wjeżdżać będą do Limanowej od strony Łososiny Górnej. Imponującą konstrukcję zaprojektowano tak, by sprawnie i z odpowiednią prędkością przekroczyć dolinę rzeki.

Nawet 9 metrów wysokości będzie miała najdłuższa estakada kolejowa, która powstanie w ramach naszej inwestycji. Obiekt o długości przeszło 2 kilometrów powstanie na odcinku Tymbark - Limanowa.

Pociągi będą nim pokonywać dolinę potoku Sowlinka - informuje biuro prasowe PKP Polskich Linii Kolejowych.

Natomiast pomiędzy Tymbarkiem a Koszarzami zaplanowano tunel o długości niemal 2 km.

Dla mnie rozbudowa i budowa nowych odcinków jest czymś nie tylko ważnym, ale

przede wszystkim wielkim historycznym. Nasi mieszkańcy będą mogli w sposób sprawny dotrzeć do miejsc pracy na przykład do Krakowa. Ta podróż skróci się znacznie, ponieważ teraz samochodem z Limanowej do Krakowa jedziemy prawie dwie godziny. Dzięki linii kolejowej dojedziemy w niecałą godzinę - mówiła posłanka Urszula Nowogórska. Otworzy się rynek pracy. Ludzie, którzy mieszkają w Krakowie, a będą chcieli mieszkać w spokojnych okolicach, mogą zamieszkać np. na terenie powiatu limanowskiego. Wic to jest ogromne okno na świat

i ogromna szansa, którą dobrze wykorzystaliśmy.

Inwestycja polega na modernizacji linii kolejowej nr 104 (odcinek Tymbark - Limanowa) oraz budowie fragmentu nowej linii kolejowej nr 622 z Tymbarku w kierunku Szczyrzyca. W sumie powstanie 6 km nowych torów wraz z siecią trakcyjną, a 8 km zostanie wyremontowanych. Powstanie 17 mostów i wiaduktów, a z większych obiektów inżynierskich tunel i estakada. Dzięki poprowadzeniu części torów nowym śladem pociągi pasażerskie będą mogły rozpędzić się do 150 km/h.

Budowa estakady pozwoli na bezkolizyjny ruch kolejowy i samochodowy

REKLAMA

0011504552

fot. J. Mierzwa

fot. R. Kamiński

fot. A. Rams

fot. A. Sebald

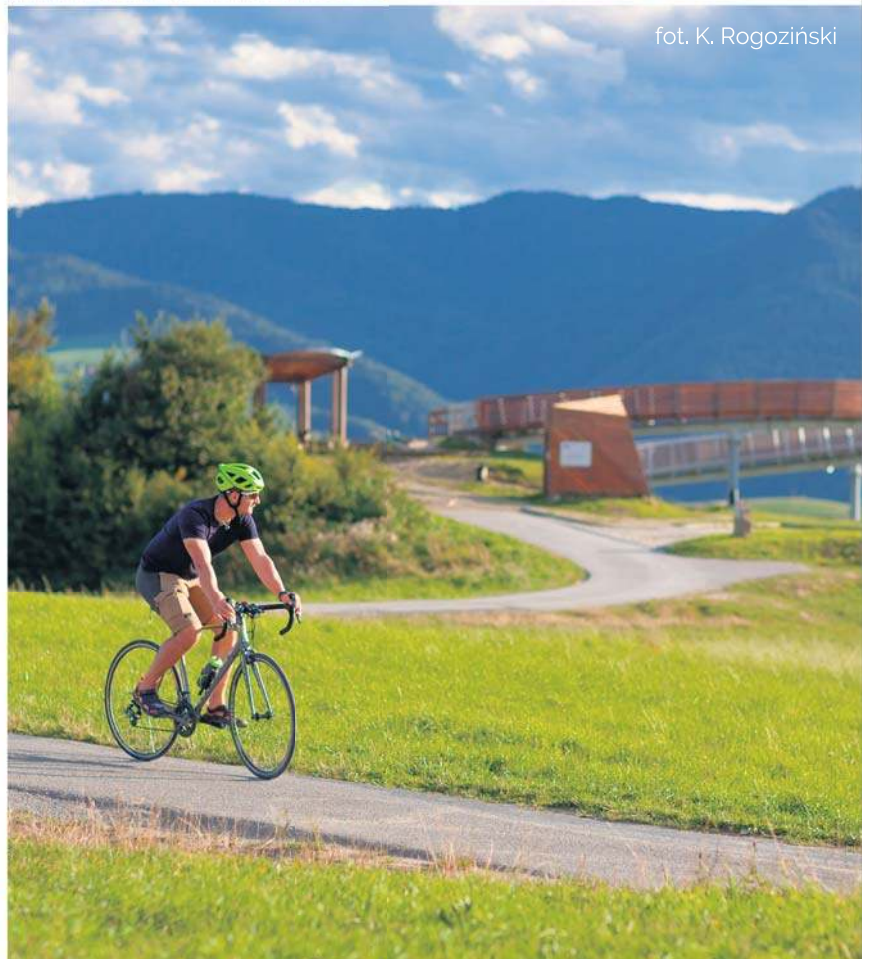
fot. K. Rogoziński

fot. K. Rogoziński

fot. R. Kamiński

SEZON WAKACYJNY ZAGROŻONY? W KLIMKÓWCE JAK NA RAZIE JEST ZA MAŁO WODY, BY STWORZYĆ KĄPIELISKO

Zalew ma problemy. Czy latem będzie dało się tu plażować?

Agnieszka Nigbor-Chmura
Klimkówka

Dwa miesiące zostały do lata, a Klimkówka wciąż jeszcze nie jest wypełniona po „stare” brzegi. W słoneczne dni coraz śmielej nad zalew w powiecie gorlickim zaglądają turyści i miejscowi. O ile mimo bardzo niskiego poziomu wody, w ubiegłym roku na zalewie można było popływać łódką, kajakiem czy rowerkiem wodnym, a nawet powędkować, to na bezpieczne plażowanie nie było szans. Czy czeka nas powtórka?

Pod wodą na Klimkówce z wiośnią schowały się strome brzegi, zniknęły trawy, które jeszcze jesienią porastały wysuszone na wiór dno. Z miejsca, gdzie woda odślaniała cały stary cementarz dawnej, zalanej łemkowskiej wioski, został tylko mały cypel, choć wciąż można wejść na niego suchą stopą.

Na ten moment łódzie WOPR-u nadal nie byłyby w stanie wypływać z pomostu w pobliżu stacji. Pewnie i w tym roku będzie prowizoryczny,

FOT. AGNIESZKA NIGBOR-CHMURA

Do zapełnienia zbiornika Klimkówki brakuje aż 23 mln sześciennych wody. Aktualnie ma ona ponad 18 mln zł

który musiał wystarczyć, gdy poziom wody był bardzo niski. Tylko długi pomost pod stacją wciąż stoi na suchym brzegu, wzdłuż którego widać też niezatopione jeszcze miejsca po ubiegłorocznych ogniskach.

Nad samym brzegiem wody ktoś ułożył krzyż z kamieni i wbił w niego sztuczne kwiaty. Postawił znicze. Ludzie widzą, jak zalew umiera i chyba o taką metaforę komuś chodziło. Szkoda

tylko, że takie instalacje zwyczajnie odstrasza, niepotrzebnie budząc lęk, i zanieczyszczają brzeg jeziora.

Wody zdecydowanie przybyło. Jeszcze wiosną jej objętość nie przekraczała 5 mln m sześć. Dzisiaj jest jej 18 mln m sześć, ale do wypełnienia zbiornika wciąż brakuje 23 mln. Czy jest jej wystarczająco dużo, by po „chudym” turystycznie, ubiegłorocznym lecie, gdy nad jeziorem ką-

FOT. AGNIESZKA NIGBOR-CHMURA

Rok temu kąpiel w zalewie nie należała do przyjemności przez muł przy brzegu. Można było pływać rowerkiem

pieliska nie było, znów przyszło „tłuste”? Wyglądają go nie tylko plażowicze i wędkarze, ale przede wszystkim właściele domków, pensjonatów, kwater, pokoi i restauracji.

Zalew, choć wielu wciąż zachwyca, to równocześnie przeraża, bo razem z nim przez ostatni rok umierał ruch turystyczny w regionie. Najlepszym tego dowodem są statystyki. Wszystko wskazuje na to, że

na wyschniętym dnie zbiornika, w którym po raz pierwszy w 2025 roku od jego napełnienia nie udało się uruchomić strzeżonego kąpieliska, plażowało zaledwie kilka tysięcy osób, a nie jak w poprzednich latach kilkadziesiąt tysięcy.

Czy to będzie kolejny stracony sezon - trudno wyrokować. Jak podał nam Zdzisław Niezgoda, dyrektor GOK w Ropie, tylko w sezonie letnim z płat-

nego parkingu, a więc całej bazy wokół strzeżonego kąpieliska gminnego korzysta zwykle od 20 do 25 tysięcy osób. Do tej grupy należy doliczyć tych, którzy korzystają z innych - prywatnych ośrodków usytuowanych tuż przy granicy wody i do strzeżonego kąpieliska docierają ścieżkami pieszo-rowerowymi.

W ubiegłym roku (2025) było jednak inaczej, bo do wody upalne dni przyciągało głównie kąpielisko strzeżone, którego roku temu nie było. Więc i turystów było mniej - tylko 8000.

Karol Górski, wójt gminy Ropa, która kąpielisko i stację prowadzi, powtarza, że jest jeden warunek, żeby to mogło wystartować.

- Woda musiałaby sięgnąć dzięki wydzierżawionej przez gminę pod kąpielisko od Wód Polskich - kwituje.

W tej kwestii na pewno nic się nie zmieni. Niestety, dzisiaj brzeg jeziora wciąż jest daleko - bo lustro wody jest oddalone ok. 50 metrów od miejsca, w którym wchodziło się do strzeżonego kąpieliska. Czy przed wakacjami wody przybędzie jeszcze na tyle, by je uruchomić? - nie wiadomo.

REKLAMA

0011513138

OTECH®

☎ 18 354 99 00

☎ 18 354 99 10

✉ otech@otech.com.pl

Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjno-Handlowe „OTECH” Sp. z o.o.
ul. Dukielska 83, 38-300 Gorlice

KOMPLEKSOWE WYKONAWSTWO:

- wszystkich zagadnień z dziedziny ciepłownictwa
- montaż urządzeń klimatyzacyjnych i wentylacyjnych
- montaż i konserwacja urządzeń dźwigowych oraz urządzeń dla niepełnosprawnych
- budowa stacji uzdatniania wody i oczyszczalni ścieków
- basenów rekreacyjnych

www.otech.com.pl

Dragon zakończył swoją oddaną służbę. Smutne pożegnanie psa ratowniczego

Klaudia Kulak
Nowy Sącz

Grupa Ratownictwa Specjalnego OSP Nowy Sącz poinformowała o śmierci Dragona - wyszkolonego psa ratowniczego, który przez lata brał udział w akcjach poszukiwawczych i ćwiczeniach. Zwierzę miało 6 lat i było jednym z kluczowych członków zespołu.

Dragon był wyszkolony zarówno w specjalności terenowej, jak i gruzowiskowej. Uczestniczył w licznych akcjach poszukiwawczych osób zaginionych oraz w ćwiczeniach prowadzonych w trudnych warunkach, często na obszarach zniszczonych. Ratownicy podkreślają, że wyróżniał się nie tylko

FOT. GRUPA RATOWNICTWA SPECJALNEGO

Dragon był ratownikiem i wiernym towarzyszem

wysokim poziomem wyszkolenia, ale także niezwykłym zaangażowaniem i gotowością do pracy.

Jego odejście to ogromna strata dla całej jednostki, jednak najbardziej dotknęła przewod-

nika, z którym tworzył zgrany duet operacyjny. Wspólna praca, treningi i akcje budują wyjątkową więź, której nie sposób zastąpić.

Jak podkreślają członkowie zespołu, psy ratownicze odgrywają kluczową rolę w działaniach poszukiwawczo-ratowniczych. Dzięki swoim zdolnościom węchowym i wyszkoleniu znacząco zwiększają szanse na odnalezienie osób zaginionych, często w sytuacjach, gdzie czas ma decydujące znaczenie.

Dragon zapisał się w pamięci ratowników jako pies niezwykle skupiony, pełen energii i oddania swojej pracy. Szczególnie podczas ćwiczeń widoczna była jego determinacja oraz wyjątkowa relacja z przewodnikiem - oparta na zaufaniu i współpracy.

REKLAMA

0011513853

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami

BURMISTRZ MIASTA GORLICE

informuje,

że na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Gorlicach oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego www.gorlice.pl podane zostały do publicznej wiadomości wykazy nieruchomości Miasta Gorlice przeznaczonych do najmu.

Parkowe alejki zyskają pergole, a pnąca roślinność zapewni spacerowiczom ochronę przed odchodami gawronów

FOT. WIZUALIZACJA UG BIECZ

Ten park ma godzić mieszkańców i ptaki

Halina Gajda
Biecz

Planowana rewitalizacja bieckiego parku to nie tylko kwestie estetyczne, ale też próba znalezienia takich rozwiązań, które pozwolą na w miarę bezkonfliktową egzystencję korzystających z zieleni mieszkańców oraz kolonii gawronów, które tam od lat zamieszkują. Samorząd Małego Krakowa pochwalił się właśnie funduszami, które otrzymał, a które mają wesprzeć inwestycję. Będzie ona realizowana w dwóch etapach.

Gmina Biecz pozyskała 1,3 mln złotych na realizację projektu „Zielony i odporny Biecz - rozwój infrastruktury chłonnej, parkowej i zacienionej dla klimatu i mieszkańców”. Całkowita wartość planowanych inwestycji przekracza 1,7 mln zł.

Zadanie obejmuje dwa obszary. Rewitalizację Parku Miejskiego wraz z jego powiększeniem o osiem arów, a konkretnie teren przylegający do boiska Powiatowego Zespołu Placówek Oświatowych oraz wykonanie nasadzeń wzdłuż ścieżki pieszo-rowerowej w Strzeszynie przy wjeździe do Biecza, czyli tak zwanym starodrożu - zapowiada Mirosław Wędrychowicz, burmistrz Biecza.

Efektom tej części inwestycji ma być poprawa estetyki fragmentu drogi wjazdowej do centrum miasteczka.

Będziemy chcieli przede wszystkim postawić na zieleni i to taką, która będzie atrakcyjna przez większą część roku, ale także stworzyć zacienione miejsca przyjazne spacerowiczom i rowerzystom, którzy korzystają ze ścieżki pieszo-rowerowej - dodaje samorządowiec. - Tę część projektu chcemy zacząć realizować jeszcze w tym roku.

Więcej pracy będzie wymagał biecki parkm.in. z racji kolonii gawronów, które od lat tam gniazdują. A są nie lada utrapieniem dla tych, którzy z parku chcieliby skorzystać. Parkowe drzewa są dosłownie oblepione gniazdami, czego konsekwencją są ptasie odchody, którymi upstrzona jest z kolei parkowa infrastruktura: ławki, stoliki i urządzenia na placu zabaw. Na relaks tutaj nie ma zbyt wielu chętnych, bo trzeba się liczyć z tym, że w każdej chwili można zostać ubrudzonym tym, co spadnie z gniazd.

- Dlatego w projekcie postawiliśmy na takie rozwiązania, które pozwolą na wspólną egzystencję, a przekładało się to będzie między innymi na montaż pergoli, które będą osłaniały parkowe alejki, niektóre ławki oraz plac zabaw - wyjaśnia.

W toku prac pojawił się także dosyć innowacyjny pomysł. Samorząd chce nawiązać współpracę z Fundacją Dziki Projekt. Chodzi o organizację zajęć, prelekcji czy nawet spacerów ornitologicznych, których bohaterem byłby właśnie gawron. Jest też propozycja, która zakłada takie zaobrazkowanie dosłownie kilku ptaków, które pozwoli na pozyskanie danych badawczych do celów naukowych, na przykład tych, które dotyczą kierunków migracji.

Trzeba bowiem wiedzieć, że gawron to obecnie jeden z najszybciej zmniejszających liczebność gatunków ptaków w kraju. W ostatnich piętnastu latach jego populacja spadła o 57 procent, co spowodowało wpisanie gawrona zarówno na tak zwaną czerwoną listę ptaków Polski, jak i na czerwoną listę gatunków zagrożonych w Europie.

Czy się to uda, będzie zależało od finansów. Fundacja bowiem stara się pozyskać pieniądze potrzebne na realizację takich działań.

Mieszkańcy Mszany Dolnej odrzucili reformę szkół pomysłu wójta

Klaudia Kulak
Mszana Dolna

Po przeprowadzeniu konsultacji społecznych dotyczących reorganizacji szkół okazało się, że pomysł wójta Mirosława Cichorza zakończyła się fiaskiem. Według nieoficjalnych danych aż 91 proc. mieszkańców jest przeciw proponowanym zmianom.

Pomysł wójta zakładał dostosowanie systemu edukacji do prognozowanych zmian demograficznych, w tym spadku liczby

uczniów. Od roku szkolnego 2027/2028 szkoły w gminie nie miały być likwidowane, lecz łączone w zespoły zarządzane przez jednego dyrektora.

Zmiany objęłyby m.in. placówki w Kasinie Wielkiej, Kasinie Małej, Mszanie Górnej, Lubomierzu, Rabie Niższej oraz Głisnem. Samodzielność zachowałyby jedynie szkoły w Łostówce, Olszówce i Łętowie.

Aby poznać opinię mieszkańców, władze gminy przeprowadziły konsultacje społeczne. W głosowaniu wzięły udział 994 osoby. Z nieoficjalnych wyników

wynika, że za reorganizacją opowiedziało się 86 mieszkańców, przeciw było 906, a dwa głosy uznano za nieważne.

Do sprawy odnieśli się radni klubu „Wspólnie i Wiarygodnie dla Gminy Mszana Dolna”. - Procentowo 9% za, 91% przeciw, tak więc mieszkańcy odrzucili pomysł wójta wynikiem 10:1 - napisali w mediach społecznościowych.

Radni zarzucili wójtowi, że konsultacje zostały przeprowadzone w godzinach utrudniających udział mieszkańcom, a po ich zakończeniu nie publi-

kowano oficjalnych wyników. - Obserwujemy tu po raz kolejny ten sam mechanizm działania. Gdy informacja jest korzystna dla wójta - trafia do mediów natychmiast. Gdy pojawiają się mniej wygodne fakty - zapada cisza - napisali.

Do sprawy odniósł się także sam wójt, który poinformował, że respektuje decyzję mieszkańców. - Zdecydowaliśmy w głosowaniu, że nie chcemy tego typu reorganizacji administracyjnej, dlatego zgodnie z deklaracją kończę ten temat - podkreślił Mirosław Cichorz.

REKLAMA

Burmistrz Miasta Gorlice Rafał Kukła zaprasza na

DNI GORLIC 1-3 05

Obchody Międzynarodowego Święta Pracy
9:45 | Przemarsz spod Domu Nauczyciela pod Pomnik Tysiąclecia Państwa Polskiego

ROCKOWY PIĄTEK
16:00 | Arena Gorlice | ul.Sportowa

4PANTHERS
SACRAMENT
PSY WOJNY
FARBEN LEHRE
CLOSTERKELLER

Obchody 111. rocznicy Bitwy pod Gorlicami
10.00 | Cmentarz nr 91 w Gorlicach, ul. Korczaka
11.00 | Start półmaratonu spod cmentarza

VII Klasyczna Gorlicka Majówka
10.00-13.00 | Gorlicki Rynek

KONCERTY
16:00 | Arena Gorlice | ul.Sportowa

WIJEEK SKARPETKA
SETA
BILLY GOATS
THE QUEENS OF SOUL
ANOTHER BON JOVI

Obchody Święta Konstytucji 3 Maja
godz. 10.00 | Msza w Bazylice NNMP/intronizacja Króla Kurkowego/
przemarsz pod Pomnik Niepodległości

LATO NA MAXXA!
16:00 | Stadion OSiR | ul.Sportowa

LIVER
MORTAL
WOJTEK SZUMAŃSKI
OSKAR CYMS

1-3.05
Wesołe miasteczko
Strefa foodtruck
ul.Sportowa

WIĘCEJ

Organizatory: **GORLICE** MIASTO SWIATA, **GCK**, **OSiR**, **Empol**, **ROCKFIN**, **apom**, **OTECH**, **TLC**, **HAZRID**, **GÓRSLA**, **libropol**, **WISNOWNIA**, **XMEC**

Partner strategiczny: **Empol**

Partnerzy: **ROCKFIN**, **apom**, **OTECH**, **TLC**, **HAZRID**, **GÓRSLA**, **libropol**, **WISNOWNIA**, **XMEC**

Sponsorzy: **GORLICE**, **GCK**, **OSiR**, **Empol**, **ROCKFIN**, **apom**, **OTECH**, **TLC**, **HAZRID**, **GÓRSLA**, **libropol**, **WISNOWNIA**, **XMEC**

ŚMIERĆ TO TYLKO MOMENT PRZEJŚCIA? HIPNOTYZUJĄCE FOTOGRAFIE „Z ZAŚWIATÓW” PROJEKTU MARII MOLENDY

Czy śmierć to koniec, czy jedynie moment przejścia? Nad tym pytaniem pochyliła się sądecka artystka i kostiumografka Maria Molenda. Jej projekt „Kołysanka. Fotografie z zaświatów” to niezwykła, wizualna opowieść o tym, co niewidzialne - o śmierci, pamięci i nadziei na odrodzenie. Na fotografiach pokazała postaci zawieszane między światami. Ubrane w historyczne tkaniny, milczące, spokojne. To „śpiące dusze”, które nie zniknęły, lecz trwają.

Klaudia Kulak

Jak przyznaje Maria Molenda, „Kołysanka” była projektem, który od dawna nosiła w sobie. Okazją do jego realizacji stały się jednak dopiero podyplomowe studia malarzkie na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w pracowni profesora Zbigniewa Bajka. Inspiracją z kolei stało się dla niej Hypogeum na Malcie - prastara świątynia-grobowiec, miejsce naznaczone obecnością śmierci i pamięci.

- W mojej twórczości ważne są dla mnie fundamentalne pytania o rzeczy i procesy nieuchronne i nieodmienne, a jednocześnie zawierające w sobie formułę metamorfozy. Taka jest właśnie śmierć. Czeka nas wszystkich, a godzenie się z nią jest wyzwaniem duchowym. Co się potem dzieje z duszą? Znika, zasypia, czeka, powraca, odradza się czy zmienia? - opowiada w rozmowie z „Gazetą Krakowską” Maria Molenda, artystka.

Centralną ideą projektu są tzw. „śpiące dusze”. Jak zaznacza Molenda, to wyobrażenie bliskie także Brunonowi Schulzowi. Na swoich fotografiach artystka przedstawia dusze z zaświatów jako byty uśpione, nieobecne, ale nie znikające. Trwają w zawieszeniu tylko po to, żeby w odpowiednim momencie odrodzić się i powrócić do życia. To właśnie ta wizja staje się jej osobistą interpretacją śmierci i właśnie to ten moment uwieczniła na swoich fotografiach.

Między życiem a tym, co po nim

Bohaterowie fotografii to kobiety i mężczyźni - modelkami są m.in. mieszkańcy Nowego Sacza i przyjaciele artystki - uchwyceni w symbolicznym momencie tuż po śmierci. Ich obecność jest spokojna, niemal nieruchoma - jakby znajdowali się poza czasem.

To, co szczególnie przyciąga uwagę, to ich stroje. Każdy element stylizacji ma znaczenie i buduje opowieść o przejściu, pamięci i tożsamo-

FOT. MARIA MOLENDY

FOT. MARIA MOLENDY

FOT. MARIA MOLENDY

FOT. SADECKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

ści. Artystka włożyła ogrom pracy w przygotowanie stylizacji. Sięgnęła po autentyczne, zabytkowe materiały i akcesoria, nadając fotografiom wyjątkowy charakter.

- Na zdjęciach pojawiają się między innymi tkaniny wykorzystywane w liturgii z końca XIX wieku i początku XX czy wiekowa biżuteria. Korzystałam także z zasobu rekonstrukcji i kostiumów Fundacji Nomina Rosae, a tworząc stylizacje inspirowałam się moimi modelkami i modelkami, dobierając rzeczy, które w jakiś metaforyczny sposób łączyły się właśnie z nimi - podkreśla Molenda.

Co zabieramy ze sobą po śmierci?

Motyw ubioru prowadzi do głębszej refleksji nad tym, co pozostaje po człowieku. To, co kiedyś towarzyszyło zmarłym w drodze do zaświatów, dziś często funkcjonuje jako artefakt - oderwany od swojego pierwotnego znaczenia.

- Te wszystkie rzeczy stały się z czasem łupem rabusiów albo szczęśliwym znaleziskiem archeologów. Te przedmioty wypełniają dziś muzealne gabloty, pozwalają nam budować obraz przeszłości, ale jednocześnie są dla mnie smutne. Są oderwaną częścią dawnej całości. Moje dusze nie utraciły niczego. Rytuały przejścia mają

za sobą, w świecie, w którym przebywają, nic nie może ich osiągnąć, po prostu trwają - mówi artystka.

Wielkanoc - od śmierci do nadziei

Fotografie Marii Molendy i ich przesłanie szczególnie mocno wybrzmiewają w okresie Wielkanocy. W kościele katolickim trwa on 50 dni, od Niedzieli Wielkanocnej do Zesłania Ducha Świętego, tzw. Zielone Świątki, które w tym roku przypada 24 maja. To czas, w którym refleksja nad śmiercią łączy się z nadzieją na nowe życie.

- Wielkanoc jest opowieścią o odkupieniu i obietnicą powrotu do życia. Daje nadzieję na to, że po cierpieniu, śmierci i ciemności nadejdzie światło i nowe życie. To jest niezwykle mocne i budujące przesłanie - podkreśla Molenda.

Zdjęcia można było oglądać podczas wystawy zorganizowanej w zabytkowych podziemiach Sądeckiej Biblioteki Publicznej. Surowa, klimatyczna przestrzeń dodatkowo podkreśliła charakter projektu. Jak przyznaje Maria Molenda, spotkania z odbiorcami były dla niej wyjątkowym doświadczeniem.

- Dla artysty tak silne relacje osób obcujących z jego sztuką to coś niepowtarzalnego, rodzaju dowodu na to, że jego twór-

czość rezonuje z czymś niesłychanie osobistym, wręcz intymnym - zaznacza.

„Kołysanka. Fotografie z zaświatów” nie daje jednoznacznych odpowiedzi. Zamiast tego zaprasza do zatrzymania się i refleksji - szczególnie w czasie, gdy pytania o życie, śmierć i to, co po niej, stają się najbardziej aktualne.

Kim jest Maria Molenda?

Maria Molenda to artystka łącząca działalność twórczą z pracą naukową i popularyzatorską. Specjalizuje się w historii ubioru i kostiumografii, tworząc rekonstrukcje strojów historycznych wykorzystywane w muzeach, filmie i teatrze.

Jest autorką licznych publikacji naukowych i popularnonaukowych, a także współtwórczynią projektów artystycznych i wystaw prezentowanych w renomowanych instytucjach, takich jak muzea czy zamki królewskie.

Założycielka i prezes Fundacji Nomina Rosae od lat prowadzi działalność edukacyjną i artystyczną, popularyzując wiedzę o historii mody. Absolwentka historii Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz studiów podyplomowych na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, swoje doświadczenie zdobywała także za granicą, m.in. we Francji.

Bili swoje ofiary, wbijali im zszywki

Joanna Mrozek
Nowy Sącz

Prokurator rejonowy z Nowego Sącza 21 kwietnia 2026 roku złożył do sądu akt oskarżenia przeciwko pięciu osobom. To mieszkańcy Nowego Sącza i okolic. Zarzuca im m.in. bezprawne przetrzymywanie, pobicie oraz napady na dwóch mężczyzn w wieku 63 i 44 lat. Dodatkowo trzy z tych osób są oskarżone o posiadanie narkotyków oraz substancji psychotropowych.

Śledztwo prokuratury dotyczyło wielu przestępstw przeciwko mieniu oraz zdrowiu i życiu dwóch mężczyzn. Czynnów tych mieli dopuścić się ustaleni sprawcy w latach 2024-2025 na terenie Nowego Sącza i okolicznych miejscowości powiatu nowosądeckiego.

- W toku prowadzonego postępowania ustalono, że sprawcy pozbawiali wolności pokrzywdzonych, dokonywali uszkodzenia ich ciała m.in. za pomocą szczyrzyka, bili pokrzywdzonych, zaś jednemu

z nich wbijali do nogi zszywki przy użyciu takera. Działając w opisany powyżej sposób oskarżeni doprowadzili do rozporządzenia własnym mieniem w łącznej wysokości kilkudziesięciu tysięcy złotych - informuje prokurator Justyna Rataj-Mykietyń, rzecznik prasowy Prokuratury Okręgowej w Nowym Sączu.

W wyniku prowadzonych czynności procesowych, poprzedzonych intensywnymi działaniami operacyjnymi funkcjonariuszy policji zatrzymano łącznie pięć osób, którym prokurator przedstawił zarzuty. Jeden z mężczyzn w całości przyznał się do zarzucenych mu przestępstw.

Dwie osoby działały w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64 par. 1 k.k. i pozostają tymczasowo aresztowane. W stosunku do pozostałych osób stosowane są wolnościowe środki zapobiegawcze. Oskarżonym zarzucano popełnienie łącznie dwudziestu jeden czynów zabronionych w różnych konfiguracjach osobowych.

Ich taniec podziwiają tłumy na stadionie Sandecji. Każdy chce wystąpić na boisku

Alicja Fałek
Nowy Sącz

Ich występ stał się stałym punktem domowych meczów piłkarskich Sandecji. Mowa o podopiecznych Szkoły Tańca 2B Dance oraz grupy tanecznej działającej przy MOK-u.

Od sierpnia 2025 roku II-ligowy zespół Sandecji Nowy Sącz wszystkie mecze domowe rozgrywa już na nowym stadionie miejskim przy udziale licznej publiczności. Pierwsze mecze przy ul. Kilińskiego 47, które odbyły się po długiej przerwie, wyprzedawały się całkowicie albo niemal do ostatniego miejsca. Warto tu wspomnieć, że nowy stadion posiada aż 8111 krzesełek i taką widownię pomieści.

W program meczów rozgrywanych na murawie w Nowym Sączu wprowadzono także kilka stałych punktów. Podczas przerwy między pierwszą a drugą połową można obserwować konkurs rzutów karnych. Uwagę przyciągają też grupy taneczne, które w białych

FOT. ADRIAN MARAS/SANDECJA NOWY SĄCZ

Na boisku Sandecji wystąpić chce nie jeden podopieczny Szkoły Tańca 2B Dance. Szansę ma praktycznie każdy

czarnych strojach i z pompkami w rękach dają pokaz prawdziwego show. Na każdym meczu domowym Sandecji możemy zobaczyć podopiecznych Szkoły Tańca 2B Dance - Zespół Black Squad oraz współpracującą z nim grupę N.Squad z Miejskiego Ośrodka Kultury w Nowym Sączu, gdzie szkolą instruktorki z 2B Dance.

- Współpracowaliśmy z zespołem Sandecji jeszcze na sta-

rym stadionie. Ucieszyliśmy się bardzo, gdy po wybudowaniu nowego obiektu, zwrócono się do nas z pytaniem, czy chcemy znów tańczyć podczas domowych meczów - mówi Magdalena Lippa, założycielka Szkoły Tańca 2B Dance. - Dla naszych podopiecznych to niesamowite to ogromne przeżycie. Chcemy, żeby jak najwięcej miało możliwość zaprezentowania się na boisku, dlatego grupa nie jest stała. Przez to dopytują,

kiedy przyjdzie ich kolej. Dla naszych podopiecznych taki występ to ogromne przeżycie i wielkie wyróżnienie.

W przerwie między meczami Sandecji można oglądać doskonale dopracowane występy taneczne z elementami cheerleadingu. Wśród dziewcząt można zauważyć również jednego chłopaka, który doskonale odnajduje się w tego rodzaju tańcu.

- Nasi podopieczni, podobnie jak współpracująca z nami grupa z MOK-u, wkładają dużo pracy i energii w przygotowanie występów. Choć są to już tancerze z doświadczeniem, którzy trenują od co najmniej dwóch lat, to jednak zmiany składu wymagają intensywnych ćwiczeń - dodaje Lippa. - Jednak za każdym razem dają na boisku z siebie wszystko. A po każdym meczu są szczęśliwi, nie tylko dlatego, że wystąpili na stadionie przed tak ogromną publicznością. Cieszy ich to, że ich szatnia znajduje się tuż obok piłkarzy Sandecji, że mogą podziwiać ich grę i są częścią tych ogromnych sportowych emocji.

REKLAMA

0011508515

STIHL
100 YEARS

PROMOCJE WIOSENNE

DO WYBRANYCH URZĄDZEŃ ATRAKCYJNE DODATKI

Promocja obowiązuje od 14.03 do 30.06.2026 r. lub do wyczerpania zapasów.

CAŁY ASORTYMENT NA 10 RAT RRSO 0%

RRSO to Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania. Sprzedaż w 10 ratach RRSO 0% obowiązuje od 14.03. do 30.06.2026 r. Więcej na www.stihl.pl

Autoryzowany Dealer

ŚCINEX

Gorlice, ul. Przemysłowa 17, tel. 18 353 06 43
Gorlice, ul. 11 Listopada 7, tel. 18 353 70 62
Jasło, Plac Bartłomieja 17, tel. 514 648 293

www.scinex.pl Ścinex C. Ogrodnicz

REKLAMA

0011510229

Płyty warstwowe GS insPIRe® D

GÓR-STAL®
PŁYTY WARSTWOWE

NOWOCZESNE DACHY DLA NOWOCZESNYCH INWESTYCJI

ZYSKAJ Z NAMI:

- Energooszczędność – niższe rachunki za ogrzewanie i chłodzenie
- Szybki montaż – oszczędność czasu i pracy
- Odporność na warunki atmosferyczne – wilgoć, UV, zmiany temperatur
- Trwałość – odporne na uszkodzenia mechaniczne
- Estetyka – nowoczesne wykończenie

Znajdziesz nas na: [in](#) [@](#) [v](#) [f](#)

www.gor-stal.pl

O TOKAJU WIE PRAWIE WSZYSTKO

Andrzej Wojciechowski na temat tokajskiego wina mógłby mówić bez końca. O jego rodzajach, kwasowości, poziomie cukru resztkowego, czy też odmianach winorośli, z których powstaje. Podpowie jak odróżnić furmint od hárslevelű czy sárgamuskotály, po czym rozpoznać dobrego Tokaja i jak nie dać się nabić w przysłowiową butelkę.

Halina Gajda

Przy Andrzeju Wojciechowskim wystarczy napomknąć, choćby tylko jednym słowem o winie, by wywołać wielowątkową opowieść o trunku, zakamarkach Tokaju, idealnych beczkach, nutach smakowych, które rozpoznaje po pierwszym łyku, o stopniach słodyczy i kwasowości, a także o tym, dlaczego idealnym towarzyszem do najśłodszej aszú jest... serniczek. Krótko mówiąc, Gorlickie ma swojego sommeliera, choć on temu zaprzecza. - Bardziej widzę siebie w roli lokalnego miłośnika i promotora tego wspaniałego regionu winiarskiego - twierdzi Wojciechowski.

Ponoć wszystko zaczęło się od wycieczek do Egeru. Na wycieczkę, ale też po to, by trochę pobuszować po tamtejszych knajpach i knajpeczkach, posmakować lokalnej kuchni i wina.

- Jeszcze wtedy z Tokajem było mi kompletnie nie po drodze - przyznaje. - Aż do chwili, gdy z jakichś logistycznych powodów musieliśmy w tym Tokaju przenocować. Tragedii nie było, ale wielkiego zainteresowania też nie. Może odrobina ciekawości - czy rzeczywiście ten znany na całym świecie region z wielowiekową historią, jest taki fantastyczny? No i na pierwszy rzut przyszło rozczarowanie. Małe senne miasteczko, niespełna pięć tysięcy mieszkańców, w zasadzie jedna ulica, gdzie można było wino kupić, w dużej części w plastikowych pojemnikach. Delikatnie mówiąc, nie tego się spodziewałem - mówi wprost.

W pensjonacie na stoliku leżało kilka broszur promocyjnych lokalnej winnicy Himesudvar. Daleko nie było, więc zajrzał tam. Poznał właściciela, kupił kilka butelek i w zasadzie na tym się skończyło. Jeszcze wtedy nie zdawał sobie sprawy, że właśnie w tej chwili, w tym całym zbiegu okoliczności, przymusowym noclegu, zaczęło kiełkować ziarenko.

Po powrocie do domu, po przymusowym przystanku, trochę od niechcenia zapodał „wujkowi Google” temat: Tokaj. I kilka sekund później otworzyła się przed nim kraina wręcz tajemna. Pierwszym źródłem, na który natrafił był blog Blisko Tokaju Gabriela Kurczewskiego, historyka wina. Kolejnym bardzo wartościowym miejscem w internecie były Niewinne Podróże, blog poświęcony głównie winom węgierskim, w tym szczególnie tokajskim, którego autorem jest tarnowianin Michał Kiss.

- To właśnie stąd dowiedziałem się, że region tokajski to nie tylko jedna ulica w mieście, ale 27 miejscowości na Węgrzech i cztery wioski na Słowacji - opowiada.

Jak to bywa, od słowa do słowa, od człowieka do czło-

Zbiór winogron to dla Andrzeja Wojciechowskiego pestka

Ten węgierski region porastają długie kilometry winnic

wieka, trafił na informację, że w Tokaju można się umówić z wybranym właścicielem winnicy na jej zwiedzanie. Nie, nie takie, jak w muzeum, że tu stara beczka, a tam jeszcze starsza butelka. Tylko doślawne, z ubraniem gumowców i wejściem pomiędzy rosnące winorośle, by poczuć w dłoni odłamki wulkanicznej skały, roztrzeć grudkę ziemi, z której wyrastają, poczuć zapach i skosztować dojrzałych gron na winnicy. A gdy zobaczył tokajskie piwnice, na których dachu rośnie trawa, najzwyczajniej wsiąkł w temat absolutnie.

- W ten sposób przez ostatnie dziesięć lat odwiedziłem kilkadziesiąt winiarni, nie tylko z samego miasta Tokaj, ale też z Mád, Tarcalu, Erdőbénye, Bodrogkeresztúr, Olaszliszki,

Abaújszántó i innych. Nawiązałem wiele przyjaźni, które trwają do dzisiaj - dodaje.

Spotkania wypełnione są dyskusjami o cechach degustowanych win, kwasowości, profilu aromatyczno-smakowym, dojrzałości.

- Rozmowy potrafią być naprawdę gorące, a ich temperatura bynajmniej nie wynika z ilości wypitego trunku - śmieje się.

To właśnie podczas tych dysput dowiedział się, że wino fermentowane w dębowych beczkach ma mocniejszą strukturę i można je przechowywać latami. Z kolei wino ze stalowego tanku przeznaczone jest do szybkiego spożycia, ale przez to bynajmniej gorsze nie jest. I najpewniej właśnie tam, koledzy wytłumaczyli mu, co

Widok ziemnych piwniczek Tokaja jest niepowtarzalny

Właściciele winnic chętnie oprowadzają po nich turystów

kryje się pod określeniem „aszú”, „szamorodni”, „fordítás” czy „máslás”, „wada korkowa” albo „lotna kwasowość”.

Dzisiaj spotkania z tokajskimi przyjaciółmi wyglądają zgoła inaczej. Andrzej bierze kieliszek do ręki (za nożkę, nigdy za czaszę), zakręci nim lekko, pociąga niewielki łyk, by po chwili podzielić się wrażeniami.

- Nos jest bardzo przyjemny i dobrze skomponowany jak na tak młode wino. Zawartość cukru resztkowego nie przytłacza. Ciało jest średnie do pełnego. Bardzo czyste, bez fałszywych nut, wyraźnie owocowe: dominuje brzoskwinia, morela. Znajdziemy tu także świeży miód, odrobinę imbiru, wanilii, nieco skórki pomarańczowej

i delikatne nuty korzenne. W tle wyczuwalna jest również subtelną nuta mięty - recenzuje.

Albo tak: w nosie wyczuwamy świeże, czyste armaty ziołowo-kwiatowe oraz odrobinę średnio dojrzałej brzoskwini. W ustach wino charakteryzuje się średnią koncentracją, z łatwo wyczuwalnymi nutami miodu lipowego, ziół i polnych kwiatów, a także dojrzałego czerwonego jabłka i słodkiej brzoskwini.

- Pomimo sporej zawartości cukru resztkowego zapewnia poczucie świeżości. Finisz ziołowy, średniociągły - ocenia kolejne.

Pytanie o to, ile wina trzeba wypić, by takie recenzje tworzyć, kwituje krótko: wbrew pozorom, niedużo. I powtarza: trzeba o nim rozmawiać! Wszyscy po-

trafimy wyczuć różnorodne zapachy czy smaki i je nazwać. To często jest sprawa indywidualna, bo każdy odbiera wino inaczej.

Z czasem domowa biblioteczka zaczęła zapełniać się książkami, wydawnictwami i przewodnikami po Tokaju, winnicach, producentach. Genialnym przewodnikiem okazał się Tokaj Kalauz Guide, którego autorem jest Gergely Ripka.

- Ciekawą publikacją jest bogato ilustrowany album „Tokaj - People and Vineyards” przedstawiający historię pięćdziesięciu najważniejszych winiarni i ich podejście do tworzenia wina - podpowiada Wojciechowski.

Tuż obok książek jest szkło, a konkretnie kieliszki. Niektóre zwykłe. Inne takimi nazwać nie można.

- Kieliszek wbrew pozorom ma znaczenie. Do większości win znakomity jest uniwersalny Gabriel Glass, natomiast do legendarnego deserowego Tokaji aszú używam dedykowanego kieliszka Halimba-Crystal z bardzo cienkiego szkła i optymalnym kształcie czaszy - tłumaczy.

Wedle rodzinnej legendy, nikt poza Andrzejem nie ma odwagi, by go umyć. O wsadzeniu do zmywarki, też nie ma mowy. Obala natomiast popularne przekonanie, że oznaką wysokiej jakości wina jest największe wgłębienie w dnie butelki.

- Niegdyś przy ręcznej produkcji butelek względy technologiczne i użytkowe przemawiały za wklęsłym dnem. Obecnie ma to duże znaczenie przy winach musujących w tym szczególnie w szampanach, gdzie butelka musi być bardziej wytrzymała. To czysta fizyka i rozkład ciśnienia - dodaje. - W przypadku win czerwonych wklęsłe dno butelki ułatwia oddzielenie osadu podczas dekantacji - wyjaśnia dalej.

Tokajską opowieść podpira historia, w której Gorlickie ma swoje miejsce. Wszak zarówno Gorlice, jak i Biecz przed wiekami stały przy winnym szlaku węgierskim. W XVIII wieku w Gorlicach istniała komora celna dla przywożonego wina z Węgier. Z tego okresu zachował się wykaz opłat pobranych przez tę instytucję. Rekordowym pod względem pobranych podatków był I kwartał 1732 r., kiedy to pobrano 8472 zł za przywiezionych do Rzeczypospolitej 706 beczek wina węgierskiego.

- Tokaj wciąż istnieje, pomimo wielu kryzysów, które nawiedziły go przez ostatnie stulecia, jak choćby rozbiory Polski, epidemia filoksery, utrata dwóch trzecich powierzchni kraju i ludności w wyniku traktatu w Trianon, 40 lat socjalizmu - wyjaśnia Wojciechowski. - Technika wytwarzania win oraz odmiany winorośli są już inne, niż te, którymi handlowali nasi przodkowie, ale podstawowe zasady wytwarzania aszú czy szamorodni wciąż pozostają takie same.

Oddał tyle litrów krwi, że trafił do księgi Guinnessa. Odznaczył go prezydent RP

Joanna Mrozek
Stary Sącz

Radny powiatowy Andrzej Lis ze Starego Sącza został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski za wieloletnią działalność na rzecz krwiodawstwa. 69-latek, który oddał krew aż 226 razy i trafił do Księgi Rekordów Guinnessa.

Mieszkaniec Starego Sącza, a jednocześnie radny powiatu nowosądeckiego Andrzej Lis

został uhonorowany Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Odznaczenie, które przyznał mu prezydent Karol Nawrocki, Starosądeczanin odebrał 15 kwietnia tego roku w Belwederze w Warszawie. To prestiżowe odznaczenie stanowi wyraz uznania dla jego wieloletniego zaangażowania na rzecz Honorowego Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa.

Andrzej Lis w ciągu 50 lat oddał krew aż 226 razy, przekazując potrzebującym łącznie 102 litry tego bezcennego daru.

To osiągnięcie sprawiło, że został uznany za światowego rekordzistę i wpisany do Księgi Rekordów Guinnessa.

- Jest to dla mnie ogromne wyróżnienie i motywacja do dalszej pracy na rzecz Honorowego Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa - mówi Andrzej Jeż.

Andrzej Lis skierował również podziękowania do Prezydenta Karola Nawrockiego za docenienie jego 50-letniej działalności.

69-latek przez wiele lat był czynnym krwiodawcą od-

dał ponad sto litrów krwi. Po raz pierwszy podzielił się nią mając 18 lat, a dokładnie 17 sierpnia 1974 roku. Na terenie tarnowskich Zakładów Azotowych doszło wówczas do poważnego wypadku, wiele osób było poszkodowanych i szybko potrzebowano krwi. Nie wahał się, a potem, jak sam przyznawał wielokrotnie, pomaganie weszło mu w krew.

Podczas 5. Sądeckiej Gali Krwiodawców, która miała miejsce 17 czerwca 2023 roku, Andrzej Lis otrzymał Certyfikat Księgi Rekordów Guinnessa.

Starosądeczanin znalazł się w gronie najlepszych z najlepszych w oddawaniu pełnej krwi, osiągając niesamowite 100 litrów! Bohater tego tekstu dokonał tego 5 grudnia 2021 roku w Starym Sączu ustanawiając przy tej okazji Rekord Polski. W 2002 roku Lis wraz z grupą krwiodawców założył Starosądecki Klub Honorowych Dawców Krwi, a patronat nad klubem objął Burmistrz Starego Sącza. Ostatni raz rekordzista oddał krew 1 marca 2024 roku. W jego ślady poszły dzieci i wnuki.

Andrzej Lis wraz z żoną w pałacu prezydenckim

FOT. ANDRZEJ LIS ARCHIWUM PRYWATNE

REKLAMA

0011511720

AB.6740.226.2026 Gorlice, 2026.04.23

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 11d ust. 5, ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U.2024.311 t.j.) w związku z art. 10 § 1 i art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2025.1691 t.j.)

STAROSTA GORLICKI
zawiadamia, że:

zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Przebudowa i rozbudowa drogi powiatowej nr 1474K polegająca na budowie drogi dla pieszych i rowerów wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowościach Kwiatonowice i Zagórzany” na wniosek z dnia 31 marca 2026 r. Wójta Gminy Gorlice, ul. 11 Listopada 2, 38-300 Gorlice, reprezentowanego przez pełnomocnika Pana Dominika Nigborowicza.

Projektowana inwestycja planowana jest do realizacji na niżej wymienionych działkach ewidencyjnych:

(w odniesieniu do nieruchomości, które podlegają podziałowi - przed nawiasem podano numer działki, która powstanie w wyniku zatwierdzenia projektu podziału i będzie przeznaczona pod drogę, w nawiasie podano numer działki przed podziałem)

a) działki objęte wnioskiem o inwestycję:

położonych w jednostce ewidencyjnej 120504_2 Gorlice Gmina, obręb 0010 Zagórzany:

1166, 1227/2 (powstała z podziału działki 1227), 1225/1, 1223/2, 1208, 1200/8 (powstała z podziału działki 1200/6), 1200/5, 1161/5 (powstała z podziału działki 1161/3), 1191/18 (powstała z podziału działki 1191/10), 1191/17 (powstała z podziału działki 1191/10), 1191/13, 1185, 1184/2 (powstała z podziału działki 1184), 1184/1 (powstała z podziału działki 1184), 1183/2 (powstała z podziału działki 1183), 1183/1 (powstała z podziału działki 1183), 1182/1 (powstała z podziału działki 1182), 1182/2 (powstała z podziału działki 1182), 1181/2 (powstała z podziału działki 1181), 1181/1 (powstała z podziału działki 1181), 1172/2 (powstała z podziału działki 1172), 1172/1 (powstała z podziału działki 1172), 1128/4, 1173/5, 1173/13 (powstała z podziału działki 1173/11), 1173/12 (powstała z podziału działki 1173/11), 1127/1, 1171/18 (powstała z podziału działki 1171/7), 1171/8, 1171/22 (powstała z podziału działki 1171/6), 1171/21 (powstała z podziału działki 1171/6), 1171/24 (powstała z podziału działki 1171/5), 1171/23 (powstała z podziału działki 1171/5), 1171/26 (powstała z podziału działki 1171/4), 1171/25 (powstała z podziału działki 1171/4), 1171/20 (powstała z podziału działki 1171/3), 1171/19 (powstała z podziału działki 1171/3), 1171/10, 1169/8 (powstała z podziału działki 1169/4), 1169/7 (powstała z podziału działki 1169/4), 1169/10 (powstała z podziału działki 1169/5), 1169/2, 1168/8 (powstała z podziału działki 1168/1), 1168/7 (powstała z podziału działki 1168/1), 2307,

położonych w jednostce ewidencyjnej 120504_2 Gorlice Gmina, obręb 0006 Kwiatonowice:

831, 406/1, 480, 478/2 (powstała z podziału działki 478), 478/1 (powstała z podziału działki 478), 476, 469/2 (powstała z podziału działki 469), 468/2 (powstała z podziału działki 468), 482, 459/2 (powstała z podziału działki 459), 459/1 (powstała z podziału działki 459), 452/6 (powstała z podziału działki 452/2), 452/4 (powstała z podziału działki 452/1), 451, 450/1, 450/5, 449/2 (powstała z podziału działki 449), 449/1 (powstała z podziału działki 449), 448/2 (powstała z podziału działki 448), 448/1 (powstała z podziału działki 448), 447/6 (powstała z podziału działki 447/1), 447/5 (powstała z podziału działki 447/1), 447/4 (powstała z podziału działki 447/2), 447/3 (powstała z podziału działki 447/2), 446/4 (powstała z podziału działki 446/1), 444/6 (powstała z podziału działki 444/3), 444/8 (powstała z podziału działki 444/4), 444/7 (powstała z podziału działki 444/4), 440/2 (powstała z podziału działki 440),

b) działki w liniach rozgraniczających teren niezbędny dla obiektów budowlanych, tj. liniach rozgraniczających projektowany pas drogowy drogi powiatowej 1474K

położonych w jednostce ewidencyjnej 120504_2 Gorlice Gmina, obręb 0010 Zagórzany:

1166 – działka w całości zajęta pod inwestycję,
1227/2 (powstała z podziału działki 1227) – działka w całości zajęta pod inwestycję,
1200/8 (powstała z podziału działki 1200/6 – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1161/5 (powstała z podziału działki 1161/3) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1191/18 (powstała z podziału działki 1191/10) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1184/2 (powstała z podziału działki 1184) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1183/2 (powstała z podziału działki 1183) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1182/2 (powstała z podziału działki 1182) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1181/2 (powstała z podziału działki 1181) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1172/2 (powstała z podziału działki 1172) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1128/4 – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1173/13 (powstała z podziału działki 1173/11) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1127/1 – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1171/18 (powstała z podziału działki 1171/7) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1171/8 – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1171/22 (powstała z podziału działki 1171/6) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1171/24 (powstała z podziału działki 1171/5) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1171/26 (powstała z podziału działki 1171/4) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1171/20 (powstała z podziału działki 1171/3) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1169/8 (powstała z podziału działki 1169/4) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1169/10 (powstała z podziału działki 1169/5) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

1168/8 (powstała z podziału działki 1168/1) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

położonych w jednostce ewidencyjnej 120504_2 Gorlice Gmina, obręb 0006 Kwiatonowice:

831 – działka w całości zajęta pod inwestycję,

406/1 – działka w części zajęta pod inwestycję,

478/2 (powstała z podziału działki 478) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

469/2 (powstała z podziału działki 469) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

468/2 (powstała z podziału działki 468) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

459/2 (powstała z podziału działki 459) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

452/6 (powstała z podziału działki 452/2) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

452/4 (powstała z podziału działki 452/1) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

450/5 – działka w całości zajęta pod inwestycję,

449/2 (powstała z podziału działki 449) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

448/2 (powstała z podziału działki 448) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

447/6 (powstała z podziału działki 447/1) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

447/4 (powstała z podziału działki 447/2) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

446/4 (powstała z podziału działki 446/1) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

444/6 (powstała z podziału działki 444/3) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

444/8 (powstała z podziału działki 444/4) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

440/2 (powstała z podziału działki 440) – działka w całości zajęta pod inwestycję,

c) działki w liniach rozgraniczających obowiązek budowy lub przebudowy sieci uzbrojenia terenu w oparciu o art. 11f ust. 1 pkt 8, lit. e ustawy z 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 311)

położonych w jednostce ewidencyjnej 120504_2 Gorlice Gmina, obręb 0010 Zagórzany:

2307 – przebudowa sieci gazowej

położonych w jednostce ewidencyjnej 120504_2 Gorlice Gmina, obręb 0006 Kwiatonowice:

478/1 (powstała z podziału działki 478) – przebudowa sieci gazowej.

d) działki w liniach rozgraniczających istniejących pasów drogowych dróg gminnych objęte obowiązkiem budowy lub przebudowy innych dróg publicznych w oparciu o art. 11f ust. 1 pkt 8, lit. g ustawy z 10 kwietnia

2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 311)

położonych w jednostce ewidencyjnej 120504_2 Gorlice Gmina, obręb 0010 Zagórzany:

1208 – przebudowa skrzyżowania z drogą gminną nr 270641K,

położonych w jednostce ewidencyjnej 120504_2 Gorlice Gmina, obręb 0006 Kwiatonowice:

476 – przebudowa skrzyżowania z drogą gminną nr 270568K

451 – przebudowa skrzyżowania z drogą gminną nr 270568K

450/1 – przebudowa skrzyżowania z drogą gminną nr 270568K

e) działki w liniach rozgraniczających obowiązek budowy lub przebudowy zjazdów w oparciu o art. 11f ust. 1 pkt 8, lit. h ustawy z 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 311)

położonych w jednostce ewidencyjnej 120504_2 Gorlice Gmina, obręb 0010 Zagórzany:

1225/1 – przebudowa zjazdu,

1223/2 – przebudowa zjazdu,

1200/5 – przebudowa zjazdu,

1191/17 (powstała z podziału działki 1191/10) – przebudowa zjazdu,

1191/13 – przebudowa zjazdu,

1185 – przebudowa zjazdu,

1184/1 (powstała z podziału działki 1184) – przebudowa zjazdu,

1183/1 (powstała z podziału działki 1183) – przebudowa zjazdu,

1182/1 (powstała z podziału działki 1182) – przebudowa zjazdu,

1181/1 (powstała z podziału działki 1181) – przebudowa zjazdu,

1172/1 (powstała z podziału działki 1172) – przebudowa zjazdu,

1173/5 – przebudowa zjazdu,

1173/12 (powstała z podziału działki 1173/11) – przebudowa zjazdu,

1171/21 (powstała z podziału działki 1171/6) – przebudowa zjazdu,

1171/23 (powstała z podziału działki 1171/5) – przebudowa zjazdu,

1171/25 (powstała z podziału działki 1171/4) – przebudowa zjazdu,

1171/19 (powstała z podziału działki 1171/3) – przebudowa zjazdu,

1171/10 – przebudowa zjazdu,

1169/7 (powstała z podziału działki 1169/4) – przebudowa zjazdu,

1169/2 – przebudowa zjazdu,

1168/7 (powstała z podziału działki 1168/1) – przebudowa zjazdu,

położonych w jednostce ewidencyjnej 120504_2 Gorlice Gmina, obręb 0006 Kwiatonowice:

480 – przebudowa zjazdu,

478/1 (powstała z podziału działki 478) – przebudowa zjazdu,

482 – przebudowa zjazdu,

459/1 (powstała z podziału działki 459) – przebudowa zjazdu,

449/1 (powstała z podziału działki 449) – przebudowa zjazdu,

448/1 (powstała z podziału działki 448) – przebudowa zjazdu,

447/5 (powstała z podziału działki 447/1) – przebudowa zjazdu,

447/3 (powstała z podziału działki 447/2) – przebudowa zjazdu,

444/7 (powstała z podziału działki 444/4) – przebudowa zjazdu,

Strony postępowania lub ich pełnomocnicy, legitymujący się pełnomocnictwem sporządzonym zgodnie z art. 32 i 33 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego mogą zapoznać się z aktami sprawy (i wnieść ewentualne uwagi i zastrzeżenia) - w Wydziale Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Gorlicach, ul. 11 Listopada 6, pokój 310, w dniach i godzinach przyjmowania i obsługi interesantów.

Zgodnie z art. 41 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego informuje się, że w toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić tutejszy organ o każdej zmianie swojego adresu, a w razie zaniedbania tego obowiązku doręczenie pisma pod dotychczasowym adresem ma skutek prawny.

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego zawiadomienie bądź doręczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia, tj. ukazania się niniejszego obwieszczenia.

Gazeta Tarnowska

Gazeta Krakowska

TYGODNIK
Brzesko-Bochnia

www.gazetakrakowska.pl

LUDZIE

Dominika i Marcin Kozłowscy zjeździli szmat świata. Teraz pasję do podróżowania przekazują swoim dzieciom **str. 5**

FOT. PAWEŁ MICHAŁCZYK

TARNÓW

Żużlowa odsiecz Janusza Kołodzieja i jego Akademii

„Czarny sport” jednak nie zniknie na zawsze z Tarnowa. Tor w Mościcach uratuje szkółka żużlowego multimedalisty **str. 6**

TARNÓW

Propaganda prosto z Kremla próbuje się niepokoję w mieście. Prezydent zabrał głos **str. 3**

TARNÓW

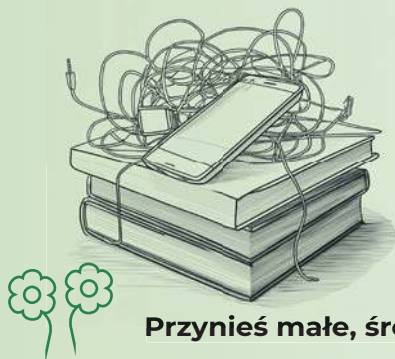
Podróż autobusem do uzdrowiska w... kłębach spalin. Przewoźnik tłumaczy się z awarii **str. 2**

AUTOREKLAMA

0111512065

SADZONKA
ZA SUROWCE
WTÓRNE

PRZYNIEŚ SUROWCE WTÓRNE i ODBIERZ SADZONKI ROŚLIN

25 kwietnia w Gemini Park w Tarnowie

w godz 9.00-13.00 lub do wyczerpania zapasów

Szczegóły akcji na stronie tarnow.naszemiasto.pl

Przynieś małe, średnie elektrośmieci, książki, butelki PET lub baterie i wymień je na sadzonki kwiatów.

(każda osoba może otrzymać maksymalnie 2 sadzonki)

ORGANIZATOR:

Gazeta Krakowska

PARTNERZY WYDARZENIA:

Media Markt

MOBRUK

Andrzej Skórka

Lottomilionerzy

Ech, kto by nie chciał być bogaty! Niby mówią, że pieniądze szczęścia nie dają. Ale za to jak mogą ułatwić życie! Są wśród nas tacy, którzy z dnia na dzień mogli to na własnej skórze sobie sprawdzać.

We wtorek, czyli trzy dni temu, w Brzesku ktoś skreślił kupon Lotto no i miał fart. Na kuponie szósteczka, na konto wpłynęło albo już wpłynęło okrągłe dwa miliony złotych. Niezłą ktoś tam będzie miał majóweczkę!

Jak czytamy, w naszym regionie taki uśmiech fortuny to nie jest wcale jednorazowy wybrzyk. Najwyższa wygrana w historii Lotto padła tuż za opłatkami Tarnowa, a dokładnie w Skrzyszowie. Ktoś przyszedł sobie do delikatesów na zakupy, przy okazji kupił kilka zakładów na chybił trafił i bingo! Ponad 36,7 milionów polskich złotych - więcej nikt jeszcze w Lotto nie ustrzelił.

A o przypadku z Żabna słyszeliście Państwo? Tam kolejny szczęściarz zainkasował ponad 30 „baniaków”. Tarnów trochę w tym rankingu odstaje, no ale kto by pogardził 11-milionowym zastrzykiem gotówki, którym zaowocował kupon wysłany przy Lwowskiej. „Drobniejsze” sumy wygranych już pominię.

Jedno powiedzonko - to o szczęściu - było na początku, no to teraz drugie, ku pocieszeniu: „wielkie pieniądze - wielki kłopot”. Pamiętam sprzed lat historyjkę mieszkańca podtarnowskiej wioski, który wygrał w totka. I tak się chłopina rozochocił, że na obiady codziennie jeździł taksówką do Wierzyńska w Krakowie. A nawet w dwiemna, bo w pierwszej jechał on, a w drugiej jego kapelus. Jak to się skończyło? Wiadomo.

Bo nie każdy jest taki roztropny jak prezydent Tarnowa, który pytany o pomysły wizjonerskich inwestycji w mieście ma w zwyczaju powtarzać: „chciałbym wygrać w Eurojackpot, wtedy bym przeznaczyci na to wygraną”. Cóż, tym grającym i tym obchodzącym kolekturę szerokim łukiem - szczęśliwego weekendu!

TARNÓW

Kwiaty za surowce wtórne

Masz niepotrzebne elektrośmieci, zużyte baterie, butelki PET lub stare książki? Nie wyrzucaj ich do kosza na zmieszane odpady! Przynieś je i odbierz w zamian sadzonki kwiatów.

W sobotę odbędzie się kolejna edycja naszej wiosennej akcji „Sadzonka za surowce wtórne”. Zapraszamy na parking Gemini Park Tarnów. Tym razem można będzie zamienić odpady na kwiaty. Będą m.in. pelargonie, goździki, a także sadzonki bakopy. Jeden kwiat można będzie otrzymać za 10 zużytych baterii, 5 książek, 10 butelek plastikowych a także za stary sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Akcja rozpocznie się o godz. 9 i potrwa do 13 lub do wyczerpania zapasów. (PACH)

TARNÓW

Moda i influencerzy w galerii

W sobotę Gemini Park Tarnów zamieni się w prawdziwe centrum mody. Będą pokazy i spotkania ze znanymi projektantkami. Podczas modowego święta do galerii zawita Anna Nowak-Curyło, projektantka mody, której talent doceniono na światowych wybiegach i łamach magazynów. Obok niej pojawią się także:

projektanta ubioru - Katarzyna Wójcik oraz Angelika Witek - projektantka i influencerka, która zasłynęła m.in. z szycia sukni ślubnych z firanek. O świecie mody „od kuchni” opowie m.in. Krzysztof Lib uczestnik 14. edycji Top Model. Wydarzenie zaplanowano w godz. 12-17. (KOMA)

Autobus kursowy z Tarnowa do Wysowej-Zdroju jechał w... kłębach czarnych spalin

Paweł Chwał
Tarnów

Kłęby czarnego dymu wydobywające się z rury wydechowej autobusu kursowego Kolei Małopolskich wzbudziły duże zaniepokojenie wśród mieszkańców miasta i kierowców.

Autobus linii nr A23 z Tarnowa do Wysowej-Zdroju wyruszył w sobotę 11 kwietnia z dworca o godz. 12.30. Przejechał przez miasto zatrzymując się m.in. na przystankach.

- Jechałam za tym autobusem od ulicy Krakowskiej. Chwilami nie było nic widać, tylko wielką, czarną chmurę przed nami. Wystarczyło, że kierowca mocniej „przygazował”, a z rury wydechowej wydostawały się kłęby dymu. Ten unosił się następnie nad drogą, chodnikami, przez co musieli go wdychać piesi, osoby czekające na przystankach, a także podróżujący innymi samochodami, nie wspominając o zanieczyszczeniu środowiska - mówi Katarzyna, nasza Czytelniczka.

FOT. CZYTELNIK

Kłęby czarnego dymu co chwilę wydobywały się z rury wydechowej autobusu linii A23

Potwierdzeniem tych słów jest przysłane przez nią nagranie z przejazdu autobusu przez Tarnów. Jak mówi, kierowca nie reagował na to, co dzieje się za prowadzonym przez niego pojazdem i jechał dalej.

Próbowała zgłosić sytuację do dyspozytora, ale nie wiedziała jak się z nim skontaktować i na jaki numer dzwonić.

Zapytaliśmy o to Koleje Małopolskie, które obsługują linię A23 z Tarnowa do Wysowej -

Zdrój w ramach Małopolskich Linii Dowozowych. „W autobusie, realizującym kurs w ramach linii A23 na trasie Tarnów - Wysowa-Zdrój, doszło do awarii układu paliwowego, spowodowanej nieprawidłowym działaniem jednego z wtrysków. Usterka ta mogła powodować objawy opisane w zgłoszeniu, w tym zwiększoną emisję spalin” - czytamy w odpowiedzi przesłanej do naszej redakcji. Kierowca

po zauważeniu nieprawidłowości - według zapewnień przewoźnika - miał niezwłocznie poinformować dyspozytora oraz serwis o konieczności podjęcia interwencji technicznej.

Autobus został wycofany z ruchu bezpośrednio po zakończeniu realizowanego w tym czasie kursu.

- Pojazd do obsługi przewoźników powróci dopiero po przeprowadzeniu kompleksowej naprawy oraz potwierdzeniu pełnej sprawności technicznej - zapewnia przewoźnik.

Jak informują Koleje Małopolskie, pasażerowie oraz mieszkańcy, którzy zauważą nieprawidłowości związane ze stanem technicznym pojazdów, mogą zgłaszać takie sytuacje za pośrednictwem infolinii dzwoniąc pod numer telefonu: 12 288 82 00 lub wysyłając maila do przewoźnika (sekretariat@koleje.malopolskie.com.pl).

- Każde zgłoszenie traktujemy poważnie i staramy się reagować na nie możliwie jak najszybciej - zapewniają w Kolejach Małopolskich.

©©

MARCINKA CROSS CHALLENGE

FOT. PAWEŁ CHWAŁ

Około 250 uczestników wystartowało w minioną niedzielę w zawodach Marcinka Cross Challenge w Tarnowie. Uczestnicy tego ekstremalnego biegu zmagali się najpierw z bardzo wymagającą trasą z dużą ilością przewyższeń, a na finał mieli do pokonania szereg różnego rodzaju przeszkód, ustawionych na zboczu Góry św. Marcina. Była to 11. edycja wymagających zawodów, które co roku przyciągają do Tarnowa miłośników ekstremalnej rywalizacji nie tylko z regionu, ale z całej Polski. (PACH)

Tarnów ponownie na trasie koncertowej Lata z Radiem i TVP 2026! To będzie największa impreza tego roku w mieście!

Paulina Marcinek-Kozioł
Tarnów

Po raz trzeci z rzędu do Tarnowa zawita letnia trasa koncertowa „Lata z Radiem i Telewizją Polską”. Tak, jak poprzednio, areną imprezy ponownie będzie kampus Akademii Tarnowskiej.

Jak podają Wirtualne Media, na trasie tegorocznej edycji Lata z Radiem i TVP znalazły się m.in. Radom, Zakopane, Ełk, Grudziądz, Poddębice, Lublin oraz Tarnów.

Informacje o tym, że Polski Biegun Ciepła znów będzie gościł radiowców i telewizję potwierdza prezydent Tarnowa.

- Kiedy zmieniła się władza w telewizji, pokazano informa-

cję że Sylwester Marzeń zniknął z Zakopanego, wówczas napisałem do nowego prezesa TVP, że chętnie przytulę taki koncert do Tarnowa. Dostałem informację, że pracują nad innym formatem, koncertów Lata z Radiem i Telewizją Polską i zgłosiłem chęć udziału. W 2024 roku odbył się pierwszy, a w 2025 roku drugi koncert w Tarnowie i cały czas podtrzymaliśmy chęć. Telewizja Polska i Polskie Radio były zadowolone ze współpracy z miastem, również Akademia Tarnowska była bardzo sprawna organizacyjnie i to miejsce się spodobało - mówi Jakub Kwaśny, prezydent Tarnowa. - Cieszę się, to duża promocja dla miasta - dodaje.

©©

Nowa ścieżka rowerowa gotowa. Łatwiej dojechać nią na dworzec PKP

Paweł Chwał
Tarnów

W centrum Tarnowa oddano do użytku brakujący odcinek ścieżki rowerowej wzdłuż ulicy Dworcowej. To duże ułatwienie dla tych rowerzystów, którzy jazdę jednoślądem łączą z podróżowaniem pociągami.

Chodzi wprawdzie o niedługi, bo mierzący 170 metrów, ale strategicznie ważny odcinek ścieżki rowerowej biegnącej wzdłuż ulicy Dworcowej.

W ten sposób powstał brakujący łącznik od wybudowanej wcześniej drogi dla jednoślądów przy ulicy Krakowskiej, którym można teraz dojechać pod sam budynek dworca kolejowego.

Na inwestycji zyskali nie tylko rowerzyści, ale także piesi. Przy okazji ułożony został bowiem także nowy chodnik wzdłuż Plant Kolejowych.

Ścieżka rowerowa została oddzielona od chodnika wzdłuż Plant Kolejowych

Groźby pod adresem Tarnowa padły we wpisie na profilu X rosyjskiego polityka

PREZYDENT MIASTA STUDZI EMOCJE PO DEZINFORMACJI

Jak kremłowska propaganda wzięła na celownik... Tarnów

Robert Gąsiorek
Tarnów

Jakub Kwaśny, prezydent Tarnowa uspokaja po doniesieniach medialnych dotyczących opublikowanej przez rosyjskie ministerstwo obrony listy firm, które mają wspierać produkcję dronów dla Ukrainy. Jedną z nich zdnaniem Rosjan znajduje się w Tarnowie, a był prezydent Rosji Dmitrij Miedwiediew uznał, że firmy na liście to potencjalne cele rosyjskich ataków.

O przedstawionej przez Rosjan liście firm z kilku europejskich państw, które mają wspierać produkcję dronów dla Ukrainy, rozpisywały się ostatnio media w całej Polsce. Według informacji przekazanych przez rosyjskie ministerstwo obrony dwa oddziały ukraińskich firm „produkujących drony do ataków na Rosję” znajdują się w Polsce.

Jedną z nich ma działać w Mielcu, gdzie firma Antonow według rosyjskiego przekazu ma produkować drony „Lutyj”. Drugi adres dotyczy Tarnowa, gdzie swój oddział ma mieć firma Ukrspesystems, która tworzy drony RAM-2X.

Listę w sobie właściwy sposób skomentował w mediach społecznościowych był prezydent Rosji i obecny wiceprezident Rady Bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej Dmitrij Miedwiediew.

- To lista potencjalnych celów dla Sił Zbrojnych Rosji. Kiedy ataki staną się rzeczywi-

stością - zależy od dalszego rozwoju sytuacji. Śpijcie spokojnie, europejscy partnerzy - napisał rosyjski polityk na platformie X.

Ruska dezinformacja

W mediach wskazano, że tarnowską firmą, której adres widnieje na liście rosyjskiego ministerstwa, są Zakłady Mechaniczne. Zapytaliśmy o komentarz w tej sprawie tarnowską spółkę.

- Informujemy, że Zakłady Mechaniczne „Tarnów” nie zajmują się produkcją dronów, jak również na terenie ZM „Tarnów” S. A. nie jest prowadzona taka działalność - przekazała nam w krótkim komunikacie Kinga Matusik, z Działu Marketingu i Komunikacji tarnowskich Zakładów Mechanicznych.

Doniesienia medialne wywołały jednak niepokój wśród niektórych mieszkańców Tarnowa i regionu. Na lokalnych grupach w mediach społecznościowych zaczęły się pojawiać posty w tej sprawie, pod którymi internauci pisali o swoich obawach związanych z rosyjskimi groźbami.

Nie dajmy się ponieść emocjom

Emocje postanowił studzić prezydent Tarnowa Jakub Kwaśny. W specjalnym oświadczeniu uspokaja mieszkańców i apeluje, aby z ostrożnością podchodzić do informacji, które wychodzą z Kremla.

- „W przestrzeni publicznej spore poruszenie wywołała wypowiedź jednego z rosyj-

skich polityków i propagandyistów, dotycząca firm produkujących sprzęt wojskowy wykorzystywany przez Ukrainę. Niepokój odbiorców tych słów jest w pełni zrozumiały. Żyjemy w niespokojnych czasach, a media każdego dnia donoszą o niestabilności otaczającej nas rzeczywistości (...). Należy także pamiętać, że celem tego typu wypowiedzi jest najczęściej dezinformacja i wywołanie paniki. Nie dajmy się ponieść emocjom. Bądźmy odpowiedzialni za przekazywane dalej informacje i nie dajmy się wykorzystywać tym, którzy szerzą dezinformację. O wszelkich niepokojących sytuacjach - np. o fotografowaniu obiektów infrastruktury krytycznej - zawiadamiajmy odpowiednie służby” - czytamy w oświadczeniu prezydenta Kwaśnego.

Szef tarnowskiego samorządu wskazał również, że bezpieczeństwo miasta jest priorytetem zarówno dla władz lokalnych, jak i rządowych.

- W tym kontekście warto zwrócić uwagę choćby na zapowiedzi i konkretne działania wicepremiera i Ministra Obrony Narodowej Władysława Kosiniaka-Kamysza oraz wojewody małopolskiego Krzysztofa Jana Klęczara zmierzające do utworzenia w naszym mieście jednostki zawodowych żołnierzy. Równie ważne są dla nas inwestycje w miejsca schronienia oraz wsparcie rozwoju Zakładów Mechanicznych, zwłaszcza w obszarze produkcji systemów antydronowych - podkreślił prezydent Tarnowa. ©©

KRÓTKO

TARNÓW

„700 plus” nie tylko dla pierwszaków

Nie tylko rodzice pierwszoklasistów, ale także uczniów klas drugich i trzecich szkół podstawowych mogą ubiegać się już w Tarnowie o zwrot nawet 700 złotych za zajęcia sportowe swoich dzieci. To efekt modyfikacji programu „Bon dla pierwszaka”, który realizowany jest od tego roku szkolnego.

O rozszerzeniu potencjalnej grupy odbiorców bonu zdecydowali na sesji radni miejscy w Tarnowie popierając jednogłośnie wniosek prezydenta Jakuba Kwaśnego.

Nowy bon ma zachęcić większą liczbę tarnowskich rodzin do skorzystania z dopłat. Jak wynika z wyliczeń magistratu w ciągu kilku miesięcy od wdrożenia programu do centrum Usług Społecznych złożono niewiele ponad sto wniosków o refundację wydatków poniesionych na opłacenie dodatkowych zajęć, z czego pozytywnie rozpatrzone 84. Wyplacono niespełna 50 tysięcy z zaplanowanych w budżecie 700 tysięcy złotych na ten cel.

W dziesięciu przypadkach odmówiono refundacji, cztery wnioski wymagały uzupełnienia, a cztery pozostały bez rozpatrzenia.

- Wszyscy się uczymy nowej formuły rozliczeń, również kluby sportowe.

W związku z tym to będzie pewien proces, ale obrany kierunek jest dobry bo pieniądz idzie za dzieckiem - komentuje Jakub Kwaśny, prezydent Tarnowa. Jak dodaje, niewykluczone że w przyszłości program zostanie rozszerzony o kolejne klasy „podstawówek”.

Dzięki dodatkowi rodziny mogą dostać nawet 700 zł zwrotu za zajęcia sportowe swoich dzieci, co ma motywować najmłodszych do aktywności fizycznej, promować zdrowy styl życia i wspierać integrację społeczną. Świadczenie przysługuje osobom zameldowanym w Tarnowie oraz odprowadzającym w mieście podatki.

Pieniądze można przeznaczyć na minimum trzymiesięczne zajęcia sportowe - w klubie, stowarzyszeniu, miejskiej jednostce czy u prywatnego organizatora. Ważne jest, by były to firmy mające swoje siedziby w Tarnowie. Środki na ten cel pochodzą m.in. z opłat za koncesje alkoholowe.

Wnioski na 2026 rok można składać do 30 czerwca. (PACH)

Łazienki mineralne gotowe! Najnowsza atrakcja turystyczna regionu już działa

Robert Gąsiorek
Słona

W wtorek nastąpiło oficjalne otwarcie łaźni mineralnych w Słonej koło Zakliczyna. W obiekcie będzie można korzystać z właściwości wód leczniczych, a także z innych atrakcji.

Łazienki mineralne w Słonej, podobnie ciężkowicki Park Zdrojowy to elementy szerszego projektu pod nazwą „Źródłany Szlak”, który realizowany jest na terenie pięciu sąsiadujących ze sobą gmin na Pogórzu.

W Słonej dzięki dotacji z Polskiego Ładu za ponad 2,8 mln złotych stworzono obiekt, na którym dostępna jest duża tężnia solankowa, a także ścieżka do brodenia, plac rekreacyjno-wypoczynkowy, altana, budynek zaplecza i toalety oraz ławeczki i inne elementy małej architektury.

Łazienki mineralne wybudowano jeszcze w ubiegłym roku, ale z otwarciem atrakcji poczekano do wiosny. - To zadanie było zrealizowane w je-

W obiekcie znajduje się m.in. tężnia solankowa, ścieżki do brodenia, siłownia zewnętrzna, czy plac zabaw

sieni ubiegłego roku. W okresie zimowym one nie będą czynne, postanowiliśmy więc na wiosnę przekazać taki nowy produkt, nowe miejsce pod kątem turystycznym, ale też zdrowotnym - mówi Dawid Chrobak, burmistrz Zakliczyna.

W obiekcie wykorzystywane są wody lecznicze z pokładów, które znajdują się w miejscowości.

- Łazienki mineralne, a więc obiekty, z których będziemy

korzystać, czyli tężnia i ścieżka do brodenia, są zasilane wodą mineralną ze źródeł znajdujących się w Słonej. Korzystamy więc w tym przypadku z zasobów naturalnych występujących na terenie gminy Zakliczyna. Jak wiemy, to pasmo górskie ciągnące się od Filipowic do Słonej, zostało bardzo mocno przebadane i zinventaryzowane przez pana profesora Józefa Poborskiego - zaznacza burmistrz Chrobak.

I to właśnie imieniem prof. Józefa Poborskiego nazwano nową atrakcję turystyczną w Słonej.

Z łaźni mineralnych będzie koło Zakliczyna można korzystać przez siedem dni w tygodniu. Od poniedziałku do piątku obiekt będzie czynny w godz. 10-19. Natomiast w sobotę i niedzielę obiekt otwarty będzie w godz. 10-20.

- W tym czasie nieodpłatnie można skorzystać oczywiście z tężni solankowej, altany do spotkań, zaplecza sanitarnego, jak również ścieżki do brodenia. To wszystko uzupełnia rozbudowana siłownia zewnętrzna, również boisko sportowe, plac zabaw. Mamy więc tu taki teren do spędzenia kilku godzin na świeżym powietrzu - podkreśla burmistrz Zakliczyna.

Łazienki mineralne w Słonej znajdują się około kilometra od drogi wojewódzkiej nr 975. Jadąc od Zakliczyna, trzeba skręcić w drogę powiatową, prowadzącą w kierunku Ciężkowic i kierować się na świetlicę wiejską w budynku po dawnej szkole.

Miasto uruchomi usługę „Taxi help”

Paulina Marcinek-Kozioł
Tarnów

Seniorzy, którzy ukończyli 75 lat i osoby z niepełnościami będą mogli dojechać do lekarza, urzędu czy nawet kina specjalną taksówką. Centrum Usług Społecznych w Tarnowie planuje zakup specjalnego samochodu, który będzie ich woził za darmo.

Według danych Centrum Usług Społecznych w Tarnowie żyje blisko 11,7 tysięcy seniorów, którzy ukończyli 75 rok życia. Jeszcze większą grupę stanowią osoby z niepełnosprawnością. Jest ich w naszym mieście około 17 tysięcy. To właśnie z myślą o nich miasto postanowiło uruchomić nową usługę „Taxi help”, która umożliwi im bezpłatny transport w Tarnowie. CUS planuje zakupić specjalny 9-osobowy busik z napędem hybrydowym, dostosowany także do osób z niepełnościami.

- Będzie woził osoby z niepełnościami i seniorów 75 plus, którzy mają pro-

blem z dojazdem do lekarza, apteki, na rehabilitację, zakupy czy nawet do teatru i kina. Chodzi o to, żeby umożliwić im także uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym. Jedna osoba w ciągu sześciu miesięcy będzie mogła skorzystać z tej usługi dwadzieścia razy - tłumaczy Dorota Krakowska, dyrektor CUS w Tarnowie.

„Taxi help” ruszy już w lipcu i potrwa do grudnia. CUS zatrudni kierowców, którzy będą wozić po Tarnowie potrzebujących. Aby skorzystać z usługi wystarczy zapisać w specjalnym grafiku. Na razie podwozka specjalną taksówką będzie możliwa od poniedziałku do piątku w godz. 7-19.

- W przypadku dużego zainteresowania, poszerzymy tą ofertę również o sobotę - podkreśla Dorota Krakowska.

Pieniądze na realizację tej usługi miasto pozyskało z funduszy szwajcarskich. W sumie na „Taxi help” i wsparcie rodzicielstwa zastępczego CUS otrzyma 3 mln zł. Usługa „Taxi help” ma być również kontynuowana w 2027 roku.

REKLAMA

0011513998

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Spółka z o.o. w Tarnowie oferuje do sprzedaży autobusy przeznaczone do złomowania (kasacji).

Oferowane autobusy są pojazdami używanymi, niekompletnymi oraz niesprawnymi technicznie.

Oferty należy składać w zamkniętej kopercie z dopiskiem: „Oferta na: Sprzedaż autobusów przeznaczonych do złomowania (kasacji)” w siedzibie MPK w Tarnowie, ul. Okrężna 9, pokój nr 2 lub przesłać pocztą tradycyjną na adres: 33-100 Tarnów, ul. Okrężna 9, lub elektroniczną na adres: zamowienia@mpk.tarnow.pl.

Termin składania ofert upływa dnia 30.04.2026 r. o godz. 10:00.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 30.04.2026 r. o godz. 10:15 w siedzibie MPK w Tarnowie, ul. Okrężna 9, pokój nr 2.

Oferty można składać na każdy autobus oddzielnie.

Nabywca zobowiązany jest dostarczyć:

- komplet dokumentów niezbędnych do wyrejestrowania pojazdu,
- dokumenty potwierdzające uprawnienia do złomowania (kasacji) pojazdów:

Decyzja zgodnie z ustawą z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz.U.2020.2056 t.j.).

Odbiór pojazdów odbywa się we własnym zakresie z terenu MPK przy ul. Lwowskiej 199a w Tarnowie.

Pojazdy można oglądać w dni robocze w godzinach 8:00-14:00 na terenie MPK Sp. z o.o. w Tarnowie.

Pozostałe informacje i wykaz autobusów na stronie <https://mpk.tarnow.pl/pl/przetargi>.

Uwaga na jeże! „Dziewiątka” ratuje sympatyczne ssaki

Paweł Chwał
Tarnów

Wiosna to trudny czas dla jeży. Te kolczaste, ale sympatyczne ssaki, po zimowej hibernacji w poszukiwaniu pożywienia, ale też partnerek, często wchodzą na drogi, ginąc pod kołami przejeżdżających samochodów. W Tarnowie zorganizowana została akcja, która ma pomóc w ratowaniu jeży.

Po przebudzeniu z zimowego snu jeże zaczynają intensywnie żerować, nadrabiają straty tłuszczu, który spaliły podczas zimy. Wiosna jest dla nich wyjątkową porą roku. Porzucają wtedy życie samotnika i łączą się w pary przygotowując się do godów.

Jeże nie są zwierzętami płochliwymi, wędrują wśród traw, liści i krzewów, ale również po ulicach, co jest dla nich niebezpieczne. Najczęściej spotykamy je nocą w okolicach parków, skwerów i lasów. Często zgłaszana jest ich obecność na osiedlach domów jednorodzinnych, czy w pobliżu ogrodów działkowych.

Przygotowane przez uczniów SP nr 9 w Tarnowie tabliczki można ustawiać w miejscach wędrowek jeży

Podczas swoich podróży poszukują pożywienia. Wprawdzie latem chętnie wzbogacają swoją dietę o przejrzałe owoce, ale głównym daniem w ich diecie są owady, dżdżownice, małe gryzonie, jaja ptaków, żaby, jaszczurki a nawet węże.

Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 9 w Tarnowie po raz kolejny zorganizowali akcję pomocy jeżom. Przygotowali m.in. tabliczki informacyjno-ostrzegawcze, a także materiały edukacyjne na temat tego, jak pomagać jeżom po zakończeniu hibernacji i jak je chronić.

- Każdy, kto zna miejsca, w których pojawiają się jeże, może przyjść do naszej szkoły, odebrać przygotowaną przez uczniów tabliczkę „Uwaga jeże” i ustawić ją w swojej okolicy, aby zwiększyć bezpieczeństwo tych pożytecznych zwierząt - mówi Jerzy Żelawski, pomysłodawca akcji, nauczyciel w SP nr 9. Sami uczniowie sporo dowiedzieli się o jeżach, ich zachowaniach i zagrożeniach, które na nich czyhają, zwłaszcza w tym okresie. Przygotowali na ten temat nawet krótkie poradniki.

JAKO GRUPA WSCHODU ZJEŹDZILI BAŁKANY, AZJĘ I AFRYKĘ. TERAZ ZACZYNAJĄ PODRÓŻOWAĆ WRAZ Z DZIEĆMI

Pasję podróżniczą dostali w genach. Już przekazują ją swoim pociechom

Paweł Michalczyk
Bochnia

Najpierw inspirował ich Wschód, potem objechali cały kontynent afrykański. Od kilku jednak lat na stronie internetowej Grupy Wschodu brak informacji o nowych wyprawach. Dominika i Marcin Kozłowski zostali szczęśliwymi rodzicami, ale z podróży nie zrezygnowali.

Mieszkają w podbocheńskiej wiosce, na położonej nieopodal lasu działce. Obok ich drewnianego domu stoi wysłużony Nissan Patrol, którym przez kilkanaście lat przemierzali najpierw południowe zakątki Europy, by następnie eksplorować bliższy i dalszy Wschód przez Kaukaz, Zakaukazie aż po Mongolię i jezioro Bajkał, a w latach 2019-2029 objechali nim kontynent afrykański.

Już jako dzieci zostali zarażeni pasją zwiedzania świata przez swoich rodziców, a później w okresie dorastania ze znajomymi. Dominika i Marcin Kozłowski podróżują wspólnie od 2007 roku. - Gdy się poznaliśmy, to już się po prostu rozkręciło na całego - uśmiecha się Dominika.

Dominika i Marcin Kozłowski rodzinną ostoję znaleźli w okolicach Bochni

- Bagaż naszych doświadczeń jest nieco inny, bo ja na przykład nie byłem w Stanach Zjednoczonych. Dominika była, ale ja wyzywam, bo byłem w Czechosłowacji, a ona już nie ma szans - śmieje się Marcin.

Wyprawa życia

Zaczął się od wypadu w Karpaty w 2009 roku, a więc

Rumunii i Ukrainy. Następnie kilkakrotnie odwiedzili Bałkany Wschodnie (Rumunia, Bułgaria), jak i Zachodnie (Bośnia i Hercegowina, Serbia, Czarnogóra, Albania, Macedonia, Kosowo). W 2012 r. wybrali się w dwumiesięczną wyprawę na Zakaukazie, pokonując 12 tysięcy kilometrów przez Gruzję, Armenię, Górski Karabach i Azerbejdżan.

Ponieważ apetyt rośnie w miarę jedzenia, w 2014 roku postanowili zwiedzić centralną Azję. W ciągu dwóch miesięcy pokonali 20 tys. km i przemierzali m.in. byłe republiki radzieckie: Kazachstan, Uzbekistan, Tadżykistan, Kirgistan, wracając do Polski przez Rosję, Łotwę i Litwę. Dwa lata później powrócili na Wschód, tym razem wybierając jako cel Ałtaj

w Mongolii i objeżdżając jezioro Bajkał w północnej Rosji. Tym razem w trzy miesiące pokonali dystans ponad 25 tys. km. Wyprawa ich życia miała dopiero nadejść.

W ciągu 12 miesięcy w latach 2018-2019 przemierzali kontynent afrykański. - Potrzebowaliśmy powiewu świeżości, czegoś, czego nie ma na kontynencie azjatyckim: nowe gatunki zwierząt, nowe krajobrazy, nowe kultury, nowe języki, kolory skóry - tłumaczyli na swoim blogu.

Dominika i Marcin Kozłowski swoją podróż rozpoczęli od wschodniego wybrzeża, kierując się przez kolejne kraje na południe, aby powrócić w kierunku Europy wybrzeżem zachodnim.

- Udało się być w najdalszym zakątku na Przylądku Igielnym. To ma duże znaczenie symboliczne, jak i to odległościowe. Nie byliśmy w interiorze, gdzie warto byłoby wrócić. Tam jest też masa ciekawych krajów, począwszy od Sudanu Południowego i Algierii.

Wyprawę wokół Afryki udokumentowali w formie bogato ilustrowanej książki „Pod wiatr. 60 tysięcy kilometrów przez Afrykę”, którą wydali w 2022 roku.

Rodzinna ostoja

Dzisiaj wychowują dwóch synów: Szymona i Kacpra w wieku odpowiednio 4 i 2 lat. Już od małego próbują zaszczepić w nich żylkę podróżników. Na trzecie urodziny Szymona wyliczyli, że był już na trzech kontynentach i zwiedził dziesięć krajów.

- Zaczynają się pojedyncze wyjazdy, nawet sięgające okresu około miesiąca, gdzie wspólnie dajemy sobie jako radę, chociaż bywa ciężko. Dzieci nie lubią przemierzać zbyt długich odcinków naraz, dlatego konieczne są częstsze postoje. Wydaje mi się, że jesteśmy na dobrej drodze. Jest jeszcze parę kontynentów, na których nas nie było - mówią.

Dominika i Marcin zdecydowali, że nie będą w sieci publikować relacji z wypraw z dziećmi. - Nie chcemy naszych dzieci wykorzystywać jako jakiegoś magnes.

Kontynuują swoją pasję obieżyświatów, organizują w Bochni comiesięczne spotkania z podróżnikami. - Ściągamy do Bochni na te slajdowiska zaprzyjaźnionych podróżników i takich, których nie znamy, ale chcielibyśmy poznać i widzimy, że coraz fajniej to się kręci.

Pałac w Wojniczu odzyskuje swój dawny blask. Wypięknieje też park!

Paweł Chwał
Wojnicz

Rozpoczął się kolejny etap rewitalizacji pałacu Dąbskich w Wojniczu. W tym roku wykonane mają zostać nie tylko prace przy dawnej rezydencji, którą udało się podnieść z ruiny, ale także przy otaczającym pałac zabytkowym parku.

Zbudowany pod koniec XIX wieku, w stylu angielskiego neogotyku pałac w Wojniczu, zaprojektował Karol Polityński - jeden z najwybitniejszych architektów Tarnowa drugiej połowy XIX wieku.

Obiekt wraz z założeniem parkowym, kordegardą z 1874 roku, a także znajdującą się w parku 100-letnią willą i ogrodowym zegarem słonecznym wpisany jest do rejestru zabytków. Cenny architektoniczny

i historycznie kompleks był w opłakanym stanie, a sam pałac chylił się ku ruinie.

Dzięki podjętym przez samorząd Wojniczu staraniom i pozyskanym środkom z Polskiego Ładu oraz Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych za ponad 6 milionów złotych udało się dwa lata temu wzmocnić konstrukcyjnie podpadający budynek, odnowić elewację, wymienić dach, wstawić nowe okna i drzwi, a także wykonać izolację fundamentów. Kolejnym korkiem było wykonanie iluminacji.

Zadbać o kondycję starych murów

Teraz, na mocy podpisanej właśnie przez gminę umowy z wykonawcą, prace przy zabytku będą kontynuowane.

W ramach tego etapu wykonane zostaną m.in. instalacje gazowe i grzewcze w budynku,

Pałac Dąbskich w Wojniczu czeka na kolejne etapy prac, które przywrócą mu XIX-wieczny wygląd

adaptacja pomieszczenia kotłowni oraz izolacja stropu. Powstanie przyłącze kanalizacji ściekowej, a system odwodnienia zostanie zmodernizowany.

Koszt to blisko półmłn złotych. - Bardzo zależało nam na tym, aby budynek był już ogrzewany. To ważne dla kondycji murów i dalszych prac,

które planujemy przeprowadzić wewnątrz pałacu - mówi Tadeusz Bąk, burmistrz Wojnicza. Szacunkowy koszt robót wykończeniowych przekracza możliwości finansowe gminy. Może wynieść nawet 10 milionów złotych.

Pora na gruntowną metamorfozę parku

- Cały czas szukamy zewnętrznych źródeł finansowania. Piszemy do ministerstwa kultury oraz marszałka Małopolski, aby dzieląc środki na zabytki mieli nas na uwadze - mówi Tadeusz Bąk.

Docelowo odnowiony pałac Dąbskich pełnić ma funkcje reprezentacyjne, z pałacem ślubów, ale również przenieść ma się do niego Gminny Ośrodek Kultury. W planach jest uruchomienie w odnowionych wnętrzach eleganckiej restauracji. Zanim to jednak nastąpi nowa

wygląd zyska okalający pałac zabytkowy park. Na jego rewitalizację Wojnicz przeznaczy bowiem sporą część środków pozyskanych z Aglomeracji Tarnowskiej w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

W ramach zadania przebudowany zostanie m.in. dawny staw, pojawi się nowa nawierzchnia alejek, elementy małej architektury, budki łęgowe, oświetlenie, nowe ogrodzenie oraz monitoring. Dzięki realizacji tych dwóch zadań przestrzeń dookoła pałacu zyska nowy blask i stanie się miejscem odpoczynku, edukacji i kontaktu z naturą.

- Będzie naprawdę pięknie, a spędzanie czasu w tym miejscu i spacerowanie będą prawdziwą przyjemnością - zapowiada burmistrz Wojnicza.

Prace mają rozpocząć jeszcze w tym roku.

JANUSZ KOŁODZIEJ I JEGO SZKÓŁKA SZKOLI MŁODZIEŻ JUŻ OD DEKADY

Akademia żużlowego mistrza uratuje „czarny sport” w Mościcach

Andrzej Skórka
Tarnów

Żużlowa Unia Tarnów zniknęła ze sportowej mapy Polski, ale speedway w Tarnowie przetrwa, choć w okrojonej formie. Akademia Żużlowa Janusza Kołodzieja podpisała z miastem umowę na korzystanie ze stadionu przy ul. Zbylitowskiej.

Na torze żużlowym w Mościcach szkolić się będą młodzi adepti żużla, którzy pierwsze kroki stawiają właśnie pod patronatem ikony tarnowskiego żużla - Janusza Kołodzieja.

Istniejąca już od 10 lat Akademia dotąd była skazana na korzystanie z uprzejmości różnych klubów, by jej podopieczni mogli potrenować na „dorosłym” torze. Teraz ich żużlowym domem będzie Stadion Miejski przy ul. Zbylitowskiej w Tarnowie.

Akademia Żużlowa Janusza Kołodzieja i Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji podpisały umowę dotyczącą wykorzysta-

nia obiektu na treningi młodych żużlowców oraz rozgrywanie oficjalnych zawodów juniorskich.

Trening czyni mistrza

- Od dawna zaznaczam, że miasto Tarnów jest zainteresowane wspieraniem w pierwszej kolejności i przede wszystkim sportu dzieci i młodzieży. Kształcenie w obszarze sportu żużlowego czy sportów motorowych, które reprezentuje tutaj dzisiaj Akademia Janusza Kołodzieja, to jest realizacja tegoż priorytetu - mówi Jakub Kwaśny, prezydent Tarnowa.

Janusz Kołodziej, który wraz z liczną ekipą Akademii lustrował we wtorek (21 kwietnia) mościcki tor żużlowy, zapowiada że młodzież z jego szkoły trenować będzie w Mościcach regularnie.

- Żeby się podciągać, to trzeba przede wszystkim trenować, więc treningi wydaje mi się będą przynajmniej dwa razy w tygodniu i jeszcze kilka zawodów musimy w tym roku zor-

ganizować - mówi wielokrotnie indywidualny i drużynowy mistrz Polski na żużlu, który dużą część swojej kariery spędził w Tarnowie. - Tarnów od zawsze związany jest z tradycją żużlową. Mega by nam tego sportu brakowało. Mam swoje obowiązki i pracę w Fogo Unii Leszno, ale też chcę żeby dzieciaki mogły jeździć, szkolić się trenować w Tarnowie. Idziemy w to i walczymy.

Kuźnia talentów

Już 20 maja pierwsze juniorskie zawody na Stadionie Miejskim w Tarnowie z udziałem drużyny Akademii Żużlowa Janusza Kołodzieja Tarnów. Zespół ten został bowiem oficjalnie zgłoszony do Drużynowych Mistrzostw Polski Juniorów i rywalizować będzie w jednej grupie z ekipami: Stali Rzeszów, Wilków Krosno, Motoru Lublin i Motosmoków Kraków.

Jak zapowiada Akademia, w składzie znajdzie się trzech jej wychowanków, a dokooptowany zostanie do nich dodatkowy zawodnik z Tarnowa.

Trzej kolejni podopieczni szkoły firmowanej przez Janusza Kołodzieja przygotowuje się obecnie do egzaminu licencyjnego.

„Koldi” zwraca uwagę na to, że wiele klubów Ekstraligi dorobiło się w minionym sezonie po jednym świeżo upieczonym juniorze, podczas gdy w Akademii było ich trzech - Remigiusz Habryło, Bartłomiej Racibor i Bartosz Wielgus.

Wychowankami Akademii Janusza Kołodzieja z lat minionych są m.in. bracia Bartłomiej i Radosław Kowalscy, Dawid Rempała, czy Szymon Bańdur.

Zanim jednak dojdzie do zawodów, obiekt przy ul. Zbylitowskiej trzeba doprowadzić do stanu używalności. W ostatnich latach Stadion Miejski

Tarnów od zawsze związany jest z tradycją żużlową. Mega by nam tego sportu brakowało. Chcę żeby dzieciaki mogły tu się szkolić.

w Tarnowie dzierżawiony był przez Żużlową Sportową Spółkę Akcyjną Unia Tarnów. Ta nie spełniła wymogów stawianych przez Polski Związek Motorowy i straciła licencję na start w rozgrywkach Krajowej Lidze Żużlowej w sezonie 2026.

Obraz nędzy i rozpacz

Obiekt z dniem 1 kwietnia przeszedł pod zarządek TOSiR. I choć od lat wiadomo, że jest w dramatycznym stanie technicznym, to dopełnieniem obrazu upadku Unii był zatrzęsający stan zaplecza, brak prądu, wody i ogrzewania.

- Systematycznie, siłami własnymi oraz Akademii Żużlowej Janusza Kołodzieja staramy się tam zaprowadzić porządek - mówi Arkadiusz Marszałek, dyrektor TOSiR. Dodaje, że zwrócił się do Grupy Azoty (do sieci energetycznej spółki podpięty jest stadion - przyp. red.) o przywrócenie zasilania oraz do Tarnowskich Wodociągów o wznowienie dostaw wody. Ale to dopiero wstęp do tego, by obiekt można było użytkować. Akademia wzięła na siebie zadanie o przystosowanie do użytkowania przebudowanego w ubiegłym roku kosztem 7 mln zł toru żużlowego.

- Jestem w stałym kontakcie z Polskim Związkiem Motorowym. Mamy bardzo długą listę zadań, która została stworzona na jesieni dla klubu Unia Tarnów, żeby tor spełniał wymogi regulaminowe. Klub tego nie zrobił, my przejęliśmy tę listę zadań - mówi Krzysztof Cegielski, były zawodnik, przyjaciel Janusza Kołodzieja zaangażowany również w Akademię.

Dodatkowo niezbędna okazała się naprawa zakupionej za-

JANUSZ KOŁODZIEJ TO IKONA ŻUŻLA

„Koldi” jest najbardziej utytułowanym żużlowcem pochodzącym z Tarnowa.

Do szkoły żużlowej zapisał się w wieku 12 lat, a licencję zdobył 4 lata później. Był podporą tarnowskich „Jaskółek” w latach 2000-2009 oraz 2012-2016. W barwach Unii Tarnów w 2005 roku zdobył swój pierwszy w karierze tytuł Indywidualnego Mistrza Polski na żużlu. Powtórzył ten sukces jeszcze trzykrotnie: w 2010 r. (jako zawodnik Unii Leszno), w 2013 r. (Unia Tarnów) i w 2019 (Unia Leszno). Był współautorem trzech tytułów Drużynowych Mistrzów Polski na żużlu dla Tarnowa w latach: 2004, 2005 i 2012. Ma na koncie tytuły Drużynowego Mistrza Świata z lat 2010, 2011 i 2023. Od 2017 roku reprezentuje z licznymi sukcesami Unię Leszno.

ledwie przed rokiem bandy dmuchanej, bez której nie mogą się odbywać zawody ani treningi. Jej uszkodzenia to efekt niewłaściwego zdejmowania i przechowywania. Większość elementów bandy trzeba było dostarczyć do naprawy do producenta.

Wstawanie z kolan

Tor będzie musiał także przejść weryfikację i odbiór przez delegata PZM.

- Myślę, że wspólnymi siłami damy radę i możemy zapraszać chyba pomału kibiców na 20 maja. Mam nadzieję, że to po prostu się uda - mówi Krzysztof Cegielski. - My tutaj nie będziemy opowiadać o drużynie ligowej, nie będziemy opowiadać o tym, że za rok będziemy jeździć w lidze, za dwa lata w Ekstralidze, a za pięć będziemy mistrzem Polski. Takich planów nie ma. Mam jednak nadzieję, że to będzie takie oczyszczenie klimatu wokół żużla i pomost do budowy może czegoś nowego. Myślę, że nie z naszej strony, ale ze strony jakichś klubów i stworzenia jakiegoś dużego przedsięwzięcia, żeby ten żużel ligowy po prostu wrócił do Tarnowa.

- Mam nadzieję, że to nie jest tylko jednoroczna działalność, że uda nam się to po prostu kontynuować, a stadion będzie mógł przy zainteresowaniu i widzów, i sponsorów, być może jeszcze donatorów większych pieniędzy, wracać do dawnej świetności. Dzisiaj w rozmowie padło takie stwierdzenie, że na razie wstajemy pomalutku z kolan - mówiła Agnieszka Kawa, zastępca prezydenta Tarnowa. ©

Przedstawiciele Akademii Żużlowej Janusza Kołodzieja oraz samorządu Tarnowa ogłosili oficjalnie, że młodzieżowy żużel pozostaje w mieście

FOT. ANDRZEJ SKÓRKA

REKLAMA

GEMINI PARK

25.04

kajpust

FASHION LOOK

WIOSENNY

POKAZ MODY

- HalfPrice
- TERRANOVA
- MEDICINE
- pierre cardin
- Lee Cooper
- RESERVED
- hebe
- SWISS
- CUR YLO
- zak
- szkoły policealne
- greenpoint
- OCHNIK
- VENEZIA
- UNISONO
- wojas
- diverse
- TK-MAXX
- Pizza Hut
- ZEVRA
- MODEL AGENCY

Gazeta Podhalańska

Gazeta Krakowska

www.gazetakrakowska.pl

PODHALE
XVII FESTIWAL
W ZAKOPANEM/
MŁODZI GÓRALE
I GÓRALKI "
RYWALIZOWALI
O „ZŁOTE
KIERPCE"
str. 4

TATRY

TŁUM RUSZYŁ NA KROKUSY

Dolina Chochołowska obleżona!
Ludzie wchodzą w kwiaty i kładą
się dla lepszego zdjęcia
str. 5

FOT. AMARCIN SZKODZIŃSKI

PODHALE
Most na Małe
Żywcańskie pęka,
wymaga zabezpieczeń.
Kiedy miasto go
wyremontuje? **str. 2**

ZAKOPANE
Stadion przy ulicy
Orkana. Ledwo co
otwarty, a już budzi
sporo kontrowersji
str. 3

ZWIERZĘTA
Dwa nowe, publiczne
schroniska dla bezdomnych
zwierząt na Podhalu? Taką
propozycję mają aktywiści **str. 3**

NOWY TARG
Dłuższe kolejki czy
milionowe długi.
Kryzysowa narada
w szpitalu. Chodzi
o badania **str. 4**

Łukasz Bobek

Smerfy, dinozaury, Jaś Fasola. „Billboardoza” się rozrasta

Zakopane to dziwaczna kraina. Smerfy, dinozaury, myszy, papugi, a do tego Jaś Fasola i królowa brytyjska... Takie właśnie widoki witają wjeżdżających do miasta. Obraz miasta płynący z tych billboardów jest zenujący. Bo zdaje się mówić: nie mamy nic innego do zaoferowania, jak jedynie taką formę rozrywki.

Billboardoza się rozrasta - niestety. Na nic informacje, że nośniki reklamy nic już nie dają, bo kierowca nie ma czasu przeczytać całego komunikatu, a na dodatek przy takiej ilości reklam po prostu głupiej. Mówią to specjaliści od marketingu, mówią sami turyści, mówią to w końcu sami mieszkańcy: nie podoba nam się to! A co robią firmy? Skoro nie widać - zaserwujemy większą reklamę! Jeszcze bardziej krzykliwą, jeszcze bardziej pstrokatą! No i mamy syf w krajobrazie, jakiego dawno już nie było. A to wszystko na tle gór - czyli tego, po co tutaj goście przyjeżdżają. Czyż to nie jest groteskowe?

Nie do końca wiem, co przyświeca menedżerom firm reklamujących się w ten sposób. Wydają ciężkie pieniądze na stworzenie reklamy i jej utrzymanie, a narażają się na śmiech i szyderstwo. Jak dla mnie budowanie wizerunku w ten sposób to strzał w kolano. Może się nie znam. Specjaliści od smerfów i dinozaurów wiedzą lepiej.

Jestem w stanie przełknąć reklamy, które oferują coś lokalnego. To są zazwyczaj restauracje, baseny czy inne „góralskie” atrakcje - np. kuligi (ciekawo, czy kuligi będą reklamowane także przez całe wakacje. To będzie ciekawe: spoglądać na pędzące po śniegu sanie, gdy za oknem będzie 30 stopni na plusie...).

Ale smerfy? Dinozaury? Papugi? I w końcu Jaś Fasola czy królowa brytyjska. Ta ostatnia choć deko ma wspólnego z Tatrami - w końcu jej syn, obecny król Karol III, w 2002 roku (wówczas jeszcze jako książę) odwiedził Morskie Oko. Jaś Fasola (czyli Rowan Atkinson) to nie wiem, czy w ogóle wie, że Zakopane istnieje...

Co gorsza, z roku na rok jest tych banerów coraz więcej. W rejonie Ustupu wyrosły kolejne potężne rusztowania, gotowe do zawieszania następnych płacht.

Zakopane chce walczyć z billboardożą. Przynajmniej tak mówi oficjalna linia rządzących, a jak jest faktycznie, to ciężko stwierdzić. Prace bowiem nad uchwałą krajobrazową, która ma zrobić porządek z reklamami, trwają już parę ładnych lat. Obecnie mamy piąte wyłożenie projektu nowego prawa. Poprzednie kończyły się setkami wniosków i uwag, które trzeba było albo nanieść, albo odrzucić, a na pewno przeanalizować.

Teraz władze mówią, że za parę miesięcy projekt trafi pod obrady rady miasta. A co się tam stanie - tego nie są w stanie przewidzieć najstarsi górale (nawet ten z billboardu przy zakopiance). Nawet jeśli przyjmą nowe przepisy szybko, zmiany w krajobrazie zobaczymy dopiero za kolejne 12 miesięcy.

Ile w tym czasie powstanie nowych billboardów przy zakopiance i które szczyty tatrzańskie zasłonią?

ZAKOPANE

Taksówkarz wjechał na Krupówki pełne turystów. Wyjechał z mandatem

W sobotę policjanci zatrzymali na Krupówkach samochód z oznaczeniami taxi. Deptak był pełen spacerowiczów. 43-letni kierowca za popełnione wykroczenie ukarany został mandatem w wysokości 1000 złotych i 5 punktami karnymi.

Inny zawodowy kierowca transportu osobowego zatrzymany został przez policyjny patrol po tym jak „skrócił” sobie przejazd na ulicę Sienkiewicza z pominięciem ronda. W tym przypadku mandat wyniósł 250 złotych i 5 punktów karnych.

W wielu kierowców narusza przepisy ignorując ustanowioną organizację ruchu w niewralgicznych obszarach miasta. Dotyczy to zwłaszcza ul. Krupówki, Kościuszki oraz rejonu Dworców PKP i PKS. Policjanci zapowiadają wzmożone kontrole. **ŁB**

Most na Małe Żywczańskie pęka. Kiedy wreszcie miasto go wyremontuje?

Łukasz Bobek
lukasz.bobek@polskappress.pl

Most na ulicy Andrzej Struga pęka i wymaga zabezpieczeń. Przejazd nim jest zawieszony, a zamiast asfaltu leżą stalowe płyty. Po bokach montowane są stalowe wsporniki, które mają utrzymać most.

Przeprawa w ciągu ulicy Andrzeja Struga łączy centrum miasta z ulicą Małe Żywczańskie, skąd dalej można dojechać do ulicy Strążyskiej. Most stoi na Białym Potoku. Jego stan techniczny jednak pozostawia wiele do życzenia. Przeprawa lata świetności ma już dawno za sobą. Nawierzchnia drogi jest już wyłożona stalowymi płytami, a w ostatnim czasie most po bokach został wzmocniony stalowymi elementami.

- Zamontowali te elementy, bo most się po prostu rozpada. Już dawno powinien zostać wyremontowany. Jak dalej będzie utrzymywany w takim stanie, rozpadnie się i na Małe Żywczańskie będzie dojazd jedynie od strony ulicy Strążyskiej. A to by była katastrofa - mówią

Przeprawa pęka, musi być wzmocniana. Kiedy w końcu miasto go wyremontuje?

mieszkańcy tej części Zakopanego.

Choć przeprawa aż prosi się o modernizację, wciąż nie udało się wyprostować spraw własnościowych. Przeprawa bowiem, wybudowana w czasach PRL - jak wiele innych drogowych przedsięwzięć w Polsce, powstała w terenach, które nie zostały wywłaszczone. Ówczesne władze nie przejmowały się tymi kwestiami.

Przeprawa w części należy do właściciela domu na skrzyżowaniu ulic Małe Żywczańskie i Andrzeja Struga. Budynek nie jest zamieszkały. Nadzór budowlany uznał budowę za samowolę i wydał nakaz rozbiórki. Sprawa od lat toczy się przed różnymi instancjami organów budowlanych i w sądach administracyjnych.

W 2014 roku właścicielka tej nieruchomości chciała zagrozić własną nieruchomością. Zaczęła

budować mur w poprzek drogi - uniemożliwiając przejazd. Interweniowała policja, straż miejska i urzędnicy. Mur ostatecznie rozebrano i nie dopuszczono do zablokowania przejazdu. Od tego czasu jednak nie udało się „wyprostować” własności na drodze publicznej i moście.

Wiceburmistrz Zakopanego Bartłomiej Bryjak mówi, że urząd miasta zlecił badania stanu technicznego mostu. - Nie stanowi żadnego zagrożenia na tą chwilę. Obecnie przeprawa jest wzmocniana i w ciągu najbliższych lat zostanie całkowicie przebudowana - przekonuje wiceburmistrz Zakopanego.

Choć droga i most nie należą w całości do miasta, wiceburmistrz uważa, że nie jest to żaden problem. - Uzyskaliśmy już decyzję ZRID (Zezwolenie na Realizację Inwestycji Drogowej - przyp.red.) na przebudowę tego mostu. Na podstawie tej decyzji przygotowujemy cały proces przebudowy. Najpierw zakończymy budowę mostu na Wałowej Górze, który był w zdecydowanie gorszym stanie. A dopiero potem most na Andrzeja Struga - mówi wiceburmistrz.

ZDJĘCIE DNIA

Wiosenne słońce i budząca się do życia przyroda to pod Tatrami sygnał do rozpoczęcia jednej z najbardziej niezwykłych akcji ratunkowych. Na zakopiańskiej Jaszczurówce, w cieniu Tatrzańskiego Parku Narodowego, ruszyła operacja „Żaby”. Pracownicy parku, wolontariusze z całej Polski oraz lokalni mieszkańcy uzbrojeni w wiaderka i rękawiczki, toczą codzienną walkę z czasem i ruchem samochodowym, by ratować płazy przed śmiercią pod kołami aut. TPN w tym okresie całkowicie zmienia priorytety swoich ochotników. Obecnie wszystkie siły wolontariackie, zamiast do sprzątania szlaków, kierowane są właśnie na Jaszczurówkę. Marcin Szkodziński

Pijany 66-latek chodził po torach w Poroninie. Grozi mu grzywna do pięciu tysięcy złotych

Marcin Szkodziński
Poronin

Interwencja policji zapobiegła potencjalnej tragedii, gdy nietrzeźwy mężczyzna postanowił wybrać się na spacer po torach. Dzięki szybkiej reakcji świadków oraz zdecydowanemu działaniu funkcjonariuszy, 66-latek został bezpiecznie usunięty z torów, zanim doszło do wypadku z udziałem pociągu.

Oficer dyżurny zakopiańskiej komendy otrzymał zgłoszenie o pijanym mężczyźnie przemierzającym się po torach kolejowych w rejonie osiedla Misiągi w Poroninie. Niezwłocznie skierowano na miejsce policyjny patrol. Jak infor-

muje asp. sztab. Roman Wiczorek, rzecznik prasowy Komendy Powiatowej Policji w Zakopanem, funkcjonariusze niemal natychmiast zauważyli osobę odpowiadającą opisowi.

Policjanci niezwłocznie zabrali mężczyznę z torowiska w bezpieczne miejsce. Podczas legitymowania ustalono, że jest to 66-letni mieszkaniec powiatu tatrzańskiego. Kontakt z mężczyzną był utrudniony, a policjanci wyczuli silną woń alkoholu oraz wyraźne problemy z utrzymaniem równowagi. Zapadła decyzja o przewiezieniu go do jednostki policji do wytrzeźwienia.

Przeciwko 66-latkowi zostanie skierowany wniosek do sądu o ukaranie za popełnione wykroczenie.

Seria nieszczęśliwych wypadków: upadki, zaślabnięcia, wyczerpanie

Marcin Szkodziński
Tatry

Słoneczna sobotnia aura, która przyciągnęła w Tatry rzesze turystów i narciarzy, okazała się zdradliwa. Zimowe warunki w wysokich partiach gór stały się przyczyną serii wypadków i incydentów, które zmusiły ratowników TOPR do podjęcia intensywnych działań. W ciągu zaledwie kilku godzin ratownicy interweniowali pięciokrotnie.

Najpoważniejsze zdarzenia miały miejsce w rejonie Rysów i Buczynowej Przełęczy. Ratownik dyżurny w Murowańcu udzielił pomocy narciarzowi skitowemu, który po kilkusetmetrowym upadku po twardym śniegu doznał urazów głowy i klatki piersiowej. Mimo obrażeń, mężczyzna zdołał o własnych siłach dotrzeć do schroniska, skąd przetransportowano go do szpitala.

Seria nieszczęśliwych wypadków w Tatrach. To był intensywny weekend dla TOPR

Dwie minuty później centrala odebrała zgłoszenie o wypadku na Rysach. Turysta spadł z górnej części rysy, zatrzymując się u jej wylotu. Do akcji skierowano śmigłowiec - ratownicy po oparzeniu urazów głowy i kończyn, przetransportowali go drogą powietrzną do szpitala.

Sobotnie popołudnie przyniosło również wyzwania logistyczne. Ratownicy wyruszyli w rejon Rusinowej Polany, gdzie zaślabła turystka - kobietę zwieziono z gór.

Krótko po tym pomocy potrzebowała trójka turystów na Orlej Perci, w rejonie Przełęczy nad Dolinką Buczynową. Grupa była tak skrajnie wyczerpana, że nie była w stanie kontynuować wycieczki. Ewakuacja odbyła się z pokładu śmigłowca. Wieczorem, ratownik dyżurny z Morskiego Oka musiał pomóc pięciu turystów, którzy utknęli nad Czarnym Stawem, nie mając sił na bezpieczne zejście do schroniska.

Schronisko dla bezdomnych psów w Nowym Targu

PODHALE JEST PROPOZYCJA AKTYWISTÓW

Nowe, publiczne schroniska dla bezdomnych zwierząt?

Łukasz Bobek
Podhale

Głośny protest pod schroniskiem w Nowym Targu, który w marcu zmobilizował dziesiątki osób, stał się katalizatorem dla idei, która może zmienić system opieki nad bezdomnymi zwierzętami w południowej Małopolsce. Aktywiści z Tatrzańskiego Otuliska wychodzą z postulatem budowy dwóch nowoczesnych, między innymi schronisk publicznych. Entuzjazm studzą samorządowcy i wskazują na najtrudniejszą przeszkodę: podhalański rynek ziemi.

System opieki nad zwierzętami na Podhalu opiera się na umowach, jakie podhalańskie samorządy podpisało z prywatną placówką rodziny Pawluśkiewiczów na Kokoszkowie w Nowym Targu. Dla gmin to rozwiązanie wygodne. Schronisko zajmuje się zwierzętami, a gminy płacą za miesięczne utrzymanie czworonogów. Jednak według obrońców zwierząt sytuacja jest daleko od ideału.

W czasie protestu z marca przedstawili swoje postulaty co do schroniska: wprowadzenia wolontariatu, większej transparentności dokumentacji schroniska, przejrzystości w zakresie eutanazji i przyczyn śmierci zwierząt, wprowadzenia formalnych procedur adopcyjnych, pracy behawioralnej z psami i regularnych spacerów, modernizacji infrastruktury, zmniejszenia liczby psów w placówce z 300 do 200.

Marta Plewicka z Tatrzańskiego Otuliska argumentuje, że tylko publiczne placówki gwarantują pełną transparentność i dostęp dla wolontariuszy. - Widzimy jedno rozwiązanie: dwa schroniska publiczne, małe, kontrolowane przez gminy, a nie tak jak tutaj, czyli działalność prywatna - mówi Marta Plewicka.

Koncepcja zakłada jedno schronisko dla powiatu nowotarskiego, drugie dla tatrzańskiego. Miałyby to być obiekty na około 100 psów i 30 kotów każdy.

Według aktywistów, finansowanie budowy nie musi obciążać wyłącznie lokalnych budżetów. - Są dostępne programy unijne, z których możliwe jest pozyskanie finansowania. Możemy postawić schroniska w nowoczesnej zabudowie kontenerowej z dużymi wybiegami. To nie są koszty rzędu 15 milionów złotych, jak przy tradycyjnych budowlach - przekonuje Plewicka.

Dla obrońców zwierząt kluczowym problemem w obecnym schronisku na Koszkowie nie jest tylko infrastruktura, ale „zabetonowanie” placówki na pomoc z zewnątrz. Choć właściciele schroniska deklarują pracę nad regulaminem wolontariatu, aktywiści im nie wierzą. - Oni nie wprowadzą prawdziwego wolontariatu. My to już wiemy - mówi stanowczo Plewicka. Jej zdaniem tylko nowe, publiczne obiekty mogłyby stać się wizytówką regionu - miejscami, gdzie turyści i mieszkańcy mogliby przychodzić na spacer z psami, co z kolei realnie zwiększyłoby wskaźnik adopcji.

Burmistrz Watycha przestrzega przed „zrywami dobrych

ludzi”, które mogą przynieść odwrotny skutek. - Trzeba mieć kontrolę nad tym, kto wchodzi na teren schroniska. To są psy z różnymi zyciorysami, czasem agresywne. Masowe wizyty wolontariuszy mogą powodować niepokój u zwierząt, w efekcie więcej złego niż dobrego - argumentuje burmistrz.

Samorządowcy na propozycję aktywistów reagują chłodno. Ich argumentacja opiera się na dwóch filarach: ekonomii i pozytywnych wynikach dotychczasowych kontroli. Andrzej Skupień, starosta tatrzański, stawia sprawę jasno, uznając pomysł za nierealny i nieuzasadniony. - To, że mamy to jakoś uporządkowane poprzez funkcjonowanie obecnego schroniska, to dla gmin duży komfort - mówi starosta Skupień. Podkreśla przy tym, że kontrole Najwyższej Izby Kontroli na Kokoszkowie wypadły pozytywnie, co dla urzędników jest ostatecznym argumentem za utrzymaniem status quo.

Grzegorz Watycha, burmistrz Nowego Targu zwraca z kolei uwagę na pragmatykę finansową i procedury przetargowe. Największą barierą, co do której zgadzają się obie strony, jest lokalizacja takich schronisk. Znalezienie terenu pod schronisko na Podhalu graniczy z cudem. Nie chodzi tylko o cenę gruntów, ale przede wszystkim o opór społeczny.

W sprawę schroniska na Podhalu zaangażowała się posłanka Weronika Smarduch, która próbuje mediuwać między stronami. Aktywiści zapowiadają, że nie odpuszczają i będą forsować temat nowych obiektów.

KRÓTKO

STADION PRZY ORKANA

Puste bieźnie przy boisku

Stadion Miejski w Zakopanem przy ul. Orkana, po ponad pół roku od u otwarcia, staje się przedmiotem ożywionej dyskusji. Obiekt, który powstał w wyniku kosztownej modernizacji, miał połączyć interesy piłkarzy i lekkoatletów. Rzeczywistość zweryfikowała jednak te plany: niemal nie ma chętnych na korzystanie z bieźni, za to są chętni aby grać w piłkę nożną. Problemem jest jednak niewymiarowe boisko.

Głównym założeniem przebudowy stadionu było stworzenie miejsca wielofunkcyjnego. Aby zmieścić bieżnię lekkoatletyczną oraz piaskownicę do skoku w dal, zdecydowano się na zmniejszenie wymiarów dotychczasowego, pełnowymiarowego boiska piłkarskiego. Decyzja ta od początku budziła kontrowersje, a dziś jej skutki odczuwają lokalne kluby.

Zawodnicy KS Zakopane, choć trenują na nowej murawie, muszą wynajmować inne stadiony do rozgrywania oficjalnych spotkań, które wymagają pełnowymiarowych parametrów. Powstała infrastruktura lekkoatletyczna, choć nowoczesna, nie przyciąga komercyjnych najemców.

Kto trenuje przy Orkana? Okazuje się, że „serce” stadionu bije głównie w godzinach porannych i wczesno-popołudniowych. Ze stadionu korzystają głównie uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 w godz. 8-15. - Poza piłką nożną nie mamy zgłoszeń na wynajem części lekkoatletycznej - przyznaje dyrektor MOSiR.

W debatę włączył się przewodniczący Rady Miasta, Grzegorz Józkiwicz. Choć broni on samej idei stworzenia zaplecza dla dyscyplin biegowych, wskazuje na błędy. - Miejsce to powinno służyć dzieciom i młodzieży szkolnej. Miasto musi zagwarantować swoim podopiecznym takie miejsce i uważam, że to był właściwy kierunek - ocenia Józkiwicz, zaznaczając jednak, że sam inaczej rozplanowałby przestrzeń.

Utrzymanie nowoczesnego obiektu generuje spore koszty, których miasto nie chce w całości pokrywać. Rozwiązaniem mają być umowy komercyjne. Pierwszym dużym partnerem została firma Almer Sport, która od dwóch dekad organizuje obozy sportowe. Podpisana umowa gwarantuje wykorzystanie stadionu w sierpniu 2026 roku, a najemca wyraża również zainteresowanie terminami w trakcie ferii zimowych. **Marcin Szkodziński**

Trzech kierowców już bez prawa jazdy

Marcin Szkodziński
Akcja

Tylko do południa 20 kwietnia funkcjonariusze wyeliminowali z ruchu troje kierujących, którzy wsiedli za kierownicę pod wpływem alkoholu. Wszyscy stracili już prawo jazdy.

Działania policjantów rozpoczęły się rano i objęły zarówno Zakopane, jak i okolice miejscowości. Pierwszy kierowca został zatrzymany już o godzinie 6.20 w miejscowości Leśnica. 27-letni mieszkaniec powiatu tatrzańskiego prowadził osobowe audi, mając w organizmie blisko 0,5 promila alkoholu.

Kolejna interwencja miała miejsce o 8.50 w Bukowinie Tatrzańskiej na ulicy Kościuszki. Tym razem mundurowi zatrzymali do kontroli dostawczego Volkswagena. Za jego kierownicą siedział 32-letni mieszkaniec powiatu nowotarskiego, u którego alkomat wykazał blisko 0,4 promila. O godzinie 10 na ulicy Powstańców Śląskich w Zakopanem, policjanci przerwali jazdę 45-letniej kobiecie w BMW. Ba-

danie wykazało u niej blisko 0,3 promila.

Policja zwraca uwagę na niebezpieczne zjawisko jazdy „dnia następnego”. Wielu kierowców błędnie zakłada, że kilka godzin snu lub domowe sposoby na regenerację wystarczą, by bezpiecznie prowadzić pojazd. - Pięć dni wcześniej alkohol? Poranny prysznic na orzeźwienie i mocna kawa mogą dawać jedynie złudne poczucie trzeźwości. Jazda na kacu nie zmienia kwalifikacji prawnej czynu, jeśli urządzenie do badania stanu trzeźwości pokaże wynik pozytywny - podkreśla asp. sztab. Roman Wieczorek, rzecznik prasowy KPP w Zakopanem

Wszyscy troje zatrzymani odpowiadają za prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu. Przepisy w tym zakresie są nieubłagane. Za stężenie od 0,2 do 0,5 promila grozi grzywna do 5000 zł lub areszt, a także 10 punktów karnych i zakaz prowadzenia pojazdów na okres od 6 miesięcy do 3 lat.

W przypadku stanu nietrzeźwości (powyżej 0,5 promila) grozi do 3 lat więzienia oraz konfiskata pojazdu.

Łukasz Bobek
Nowy Targ

- To nieludzkie mówić, że zamiast za tydzień, badanie będzie miał za trzy miesiące - przyznaje Marek Wierzbę, dyrektor Podhalańskiego Szpitala Specjalistycznego w Nowym Targu. Przed takimi jednak dylematami staje dyrekcja placówki. Jak dodaje, nowe zasady rozliczania nadwykonań przez NFZ stawiają szpital pod ścianą: albo świadome generowanie milionowych strat, albo drastyczne wydłużenie kolejek dla pacjentów.

Podhalański Specjalistyczny Szpital Specjalistyczny w Nowym Targu znalazł się w samym centrum systemowego szrotu. Powodem są zmiany w finansowaniu tzw. nadwykonań niektórych badań diagnostycznych, czyli świadczeń medycznych wykonanych ponad limit określony w kontrakcie z Narodowym Funduszem Zdrowia. Resort zdrowia zapowiedział, że za te procedury szpitale otrzymają część należnej kwoty. Dy-

Nowe zasady NFZ uderzają w nowotarski szpital. Dłuższe kolejki czy milionowe długi?

rektor Marek Wierzbę wyliczył koszty na przykładzie czterech podstawowych badań diagnostycznych: gastrokopii, kolonoskopii, tomografii komputerowej oraz rezonansu magnetycznego.

W pierwszym kwartale br. szpital w Nowym Targu wykonał setki takich badań ponad limit. Za nadwykonania, zgodnie z nowymi zasadami szpital otrzyma część kwoty - 50 proc. Jak wylicza Marek Wierzbę oznacza to dla szpitala stratę rzędu 500 tys.

z kwartalnie. W skali roku mln zł długu wygenerowanego wyłącznie na diagnostyce obrazowej i endoskopowej. - Nie da się tak funkcjonować, jak w latach poprzednich, gdy z opóźnieniem, ale Fundusz jednak płacił za te świadczenia. Musimy się mocno zastanowić, bo brnięcie w stratę pogorszy naszą sytuację finansową - ostrzega Marek Wierzbę.

Jeśli szpital zdecyduje się na twarde trzymanie limitów

NFZ, skutki odczują przede wszystkim pacjenci. Marek Wierzbę szacuje, że terminy oczekiwania na kluczowe badania mogą przesunąć się o co najmniej kilka miesięcy. Dla pacjentów oznacza to wybór między wielomiesięczną niepewnością a badaniami w sektorze prywatnym. - Sytuacja jest tym bardziej paradoksalna, że nasz szpital dysponuje nowoczesnym sprzętem i wykwalifikowaną kadrą. „Zwijanie” potencjału diagnostycznego może doprowadzić do odpływu specjalistów: lekarzy i techników, którzy nie zaakceptują mniejszego wymiaru pracy lub niższych wynagrodzeń - mówi dyrektor.

We wtorek dyrekcja szpitala ma spotkać się z zarządem Powiatu Nowotarskiego, aby wspólnie szukać wyjścia z patowej sytuacji. Choć powiat jako właściciel może dokapitalizować placówkę, jest to rozwiązanie ryzykowne. Samorządowcy boją się, że lokalne łatanie dziur budżetowych może być sygnałem dla NFZ, że region „poradzi sobie sam”, co w konsekwencji może prowadzić do dalszych cięć w finansowaniu centralnym.

Rywalizowali o „Złote Kierpce”

Marcin Szkodziński
Zakopane

Zakopiańskie Centrum Edukacji stało się areną zmagania młodych stróżów podhalańskiej tradycji. Podczas XVII Tatrzańskiego Festiwalu Zespołów Góralskich „Złote Kierpce” sala w „Szpulkach” wypełniła się dźwiękami skrzypiec, żywiołowym tańcem i śpiewem, który od pokoleń przekazywany jest w domach z ojca na syna i z matki na córkę. Pod czujnym okiem jury oraz wzruszonych rodziców i dziadków, dziecięce zespoły z regionu, a także goście z Krakowa i Słowacji, udowodnili, że folklor ma się doskonale.

Festiwalowy poranek rozpoczął się od występu Zespołu Góralskiego „Małe Klimki” z Zakopanego, który od 1988 roku uczy najmłodszych tańca i historii regionu. Tuż po nich na scenie pojawili się „Mali Hamernicy” - unikalna grupa z Krakowa, która od ponad 40 lat udowadnia, że miłość do Skalnego Podhala można pielęgnować nawet z dala od tatrzańskich szczytów.

Góralski duch nie zna granic

Zespół „Štama” z Brzegów i Rzepisk zaprezentował się świeżo połączonych grup, a „Mali Białanie” z Białki Tatrzańskiej oczarowali publiczność programem opartym na dawnych zabawach dziecięcych. Nie zabrakło też silnej reprezentacji Poronina w postaci „Małych Regli”.

Wyjątkowym akcentem festiwalu był występ Dziecięcego Zespołu Folklorystycznego „Podtatrzańców” z Wielkiej Łomnicy. Goście ze Słowacji pokazali, że góralski duch nie zna granic.

Dobry występ młodych szczypiornistów

Maciej Zubek
Sport

Zawodnicy grupy TOP UKS Świt Szaflary mają za sobą udział w jednym z największych młodzieżowych turniejów piłki ręcznej w Europie - Praga Handball Cup. W zawodach, które zgromadziły ponad 700 drużyn ze świata, zespół ze Szaflar był jedyną polską drużyną rywalizującą w kategorii chłopców.

Podopieczni trenera Kazimierza Dygonia znakomicie zaprezentowali się w fazie grupowej, odnosząc komplet zwycięstw i imponując zarówno skutecznością w ataku, jak i solidną grą w defensywie. Świt Szaflary pokonał kolejno: TJ Senice na Hané (Czechy) 23:4, HK Ivančice (Czechy) 23:12, Házená Slovan Modra (Słowacja) 29:9, SKH Polanka (Czechy) 33:8, SG MoGoNo Leipzig (Niemcy) 20:10 oraz TH JM Chodov Praha (Czechy) 27:8, pewnie wygrywając swoją grupę.

Dobra postawa w pierwszej fazie turnieju dała drużynie awans do fazy pucharowej i szansę walki o czołowe lokaty. Rywalizacja zakończyła się jed-

nak na etapie 1/16 finału. W meczu o awans do kolejnej rundy Świt Szaflary przegrał 9:11 z niemieckim zespołem SV Koweg Görlitz. - Z rozgrywek grupowych po sześciu meczach wyszliśmy w poczuciu dobrze zagranej tej rundy zawodów. Graлиśmy skutecznie w obronie, a bramki zdobywaliśmy swobodnie, wykorzystując posia-

daną technikę gry. Zagraliśmy również wiele akcji w ataku pozycyjnym, współpracując oraz szukając pozycji do rzutu w strefie obrony przeciwników. Wiele razy skutecznie wybiegaliśmy do kontry - podsumował trener.

Nie ukrywał niedosytu. - To nie przeciwnik z nami wygrał. To my przegraliśmy, nie wykorzystując siedmiu sytuacji pewnych do zdobycia bramki. Zaczęliśmy bardzo dobrze i przy prowadzeniu 7:4 nastąpiła kumulacja niewykorzystanych okazji. Cztery razy pudłowaliśmy sam na sam, w tym rzut karny, a do tego popełniliśmy błędy przy rozegraniu, które zakończyły się przechwytyami przeciwnika - zaznaczył.

Jak dodał, na postawę zespołu wpływ miały też czynniki zewnętrzne. - Grałiśmy w otoczeniu bardzo żywiołowo kibicujących i hałasujących niemieckich kibiców, którzy znajdowali się bardzo blisko boiska. To również nie było bez znaczenia dla chłopaków - ocenił Dygoń.

Ostatecznie Świt Szaflary zakończył turniej z bilansem sześciu zwycięstw i jednej porażki oraz imponującym stosunkiem bramek 164:62. Jak podkreśla trener, udział w tak silnie obsadzonym turnieju był niezwykle wartościowym doświadczeniem.

Zawodnicy grupy TOP UKS Świt Szaflary

Tłum turystów ruszył na krokusy

Marcin Szkodziński
Podhale

W Dolinie Chochołowskiej dywany krokusów i tłum turystów! Ludzie wchodzi w kwiaty i kładą się dla lepszego zdjęcia

Dolina Chochołowska przeżyła w ostatni weekend obłęd. Tysiące turystów ruszyło na szlaki, by zobaczyć fioletowe dywany krokusów.

Rodzice z determinacją pchali wózki z niemowlakami, seniorzy spokojnym krokiem

pokonywali kolejne kilometry, a grupy młodzieży i właściciele psów wypełnili szlak po same brzegi. Pomiedzy pieszymi słolmem jechali rowerzyści, którzy starali się omijać gęsty tłum.

Choć widoki zapierały dech w piersiach, nie zabrakło smut-

nych obrazków świadczących o braku szacunku dla przyrody. Masowa turystyka ma ciemną stronę. Mimo wyraźnych działań edukacyjnych i zabezpieczeń przygotowanych przez Tatrzański Park Narodowy część osób za nic miała dobro przyrody.

FOT. MARCIN SZKODZIŃSKI

FOT. MARCIN SZKODZIŃSKI

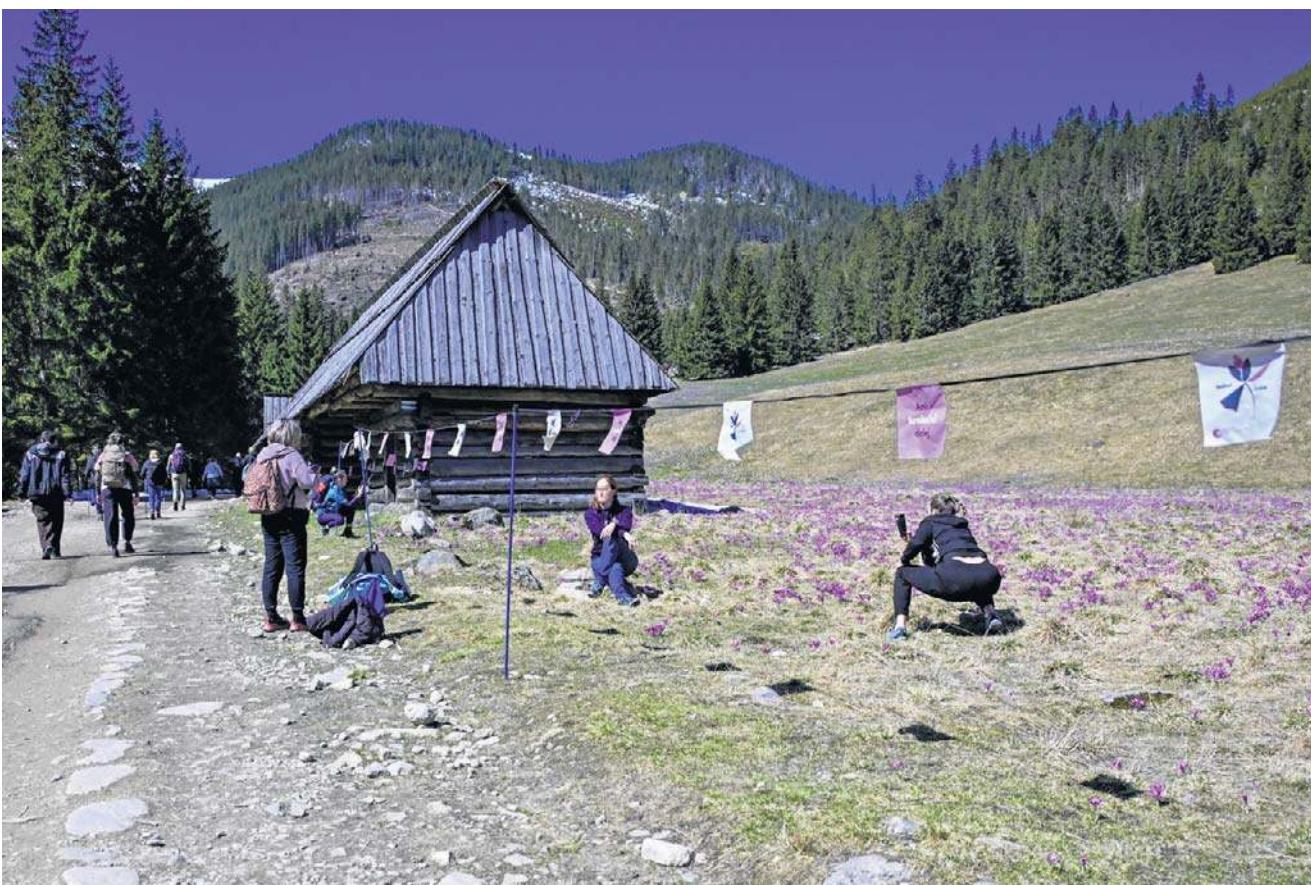
FOT. MARCIN SZKODZIŃSKI

FOT. MARCIN SZKODZIŃSKI

FOT. MARCIN SZKODZIŃSKI

FOT. MARCIN SZKODZIŃSKI

FOT. MARCIN SZKODZIŃSKI

ŚMIERĆ TO TYLKO MOMENT PRZEJŚCIA? HIPNOTYZUJĄCE FOTOGRAFIE „Z ZAŚWIATÓW” PROJEKTU MARII MOLENDY

Czy śmierć to koniec, czy jedynie moment przejścia? Nad tym pytaniem pochyliła się sądecka artystka i kostiumografka Maria Molenda. Jej projekt „Kołysanka. Fotografie z zaświatów” to niezwykła, wizualna opowieść o tym, co niewidzialne - o śmierci, pamięci i nadziei na odrodzenie. Na fotografiach pokazała postaci zawieszane między światami. Ubrane w historyczne tkaniny, milczące, spokojne. To „śpiące dusze”, które nie zniknęły, lecz trwają.

Klaudia Kulak

Jak przyznaje Maria Molenda, „Kołysanka” była projektem, który od dawna nosiła w sobie. Okazją do jego realizacji stały się jednak dopiero podyplomowe studia malarzkie na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w pracowni profesora Zbigniewa Bajka. Inspiracją z kolei stało się dla niej Hypogeum na Malcie - prastara świątynia-grobowiec, miejsce naznaczone obecnością śmierci i pamięci.

- W mojej twórczości ważne są dla mnie fundamentalne pytania o rzeczy i procesy nieuchronne i nieodmienne, a jednocześnie zawierające w sobie formułę metamorfozy. Taka jest właśnie śmierć. Czeka nas wszystkich, a godzenie się z nią jest wyzwaniem duchowym. Co się potem dzieje z duszą? Znika, zasypia, czeka, powraca, odradza się czy zmienia? - opowiada w rozmowie z „Gazetą Krakowską” Maria Molenda, artystka.

Centralną ideą projektu są tzw. „śpiące dusze”. Jak zaznacza Molenda, to wyobrażenie bliskie także Brunonowi Schulzowi. Na swoich fotografiach artystka przedstawia dusze z zaświatów jako byty uśpione, nieobecne, ale nie znikające. Trwają w zawieszeniu tylko po to, żeby w odpowiednim momencie odrodzić się i powrócić do życia. To właśnie ta wizja staje się jej osobistą interpretacją śmierci i właśnie ten moment uwieczniła na swoich fotografiach.

Między życiem a tym, co po nim

Bohaterowie fotografii to kobiety i mężczyźni - modelkami są m.in. mieszkańcy Nowego Sacza i przyjaciele artystki - uchwyceni w symbolicznym momencie tuż po śmierci. Ich obecność jest spokojna, niemal nieruchoma - jakby znajdowali się poza czasem.

To, co szczególnie przyciąga uwagę, to ich stroje. Każdy element stylizacji ma znaczenie i buduje opowieść o przejściu, pamięci i tożsamo-

FOT. MARIA MOLENDY

FOT. MARIA MOLENDY

FOT. MARIA MOLENDY

FOT. SADECKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

ści. Artystka włożyła ogrom pracy w przygotowanie stylizacji. Sięgnęła po autentyczne, zabytkowe materiały i akcesoria, nadając fotografiom wyjątkowy charakter.

- Na zdjęciach pojawiają się między innymi tkaniny wykorzystywane w liturgii z końca XIX wieku i początku XX czy wiekowa biżuteria. Korzystałam także z zasobu rekonstrukcji i kostiumów Fundacji Nomina Rosae, a tworząc stylizacje inspirowałam się moimi modelkami i modelkami, dobierając rzeczy, które w jakiś metaforyczny sposób łączyły się właśnie z nimi - podkreśla Molenda.

Co zabieramy ze sobą po śmierci?

Motyw ubioru prowadzi do głębszej refleksji nad tym, co pozostaje po człowieku. To, co kiedyś towarzyszyło zmarłym w drodze do zaświatów, dziś często funkcjonuje jako artefakt - oderwany od swojego pierwotnego znaczenia.

- Te wszystkie rzeczy stały się z czasem łupem rabusiów albo szczęśliwym znaleziskiem archeologów. Te przedmioty wypełniają dziś muzealne gabloty, pozwalają nam budować obraz przeszłości, ale jednocześnie są dla mnie smutne. Są oderwaną częścią dawnej całości. Moje dusze nie utraciły niczego. Rytuały przejścia mają

za sobą, w świecie, w którym przebywają, nic nie może ich osiągnąć, po prostu trwają - mówi artystka.

Wielkanoc - od śmierci do nadziei

Fotografie Marii Molendy i ich przesłanie szczególnie mocno wybrzmiewają w okresie Wielkanocy. W kościele katolickim trwa on 50 dni, od Niedzieli Wielkanocnej do Zesłania Ducha Świętego, tzw. Zielone Świątki, które w tym roku przypada 24 maja. To czas, w którym refleksja nad śmiercią łączy się z nadzieją na nowe życie.

- Wielkanoc jest opowieścią o odkupieniu i obietnicą powrotu do życia. Daje nadzieję na to, że po cierpieniu, śmierci i ciemności nadejdzie światło i nowe życie. To jest niezwykle mocne i budujące przesłanie - podkreśla Molenda.

Zdjęcia można było oglądać podczas wystawy zorganizowanej w zabytkowych podziemiach Sądeckiej Biblioteki Publicznej. Surowa, klimatyczna przestrzeń dodatkowo podkreśliła charakter projektu. Jak przyznaje Maria Molenda, spotkania z odbiorcami były dla niej wyjątkowym doświadczeniem.

- Dla artysty tak silne relacje osób obcujących z jego sztuką to coś niepowtarzalnego, dowodem na to, że jego twór-

czość rezonuje z czymś niesłychanie osobistym, wręcz intymnym - zaznacza.

„Kołysanka. Fotografie z zaświatów” nie daje jednoznacznych odpowiedzi. Zamiast tego zaprasza do zatrzymania się i refleksji - szczególnie w czasie, gdy pytania o życie, śmierć i to, co po niej, stają się najbardziej aktualne.

Kim jest Maria Molenda?

Maria Molenda to artystka łącząca działalność twórczą z pracą naukową i popularyzatorską. Specjalizuje się w historii ubioru i kostiumografii, tworząc rekonstrukcje strojów historycznych wykorzystywane w muzeach, filmie i teatrze.

Jest autorką licznych publikacji naukowych i popularnonaukowych, a także współtwórczynią projektów artystycznych i wystaw prezentowanych w renomowanych instytucjach, takich jak muzea czy zamki królewskie.

Założycielka i prezes Fundacji Nomina Rosae od lat prowadzi działalność edukacyjną i artystyczną, popularyzując wiedzę o historii mody. Absolwentka historii Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz studiów podyplomowych na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, swoje doświadczenie zdobywała także za granicą, m.in. we Francji.

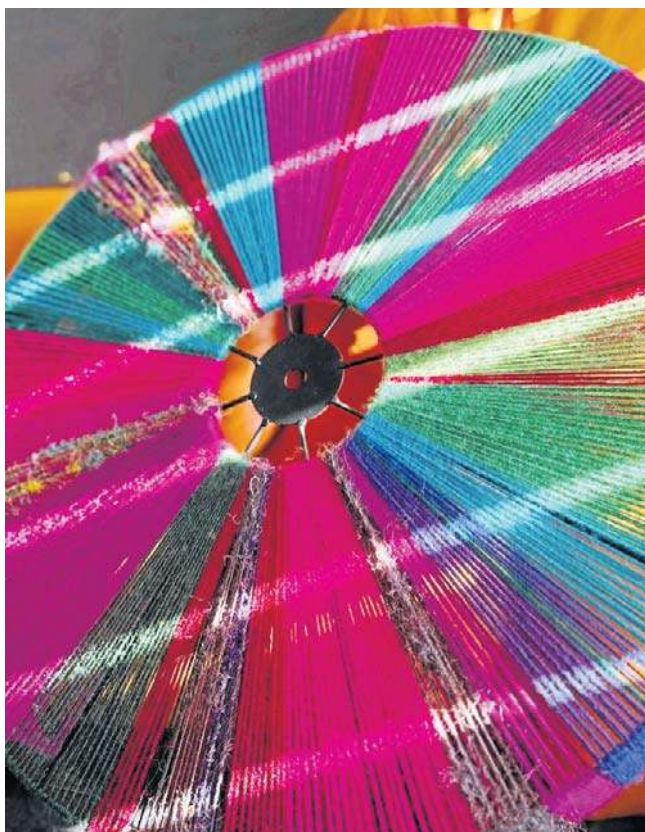
LIPSTA W KUCHNI, FRELA W SYPIALNIE. PARYZOL W ANTRYJU

Jakła jest ciemna i elegancka, a sączące się przez nią światło nadaje wnętrzą tajemniczości. Frela z cicikami i Bombon tak kolorowe, że rozświetlą najbardziej ponure dni. Jest jeszcze Kiecka, Zicherka, Lipsta, Paryzol. Mowa o rękodzielniczych, designerskich lampach, które powstają w Zabrze, w pracowni Tatiany Łukasik, twórczyni marki latii.bleti

Magdalena Nowacka-Goik

Tatiana Łukasik tworzy lampy ze śląskimi akcentami i nazwami. Fascynuje ją rękodzieło i światło

Jej dzieła otrzymują oryginalną formę, kolory, kształt i nazwy. Każda z nich jest śląska

Jeśli komuś po czasie znudzi się kolor lampy, jest możliwość odświeżenia i zmiany kolorystyki

Każda z lamp jest inna w kształcie i każda ma śląską nazwę - (w zależności od skojarzeń ich twórczyni). Nie tylko oryginalne w wyglądzie, ale też z nazwy. Na razie już „uczą śląskiego” w Polsce, a w przyszłości, jak ma nadzieję ich twórczyni - na całym świecie

Jak śląska tradycja zainspirowała projektantkę oświetlenia

Urodziła się w Zabrze. Tu też mieszka i ma swoją pracownię. Jej dziadkowie przyjechali na Śląsk tak, jak wielu innych w poszukiwaniu pracy. Ona sama wychowała się w domu z tradycjami, bo tata Ireneusz był górnikiem. Na początku pracował w zabrzańskiej kopalni Pstrowski, potem w kopalni Makoszowy.

- Zawsze żałowałam, że nie mówię płynnie gwarą, chociaż oczywiście jestem z nią osłuchana - mówi.

Tu spędziła dzieciństwo, skończyła studia w Akademii Ekonomicznej i...wyjechała na siedem lat - nad morze. Mieszkała w Gdyni. Ostatecznie jednak wróciła w rodzinne strony. - Śląsk jest po prostu bliższy memu sercu, tu czuję się najlepiej - przyznaje.

Mówi o sobie „światłoczuła lub światłoluba”. Bo zawsze fascynowało ją światło. Jego odbicia, refleksy, gra cieni. Blask. Mocno działało na jej wyobraźnię, chociaż oczywiście nie przypuszczała, iż nomen omen - znajdzie to potem odbicie w jej zawodowym życiu pracy.

- Światło zawsze też kojarzyło mi się ze Śląskiem, bo nie ma go bez symbolicznej lampki górniczej, która rozświetla mrok kopalni. Tata przynosił czasem z pracy jakieś przedmioty, które już nie były używane i w zasadzie wyładowałyby na śmietniku. Pamiętam stary aparat telefoniczny, wykorzystywany pod ziemią, ale też właśnie lampki czy lampiony - mówi.

Frela, Lipsta i Zicherka

Chociaż z wykształcenia jest ekonomistką i logistyką, od zawsze pociągały je prace ręczne - szydełkowanie, rzeźbienie w masie plastycznej. Jeszcze kiedy mieszkała w Trójmieście, zaczęła robić czapki. Po powrocie na Śląsk nadal myślała o tym, by skupić się na rękodziele, ale chciała połączyć je ze swoją fascynacją światłem. I tak zrodził się pomysł, aby projektować lampy. Ale z akcentem śląskim.

- To wynika właśnie z mojego przywiązania do Górnego Śląska, moich korzeni i fascynacji językiem. Zapisuje słowa po śląsku - te, które szczególnie mnie zachwycały. I stąd czerpię inspirację do nazywania swoich lamp - opowiada.

To dla niej nie tylko biznes - czuje się przez to ambasadorką regionu. - Przemycam w ten sposób opowieść o moim regionie. Moje lampy trafiają do różnych stron. Czasem klienci mają problem z wymo-

wieniem nazwy. Oczywiście wyjaśniamy razem z mężem, co ona oznacza. Często staje się to okazją do rozmowy, z czym kojarzy im się Śląsk. Obalamy stereotypy, pokazujemy zmiany, jakie tu zaszły. I chociaż mamy też lampy w ciemnych kolorach, większość jest wielobarwna. Bo na Śląsku nie dominuje czarny kolor. Mamy kolory, mamy też pełno zieleni - mówi. Na przykład takiej w odcieniu jaka jest Lipsta z frędzlami.

Lampy z włóczki i sznurka na zamówienie

Metalowy stelaż projektuje jej mąż Piotr, architekt. Ona zajmuje się opłotem lamp, wykonanym z włóczek lub sznurków. - Staram się korzystać z materiałów ekologicznych. Czasem dostaję włóczkę z recyklingu, ze starych, sprutych swetrów. Myślę też o wykorzystaniu tkanych siatek metalicznych, może też gipsu i masy papierowej - dodaje. Inspiracją

do nadania formy jest natura. To w jej obrazie widzi swoje lampy - na przykład w kształcie powalonego pnia w lesie. Co istotne, jeśli po jakimś czasie komuś znudzi się kolor lampy, istnieje możliwość odświeżenia istniejącej lampy (zmiany kolorystyki i formy na bazie stelaża). To projekt goEco.

Wykonanie najmniejszej lampy trwa dość szybko, czasem wystarczy dwa dni, aby powstała pojedyncza sztuka. Ale już w przypadku zamówienia od firm, które chcą mieć co najmniej kilka sztuk i często o większych gabarytach (nawet o wysokości do 3 metrów), praca trwa kilka tygodni. Każdy model zależy od oczekiwań klienta. - Często najpierw przesyła mi zdjęcia wnętrza, a ja staram się dobrać kształty, kolory, faktury włóczek tak, aby dobrze się komponowały - opowiada.

Zazwyczaj jej lampy ozdabiają (poza firmowymi przestrzeniami) salony, przedpokoje, jadalnie lub sypialnie. -

Chociaż miałam raz sytuację, kiedy zamówiono u mnie kinikiety do łazienki. Moje lampy zdobią też wnętrza hotelowe, oświetlają recepcje. Są w restauracjach, salach konferencyjnych, a nawet w gabinetach lekarskich - wylicza.

Jakła wygląda oczywiście jak kurtka-żakiet z tradycyjnego, śląskiego stroju. Bombon, czyli lampa w kształcie cukierka. Lipsta - fikuśna, z frędzlami, prawdziwie zaczepna dzioucha. Jest i druga Lipsta - czarno-złota, taki Śląsk z ArtDeco. Zicherka - smukła i podłużna jak agrafka. No i kolorowa Kiecka. Ale chyba najbardziej barwna jest Frela z cicikami.

Każdy prototyp testuje najpierw u siebie w domu. - Mamy nieduże mieszkanie, ale zanim wystawimy jakiś model do sprzedaży, muszę mieć pewność, że nie tylko ładnie wygląda. Ważne jest jak współgra ze światłem, jaki tworzy klimat. Czyli...jak „światło świeci przez latii.bleti” - śmieje się.

TYGODNIK Małopolska ZACHODNIA

Gazeta Krakowska

www.gazetakrakowska.pl

TRZEBINIA
MAGDALENA
REPLIŃSKA
PRZEBIEGŁA JUŻ
60 MARATONÓW.
KILKA DNI TEMU
PO RAZ DRUGI
W BOSTONIE
str. 6

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

CHRZANÓW

„Czarny tydzień” w szpitalach.
Dyrektorzy alarmują: brakuje
pieniędzy, kolejki rosną, a część
świadczeń jest już limitowana **str. 3**

FOT. SŁAWOMIR BRONBOSZCZ

WIELKIE WYDARZENIE PATRIOTYCZNE W MAŁOPOLSCE

XI Rajd Konny Szlakiem Ucieczki Witolda Pileckiego

Uczestnicy rajdu przemierzą
trasę z Oświęcimia do Nowego
Wiśnicza, nawiązując do ucieczki
rotmistrza z obozu Auschwitz **str. 3**

TRZEBINIA

33-letni mężczyzna
zdeprawował elewację
kościółka. Usłyszał już
zarzuty. Grozi mu do
5 lat więzienia **str. 4**

HISTORIA REGIONU

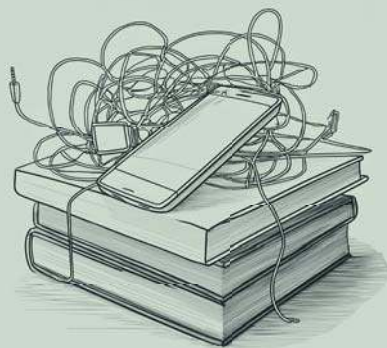
Już 170 lat temu
jechały pociągi
z Krakowa do Wiednia
przez Oświęcim
i Chełmek **str. 5**

AUTOREKLAMA

0211512065

**SADZONKA
ZA SUROWCE
WTÓRNE**

PRZYNIEŚ SUROWCE WTÓRNE I ODBIERZ SADZONKI ROŚLIN

25 kwietnia Park Handlowy Kasztelanka w Chrzanowie
od godziny 10:00 do 14:00 lub do wyczerpania zapasów
Szczegóły akcji na stronie www.chrzanow.naszemiasto.pl

Przynieś małe elektrośmieci lub baterie i wymień je na sadzonki kwiatów.
(każda osoba może otrzymać maksymalnie 2 sadzonki)

ORGANIZATOR:

Gazeta Krakowska

PARTNERÓW GŁÓWNY

Paweł & Piotr Enterprises

CHRZANÓW,
ul. Pogorska 8

PARTNERZY WYDARZENIA:

VEOLIA

Krystyna Trzupek

Nie zasłaniaj oczu

Długo czekałam na te dni. Nawlekałam wieczory na palce i wyobrażałam sobie, że topnieją we mnie śniegi. Długo czekałam. Na oddechy nieśpieszne, nie parujące, rozgrzane ciepłym powietrzem. Czekałam. W myślach czułam ten rodzący się początek - jakby ktoś bardzo cicho uchylał drzwi, żeby nie spłoszyć nadziei.

I przyszło. Nie od razu wielkie, nie od razu pewne. Przyszło zwyczajnie, jak list bez nadawcy, który jednak trafia dokładnie tam, gdzie trzeba.

Zauważyłam, że cisza ma teraz inne imię. Już nie jest ciężka jak płaszcz w listopadzie, tylko lekka, prawie przezroczysta. Można przez nią zobaczyć więcej - nawet to, co jeszcze się nie wydarzyło.

Człowiek tak długo czeka, a kiedy przychodzi to, na co czekał, nie zawsze potrafi się ucieszyć. Bo przyzwyczaił się do zimna, do zamkniętych okien, do własnych myśli, które chodziły w kółko jak po ścieżce wydeptanej w śniegu.

A tu nagle coś rośnie. Bez pytania. Bez pozwolenia. W sercu, które już prawie zapomniało, jak to jest być początkiem.

Zieleń jest tak soczysta, że aż mrużę oczy. Trochę nawet onieśmiela. Nic nie jest w stanie zatrzymać coraz bardziej domagających się uwagi kolorów. Maj za rogiem ma już swoje ciche plany. Patrzę i trochę nie dowierzam, że to wszystko dzieje się tak po prostu, bez naszego udziału, a przecież dla nas.

Może dlatego ta zieleń aż razi. Bo przypomina, że życie nie pyta, czy jesteśmy gotowi. Że rozkwita nawet wtedy, kiedy my jeszcze trochę śpimy w sobie, jeszcze się wahamy, jeszcze odkładamy na później.

I tylko od nas zależy, czy otworzymy oczy szerzej, czy dalej będziemy jej mrużyć, trochę ze strachu, trochę z zachwytu.

Patrzę łapczywie na te dni. Z niedosytem. Byle tylko nie zasłaniać oczu.

Uruchomiono największe kino 360 stopni w Europie. Kosmiczne miasteczko zaskakuje

Sławomir Bromboszcz
slawomir.bromboszcz@polskapress.pl

W futurystycznym kompleksie Alvernia Planet pod Krakowem uruchomiono jedną z najbardziej spektakularnych przestrzeni filmowych na świecie - największe kino 360° w Europie.

Premierowy weekend (18 i 19 kwietnia) pokazał ogromne zainteresowanie nową atrakcją. Pokazy otwierające przyciągnęły blisko 1700 widzów, którzy jako pierwsi mogli doświadczyć projekcji w zupełnie nowym wymiarze.

Na potrzeby inwestycji zaadaptowana została jedna z charakterystycznych, futurystycznych kopuł kompleksu. Imponujące parametry przestrzeni robią ogromne wrażenie: 15 metrów wysokości, 2 tys. mkw. powierzchni projekcyjnej oraz 48 metrów średnicy.

To właśnie te liczby sprawiają, że nowe kino 360° jest największym tego typu obiektem w Europie. Dzięki technologii full-dome obraz otacza widza z każdej strony, wypełniając całe pole

FOT. ALVERNIA PLANET

Widz nie jest biernym obserwatorem - staje się częścią opowieści. Zanurza się w prezentowanym świecie

widzenia i tworząc doświadczenie niemożliwe do osiągnięcia w tradycyjnej sali kinowej.

Format full-dome 360° został zaprojektowany specjalnie z myślą o projekcjach w kopułach. Widz nie jest już biernym obserwatorem - staje się częścią opowieści. Obraz, dźwięk i przestrzeń współpracują, by stworzyć pełne zanurzenie w prezentowanym świecie.

Widz otoczony obrazem i dźwiękiem z każdej strony ko-

puły, bez widzialnego horyzontu, wchodzi w totalne przeżycie filmowe. Kopuła od wewnątrz jest niczym sklepienie cyfrowego nieba, gdzie ludzkie oko przestaje dostrzegać krańdździe, a umysł całkowicie zanurza się w prezentowanej opowieści. Ta niecodzienna sala projekcyjna o powierzchni 2300 mkw. może pomieścić do 500 widzów jednocześnie.

Otwarcie projekcji K360 w Alvernia Planet to dla mnie

coś więcej niż uruchomienie nowej atrakcji. To realizacja wizji miejsca, w którym technologia, film i sztuka spotykają się w najbardziej immersyjnej formie. Jestem dumny, że udało nam się stworzyć największą projekcję 360 stopni w Europie i trzecią taką przestrzeń na świecie - mówi kreator i pomysłodawca przedsięwzięcia Grzegorz Hajdarowicz.

Otwarcie kina 360° uświetnił premierowy pokaz filmu „One Step Beyond: A Journey to Mars”, który zabrał widzów w immersyjną podróż poza granice naszej planety.

Produkcja skupia się na przyszłości misji kosmicznych i drodze, która prowadzi dalej niż Księżyc - aż na Marsa. To nie tylko wizualne widowisko, ale także emocjonalna opowieść, w której technologia spotyka się z ludzką perspektywą.

Immersyjny dźwięk i obraz - surowa estetyka Marsa, klaustrofobiczna podróż i dopracowana ścieżka dźwiękowa budują pełne zanurzenie widza.

Geny biletów kształtują się na poziomie: 49 zł - normalny, 39 zł - ulgowy. ©

WOLBROM

10 milionów złotych odmieni magistrat

Odnowienie elewacji wraz z wymianą okien, zniesienie barier architektonicznych, montaż fotowoltaiki i wiele innych prac ma zostać wykonanych w ramach gruntownego remontu Urzędu Miasta i Gminy Wolbrom. Prace, których wartość sięgnie prawie 10 milionów złotych mają niebawem ruszyć.

- Spójrzmy prawdzie w oczy - nasz urząd, wybudowany w latach 70., przestał spełniać standardy XXI wieku. Nieszczęsne okna, wysokie koszty ogrzewania i bariery architektoniczne sprawiają, że budynek jest nie tylko nieekonomiczny, ale przede wszystkim niedostępny dla wielu osób. To nie jest „lukusowy remont” - to konieczna inwestycja w funkcjonalność i oszczędność - podkreślają przedstawiciele władz miasta i gminy Wolbrom. PM

GINIA OLKUSZ

Trzy nowe świetlice dla mieszkańców

Mieszkańcy korzystają już z nowych świetlic w Pazurku, Wiśliczce i Zadolu Kosmolowskim. Koszt realizacji wszystkich inwestycji to prawie dwa miliony złotych. - Oddajemy do użytku przestrzeń spotkań, integracji i wspólnych działań. Od początku stawialiśmy sobie za cel, aby te inwestycje spełniały potrzeby mieszkań-

ców i były dobrze przygotowane. Dzięki skutecznemu pozyskiwaniu środków zewnętrznych mogliśmy zrealizować je szybciej i w szerszym zakresie. W tym roku planujemy jeszcze modernizację pomieszczeń świetlicy wiejskiej w Niesułowicach - podkreśla Roman Piaśnik, burmistrz Olkusza. PM

ZDJĘCIE TYGODNIA

FOT. NADESŁANE

„Darzbór” - tradycyjne powitanie leśników, zostało zmodyfikowane. Zatem darzbór - czysty bór. W akcji sprzątania w Rajsku w gminie Oświęcim wzięło udział 13 myśliwych oraz 26 dzieci wraz z opiekunami ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Rajsku. W akcję zaangażowali się również przedstawiciele lokalnych władz, sołtys Rajska Maciej Majerski wraz z radą sołecką oraz gmina Oświęcim. - Sprzątaliśmy tereny szczególnie narażone na zaśmiecenie, czyli okolice koryta rzeki Soły, tereny w pobliżu torów kolejowych oraz cmentarza w Rajsku - mówią organizatorzy. ZAB

Ponad 300 osób ruszyło w góry. Z udziałem Chrzanowian inauguracja akcji „Sprzątanie Beskidów z PTT”

Sławomir Bromboszcz
slawomir.bromboszcz@polskapress.pl

W wydarzeniu organizowanym przez Polskie Towarzystwo Tatrzańskie, aktywnie uczestniczył Oddział PTT w Chrzanowie wraz z młodzieżą ze szkolnych kół turystycznych. Patronat medialny nad inicjatywą, podobnie jak w poprzednich latach, objęła „Gazeta Krakowska”.

364 osoby, w tym 270 dzieci i młodzieży, wzięły w sobotę 18 kwietnia udział w górskich porządkach w rejonie Szyndzielni i Klimczoka. Grupa z Chrzanowa była jedną z najliczniejszych - liczyła aż 130 uczestników. Podzielono ją na trzy zespoły, które wyruszyły różnymi trasami.

Młodzi turyści ze szkół podstawowych w Chrzanowie, Trzebini, Jankowicach, Babicach i Zagórzem przemierzali beskidzkie szlaki, zbierając odpady pozostawione przez nieodpowiedzialnych turystów. W akcji wzięło udział także Stowarzyszenie „Luzarczycy” z Trzebini.

Wszystkie grupy spotkały się przy Schronisku PTTK Klimczok, gdzie na uczestników czekało ognisko i wspólny poczęstunek. Efekty akcji są imponujące. - Okazało się, że przynieśliśmy w worach łącznie około 1600 litrów śmieci - relacjonuje prezes chrzanowskiego oddziału PTT Remigiusz Lichota.

Już 16 maja kolejna akcja sprzątania Beskidów. Tym razem uczestnicy spotkają się w rejonie Babiej Góry. ©

XI Rajd Konny - Szlakiem Ucieczki rotmistrza Witolda Pileckiego z obozu

Sławomir Bromboszcz
slawomir.bromboszcz@polskapress.pl

W dniach 24-26 kwietnia odbędzie się XI Rajd Konny Trasą Ucieczki Witolda Pileckiego - wydarzenie łączące pamięć historyczną z aktywną formą jej upamiętniania. Uczestnicy przemierzają trasę z Oświęcimia do Nowego Wiśnicza, nawiązując do dramatycznej ucieczki rotmistrza z obozu Auschwitz.

Prolog rajdu zaplanowano w Chrzanowie przy Szkole Podstawowej nr 3 - początek o godz. 11:30. Towarzyszyć mu będzie piknik, który pozwoli mieszkańcom spotkać uczestników i bliżej poznać ideę wydarzenia.

Rajd potrwa trzy dni i obejmie kilkadziesiąt kilometrów trasy prowadzącej przez miejscowości Małopolski, m.in. Alwernię, Czernichów, Tynec, Niepołomice i Bochnię. W programie przewidziano liczne postoje, spotkania

z mieszkańcami, uroczystości patriotyczne oraz msze święte. Całość zakończy się w Nowym Wiśniczu przy Dworcu Koryznowka - miejscu symbolicznym dla historii rotmistrza.

Witold Pilecki był jednym z najodważniejszych bohaterów polskiego podziemia. Dobrowolnie dał się aresztować i trafił do niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz, gdzie organizował ruch oporu i przekazywał aliantom raporty o Holokauście - jedno z pierwszych świadectw o zbrodniach nazistowskich.

W 1943 roku dokonał brawurowej ucieczki z obozu, a następnie kontynuował walkę w konspiracji. Po wojnie został aresztowany przez władze komunistyczne, brutalnie przesłuchiwany i skazany w pokazowym procesie. Zginął 25 maja 1948 roku w więzieniu na Rakowieckiej, stając się symbolem niezłomności i walki o wolną Polskę. ©

Rajd Konny - Szlakiem Ucieczki rotmistrza Witolda Pileckiego, to wielkie wydarzenie patriotyczne

Pracownicy Szpitala Powiatowego w Chrzanowie wzięli udział w „czarnym tygodniu”

OCHRONA ZDROWIA BRAK PIENIĘDZY, KOLEJKI, LIMITY

Fala protestów w szpitalach powiatowych. Czarny tydzień

Sławomir Bromboszcz
slawomir.bromboszcz@polskapress.pl

Środowy protest przed Szpitalem Powiatowym w Chrzanowie był częścią ogólnopolskiej akcji „czarnego tygodnia”. Do inicjatywy Ogólnopolskiego Związku Pracodawców Szpitali Powiatowych dołączyły placówki w całym kraju, wskazując na narastające problemy finansowe i brak realizacji wcześniejszych ustaleń ze stroną rządową. Finał lokalnych działań w Chrzanowie, wyjście pracowników przed szpital, miało zwrócić uwagę na skalę kryzysu, który dotyka nie tylko pojedyncze placówki, ale cały system.

Personel szpitala od poniedziałku symbolicznie wspierał protest, nosząc czarne stroje. W środę akcja przybrała bardziej widoczną formę - pracownicy wyszli przed budynek placówki, podkreślając, że choć protestują, nie przerywają pracy i nie odchodzą od pacjentów. Jak zaznaczają, ich działania mają służyć również chorym, którzy coraz mocniej odczuwają skutki niedofinansowania.

- Odczuwamy problemy finansowe związane z tym, że nie mamy zapłaconych wszystkich świadczeń za ubiegły rok i za pierwszy kwartał. Ogólnie jest źle, jeżeli chodzi o finansowanie - podkreśla lek. med. Izabela Kiełbalska, zastępca dyrektora ds. lecznictwa.

Kluczowym problemem są zaległości w płatnościach. Szpital wciąż nie otrzymał środków

za część wykonanych świadczeń. - Mammy zapłacone za leki, ale nie za rzeczowe świadczenia, czyli za wykonaną pracę personelu. Za ubiegły rok to prawie sześć milionów złotych - wyjaśnia.

Do tego dochodzi narastające zadłużenie wobec dostawców i podwykonawców, które w przypadku chrzanowskiej placówki sięga już około 19 milionów złotych. - Jesteśmy winni tym, którzy dostarczają leki i sprzęt. Ta pętla zaczyna się zaciskać - zaznacza Kiełbalska.

Podobne problemy zgłaszają szpitale w całej Polsce. Rosnące koszty działalności, niewystarczające finansowanie i opóźnienia w płatnościach powodują, że nawet placówki dotąd stabilne finansowo zaczynają mieć trudności z utrzymaniem płynności. Konsekwencje coraz wyraźniej odczuwają pacjenci. Już teraz wprowadzane są ograniczenia w dostępie do części świadczeń.

- Od kwietnia ograniczona jest dostępność do gastroscopii, kolonoskopii, tomografii czy rezonansu magnetycznego. To wydłuża kolejki - podkreśla zastępca dyrektora.

To jednak, jak ostrzegają zarządzający placówkami, dopiero początek. Jeśli sytuacja się nie poprawi, ograniczeń może być więcej, a dostęp do leczenia jeszcze trudniejszy.

W obliczu rosnących problemów coraz częściej mówi się o koniecznych zmianach systemowych. Wśród proponowanych rozwiązań pojawia się zwiększenie finansowania ochrony zdrowia, ale także głębsza reorganizacja systemu.

- Jest mowa o restrukturyzacji, o zamykaniu oddziałów, które są nierentowne. To może mieć uzasadnienie np. w przypadku oddziałów ginekologiczno-położniczych, gdzie wpływ ma demografia - wskazuje Kiełbalska. Jednocześnie podkreśla, że bez szybkich zmian legislacyjnych i realnych decyzji finansowych sytuacja będzie się pogarszać.

Podobne problemy jak w Chrzanowie, widać również w innych szpitalach regionu, m.in. w Oświęcimiu. Dyrektor Edward Piechulek nie ukrywa, że sytuacja finansowa jest bardzo trudna - placówka wciąż czeka na około 4 mln zł za świadczenia wykonane w 2025 roku. Brak terminowych płatności powoduje poważne problemy z utrzymaniem płynności, zwłaszcza, że szpital musi na bieżąco finansować leczenie, leki, sprzęt czy wyżywienie pacjentów.

W tej sytuacji dodatkowym wyzwaniem są zapowiadane podwyżki dla pracowników ochrony zdrowia. Choć ich zasadność nie jest kwestionowana, dyrektor zwraca uwagę na brak zabezpieczonych środków. Jak podkreśla, na wzrost wynagrodzeń przewidziano miliardy złotych, ale nie wiadomo, skąd szpitale mają wziąć brakujące środki.

Pojawiają się obawy, że pieniądze będą szukane poprzez dalsze ograniczanie finansowania świadczeń lub ich limitowanie. Sytuacja w służbie zdrowia jest trudna i konieczne są zdecydowane działania, by rozwiązać jak najszybciej problem. ©

KRÓTKO

OŚWIĘCIM

Wtargnęli na teren Muzeum Auschwitz

Dziewięciu obywateli - ośmiu Polaków i Kanadyjczyk - zostało ujętych przez strażników muzealnych, ponieważ bezprawnie wtargnęli na teren byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau. Turyści byli w wieku 18-19 lat. Z relacji strażników wynika, że wcześniej nie zostali wpuszczeni na teren Muzeum, ponieważ nie mieli biletów wstępu. Po kilkunastu minutach strażnicy dostrzegli, że mężczyźni odsunęli siatkę i weszli na teren Muzeum. Zostali ukarani grzywną. ZAB

CHRZANÓW

Użył przemocy, by ukraść perfumy

Policjanci zatrzymali 62-letniego mieszkańca powiatu chrzanowskiego, który jest podejrzany o kradzież perfum o wartości 2,5 tysiąca złotych oraz użycie przemocy wobec pracownicy sklepu, która próbowała go zatrzymać. Decyzją sądu mężczyzna trafił do aresztu na dwa miesiące. Grozi mu kara od roku do 10 lat pozbawienia wolności. Policjanci podziękowali świadkom zdarzenia za szybką i odpowiednią reakcję, która przyczyniła się do zatrzymania sprawcy. SB

POWIAT OLKUSKI

„Bimbrownia” zlikwidowana

Policjanci z Olkusza zlikwidowali nielegalną domową „bimbrownię”, działającą na terenie powiatu olkuskiego. W wyniku przeprowadzonych działań zabezpieczono aż 613 litrów alkoholu oraz sprzęt służący do jego produkcji. Na miejscu funkcjonariusze zastali 70-letniego mężczyznę, który został wezwany do dobrowolnego wydania nielegalnego alkoholu oraz urządzeń wykorzystywanych do jego produkcji, jednak odmówił współpracy. W związku z tym policjanci przystąpili do przeszukania budynku mieszkalnego. Wstępne ustalenia wskazują, że nielegalna działalność naraziła Skarb Państwa na straty około 27 tys. zł. Zatrzymanemu grozi kara do 3 lat ograniczenia wolności. O jego dalszym losie zdecyduje sąd. SB

Chrzanów. Rozbudowa Kasztelanii na finiszu

Sławomir Bromboszcz
slawomir.bromboszcz@polskapress.pl

Wielkimi krokami zbliża się zakończenie prac przy rozbudowie Parku Handlowego Kasztelania w Chrzanowie. Inwestycja, która od kilku miesięcy była jednym z najważniejszych projektów handlowych w regionie, wchodzi w końcową fazę realizacji. Oficjalne otwarcie nowej części zaplanowano na czerwiec

Rozbudowa stanowi naturalną kontynuację funkcjonującego od 2020 roku pierwszego etapu obiektu. Od momentu uruchomienia park handlowy systematycznie zyskuje popularność wśród mieszkańców Chrzanowa i okolic. Teraz, dzięki nowej inwestycji, jego oferta zostanie znacząco poszerzona.

Drugi etap Kasztelanii wprowadzi pięciu nowych najemców, w tym marki dotąd nieobecne w Chrzanowie i najbliższej okolicy. Wśród nich znajdują się:

● Tedi ● Maxi Zoo ● Piekarnia Bronowsky ● Kwaciarnia Zielony Zakątek ● Biuro Podróży Rainbow.

Nowi najemcy uzupełnią ofertę kompleksu o segmenty, które dotychczas były słabiej reprezentowane lokalnie - od artykułów zoologicznych, przez dekoracje i produkty codziennego użytku, aż po usługi turystyczne i gastronomiczne.

Obecnie funkcjonująca część Kasztelanii to dwukondygnacyjny obiekt o powierzchni 8 700 mkw. Znajduje się tam 10 sklepów oraz klub fitness. Wśród najemców są m.in.: Carrefour Market, Media Expert czy Rossmann.

Na pierwszym piętrze działa Interfit Club - największy klub fitness w mieście. Klienci mogą korzystać także z licznych udogodnień, takich jak Wi-Fi, bankomat, paczkomat InPost, stacja ładowania pojazdów elektrycznych czy myjnia samochodowa. Na miejscu dostępna jest również oferta gastronomiczna, m.in. Kebab u Pajdy.

Po zakończeniu drugiego etapu oraz realizacji planowanego marketu budowlanego, Park Handlowy Kasztelania osiągnie docelowo 15 300 mkw. powierzchni najmu oraz zaofiaruje 385 miejsc parkingowych. ©

Kasztelania w nowej odsłonie już w czerwcu. Rozbudowa parku handlowego jest na ostatniej prostej

Przy Zamku Rabsztyn powstanie nowa atrakcja. Gmina ma środki na jej budowę

Paweł Mocny
pawel.mocny@polskapress.pl

Gmina Olkusz podpisała umowę z Zarządem Województwa Małopolskiego o dofinansowanie projektu „Gościniec rycerski u stóp zamku Rabsztyn”. W ramach projektu wartego około 3,3 miliona złotych przy zamku wybudowane zostaną dwa pawilony.

- Od wielu lat przykładamy wielką uwagę do zamku Rabsztyn, który jest prawdziwą turystyczną perełką Gminy Olkusz. Zrealizowane przez nas inwestycje przynoszą wymierne efekty - coraz więcej turystów odwiedza zamek. Sprzyjają też temu liczne wydarzenia, jakie odbywają się w Rabsztynie i przyciągają rzesze zainteresowanych nie tylko historią, ale także kulturą rycerską czy sarmacką. Jestem głęboko przekonany, że nowy projekt, którego realizację rozpoczniemy jeszcze w tym roku, dodatkowo przyczyni się do wzrostu popularności rabsztyńskiego zamczyska, a obiekt, jaki powsta-

Zamek Rabsztyn jest prawdziwą turystyczną perełką i przyciąga każdego roku coraz więcej turystów

nie, będzie służył zarówno Mieszkańcom, jak i turystom - mówi Roman Piaśnik, burmistrz Miasta i Gminy Olkusz.

W jednym pawilonie prowadzone będą warsztaty tematyczne dla grup odwiedzających zamek. Będą tam między innymi: projektory multimedialne, ekrany sterujące czy nowoczesne nagłośnienie. Przedstawicie specjalnej aplikacji mobilnej dla turystów.

W drugim pawilonie znajdują się dodatkowe pomieszczenia sanitarne - trzy toalety z prysznicami.

Realizacja zadania ma ruszyć w tym roku i potrwa około 17 miesięcy. Cały projekt ma kosztować ponad 3,2 miliona złotych z czego około 2,8 miliona to dofinansowanie z programu „Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027”. Pozostałą część olkuski samorząd pokryje z własnych środków.

Obecnie na zamku w Rabsztynie trwają prace związane z projektem „Kulturalno-turystyczny zamek Rabsztyn w gminie Olkusz”. Obiekt jest stopniowo odnawiany i zabezpieczony tak, aby zachować jego historyczny charakter, a jednocześnie dostosować go do potrzeb odwiedzających. W ramach remontu przewidziano m.in. wymianę części okien i drzwi, wykonanie nowych sufitów, podłóg i balustrad, a także modernizację instalacji elektrycznej oraz montaż monitoringu.

Największe zainteresowanie budzą planowane ekspozycje multimedialne. W odnowionych wnętrzach powstaną dwie wystawy - jedna poświęcona historii zamku, prezentująca m.in. znaleziska archeologiczne i materiały informacyjne, druga natomiast przybliży realia budowy średnio-wiecznych fortyfikacji oraz funkcje poszczególnych części zamku. Wszystko zostanie uzupełnione nowoczesnymi rozwiązaniami multimedialnymi.

Projekt obejmuje również poprawę infrastruktury wokół obiektu. ©

Zdewastował elewację kościoła w Trzebinii

Sławomir Bromboszcz
slawomir.bromboszcz@polskapress.pl

33-letni mężczyzna został zatrzymany w związku z dewastacją kościoła parafialnego w Trzebinii-Sierszy. Sprawę prowadzą policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Chrzanowie, którzy szybko ustalili i ujęli podejrzanego jeszcze tego samego dnia.

Mężczyzna usłyszał zarzuty. Jak poinformowała Komenda Powiatowa Policji w Chrzanowie, podejrzany odpowie zarówno za zniszczenie mienia, jak i obrazę uczuć religijnych. Sprawa została przekazana do Prokuratury Rejonowej w Chrzanowie, która będzie nadzorować dalsze postępowanie.

Do zdarzenia doszło w nocy z 18 na 19 kwietnia. Sprawca wykonał farbą w sprayu liczne napisy i symbole na elewacji kościoła pw. Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny w Trzebinii-Sierszy. Straty oszacowano na około 25 tysięcy złotych, a zdarzenie wywołało oburzenie wśród mieszkańców i parafian.

Pseudograffiti zostało ujawnione około godziny 6 rano, a zawiadomienie w tej sprawie złożył proboszcz parafii. Na miejscu pracowali policjanci, którzy przeprowadzili oględziny i zabezpieczyli ślady. Jeszcze tego samego dnia funkcjonariusze Referatu Kryminalnego Komisarjatu Policji w Trzebinii wytypowali dwie osoby mogące mieć związek ze

sprawą. Obie zostały zatrzymane w godzinach wieczornych.

Jak ustalili śledczy, jedna z nich, 33-letni mężczyzna był sprawcą zniszczenia mienia. W miejscu jego zatrzymania ujawniono napisy podobne do tych, które pojawiły się na elewacji świątyni.

W toku dalszych czynności policjanci zgromadzili materiał dowodowy, który pozwolił na przedstawienie zarzutów. Mężczyzna usłyszał zarzuty obrazę uczuć religijnych oraz zniszczenie mienia.

Zgodnie z przepisami, za obrazę uczuć religijnych grozi grzywna, kara ograniczenia wol-

ności albo do 2 lat pozbawienia wolności. Z kolei za zniszczenie mienia sprawcy może grozić od 3 miesięcy do 5 lat więzienia. W praktyce oznacza to, że sąd może wymierzyć karę łączną uwzględniającą oba czyny.

To kolejny incydent związany z obiektami sakralnymi na terenie gminy Trzebinia w tym roku. W niedzielę 15 marca doszło do próby podpalenia drzwi kościoła Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Trzebinii. Sprawca podpalił kłęczniki znajdujące się w przedsionku, na szczęście nie zdołał dostać się do środka świątyni. ©

Wandal pobazgrał farbą elewację kościoła za co grozi mu kara do 5 lat więzienia

REKLAMA 0011511911

BURMISTRZ MIASTA TRZEBINI INFORMUJE

o podaniu do publicznej wiadomości na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta w Trzebinii, ul. Marszałka Piłsudskiego 14 i ul. Narutowicza 10, na stronie internetowej www.trzebinia.pl wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w trybie bezprzetargowym.

Wykaz obejmuje:

- nieruchomość oznaczoną numerami geodezyjnymi 1923/1 o powierzchni 0,0061 ha, 1923/2 o powierzchni 0,0016 ha i 1923/3 o powierzchni 0,0017 ha, stanowiącą własność Gminy Trzebinia.
- Wykaz, o którym mowa, zostaje wywieszony na okres 21 dni, tj. od 24.04.2026 r. do 15.05.2026 r.

Cesarska kolej otworzyła nową kartę historii Oświęcimia i Chełmka. Linia z Krakowa do Wiednia to jedna z najstarszych na ziemiach polskich

Bogusław Kwiecień
boguslaw.kwiecien@polskapress.pl

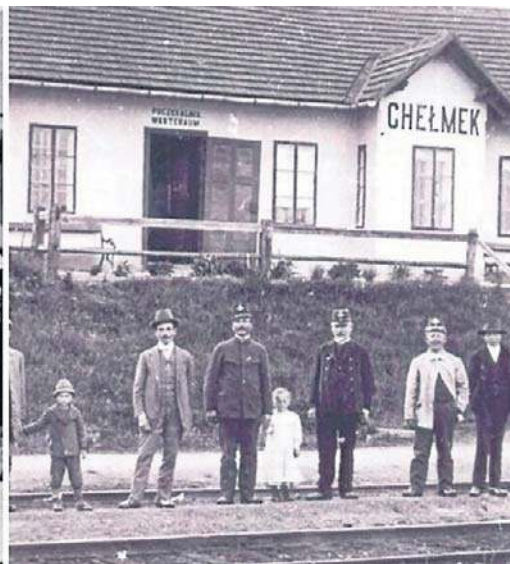
Mińło 170 lat od uruchomienia linii kolejowej z Krakowa do Wiednia przez Oświęcim i Chełmek. Jest to jedna z najstarszych dróg żelaznych na ziemiach polskich, wówczas będących pod zaborami.

Cesarsko-Królewska Uprzywilejowana Kolej Północna Cesarza Ferdynanda została oficjalnie otwarta 1 marca 1856 roku.

Na stację w Brzezince, bo wtedy nie sięgały tutaj jeszcze granice Oświęcimia, przybyły tłumy mieszkańców z różnych stron ziemi oświęcimskiej, aby powitać pierwszy pociąg. To było wielkie wydarzenie. Podobnie było w Chełmku.

- Twórcą towarzystwa i inicjatorem budowy kolei był słynny i bogaty baron Salomon Rothschild - przypomina Waldemar Rudyk, miłośnik historii i były dyrektor Miejskiego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji w Chełmku.

- Pierwszy odcinek Kolei Północnej z Wiednia do Deutsch-

Kolej wpływała na rozwój leżących przy niej miejscowości, w tym Oświęcimia i Chełmka

Wagram, która docelowo miała połączyć stolicę cesarstwa z kopalniami soli w Wieliczce, otwarto w roku 1837. Budowa, finansowana z kredytów, wydłużała się. Odcinek z Oświęcimia do Trzebini budowano siedem lat. Patrząc z naszej perspektywy, można powiedzieć, że tempo było imponujące. Na dworze cesarskim niecierpli-

wiono się jednak coraz bardziej - zauważa Waldemar Rudyk.

Problem polegał na tym, że zanim powstała nowa linia, pociągi z Wiednia do Krakowa musiały jeździć przez tereny Prus, co wydłużało czas przejazdu i narażało pasażerów na uciążliwe kontrole celne.

Dlatego do budowy odcinka pod Oświęcimiem przysłano

dwa tys. żołnierzy austriackich. Nową linią pociągi jeździły z Krakowa do Wiednia 15 godzin. Na początku były to dwa składy dziennie.

Budowa linii miała wpływ na rozwój cywilizacyjny leżących przy niej miejscowości, w tym Oświęcimia i Chełmka.

- Przed jej powstaniem Chełmek był niezbyt bogatą galicyjską wsią - zaznacza Waldemar Rudyk. Jego zdaniem, gdyby nie było kolei, to do Chełmka nie przybyły Bata. Rozwój miasteczka widać także na mapach. Linię wybudowano na odludziu. Dziś przecina Chełmek na połowę. Ponadto część mieszkańców znalazła pracę na kolei, co przed drugą wojną światową było bardzo intrygującym zajęciem.

Podobny skok cywilizacyjny nastąpił w Oświęcimiu. W drugiej połowie XIX w. stał się on ważnym węzłem kolejowym. Zbiegły się tutaj trzy ważne linie. Obok wspomnianej Cesarsko-Królewskiej była to linia pruska prowadząca z Wrocławia (uruchomiona w 1864 r.) przez Katowice do Mysłowic i dalej do Oświęcimia oraz tzw. państwowa Karola Ludwika z Oświęcimia do Podgórzia Krakowa (1884).

Dodać trzeba, że linia i dworzec powstały na terenach ówczesnej Brzezinki. O randze węzła „Oświęcim” świadczy również okazały jak na tamte czasy gmach dworcowy. Dokładna data jego budowy nie jest znana, ale było to w drugiej po-

łowie XIX w. Dworzec składał się z trzech części - parterowej z poczekalnią oraz dwóch większych budynków administracyjnych. W sąsiedztwie powstała parowozownia.

Z koleją związane jest także jedno z ważniejszych wydarzeń w historii miasta, w XIX w. 19 września 1880 r. na dworzec w Oświęcimiu przyjechał pociąg z Cesarzem Ferdynandem. W ten sposób Najjaśniejszy Pan postanowił spotkać się ze swoimi poddanymi z okazji obchodów złotego jubileuszu swoich urodzin. Na oświęcimskim dworcu powitało go kilkanaście tysięcy ludzi.

W czasach największego rozkwitu przed drugą wojną światową z koleją w Oświęcimiu było związanych nawet 1000 ludzi. Na przełomie XIX i XX wieku dla części najbardziej niezbędnych pracowników kolej wybudowała osiedle. Było to sześć dużych kamienic. Z czasem powstały szkoła i ośrodek zdrowia.

- Kolejarem było się z dziadka na ojca, z ojca na syna - wspominają starsi oświęcimianie. ©

REKLAMA

0011510849

Dla firm

Całościowo obsługujemy zakłady przemysłowe. W tym transportujemy odpady płynne i płynne niebezpieczne na wszystkich trasach krajowych - zgodnie z przepisami ADR.

Dla samorządów, miast i gmin

Realizujemy wszystkie procesy związane z logistyką, transportem i dostarczaniem odpadów do miejsc zajmujących się ich unieszkodliwianiem.

Realizujemy wszystkie działania związane z logistyką, transportem i dostarczaniem odpadów do miejsc zajmujących się ich unieszkodliwianiem. Jesteśmy firmą z ponad dwudziestoletnią tradycją.

Wytwarzanie odpadów jest cechą trwale związaną z działalnością człowieka. Istnieje więc konieczność, aby w tym procesie nie powodować szkód w środowisku naturalnym. Jedynym sposobem zachowania ekosystemu w niezmiennym kształcie jest troska o odpowiednie zagospodarowanie odpadów.

* Bezpieczny odbiór, transport i utylizacja odpadów

* Nowoczesne pojazdy i aktualne pozwolenia

P.H.U. Eko-Kombid | Długa 10A | 32-642 Włosienica
eko-kombid@wp.pl

Obsługa wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych

Odbiór odpadów w workach i pojemnikach, wielkogabarytowych, elektrośmieci, gruzu. Transport do miejsca unieszkodliwiania.

Dla gospodarstw domowych

Odbieramy odpady od osób fizycznych - od zmieszanych, segregowanych, po ubrania, elektrośmieci, odpady wielkogabarytowe, AGD, piecyki i surowce wtórne.

Co z remontami dróg z Krakowa na Śląsk?

Paweł Mocny
pawel.mocny@polskapress.pl

Od ponad dwóch lat trwa remont DK 94 w Olkuszu. Dodatkowo od niedawna prace prowadzone są także na innym odcinku „starej czwórki” znajdującym się na trasie „Śląsk-Kraków”: Zederman - Jerzmanowice.

Wielu kierowców zastanawia się jednak czy pozostałe fragmenty, które na ten moment nie są objęte jakimikolwiek planami inwestycyjnymi, także doczekają się modernizacji.

Małopolski odcinek drogi krajowej numer 94, który przebiega od granicy Śląska aż do Krakowa przechodzi metamorfozę. Od ponad dwóch lat prowadzone są prace na całym olkuskim fragmencie trasy. Powstają tam między innymi ekranizacje, tunel, rondo turbinowe a także infrastruktura dla rowerzystów i pieszych.

Dodatkowo od niedawna prowadzone są też prace przy przebudowie około ośmiokilometrowego odcinka Zederman-Jerzmanowice.

- Kolejny odcinek, który ma być modernizowany, to odcinek Jerzmanowice-Giebułtów. W chwili obecnej brakuje jednak informacji co do przyszłości odcinka DK94 od granicy miasta Olkusz do miejscowości Zederman - podkreśla w interpelacji do ministra infrastruktury poseł Łukasz Kmita.

Parlamentarzysta złożył także drugie zapytanie, które dotyczyło modernizacji odcinka „starej czwórki” - od Śląska do Olkusza.

- Około 20 lat temu została przeprowadzona kompleksowa przebudowa DK nr 94 - od granicy z województwem śląskim w Sławkowie do granicy miasta Olkusza. Jednak obecny stan „starej czwórki” na tym odcinku wymaga dalszych działań. Ponadto kilkanaście miesięcy temu - na trasie nr 94 w okolicach Bolesławia - doszło do powstania zapadliska na pasie zieleni rozdzielającym jezdnię - wskazuje Łukasz Kmita.

Zadane przez posła pytania dotyczą między innymi: oceny stanu DK94, planów modernizacji i ich zakresu, a także bezpieczeństwa ruchu. ©©

Rynek w Oświęcimiu charakteryzuje „betonoza”. Potrzebna jest nowa wizja

Jerzy Zaborski
jerzy.zaborski@polskapress.pl

W Oświęcimiu rozpoczął się remont placu na rynku. Jego koszt to 1,7 mln złotych. Znikną tzw. otoczaki, czyli okrągłe kamienie, przez które można było skrócić nogę, głównie dlatego, że były luźne, wypadły i pozostawiały dziury. Jednak obecny remont nie zmieni wrażenia wśród większości mieszkańców rynku, to wielki niewypał.

Obecna forma rynku została wykonana w latach 2011-2012. Projekt, który powstał jeszcze za prezydentury Janusza Marszałka, od razu wzbudził wśród mieszkańców kontrowersje. Wskazywano na jego niefunkcjonalność. Jedną fontanną, służącą najmłodszym za kąpielisko dla ochłody i niewielkie drzewa wokół rynku nie zapewniają jego atrakcyjności. Przeciwnie. W upalne letnie dni nie ma tu schronienia, a złośliwi twierdzą, że można sobie na betonie usmażyć jajecznicę. Obecny remont też niewiele

Rynek w Oświęcimiu przechodzi remont. Nie zmieni się jednak to, że wciąż będzie tu głównie beton

wniesie w tym względzie. Betonoza pozostanie betonozą.

- Od powstania obecnego modelu rynku, co pewien czas przeprowadza się tu albo jakas doraźną „dłubaninę”, albo jakiś większy remont, jak obecnie. Tymczasem nikt nie pomyśli o gruntownej przebudowie, aby to miejsce, będące „sercem miasta”, było jego wizytówką i tętniło życiem - podkreśla Paweł Plinta, radny klubu PiS. - Wciąż nie jest to miejsce szcze-

gólnie atrakcyjne dla turystów. Jakies szyby, często zaparowane, mają umożliwić obejrzenie ruiny ratusza pod płytą rynku. Ale dlaczego nie można tam wejść? - pyta radny.

Jak dowiedzieliśmy się w Muzeum Zamek, wejście pod powierzchnię płyty jest niemożliwie ze względów bezpieczeństwa. Nie ma stamtąd wyjścia ewakuacyjnego.

- Skoro nie ma, to może najwyższy czas znaleźć jakieś roz-

wiązanie. Nie ma przecież sytuacji bez wyjścia - mówi Paweł Plinta. - Rynek powinien być na tyle atrakcyjnym miejscem, aby nie tylko zapamiętali go odwiedzający Oświęcim turyści, ale także chętnie zaglądali tam mieszkańcy. Przebudowa rynku musiałaby mieć nową koncepcję. Wiele miast odchodzi od „betonozy” i dzięki dofinansowaniom z urzędu wojewódzkiego idzie w zieleń. Dlaczego tym tropem nie podąża Oświęcim? Aż prosi się na rynku o więcej zieleni, może jakaś muszla koncertowa...

Przykładem dla Oświęcimia mogą być Wadowice, które pozyskały 10 mln złotych dofinansowania na przebudowę rynku, także naznaczonego głównie „betonozą”. Teraz jest pomysł podzielenia go na cztery strefy, otwartą (na uroczystości i wydarzenia), zieloną (do odpoczynku i sportu), mieszaną (z fontanną i zielenią) oraz gastronomiczną (ogródki). Rynek nie będzie miał barier architektonicznych. Zamontowane zostaną wygodne ławki, będzie też nowe oświetlenie. ©©

REKLAMA

0011507052

XTREME Fitness GYMS

POLSKA SIĘĆ KLUBÓW FITNESS

Chrzanów, ul. Sądowa 8

PIERWSZY TRENING CAŁKOWICIE ZA DARMO!

- X Największy wybór zajęć fitness
- X Najniższe ceny karnetów!
- X Nowoczesne strefy treningowe
- X Na start darmowa konsultacja z instruktorem klubu
- X Bezpłatny dostęp do aplikacji Xtreme Fitness Gyms z wirtualną kartą oraz dostępem do zajęć fitness

www.xfg.pl

xfg_chrzanow

TU DZIEJE SIĘ FITNESS

Magdalena Replińska przebiegła 60. maraton. Jeden z najbardziej prestiżowych - w Bostonie

Paweł Mocny
pawel.mocny@polskapress.pl

Reprezentanci powiatu chrzanowskiego wzięli udział w jednej z najbardziej prestiżowych i wymagających imprez biegowych na świecie - Boston Marathon. To wydarzenie od lat przyciąga elitę światowego biegania oraz amatorów, dla których sam udział jest spełnieniem sportowych marzeń.

Wśród uczestników znalazła się Magdalena Replińska z Trzebini, dla której tegoroczny start miał wyjątkowy charakter - był to już jej 60. maraton w karierze. Jak sama podkreśla, bostoński bieg zajmuje szczególne miejsce w sercu każdego maratończyka.

- Najstarszy maraton na świecie to maraton w Bostonie. Super podsumowanie tego wydarzenia to teza: trudniej przejść kwalifikacje na Boston Marathon niż go przebiec i to jest 100 proc. racji. W tym roku 130. edycja - największe święto biegaczy na świecie. I jakie to szczęście, że i ja mogłam w tym świecie brać udział - podkreśla Magdalena Replińska.

Dla zawodniczki był to już drugi start w Bostonie, co - jak sama przyznaje - czyni ją ogromną szczęściarą

Dla zawodniczki był to już drugi start w Bostonie, co - jak przyznaje - czyni ją ogromną szczęściarą. Ale decyzja o ponownym starcie nie była oczywista. Początkowo planowała inne podróże, jednak rozmowa z partnerem przesądziła o wszystkim.

- Gdy powiedziałam Arturowi, że chyba nie pojedę, bo już byłam, to zapytał tylko: serio Madziulka nie pojedziesz ze mną? No i to mi wystarczyło - odpowiedź była jedna: pojedę. Kto go przytuli na mecie, kto zobaczy te łzy szczęścia? - wspomina.

Atmosfera Boston Marathon jest czymś, co wyróżnia go na tle innych światowych biegów. Miasto żyje maratonem, a mieszkańcy aktywnie wspierają uczestników.

Dla biegaczki sport to także sposób na życie. - Tak aktywnie zwiedzamy wspólnie świat, randkujemy w ten sposób. Ja zawsze łączę maraton z przyjemnością. Jeśli po maratonie nie ma w planach niczego fajnego, to nie jadę - dodaje.

Po Bostonie przyszedł czas na kolejne marzenia - podróż na Florydę, a następnie start w maratonie w Madrycie. ©©

Wiosenna kumulacja piłkarska budzi grozę

Jerzy Zaborski
jerzy.zaborski@polskapress.pl

W sezonie 2025-26 szykuje się lawina spadków. To taka zasada działania naczyń połączonych albo - jak kto woli - wielka kumulacja. Jej skutki odczuwają także ekipy zachodniej Małopolski.

Lawinę spadków uruchamiają czwartoligowcy. Ze szczebla wojewódzkiego spadną: MKS Trzebinia, Pcimianka i Puszcza II Niepołomice. Może jeszcze uratować się rezerwa Hutnika. Pierwsza wymieniona trójka trafi do terytorialnie przypisanej jej grupy zachodniej V ligi.

Zgodnie z regulaminem, ten szczebel muszą opuścić trzy ostatnie zespoły. Jednak przyjęcie dodatkowych trzech czwartoligowców sprawi, że trzeba będzie im zapewnić dodatkowe miejsca. Zatem, w najczarniejszym scenariuszu, piątą ligę będzie musiało opuścić aż sześć zespołów. Utrzymanie zagwarantuje dziesiąta lokata.

„Pod kreską” z naszego regionu na dzisiaj są: Unia Oświęcim, Brzezina Osiek i KS Cheł-

mek. W najtrudniejszej sytuacji są Oświęcimianie, bo tracą do bezpiecznej lokaty 7. punktów, Osieczanie - cztery, a Chełmek ustępuje Kmicie Zabierzów (10. miejsce), tylko bilansem bramkowym. Zatem najbliższe spotkanie Chełmka z Unią będzie miało podwójną stawkę. Porażka Unii będzie oznaczać „zakopanie” się w strefie spadkowej.

Tegoroczny „odsiew” sprawia, że przy normalnej liczbie spadków Unia, Osiek i Chełmek pewnie zapewniłyby sobie byt. Spaść jest łatwo, awansować - trudno. To dlatego, że z okręgowki do V ligi wychodzi mistrz, a wicemistrz ma taką szansę po dwustopniowym barażu.

Idąc dalej, w przypadku degradacji z V ligi: Unii, Osieka i Chełmka, gorąco się zrobi w „okręgowce”. Tam, też zwykle spadają trzy zespoły, ale w przypadku kumulacji, szeregi „okręgowki” opuści nawet sześć ekip (pięć, jeśli awansuje też wicemistrz). W przypadku zrobienia dodatkowych dwóch miejsc, spadnie pięć ekip (cztery w przypadku awansu też wicemistrza). Zatem do końca wiosny będzie się działo. ©

Mirosław Kmieć menedżerem w Sosnowcu, ale nie wyklucza powrotu na ławkę trenerską

Jerzy Zaborski
jerzy.zaborski@polskapress.pl

Pochodzący z Chrzanowa Mirosław Kmieć, szkoleniowiec doskonale znany w zachodniej Małopolsce, został menedżerem Zagłębia Sosnowiec, walczącego o utrzymanie w II lidze piłkarskiej.

Wrócił do klubu z którym w przeszłości był związany nie tylko jako zawodnik, ale także i trener.

Przez osiem lat był związany z Beskidem Andrychów, będąc jego szkoleniowcem w czasach występów tego zespołu w III lidze piłkarskiej. Zapewnił drużynie utrzymanie, choć walczył w ekstremalnych warunkach, dysponując szczupłą kadrą. Był też w Andrychowie działaczem, zorganizował w Beskidzie „Klub Stu”, angażując do niego wybitne postaci związane z regionem Andrychowa.

Po odejściu z Andrychowa, był asystentem Jana Urbana w kilku ekstraklasowych klubach; Lechu Poznań, Śląsku Wrocław czy Górniku Zabrze. Przez ostatnie dwa i pół roku

FOT. JERZY ZABORSKI

Mirosław Kmieć pracował jako trener w kilku klubach w Małopolsce. Teraz chce się realizować jako menedżer

o Mirosławie Kmieciu było cicho w piłkarskim światku.

- Poświęciłem się sprawom biznesowym, bo prowadzę przecież własną firmę. Po układaniu spraw firmowych związanych z promocją nowej marki, mogłem wrócić do futbolu, choć w nieco innej roli - podkreśla Mirosław Kmieć.

Jak twierdzi, doskonałym poligonem doświadczalnym do roli menedżera był czas spędzony w Andrychowie. Wła-

śnie tam, dzięki otoczeniu wspaniałych ludzi, mógł realizować się w prowadzeniu spraw klubowych. Dużo dała też możliwość poznania od środka topowych polskich ekstraklasowych klubów.

Do obowiązków menedżera będzie należało nadzorowanie pracy sztabu szkoleniowego, procesu szkoleniowego, określenie potrzeb organizacyjnych pierwszego zespołu, współpraca z trenerem głównym, wspiera-

nie procesów decyzyjnych w zakresie taktyki, doboru kadry i komunikacji wewnętrznej.

Mirosław Kmieć wrócił do Sosnowca, gdzie - jak mówi - zawsze dobrze się czuł. W barwach Zagłębia Sosnowiec grał w drugiej połowie lat 90. XX wieku. Występował na trzecio- i drugoligowych boiskach. Jako szkoleniowiec prowadził Sosnowiczanie w drugiej lidze. Na 31 meczów Mirosław Kmieć przegrał z Zagłębiem tylko cztery potyczki. Odszedł, bo przyjął ofertę Garbarni Kraków.

- Na chwilę obecną priorytetem dla Zagłębia Sosnowiec jest zachowanie statusu drugoligowca - podkreśla Mirosław Kmieć. - Zagłębie to klub z bogatą historią, świętujący jubileusz 120-lecia. To zobowiązuje - podkreśla Chrzanowianin.

Przyznaje, że w przyszłości nie wyklucza powrotu na trenerską ławkę. Ciągnie wilka do lasu. Nie muszą to być koniecznie piłkarskie salony. Jest gotów podjąć się pracy w Małopolsce, być może nawet w zachodnich jej rubieżach, gdzie dał się poznać z bardzo dobrej strony. ©

REKLAMA

0011508534

OKNA I DRZWI TARASOWE

Balkonowe spełniające warunki programu
Czyste Powietrze

- BRAMY GARAŻOWE
- ROLETY ZEWNĘTRZNE
- MOSKITIERY
- PLISY, ŻALUZJE
- DRZWI ZEWNĘTRZNE
- DRZWI WEWNĘTRZNE

RENOMOWANYCH FIRM

ENTERPRISES PAWEŁ & PIOTR Sp. z o.o.

ul. św. Józefa 14
34-114 Kopytówka

510 506 485
794 774 175

p.p.enterprises@onet.pl

www.pawelpiotr.pl

REKLAMA

0011510040

dm

TU LICZY SIĘ CZŁOWIEK
TU KUPIJE

Twoja ulubiona drogeria!

Chrzanów
ul. Pogorska 8

Kupuj na dm.pl

ZIMNA WOJNA
PIĄTEK, TVP 1 22:40

SHREK FOREVER
PIĄTEK, TVN 20:00

HERBATKA U STALINA
PONIEDZIAEK, TVP 1 20:30

RZĘKA TAJEMNIC
ŚRODA, TV PULS 23:00

TELEMAGAZYN

DOKUMENT
**35 DNI
W CZARNOBYLU**
SOBOTA, TVP DOKUMENT 21:55

**SŁYNNY FRANZ MAURER WYCHODZI
Z WIĘZIENIA. NA WOLNOŚCI NIC JUŻ
NIE JEST TAKIE, JAK DAWNIEJ**
PONIEDZIAEK, POLSAT 21:40

Psy 3 W imię zasad

VOD

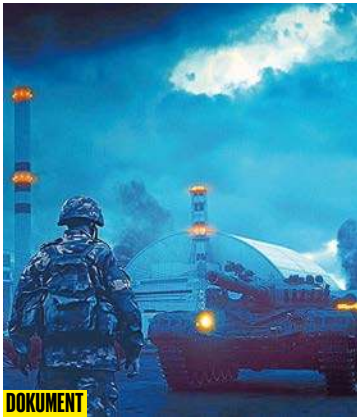
FRANZ KAFKA. Holland przedstawia nieco inaczej losy znanego pisarza, *FILM, CANAL+*
WIĘZY PRZESZŁOŚCI. Projektantka mody mierzy się z przeszłością, *SERIAL, TVP VOD*
PÓŁBRAT. Nie są spokrewnieni, ale przez lata żyli jak bracia, *SERIAL, HBO MAX*

PROGRAMY OD 24 DO 30 KWIETNIA 2026

w internecie i aplikacji [TELEMAGAZYN.PL](https://telemagazyn.pl)

eprasa.pl/9c63db838f

DOKUMENT

35 dni w Czarnobylu

Strefa Czarnobylska drugi raz jest świadkiem dramatu

SOBOTA TVP DOKUMENT 21:55

Dokument ukazujący oblicze wojny w Ukrainie z perspektywy Czarnobylskiej Strefy Wykluczenia. Opowiada o życiu pracowników elektrowni, żołnierzy i okolicznych mieszkańców, którzy znaleźli się w epicentrum rosyjskiej okupacji 24 lutego 2022 roku. Ukazuje, jak cienka linia dzieli ludzkość od kolejnej katastrofy nuklearnej.

Czarnobyl: chronologia katastrofy

40 lat temu - 26 kwietnia 1986 roku Europa i świat zamaryły

NIEDZIELA POLSAT VIASAT HISTORY 21:00

Wybuch reaktora w Czarnobylu zapoczątkował najpoważniejszą katastrofę nuklearną w historii. Spowodowała ona skażenie ogromnych obszarów Europy i zmusiła setki tysięcy ludzi do ewakuacji. Sowieckie władze próbowały zatuszować prawdę o niszczycielskich skutkach wybuchu.

DOKUMENT

Teatr TV: Deprawator

Spektakl w gwiazdorskiej obsadzie, opowiadający o trzech wielkich Polakach

NIEDZIELA TVP KULTURA 18:05

Akcja sztuki rozgrywa się na południu Francji w 1966 roku. Głównymi bohaterami są filary polskiej literatury dwudziestego wieku: Witold Gombrowicz, Czesław Miłosz i Zbigniew Herbert. Spotykamy naszych trzech literatów w willi Gombrowicza w Vence pod Niceą, gdzie przysłuchujemy się ich dysputom na temat literatury i sztuki, jak również na temat Polski i Polaków. Spektakl to nie tylko dzieło biograficzne, lecz przede wszystkim błyskotliwa i kąśliwa refleksja na temat polskości, która stanowi doskonałą rozrywkę dla każdego widza, nie tylko dla znawców literatury.

Spektakl Polska 2024, reż. Maciej Wojtyczko, występują: Andrzej Seweryn, Wojciech Malajkat, Paweł Krucz, Magdalena Zawadzka

ROZRYWKA

Teatr TV: Herbatka u Stalina

Jak intelektualści zafascynowali się komunizmem

PONIEDZIAŁEK TVP1 20:30

ROZRYWKA

Spektakl przedstawia wizytę Georga Bernarda Shawa, angielskiego pisarza, laureata nagrody Nobla, w Moskwie w 1931 r. i jego spotkanie ze Stalinem na Kremlu. Widz śledzi przygotowania gospodarzy, odkrywając kulisy propagandowych gier, które Kreml prowadził z zachodnimi intelektualistami.

ROZRYWKA

Szansa na sukces. Opole 2026

Final muzycznego talent show. Zwycięzca wystąpi podczas 63. KFPP w Opolu!

NIEDZIELA TVP2 15:15

„Szansa na sukces. Opole” to kultowy muzyczny talent show, który wyłania nowe gwiazdy polskiej sceny muzycznej, od lat bawiący werną publiczność telewizyjnej Dwójki. W programie amatorzy śpiewają w formie karaoke piosenki znanych wykonawców, którzy są jurorami danego odcinka. Utwory dla uczestników losuje prowadzący, a juror odczytuje tytuł. Uczestnik przed występem musi wybrać podkład muzyczny do wykonania, z dodatkowo nagrany linią melodyczną lub bez niej. Nagrodą dla zwycięzcy odcinka jest awans do finału edycji. Zwycięzca finału otrzymuje prawo do występu w Koncercie Debiutów podczas 63. Krajowego Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu. Program prowadzi Artur Orzech.

Czterej pancerni i pies

Pełne niebezpieczeństw frontowe życie czwórki czołgistów i psa Szarika

NIEDZIELA ZOOM TV 13:00

Janek Kos porzuca Syberię, wstępuje do wojska, żeby odnaleźć ojca. Zgłasza się do polskiej Brygady Pancerniej. Tam razem z psem Szarikiem zostają członkami załogi czołgu numer 102 „Rudy”. Czterej pancerni ruszają szlakiem bojowym, prowadzącym na Berlin.

SERIAL

Polskie drogi

Jeden z najpopularniejszych polskich seriali, który oglądały całe rodziny

PONIEDZIAŁEK TVP HISTORIA 14:00

Wielowątkowa opowieść o losach Polaków w czasie drugiej wojny światowej. W 11 odcinkach twórcy pokazują okupacyjną codzienność, dając przekrój przez wszystkie ówczesne warstwy społeczne. Bohaterowie to ludzie, którzy uczą się złośliwej logiki okupacji.

SERIAL

SERIALE ZAGRANICZNE

Złoty chłopak

TVP1 14:00

Diyar zdaje sobie sprawę, że musi usunąć przeszkoody stojące na drodze do ślubu. Suna ma dość agresywnego zachowania Abidina i stawia mężowi ultimatum. Seyran i Ferit uznają, że ich związek nie ma przyszłości. Czy aby na pewno?

La Promesa - pałac tajemnic

TVP2 15:05

Problemy Curro nie kończą się, zaś wsparcie otoczenia zdaje się być coraz słabsze. Pia również boryka się z kłopotami. Markiza nie przestaje knuć, byleby osiągnąć zamierzony cel...

Dziedzictwo

TVP1 16:05

Ayse jest przybita myślą, że Ferita i Leylę łączy coś więcej niż relacja zawodowa. Nese próbuje skłonić siostrę do wyznania Feritowi uczuć. Czy Ayse da się wzruszyć na to namówić? Nana i Yusuf wracają do domu Poyraza.

Panna młoda

TVP2 17:20

Cihan zrywa umowy biznesowe z Nusretem. Lekarz potwierdza, że Cemil jest już zdrowy. Yonca decyduje się na aborcję. Beyza oznajmia jej szalony pomysł związany z ciążą. Cemil nachodzi Cihana, by podziękować za pomoc.

Akacja 38

TVP1 18:55

Samuel usiłuje wziąć żonę siłą, ale nie jest w stanie przełamać jej oporu, za co Ursula wyzywa go od tchórzy i proponuje zabicie Diega. Silvia wymyśla preteksty, by odwiec ślub z generałem Zawalą. Leonor wciąż uważa, że to Blanca zdradziła, gdzie ukrywają się górniczy. Liberto zapewnienia, że prawda zawsze wychodzi na jaw.

FILM

Psy 3. W imię zasad

Franz Maurer wraca i wkracza w nową Polskę, w której nic nie jest już takie, jakie było dawniej

PONIEDZIAŁEK POLSAT 21:40 ★★★

Franz Maurer (Bogusław Linda), były esbek, a po upadku komuny policjant, wychodzi z więzienia po odsiedzeniu 25 lat wyroku. Nic nie jest takie, jak zapamiętał, nikt nie czeka na niego na wolności, dawni znajomi nie pracują w policji. Wkrótce jego losy znów łączą go z Nowym (Cezary Pazura). Były stróż prawa, obecnie prezes rady działkowców, prosi go o pomoc

w prywatnej sprawie. Dzięki komisarzowi Witkowskiemu (Marcin Dorociński) dawni partnerzy wpadają na trop intrygi, w którą uwikłana jest policja. Maurer chce udowodnić, że stare zasady nie umarły i nie planuje odejść w zapomnienie. To kontynuacja kultowego filmu z lat 90. XX w.

Film sensacyjny Polska 2020, reż. Władysław Pasikowski, występują: Bogusław Linda, Marcin Dorociński, Cezary Pazura, Jan Frycz

FILM

ABC miłości

Wspaniały i niezapomniany Adolf Dymśa w roli nieszczęśliwego Wincentego Poziomki

NIEDZIELA TVP POLONIA 12:55 ★★★

Wincenty Poziomka z trudem zarabia na życie, prowadząc szkołę rewiowo-filmową i pisząc listy dla narzeczonych. Pewnego dnia dostaje zawiadomienie o spadku, którym jest połowa sklepu. Zastaje w nim śliczną pannę Helenkę i zakochuje się w niej. Ale współwłaścicielką jest kilkuletnia Basia. Wincenty prowadzi sklep z artystycznym polotem, doprowadzając go do bankructwa. Cierpi z powodu miłości do pięknej sekretarki. Jednocześnie Wincenty nie rezygnuje ze swych marzeń i usilnie zabiega o pracę w teatrze, którą w końcu dostaje. Ale sceniczny debiut okazuje się całkowitą kłapą.

Komedia Polska 1935, reż. Michał Waszyński, występują: Adolf Dymśa, Maria Bogda, Kazimierz Krukowski

Koniec świata, czyli Kogel Mogel 4

Kolejna już część kultowej komedii

NIEDZIELA TVN 21:25 ★★

Miłość Agnieszki i Marcina rozkwita, podobnie jak Kasi i prof. Wolańskiego. Marzeniem babci Solskiej jest ślub jedyne wnuka. Jednak na drodze do szczęścia staje Bożenka. Wolańska wprowadza zmiany i stawia na celibat oraz medytację. Spokój Piotrusia i Marlenki burzy nieoczekiwana wizyta mamusi z Ameryki.

FILM

Zimna wojna

Film nagrodzony Złotą Palmą w Cannes

PIĄTEK TVP 1 22:40 ★★★★★

Polska Ludowa, lata 50. XX w. W kraju, który po wojnie znalazł się w radzieckiej strefie wpływów, trwa mroczny stalinizm. Pianista Wiktor (Tomasz Kot) i choreografka Irena (Agata Kulesza) szukają kandydatów do zespołu ludowego. Podczas przesłuchania mężczyźni wpada w oko tancerka Zula (Joanna Kulig), która potrafi także

FILM

śpiewać. Oboje wkrótce połączy namiętność, uwikłają się też w polityczną intrygę. Świetny film nagrodzonego Oscarem Pawła Pawlikowskiego („Ida”).

Nie czas umierać

Piosenka z tej części przygód Bonda dostała Oscara

SOBOTA TVP 1 21:25 ★★★★★

James Bond planuje zakończyć służbę i cieszyć się szczęśliwym i spokojnym życiem na Jamajce. Jego emerytura nie trwa jednak długo, ponieważ po pomoc przychodzi do niego Felix Leiter, dawny kolega z CIA. Chodzi o odbicie porwanego naukowca. Misja okazuje się trudniejsza, niż mogłoby się wydawać. Bond wpada

FILM

na trop tajemniczego przestępcy, który dysponuje śmiertelnością technologią. To piąty i ostatni występ Daniela Craiga w roli Jamesa Bonda, słynnego agenta 007.

plus
VOD

**FRANZ
KAFKA**
CANAL+, Film,

„Franz Kafka” Agnieszki Holland to biograficzna wariacja na temat jednego z najważniejszych pisarzy XX wieku. Autor znany ze szkolnej lektury, prekursor żydowskiego pochodzenia, prekursor literackiego egzystencjalizmu, dzięki dziełom takim jak „Proces” czy „Metamorfozy” trwale zapisał się w europejskiej kulturze. Holland przedstawia losy pisarza inaczej. W jej ujęciu życiorys autora również jest najważniejszy, ale stanowi też punkt wyjścia do szerszej refleksji nad dzisiejszym światem. Film porusza m.in. temat wegetarianizmu, niemożności poznania drugiego człowieka czy problemów kapitalizmu. Film dostępny od 25.04.

WIĘZY PRZESZŁOŚCI

TVP VOD, Serial

Carolina Guillén jest cenioną projektantką mody i kobietą, której życie rodzinne wydaje się perfekcyjne. Z biegni

jaw wychodzi jednak sekret sprzed lat. W młodości Carolina zaszła w ciążę z mężczyzną, który wstąpił do seminarium, nie wiedząc, że zostanie ojcem. Nie mając środków, by wychować dziecko, była zmuszona porzucić córkę, zostawiając ją pod drzwiami zamożnego domu. To dramatyczne wydarzenie na zawsze odcisnęło piętno na jej życiu. Serial dostępny jest za darmo. Nowe odcinki ukazują się co piątek.

PÓLBRAĆ

HBO Max, Serial,

Niall i Ruben są braćmi z wyboru, nie z krwi. Różni ich wszystko: temperament, sposób bycia, podejście do życia. Kiedyś nierozłączni, dziś oddzieleni latami milczenia i niewypowiedzianych pretensji. Gdy po trzech dekadach Ruben pojawia się bez zaproszenia na ślub Nialla, napięcie wisi w powietrzu. Coś jest nie tak – jego zachowanie zdradza, że przeszłość jeszcze się o nich upomni. Eksplozja przemocy staje się punktem wyjścia do historii prowadzącej widzów od lat 80. aż do dziś. Premiera 24.04.

TVP 1 DV3 IT

SERIAL 20:30

Powrót

7.00 Msza św. na Jasnej Górze **7.30** Agape blisko Ciebie **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (116) **8.45** Ranczo (12): Honor gminy **9.45** Komisarz Alex (21): Zapach zbrodni **10.40** Ojciec Mateusz (125): Zielony żakątek **11.30** Okrasa łamie przepisy **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** To się optacza **12.55** Przybywsze wśród zwierząt **14.00** Złoty chłopak (276) (s.2)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (899) (s.2)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia?
18.00 Klan (4702)
18.20 Zaraz wracam (117)
18.55 Akacjaowa 38 (854) (s.2)
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Powrót (1)
 – dramat Polska 2021
 Reż. Adrian Panek, wyk. Sylwia Achu, Katarzyna Bargielowska
 Zapracowany Jan umiera na zawal serca, a następnie zmartwychwstaje. Odkrywa, że jego życie było niewiele warte i nikt nie przejął się jego śmiercią.
21.35 Sekielski wieczorową porą – magazyn
22.40 Zimna wojna – dramat
 **** Polska/W. Bryt./Fr./Belgia/Indie 2018 (s.3)
 Reż. Paweł Pawlikowski, wyk. Joanna Kulig, Tomasz Kot, Borys Szczygłowski
0.20 Wojna zastępcza (8)
1.20 Nieobliczalny – film
 *** sensacyjny USA 2020

TVP Polonia

7.00 Makłowicz w podróży **7.30** Pytanie na śniadanie **11.35** Kresowe grody i rody **11.50** Przepis dnia **12.00** Serwis Info **12.10** M jak miłość (1916, 1917) **13.50** Polonia 24. Tygodnik **15.00** Serwis Info **15.10** Wszystko przed nami (83) **15.40** Turystyczna jazda **16.00** Tischerz **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Górna półka smaku **18.45** Panorama **19.20** Polacy światu **19.30** **19.30** **19.55** Pytanie dnia **20.25** Na dobre i na złe (985) **21.15** Na sygnale (631, 632) **22.15** Szansa na sukces. Opole 2026 **23.15** Panorama **23.45** Matki, żony i kochanki (7) **0.40** Rodzinka.pl (247) **1.10** Polskie opowieści **1.30** 19.30

TVP 2 DV3 IT

FILM 23:50

Sprzymierzeni

5.30 M jak miłość (1742) **6.20** Anna Dymna – spotkajmy się **6.55** Barwy szczęścia (3365) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Operacja zdrowie **12.15** Kolekcja **12.20** WTEM **12.30** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Panna młoda (78) – serial obyczaj. Turcja 2024 **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (887): Porwanie rodzicielskie – serial obycz. Polska 2026

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (377) (s.2)
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Panna młoda (79)
 – serial obycz. Turcja (s.2)
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3365)
19.50 Domowe patenty – felieton
20.05 Barwy szczęścia (3366)
 – serial Polska 2025 (s.7)
20.45 Kocham Cię, Polsko!
22.20 Postaw na milion
23.20 To jest grane
23.50 Sprzymierzeni
 **** – thriller USA 2016
 Reż. Robert Zemeckis, wyk. Brad Pitt, Marion Cotillard, Jared Harris
 Oficer wywiadu Max i działaczka francuskiego ruchu oporu Marianne mają zabić niemieckiego ambasadora. Ale na Marianne padają podejrzenia, że jest niemieckim szpiegiem.
2.05 A psa biorę ja
 *** – komedia USA 2016
 Reż. Huck Botko, wyk. Alicia Silverstone, Ryan Kwanten, Randall Batinkoff
3.55 Akacjaowa 38

TV Trwam DV3 IT

10.15 Rozmowy niedokończone **11.25** Głos Polski **11.35** Wilamowice – Kult św. arcybiskupa Józefa Bilczewskiego **12.20** Głos serca (114) **13.05** Śladami s. Heleny Majewskiej **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.30** Drzwi do lasu **15.00** Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia **15.20** Mocni w wierze **16.10** Natura obiektywnie **16.40** Zniewolenie **17.00** Największy dar **17.30** Łączący nas historia **18.15** Westerplatte młodych **19.00** Warto zauważyć... w mijającym tygodniu **19.30** Brat Franciszek **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** O pani Zofii Sz. **23.25** Rega! **0.10** Informacje **0.30** Łączy nas historia

Polsat DV3 IT

FILM 23:05

Stan obłączenia

5.40 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn inform. **8.00** Halo tu Polsat – program informacyjno-publicystyczny **11.30** Gliniarze (736-738): Gładkie kłamstwa / Las po zmroku / Bez przedawnienia – serial fab.-dokumentalny Polska 2022 **14.40** Dlaczego ja? (1554): Serjany uwodziciel – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1151)
 Matka odkrywa romans 18-letniego syna ze starszą korepetytorką. Chłopak wprowadza się do kochanki. Wkrótce dziewczyna żąda pieniędzy za zerwanie relacji.
17.00 Gliniarze (1191)
18.00 Pierwsza miłość (4203)
 – serial Polska 2026 (s.7)
18.50 Wydarzenia
19.20 Gość „Wydarzeń”
19.55 Wojna – reality show
21.00 Must Be The Music
23.05 Stan obłączenia
 *** – thriller USA 1998
 Reż. Edward Zwick, wyk. Denzel Washington, Annette Bening, Bruce Willis
 Życie Nowego Jorku zostaje sparaliżowane po zamachach terrorystycznych. Miłośniczka prowadzonego przez FBI ataki nie ustają. Do akcji wkracza armia.
1.30 Elizjum – film sf USA 2013
 *** Reż. Neill Blomkamp, wyk. Matt Damon, Jodie Foster, Sharlto Copley
4.00 Kabaretowa Ekstraklasa

SuperPolsat DV3 IT

6.05 Wydarzenia 21:50 **6.45** SuperLudzie Extra (53) **6.55** Na ratunek 112 (605, 606) **7.55** Doktor Martin (29, 30) **10.00** Wydarzenia **10.30** Świat według Kiepskich (361, 362) **11.35** Twoja twarz brzmi znajomo (173) **13.25** Bitwa o palety (23) **14.25** Hell's Kitchen – piekielna kuchnia (30) **16.00** Top chef (77) **17.30** Świat według Kiepskich (452-454) **19.00** Rolniczki (3) – serial dok. Polska 2024 **20.00 (L)** MMA: Babilon MMA **0.00** ★★ Jutro będzie futro II – komedia USA 2015, reż. Steve Pink, wyk. Rob Corddry, Craig Robinson, Chevy Chase **1.55** Backdoor – Wyścige awaryjne (9) **2.30** Świat według Kiepskich (490-492) **4.00** Nasz nowy dom (223, 224)

TVN DV3 IT

FILM 22:10

Wojna domowa

5.05 Kto was tak urządził? **5.40** Uwaga! – magazyn publicyst. **5.55** Ukryta prawda (1617) **6.50** Kuchenne rewolucje: Boryslawice, restauracja „Schab w Panierce” **7.45** Dzień Dobry TVN – program informacyjno-publicystyczny **11.25** Kuchenne rewolucje: Restauracja „James Bomba-lina”, Białystok / Kępnio – „Kulinarna Warszawka” **13.40** Ukryta prawda (1740, 1741)

15.45 Młode gliny (50)
16.50 Szpital św. Anny (114)
 – serial obycz. Polska (s.7)
17.55 Detektywi (308)
19.00 Fakty
19.25 Galacticos Show – Pojedynek Legend – zapowiedź programu
19.50 Uwaga! – magazyn
20.00 Shrek Forever – film animowany USA/Francja 2010 (s.7)
 Reż. Mike Mitchell, dub. Zbigniew Zamachowski, Jerzy Stuhr, Cezary Pazura
22.10 Wojna domowa – film
 **** sensacyjny USA/W. Bryt./Finlandia 2024
 Reż. Alex Garland, wyk. Kirsten Dunst, Wagner Moura, Cailee Spaeny
 USA są bliskie upadku. Lee próbuje dostać się do Waszyngtonu. Chce przeprowadzić ostatni wywiad z prezydentem. Towarzyszy jej ambitna Jessie.
0.20 Kuba Wojewódzki
1.40 Książę Andrzej i seksafera Epsteina – film dok. W. Bryt. 2020
2.30 Szpital św. Anny (76)
3.20 Uwaga! – magazyn

TVN 7 DV3 IT

FILM 20:00

Larry Crowne. Uśmiech losu

6.50 Szkoła (600, 601) **8.45** Ukryta prawda (1282, 1190, 1191) **11.55** W-11 Wydział Śledczy (936-938) **14.00** Detektywi (67) **15.00** Szpital św. Anny (105) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (605, 606) **18.00** Sekretne życie (5) **19.00** Ukryta prawda (1476) **20.00** ★★ Larry Crowne. Uśmiech losu – komediodramat USA/Fr. 2011, reż. Tom Hanks, wyk. Tom Hanks, Julia Roberts, Pam Grier **22.10** Królowa przetrwania (8) **23.30** ★★ Mroczny Rycerz – film sens. USA/W. Bryt. 2008, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Heath Ledger **2.30** Hotel Paradise (32) **3.15** SOS. Ekipy w akcji (36) **4.00** Usterka (19)

TV Puls DV3 IT

8.00 Kobra – oddział specjalny (6, 7)
10.00 Triumf miłości (121, 122) **12.00** Nie igraj z aniołem (61) **13.00** Wspaniałe stulecie (86) **14.00** Przepis na zbrodnię (24)
15.00 Lombard. Życie pod zastaw (699)
16.00 Ranczo (128) **17.00** Dzielnica strachu (459) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (989, 990) **20.00** ★★ Jeden strzał – thriller USA/W. Bryt. 2021 **22.00** ★★ Freelance – kom. USA/W. Bryt. 2023 **0.05** ★★ Huragan – sens. W. Bryt./USA 2018 **2.00** Lombard. Życie pod zastaw (985)

Puls 2 DV3 IT

7.00 Seriale anim. dla dzieci **13.00** Gumisie **14.00** Kacze opowieści **15.00** Miraculous **16.00** Superthings: Kazoom Power **16.15** Fineasz i Ferb **16.50** Marta mówi! **17.10** Superkoty **17.45** Swinka Peppa **17.55** Bing **18.10** Masza i niedźwiedź **18.25** Myszka Miki **18.55** Don Matteo: Boski detektyw (14) **20.00** ★★ Last Vegas – komedia USA 2013, wyk. Morgan Freeman, Robert De Niro, Michael Douglas **22.05** Przepis na zbrodnię (24-27) **2.10** Lombard. Życie pod zastaw (98, 99)

fielmann
twój optyk

ZBADAJ SWÓJ WZROK **ZA DARMO**

Znajdź najbliższy salon Fielmann i umów się
na bezpłatne badanie wzroku

www.fielmann.pl

To jest wyrób medyczny. Używaj go
zgodnie z instrukcją używania lub etykietą.

Okulary korekcyjne są wyrobem medycznym służącym do korygowania wad wzroku. Podmiotem prowadzącym reklamę jest Fielmann Sp. z o.o. Producentem okularów przedstawionych na grafice jest Fielmann Group AG. Lista producentów produktów objętych ofertą znajduje się pod adresem www.fielmann.pl/info-producenci

Ale Kino+

7.40 *** Benek – komediola Polska/Austria 2007 **9.45** Astra **10.15** Grantchester (1, 2) **12.20** Vera (1) **14.10** **** Zła nie ma – dram. Jap. 2023 **16.15** *** Makroańskie wakacje – kom. Hiszp. 2023 **18.20** Vera (2) **20.10** **** Źródło nadziei – dram. Australia/USA 2014 **22.25** *** Walden – thriller USA 2023 **0.30** *** Sezon na zabijanie – thriller USA/Belg./Bulg. 2013 **2.15** Sortownia (4) **3.05** **** Masz na imię Justine – thriller Polska/Luksemburg 2005

Kino Polska

8.05 Zwierzęta Wajraka **8.40** PKF 14A/61 **8.50** **** Krzyż Walecznych – dram. Polska 1958 **10.25** *** Komedia małżeńska – komedia Polska 1993 **12.50** **** Podróż za jeden uśmiech – film przyg. Polska 1972 **14.50** **** Mała matura 1947 – dram. Polska 2010 **17.15** Pogranicze w ogniu (23, 24) **20.00** **** Mistrz – film biograf. Polska 2020, **22.40** **** Lokatorka – dram. Polska 2021 (s.7) **1.00** *** Ziarno prawdy – thriller Polska 2015

Polsat Film

7.30 Doktor Martin (63) **8.30** Przyjaciółki (221, 222) **10.25** Świat według Kiepskich (164-165, 191-192, 207-208, 214) **15.20** Shrek II – film anim. **17.05** *** Imperium robotów. Bunt czerwika – film sensacyjny W. Bryt./Kanada 2014 **18.55** *** Niepstrzymani – film sens. USA 2010 **21.00** *** Królowa wojowników – dram. USA/RPA/Irl. 2022 **23.45** *** Transporter II – film sens. USA/Fr./Niemcy 2005, rez. Louis Leterrier, wyk. Jason Statham **1.35** Ślad (76-79)

Stopklatka

DV3

6.50 Wielkie wynalazki **7.55** Wojciech Cejrowski – bosko przez świat **9.00** Robert Makłowicz **10.50** Wojny magazynowe: Kanada **11.55** Wojny kontenerowe **13.00** Katastrofy w przestworzach **16.30** MacGyver (20, 21) **18.00** Wojny magazynowe: Kanada **19.05** Wojny kontenerowe **20.00** *** Nawiedzony – horror USA/W. Bryt. 1999 **22.25** *** Stan zagrożenia – film sens. USA/Meksyk 1994 **1.25** **** Melduję posłuszenie! – komedia CSSR 1958

Canal+ Premium

10.35 Naturalna dzikość serca **12.00** *** Masz ci los! – kom. Polska 2023 **13.35** The Office PL (5, 6) **14.30** Szpieg, który współczuł **16.15** Czarna woda **16.30** *** Battleship: Bitwa o Ziemię – film przygod. USA/Jap. 2012 **18.50** *** Saga „Zmierzczeni” – Książę w nowiu – melod. USA 2009 **21.00** Emigracja XD (21) **21.55** *** Nie mów zła – horror USA/Chorwacja/Kan. 2024 **23.45** *** Barry Seal: Król przemytu – film sens. USA/Jap./Kolumb. 2017

HBO

9.45 *** Saga „Zmierzczeni”: Przed światem. Część 2 – film fantasy USA 2012 **11.40** Na planie **12.10** *** Oszukana przez męża: Historia Morgan Metzler – dr. USA 2024 **13.40** **** Władca Pierścieni: Dwie wieże – film fantasy 2002 **16.35** *** Azyl – thriller USA/Fr./Rosja 2022 **18.10** *** Makbet – dram. W. Bryt./Fr. 2015 **20.00** *** Eileen – thriller USA/W. Bryt. 2023 **21.35** *** Holland – thriller USA 2025 **23.20** *** Mroczny fajter – film sens. USA 2023

Polsat 2

6.30 Nasz nowy dom **7.30** Na ratunek 112 **8.30** Sekrety rodziny **11.30** Przyjaciółki (298) **12.30** Dlaczego ja? **14.30** Świat według Kiepskich (256-260) **17.00** 48 h. Zaginiony (249, 250) **19.00** Gliniarze **20.00** Ślad (18) **21.00** Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 **22.00** *** Po katastrofie – thriller USA/W. Bryt. 2017, rez. Elliott Lester, wyk. Arnold Schwarzenegger **23.55** *** Rok pierwszy – kom. USA 2009, rez. Harold Ramis **2.00** Wydarzenia

TVP Seriele

6.20 Na sygnale (431, 432) **7.30** Ojciec Mateusz (427) **8.30** Komisarz Alex (279) **9.20** Rodzinka.pl (50) **9.55** Klan (1400) **10.25** Ranczo (49) **11.20** Rodzinka.pl (311, 312) **12.20** Pan Mama (34) **13.00** Zaraz wracam (114) **13.35** Ojciec Mateusz (332, 333) **15.30** Komisarz Alex (280) **16.20** Na sygnale (433, 434) **17.30** Ranczo (50, 51) **19.35** Ojciec Mateusz (334, 428) **21.30** Ranczo (52, 53) **23.30** Ojciec Mateusz (335) **0.25** **** Miś – komedia Polska 1980

AXN

6.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (5, 6) **7.30** Dr House (7, 8) **9.25** Castle (21, 22) **11.20** Detektyw Monk (12, 13) **13.15** Dr House (9, 10): Oszustwo / Trudności z komunikacją **15.10** Agenci NCIS (9, 10): Dzień w sądzie / Bracia krwi **17.10** Castle (23, 24): Czynniki ludzki / Dział wodny **19.10** FBI (18, 19) **21.05** *** Faceci w czerni 3 – film sf USA 2012 **23.15** *** Snajper II – film sens. USA/Węgry 2002 **0.55** FBI (18, 19) **2.50** Castle (23, 24)

13 Ulica

6.00 Astrid i Raphaëlle (3, 4) **8.10** Kapitan Marleau (2) **10.10** Mentalista (10, 11) **12.00** Bez śladu (21, 22) **13.50** Astrid i Raphaëlle (5, 6) **16.15** Kapitan Marleau (3) **18.20** Mentalista (12, 13) – serial krym. USA **20.10** Bez śladu (23, 24) – serial sens. USA **22.00** *** Widok, za który można zabić – thriller USA 2023, rez. Brytany Underwood **23.55** *** Podróż z diabłem – film akcji USA/Kolumbia 2019, rez. Jason Cabell, wyk. Nicolas Cage **1.55** Kapitan Marleau (3)

FX

7.20 Kości (1, 2) **9.10** CSI: Kryminalne zagadki Miami (7, 8) **11.00** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (16) **11.55** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (3, 4) **13.45** Agenci NCIS (6, 7) **15.35** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (17) **16.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (9, 10) **18.20** FBI (10, 11) **20.10** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (5, 6) **22.00** Grey's Anatomy: Chirurgia (8) **22.55** *** Bad Boys – kom. sens. USA 1995 **1.20** Zabójcze umysły (3-6)

BBC First

6.55 My Life is Murder (5, 6) **8.30** Lewis (6) **9.35** Ojciec Brown (10) **10.35** Śmierć pod palmami (8) **11.40** Zagadki doktora Blake'a (10) **12.50** Detektyw z Chelsea (7, 8) **14.50** Ojciec Brown (4) **15.50** Lewis (6) **16.55** My Life is Murder (6) **17.50** Morderstwa w Midsomer (9, 10) **19.55** Śmierć pod palmami (1) **21.00** Ojciec Brown (2) **22.00** Śmierć pod palmami (6) **23.05** Detektyw z Chelsea (7, 8) **1.10** Śmierć pod palmami (1) **2.20** Morderstwa w Midsomer (9, 10)

Eurosport 1

8.30 Kolarstwo górskie: Race Bikes **9.00** Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **10.00** Snooker: MŚ w Sheffield **11.00** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **14.00** Tenis: Australian Open: Aryna Sabalenka – Jelena Rybakina **15.15** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **18.30** Snooker: MŚ w Sheffield **19.30** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **23.00** Snooker: MŚ w Sheffield **0.00** Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **1.30** Kolarstwo: Paryż-Roubaix **3.00** Snooker: MŚ w Sheffield

Eurosport 2

10.00 Wyścigi Endurance: MŚ FIA – 6 godzin Imoli **12.00** Kolarstwo górskie: Race Bikes **12.30** Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **13.35** (L) Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **15.30** Kolarstwo górskie: Race Bikes **16.00** Kolarstwo: Strzała Walońska kobiet **16.30** Maraton Bostoński **18.30** Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **20.00** Kolarstwo: Strzała Walońska **21.00** (L) Golf: PGA Tour – Zurich Classic of New Orleans **0.00** Wyścigi Endurance: MŚ FIM – 24 Heures Motos

Polsat Sport 1

9.00 Kosa na Kosę **10.00** Siatkówka: PlusLiga **11.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open **13.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open **15.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open **17.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open **20.10** (L) Koszykówka: Arriva LOTTO Twardo Pierniki Toruń – Górnik Zamek Książ Wałbrzych **23.00** Siatkówka: PlusLiga **1.00** Boks: Gala boksu zawodowego

TVP Sport

DV3

9.05 Pływanie na basenie 50-m.: MP w kategorii open w Olsztynie: 3. dzień **10.45** Boks: Kamil Kuździeń – Ante Bilic **11.45** Ring TVP Sport – mag. **12.45** Piłka nożna: FC Porto – Sporting CP **14.55** Reportaż **15.25** Koszykówka: NBA: 1. rund **17.25** (L) Pływanie na basenie 50-m.: MP w kategorii open w Olsztynie: 4. dzień **20.00** Studio **20.25** (L) Piłka nożna: Wisła Kraków – Puszcza Niepolomice **23.00** Sportowy wieczór **23.30** Hokej na lodzie (tow.): Polska – Słowenia

Canal+ Sport

9.00 Piłka nożna: Real Oviedo – Villarreal CF **11.15** Piłka nożna: GKS Katowice – Motor Lublin **13.30** Premier League Stories **14.10** PL: The Big Interview **14.45** Piłka nożna: Levante UD – Sevilla FC **16.55** Speedway+ **17.30** (L) Żużel: Krono-Plast Włókniarz Częstochowa – PRES Grupa Deweloperska Toruń; ORLEN Oil Motor Lublin – Stelmet Falubaz Zielona Góra **22.45** Magazyn LM UEFA **23.15** Premier League Preview **23.45** Piłka nożna: Jagiellonia Bia. – Górnik Zabrze

Canal+ Sport 5

9.00 Żużel: Stelmet Falubaz Zielona Góra – Bayersystem GKM Grudziądz **11.45** Premier League: The Big Interview **12.20** Speedway+ **13.00** Piłka nożna: Elche CF – Atlético Madryt **15.15** Sporty ekstremalne: MŚ Stihl Timbertekstrel **17.30** (L) Żużel: Krono-Plast Włókniarz Częstochowa – PRES Grupa Deweloperska Toruń **20.30** MMA: Gala ONE Friday Fights w Bangkoku **23.45** Boks: Haze Hepi – Krzysztof Wiśniewski **0.55** Premier League Preview

Eleven Sports 1

10.00 Piłka nożna: FC Barcelona – RC Celta **12.20** Piłka nożna: SSC Napoli – SS Lazio **14.00** Piłka nożna: VfB Stuttgart – SC Freiburg **16.00** Piłka nożna: Juventus FC – Bologna **19.00** Piłka nożna: Real Sociedad – Getafe CF **20.00** Bundesliga Clubs: 1. FC Union Berlin **20.15** Inside Serie A **20.55** (L) Piłka nożna: Real Betis – Real Madryt **23.10** Ligue 1 Preview **23.45** Bundesliga Clubs: SV Werder Brema **0.00** Piłka nożna: RB Lipsk – 1. FC Union Berlin

Polsat Sport 3

6.00 Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja **8.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **11.00** Piłka ręczna: ORLEN Puchar Polski mężczyzn – transmisja **13.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **15.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **18.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **20.40** (L) Piłka nożna: RB Lipsk – 1. FC Union Berlin **22.45** Sześć Superligi **23.00** Handball Arena – magazyn **0.00** Tenis: ATP 500 – Barcelona Open **2.00** MMA: Babilon MMA

TVN 24

8.00 Serwis informacyjny, pogoda **9.55** Biznes **10.00** Serwis informacyjny, pogoda **10.55** Biznes **11.00** Serwis informacyjny, pogoda **11.55** Biznes **12.00** Serwis informacyjny, pogoda **13.55** Biznes **14.00** Serwis informacyjny, pogoda **14.55** Biznes **15.00** 15 na żywo **16.00** Fakty po południu **18.00** Tak jest **19.15** Serwis informacyjny **19.25** Fakty po Faktach **20.00** Bez Kitu **21.00** Polska i świat **22.00** Szko kontaktowe **23.00** Dzień po dniu **23.40** Biznes **0.00** Fakty po Faktach **0.45** Bez Kitu

Polsat News

10.00 W rytmie dnia **12.50** Wydarzenia **13.30** W rytmie dnia **13.55** Pogoda **14.00** W rytmie dnia **14.55** Pogoda **15.00** W rytmie dnia **15.40** Pogoda **15.50** Wydarzenia **16.10** Więcej „Wydarzeń” **16.30** Punkt widzenia Jankowskiego **18.10** Najważniejsze pytania **19.15** Gość „Wydarzeń” **19.50** Debata Gozdry **21.50** Wydarzenia wieczorne **22.30** Dzień na świecie **23.30** Obraz dnia **0.00** Najważniejsze pytania **1.25** Punkt widzenia Jankowskiego

TVP Info

DV3

10.00 Serwis info dzień **11.55** Za pięć dwunasto **13.00** Serwis info dzień **14.30** **14.30** **15.00** Serwis info dzień **15.45** Panorama **16.00** Dzień w godzinie **17.00** Telexpress **17.15** Telexpress Extra **17.35** Panorama **17.42** Wykrywać kłamstwo **18.00** Panorama **18.30** Forum **19.10** Serwis info wieczór **19.30** **19.30** **19.58** Pytanie dnia **20.18** Kłamstwo nie przejdzie **20.57** Serwis info wieczór **21.00** Kwiatki polskie **21.45** Panorama **22.10** Oko na świat

TVP 3

DV3

9.05 Szlachetne zdrowie **11.30** Przywrócić życie zwierząt **12.00** Teletekur **12.30** Rosół polski **13.00** Agrobiznes **13.20** Agropogoda **13.30** Niebezpieczne związki **14.20** Niezwykłe miejsca **14.30** Program informacyjny **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Serwis Info **19.30** Dlaczego krowa... **19.45** Kryminalna siódemka **20.00** Dzienniki regionów **20.13** Gość regionów **20.30** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... **22.00** Dzienniki regionów **22.20** Pierwsza Druga w Trójce

TVP Rozrywka

8.15 Familiada **8.50** Va banque **9.25** Kolo fortuny **10.05** Makłowicz w podróży **10.45** Postaw na milion **12.35** Familiada **13.15** Zmiennicy **14.20** Pan Mama **14.55** Program rozrywkowy **15.30** Kabaretomania **17.25** Va banque **18.00** Kolo fortuny **18.40** Okrasa łamie przepisy **19.45** Makłowicz w podróży **20.20** Postaw na milion **22.15** Tygodnik Moralnego Niepokoju **22.50** Do śmiechu! **23.45** Kabaret. Super Show Dwójki **0.55** Kolo fortuny

Planete+

9.20 Polska z góry **10.20** Afryka z góry **11.20** Dokąd dzisiaj? **12.35** Najpiękniejsze rzeki świata **13.45** Lukusowe podróże brytyjską kolejką **14.50** Aborygeni – pierwsi wynalazcy **15.50** Niezwykłe podróże koleją **16.55** Dokąd dzisiaj? **18.15** Świat z góry **18.45** Rolnictwo przyszłości **19.45** Śmieci na orbicie **20.50** Niezwykłe podróże koleją **22.00** Premiera: Jimmy Sommerville. I Feel Love **23.10** Morderca i jego pisarz **0.20** Niezwykłe podróże koleją **1.25** Polska z góry

BBC Earth

8.10 Planeta Ziemia **9.15** W okowach mrozu **11.15** Skarby przeszłości i ich tajemnice **12.20** Planeta Ziemia **13.25** James Webb: teleskop kosmiczny za miliardy **14.30** W okowach mrozu **15.30** Życie na pustkowiach **16.35** Wyspy. Laboratoria natury **17.35** Skarby przeszłości i ich tajemnice **18.40** Planeta Ziemia II **19.45** Alaska z Sue Perkins **20.55** Życie na pustkowiach **21.55** W okowach mrozu **22.55** Zabójcza pogoda **23.55** Brutalna planeta

Discovery Channel

6.00 Fani czterech kólek **7.00** Kuznie legend **7.30** Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge **9.00** Gorączka złota: rzeka skarbów **10.00** Klan z Alaski **11.00** Ed Stafford: inicjacja **12.00** Fani czterech kólek **13.00** Nagi instykt przetrwania **15.00** Złomowisko PL **16.00** Złoto drwali **17.00** Porty: Hiszpania **18.00** Truckerki **19.00** Złomowisko PL **21.00** Specjalistki **22.00** Bimbrownicy **23.00** Nagi instykt przetrwania **1.00** Zoom na architekturę **2.00** Militaria na warsztat

TVN Turbo

9.15 Fani czterech kólek **10.15** Złomowisko PL **12.15** Naprawy nie do naprawy **13.00** Zawodowi handlarze **14.30** Wojny samochodowe **16.30** Jeździć, obserwować **18.00** Raport Turbo **18.15** Jeździć, obserwować **19.00** Prawko na świecie. Jazda bez zasad **19.45** Moto kombat **20.30** Mobilni mechanicy **21.15** Duda kontra Szarafranski **22.00** Raport Turbo **22.20** Z drugiej reki **23.05** Zawodowi handlarze **23.50** Moto **Fachury** **0.35** Wojny samochodowe

TVN Style

8.35 Zgłoś remont **9.40** I nie opuszczaj Cię aż do ślubu **10.25** Bez kompleksów **11.25** Ugotowani **13.30** Kuchenne rewolucje: Bar „Agata”, Gorzów Wielkopolski / Grodzisk Mazowiecki – Orient X-press/Pelen Rondel **15.35** Babski biznes **16.40** Jestem z Polski **17.45** Kuchenne rewolucje: Łódź – „Świńska sprawki” / Białystok – Zielony Nosorózek / Tarnów – Pizzerka Bujani **20.50** Bitwa o gości **21.50** Jestem z Polski **23.45** Niezwykłe Stany Prokopa

Romance TV

9.30 Górski lekarz (82) **10.30** ★★ Rosamunde Pilcher: Zagłę miłości – film obyczaj. Niemcy/Austria 2004 **12.25** ★★★ Wiza do miłości – kom. USA 2024 **14.15** ★★★ Inga Lindström: Motyle w brzuchu – dramat Niemcy/Szwecja 2022 **16.05** ★★★ Familie Bundschuh – film obyczaj. Niemcy 2018 **18.00** Śledztwo prowadzi Watzmann (32) **19.00** Górski lekarz (83) **20.00** Statek marzeń **21.55** ★★ Katie Fforde: Milczenie mężczyzn – dramat Niemcy 2016 **23.50** Górski lekarz (83)

TTV

DVB 3

6.50 Diabelnie boskie **7.20** Ukryta prawda **8.20** Kartoteka **10.30** Detektywi **12.30** Zakup w ciemno **14.30** Kartoteka **16.45** Express **17.00** Sport **17.05** Życie na kredytcie **18.05** Damy i wieśniaczki. PL **19.05** Zakup w ciemno Extra **19.45** Express **20.05** Idź na całość **21.45** Express **22.00** Damy i wieśniaczki. PL **23.00** 99 – Gra o wszystko **0.00** Gogglebox **1.00** Diabelnie boskie **1.55** Damy i wieśniaczki. Za granicą

National Geographic

10.00 Lotnisko: biuro rzeczy znalezionych **11.00** Lotnisko w Toronto **12.00** Wcielenia zła **14.00** Złapać przemytnika **15.00** Morski patrol: Hiszpania **16.00** Egipt: miejsce pełne tajemnic **17.00** Imperium Mongołów: historia Czngis-chana **18.00** Czarnobyl: świadkowie tragedii **19.00** Wielkie konstrukcje III Rzeczy – best of **20.00** Ikony lotnictwa **21.00** II wojna światowa: historia przed trybunałem **22.00** Hitler i okultyzm **22.40** Przywódca III Rzeczy **23.45** Złoto Hitlera

TVP Historia

DVB 3

6.25 Był taki dzień **6.30** Zakochaj się w Polsce **8.05** Flesz historii **8.40** Czwere pancerni i pies (20) **9.45** Saga prastarej puszczy **10.50** Historia kuchni polskiej **11.45** Rezydenturę królewską **12.40** Tutanchamon **14.00** Królowie (1) **14.35** Czwere pancerni i pies (21) **15.50** Sensacje XX w. **17.45** Czas honoru (40) **18.40** Encyklopedia II wojny światowej **19.45** Królowie (40) **20.25** ★★★ Mecz w piekle – dramat Węgry 1961 **22.35** Historia w postaciach zapisana **0.30** Sensacje XX w.

TLC

10.00 Wiza na miłość: pościelowe rozmowy **11.00** Rodzina 10+ **12.00** Wiza na miłość: znou do wzięcia **13.00** Bawić się jak Amisze **15.00** Wiza na miłość: pościelowe rozmowy **16.00** Historia wielkiej wagi – dalsze losy **18.00** Kilogramy zbędnej skóry **19.00** Wiza na miłość – oczami bohaterów **20.00** Miłość za granicą **21.00** Wiza na miłość: Wielka Brytania **22.30** Wiza na miłość: single na polowaniu. Między sporami **23.30** Twarz od nowa

TVN Fabuła

6.35 Lekarze (5) **7.35** Kryminalni (5) **8.45** Detektywi **9.50** Przepis na życie (13) **10.50** Szpital św. Anny (39) **11.50** Magda M. (5, 6) **13.55** Teraz albo nigdy! (7) **14.55** Detektywi **15.55** Seriale: Rozmowy **16.40** Najpiękniejsza muzyka filmowa **16.55** ★★★ Dom nad jeziorem – melodramat USA 2006 **(s.7)** **19.00** Szpital św. Anny (19) **20.00** ★★★ Wyspa – film sens. USA 2005 **22.55** ★★★ To – horror USA/Kan. 2017 **1.40** ★★★ To: Rozdział II – horror USA/Kan. 2019

Fokus TV

DVB 3

6.00 Wehikuł czasu **6.05** 48 h. Zaginieni (9) **7.10** Byli sobie podróżnicy **8.50** Wehikuł czasu **9.00** Starożytni kosmici **10.00** Gwiazdy lombardu **12.00** Niezwykle osiągnięcia starożytności **13.00** Poszukiwacze historii **14.00** Ostatni bastion Hitlera **16.00** Dorwać tuńczyka **18.00** Rolnicy. Podlasie **20.00** Starożytni kosmici: ostateczny dowód **21.00** Niezwykle osiągnięcia starożytności **22.00** Polowanie na nazistów **0.00** Miłość i seks w Rosji

Nat Geo Wild

11.00 Przedziwna planeta Ziemia **12.00** Królestwo drapieżników **13.00** Inwazja pytonów **14.00** Królestwo białego wilka **15.00** Najdziwniejsze zwierzęta świata **16.00** Dzikie miejsca Europy **17.00** Planeta wielkich kotów **18.00** Miodożery: mistrzowie przetrwania **19.00** Walki zwierząt **20.00** Niszczycielskie żywioły **21.00** Niezwykły dr Pol: Wspaniałości okropności / Wszystkie ręce na pokład! / Niesforny szczeniak/ Króliczku, pokaz się! / Wielkie obżarstwo

TVP Dokument

DVB 3

9.35 Podróżnicy – odkrywcy **10.35** Wykrywacz kłamstw **11.05** Słazkiem Kolberga **11.40** Szlak snów **12.35** Podniebni mechanicy **13.40** Królestwo mokradła **14.40** Król łąk **15.30** Niedziwiedzie, niebezpieczne sąsiedztwo **16.40** Podróżnicy – odkrywcy **17.40** Kim Novak – burtowniczka z Hollywood **18.45** Londyn – stolica kontrastów **20.00** Hotel Ukraina **21.00** Historia bomby neutronowej **22.10** Barbara Włodarczyk zaprasza **22.20** Komputery kontra przestępczość **23.25** Królowe mafii

TVS

10.05 Dzisiaj w regionie **10.20** Ekowizja **10.50** Wochenblatt TV **11.10** Dzisiaj w regionie **11.15** Pogoda **11.20** Muzyczne dzieje dobry **12.55** Klacze i Lachy **14.35** Przy muzyce po śląsku **15.10** Muzyczne podróże **16.15** Śląska karuzela **18.00** Koncert zyczeń **19.05** Koncert w TVS **21.05** ★ Rosamunde Pilcher – Chop moich marzeń – wersja śląska – film obycz. Niemcy/Austria 2007 **22.55** Słazkiem Włoczek lista **0.55** Program kulinarny **3.00** Pasma ciekawostek

AMC

10.40 ★★★ Dziewczyny z farmy – film obyczaj. W. Bryt./Fr. 1998 **12.55** Nowy świat (1-4) **15.55** ★★★ Lara Croft: Tomb Raider – film przygod. USA/W. Bryt./Jap./Niemcy 2001 **17.50** ★★★ Ip Man 3 – film biograf. Chiny/Hongk. 2015 **20.00** ★★★ Equilibrium – film sf USA 2002 **22.00** ★★★ W mgnieniu oka – film sf W. Bryt. 1992 **23.50** ★★ Niebezpieczny związek – thriller Kan./USA 2000 **1.45** ★★★ Teksarska masakra pił mechaniczną – hor. USA 2003

Nowa TV

DVB 3

6.00 Wehikuł czasu **6.20** TV Okazje **6.55** Wehikuł czasu **7.00** Disco Landia – nutki do pobudki **7.30** Świat według Kiepskich (486-489) **9.30** Całkiem nowe lata miodowe (15) **10.00** Miodowe lata **10.30** Więzienie **12.00** Poirot (4, 5) **14.00** Świat według Kiepskich (552, 553) **15.00** Świat według Bundych (214-219) **18.00** Całkiem nowe lata miodowe (12) **18.30** Miodowe lata **21.00** Zdrady (78) **22.00** Ślad (73-74, 106) **1.00** Łowca pedofilów **3.00** TV Okazje

Metro

7.45 Anatomia piękna **8.40** Szpital (678, 679) **10.40** Sędzia Anna Maria Wesołowska (623, 624) **12.40** Anatomia piękna **13.40** Przepis na życie (11) **14.40** Zapukaj do moich drzwi (124) **15.40** The Floor **17.00** Ciężarówka przez Indonezję **18.00** Prawo Agaty (3) **19.00** Kartoteka (30) **20.00** ★★★ 36 – film sens. Fr. 2004 **22.15** The Traitors. Zdrący **0.00** ★★★ Annabelle: Narodziny zła – horror USA 2017 **2.15** Szpital (676) **3.00** Pani Gadździ **3.25** Szkoła (785, 779)

Zoom TV

6.00 Bliżej! Magazyn reporterów **6.25** Gadździ show **7.25** Tomasz Pagowski. Remont u ciebie **7.55** To leci w sieci **9.15** Bolek i Lolek **9.55** Reksio **10.45** To leci w sieci **11.40** Pułapki umysłu **12.20** Zoologia ekstremalna **13.25** Niewyjaśnione tajemnice świata **14.25** Sensacje XX w. **16.45** Wojciech Cejrowski – boso **19.00** Strażnik Teksasu (12, 13) **21.05** ★★ Czas zemsty – film sens. USA/Aruba 2003 **23.00** Magia nagości. Norwegia

Dom nad jeziorem

Miłość poza czasem. Historia romansu, który zaczął się od listu

TVN FABUŁA 16:55 ★★★

Doktor Kate Forster podjęła decyzję o przeprowadce do Chicago i z żalem opuszcza piękny dom nad jeziorem. W skrzynce pocztowej zostawia adresowany do kolejnego lokatora list z prośbą o przesyłanie ewentualnej korespondencji pod wskazany adres. Nowym lokatorem jest architekt Alex Wyler, który pewnego dnia odpisuje nieznanemu. Wraz z upływem czasu listowna znajomość przekształca się w przyjaźń, a następnie w romans.

FILM

Melodramat USA 2006, reż. Alejandro Agresti, występują: Keanu Reeves, Sandra Bullock, Christopher Plummer, Ebon Mos-Bachrach

Shrek Forever

Czwarta część słynnej animowanej sagi o przygodach Shreka i jego przyjaciół

TVN 20:00

Życie Shreka i Fiony upływa w spokoju i szczęściu. Ogr tęskni jednak do wypełnionych przygodami dni. Gdy w okolicy pojawia się karzeł Rumpelnicki, potrafiący spełniać życzenia, Shrek decyduje się zawrzeć z nim niezwykły układ. Sęk jednak w tym, że wszystkie dary skrzata mają swoje mniej przyjemne oblicze.

FILM

Shrek łąduje w alternatywnej rzeczywistości, gdzie nigdy nie spotkał się ani z Osłem, ani ze swoją ukochaną, a kraj jest rządzony właśnie przez niegodziwego skrzata. Shrek wraz z przyjaciółmi mają załedwie dobrą, by odwrócić zaklęcie i przywrócić światu dawną postać.

Lokatorka

Dramat sensacyjny inspirowany śmiercią aktywistki Jolanty Brzeskiej

KINO POLSKA 22:40 ★★★

Spokój mieszkańców kamienicy na warszawskim Mokotowie burzy pojawienie się nowego właściciela budynku. Narastającymi represjami mężczyzna zaczyna zmuszać kolejne rodziny do wyprowadzki. Ostatnia, najbardziej uparta lokatorka znika. Prowadząca dochodzenie policjantka trafia na ślad układu.

FILM

SERIALE

Pierwsza miłość

POLSAT 18:00

Podczas gdy Hubert z zapalem planuje wesele, Paulina w tajemnicy podejmuje drugą pracę, aby nie narazić go na wysokie koszty. Oskar próbuje zaimponować Karolowi, licząc na spółkę po odejściu Artura. Jego udane spotkanie biznesowe przerywa przerwający telefon. Do Alana docierają wieści o tragedii na budowie, a w jego drzwiach staje Kostek.

Barwy szczęścia

TVP 2 20:05

Łukasz próbuje porozmawiać z Ksawerym o e-papierosie znalezionym u Kasi. Sytuacja eskaluje, gdy Sadowski wdaje się w uliczną bójkę z mężczyzną dostarczającym używków nieletnim. Artykuł Weroniki o opioidach zdobywa nominację do prestiżowej nagrody.

SERIAL

Szpital św. Anny

Perypetie lekarek ze szpitala w Krakowie, które codziennie ratują ludzkie życie

TVN 16:50

W mieszkaniu Kai poranne spięcie z Grzeskiem, który wyrzuca siostrze, że zajęta swoim sturturem zaniedbuje nie tylko jego, ale i Wojtka. W złym nastroju Kaja pojawia się w pracy i trafia na pierwszego pacjenta, profesora kardiologii. Profesor sam się diagnozuje i nie ukrywa, że nie ufa młodej kardiolożce.

KolaStaw

Dobre wchłanianie, szybkie działanie!

Nowoczesny krem kolagenowo-hialuronowy z Apteki! | Zawarte jest **PONAD 250 SUBSTANCJI** biologicznie aktywnych!

KolaStaw jest dostępny w Aptekach i Zielarniach. Możesz go także zamówić telefonicznie

+48 123 510 818 z dostawą do domu lub przez stronę internetową www.novafarm.com.pl

super produkt 2024 Kobiety

TVP 1 DV3 IT

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.05** Rok w ogrodzie extra **8.20** Pełnosprawni **8.55** Ranczo (13): Wielkie wybory **9.55** Komisarz Alex (22): Śmierć w masce **10.55** Ojciec Mateusz (126): Słowo faceta **11.55** *** Nevada Smith – western USA 1966 **14.15** Domowe patenty **14.25** Okrasa łamie przepisy: Bliny żmudzkie inaczej

15.00 Sanatorium miłości **16.05** Dziedzictwo (900) **17.00** Telexpress **17.35** Omnibus – szybcy i mądrzy – teleturniej **18.40** Jaka to melodia? **19.30** 19.30 **19.55** Pytanie dnia **20.25** Komisarz Alex (314) **21.25** Nie czas umierać

*** – film sensacyjny W. Bryt./USA 2021 (s.3) Reż. Cary Joji Fukunaga, wyk. Daniel Craig, Ana de Armas, Rami Malek

0.20 Mechanik: Czas zemsty *** – film sensacyjny Niemcy/USA 2005 Reż. Dolph Lundgren, wyk. Dolph Lundgren, Ben Cross Żona i syn Nikołaja giną w walce gangów. Bohater zabija ludzi odpowiedzialnych za ich śmierć, jedynie szef mafii uchodzi z życiem. Ale nadarza się okazja, by dopaść gangstera.

2.05 Zimna wojna – dramat *** obyczaj. Polska/W. Bryt./Francja/Belgia/Indie 2018 Reż. Paweł Pawlikowski, wyk. Joanna Kulig, Tomasz Kot, Borys Szyc

TVP 2 DV3 IT

5.10 Barwy szczęścia (3362, 3363) **6.25** M jak miłość (1926) – serial Polska 2026 **7.30** Pytanie na śniadanie – program inform.-publicystyczny **11.35** Super Gary. Gotuj z Bosacką! – magazyn kulinarny **12.15** Andrzej Seweryn – skazany na scenę **13.05** Panna młoda (79) – serial obycz. Turcja 2024 **14.00** Familiada – teleturniej **14.35** Koło fortuny – teleturniej

15.15 „Sanah na stadionach” – kulisy koncertu na PGE Narodowym 2025 **16.20** Na dobre i na złe (990) – serial obyczaj. Polska **17.20** Panna młoda (80) **18.15** Va banque – teleturniej **18.45** Słowo na niedzielę **19.00** Informacje kulturalne **19.25** Rodzinka.pl (312, 313): W kręgu szaleństwa / Babie Doly – serial kom. Polska 2026

20.30 The Voice Kids: Bitwa **22.50** Gabi Drzewiecka zaprasza – talk show

23.45 Szpieg, który mnie rzucił – komedia sensac. Kanada/USA/Niemcy 2018 Reż. Susanna Fogel, wyk. Mila Kunis, Kate McKinnon, Justin Theroux Audrey i Morgan udowadniają, że to kobiety rządzą światem. Gdy okazuje się, że chłopak jednej z nich jest superagentem, kobiety wpadają w epocentrum międzynarodowej afery.

1.55 Sprzymierzeni *** – thriller USA 2016 Reż. Robert Zemeckis, wyk. Brad Pitt, Marion Cotillard

Polsat DV3 IT

5.25 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień – magazyn informacyjny **8.00** Halo tu Polsat – program informacyjno-publicystyczny **11.55** Ewa gotuje – magazyn kulinarny **12.35** Kung Fu Panda: Sekrety Potężnej Piątki – film animowany USA 2008, reż. Raman Hui, dub. Marcin Hycnar, Jan Peszek **13.00** Kung Fu Panda 3 – film animowany USA/Chiny 2016

15.15 Zanim się pojawiłeś *** – dramat obyczajowy W. Bryt./USA 2016 Reż. Thea Sharrock, wyk. Emilia Clarke, Sam Claflin, Janet McTeer **17.30** Awantura o kasę **18.50** Wydarzenia **19.15** Prezydenci i premierzy **19.55** Kabaret na żywo. Chyba Czesuaf

22.00 Fuks 2 – komedia kryminalna Polska 2024 Reż. Maciej Dutkiewicz, wyk. Maciej Musiał, Paulina Gałazka, Katarzyna Sawczuk

0.05 Wanted. Ścigani *** – film sensacyjny USA/Niemcy 2008 Reż. Timur Bekmambetov, wyk. James McAvoy, Angelina Jolie, Morgan Freeman Nieudacznik Wesley dowiadyuje się, że jest potomkiem egzekutora tajnego stowarzyszenia. Okazuje się także, że chłopak odziedziczył nadprzyrodzone zdolności.

2.40 Cicha noc – komedia *** USA/W. Bryt. 2021 Reż. Camille Griffin, wyk. Keira Knightley, Matthew Goode, Roman Griffin Davis

TVN DV3 IT

5.40 Uwaga! **5.55** Ukryta prawda (1618) **6.50** Kuchenne rewolucje: Świdnica – Restauracja Baszta – reality show Polska 2025 **7.45** Dzień Dobry TVN – program inform.-publicystyczny **11.25** Na Wspólnej (4197-4200) **13.15** Shrek Forever – film animowany USA/Francja 2010, reż. Mike Mitchell, dub. Zbigniew Zamachowski, Jerzy Stuhr, Cezary Pazura

15.15 Galacticos Show – Pojedynek Legend – zapowiedź programu

15.20 Kuchenne rewolucje: Koszalin – karczmia Tymianek – reality show **16.30** Studio Galacticos Show **16.50** (L) Piłka nożna – Galacticos Show – Pojedynek Legend: 1. połowa

17.45 Studio Galacticos Show **17.55** (L) Piłka nożna – Galacticos Show – Pojedynek Legend: 2. połowa **18.50** Studio Galacticos Show **19.00** Fakty

19.45 Mam Talent! **22.25** Co wiecie o swoich dziadkach? – komedia USA 2017 Reż. Sean Anders, wyk. Will Ferrell, Mel Gibson

0.25 Żołnierz przyszłości *** – film sf USA/W. Bryt. 1998 Reż. Paul W.S. Anderson, wyk. Kurt Russell, Jason Scott Lee, Jason Isaacs Todd należy do przestarzałej generacji wojowników. Zostaje porzucony na odległej planecie, spełniającej funkcję wysypiska odpadów.

2.30 Szpital św. Anny (77)

TVN 7 DV3 IT

6.10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie (4) **7.05** Bugs Bunny Builders (27-29) **7.50** *** Goonies – film przygod. USA 1985 **10.15** Ukryta prawda (1183) **11.20** Mówię Wam (11) **12.30** Ukryta prawda (1191) **15.35** Detektywi (291) **16.35** The Floor (19) **17.45** ** Nowe przygody Aladyna – komedia Fr./Belg. 2015 **20.00** *** Lara Croft: Tomb Raider – film przyg. USA/W. Bryt./Jap./Niemcy 2001, reż. Simon West, wyk. Angelina Jolie **22.15** *** Ciche miejsce II – hor. USA 2020, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt **0.10** *** Super 8 – film sf USA 2011, reż. J.J. Abrams **2.25** Żyjąc z potworem (11)

TV Puls DV3 IT

5.00 Dyżur (36, 37) **6.00** Kobra – oddział specjalny (3-5) **9.00** Taki jest świat **9.25** Wojciech Cejrowski. Boso – Etiopia **10.00** Lombard. Życie pod zastaw (695-699, 986-990) **20.00** ** Murarz. Na granicy spisku – film sens. USA/Bulg./Grecja 2023 **22.05** *** Świat w ogniu – thriller USA/W. Bryt./Portugalia/Kan./Bulg. 2019, wyk. Gerard Butler, Morgan Freeman, Nick Nolte **0.20** *** Lwie serce – film sens. USA 1990, wyk. Jean-Claude Van Damme **2.25** Taki jest świat **3.00** Menu na miarę

Puls 2 DV3 IT

7.00 Serial anim. dla dzieci **8.40** Uprawdźona księżniczka **10.30** Balerina **12.05** Wojciech Cejrowski. Boso **13.50** Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej **15.50** *** Księżniczka i gąski – film fant. Niemcy 2022 **17.20** *** O trzech złotych dukatach – film fant. Słowacja/Czechy 2023 **19.00** Niezgaszający – film anim. **20.55** *** Co ty wiesz o swoim dziadku? – kom. USA/W. Bryt. 2016 **23.30** *** Polowanie na „Czerwony Październik” – film sens. USA 1990 **1.35** Wstydlive choroby: XXL

TVP Polonia

7.30 Pytanie na śniadanie **11.25** Podróże z historią **11.55** Dlaczego krowa... **12.05** Niewiarygodne przygody Marka Piegusa (3, 4) **13.10** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka **13.45** Na dobre i na złe **14.40** Na sygnale (631, 632) **15.40** Okrasa łamie przepisy **16.10** Tajemnice kulturowych seriali **17.00** Telexpress **17.25** M jak miłość (1918) **18.20** Grali i śpiewali najgłośniej w Polsce, czyli jak to z Czerwonymi Gitarami było **19.05** Do śmiechu! **19.30** **19.55** Pytanie dnia **20.20** Dewajtis (5) **21.15** Sanatorium miłości **22.10** Daję słowo – Maciej Orłoś **23.00** Tajemnica Enigmy (3) **23.50** Laskowik & Malicki – niedziela wieczór **0.40** M jak miłość (1918)

TV Trwam DV3 IT

12.03 Informacje **12.20** Warto zauważyć... w mijającym tygodniu **12.50** Natura obiektywnie **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.45** Jak wygrać małżeństwo? **15.00** Dzielnia niewiasta **15.15** Matcezniki polskości **15.30** Wierze w Boga **16.10** Historia PL **17.00** Największy dar **17.30** Przelamując bariery **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Manna z nieba **19.45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Warto być ojcem **22.15** Głos serca (115) **23.00** Odpowiedzialni za Kościół **23.30** Burza w okręgu krakowskim **0.10** Informacje **0.30** Przelamując bariery

TVP Kultura DV3 IT

9.00 Co nam w duszy gra **10.05** Kolekcja **10.25** Niepokorny Alain Resnais **11.30** Droga (1) **12.45** Dzień z życia artysty **13.25** Turandot **15.25** Wydarzenia aktualne **16.05** Stolica muzyki, Nowy Orlean **18.05** Andrzej Seweryn – skazany na scenę **19.00** Fryderyki 2026 – Gala Muzyki Klasycznej **20.45** *** Liczba doskonała – dramat Polska/izrael/Wł. 2022, reż. Krzysztof Zanussi, wyk. Andrzej Seweryn **22.20** Klub Jazzowy **23.40** *** Boccaccio '70 (2) – film obyczaj. Francja/Włochy 1962, reż. Vittorio De Sica, Federico Fellini **1.35** *** Tato – dramat Polska 1995, reż. Maciej Ślesicki, wyk. Bogusław Linda, Dorota Segda

Super Polsat DV3 IT

6.05 Wydarzenia 21:50 **6.40** SuperLudzie (38) **7.15** Byli sobie odkrywcy (1-5) – serial anim. Fr./Hiszp./Niemcy 1996 **10.00** *** Alfa – film przygodowy USA/Chiny/Kan. 2018, reż. Albert Hughes, wyk. Kodi Smit-McPhee, Jóhannes Haukur Jóhannesson, Marcin Kowalczyk **12.00** Świat według Kiepskich (56, 533-537) **15.00** Złomiarze (1, 2) **17.00** Świat według Kiepskich (538-541) **19.00** Kolacja w ciemno (54) **20.00** (L) Boks: Gala w Kościerczynie **0.00** *** Hitman – film sensacyjny USA/Fr. 2007, reż. Xavier Gens, wyk. Timothy Olyphant, Dougray Scott, Olga Kurylenko **1.55** Backdoor – Wyjście awaryjne (10) **2.30** Świat według Kiepskich (323-325)

TV 6 DV3 IT

6.00 Jeżdżący smoków: Na końcu świata **7.55** *** Stuart Malutki 2 – film familijny USA 2002, reż. , wyk. Michael E. Fox, Geena Davis, Hugh Laurie/Rob Minkoff **9.30** Cobra Kai **11.00** Magnum: Detektyw z Hawajów (88-90) **13.50** Poirot (7, 8) **16.05** Columbo (1): Ślad morderstwa – serial krym. USA 1997 **20.00** CSI: Kryminalne zagadki Miami (135, 136): Mój syn Caine / Umierająca panna młoda – serial krym. USA 2008 **22.00** Kości (47, 48): Tajemnica w glebie / Mumia w labiryncie – serial krym. USA 2007 **23.55** *** W lesie dziś nie zaśnie nikt – horror Polska 2020, reż. Bartosz M. Kowalski, wyk. Julia Wieniawa, Michał Lupa, Wiktoria Gąsiewska **2.10** Krejzi Patrol (29)

TV 4 DV3 IT

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** łowcy skarbow. Kto da więcej (172) – reality show Polska 2023 **7.00** Galileo (1095, 1096) **9.05** #JesteśmyDlaDziśniej **9.30** A na deser... – mag. kulinarny **9.35** Galileo (1097, 1188, 1189) **12.45** *** Królową być – komedia Francja 2005, reż. Valérie Lemercier, wyk. Valérie Lemercier, Lambert Wilson, Catherine Deneuve **14.55** Policjantki i policjanci (1396-1400) – serial obyczajowy Polska 2026 **20.00** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (1016-1019) – serial kryminalny Polska 2026 **0.00** Gwiazdy kabaretu (174, 172) **2.05** STOP Drogówka (343) **3.05** Interwencja (5883) **3.25** Lubię Disco! (260) **4.25** Top 10 lista przebojów

Czy wiesz, że przez czopy woskowinowe MOŻESZ GORZEJ SŁYSZEĆ?

Specjaliści wyjaśniają, jaka może być przyczyna problemów ze słyszeniem lub uczuciem zatkanego ucha. Sprawdź, czy nie popełniasz tego błędu!

Czy wiesz, czym są czopy woskowinowe? W naszych uszach nieustannie produkowana jest specjalna substancja, która ma za zadanie chronić przewód słuchowy zewnętrzny i ułatwiać oczyszczanie ucha. W niektórych sytuacjach dochodzi do jej nadmiernego nagromadzenia. Właśnie wtedy tworzy się czop woskowinowy, który może być przyczyną dyskomfortu i nieprzyjemnych objawów związanych ze słuchem. Zanim jednak sięgniesz po patyczki higieniczne, zapoznaj się z opinią ekspertów. Badania wskazują, że stosowanie patyczków higienicznych było odpowiedzialne za uformowanie czopów woskowinowych u 75% badanych!*

ZATKANE UCHO MOŻE WPŁYWAĆ NA TWÓJ SŁUCH

„Czyszczenie uszu patyczkiem jest bardzo złą metodą, ze względu na to, że może ona powodować wiele różnych skutków ubocznych” – mówi Katarzyna Kasperk-Mosoń, laryngolog z Wrocław Medical Center (artykuł pt. „Czyszczenie uszu patyczkiem może być niebezpieczne dla zdrowia – ostrzega laryngolog” z portalu Medonet.pl).

JEŚLI NIE PATYCZKIEM, TO CZYM?

Specjaliści zalecają usuwanie woskowiny za pomocą płukania lub metod mechanicznych. Płukanie uszu może jednak narażać przewód słuchowy na wilgoć; nieumiejętnie wykonane może także zwiększać ryzyko urazów². Możesz zgłaszać się na regularne usuwanie woskowiny do gabinetu lub też... sprawić sobie wysokiej jakości urządzenie do czyszczenia uszu. Takie, które będzie delikatnie wysysało z uszu nadmiar wydzieliny i zanieczyszczenia, pozostawiając Twoje uszy czyste, suche i – co najważniejsze – wolne do czopów woskowinowych.

CO TO ZA URZĄDZENIE?

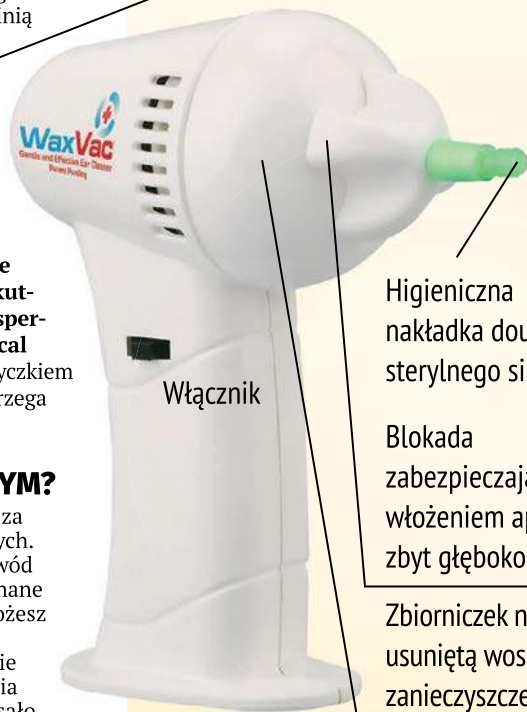
WaxVac to rozwiązanie zaprojektowane z myślą o Twoim komforcie i bezpieczeństwie. Jego zadaniem jest wspieranie naturalnego procesu oczyszczania ucha w łagodny i możliwie bezpieczny sposób. Dzięki przemyślanej konstrukcji usuwa nagromadzoną woskowinę poprzez delikatne zasysanie. To nowoczesne rozwiązanie i wsparcie w codziennej pielęgnacji. **WaxVac nie przepycha woskowiny w głąb przewodu słuchowego. Zamiast tego „wysysa”** wszystko to, czego nie powinno być w naszym uchu, czyli nadmiar woskowiny, nagromadzone zanieczyszczenia i wodę.

URZĄDZENIE DO CZYSZCZENIA USZU DLA CAŁEJ RODZINY!

WaxVac

Lampka ułatwiająca kontrolę stanu uszu

Włącznik

Higieniczna nakładka douszna ze sterylnej silikonu

Blokada zabezpieczająca przed włożeniem aparatu zbyt głęboko do ucha

Zbiorniczek na usuniętą woskowinę, zanieczyszczenia i wodę

Działa na baterie

JAK UŻYWAĆ?

Nałóż na końcówkę miękką nakładkę z silikonu i włącz urządzenie. Potem przyłóż aparat do ucha. Poczujesz, jak urządzenie delikatnie wysysa wodę oraz zanieczyszczenia.

Aparat wyposażony jest w **6 wymiennych nakładek** – tym samym może korzystać z niego cała rodzina. Nakładki są wykonane z zaawansowanego technologicznie silikonu.

Tak! Tylko za 87 ZŁOTYCH (plus koszty przesyłki)!

ZADZWOŃ DZIŚ I ZAMÓW WaxVac!

Mamy dla Państwa ofertę. Tylko teraz możecie otrzymać urządzenie do czyszczenia uszu za **87 zł!** (plus koszty przesyłki).

Oferta ważna do wyczerpania zapasów.

91 300 36 17

Pon-pt 8-20 sb-ndz 9-20
(Standardowy koszt połączenia telefonicznego dla operatora.)

1. D. Kurpas, A. Mastalerz-Migas, Czopy woskowinowe w praktyce lekarza rodzinnego – postępowanie i prewencja, „Świat Medycyny i Farmacji” 2021, s. 62-65.

2. Jak wyżej.

Ale Kino+

7.00 Astra 7.30 ★★★ Fuks – kom. sens. Polska 1999 **9.20** ** Makroański wakacje – kom. Hiszp. 2023 **11.25** The Office PL (7-9) **13.10** ***** Pod Starym Dębem – dram. W. Bryt./Fr./Belg. 2023 **15.25** Sprawa nierozwiązana (1-5) **17.50** ***** Czwarła wladza – film biograf. USA 2017 **20.10** ***** Boss – film krym. W. Bryt./USA 2016 **22.40** ***** Prawnik z Lincoln – film sens. USA 2011 **1.05** ***** Dig – thriller USA 2022 **2.45** Sortownia (5)

Kino Polska

8.05 PKF 45A/72 **8.20** Miś Kudłatek **8.55** Przygodzie Myszi **9.15** Ranking Naj Polskiego Kina **9.55** *** Trędowata – melodr. Polska 1976 **12.00** ***** Wierna rzeka – melodr. Polska 1983 **15.10** ** Stara baśń – film hist. Polska 2003 **17.40** *** Mała wielka miłość – kom. rom. Polska/USA 2008 **20.00** *** Bo we mnie jest seks – film biograficzny Polska 2021 **22.10** *** Skrzydlate świnię – film obyczaj. Polska 2010 **0.10** ***** Konsul – kom. sens. Polska 1989

Polsat Film

8.10 Byli sobie odkrywcy **10.30** Garfield – film anim. **12.35** ** Podróże Guliwera – film przygod. USA 2010 **14.10** ***** Zanim się pojawił – dram. W. Bryt./USA 2016 **16.35** Pingwiny z Madagaskaru – film anim. **18.30** *** Niepamięć – film sf USA 2013 **21.00** *** Bez litości 3. Ostatni rozdział – film sens. USA/W./Australia 2023, rez. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington **23.10** Lista dźwięków – film obyczaj. USA 2021 **1.25** Ślad (100-101, 80-81)

Stopklatka DV3 TV

10.00 Hudson i Rex (15, 16) **12.00** ***** Niekończąca się opowieść – film fantasy Niemcy/USA 1984 **14.00** ***** Co mi zrobisz, jak mnie złapięsz – kom. Polska 1978 **16.10** ** Flintstonowie – kom. USA 1994 **18.00** **** Brunet wieczorową porą – kom. Polska 1976 **20.00** ***** Złap mnie, jeśli potrafisz – film biograf. USA/Kan. 2002 **23.00** ***** Dzień świra – komediod. Polska 2002 **0.55** *** Papierowe małżeństwo – kom. rom. Polska/W. Bryt. 1992

Canal+ Premium

10.05 Kung Fu Panda 3 – film anim. USA/Chiny 2016 **11.40** ***** Azył – film biograf. USA/W. Bryt./Czechy 2017 **13.45** ***** Warcraft: Początek – film fantasy USA 2016 **15.45** *** Zmierzch – film fantasy USA/W. Bryt. 2008 **17.45** ** Inwazja – film sens. Hol. 2024 **19.15** ***** Krucjata Boume'a – thriller USA/Niemcy 2004 **21.00** *** Franz Kafka – film biograf. Czechy/Polska/Niemcy/Turcja/Fr. 2025 **23.05** ** The Beast Within – horror W. Bryt. 2024

HBO

11.45 **** Wciąż tu jestem – dram. Brazylia/Fr. 2024 **14.00** ***** Władca Pierszcieni: Powrót Króla – film fantasy USA/Nowa Zel. 2003 **17.15** Olwina i niewiedzialne trzęsienie ziemi – film anim. Hiszp./Fr./Belg./Chile/Szwajc. 2025 **18.25** Happy Feet: Tupot małych stóp II – film anim. USA/Nowa Zel. 2011 **20.00** ***** Millerowie – kom. USA/W. Bryt. 2013 **21.50** *** Blue Moon – film bio. USA/Irl. 2025 **23.30** ***** Ostatni pojedynek – thriller USA/W. Bryt. 2021

Polsat 2

6.30 Nasz nowy dom (237) **7.30** Ewa gotuje (566, 567) **8.30** Z klimatem i z pasją (240) **9.00** Dlaczego ja? (1338-1342) **14.00** Sekrety rodziny (112) **15.05** Więzienie kobiet (81-84) **17.00** Nasz nowy dom (354) **18.10** *** Mocne uderzenie – kom. sens. USA 2012, rez. Frank Coraci, wyk. Salma Hayek **20.15** ** Rok pierwszy – komedia USA 2009 **22.30** ** Jutro będzie futuro II – komedia USA 2015 **0.25** *** Sisu – film wojenny Finlandia/W. Bryt./USA 2022

TVP Seriele

6.30 Janosik (10) **7.25** Na sygnale (879-883) **10.20** Na dobre i na złe (989) **11.20** Komisarz Alex (313) **12.10** Rodzinka.pl (311, 312) **13.20** Ojciec Mateusz (327, 328) **15.10** U Pana Boga w Królowym Moście (6) **16.10** Ranczo (47) **17.15** Czwadziestolatek (6) **18.10** Na sygnale (884-886) **19.40** U Pana Boga w Królowym Moście (7) **20.40** Ojciec Mateusz (329, 330) **22.35** Ranczo (48, 49) **0.35** Głina. Nowy rozdział (6) **1.25** Gra z Cieniem (1) **2.25** Pitbull (8)

AXN

6.00 *** Legenda Zorro – film przygod. USA 2005 **8.15** FBI: International (1) **9.15** FBI: Most Wanted (4) **10.10** Detektyw Monk (4-8) **15.10** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (7-11) **20.00** *** Men in Black: International – film sf USA/Chiny 2019 **22.25** *** Zabójca – film sensacyjny USA/Kan. 2007 **0.20** *** Snajper: Kolejne starcie – film sensacyjny USA/Niemcy/RPA 2011 **2.20** ** Legion – horror USA 2010 **4.15** Walker: Strażnik Teksasu (11)

13 Ulica

5.05 Falszerstwo (3) **6.45** Kapitan Marleau (3) **8.45** Bez śladu (15-24) **17.55** Blue Ridge (5, 6) **19.55** Chicago P.D. (16) – serial krym. USA **20.55** Blanca (9) – serial krym. Wł. **22.00** *** Dopóki śmierć nas nie rozłączy: Aurora Teagarden na tropie – film krym. USA/Kan. 2021 **23.50** *** Kontrabanda – film sens. USA/W. Bryt./Fr. 2012, rez. Baltasar Kormákur, wyk. Mark Wahlberg **2.05** ** Widok, za który można zabić – thriller USA 2023 **4.00** Falszerstwo (3)

FX

8.30 CSI: Kryminalne zagadki Miami (1-3) **11.15** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (20-22) **14.00** Agenci NCIS (3, 4) **15.50** Tropiciele (10) **16.45** Matlock (3) **17.40** **** Karmazynowy przybytek – film sens. USA 1995 **20.05** *** W pogoni za zemstą – film sensacyjny USA 2010 **22.05** *** Pociąg z forsą – komedia sens. USA 1995 **0.25** *** Rambo II – film sens. USA/Meksyk 1985 **2.25** Tropiciele (10) **3.20** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (3, 4)

BBC First

5.10 Ojciec Brown (4) **6.00** Z pamiętnika położnej (3, 4) **7.50** Duchy (6-7, 1-2) **10.30** Morderstwa w Midsomer (4) **12.25** Ojciec Brown (3-5): Niewiedzialny człowiek / Złamana szabla / Ostatni grzech **15.25** Powrót do raj (3, 4) **17.45** Z pamiętnika położnej (5) **18.50** Śmierć pod palmami (6, 2) **21.00** Dyplomatkę (2) **22.00** Miłczący świadek (5, 6) **0.10** Ojciec Brown (2) **1.15** Śmierć pod palmami (2) **2.20** Miłczący świadek (5, 6) **4.25** Morderstwa w Midsomer (4)

Eurosport 1

8.30 Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **10.00** Snooker: MŚ w Sheffield **11.00** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **14.00** Triathlon: T100 Triathlon World Tour w Singapurze **15.15** (L) Snooker: MŚ w Sheffield: **18.30** Snooker: MŚ w Sheffield **19.30** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **23.00** Snooker: MŚ w Sheffield **0.00** Kolarstwo: Strzała Walońska: UCI World Tour **1.00** Kolarstwo: Strzała Walońska kobiet **2.00** Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **3.00** Snooker: MŚ w Sheffield

Eurosport 2

8.00 (L) Triathlon: T100 Triathlon World Tour w Singapurze **12.00** Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **13.00** (L) Biegi narciarskie: Bysprint w Mosjøen **15.00** Kolarstwo: Strzała Walońska **16.00** Cycling Show **16.30** Triathlon: T100 Triathlon World Tour w Singapurze **17.30** Kolarstwo górskie: Race Bikes **18.00** Jeździectwo: Finał PS w Fort Worth **19.00** (L) Golf: PGA Tour – Zurich Classic of New Orleans **0.00** Triathlon: T100 Triathlon World Tour w Singapurze

Polsat Sport 1

8.00 Siatkówka: PlusLiga **10.00** Magazyn polskiego sportu **11.00** 7. strefa **12.30** (L) Siatkówka: TAURON Liga: Mecze o 3. miejsce – ewentualny 4. mecz: BKS BOSTIK ZGO Bielsko-Biała – UNI Opole **14.45** (L) Siatkówka: PlusLiga: Finał – 1. mecz: Mecze o 3. miejsce – 1. mecz **17.30** (L) Siatkówka: PlusLiga: Mecze o 3. miejsce – 1. mecz **21.00** Siatkówka: PlusLiga **1.00** Boks: Gala boksu zawodowców **2.00** (L) MMA: Sean Brady – Joaquin Buckley

TVP Sport DV3 TV

8.35 Pływanie na basenie 50-m.: MP w kategorii open w Olsztynie: Podsumowanie **10.20** NBA Action **10.55** (L) Piłka nożna: ORLEN Ekstraliga kobiet: GKS Katowice – Pogoń Szczecin **13.10** (L) Piłka nożna: Śląsk II Wrocław – Sandeja Nowy Sącz **15.25** Hokej na lodzie: NHL: 1. runda **16.30** Mundial **20.16** (L) Piłka nożna: Puchar Anglii: Manchester City – Southampton FC **21.00** (L) MMA: Oktagon MMA: Gala 87 w Liberku

Canal+ Sport

9.00 Piłka nożna: Real Madryt – Deportivo Alavés **11.15** Premier League Review **12.30** Premier League Preview **13.10** Premier League Stories **13.55** (L) Piłka nożna: Deportivo Alavés – RCD Mallorca; Getafe CF – FC Barcelona; Valencia CF – Girona **FC 20.35** Żużel: ORLEN Oil Motor Lublin – Stelmet Falubaz Zielona Góra **21.15** Boks: Jared Warren – Conor Cooke **1.25** Premier League: The Big Interview **2.00** Piłka nożna: Jagiellonia Białystok – Górnik Zabrze

Canal+ Sport 5

9.40 Żużel: ORLEN Oil Motor Lublin – Stelmet Falubaz Zielona Góra **12.30** Premier League Preview **13.00** Sporty ekstremalne: MŚ Stihl Timbersports **15.00** Żużel: Krono-Plast Włókniarz Częstochowa – PRES Grupa Deweloperka Toruń; ORLEN Oil Motor Lublin – Stelmet Falubaz Zielona Góra **20.35** Magazyn LM UEFA **21.15** MMA: Gala w Bangkoku **23.30** Liga+ **1.00** Piłka nożna: Cracovia – Pogoń Szczecin **3.15** Boks: Jared Warren – Conor Cooke

Eleven Sports 1

8.00 Piłka nożna: RB Lipsk – 1. FC Union Berlin **10.00** Piłka nożna: Real Betis – Real Madryt **12.00** Piłka nożna: SSC Napoli – US Cremonese **14.00** Magazyn sportowy **15.20** (L) Piłka nożna: 1. FSV Mainz 05 – Bayern Monachium **17.55** (L) Piłka nożna: Bologna FC 1909 – AS Roma **20.55** (L) Piłka nożna: Atlético Madryt – Athletic Club **23.15** Eleven Got Live **0.25** Piłka nożna: Hamburger SV – TSG 1899 Hoffenheim **2.00** Piłka nożna: Bologna FC 1909 – AS Roma

Polsat Sport 3

6.00 Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja **8.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **11.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **13.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **15.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **17.25** (L) Koszykówka: ORLEN Basket Liga: Anwil Włocławek – WKS Śląsk Wrocław – transmisja **20.00** Tenis: ATP 500 – Barcelona Open – transmisja **22.30** Tenis: ATP 500 – Barcelona Open – transmisja **1.00** MMA: Babilon MMA

TVN 24

10.00 Serwis informacyjny **10.05** Polska na weekend **10.30** Serwis informacyjny, pogoda **10.35** Polska na weekend **11.00** Serwis informacyjny, pogoda **15.30** Ranking Mazura **16.00** Fakty po południu **18.00** Dwie Strony **19.00** Kadr na kino **19.15** Serwis informacyjny **19.25** Fakty po Faktach **20.00** Superwizjer **21.00** Ranking Mazura **21.30** Serwis informacyjny, pogoda **22.00** Szko kontaktowe **23.00** Dzień po dniu **0.00** Fakty po Faktach **0.40** Superwizjer **1.45** Ranking Mazura

Polsat News

9.55 Cztery strony mediów Kutny **11.00** W rytmie dnia **12.50** Wydarzenia **13.30** W rytmie dnia **13.55** Pogoda **14.00** W rytmie dnia **14.55** Pogoda **15.00** W rytmie dnia **15.40** Pogoda **15.50** Wydarzenia **16.30** Czysta Polska **17.10** Interwencja **18.00** W rytmie dnia **18.35** Debata polityczna **19.15** Prezydenci i premierzy **19.50** Dobry Wieczór Polsko **21.50** Wydarzenia wieczorne **22.30** Dzień na świecie **23.30** Obraz dnia **0.00** Interwencja **0.55** Wydarzenia

TVP Info DV3 TV

10.30 Serwis info dzień **11.00** Kolegium **11.45** Serwis info dzień **15.30** Trochę kultury **16.00** Dzień w godzinie **17.00** Telexpress **17.15** Telexpress Extra **17.35** Panorama **17.42** Sprawdzamy **18.00** Panorama **18.20** Teleplotki **18.30** Kiedyś to było **19.30** Serwis info wieczór **19.30** 19.30 **19.58** Pytanie dnia **20.18** Co lu dzie powie? **21.00** Serwis info wieczór **21.15** Kod bezpieczeństwa **21.45** Panorama **22.10** Oko na Wschód **22.30** Stan wyborczy

TVP 3 DV3 TV

9.00 Rozmowa z kard. Grzegorzem Rysiem **9.25** Telekurier **9.50** Korona Gór Polski **10.25** Gwiazdorska kuchnia Ani **11.00** Daję słowo – Maciej Orłós **11.55** Królestwo mrówek **15.00** Pierwsza Druga w Trojce **13.00** Calkiem niezła historia **13.25** Wiosna na RODOS **14.00** 0 milimetr **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **19.25** (L) Piłka nożna: FKS Stal Mielec – Śląsk Wrocław **22.00** Dzienniki regionów **23.30** Kryminalna Siódemka Extra **23.00** 0 milimetr **23.30** Regiony na TAK

TVP Rozrywka

9.30 Kolo fortuny **10.10** Tańcząca ze światem **10.40** Szansa na sukces. Opole **20.26** **11.45** To jest grane **12.20** Prywatne życie zwierząt **12.45** Progr. rozrywkowy **13.00** Daję słowo – Maciej Orłós **13.55** Postaw na milion **15.50** Va banque **17.00** Kolo fortuny **17.35** Domowe patenty **17.45** Szansa na sukces. Opole **20.26** **18.50** Do śmiechu! **19.50** Lubig to – kabaret Hrabci **21.55** Postaw na milion **23.55** Kolo fortuny **1.25** Kabaret Super Show Dwójki

Planete+

10.20 360° – świat bez granic **12.30** Świat z góry **13.40** Najmniejsze cuda świata **14.40** Motyle. Superbohaterowie przyrody **15.50** Portugalia na dziko **16.55** Planeta Kalifornia **18.00** Świat z góry **18.40** Polska z góry. Zamki, dworki, palace **19.45** Céline Dion. Tak rodzi się gwiazda **20.50** Premiera: Jimmy Smerville. I Feel Love **22.00** Tajemnice Picassa **22.55** Catherine Deneuve. W centrum kadru **0.00** Henry Ford. XX-wieczny zyciorys

BBC Earth

8.10 W okowach mrozu **10.10** Wyspy. Laboratoria natury **11.10** Malownicze trasy kolejowe **12.00** W okowach mrozu **13.00** Pewnego razu w kosmosie **14.10** Attenborough i jurajski potwór morski **15.15** Imperium brytyjskie **16.30** David Attenborough i cuda natury **16.55** Alaska z Sue Perkins **17.55** Planeta doskonała **19.55** Planeta doskonała: kulisy **21.00** Pewnego razu w kosmosie **22.15** W okowach mrozu **23.15** Wyspy. Laboratoria natury **0.15** Zabójcza pogoda

Discovery Channel

8.00 Bimbrownicy **9.00** Gorączka złota **10.00** Łowcy opali **11.00** Od samochodu do domu **12.00** Celnicy na straży Turcji **13.00** Złomowisko PL **15.00** Nic do zgłoszenia **16.00** Lotnisko **17.00** Nagi instykt przetrwania **18.55** Celnicy na straży Turcji **20.00** Bimbrownicy **21.00** Mike Brewer: przerobić i sprzedać **22.00** Łowcy opali **23.00** Morze złota (1) **0.00** Skok na Luwr: jak skradziono klejnoty za 102 miliony dolarów **1.00** Potwór z Alaski **2.00** Łowcy staroci

TVN Turbo

5.50 Wyburzacz **6.30** Sport **6.35** Fani czterech kółek **7.30** Fani czterech kółek. Francja **8.45** Samochód marzeń – kup i zrób **9.45** Naprawy nie do naprawy **10.30** Moto kombi **11.15** Ciężarówką przez Chile **12.15** Moto Fachury **13.00** Z drugiej ręki **16.00** Wojny samochodowe **18.00** Ciężarówką przez Malezję **23.00** Jeździć, obserwowac **1.15** Zawodowi handlarze **2.00** Wypad z kraju **2.35** Co Ty wiesz o broni? **3.00** Będzie pan zadowolony

TVN Style

6.20 Co za tydzień **6.50** Niezwykłe Stany Prokopa **7.45** Dzień Dobry TVN **11.25** Dzieci świata **12.00** Jestem z Polski **15.05** Babski biznes **16.05** Ostre cięcie **17.05** Złgosz remont **18.05** Bitwa o gości **19.05** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Cafe Filizanka”, Zyrardów / Czelandz – Dobre Jadlo **21.05** Królowa przetrwania **22.25** Skok na głęboką wodę **23.30** Słub od pierwszego wejścia **1.35** Zawodowa Anka **2.15** Stylowe taxi Agaty **3.05** Wiem, co kupuję

Romance TV

12.25 ★★★ Karla, Rosalie i dziura w ścianie – kom. Niemcy 2021
14.20 Rejs ku szczęściu **16.15** ★★★ Lato nad jeziorem Garda – romans Niemcy 2022 **18.05** ★★★ Rosamunde Pilcher: Zakochana w kamerdynerze – film obyczaj. Niemcy 2024 **20.00** Kryminalne zagadki Mazur **21.50** Krawcowa z Madrytu (7, 8) **23.50** ★★★ Rzeka życia – dramat Niemcy 2014
1.45 Kryminalne zagadki Mazur **3.40** ★★ Inga Lindström: Weekend w Söderholm – film obycz. Niemcy

TTV

DVB 3

8.45 Gogglebox. Przed telewizorem **9.45** Express **10.05** Nic do zgłoszenia **12.05** Zakup w ciemno Extra **12.35** Zakup w ciemno **15.45** Express **16.05** Idź na całość **17.05** Zakup w ciemno Extra **17.45** Express **18.05** Kanałowiczynie **19.05** Zakup w ciemno Extra **19.45** Express **20.00** Idź na całość **21.00** Gogglebox. Przed telewizorem **22.00** 99 – Gra o wszystko **23.00** Gogglebox. Przed telewizorem **1.00** Diablinie boskie **1.55** Zapukaj do moich drzwi

National Geographic

6.00 Najniebezpieczniejsze drogi Europy **7.55** Inżynieryjne tragedie **10.10** Katastrofa w przestworzach **12.00** Czarnobyl: świadkowie tragedii (1-4): Pierwsze 24 godziny / Próba tuszowania / Poświęcenie / Prawda – serial dok. W. Brytania/USA 2025 **16.00** Euroinżynieria **18.00** Złapać przemytnika **20.00** Megametro **21.05** Bitwa o Księżyc: od Sputnika po Apollo **23.15** Państwa Osi: droga ku porażce: Bunt pokonanych **0.20** Strzegąc granic **1.15** Alarm na lotnisku

TVP Historia

DVB 3

8.25 Było, nie minęło... **9.00** Crimen (5) **10.10** Odnaleźć zaginione **10.40** Skarb Jagiellonów. Polskie dzieje arrasami tkane **11.45** Wszystkie kolory świata **12.50** Skarb przeszłości i ich tajemnice **14.00** Ex libris **14.30** ★★★ Miś – kom. Polska 1980 **16.30** Święte miejsca pięciu religii **17.35** Lalka (9) **19.05** Starożytność mocarstwa **20.05** Największe tajemnice monarchii **21.10** ★★★ Peggy Sue wyszła za mąż – kom. USA 1986 **23.00** ★★★ Mecz w piekle – dramat Węgry 1961

TLC

8.00 AmeryGhana **9.00** Włoski salon piękności **10.00** Mój chłopak jest maminsynkiem **11.00** Kiedy dzieci mają dzieci **12.00** Schudnąć i zmienić płeć **13.00** Siostry wielkiej wagi **14.00** Klinika bez tajemnic **16.00** Wiza na miłość: Wielka Brytania **17.00** Wiza na miłość: pierwsze spotkanie **20.00** Niepokonani **21.00** Twarz od nowa **22.00** Skórze na ratunek **23.00** Pogromcy guzów **0.00** Dr Pryszytyła **1.00** Niepokonani **2.00** Twarz od nowa

TVN Fabuła

6.00 Seriale **7.05** Kryminalni (9-11) **10.10** ★★★ Igrając z ogniem – komedia USA 2019 **12.15** ★★★ Bella i Sebastian II – film przygod. Fr. 2015 **14.25** ★★★★★ Książę w Nowym Jorku – kom. USA 1988 **16.55** ★★★ Wonder Woman 1984 – film fant. USA 2020 **20.00** Starcie Tytanów **22.25** ★★ Coś jest nie tak z dziećmiakami – horror USA 2023 **0.20** ★★★ Smetarż dla zwierzków – horror USA/Kan. 2019 **2.20** Szkoła (698) **3.10** Ukryta prawda (1272, 1273)

Fokus TV

DVB 3

6.00 Wehikuł czasu **6.05** 48 h. Zaginieni (15) **7.00** Rolnicy. Podlasie **9.00** Niezwykłe pociągi **11.00** Świat z góry. Jedwabny Szlak **13.00** Rolnicy. Podlasie **16.00** Wioski wiosieczki **17.00** Wielkie wycieczkowie **18.00** Najbardziej niebezpieczne drogi do szkoły **19.00** Jak to wyjaśnić **19.25** TOP 10 Największe tajemnice świata **20.00** Sekrety Biblii **21.00** Ścisłe tajne akta UFO **23.00** Poza kontrolą **0.00** Przepięczone podziemie **1.00** Rolnicy. Podlasie

Nat Geo Wild

10.00 Olsniewająca Ameryka **11.00** Królowe świata zwierząt **12.00** Critter Fixers – zwierzęcy cudotwórcy **14.00** Dzika Północ Europy **15.00** Sekretne życie pingwinów **16.00** Sekretne życie ośmiornic **17.00** Wilki z Yellowstone: dziedzictwo **18.30** Dzikie oblicza Ameryki **19.00** Drapieżcy z raf koralowych **20.00** Europa z powietrza **21.00** Najgroźniejsze zwierzęta Afryki **22.00** Węże w mieście **23.00** Europa z powietrza: Wyspy Brytyjskie

TVP Dokument

DVB 3

11.05 Stolarz **11.30** Szlakiem Kolberga **12.00** FilMOTEKA Małopolska **12.50** Podróże Małej i Dużej **13.20** Tacy byliśmy **13.50** Ukryte piękno Europy **14.50** Hawaje – zrodzone z ognia **15.50** Ziemia i jej sąsiedzi **16.55** Tajemnice królewskiej posiadłości **17.45** Jim Carrey. Ameryka bez maski **18.50** Zbyt ciasny system **20.00** Dni wrzawy – droga Rolling Stonesów do Altamont **21.55** 35 dni w Czarnobylu (s.2) **23.05** Zderzenie czołowe **23.15** Sprawdzamy **23.45** Isaac Asimov. List do przyszłości

TVS

5.00 Telesprzedaż **7.00** Pogoda **7.05** Klachy i Lachy **7.40** Koncert życzeń – magazyn muzyczny **9.25** Muzyczne dzień dobry **10.05** Przy muzyce po śląsku **10.45** Klachy i Lachy – program rozrywkowy **11.10** Spotkanie z balladą **12.25** Przy muzyce po śląsku **13.30** Klachy i Lachy **14.00** Szlagierowa lista **16.00** Koncert życzeń – magazyn **17.45** Przy muzyce po śląsku **18.25** Śląska karuzela **20.00** Koncert w TVS **23.45** Szlagierowa lista **1.20** Pasma ciekawostek

AMC

8.35 ★★ Wymarzony facet – kom. rom. USA 2002 **10.35** ★★★ Kopalnie króla Salomona (1) – film przygod. Niemcy/USA/RPA 2004 **14.10** ★★★ Strażnik – thriller USA 2006 **16.15** ★★ Nasza niania jest agentem – kom. USA 2010 **18.00** ★★★ Sekcja 8. – film sens. USA/Niemcy 2003 **20.00** ★★★ Mistrz Z: W cieniu Ip mana – film sensacyjny Hongk./Chiny 2018 **22.15** ★★ Nieśmiertelny IV: Ostatnia rozgrywka – film fantasy USA/W. Bryt./Luksemburg 2000

Nowa TV

DVB 3

6.00 Wehikuł czasu (425, 426) **6.20** TV Okazje (64, 65) **6.55** Wehikuł czasu (425, 426) **7.30** Interwencja – taka jest Polska (564) **8.20** Frieren. U kresu drogi (25, 26) **9.30** Dragon Ball Z Kai (80-86) **13.00** One-Punch Man 7, 8) **14.00** Co ludzie powiedzą? (19-21) **16.00** Miodowe lata **19.45** Poirrot (5-8) **0.00** Ślad (64) **1.00** Łowca pedofilów (151-154) **3.00** TV Okazje (65, 66) **3.50** Wehikuł czasu (425, 424) **4.00** Sala operacyjna (4, 6) **5.00** Pod lupą (10, 11)

Metro

6.00 Gorączka złota **7.50** Klan z Alaski **9.50** The Floor **11.00** Złomowisko PL **13.00** Gwiazdy lumpeksów **13.50** Kryminalni (8, 7) **16.00** Niezwykłe Stany Prokopa **17.00** Mam Talent! **19.25** Magda gotuje Internet **20.00** ★★★ Dusza towarzysztwa – komedia USA 2018 **22.10** ★★★ Zabójcza broń III – kom. sens. USA 1992, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson **0.25** Kuba Wojewódzki **1.35** Szpital (677) **2.30** Pani Gadżet **3.00** Dieta czy cud? **3.35** Szkoła (786, 780)

Zoom TV

6.00 Bliżej! Magazyn reporterów **7.50** Bolek i Lolek **8.15** To leci w sieci **9.35** Kabaretowe przeboje **10.45** Wojciech Ceirowski – boso przez świat **14.15** Stawka większa niż życie (11, 12) **17.00** Strażnik Teksasu (4, 5) **19.00** Jaś Fasola (13, 14) **20.05** Jaś Fasola w najlepszym wydaniu **21.10** ★★★ Zaginiona – thriller USA 2012, reż. Heitor Dhalia, wyk. Amanda Seyfried, Daniel Sunjata **23.10** Adam szuka Ewy. Niemcy **0.10** Magia nagości. Finlandia

WP

DVB 3

6.00 Makłowicz w podróży **7.05** Morderstwa w Midsomer (5) **9.00** II wojna światowa: wyjść do zwycięstwa **11.00** Porzucone budowle **11.55** Pokochaj lub sprzedaj – Vancouver **13.00** Pokochaj lub sprzedaj – Quebec **14.00** Pokochaj lub sprzedaj – Vancouver **14.55** Policjanci w akcji **17.00** Policjanci z sąsiedztwa **18.00** Strażacy z sąsiedztwa **18.55** Policjanci z sąsiedztwa **21.45** Mam Talent Ameryka: Drużyna Marzeń **23.35** Mistrzowie kabaretu: Kabaret Zachodni

TOLEK®

Rehabilitacyjne Rowery Trójkołowe

Napęd
nożny

Najtańszy polski
rower elektryczny

Rowery mogą być z napędem elektrycznym

Rower jako wyrób medyczny
jest częściowo refundowany przez Centrum Pomocy Rodzinie
oraz serwis gwarancyjny i pogwarancyjny

ROWERY POLECANE SĄ:

- ▶ Osobom z niedowładem nóg z napędem ręcznym
- ▶ Nieumiejącym jeździć na rowerze dwukołowym
- ▶ Osobom Starszym mniej sprawnym ruchowo
- ▶ Dzieciom
- ▶ Osobom z zachwianiem równowagi

Więcej informacji: www.rowertolek.pl

e-mail: biuro@rowertolek.pl

adres: ul. 3 Maja 2A, 87-850 Choceń k. Włocławka

tel. 54 284 65 40 Emilia | kom. 723 881 675 Michał
kom. 600 790 138 Teofil | kom. 600 467 513 Anna

To jest wyrób medyczny.
Używaj go zgodnie z instrukcją używania lub etykietą

Wojna zastępcza
7.00 Msza św. w Krakowie Łągowiankach **8.00** Tydzień **8.30** Życie po „Sanatorium miłości” **8.55** Alternatywy 4 (3): Pierwsza noc **10.00** Ojciec Mateusz (446) **10.55** Komisarz Alex (314) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Regina Coeli **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Nowe życie **13.05** Ssaki (5) **14.05** Cis. Historia zapisana w drzewie **14.35** Dom (13)

16.05 Dziedzictwo (901) – serial obyczaj. Turcja
17.00 Telexpress
17.35 Daję słowo – Maciej Orłoś: Tomasz Stockinger
18.40 Jako to melodia?
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.25 Wojna zastępcza (9)
 Nastia odnajduje głowice w warszawskim kościele i przekazuje Arturowi tajne dokumenty, które mają zacząć aferę Ołina. W Kijowie misja Zuzy i „Budynia” kończy się powodzeniem.
21.25 Sanatorium miłości
22.15 „Sanatorium miłości” – kulisy programu
22.25 Życie po „Sanatorium miłości” – cykl reportaży
22.50 Tulipanowa gorączka
 *** – melodramat
 W. Bryt./USA 2017
 Reż. Justin Chadwick, wyk. Alicia Vikander, Dane DeHaan, Christoph Waltz
0.45 Nie czas umierać
 **** – film sensacyjny
 W. Bryt./USA 2021
3.30 Mechanik: Czas zemsty
 *** – film sensacyjny
 Niemcy/USA 2005

TVP Polonia
7.30 Makłowicz w podróży **8.00** Życie lasu. Ptaki **8.50** 30. Festiwal Kultury Kresowej w Mrągowie **9.50** Słowo na niedzielę **10.00** Msza św. z bazyliki prymasowskiej pw. Wniebowzięcia NMP w Gnieźnie **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Regina Coeli **12.15** Między ziemią a niebem **12.55** *** ABC miłości – kom. Polska 1935 (s.3) **14.15** Studio Betclic 1. Ligi **14.25** (L) Piłka nożna: Wiczyista Kraków – GKS Tychy **17.00** Telexpress **17.25** M jak miłość (1919) **18.15** Kabaletomaniacy **19.05** Muzyczne naj **19.30** 19.30 **19.55** Pytanie dnia **20.20** Komisarz Alex (274) **21.15** Gabi Drzewiecka zaprasza **22.10** *** Kurier – film sens. Polska 2019 (s.13) **0.05** Młoda kultura

Hit Man
5.10 Barwy szczęścia (3365, 3366) – serial Polska 2025 **6.25** M jak miłość (1927) – serial Polska 2026 **7.30** Pytanie na śniadanie – prog. informacyjno-publicystyczny **11.10** Domowe patenty **11.15** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka – prog. edukacyjny **11.50** The Voice Kids (14): Bitwa – program rozrywkowy **14.00** Famiłada **14.35** Kolo fortuny – teleturniej

15.15 Szansa na sukces. Opole 2026: Finał – show (s.2)
17.05 Wstęp do meczu
17.25 (L) Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Lech Poznań – Legia Warszawa
19.25 Studio po meczu
19.50 Pan Mama (52)
 – serial komediowy
 Polska 2026
20.20 Postaw na milion
21.20 Kwiatki polskie duże
22.25 Hit Man – komedia
 *** sensacyjna USA 2023
 Reż. Richard Linklater, wyk. Glen Powell, Adria Arjona, Austin Amelio
 Współpracujący z nowo-orleańską policją profesor Johnson podszywa się pod płatnego zabójcę. Zakończy się w kobiecie, którą ma pomóc aresztować.
0.30 Krucjata. Prawo serii (6) – serial krym. Polska 2024
1.30 Szpieg, który mnie rzucił – komedia sens. Kanada/USA/Niemcy 2018
 Reż. Susanna Fogel, wyk. Mila Kunis, Kate McKinnon, Justin Theroux
3.40 Rodzinka.pl – serial kom. Polska 2026

TV Trwam
9.30 Msza święta z Jasnej Góry **10.30** Sokolnik **11.00** Głos serca (115) **11.45** Muzyczne chwile **12.00** XXV Ogólnopolska Pielgrzymka NSZZ Solidarność **14.00** Papież Polak do rodaków **14.30** Zapiski ze świętości Prymasa Tysiąclecia **15.00** Wieś to też Polska **16.10** Koncert zyczeń **17.00** Żyłem blisko świętego **17.30** Sól Ziemi **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Baśniowy teatr lalek **20.00** Informacja **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **22.00** Mocni Jego mocą **22.30** Muzyczne chwile **22.45** Jak wygrać małżeństwo? **23.00** Jak my to widzimy... **23.30** Tam, gdzie Bóg płacze **0.10** Informacje **0.30** Sól Ziemi **1.00** Msza święta z Jasnej Góry

Jeszcze dłuższe zarczynny
5.25 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień – magazyn inf. **8.00** Halo Polsat – program informacyjno-publicystyczny **11.45** Księga smoków – film animowany USA 2011 **12.10** Shrek – film animowany USA 2001, reż. Andrew Adamson, Vicky Jensen, dub. Zbigniew Zamachowski, Agnieszka Kunikowska, Jerzy Stuhr **14.00** Must Be The Music – show

16.10 Nasz nowy dom
17.30 Awantura o kasę
18.50 Wydarzenia
19.35 Państwo w państwie
19.55 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami
22.45 Jeszcze dłuższe zarczynny – komedia rom. USA/Japonia 2012
 Reż. Nicholas Stoller, wyk. Emily Blunt, Jason Segel
 Tom i Violet zarczynają się w pierwszą rocznicę znajomości. Przygotowania do ślubu się przeciągają. Violet otrzymuje wymarzoną propozycję stażu na uniwersytecie w Michigan.
1.20 Sąsiedzi
 **** – komedia USA 2014
 Reż. Nicholas Stoller, wyk. Seth Rogen, Zac Efron
 Dom w sąsiedztwie Maca i Kelly zajmuje bractwo studentek. Wydaje się, że para będzie mogła połączyć rodzicielstwo z imprezowaniem. Wkrótce okazuje się, że nie jest to możliwe.
3.35 Świat według Kiepskich (559, 560): Wewnętrzny ogród / Ciasteczka wujka Booble'a – serial kom.

TVP Kultura
8.00 Liturgia prawosławna **9.15** Wspólny Przystań nad Biblią **9.15** Wspólny dom **9.50** Krawiec Niteczka **11.10** Pan wywiał, Milordzie? (3) **12.10** Niepokorny Alain Resnais **13.20** W poszukiwaniu dobrego filmu **14.00** *** Respect – film biograf. USA/Kan. 2021 **16.30** Dobry tytuł **17.15** Studio Kultura – niedziela z... **18.05** Teatr TV: Deprawator – Polska 2024, reż. Maciej Wojtyłko, wyk. Andrzej Seweryn (s.2) **20.00** *** Trzej muskietierowie: D'Artagnan – film przygod. Fr./Niemcy/Hiszp./Belg. 2023, reż. Martin Bourboulon, wyk. François Civil, Vincent Cassel (s.13) **22.10** Kulturalni **23.05** Jurassic Park **0.40** I coś jeszcze **0.45** Uderzenie **1.20** Klub Jazzowy (8): Strjyo

John Wick 2
5.15 Jak to jest zrobione? **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda (1619) – serial fabularno-dokum. Polska 2024 **6.50** Kuchenne rewolucje: Koronowo – Nasze smaki **7.45** Dzień Dobry TVN – magazyn informacyjno-publicystyczny **11.30** Niezwykłe Stany Prokopa (8) – serial dok. Polska 2026 **12.35** Co za tydzień **13.15** Mam Talent! – prog. rozrywkowy Polska 2026

15.45 Bitwa o gości
16.50 Galimatias, czyli kogel-mogel II – komedia
 Polska 1988
 Reż. Roman Zaluski, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Dariusz Siatkowski
19.00 Fakty
19.45 The Traitors. Zdrajcy
21.25 Koniec świata, czyli Kogel Mogel 4
 – komedia Polska 2022 (s.3)
 Reż. Anna Wierczur-Bluszcz, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Katarzyna Łaniewska, Paweł Nowisz
23.30 John Wick 2
 **** – thriller USA 2017
 Reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Riccardo Scamarcio, Ian McShane
 John Wick musi porzucić emeryturę. Dawny wspólnik potrzebuje pomocy w walce z organizacją włoskich zabójców. Jego pojawienie się będzie dla mafii wydarzeniem o dramatycznych skutkach.
2.00 Superwizjer
2.40 Szpital św. Anny (78)
3.30 Uwaga! – magazyn
3.45 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (7): Ostra jazda

Super Polsat
6.00 Wydarzenia 21:50 **6.40** SuperLudzie (39) **7.15** Byli sobie odkrywcy (6-10) **10.00** SuperMocni (9, 10) **11.00** Piotruś Królík (2): Na gigancie – film anim. **12.55** *** Szalone wakacje na kółkach – komedia W. Bryt./Niemcy/USA 2016 **15.00** *** Godzilla – film sens. USA/Jap. 1998 **17.55** Świat według Kiepskich (97, 543) **19.00** Rankda w ciemno (9, 10) **21.10** *** Hitman – film sens. USA/Fr. 2007, reż. Xavier Gens, wyk. Timothy Olyphant **22.55** *** Volta – komedia Polska 2017, reż. Juliusz Machulski, wyk. Andrzej Zieliński, Olga Bołądź, Aleksandra Domańska (s.13) **1.05** Backdoor – Wyjście awaryjne (1) **1.45** Świat według Kiepskich (120, 86, 94, 329)

Lara Croft: Tomb Raider
6.00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie (5) **6.55** Bugs Bunny Builders (30-32) **7.40** *** Pimi z Krainy Tygrysów – film przygod. Wł. 2022 **9.35** Ukryta prawda (1190, 1186, 1187) **14.50** Detektywi (293, 294) **17.50** *** Lara Croft: Tomb Raider – film przygod. USA/W. Bryt./Jap./Niemcy 2001, reż. Simon West, wyk. Angelina Jolie **20.00** *** Tenet – film akcji USA/W. Bryt. 2020, reż. Christopher Nolan, wyk. John David Washington (s.13) **23.15** *** Zabójcza broń IV – komedia sens. USA 1998, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson **1.55** *** Małe rzeczy – thriller USA 2021, reż. John Lee Hancock

TV Puls
5.30 Dyżur (39) **6.05** Taki jest świat **6.40** Nash Bridges (119, 120) **8.30** Don Matteo: Boski detektyw (12-14) **11.45** Ranczo (129, 130) **13.50** *** Robin Hood: Facceti w rajstwach – komedia USA/Fr. 1993 **16.20** *** Pies i kot – komedia Fr./Kan. 2024 **18.00** *** Pies – komedia USA 2022 **20.00** *** Człowiek w ogniu – thriller Szwajc./W. Bryt./USA 2004 **23.05** *** Mob Land – film sens. USA/Kan. 2023 **1.20** *** Agent MR-9 – film sens. USA/Bangladesz 2023 **3.50** Taki jest świat

Puls 2
7.00 Taki jest świat **7.25** Aukcja w ciemno **8.55** Wojciech Cejrowski. Boso – Etiopia **10.45** *** Żandarm się żeni – komedia Fr./Wł. 1968 **12.40** *** Żandarm na emeryturze – komedia Fr./Wł. 1970 **14.45** *** Zakłète jabłko – film fantasy Słowacja/Czechy 2024 **16.45** *** Zaczarowany nos – film fantasy Niemcy/Czechy 2021 **18.45** *** Dwie siostry i pies – film fantasy Niemcy 2022 **20.00** *** Towarzystwo broni – dramat USA 2022 **22.55** Dzielnica strachu (461-464)

TV 6
6.00 Cudownych rodziców mam **6.05** Colombo (1): Ślad morderstwa **10.00** Poirot (7, 8) **12.15** *** Wierna jak pies. Policjantki i policjanci – film krym. Polska 2015 **14.00** Policjantki i policjanci (194-197) **18.00** Strażnik Teksasa (15, 16): Płatna rozmowa / Krzyżowiec – serial sens. USA 1998 **20.00** CSI: Kryminalne zagadki Miami (137, 138): Zasadzka / Ostateczny rozrachunek – serial krym. USA 2008 **22.00** Kości (49, 50): Stażysta w piecu / Chłopak w kapsule czasu – serial krym. USA 2007 **0.00** *** W lesie dziś nie zaśnie nikt 2 – horror Polska 2021, reż. Bartosz M. Kowalski, wyk. Zofia Wichłacz, Julia Wieniawa, Mateusz Więclawek **2.05** Krejzi Patrol (30)

TV 4
6.00 Katakizmy, które wstrząsnęły światem (1, 2) **8.15** Ewa gotuje **8.50** Galileo **10.50** *** Wielki błękit – dramat Fr./Wł./USA 1988, reż. Luc Besson, wyk. Jean-Marc Barr, Jean Reno, Rosanna Arquette **14.15** *** Dywizjon 303: Historia prawdziwa – dramat Polska/W. Bryt. 2018, reż. Denis Delić, wyk. Piotr Adamczyk, Maciej Zakosiński, Antoni Królikowski **16.35** *** U-571 – dramat USA/Fr./Wł. 2000, reż. Jonathan Mostow, wyk. Matthew McConaughey, Bill Paxton, Harvey Keitel **18.55** Uroczysko (237, 238) **20.00** Sprawiedliwi. Trójmiasto (133-136) **0.00** STOP Drogówka (344) **1.05** Naciżni na prochach. Hitler i blitzkrieg – film dok. USA 2019 **2.55** Interwencja

FILM

Volta

Komedia z sensacyjnymi zwrotami akcji i doskonale poprowadzoną intrygą

SUPER POLSAT 22:55 ★★★

Bruno Volta nie ma sobie równych w rozwiązywaniu zagadek i odgadywaniu motywacji ludzi. Pewnego dnia jego zmysł kombinowania i robienia interesów zostaje postawiony w stan gotowości. Jego młodsza partnerka Aga poznaje dziewczynę o imieniu Wiki. W ścianie starej kamienicy nowa znajoma znajduje tajemniczy, drogocenny przedmiot. Volta nie może przepuścić okazji. Razem z ochroniarzem Dychą postanawiają wejść w posiadanie niezwyklej rzeczy. Niewinnie wyglądająca Wiki okazuje się jednak trudnym rywalem. A Volta do tej pory zadzierał tylko z facetami.

Komedia kryminalna Polska 2017, reż. Juliusz Machulski, występują: Andrzej Zieliński, Olga Bołądź, Aleksandra Domańska

Tenet

W świecie szpiegów toczy się walka o olbrzymią stawkę

TVN 7 20:00 ★★★★★

Uzbrojony tylko w jedno słowo – Tenet – bohater (John David Washington) wkracza w świat szpiegów i toczy walkę o ocalenie ludzkości. Jego zadanie, jak się okazuje, nie mieści się w czasie rzeczywistym i konieczne jest skorzystanie ze zjawiska inwersji... Reżyserem jest wizjoner współczesnej kinematografii, Christopher Nolan. Film dostała Oscara za efekty specjalne.

FILM

Trzej muszkietierowie: D'Artagnan

Ekranizacja słynnej trylogii Aleksandra Dumasa

TVP KULTURA 20:00 ★★★

Akcja filmu dzieje się od Luwru po Pałac Buckingham, od slumsów Paryża po obłężenie La Rochelle. W królestwie podzielonym wojnami religijnymi i zagrożonym inwazją Anglii, garstka mężczyzn i kobiet skrzyżuje miecze, by ratować Francję. Głównym bohaterem jest D'Artagnan, który marzy

FILM

o tym, by zostać muszkietierem. W realizacji tego pragnienia będą próbowali mu pomóc jego nowi przyjaciele: Atos, Portos i Aramis. To u ich boku będzie toczył walki.

Kurier

Misja, która miała zadecydować o losach Polski

TVP POLONIA 22:10 ★★★

Latem 1944 roku, gdy ważą się losy wojny, Jan Nowak-Jeziorański zmierza z tajną misją z Londynu do Warszawy, by przekazać informacje o walkach AK i dowiedzieć się, czy Brytyjczycy udzielą pomocy walczącej Warszawie. Jednak problemy zaczynają się już w brytyjskiej stolicy. Alianci nie kwapią się do spełnienia obietnic

FILM

i wysłania do Polski posiłków, dzięki którym powstanie miałyby realne szanse powodzenia. Na dodatek Nowak otrzymuje sprzeczne rozkazy od Polaków...

KRZYŻÓWKA PANORAMICZNA

mięso na kotlety	modlitwa islamska pułapka, potrzask	nadzorcza w firmie	turecka metropolia	tymczasowy dla podejrzanego	widł-szek udziela kredytów	parów, wążów kolejność	7
ciężka, złe płatna praca							
wiszące łóżko front budynku	9		12	wykrywa obiekty pod wodą	6	kuzyn karpia	
							kuzyn bielaka
plac targowy		5	4	konzercja myśli	2	erozja skał wapiennych	
trawa dla ptaszków	czarna choroba	jeden u dro-madera	np. Fiat Panda		pasza dla koni ssak z Andów	Małysz lub Ferency	weże i krokodyły
				biblijny statek	pospo-lite kiam-stwo		
pre-tensja zażalenia			11		„broń” dro-gówki		3
Tatrzań-ski Naro-dowy				liczna grupa ludzi			
	sze-f juha-sów		8		oczko w pierś-cionku		1
							10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 12 utworzą rozwiązanie

SUDOKU

		4				3		
3	5					2		
6	7	8	4					1
1		9						
5	8		1	6		9	2	
						5	7	
4				7	2	8	3	
			3			5	9	
		6				1		

SUDOKU

	6	5						9
2					9			
				5	4	6		8
	7		3	6	2	1		
	1						2	
		9	7	1	8		3	
7		4	5	3				
			9					4
6							5	1

Ale Kino+

7.30 *** Panie Dulskie – komediodr. Polska 2015 9.25 *** Horuria – dramat Fr./Belg. 2022 11.25 The Office PL (10-12) 13.15 *** W 80 dni dookoła świata – film przygod. USA/Irl./W. Bryt. 2004 15.35 Sprawa nierozwiązana (6-10) 18.00 *** Sekret Madeleine Collins – thriller Fr./Belg./Szwajc. 2021 20.10 Nora Sand: Fatalna pomyłka (5, 6) 22.10 **** Bracia ze stali – film biograf. USA/W. Bryt. 2023 0.40 *** Wszystkie imiona Boga – film sens. Hiszp. 2023

Kino Polska

9.00 Tego się nie robi kotu 9.10 Ranking Naj Polskiego Kina 9.55 **** Złoty pociąg (1) – film sens. Polska/Rum. 1986 13.15 **** Rozmowy kontrolowane – komedia 15.35 *** Halo Szpicbródka, czyli ostatni występ króla kasiarzy – kom. Polska 1978 17.45 *** 1920 Bitwa Warszawska – dramat Polska 2011 20.00 *** Waleśa. Człowiek z nadziei – film biograf. Polska 2013 22.45 *** Zabawa, zabawa – dramat Polska 2020 *** Kroll – film sen. Polska 1991

Polsat Film

8.05 Byli sobie odkrywcy 9.45 Była sobie Ziemia 10.20 Jeżdźcy smoków: Na końcu świata 11.20 Pingwiny z Madagaskaru – film anim. 13.15 ** Gruby Albert – komedia USA 2004 15.00 *** Rodzina na wakacjach – komedia USA 2004 17.05 *** Niepowastrzymani – film sens. USA 2010 19.15 *** Park Jurajski III – film sf USA 2001 21.00 *** Transporter II – film sens. USA/Fr./Niemcy 2005 22.50 **** Ted – kom. USA 2012 1.00 Ślad (102, 103)

Stopklatka DV3

6.00 Komisarz Rex (6-9) 10.00 Hudson i Rex (17-19) 13.00 ** Flintstonowie: Niech żyje Rock Vegas! – kom. USA 2000 14.55 **** Jutro będziemy szczęśliwi – komediodramat Fr./W. Bryt. 2016 17.30 **** Seksmisja – kom. Polska 1984 20.00 *** Suma wszystkich strachów – film sens. USA/Kan. 2002 22.40 *** Gliniarz z metropolii – film akcji USA 1997 1.00 **** Kamienie na szaniec – dramat Polska 2014 3.40 *** Wielka wyspa – kom.

Canal+ Premium

10.00 Mikołaj i ekipa – film anim. Hiszp./Kan. 2024 11.30 Bałtyk 12.35 *** Mamma Mia! Here We Go Again – musical W. Bryt./USA 2018 14.25 Premierowa jazda 14.40 **** Kaskader – film sens. USA/Kan./Australia 2024 16.45 Making of C+ 17.25 (L) Piłka nożna: Lech Poznań – Legia Warszawa 19.35 Liga+ Extra 21.30 **** Najpierw strzelaj, potem zwiedzaj – komedia sens. W. Bryt./USA 2008 23.20 **** Kill Bill – film sens. USA 2003

HBO

9.55 **** Żegnaj Christopher Robin – film biograf. W. Bryt./USA 2017 11.40 **** Eddie zwany Orłem – film biograf. W. Bryt./Niemcy/USA 2016 13.25 *** W ogniu pasji – film biograf. USA 2025 15.15 *** Królowa ringu – film biograf. USA 2024 17.20 **** Diuna: Część druga – film przygod. USA/Kan. 2023 20.00 *** Anakonda – horror USA 2025 21.40 *** Rodzaje zyciowości – kom. Irl./W. Bryt./USA 2024 0.25 **** Le Mans '66 – film biograf.

Polsat 2

6.30 Sekrety rodziny 7.30 Z klimatem i z pasją 8.00 Sekrety rodziny 9.00 Trudne sprawy 14.00 Sekrety rodziny 15.05 Więzienie kobiet 17.00 Nasz nowy dom 18.10 *** Alfa – film przygod. USA/Chiny/Kan. 2018 20.20 *** Sisu – film woj. Finlandia/W. Bryt./USA 2022, reż. Jalmari Helander 22.05 * Cudzoziemiec – film sens. USA/Polska 2003, reż. Michael Oblowitz, wyk. Steven Seagal 0.05 Komisarz mama (32) 1.10 Wydarzenia 1.50 Interwencja

TVP Seriele

5.10 Rodzinka.pl (127) 5.55 Czerdziestolatek (5, 6) 8.00 Janosik (9, 10) 10.00 Ranczo (49) 11.05 *** Miś – kom. Polska 1980 13.10 Ojciec Mateusz (329, 330) 15.10 Komisarz Alex (314) 16.10 Ranczo (50) 17.15 Janosik (11) 18.05 Na sygnale (886-888) 19.40 Ojciec Mateusz (446, 331-332) 22.30 Ranczo (51, 52) 0.30 Rodzinka.pl (312, 313) 1.40 Korona królów (389, 390) 2.40 Falszerze. Powrót sfory (10) 3.40 Ratownicy (5) 4.35 Matylda (7)

AXN

6.20 *** Duże Dzieci – kom. USA 2010 8.05 Zabójcza broń (14, 15) 10.05 Detektyw Monk (9-13) 15.05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (12-16) 20.00 **** John Wick 4 – film sensacyjny USA/Niemcy 2023, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves 23.30 *** W 80 dni dookoła świata – film przygodowy USA/Niemcy/Irl./W. Bryt. 2004 1.55 *** Snajper: Niedziwialny zabójca – thriller USA 2016 3.55 *** Zabójca – film sensacyjny USA/Kanada 2007

13 Ulica

5.00 Falszerstwo (4, 5) 6.50 Kapitan Marleau (4) 8.50 Mentalista (4-13) 18.00 Metoda Wagnera (12) – serial krym. Fr. 20.00 *** Zabójstwo w Meaux – film krym. Fr. 2023, reż. Adeline Darraux, wyk. Carolee Bianchi, Julie Debazac 22.00 *** Zabójstwo w Chateau-Thierry – film krym. Fr. 2024, reż. Delphine Lemoine, wyk. Elsa Lunghini 0.00 *** Morderstwo w Kermadec – film krym. Fr. 2022, reż. Bruno Garcia, wyk. Claire Keim 2.00 Falszerstwo (3-5)

FX

6.10 FBI (10, 11) 8.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (4-6) 10.45 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (23, 1-2) 13.30 Agenci NCIS (5-7) 16.15 Grey's Anatomy: Chirurgi (8) 17.10 9-1-1 (7) 18.05 *** Spider-Man – film sf USA 2002 20.25 *** Anakonda – thriller USA/Brazylia/Peru 1997, reż. Luis Llosa, wyk. Jennifer Lopez 22.05 *** Uciec, ale dokąd? – film sens. USA 1993, reż. Robert Harmon, wyk. Jean-Claude Van Damme 0.15 *** Rambo III

BBC First

6.00 Ojciec Brown (11, 12) 7.35 Zabójcze arcydzieła (6) 8.40 Śmierć pod palmami (6) 9.45 Lewis (5, 6) 11.45 Co ludzie powiedzą? (7, 1-2) 13.45 Śmierć pod palmami (2) 14.55 Ojciec Brown (2) 15.50 Tajemnice Brokenwood (3) 17.50 Z pamiętnika polnej (6) 18.55 Zabójcze arcydzieła (6) 19.55 Śmierć pod palmami (3) 21.00 Tajemnice Brokenwood (4) 22.55 Dyplomaci (2) 23.55 Miliarderzy Szwajcarii (5, 6) 2.10 Tajemnice Brokenwood (4)

Eurosport 1

6.30 Snooker: MŚ w Sheffield 8.30 Triathlon: T100 Triathlon WT w Singapurze 9.30 Cycling Show 10.00 Snooker: MŚ w Sheffield 11.00 (L) Snooker: MŚ w Sheffield 14.00 Maraton Bostoński 15.15 (L) Snooker: MŚ w Sheffield 18.30 Snooker: MŚ w Sheffield 19.30 (L) Snooker: MŚ w Sheffield 23.00 Maraton Londyński 1.00 Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège 1.30 Snooker: MŚ w Sheffield 2.30 Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège 4.30 Snooker: MŚ w Sheffield

Eurosport 2

8.30 Snooker: MŚ w Sheffield 10.00 Kolarstwo górskie: Race Bikes 10.30 Kolarstwo: Strzała Walońska kobiet 11.00 Kolarstwo: Strzała Walońska 11.30 (L) Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji 13.30 (L) Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège 16.30 Cycling Show 16.40 (L) Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège kobiet 18.15 Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji 19.00 (L) Golf: PGA Tour – Zurich Classic of New Orleans 0.00 Wyścigi Endurance: MS Endurance FIA – 6 godz. Imoli

Polsat Sport 1

6.00 Siatkówka: PlusLiga 8.00 Siatkówka: PlusLiga 11.00 Cafe Futbol 12.30 (L) Koszykówka: ORLEN Basket Liga: Legia Warszawa – AMW Arka Gdynia 14.45 (L) Siatkówka: TAURON Liga: Finał – ewentualny 4. mecz: PGE Budowlani Łódź – KS Dęblin/Res Rzeszów – transmisja 17.30 (L) Siatkówka: PLS 1. Liga: Półfinał – ewentualny 3. mecz: GKS Katowice – KKS Mickiewicz Kluczbork 20.00 Siatkówka: PlusLiga 1.00 Boks: Gala boksu zawodowego

TVP Sport DV3

8.35 Piłka nożna: Betclis 1. Liga: Multi 1 liga: FKS Stal Mielec – Śląsk Wrocław 10.45 Futbol totalny 11.55 (L) Piłka nożna: Betclis 2. Liga: Podhale Nowy Targ – Świt Szczecin 14.10 Hokej na lodzie NHL: 1. runda 15.55 (L) Piłka nożna: Puchar Anglii: Chelsea FC – Leeds United 17.55 Studio 20.15 NBA Action 20.45 Sportowy wieczór 21.30 (L) Koszykówka NBA: ortland Trail Blazers – San Antonio Spurs 0.15 Piłka nożna: Lech Poznań – Legia Warszawa

Canal+ Sport

8.05 Liga+ 9.30 Wysoki pressing 11.00 The Big Pete – dyskusja W. Bryt. 2026 11.45 Piłka nożna: Getafe CF – FC Barcelona; Valencia CF – Girona FC 16.10 Premier League Stories 16.45 (L) Żużel: FOGO Liza Leszno – Gezet Stal Gorzów; Bayersystem GKM Grudziądz – Betard Sparta Wrocław 21.30 Magazyn PGE Ekstraliga 23.00 Sport+ 0.15 Wysoki pressing 2.00 Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Lech Poznań – Legia Warszawa 4.20 Magazyn PGE Ekstraliga

Canal+ Sport 5

8.20 Premier League Stories 8.55 Premier League: The Big Interview 9.30 Wysoki pressing 11.15 Sporty ekstremalne: MS Stihl Timbersports 13.30 Ligomistrzowe historie 14.45 (L) Żużel: Pronergy Polonia Piła – Moonfin Magnus Ostrow Wielkopolski 17.30 Sporty ekstremalne: MS Stihl Timbersports 19.45 Piłka nożna: Real Oviedo – Elche CF 22.00 Boks: Jared Warren – Conor Cooke 23.15 Magazyn PGE Ekstraliga 0.55 Ligomistrzowe historie

Eleven Sports 1

8.00 Piłka nożna: 1. FSV Mainz 05 – Bayern Monachium 10.00 Piłka nożna: Atlético Madryt – Athletic Club 12.00 Udinese – najbardziej polski klub we Włoszech 12.25 (L) Piłka nożna: ACF Fiorentina – US Sassuolo Calcio 14.30 Magazyn 14.55 (L) Piłka nożna: Genoa CFC – Como 1907 17.00 Magazyn 17.55 (L) Piłka nożna: Torino FC – Inter Mediolan 20.40 (L) Piłka nożna: AC Milan – Juventus FC 23.00 Eleven Gol Live 0.10 Piłka nożna: Borussia Dortmund – SC Freiburg

Polsat Sport 3

6.00 Koszykówka: ORLEN Basket Liga 8.30 Piłka nożna z archiwum 11.00 Piłka nożna z archiwum 12.30 (L) Piłka ręczna: ORLEN Superliga – transmisja 15.00 Piłka nożna z archiwum 17.25 (L) Koszykówka: ORLEN Basket Liga: PGE Start Lublin – Tauron GTK Gliwice – transmisja 20.00 Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja 22.30 Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja 1.00 MMA: Babilon MMA

TVN 24

8.00 Serwis informacyjny, pogoda 10.45 Kawa na lawę 11.55 Łoza prasowa 12.50 Ewa Ewart poleca – dokument w TVN24 14.00 Serwis informacyjny, pogoda 15.45 Kadr na kino 16.00 Fakty po południu 18.00 Serwis informacyjny, pogoda 18.35 Ranking Mazura 19.10 Serwis informacyjny 19.25 Fakty po Faktach 20.00 W kuluarach 21.30 Serwis informacyjny, pogoda 22.00 Szkło kontaktowe 23.00 Dzień po dniu 0.00 Fakty po Faktach 0.50 Kawa na lawę 2.05 Nowa Mają w ogrodzie

Polsat News

9.00 Msza święta ze Świątyni Opatrzności Bożej 9.55 Śniadanie Rymanowskiego 11.00 Polityczny wf z gościem 12.00 W rytmie dnia 12.50 Wydarzenia 13.30 W rytmie dnia 13.55 Pogoda 14.00 W rytmie dnia 14.55 Pogoda 15.00 W rytmie dnia 15.40 Pogoda 15.50 Wydarzenia 16.30 W rytmie dnia 17.30 Z drugiej strony 18.35 Debaty polityczne 19.15 Gość „Wydarzeń” 19.30 Państwo w państwie 21.00 Polsat News ujawnia 21.50 Wydarzenia

TVP Info DV3

11.00 Wydarzy się 12.00 Serwis info dzień 14.30 Reportery extra 15.00 Serwis info dzień 15.05 Polska. Co dalej? 16.00 Dzień w godzinę 17.00 Teleexpress 17.15 Teleexpress Extra 17.35 Panorama 17.42 Sprawdzamy 18.00 Panorama 18.20 Teleplotki 18.30 Portfel Kowalskiego 19.00 Serwis info wieczór 19.30 19.30 19.58 Pytanie dnia 20.15 Raport specjalny 21.00 Serwis info 21.15 Rozmowy (nie)wygodne 21.45 Panorama 22.10 Oko na świat

TVP 3 DV3

9.25 Rok w ogrodzie 9.55 Wiosna na RODOS 10.30 Tydzień 11.50 Msza święta na Jasnej Górze 11.55 Calkiem niezła historia 12.20 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... 12.55 Posenka dla Ciebie 14.00 Rączka gotuje 15.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 19.25 (L) Piłka nożna: Olimpia Grudziądz – Warta Poznań 22.00 Dziennik regionów 22.30 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... 23.00 Kościół z bliska 23.30 Calkiem niezła historia 23.55 Panorama 0.25 Serwis info

TVP Rozrywka

8.50 Kiedyś to było 9.30 Kolo fortuny 10.10 Tańcząca ze światem 10.40 Szansa na sukces. Opole 2026 11.50 Postaw na milion 13.40 Prywatne życie zwierząt 14.10 Super Gary. Gotuj z Bosacką! 14.40 Program rozrywkowy 14.50 Tak to leciało! 15.45 Va banque 17.00 Kolo fortuny 17.45 Szansa na sukces. Opole 2026 18.50 Do śmiechu! 19.50 Moje przeboje 20.30 Kocham Cię, Polsko! 22.00 Postaw na milion 0.00 Kolo fortuny 1.30 Kabaret. Super Show Dwójki

Planete+

8.10 Niezwykłe podróże kolejną 10.20 360° – świat bez granic 12.30 Złoty lód biegunowy 13.35 Najmniejsze cuda świata 14.40 Motyle. Superbohaterowie przyrody 15.50 Portugalia na dziko 16.55 Planeta Kalifornia 18.00 Świat z góry 18.40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace 19.45 Catherine Deneuve. W centrum kadru 20.50 Tajemnice Picassa 22.00 Życia i śmierci Christophera Lee 0.00 Morderca zostawia kartę 2.00 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace

BBC Earth

8.55 W okowach mrozu 9.55 Życie na pustkowiu: powroty 11.00 Wyspy. Laboratoria natury 11.55 David Attenborough i cuda natury 12.25 W okowach mrozu 13.25 Alaska z Sue Perkins 14.25 Wielka kanadyjska przygoda 15.25 Fenomeny współczesnego życia 16.30 Pewnego razu w kosmosie 17.50 W okowach mrozu: Kanada 18.50 Malownicze trasy kolejowe 19.55 Wyspy Atlantyku 21.00 Wyspy. Laboratoria natury 22.00 W okowach mrozu 23.00 Planeta zmian

Discovery Channel

7.00 Morze złota (1) 8.00 Ciężarówka przez Indonezję 9.00 Złomowisko PL 11.00 Czarnobyl – wstęp wzbroniony 12.15 Powrót do Czarnobyla 13.30 Porty: Hiszpania 14.00 Gorączka złota 15.00 Łowcy opali 16.00 Specjalistki 17.00 Nic do zgłoszenia 18.00 Od samochodu do domu 19.00 Brudne skarby 20.00 Morze złota (2) 21.00 Gorączka złota 22.00 Czarnobyl: dni, które wstrząsnęły światem (1) 0.00 Nagi instykt przetrwania 2.00 Królowie asfaltu

TVN Turbo

10.45 Wojny samochodowe 11.45 Z drugiej ręki 12.30 Jeździć, obserwować 13.15 Moto kombat 14.00 Zawodowy handlarz 14.45 Duda kontra Szafranski 15.30 Naprawy nie do naprawy 16.15 Prawko na świecie. Jazda bez zasad 17.00 Ciężarówką przez Chile 18.00 Mobilni mechanicy 18.45 Raport końcowy 19.15 Nic do ukrycia 21.15 Jeździć, obserwować 22.00 Moto kombat 22.45 Uwaga! Oszust: Siemia z ogłoszenia 23.15 Moto Farchy

TVN Style

5.45 Skąd pochodzi? 6.50 Złociś remont 7.45 Dzień Dobry TVN 11.30 Ostre cięcie 12.30 Babski biznes 13.30 Jestem z Polski 16.35 Do zobaczenia 17.10 Bitwa o gości 18.10 Niezwykłe Stany Prokopa 19.10 Kuchenne rewolucje: Wrocław – American Dream / Opole – Caverna Cafe 21.05 Ostre cięcie 22.05 Skąd pochodzi? 23.15 Jestem z Polski 0.15 Polacy z wyboru 1.20 Jak siostry 1.50 Zrób coś z tym dzieckiem 2.20 Stylowe taxi Agaty 3.10 Wiem, co jem

Romance TV

8.40 Górski lekarz (80-83) **12.25** ******* Bella Casa – kom. Niemcy 2014 **14.20** ******* Lost w Fuscie – Ślad cieni (2) – krym. Niemcy 2024 **16.15** ******* Inga Lindström: Szalone czasy – film obyczaj. Niemcy/Szwecja 2021 **18.05** Rejs ku szczęściu **20.00** ******* Szkoła nad morzem – dr. Niemcy 2025 **21.55** ******* Mężczyzna robi, co może – kom. Niemcy 2012 **0.05** ******* Pokój ze stajni – kom. Niemcy 2022 **2.00** ******* Szkoła nad morzem – dramat Niemcy 2025

TVN Fabuła

7.25 Kryminalni (12, 26, 1) **10.35** Absolwenci **11.10** ******* Akademia policyjna III: Ponowne szkolenie – kom. USA/Kan. 1986 **13.00** ******** Glupi i głupszy – kom. USA 1994 **15.25** ******* Córka prezydenta – kom. rom. USA/W. Bryt./Czechy/Wł. 2004 **17.45** ******** Super 8 – film sf USA 2011 **20.00** ******* Gniew Tytaniów – film przygod. USA/Hiszp. 2012 **22.10** ******* Człowiek demokla – film sens. USA 1993 **0.40** ******* Wcielenie – horror USA/Chiny 2021 **2.45** Szkoła

AMC

13.35 ******* Mistrz Z: W cieniu Impa – film sens. Hongk./Chiny 2018 **15.40** ******** Star Trek: W nieznanie – film sf USA/Chiny/Kan. 2016 **17.55** ******* Lara Croft: Tomb Raider – film przygod. USA/W. Bryt./Jap./Niemcy 2001 **19.50** ******** Włoska robota – film sens. USA/Fr./Wł./W. Bryt. 2003 **22.00** ******* Protektor – film sens. USA/Hongk. 1985 **23.55** ******* Savage Hunt – film przyg. USA 2025 **1.45** ******* Tragedia na przełęczy Diatowa – horror Rosja/Fin./USA 2013

TTV

DVB

9.45 Express **10.05** Idź na całość **11.05** Zakup w ciemno **12.05** Zakup w ciemno Extra **12.35** Gogglebox. Przed telewizorem **13.35** 99 – Gra o wszystko **14.35** Kanałowczyni **15.45** Express **16.05** Idź na całość **17.05** Życie na kredycie **17.45** Express **18.05** Życie na kredycie **18.40** Damy i wieśniaczki. PL **19.45** Express **20.00** Zakup w ciemno **21.00** Gogglebox **22.00** Żony Podlasia **23.00** Nic do zgłoszenia **0.00** Damy i wieśniaczki. PL **1.00** Back to school. Prawdziwi...

Fokus TV

DVB

6.00 Wehikuł czasu **6.05** 48 h. Zaginieni (16) **7.00** Rolnicy. Podlasie **9.00** Wioski wioseczki **10.00** Podglądacz przyrody **11.00** Z klimatem i z pasją – magazyn **11.30** Wojny magazynowe **14.00** Gwiazdy lombardu **15.00** Megakonstrukcje przeszłości **16.00** Architektura z odzysku **17.00** Rolnicy. Podlasie **21.00** Wioski wioseczki **21.30** Górale **22.00** Miłość i seks w Ameryce **23.00** Największe śledztwa CBSP **0.00** Pogromcy mafii **1.00** Rolnicy. Podlasie

Nowa TV

DVB

6.00 Wehikuł czasu **6.20** TV Okazje **6.55** Wehikuł czasu **7.30** Interwencja – taka jest Polska **8.20** Frieren. U kresu drogi **9.30** Dragon Ball Z Kai **13.00** One-Punch Man **14.00** Kabaret na żywo – Klinika Skeczów Męczących **16.00** Kabaretowa Dynastia **18.00** Kabaret na żywo. Przystanek Radość **20.00** Nowa rewia kabaretowa **21.00** Zdrady (40-43) **1.00** Łowca pedofili (155-158) **3.00** TV Okazje **3.50** Wehikuł czasu **4.00** Sala operacyjna **5.00** Pod lupą

National Geographic

5.15 Car S.O.S. **6.00** Niszczycielskie żywioły **8.00** Największe katastrofy budowlane **10.00** Pogodowe anomalie **11.00** Porzucone konstrukcje **12.00** Ikony lotnictwa **13.00** Megametro **14.00** Kosmiczne horyzonty **15.00** Zaginionie skarby Biblii **16.00** Koloseum **17.00** Zakazana historia **18.00** Czarnobył: świadkowie tragedii **22.00** Logistyka na wielką skalę **23.00** Kosmiczne horyzonty **0.00** Katastrofa w przestworzach **2.00** Alaska: następne pokolenie

Nat Geo Wild

10.00 Olsniewająca Ameryka **11.00** Ratownicy z Alaski **12.00** Nadciągająca wielka woda **14.00** Kalahari: podziemne życie pustyni **15.00** Pustynne lwy z Wybrzeża Szkieletowego **16.00** Zimowe królestwo **17.00** Zwierzęcy geniusze **17.30** Stworzone, by przetrwać **18.00** Geniusze afrykańskiej dziczy **19.00** Weterynarze z Nebraski **20.00** Europa z powietrza **21.00** Mashatu: ziemia lampartów **22.00** Olsniewająca Ameryka: Tajemnica Kaskadia: W cieniu wulkanów

Metro

6.00 Gorączka złota **7.50** Klan z Alaski **9.55** The Floor **11.20** ******** Goonies – film przygodowy USA 1985, reż. Richard Donner **13.45** Magda gotuje Internet **14.20** Milionery **15.30** Kryminalni (1, 5-6) **18.55** Milionery **20.00** ****** Nowy Jork, czwarta rano – komedia Polska 1988, reż. Krzysztof Krauze, wyk. Anna Wójton, Janusz Józefowicz **21.55** Spartakus: Zemsta (2, 3) **0.00** Zbrodnie z pierwszych stron gazet **1.05** Szpital (678) **2.00** Pani Gadżet

TVP Historia

DVB

9.15 Crimen (6) **10.20** Historia kuchni polskiej **11.10** Rezydencje królewskie **12.05** Wszystkie kolory świata **13.05** Góry: życie nad chmurami **14.05** Fleisz historii **14.30** ******* Peggy Sue wyszła za mąż – kom. USA 1986 **16.20** Tutanchamon **17.15** Rodzina Połanieckich (1) **19.00** Kroniki Hitlera **20.00** II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa **20.55** 35 dni w Czarnobylu **21.55** ******* Śmuga cienia – dramat Polska/W. Bryt. 1976 **23.50** ******** Miś – komedia Polska 1980

TVP Dokument

DVB

11.15 Nowe życie **11.50** Zbyt ciasny system **13.00** Podróż Malej i Dużej **13.25** Tacy byliśmy **14.00** Ukryte piękno Europy **14.55** Hawaje – zrodzone z ognia **16.00** Ziemia i jej sąsiedzi **17.00** Tajemnice królewskiej posiadłości **17.50** Cegła i inne nagrody filmowe. Opowiada Andrzej Wajda **18.55** Jordania – niezwykle królestwo **20.00** Był sobie Luwr **21.45** Mel Brooks, genialny komik – film dok. **22.55** Tamte lata, tamte dni **23.30** Dni wrzawy – droga Rolling Stonesów do Altamont – film dok.

Zoom TV

7.55 To leci w sieci **9.15** Pułapki umysłu **10.45** Wojciech Cejrowski – boso przez świat **13.00** Cztery pancerni i pies (1, 2) **(s.2)** **15.40** Strażnik Teksasu (6, 7) **17.45** ******** Gang Olsena (1) – komedia Dania 1968, reż. Erik Balling, wyk. Ove Sprogøe, Morten Grunwald **19.25** I love kabaret Extra **20.00** Hity polskiego kabaretu **21.00** ******* Książę i ja – kom. rom. USA/Czechy 2004 **23.10** Magia negocjacji. Polska **0.20** Adam szuka Ewy. Niemcy **1.25** I love kabaret

TLC

7.00 Salon sukien ślubnych Goka **8.00** Ameryka/Ghana **9.00** Włoski salon piękności **10.00** Wiza na miłość: Romans na Karaibach **11.00** Nałogowe panny młode **12.00** Wiza na miłość: znnowu do wzięcia **14.00** Historie wielkiej wagi – dalšie losy **18.00** Ciało obce **19.00** Młodość na zamówienie **19.30** Wiza na miłość: Wielka Brytania **21.00** Wiza na miłość: pierwsze spotkanie **23.00** Kilogramy zbędnej skóry **0.00** Dr Pryszczylła **1.00** Wiza na miłość: Wielka Brytania

TVS

5.00 Telesprzedaż **7.05** Pogoda **7.15** Klachy i Lachy **8.05** Przy muzyce po śląsku **8.30** Muzyczne dzień dobry **9.35** Przy muzyce po śląsku **11.00** Klachy i Lachy **11.30** Spotkanie z balladą **12.35** Kino TVS – film fabularny Polska 2026 **14.30** Śląska karuzela **16.00** Koncert życzeń **17.50** Szlagierowa lista **19.45** Koncert w TVS **21.45** Kino TVS – film fabularny Polska 2026 **23.35** Śląska karuzela **1.20** Program kulinarny **2.50** Pasma ciekawostek

WP

DVB

6.00 Makłowicz w podróży **7.05** Morderstwa w Midsomer (1, 2) **11.00** II wojna światowa: wyścig do zwycięstwa **13.00** Pokochaj lub sprzedaj – Vancouver **14.00** Pokochaj lub sprzedaj – Quebec **15.00** Strażacy z sąsiedztwa **16.00** Policjanci z sąsiedztwa – serial dok. **18.00** Policjanci w akcji – serial dok. Polska 2026 **20.00** Policjanci z sąsiedztwa **21.55** Mistrzowie kabaretu: Kabaret Moralnego Niepokoju **22.55** Przebojowe kabarety **0.00** Mistrzowie kabaretu

KLINIKA UZDROWISKOWA®
„Pod Tężniami”
Sanatorium
w Ciechocinku

LECZENIE I REHABILITACJA

- Zdrowy Kręgosłup • Neurologiczny
- Dla Aktywnych • Biodra • Kolana • Bark
- Antystresowy • Kardiologiczny z diagnostyką

15 albo 20 zabiegów na 7 dni pobytu

- Wstęp na basen do 90 minut dziennie
- Oferujemy z możliwością dopłaty:
- Diagnostykę fizjoterapeutyczną i laboratoryjną
- Specjalistyczne konsultacje lekarskie

Pobyty w terminach 26.04 - 28.06.2026 r.
oraz 28.06 - 27.09.2026 r.

tel. 54 416 70 00
www.podtezniami.pl

Klinika Uzdrowiskowa „Pod Tężniami” im. Jana Pawła II,
ul. Warzelniana 7, 87-720 Ciechocinek

TVP1 DV3

SERIAL 18:20

Zaraz wracam

7.00 Msza święta na Jasnej Górze
7.30 Studio Raban **8.00** Serwis Info
8.25 Zaraz wracam (117) **9.00** Ran-
 czo (14): Sztuka i władza **10.05** Komisarz Alex (23): Zabójcza dawka **11.00** Ojciec Mateusz (127): Dzień papieski **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.35** Rok w ogrodzie extra **12.50** Ssaki (5): Upał – serial dok. W. Bryt. 2024 **14.00** Złoty chłopak (277)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (902)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia?
17.55 Klan (4703)
18.20 Zaraz wracam (118)
 Wyjazd Anny sprawia, że opieka nad Julką spada na zapracowaną Marię, co prowadzi do konfliktu. Filar przekracza granice w relacji z Karoliną, a Walczak wyprasza Eligiusza z domu.
18.55 Akacja 38 (855)
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Teatr TV: Herbatka u Stalina – Polska 1999 (s.2)
 Reż. Janusz Morgenstern, wyk. Gustaw Holoubek, Janusz Gajos, Jan Englert
22.05 Życie i śmierci Maxa Lindera – film dok. Polska/Francja 2024, wyk. Rémi Bichet, Paulo Anid
23.55 Balans bieli – magazyn
0.40 Kto ratuje jedno życie.
 *** Cudak
 – dramat Polska 2021
2.25 Tulipanowa gorączka
 *** – melodr. W. Bryt./USA 2017

TVP Polonia

7.30 Pytanie na śniadanie **11.35** Polskie opowieści **11.50** Przepis dnia **12.00** Serwis Info **12.10** Blondynka (31, 32) **13.50** Ci cholery Polacy. Lotnictwo polskie 1939-45
14.10 Kulturalni **15.00** Serwis Info **15.10** Kiedyś to było **15.40** Zaraz wracam (75) **16.30** Barwy szczęścia (3297) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Słownik polsko@polski **18.45** Panorama **19.20** Polacy światu **19.30** 19.30 **19.55** Pytanie dnia **20.25** Czas honoru (76) **21.20** Stawka większa niż życie (12) **22.15** Muzyka na dobry wieczór **23.15** Panorama **23.45** Kod bezpieczeństwa **0.15** Moda na język polski

TVP2 DV3

SERIAL 22:25

Na sygnale

5.30 M jak miłość (1743) **6.25** Rodzina (nie od) święta – program religijny **6.55** Barwy szczęścia (3366) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Okrasa tamie przepisy **12.15** Kolekcja **12.30** Koło fortuny **13.15** Panna młoda (80) – serial obyczaj. Turcja 2024 **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (888): Wszystko z miłości – serial obyczaj. Polska 2026

15.00 Koło fortuny – extra
15.05 La Promesa – pałac tajemnic (378)
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Panna młoda (81)
 Melih urządza dla Mine biwak. Derya jest zaniepokojona znikaniem Cemila na całe dni. Cihan znajduje w torebce Hancer środek przeciwciażowy. Mukadder próbuje zastraszyć Hancer.
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3366)
19.50 Domowe patenty – felieton
20.05 Barwy szczęścia (3367)
 – serial Polska 2026 (s.18)
20.40 Kulisy „M jak miłość”
20.55 M jak miłość (1928) (s.18)
21.55 Na sygnale (889, 890-opis)
 Piotr z Martyną próbują ocalić mężczyznę potrąconego przez auto. Gdy Strzelecki podaje rannemu lek przeciwkrwotoczny, stan pacjenta się pogarsza.
22.55 Na przekór losowi (8)
0.05 Komedianci debiutanci
 **** – komediodr. Francja 2020
2.00 Cztery pory roku w Hawanie (3) – serial krym.

TV Trwam DV3

10.15 Rozmowy niedokończono **11.20** Stan bezpieczeństwa państwa **11.30** Warto być ojcem **11.45** Muzyczne chwile **12.20** Skazani na Sybir **13.00** Spór o Morskie Oko **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.30** Ukryci w łonie Matki **15.00** Wygrana **16.10** Sanktuaria polskie **16.30** Porady medyczne bonifratrów **17.00** Świądkowie **17.30** Moja parafia **18.15** Rozmowy niedokończono **19.30** Poznajemy Polskę **19.45** Modlitwa z telefonicznym udziałem **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Z wędką nad wodę w Polskę i świat **22.30** Starowiejski Profesor Józef Bielawski **0.10** Informacje

Polsat DV3

SERIAL 16:30

Na ratunek 112

5.40 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień – magazyn informacyjny **8.30** Malanowski i Partnerzy (240, 241): Niebezpieczna matka / Upiór w hotelu **9.30** Trudne sprawy (1046, 1047) **11.35** Gliniarze (739-741): Szalona miłość / Lekcja dojrzwania / Nieodwracalne **14.40** Dlaczego ja? (1555): Tajemnice mojego ojca – serial fabularno-dokumentalny Polska

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1152)
 Karolina jest wdową po Krzysztofie, który lata temu zaginął w Afryce. Związuje się z Mateuszem, przyjacielem Krzyśka. Ale okazuje się, że jej mąż żyje i niebawem wróci do domu.
17.00 Gliniarze (1192)
 – serial fab.-dokumentalny
18.00 Pierwsza miłość (4204)
 – serial Polska 2026 (s.18)
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.30 Farma – reality show
21.40 Psy 3. W imię zasad
 *** – film sensacyjny Polska 2020 (s.3)
 Reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marcin Dorociński, Cezary Pazura
0.15 Góra Dantego – film
 *** katastroficzny USA 1997
 Reż. Roger Donaldson, wyk. Pierce Brosnan, Linda Hamilton, Charles Hallahan
2.30 Escape room
 *** – horror USA/RPA 2019

TVP Kultura DV3

8.55 Dobre strony **9.50** Tamte lata, tamte dni **9.55** Na kłopoty Bednarski (3) **10.55** **** Pu-
 stelnia parmeńska – dramat Fr./Wł. 1948 **13.55** Stolica muzyki, Nowy Orlean **15.50** Kwiaty i jaszczurki. Historia majoliki nieborowskiej **16.20** Długo nie Evans? (1)
17.20 Na kłopoty Bednarski (4)
18.25 Tygodnik kulturalny **19.20** Poszukiwacze zaginionych arcydzieł **20.00** **** Moonraker – film sens. W. Bryt./Fr. 1979 **22.15** Porozmawiajmy szczerze **22.55** *** Trzej muskietierowie: D'Artagnan – film przygod. Fr./Niemcy/Hiszp./Belg. 2023 **1.05** Dzień z życia artysty **1.45** *** Niepamięć – komediodramat Grecja/Polska/Słowenia/Australia 2020

TVN DV3

FILM 22:40

John Wick 3

5.05 Kto was tak urządził? **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda (1620)
6.50 Kuchenne rewolucje: Sierpów – Bistro Zalewajka **7.45** Dzień Dobry TVN – magazyn informacyjny **11.20** Doradca smaku **11.25** Kuchenne rewolucje: Koszalin – karczmia Tymianek / Kraków, restauracja „Voilà” **13.40** Ukryta prawda (1742-1743, 1672) – serial fab.-dokumentalny

16.50 Szpital św. Anny (115)
 – serial obycz. Polska 2026
17.55 Detektywi (309)
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.15 Na Wspólnej (4201)
 – serial Polska 2026 (s.18)
20.50 The Floor – teleturniej
21.30 Bitwa o gości – reality show
22.40 John Wick 3 – film
 **** ensacyjny USA 2019
 Reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Halle Berry, Ian McShane
 John Wick złamał zasady obowiązujące płatnych zabójców. Musi uciekać, ponieważ Rada Najwyższa wyznaczyła za jego głowę nagrodę w wysokości 14 milionów dolarów.
1.15 Wojna domowa
 **** – film sensacyjny USA/W. Bryt./Finlandia 2024
 Reż. Alex Garland, wyk. Kirsten Dunst, Wagner Moura, Cailee Spaeny
3.20 Co za tydzień – magazyn
3.50 Uwaga! – magazyn
4.05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (8): Zatrute źródło – serial kryminalny USA/Kanada 2010

Super Polsat DV3

6.05 Wydarzenia 21:50 **6.45** SuperLudzie Extra **6.55** Na ratunek 112 (607, 608) **7.55** Doktor Martin (31, 32) **10.00** Wydarzenia **10.30** SuperLudzie **11.30** Świat według Kiepskich (363-366) **13.30** Bitwa o palety (24) **14.30** Hell's Kitchen – piekielna kuchnia (29)
16.00 Top chef (Fr. 7, 8): Triumf według Kiepskich (455-457, 544-545) **20.00** Złomiarze **21.00** **** Volta – komedia krym. Polska 2017, reż. Juliusz Machulski, wyk. Andrzej Zieliński, Olga Bołądź **23.10** **** Siedmiu wspaniałych – western USA/Australia 2016, reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington, Ethan Hawke **2.00** Świat według Kiepskich (330-333) **4.00** Nasz nowy dom (229, 230)

TVN7 DV3

FILM 21:00

Mroczny rycerz powstaje

6.50 Szkoła (605, 606) **8.45** Ukryta prawda (1283, 1192, 1193) **11.55** W-11 Wydział Śledczy (939, 940) **14.00** Detektywi (68) **15.00** Szpital św. Anny (106) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (607, 608) **18.00** Sekrety życia (6) **19.00** Ukryta prawda (1477) **20.00** Hotel Paradise (33) **21.00** **** Mroczny rycerz powstaje – film sensacyjny W. Bryt./USA 2012, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Gary Oldman, Tom Hardy **0.25** **** Ciche miejsce II – horror USA 2020, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt, John Krasinski **2.25** Skok na głęboką wodę (7) **3.15** Mówię Wam (11) **4.10** Usterka (22)

TV Puls DV3

8.00 Kobra – oddział specjalny (7, 8)
10.00 Triumf miłości (123, 124) **12.00** Nie igraj z aniołem (62) **13.00** Wspaniałe stulecie (87) **14.00** Przepis na zbrodnię (25) **15.00** Lombard. Życie pod zastaw (699, 700) **17.00** Dzielnica strachu (460) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (990, 991) **20.00** *** Osaczony – film akcji USA/Niemcy 2005 **22.20** *** Jeden strzał – thriller USA/W. Bryt. 2021 **0.35** ** Król zabójców – film sens. USA/Kan. 2023 **2.20** Lombard. Życie pod zastaw (986)

Puls 2 DV3

6.35 Żeżyk i przyjaciele **7.00** Seriale anim. dla dzieci **13.00** Gumisie **14.00** Kacze opowieści **15.00** Miraculous: Biedronka i Czarny Kot **16.00** Superthings: Kazoom Power **16.15** Fineasz i Ferb **16.50** Marta mówi! **17.10** Superkoty **17.45** Świnka Peppa **17.50** Bing **18.20** Maszja i niedźwiedź **18.35** Myszka Miki **19.00** Don Matteo: Boski detektyw (15) **20.00** Przepis na zbrodnię (28) **21.00** Dzielnica strachu (464, 465) **23.00** Wstydliwe choroby: XXL **1.00** Dzielnica strachu (462)

TV 6 DV3

6.00 Więzienie (169, 170) **6.55** Policjantki i policjanci (604, 605) **8.55** Kobra – oddział specjalny (147, 148) **10.55** 48h. Zaginięni (192-194) **13.55** Policjantki i policjanci (1146) **14.55** Kobra – oddział specjalny (149, 150): Bez odwrotu / Retrospekcja – serial sens. Niemcy 2006 **17.00** Magnum: Detektyw z Hawajów (91): Odkrycie – serial sens. USA 2023 **18.00** Strażnik Teksasu (7, 8): Triumf sprawiedliwości / Lincz – serial sens. **20.00** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (125-127): Kukulcze gniazdo / Manhattańskie przesilenie / Dom śmierci – serial krym. USA/Kanada 2009 **22.55** Łowca pedofilów (145-148) **0.55** Więzienie (179, 180) **1.55** Septagon (8-10)

Ale Kino+

9.40 Wyrzaj – film krótkometr.
10.15 Grantchester (3, 4) **12.20** Vera (2) **14.10** *** Porwanie Heinekena – film sens. Hol./Belg./W. Bryt./USA 2015 **16.05** *** Czarna wdowa – film biograf. USA 2017 **18.20** Vera (3) – serial krym.
20.10 *** Kamdesh. Afgański piekło – film sens. USA/Bulg. 2019
22.40 *** Kochanica króla. Jeanne du Barry – film biograf. Fr./W. Bryt./Belg./USA/Rosja/Arab. Saud. 2023 **0.55** *** Na własnych warunkach – dramat Fr./Tajwan 2025

Kino Polska

8.45 PKF 52AB/68 **9.05** **** Podróż za jeden uśmiech – film przygod. Polska 1972 **11.00** *** Basia sama w domu – kom. Polska 2021 **13.00** *** Komedia małżeńska – kom. Polska 1993 **15.10** *** Paragon, gola – kom. Polska 1969 **17.50** Pogranicze w ogniu (24) **18.20** Cztery pancerni i pies (1) **20.00** **** Kamienie na szaniec – dramat Polska 2014 **22.25** *** W nich cała nadzieja – film sf Polska 2023 **0.00** **** Drogówka – film krym. Polska 2012

Polsat Film

7.05 Rolnicy – tak się żyje u nas na wsi **7.30** Doktor Martin (64) **8.30** Przyjaciółki (223, 224) **10.25** Świat według Kiepskich (166-167, 193-194, 77, 83, 50) **14.25** *** Rodzina na wakacjach – kom. USA 2004 **16.30** *** Niepamięć – film sf USA 2013 **19.00** *** Mroczna Wieża – film fantasy USA 2017 **21.00** Lista dźwięków – film obyczajowy USA 2021 **23.05** *** Wszystkie stare noże – thriller USA/Kanada 2022 **1.10** Thrillerze **3.10** Fala zbrodni (34, 35)

Stopklatka

DV3 II

6.50 Wielkie wynalazki **7.55** Wojciech Cejrowski – bosko przez świat **9.00** Robert Makłowicz **10.50** Wojny magazynowe: Kanada **11.55** Wojny kontenerowe **13.00** Katastrofy w przestworzach **16.00** MacGyver (21, 22) **18.00** Wojny magazynowe: Kanada **19.15** Wojny kontenerowe **20.00** *** Prawo do zemsty – film sens. USA 2019 **21.50** Bez łości (3) **23.40** *** Predator 2 – film sf USA 1990 **1.55** *** Zamknąć za sobą drzwi – film kryminalny Polska 1987

Canal+ Premium

10.35 Balony **11.05** Riefenstahl **13.00** Making of C+ **13.10** *** W kogo ja się wrodziłem? – film obyczaj. Polska 2001 **14.10** The Office PL (6, 7) **15.05** Hannah Arendt: Myślenie jest niebezpieczne **16.25** **** Ida – dramat Polska/Dania/Fr./W. Bryt. 2013 **17.50** *** Saga „Zmierzczy” – Księżyc w nowiu – melodramat USA 2009 **20.00** Emigracja XD **20.55** Making of C+ **21.00** Czarnowice Mayfair (5, 6) **22.30** *** Polowanie – film sens. USA 2025

HBO

9.20 Noc przed Świętami w Kramie Czarów – film anim. W. Bryt. 2024 **10.45** Księga życia – film anim. USA/Meksyk/Kan. 2014 **12.20** **** Alita: Battle Angel – film sens. USA/Jap./Kan. 2019 **14.20** *** Lista – kom. USA 2023 **15.55** **** Spider-Man: Homecoming – film sf USA 2017 **18.05** **** Na rauszu – komediodramat Dania 2020 **20.00** Euforia (3) **21.05** Rooster (8) **21.40** Wielki powrót (6) **22.15** *** Vinci 2 – kom. krym. Polska 2025

Polsat 2

6.30 Nasz nowy dom **7.30** Na ratunek 112 **8.30** Sekrety rodziny **11.30** Przyjaciółki (299) **12.30** Dlaczego ja? **14.30** Świat według Kiepskich (261-265) **17.00** 48 h. Zaginię (251, 252) **19.00** Gliniarze **20.00** Ślad (19) – serial krym. Polska 2018 **21.00** Gliniarze (1048) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 **22.05** Rolnicy – tak się żyje u nas na wsi **23.00** Świat według Kiepskich (273, 274) **0.00** Ślad (103) **1.00** Zdrady II **2.00** Wydarzenia

TVP Seriele

6.20 Na sygnale (432, 433) **7.30** Ojciec Mateusz (428) **8.30** Komisarz Alex (280) **9.20** Rodzinka.pl (51) **9.55** Klan (1401) **10.30** Ranczo (50) **11.25** M jak miłość (1927) **12.25** Komisarz Alex (314) **13.25** Kulisy „Ojciec Mateusz” **13.35** Ojciec Mateusz (333, 334) **15.30** Komisarz Alex (281) **16.15** Na sygnale (434, 435) **17.25** Ranczo (51, 52) **19.30** Ojciec Mateusz (335, 429) **21.30** Ranczo (53, 54) **23.25** Ojciec Mateusz (336) **0.20** Na sygnale (884-888)

AXN

6.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (7, 8) **7.30** Dr House (9, 10) **9.25** Castle (23, 24) **11.20** Detektyw Monk (14, 15) **13.20** Dr House (11, 12) **15.20** Agenci NCIS (11, 12): Kolowrotek / Miasto partnerskie, część 1. **17.20** Castle (1, 2): Walkiria / Kryptonim „Dreamworld” **19.10** FBI (20, 21) **21.05** FBI: International (2): Ta druga trudna część **21.55** FBI: Most Wanted (5) **22.55** Castle (1, 2) **0.40** FBI (20, 21) **2.25** FBI: International (2) **3.20** FBI: Most Wanted (5)

13 Ulica

5.00 Falszerstwo (6) **6.00** Astrid i Raphaëlle (5, 6) **8.15** Kapitan Marleau (3) **10.15** Mentalista (12, 13) **12.05** Bez śladu (23, 24) **13.55** Astrid i Raphaëlle (7, 8) **16.15** Kapitan Marleau (4) **18.20** Agenci NCIS: Los Angeles (1, 2) – serial krym. USA **20.10** Motyw (1, 2): Przyczajony / Zbrodnie namiętności – serial kryminalny Kanada 2013 **22.00** Bianca (10) – serial krym. Wł. **23.05** Metoda Wagnera (12) **1.05** Kapitan Marleau (4) **3.10** Astrid i Raphaëlle (5, 6)

FX

7.20 Kości (3, 4) **9.10** CSI: Kryminalne zagadki Miami (9, 10) **11.00** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (17) **11.55** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (5, 6) **13.45** Agenci NCIS (7, 8) **15.35** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (18) **16.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (11, 12) **18.20** FBI (11, 12) **20.10** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (7, 8) **22.00** Tropiciele (11) **22.55** *** Londyn w ogniu – film sens. USA/W. Bryt./Bulg. 2016 **0.55** 9-1-1 (7)

BBC First

6.00 Zagadki doktora Blake'a (1) **6.55** My Life is Murder (6, 7) **8.40** Lewis (7) **9.40** Ojciec Brown (11) **10.40** Śmierć pod palmami (6) **11.45** Zagadki doktora Blake'a (1) **12.55** Koroner (1, 2) **14.55** Ojciec Brown (5) **15.50** Lewis (7) **16.55** My Life is Murder (7) **17.50** Morderstwa w Midsomer (11, 12) **19.50** Śmierć pod palmami (4, 7) **22.05** *** Komisarz Magiret (1/2) – dramat W. Bryt. 2017 **0.00** Zabójcze arcydzieła (6) **1.05** Śmierć pod palmami (5)

Eurosport 1

8.30 Maraton Londyński **10.00** Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège **11.00** Snooker: MS w Sheffield **14.00** (L) Snooker: MS w Sheffield **17.00** Snooker: MS w Sheffield **18.45** Kolarstwo: Wyciąg dookoła Turcji **19.30** (L) Snooker: MS w Sheffield **23.00** Snooker: MS w Sheffield **0.00** Kolarstwo: Wyciąg dookoła Turcji **1.30** Snooker: MS w Sheffield **2.30** Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège **3.30** Kolarstwo: Wyciąg dookoła Turcji **4.30** Snooker: MS w Sheffield

Eurosport 2

8.30 Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège **10.00** Snooker: MS w Sheffield **11.00** Maraton Londyński **12.30** Kolarstwo: Wyciąg dookoła Turcji **13.30** (L) Kolarstwo: Wyciąg dookoła Turcji **15.30** Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège **17.00** Maraton Londyński **19.00** Kolarstwo górskie: Podsumowanie sezonu PS **21.00** Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège **22.00** Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège **23.00** Kolarstwo: Wyciąg dookoła Turcji **0.00** Wyciągi Endurance: MS Endurance FIM – 24 Heures Motos

Polsat Sport 1

6.00 Siatkówka: PlusLiga **9.00** Polsat Sport Talk **10.00** Siatkówka: PlusLiga **11.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **13.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open **15.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open **17.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open **20.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja **23.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja **1.00** Boks: Gala boksu zawodowego

TVP Sport

DV3 II

10.30 Hokej na lodzie (tow): Polska – Słowenia **11.30** Hokej na lodzie: NHL **12.45** NBA: Portland Trail Blazers – San Antonio Spurs **14.15** Piłka nożna: Olimpia Grudziądz – Warta Poznań **16.45** Magazyn Betlic 2. Ligi **17.25** Magazyn Betlic 1. Ligi **17.55** (L) Piłka nożna: Ruch Chorzów – Pogon Grodzisk Mazowiecki **20.05** Magazyn Betlic 1. Ligi **21.30** Gol **22.55** Sportowy wieczór **23.20** Piłka nożna (k): RCD Espanyol Femeni – FC Barcelona Femeni

Canal+ Sport

6.00 Liga+ Extra – magazyn **8.00** Sport+ **9.00** Piłka nożna: Villarreal CF – RC Celta; Real Oviedo – Elche CF **13.30** Sport+ **14.40** Liga+ Extra – magazyn **16.45** Wysoki pressing – magazyn **18.30** Sport+ **19.30** Jej Wysokość Premier League – magazyn piłkarski **20.55** Piłka nożna: LaLiga EA Sports: Getafe CF – FC Barcelona **23.05** Ekstraklasa po godzinach – magazyn **0.15** Sport+ **1.30** Piłka nożna: Cracovia – Pogon Szczecin; Jagiellonia Białystok – Górnik Zabrze

Canal+ Sport 5

8.30 Żużel: Pronerger Polonia Piła – Moonfin Magnus Ostrów Wielkopolski **11.15** Żużel: Bayersystem GKM Grudziądz – Betard Sparta Wrocław; FOGO Unia Leszno – Gezet Stal Gorzów **16.45** Magazyn PGE Ekstraliga **18.25** Studio **18.55** (L) Piłka nożna: Piast Gliwice – Arka Gdynia **21.00** Ekstraklasa po godzinach **22.05** Magazyn Metalaks 2. Ekstraliga **22.35** Boks: Jared Warren – Conor Cooke **0.45** Ekstraklasa **2.00** Piłka nożna: Lech Poznań – Legia Warszawa

Eleven Sports 1

8.00 Piłka nożna: Bundesliga **10.00** Piłka nożna: LaLiga EA Sports **12.00** Piłka nożna: Serie A Enilive **14.00** Piłka nożna: Bundesliga **16.00** Magazyn sportowy **17.00** Magazyn sportowy **17.30** Magazyn sportowy **18.00** Magazyn sportowy **18.40** Magazyn sportowy **19.20** Magazyn sportowy **20.00** Magazyn sportowy **20.40** (L) Piłka nożna: Serie A Enilive **22.40** Magazyn sportowy **23.20** Magazyn sportowy **0.00** Piłka nożna: Bundesliga

Polsat Sport 3

6.00 Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja **8.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **11.00** Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja **13.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **16.00** Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja **18.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **20.00** Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **22.30** Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **1.00** MMA: Babilon MMA

TVN 24

8.00 Serwis informacyjny, pogoda **9.55** Biznes **10.00** Serwis informacyjny, pogoda **10.55** Biznes **11.00** Serwis informacyjny, pogoda **11.55** Biznes **12.00** Serwis informacyjny, pogoda **13.55** Biznes **14.00** Serwis informacyjny, pogoda **14.55** Biznes **15.00** 15 na żywo **16.00** Fakty po południu **18.00** Tak jest **19.15** Serwis informacyjny **19.30** Fakty po Faktach **20.00** Kropka nad i **20.30** Czarno na białym **21.00** Polska i świat **22.00** Szkoła kontaktowe **23.00** Dzień po dniu **0.25** Biznes

Polsat News

10.00 W rytmie dnia **12.50** Wydarzenia **13.30** W rytmie dnia **13.55** Pogoda **14.00** W rytmie dnia **14.55** Pogoda **15.00** W rytmie dnia **15.40** Pogoda **15.50** Wydarzenia **16.10** Więcej „Wydarzeń” **16.30** Punkt widzenia Jankowskiego **19.10** Najważniejsze pytania **19.15** Gość „Wydarzeń” **19.50** Debaty Gozdry **21.50** Wydarzenia wieczorne **22.30** Dzień na świecie **23.30** Obraz dnia **0.00** Najważniejsze pytania **1.25** Punkt widzenia Jankowskiego

TVP Info

DV3 II

10.00 Serwis info dzień **11.55** Za pięć dwunasta **13.00** Serwis info dzień **14.30** **14.30** Serwis info dzień **15.45** Panorama **16.00** Dzień w godzinę **17.00** Teleexpress **17.15** Teleexpress Extra **17.35** Panorama **17.42** Wykrywacz kłamstw **18.00** Panorama **18.30** Kontrapunkt **18.55** Serwis info wieczór **19.00** Kontrapunkt – Ring wolny **19.30** **19.30** **19.58** Pytanie dnia **20.18** Bez retuszu **20.57** Serwis info wieczór **21.00** Kwiatki polskie **21.45** Panorama

TVP 3

DV3 II

11.30 Wiosna na RODOS **12.00** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... **12.30** Okrasa łamie przepisy **13.00** Agrobiznes **13.20** Agropogoda **13.30** Rozmowy (nie)wygodne **14.15** Szkoła Mistrzów **14.30** Program informacyjny **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Serwis Info **19.30** Dłaczego krowa... **19.45** Kryminalna siódemka **20.00** Dziennik regionów **20.13** Gość regionów **20.30** Kryminalna Siódemka Extra **22.00** Dziennik regionów **22.30** Złoty chłopak (138)

TVP Rozrywka

7.10 Okrasa łamie przepisy **8.15** Familiada **8.50** Va banque **9.25** Kolo fortuny **10.05** Makłowicz Kolo fortuny **10.45** Postaw na milion **12.35** Familiada **13.15** Zmiennicy **14.20** Rodzinka.pl **15.25** Program rozrywkowy **15.50** Kocham Cię, Polsko! **17.25** Va banque **18.00** Kolo fortuny **18.40** Okrasa łamie przepisy **19.45** Makłowicz Kolo fortuny **20.25** Postaw na milion **22.10** Rodzinka.pl **22.50** The Voice Kids **1.10** Kolo fortuny **2.35** Kabaret. Super Show Dwójki

Planete+

9.20 Polska z góry **10.20** Afryka z góry **11.20** Dokąd dzisiaj? **12.35** Najpiękniejsze rzeki świata **13.40** Materiały przyszłości **14.50** Stormborn – Zrodzone w burzy **15.50** Niezwykłe podróże koleją **16.55** Dokąd dzisiaj? **18.15** Mam zamek **19.10** Na targach świata **19.45** Prywatne życie nazistów **20.50** Niezwykłe podróże koleją **22.00** Komenski. Edukacja tworzy człowieka **23.10** Męczyźni nienawidzący kobit **0.20** Niezwykłe podróże koleją

BBC Earth

9.20 W okowach mrozu **11.15** Skarby przeszłości i ich tajemnice **12.20** Planeta Ziemia **13.25** Układ Słoneczny **14.30** W okowach mrozu **15.30** Życie na pustkowi **16.35** Alaska z Sue Perkins **17.35** Skarby przeszłości i ich tajemnice **18.35** Planeta Ziemia II **19.45** Pewnego razu w kosmosie **20.55** Życie na pustkowi **21.55** W okowach mrozu **22.55** Amerykańskie Południe **23.55** Wielka kanadyjska przygoda **1.00** Skarby przeszłości i ich tajemnice

Discovery Channel

7.30 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge **9.00** Gorączka złota **10.00** Klan z Alaski **11.00** Ed Stafford: Inicjacja **12.00** Od samochodu do domu **13.00** Nagi instykt przetrwania **15.00** Złowisko PL **16.00** Złoto drwali **17.00** Włoska kontrola celna **18.00** Truckery **19.00** Złowisko PL **21.00** Nic do zgłoszenia **22.00** Od samochodu do domu **23.00** Celniczy na strazy Turcji **0.00** Gorączka złota **1.00** Zoom na architekturę **2.00** Militaria na warsztatach

TVN Turbo

8.20 DeFacto **9.15** Fani czterech kółek **10.15** Złowisko PL **12.15** Naprawy nie do naprawy **13.00** Zawodowi handlarze **14.30** Wojny samochodowe **16.30** Jeździec, obserwować **18.00** Raport Turbo **18.15** Wojny samochodowe **19.15** Gadzet 4.0 **19.45** Ciężarówka przez Chile **20.45** Naprawy nie do naprawy **21.30** Uwaga! Oszust: Sciema z ogłoszenia **22.00** Raport Turbo **22.20** Zawodowi handlarze **23.05** Z drugiej ręki **23.50** Jeździec, obserwować

TVN Style

7.45 Złoty remont **8.45** Gwiazdy lumpesków **9.50** I nie opuszczę Cię aż do ślubu **11.25** Ugotowani **13.30** Kuchenne rewolucje: Bartoszyce – Gościnną/Piwem Podlane / Restauracja „Ajax”, Janki **15.35** Jestem z Polski **17.45** Kuchenne rewolucje: Myszczyca – „Gościńcin”, Restauracja-pizzeria „Irlandia”, Czechowice-Dziedzice / Szczecin – „Cafe Elegancko” **20.50** Polski biznes **21.50** Jestem z Polski **23.45** Hotel Paradise **0.45** 40 kontra **2.30** Wiem, co jem

TVP 1 DV3**Oddział Delta**

7.00 Msza święta na Jasnej Górze
7.30 Kościół z bliska **8.00** Serwis Info **8.25** Zaraz wracam (118) **9.00** Ranczo (15): Gmina to ja **10.05** Komisarz Alex (24): Prawdziwa śmierć **11.05** Ojciec Mateusz (128): Celebryta **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Program rolny **12.55** Dziką Argentyną (1): Niebezpieczne wody **14.00** Złoty chłopak (278)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (903)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia?
17.55 Klan (4704)
18.20 Zaraz wracam (119)
18.55 Akcyjowa 38 (856)
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Omnibus – szybcy i mądrzy – teleturniej
21.20 System – film krym. USA/**** W. Bryt./Czechy/Rum. 2014 Reż. Daniel Espinosa, wyk. Tom Hardy, Gary Oldman
23.50 Oddział Delta
*** – film akcji USA/Izrael 1986 Reż. Menahem Golan, wyk. Chuck Norris, Lee Marvin, Martin Balsam Pięć lat po tym, gdy oddział Delta uwolnił zakładników w Teheranie, palestyńscy terroryści porwują samolot pasażerski lecący z Aten do Nowego Jorku. Na pokładzie jest 144 Amerykanów.
2.05 Kto ratuje jedno życie.
*** Cudak – dram. Polska 2021
3.50 To działa. Polskie innowacje bez granic

TVP Polonia

7.00 Rączka gotuje **7.30** Pytanie na śniadanie **11.35** Opowieści z Greenpointu **11.50** Przepis dnia **12.00** Serwis Info **12.10** Komisarz Alex (274) **13.05** Ranczo (16) **14.00** Kod bezpieczeństwa **14.30** Moda na język polski **15.00** Serwis Info **15.10** Fajna Polska **16.00** Zaraz wracam (76) **16.30** Barwy szczęścia (3298) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Oko na Wschód **18.45** Panorama **19.20** Polacy świata **19.30** 19.30 **19.55** Pytanie dnia **20.25** Strażacy (16) **21.20** Ojciec Mateusz (16) **22.20** Karolina Lanckorońska. Polka z wyboru **23.15** Panorama **23.45** Sekielski wieczorową porą **0.40** Zaraz wracam (76)

TVP 2 DV3**Familiada**

5.30 M jak miłość (1744) **6.20** Przysiąż nad Biblią **6.55** Barwy szczęścia (3367) **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn informacyjno-publicystyczny **11.40** Rosół polski **12.15** Którędy po sztukę **12.30** Koło fortuny **13.15** Panna młoda (81) – serial obyczaj. Turcja 2024 **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (889): Demolka – serial obyczaj. Polska 2026
15.05 La Promesa – pałac tajemnic (379)
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Panna młoda (82)
Yasemin wyjawia Cihanowi, że Beyza jest w ciąży. Derya znajduje klucze do sklepu i zaczyna podejrzewać Cemila. Cihan nadal nie wyjaśnia Hancer swojej przeszłości z Beyzą.
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3367)
19.55 Domowe patenty – felieton
20.05 Barwy szczęścia (3368) – serial Polska 2026 (s.21)
20.40 Kulisy „M jak miłość”
20.55 M jak miłość (1929) (s.21)
21.55 Na sygnale (891)
22.25 Magazyn Ekspresu Reporterów
23.25 Fucking Bornholm
*** – dramat obyczajowy Polska 2022 (s.21)
Reż. Anna Kazejak, wyk. Agnieszka Grochowska, Maciej Stuhr, Poul Storm
1.15 Hit Man – komedia
*** sensacyjna USA 2023
3.20 Wydojeni – film dokumentalny Nowa Zelandia 2021

TV Trwam DV3

12.03 Informacje **12.20** Sumienie Hioba – rzeź o ks. Bolesławie Stefańskim **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.30** Gdy kwitną kasztany. Nasz Nazaret **15.25** Świat widziany sercem **16.10** Jestem mamą **16.25** Przyroda w obiektywie **16.40** Zdrowie z Bożej apteki **17.00** Wierzę w Boga **17.30** Burza w okręgu krakowskim **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Każdy maluch to potrafi **19.45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** z Ewangelią w Krainie Rajskego Ptaka **23.00** Kto ratuje jedno życie **0.10** Informacje **0.30** Burza w okręgu krakowskim

Polsat DV3**Everest**

5.40 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień **8.30** Malanowski i Partnerzy (242, 243): Zły zięć / Chłopak z sieci **9.30** Trudne sprawy (1048, 1049) – serial fabularno-dokumentalny **11.35** Gliniarze (742-744): Kodeks / Złecenie / Podnośnik – serial fabularno-dokumentalny **14.40** Dlaczego ja? (1556): Niefatfonia miłość – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026
15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1153)
17.00 Gliniarze (1193)
Osłepiony podczas napaści właścicieli sklepu sportowego oskarża o atak swojego konkurenta. Śledztwo ujawnia, że podejrzany handluje sterydami.
18.00 Pierwsza miłość (4205) – serial Polska 2026 (s.21)
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.30 Farma – reality show
21.30 Ninja vs Ninja – show
23.30 Everest – thriller USA/Islandia/W. Bryt. 2015 Reż. Baltasar Kormákur, wyk. Jason Clarke, Josh Brooklyn, Jake Gyllenhaal Historia tragicznej wyprawy, która pod przewodnictwem doświadczzonego wspinacza próbowała w 1996 roku dotrzeć na szczyt Everestu.
2.10 Plan lotu
*** – thriller USA 2005 Reż. Robert Schwentke, wyk. Jodie Foster, Peter Sarsgaard, Sean Bean

TVP Kultura DV3

8.15 WTEM **8.25** Dobry tytuł **9.00** Hala odlotów **10.00** Na kłopoty Bednarski (4) **11.05** *** Złote koło – film krym. Polska 1971
12.45 *** Zenic – komedia Polska 1983 **14.05** Poszukiwacze zaginionych arcydzieł **14.45** *** Dom moich synów – dramat Polska 1975 **15.50** Dlaczego nie Evans? (2) **16.40** Na kłopoty Bednarski (5) **17.50** Mody Polki **18.35** Pastor. Cztery akty **20.00** Teatr Tv.: „Symfonia tańca/Ssss...” – spektakl Polska 2026, reż. Edward Clug **20.25** Rozmowa po teatrze **21.10** *** Sześć roku – komedia Hiszp. 2021 **23.20** Film noir **0.20** W poszukiwaniu dobrego filmu **1.00** *** Moonraker – film sens. W. Bryt./Fr. 1979

TVN DV3**Operacja „Deszcz”**

5.00 Jak to jest zrobione? **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda (1621) **6.50** Kuchenne rewolucje: Gdynia – Worek maki **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Doradca smaku **11.25** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Karuzela smaku”, Warszawa / Biedrusko, Restauracja „Cztery Pancerni” **13.40** Ukryta prawda (1744-1745, 1673) – serial fab.-dokumentalny Polska
16.50 Szpital św. Anny (116) – serial obyczaj. Polska
17.55 Detektywi (310) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.15 Na Wspólnej (4202) – serial Polska 2026 (s.21)
20.50 The Floor – teleturniej
21.30 Skok na głęboką wodę – reality show Polska 2026
22.40 Kuba Wojewódzki – talk show Polska 2025
23.40 Superwizjer – magazyn
0.20 Operacja „Deszcz”
*** – film sf Australia 2020 Reż. Luke Sparke, wyk. Dan Ewing, Temuera Morrison, Lawrence Makoare Dwa lata po inwazji obcych na Ziemię, ocaleni prowadzą desperacką wojnę. Ruch oporu z kilkoma sojusznikami odkrywa spisek, który może doprowadzić do zakończenia wojny.
2.55 The Traitors. Zdrajcy – reality show Polska 2026
4.10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (9): Życie na krawędzi – serial krym. USA/Kanada 2010

Super Polsat DV3

6.00 SuperLudzie Extra (55) **7.00** Na ratunek 112 (609, 610) **7.55** Doktor Martin (33, 34) **10.00** Wydarzenia **10.30** SuperLudzie (15, 16) **11.30** Świat według Kiepskich (367-370) **13.25** Bitwa o palety (1) **14.25** Hell's Kitchen – piekielna kuchnia (30) **16.05** Top chef (1) **17.35** Świat według Kiepskich (458-460, 546-547) **20.05** Złomiarze (14) **21.10** *** Salon piękności – komedia USA 2005, reż. Bille Woodruff, wyk. Queen Latifah, Alicia Silverstone, Andie MacDowell **23.25** *** Zła kobieta – komedia USA 2011, reż. Jake Kasdan, wyk. Cameron Diaz, Justin Timberlake **1.05** Świat według Kiepskich (38, 41, 337-340) **4.05** Nasz nowy dom (231, 232)

TVN 7 DV3**Zabójcza broń IV**

6.50 Szkoła (608, 609) **8.45** Ukryta prawda (1284, 1194, 1195) **11.55** W-11 Wydział Śledczy (942, 943) **14.00** Detektywi (69) **15.00** Szpital św. Anny (107) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (609, 610) **18.00** Sekrety życia (7) **19.00** Ukryta prawda (1478) **20.00** Hotel Paradise (34) **21.00** *** Zabójcza broń IV – komedia sens. USA 1998, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover, Rene Russo **23.40** **** Tenet – film akcji USA/W. Bryt. 2020, reż. Christopher Nolan, wyk. John David Washington, Michael Caine **2.40** Hotel Paradise (33) **3.25** SOS. Ekipy w akcji (37) **4.15** Usterka (23)

TV Puls DV3

6.00 Policjanci z Miami (1, 2) **8.00** Kobra – oddział specjalny (8, 9) **10.00** Triumf miłości (125, 126) **12.00** Nie igraj z aniołem (63) **13.00** Wspaniałe stulecie (88) **14.00** Przepis na zbrodnię (26) **15.00** Lombard. Życie pod zastaw (700, 701) **17.00** Dzielnica strachu (461) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (991, 992) **20.00** Badh – film sens. Fr. 2025 **21.55** *** Bronx – film sens. Fr. 2020 **0.10** *** Płonąca pulapka – dramat USA 2004 **2.25** Lombard. Życie pod zastaw (987) **3.25** Dyzur (41, 42)

Puls 2 DV3

7.00 Seriale anim. dla dzieci **13.00** Gumisie **14.00** Kacze opowieści **15.00** Miraculous: Biedronka i Czarny Kot **16.00** Superheroes: Kazoom Power **16.15** Fineasz i Ferb **16.50** Marta mówi! **17.10** Superkoty **17.45** Świnka Peppa **17.55** Bing **18.10** Maska i niedźwiedź **18.25** Boski **18.15** Maszja **18.55** Don Matteo: Moskita detektywi (16) **20.00** Przepis na zbrodnię (29) **21.00** Dzielnica strachu (465, 466) **23.00** *** Intruz – film sens. Kan./USA 2010 **1.00** Dzielnica strachu (463)

Ale Kino+

6.30 Polska z góry **7.00** Wyrąj – film krótkometr. **7.35** *** Pieniądze to nie wszystko – kom. Polska 2001 **9.45** Problem **10.15** Grantchester (5, 6) **12.20** Vera (3) **14.10** *** **Moi synowie** – dramat Fr./Belg. 2024 **16.30** *** **Storm** – dramat Norwegia 2022 **18.20** Vera (4) **20.10** *** **Godzina prawdy** – thriller USA 2020 **22.35** *** **Niesłusznie oskarżony** – dramat USA 2013 **0.25** *** **Porwany** – film historyczny W./Fr./Niemcy 2023 **2.50** Sortownia (8)

Kino Polska

9.00 Syn szczęścia **9.35** *** **W pustyni i w puszczy** – film przyg. Polska 2001 **12.00** *** **Mała wielka miłość** – kom. Polska/USA 2008 **14.40** *** **Janosik** – film przyg. Polska 1974 **17.20** **Czterej pancerni i pies** (1, 2) **20.00** *** **Na układy nie ma rady** – kom. Polska 2017 **21.50** *** **Kochanie, chyba Cię zabiłem** – film akcji Polska 2014, reż. Jakub Nieszciorow, wyk. Zbigniew Zamachowski, Arkadiusz Jakubik (s.21) **23.40** *** **Enen** – thriller Polska 2009

Polsat Film

6.05 Rolnicy – tak się żyje u nas na wsi **7.30** Doktor Martin (65) **8.30** Przyjaciółki (225, 226) **10.25** Świat według Kiepskich (168-169, 195-196, 28, 81, 83) **14.25** *** **Wyrącać marzenia** – dramat Polska/Węgry 2022 **17.00** *** **Park Jurajski III** – film sf USA 2001 **18.55** ** **Jeszcze większe dzieci** – kom. USA 2013 **21.00** *** **Ted** – kom. USA 2012 **23.05** *** **Wychód za mnie** – kom. rom. USA/Chiny/Jap. 2022, wyk. Jennifer Lopez **1.30** Fala zbrodni (34-37)

Stopklatka DV3

6.00 Kabaretowe hity **6.50** Wielkie wynalazki **7.55** Wojciech Cejrowski – bosso przez świat **9.00** Robert Makłowicz **10.50** Wojny magazynowe: Kanada **11.55** Wojny kontenerowe **13.00** Katastrofy w przestworzach **16.00** MacGyver (22, 1) **18.00** Wojny magazynowe: Kanada **19.05** Wojny kontenerowe **20.00** *** **Sędzia Dredd** – film sf USA/Holandia/W. Brytania 1995 **21.55** *** **Wieżieniec Brubaker** – dramat USA 1980 **0.40** *** **Kret** – thriller Polska/Francja 2010

Canal+ Premium

9.15 *** **Nadzieja** – dramat Niemcy/Polska 2006 **11.00** **Pieśni wielorybów** **12.20** **Hollywood Buzz** **12.50** **Larp** **14.25** **The Office PL** (7, 8) **15.20** **Ostatni bój** **Legenda** 300 **Spartan** **16.15** **Premierowa jazda** **16.20** *** **Peacock** – dramat USA 2010 **17.50** **Łapu-Capu** **18.00** *** **Saga „Zmierzczy”** – Zaćmienie – film fant. USA 2010 **20.00** **Spartakus: Dom Aszura** (5) **21.00** *** **Stiller** **Oblicza prawdy** – dramat Niemcy 2025 **22.40** *** **Dirty Dancing** – film muz.

HBO

10.55 *** **Okiem Oscara** – dramat USA 2024 **12.45** **Przełagd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem** **13.50** *** **Czarna bractwo** – film biograf. USA/Chiny 2018 **16.05** *** **Spider-Man: Daleko od domu** – film sens. USA 2019 **18.15** *** **Focus** – kom. USA/Argent. 2015 **20.50** **Gorąca rywalizacja** (5) **20.55** **Póbrat** (1) **21.45** **Ród smoka** (1) **22.45** *** **Babygirl** – thriller USA/Hol. 2024 **0.35** *** **The Order: Ciche braterstwo** – thriller USA/W. Bryt./Kan. 2024

Polsat 2

6.30 Nasz nowy dom **7.30** **Na ratunek** 112 **8.30** **Sekrety rodziny** **11.30** **Przyjaciółki** (300) **12.30** **Dlaczego ja?** **14.30** **Świat według Kiepskich** (266-270) **17.00** **48 h. Zaginięci** (253, 254) **19.00** **Gliniarze** **20.00** **Ślad** (20) – serial kryminalny Polska 2018 **21.00** **Gliniarze (1049)** – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 **22.05** **Łowca pedofilów** (173, 174) **23.00** **Świat według Kiepskich** (275, 276) **0.00** **Ślad** (104) **1.00** **Zdrady II** (32) **2.05** **Wydarzenia**

TVP Seriele

6.25 **Na sygnale** (433, 434) **7.35** **Ojciec Mateusz** (429) **8.35** **Komisarz Alex** (281) **9.25** **Rodzinka** pl (52) **10.00** **Klan** (1402) **10.35** **Ranczo** (51) **11.25** **M jak miłość** (1928) **12.20** **Pan Mama** (35) **13.00** **Zaraz wracam** (115) **13.35** **Ojciec Mateusz** (334, 335) **15.30** **Komisarz Alex** (282) **16.20** **Na sygnale** (435, 436) **17.30** **Ranczo** (52, 53) **19.30** **Ojciec Mateusz** (336, 430) **21.30** **Ranczo** (54, 55) **23.30** **Ojciec Mateusz** (337) **0.25** **Na dobre i na złe** (990)

AXN

5.05 **Agenci NCIS** (11) **6.00** **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas** (9, 10) **7.30** **Dr House** (11, 12) **9.25** **Castle** (1, 2) **11.20** **Detektyw Monk** (16, 1) **13.15** **Dr House** (13, 14) **15.10** **Agenci NCIS** (13, 14): **Déjà Vu / Dekompresja** **17.05** **Castle** (3, 4): **Dziewięć gwiazd / Największy fan** **19.05** **FBI** (22, 1) **21.05** **Rekrut** (1) **2.05** **Walker: Strażnik Teksasu** (12) **4.25** **Zaginiony symbol** (10)

13 Ulica

6.00 **Astrid i Raphaëlle** (7, 8) **8.20** **Kapitan Marleau** (4) **10.25** **Agenci NCIS: Los Angeles** (1, 2) **12.15** **Motywy** (1, 2) **14.05** **Astrid i Raphaëlle** (1, 2) **16.20** **Kapitan Marleau** (5) **18.20** **Agenci NCIS: Los Angeles** (8, 4): **Wredne babosko / Przepływ** – serial krym. USA 2020 **2 0.10** **Motywy** (3, 4): **Falszywy krok / Bez szans** – serial krym. Kan. 2019 **22.00** **Chicago P.D.** (17) – serial krym. USA **23.00** **Blue Ridge** (5, 6) **1.00** **Kapitan Marleau** (5) **3.00** **Astrid i Raphaëlle** (7, 8)

FX

5.30 **Dr House** (12, 13) **7.20** **Kości** (5, 6) **9.10** **CSI: Kryminalne zagadki Miami** (11, 12) **11.00** **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas** (18) **11.55** **CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku** (7, 8) **13.45** **Agenci NCIS** (8, 9) **15.35** **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas** (19) **16.30** **CSI: Kryminalne zagadki Miami** (13, 14) **18.20** **FBI** (12, 13) **20.10** **CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku** (9, 10) **22.00** **9-1-1** (8) **22.55** *** **Rambo III** – film sens. USA 1988 **1.00** **Matlock** (3) **1.55** **FBI** (13)

BBC First

5.10 **Ojciec Brown** (5) **6.00** **Zagadki doktora Blake'a** (2) **6.55** **My Life is Murder** (7, 8) **8.40** **Lewis** (8) **9.40** **Ojciec Brown** (2) **10.40** **Śmierć pod palmami** (4) **11.45** **Zagadki doktora Blake'a** (2) **12.55** **Koronar** (3, 4) **14.55** **Ojciec Brown** (6) **15.55** **Lewis** (8) **16.55** **My Life is Murder** (8) **17.50** **Morderstwa w Midsomer** (13, 14) **19.55** **Śmierć pod palmami** (5) **21.00** **Ludwig** (1) **22.10** **Komisarz Maigret** (2) **0.00** **My Life is Murder** (4) **0.55** **Śmierć pod palmami** (6)

Eurosport 1

8.30 **Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji** **10.00** **Snooker: MS w Sheffield** **11.00** (L) **Snooker: MS w Sheffield: Czwierc finały** **14.00** **Snooker: MS w Sheffield** **15.15** (L) **Snooker: MS w Sheffield: Czwierc finały** **18.30** **Snooker: MS w Sheffield** **19.30** (L) **Snooker: MS w Sheffield: Czwierc finały** **23.00** **Snooker: MS w Sheffield** **0.00** **Cycling Show** **0.30** **Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji** **1.30** **Snooker: MS w Sheffield** **2.30** **Kolarstwo: Wyścig dookoła Romandii**

Eurosport 2

13.30 (L) **Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji** **15.30** (L) **Kolarstwo: Wyścig dookoła Romandii** **17.45** **Kolarstwo górskie: Race Bikes** **18.15** **Cycling Show** **18.45** **Podsumowanie wyścigu T100 Triathlon World Tour** **19.15** **Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji** **20.00** **Kolarstwo: Wyścig dookoła Romandii** **20.30** **Maraton Londyński** **22.30** **Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji** **23.30** **Kolarstwo górskie: Race Bikes** **0.00** **Motocross: MS w Pietramuracie** w Trydencii

Polsat Sport 1

6.00 **Siatkówka: PlusLiga** **9.00** **Polsat SiatCast** **10.00** **Siatkówka: PlusLiga** **11.00** (L) **Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja** **13.00** (L) **Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja** **15.00** (L) **Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja** **17.00** (L) **Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja** **20.00** **Siatkówka: PlusLiga** **23.00** **Siatkówka: PlusLiga** **1.00** **Gala boksu zawodowego**

TVP Sport DV3

8.15 **Piłka nożna: Ruch Chorzów – Pogoń Grodzisk Mazowiecki** **10.15** **Magazyn Betolic 1. Ligi** **11.35** **Piłka nożna: Lech Poznań – Legia Warszawa** **13.40** **Gol** **15.00** **Podsumowanie Pucharu Anglii: Półfinały** **16.30** **Piłka kobiet** **17.25** (L) **Boks: Imperium Boxing Walbrzych – CKB Potężni** **20.20** **Podsumowanie Pucharu Portugalii: Półfinały** **21.05** **Retransmisja sportowa** **23.00** **Sportowy wieczór** **23.30** **MMA: Gala w Liberu** **1.45** **Boks: Xander Zayas – Jorge Garcia**

Canal+ Sport

9.00 **Piłka nożna: Getafe CF – FC Barcelona** **11.15** **Piłka nożna: Lech Poznań – Legia Warszawa** **13.30** **Ekstrapaka** **14.40** **Sport+** **15.45** **Piłka nożna: Valencia CF – Girona FC** **18.00** **Turbokozak** **19.00** **Premier League Stories** **19.30** **Premier League Netbusters** **20.00** **Premier League Review** **21.00** **Sporty ekstremalne: MS Stihl Timbersports** **1.30** **Premier League Netbusters** **2.00** **Piłka nożna: Lech Poznań – Legia Warszawa** **4.20** **Magazyn Ligi Mistrzów UEFA**

Canal+ Sport 5

8.00 **Magazyn Metalas 2. Ekstraliga** **8.45** **Zużel: Bayersystem GKM Grudziądz – Betard Sparta Wrocław** **11.45** **Zużel: Pronergy Polonia Pila – Moonfin Magnus Ostrów Wielkopolski; Texam Stal Rzeszów – Cellfast Wilki Krosno** **17.15** **Magazyn LM UEFA** **17.50** **Magazyn Metalas 2. Ekstraliga** **18.30** (L) **Zużel: Hunters PSZ Poznań – ZKS Stal Rzeszów** **21.00** **Zużel: FOGO Unia Leszno – Gezet Stal Gorzów** **23.45** **Piłka nożna: Jagiellonia Białystok – Górnik Zabrze**

Eleven Sports 1

6.00 **Magazyn sportowy** **8.00** **Piłka nożna: Bundesliga** **10.00** **Piłka nożna: LaLiga EA Sports** **12.00** **Piłka nożna: Serie A Enlive** **14.00** **Piłka nożna: Bundesliga – transmisja** **16.00** **Piłka nożna: Serie A Enlive – transmisja** **18.00** **Piłka nożna: LaLiga EA Sports – transmisja** **20.00** **Magazyn sportowy** **20.40** (L) **Piłka nożna: Serie A Enlive – transmisja** **22.40** **Magazyn sportowy** **0.00** **Piłka nożna: Bundesliga** **2.00** **Piłka nożna: Serie A Enlive** **4.00** **Magazyn sportowy**

Polsat Sport 3

6.00 **Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja** **8.30** **Piłka nożna z archiwum – magazyn** **11.00** **Piłka nożna z archiwum – magazyn** **13.00** **Piłka ręczna: ORLEN Superliga – transmisja** **15.00** **Cafe Futbol – magazyn** **17.00** **Piłka nożna z archiwum – magazyn** **19.00** **Magazyn sportowy** **20.00** **Tenis: ATP 1000 – Monte-Carlo Masters – transmisja** **23.00** **Magazyn koszykarski** **0.00** **Tenis: ATP 1000 – Monte-Carlo Masters – transmisja** **2.00** **MMA: Babilon MMA**

TVN 24

8.00 **Serwis informacyjny, pogoda** **9.55** **Biznes** **10.00** **Serwis informacyjny, pogoda** **10.55** **Biznes** **11.00** **Serwis informacyjny, pogoda** **11.55** **Biznes** **12.00** **Serwis informacyjny, pogoda** **13.55** **Biznes** **14.00** **Serwis informacyjny, pogoda** **14.55** **Biznes** **15.00** **15** na żywo **16.00** **Fakty po południu** **18.00** **Tak jest** **19.15** **Serwis informacyjny** **19.30** **Fakty po Faktach** **20.00** **Kropka nad i** **20.30** **Czarno na białym** **21.00** **Polska i świat** **22.00** **Szkoło kontaktowe** **23.00** **Dzień po dniu** **0.25** **Biznes**

Polsat News

8.00 **Nowy dzień** **10.00** **W rytmie dnia** **12.50** **Wydarzenia** **13.30** **W rytmie dnia** **13.55** **Pogoda** **14.00** **W rytmie dnia** **14.55** **Pogoda** **15.00** **W rytmie dnia** **15.40** **Pogoda** **15.50** **Wydarzenia** **16.10** **Więcej „Wydarzeń”** **16.30** **Punkt widzenia Jankowskiego** **18.00** **Punkt widzenia Szubartowicza** **19.15** **Gość „Wydarzeń”** **19.50** **Debaty Gozdry** **21.50** **Wydarzenia wieczorne** **22.30** **Dzień na świecie** **23.30** **Obraz dnia** **0.00** **Punkt widzenia Jankowskiego**

TVP Info DV3

13.00 **Serwis info dzień** **14.30** **14.30** **15.00** **Serwis info dzień** **15.45** **Panorama** **16.00** **Dzień w godzinie** **17.00** **Telexpress** **17.15** **Telexpress Extra** **17.35** **Panorama** **17.42** **Wykrzywacz kłamstw** **18.00** **Panorama** **18.30** **Kontrapunkt** **18.55** **Serwis info wieczór** **19.00** **Kontrapunkt** **19.30** **19.30** **19.58** **Pytanie dnia** **20.18** **Trójkąt polityczny** **20.57** **Serwis info wieczór** **21.00** **Kwiatki polskie** **21.45** **Panorama** **22.10** **Okno na świat** **22.30** **Prog. informacyjny**

TVP 3 DV3

9.30 **Kobiety wywiadu** **9.50** **Antenowe rewanże** **10.00** **Złoty chłopak** (138) **11.00** **Rok w ogrodzie** **11.30** **Wiek to tylko liczba** **12.00** **O milionie** **12.30** **Rączka gotuje** **13.00** **Agrobiznes** **13.30** **Bez retuzu** **14.20** **Poznaj region** **14.30** **Prog. inform.** **15.00** **Koronka do Miłosierdzia Bozego** **15.20** **Serwis info** **19.30** **Całkiem niezła historia** **19.45** **Kryminalna siódemka** **20.00** **Dziennik regionów** **20.13** **Gość regionów** **20.30** **Telekurier** **22.00** **Dziennik regionów** **22.30** **Złoty chłopak** (139)

TVP Rozrywka

8.20 **Familiada** **8.55** **Va banque** **9.25** **Kolo fortuny** **10.05** **Makłowicz w podróży** **10.45** **Postaw na milion** **12.35** **Familiada** **13.15** **Zmiennicy** **14.25** **Rodzinka** pl **15.05** **Program rozrywkowy** **15.30** **Sanatorium miłości** **16.35** **Do śmiechu!** **17.25** **Va banque** **18.00** **Kolo fortuny** **18.40** **Okrasa łamie przepisy** **19.45** **Makłowicz w podróży** **20.25** **Postaw na milion** **22.10** **Rodzinka** pl **22.50** **Tak to leciało!** **23.45** **Kabaretomania-cy** **0.50** **Kolo fortuny**

Planete+

8.10 **Niezwykłe podróże koleją** **9.20** **Polska z góry** **10.20** **Afryka z góry** **11.20** **Dokąd dzisiaj?** **12.35** **Najpiękniejsze rzeki świata** **13.40** **Materiały przyszłości** **14.50** **Stormborn – Zrodzone w burzy** **15.50** **Niezwykłe podróże koleją** **16.55** **Dokąd dzisiaj?** **18.15** **Świat z góry** **18.50** **Czego nam nie mówią o odchudzaniu** (s.21) **20.50** **Niezwykłe podróże koleją** **22.00** **CERN. Podróż w głąb atomu** **23.10** **TikTok** **Chińska superbroń** **0.20** **Niezwykłe podróże koleją**

BBC Earth

9.00 **W okowach mrozu** **10.55** **Skarby przeszłości i ich tajemnice** **12.00** **Planeta Ziemia II** **13.10** **Układ Słoneczny** **14.15** **W okowach mrozu** **15.15** **Życie na pustkowiu** **16.15** **Imperium brytyjskie** **17.30** **Skarby przeszłości i ich tajemnice** **18.30** **Planeta Ziemia II** **19.45** **Wysep** **Laboratoria natury** **20.55** **Życie na pustkowiu** **21.55** **W okowach mrozu** **22.55** **Chirurg** **W kwestia życia i śmierci** **23.55** **Ciało w 24 godziny** **1.00** **Skarby przeszłości i ich tajemnice**

Discovery Channel

8.00 **Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge** **9.00** **Gorączka złota: rzeka skarbów** **10.00** **Klan z Alaski** **11.00** **Ed Stafford: inicjacja** **12.00** **Fani czterech kółek** **13.00** **Nagi instykt przetrwania** **15.00** **Złomowisko PL** **16.00** **Złoto drwali** **17.00** **Porty: Hiszpania** **18.00** **Truckerki** **19.00** **Złomowisko PL** **20.00** **Czarnobyl: dni, które wstrząsnęły światem** (1) **22.00** **Brudne skarby** **23.00** **Bimbrownicy** **0.00** **Fani czterech kółek: w trasie** **1.00** **Zoom na architekturę**

TVN Turbo

9.15 **Fani czterech kółek** **10**

Romance TV

10.25 ★★ Lato w Amalfi – film obyczaj. Niemcy 2013 **12.20** ★★ Tajne komando „Rodzina” – kom. Niemcy 2022 **14.15** ★★★ Wiele krów i czarna owca – kom. Niemcy 2019 **16.05** Rodzina Andersów **18.00** Śledztwo prowadzi Wat-zmann (34) **19.00** Górski lekarz (85) **20.00** ★★★ Rosamunde Pilcher: Kimkolwiek jesteś – film obyczaj. Niemcy 2025 **21.55** ★★★ Rosamunde Pilcher: Decyzja z miłości – film obyczaj. Niemcy 2010 **23.50** Górski lekarz (85)

TTV

DVB-T

6.50 Diabelnie boskie **7.20** Ukryta prawda **8.20** Kartoteka **10.30** Detektywi **12.30** Zakup w ciemno **14.30** Kartoteka **16.45** Express **17.00** Sport **17.05** Idź na całość **18.05** Damy i wieśniaczki. PL **19.05** Zakup w ciemno Extra **19.45** Express **20.05** Zakup w ciemno **21.05** Zakup w ciemno Extra **21.45** Express **22.00** Kanapowczyńce **23.00** Gogglebox. Przed telewizorem **0.00** 99 – Gra o wszystko **1.00** Żony Podlasia **2.00** Niebezpieczne dzielnice

National Geographic

10.00 Lotnisko w Melbourne 24/7 **11.00** Lotnisko w Toronto **12.00** Wcielenia zła **14.00** Złapać przemytnika **15.00** Morski patrol: Hiszpania **16.00** Egipt: miejsce pełne tajemnic **17.00** Rzym: początki imperium **18.00** Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją **19.00** Wielkie konstrukcje III Rzeczy – best of **20.00** Katastrofy w przestworzach **21.00** Kosmiczne horyzonty **22.00** Czarnobyl: świadkowie tragedii (3, 4) **0.00** Ostatni lot: anatomia katastrofy

TVP Historia

DVB-T

8.10 Polskie drogi (1) **9.50** Święte miejsca pięciu religii **10.50** Kapitan Myszowski **11.55** Góry: życie nad chmurami **12.55** Upadek nazizmu – obława **13.55** Królowie (3) **14.25** Polskie drogi (2) **16.00** Sensacje XX w. **18.05** Czas honoru (42) **19.00** W cieniu Czarnobyla **19.30** Czerep **20.00** Królowie (42) **20.40** Złotka szpiegów (12) **21.35** II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa **22.40** Nieznana wojna na Północy **23.40** Sensacje XX w. **1.55** Encyklopedia II wojny światowej

TLC

8.00 Kupić sobie plażę **9.00** Rodzice na szóstkę **10.00** Wiza na miłość: pościelowe rozmowy **11.00** Wiza na miłość: pierwsze spotkanie **13.00** Chiropraktyka – chrupnięcia kontrolowane **15.00** Wiza na miłość: dalsze losy, pościelowe rozmowy **16.00** Historie wielkiej wagi – dalsze losy **18.00** Kilogramy zbędnej skóry **19.00** Wiza na miłość – oczami bohaterów **21.00** Rodzina 10+ **22.00** Kiedy dzieci mają dzieci **23.00** Twarz od nowa **0.00** Dr Przychyżyla

TVN Fabuła

6.30 Po pierwsze kino **6.35** Le-karze (7) **7.35** Kryminalni (7) **8.45** Detektywi **9.50** Przepis na życie (2) **10.50** Szpital św. Anny (41) **11.50** Magda M. (9, 10) **13.55** Układ warszawski (2) **14.55** Detektywi **15.55** Artystki – talk show Polska 2025 **16.55** ★★★ Igrając z ogniem – kom. USA 2019 **19.00** Szpital św. Anny (21) **20.00** ★★★★★ Strażnicy – film akcji USA 2009 **23.25** ★★★ Ocaleni – film sens. Tajland./Ir. 2019 **1.40** ★★★★★ Super 8 – film sf USA 2011

Fokus TV

DVB-T

5.30 Kolowrotek **6.00** Wehikuł czasu **6.05** 48 h. Zaginieni (11) **7.10** Byli sobie podróżnicy **8.50** Wehikuł czasu **9.00** Starożytni kosmici **10.00** Gwiazdy lombardu **12.00** Niezwykłe osiągnięcia starożytności **13.00** Poszukiwacze historii **14.00** Ostatni bastion Hitlera: Odwet / Pojedynek artyleryjski **16.00** Dorwać tuńczyka **18.00** Rolnicy. Podlasie **20.00** Galileo **21.00** Maszyny bojowe **22.00** Polowanie na Hitlera **0.00** Starożytni kosmici **1.00** Rolnicy. Podlasie

Nat Geo Wild

11.00 Przedziwna planeta Ziemia **12.00** Królestwo drapieżników **13.00** Humorzyste zwierzęta **14.00** Królestwo białego wilka **15.00** Najdziwniejsze cuda ewolucji **16.00** Dzikie miejsca Europy **17.00** Niezwykłe wędrówki zwierząt **18.00** Katakwi – utraceni raj Afryki **19.00** Walki zwierząt **20.00** Niszczycielskie żywioły **21.00** Niezwykły dr Pol: Wbrew przeciwnościom / Psie opowieści / Żuraw i wielbłąd / Psy w potrzebie / Szczenięca miłość **2.00** Tajemnice dzikiej Azji

TVP Dokument

DVB-T

11.15 Szlakiem Kolberga **11.50** Magia irańskiego jedwabiu **12.40** Belize: Raj w sercu Karaibów **13.45** Krainy cudów natury **14.45** Camargue. Raj dęty Rodanu **15.50** Przyszłość z góry (2) **16.50** Podróżnicy – odkrywcy **17.55** Anna Karina, ikona Nowej Fali **19.00** Gwałtowna pogoda. Jak ją przetrwać? **20.05** Niezwykłe pojazdy ratownictwa i ochrony **21.10** Pakistan, nasz najlepszy wróg **22.10** Barbara Włodarczyk zaprasza **22.20** Sagrada Familia – wyzwanie dla Gaudiego (s.21)

TVS

10.00 Dzisiaj w regionie **10.15** Muzyczne dzień dobry **12.05** Dzisiaj w regionie **12.10** Pogoda **12.25** Muzyczne dzień dobry **13.30** Emeryci na tropie **14.40** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **15.45** Doktor z alpejskiej wioski **16.50** Wydział kryminalny Kit-zbühel **17.50** Doktor z alpejskiej wioski **18.50** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **19.50** Kino TVS **23.35** Doktor z alpejskiej wioski **0.30** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **1.35** Wydział kryminalny Kitzbühel

AMC

9.20 ★★ Mead – kom. 2022 **11.20** ★★ Globalna zagłada – film sens. Kan. 2017 **13.05** ★★★ Mistrz Z: W cieniu Ip mana – film sens. Hongk./Chiny 2018 **15.00** Nowy świat (1-4) **18.05** ★★ I uderzył grom – film sens. USA/Czechy/W. Bryt./Niemcy 2005 **20.00** ★★★ Policja – film krym. W. Bryt./Niemcy/USA 2002 **22.20** ★★ Pod ciśnieniem – thriller USA/Kan. 1997 **0.15** ★★★ Tragedia na przełęczy Diatłowa – horror Rosja/Finlandia/W. Bryt./USA 2013

Nowa TV

DVB-T

6.00 Wehikuł czasu **6.20** TV Okazje **6.55** Wehikuł czasu **7.00** Disco Landia – nutki do podbuki **7.30** Świat według Kiepskich (494-497) **9.30** Całkiem nowe lata miodowe (17) **10.00** Miodowe lata **10.30** Więzienie **12.00** Poirot (6, 7) **14.00** Świat według Kiepskich (556, 557) **15.00** Świat według Bundych (220-225) **18.00** Całkiem nowe lata miodowe (14) **18.30** Miodowe lata **21.00** Zdrady (80) **22.00** Ślad (75-76, 108) **1.00** Łowca pedofilów **3.00** TV Okazje

Metro

6.50 J.A.G. – Wojskowe Biuro Śledcze (1) **7.45** Sekrety życia (24) **8.40** Szpital (683, 684) **10.40** Sędzia Anna Maria Wesołowska (626, 627) **12.40** Szkoła (675) **13.40** Przepis na życie (12) **14.40** Zapukaj do moich drzwi (126) **15.40** The Floor **17.00** Cieżarówka przez Indonezję **18.00** Prawo Agaty (5) **19.00** Kartoteka (3, 4) **21.05** Kryminalni (11, 12) **23.15** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (22) **0.10** The Traitors. UK (11) **1.30** Szpital (684) **2.25** Pani Gadzet (2)

Zoom TV

7.25 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie **7.55** To leci w sieci **9.15** Bolek i Lolek **10.00** Reksio **10.45** To leci w sieci **11.40** Pułapki umysłu **12.20** Zoologia ekstremalna **13.25** Niewyjaśnione tajemnice świata **14.25** Sensacje XX w. **16.50** Wojciech Cejrowski – boso przez świat **19.05** Strażnik Teksasu (16, 17) **21.05** Hity polskiego kabaretu **22.00** Kabaretowe przeboje **23.00** Magia nagości. Polska **0.05** Magia nagości **1.10** Striptiz – tak to się robi w Vegas

Kochanie, chyba Cię zabiłem

Pechowy zabójca niewiernej żony i jej kochanka jest szantażowany

KINO POLSKA 21:50 ★★

Księgowy Jan Pokojki przyłapuje małżonkę z kochankiem. W wyniku szamotaniny, Pokojki staje się podwójnym mordercą. Zajście zostaje sfilmowane. Nagranie trafia w ręce pracownika wypożyczalni filmów, który zaczyna szantażować księgowego.

FILM

Fucking Bornholm

Dwie pary sprawiają wrażenie szczęśliwych. Czy to prawda, czy może tylko pozory?

TVP 2 23:25 ★★★

Kemping na duńskiej wyspie Bornholm. To właśnie w tym miejscu, wśród wspaniałej przyrody, majówkę spędzają dwie pary z dziećmi. Każda z par sprawia wrażenie szczęśliwej. Jeden incydent między dziećmi uruchomi prawdziwą lawinę nieoczekiwanych zdarzeń.

FILM

Czego nam nie mówią o odchudzaniu

Jakie produkty wybierać, żeby rzeczywiście gubić zbędne kilogramy?

PLANETE+ 18:50

Ten dokument pokazuje, w jaki sposób branża spożywcza, farmaceutyczna i medyczna oszukują klientów, proponując im artykuły, które wbrew etykietkom wcale nie wspomagają odchudzania, a jedynie uszczuplają portfele.

DOKUMENT

Sagrada Familia – wyzwanie dla Gaudiego

Bazylika w Barcelonie miała być spełnieniem marzenia Antoniego Gaudiego

TVP DOKUMENT 22:20

Bazylika Sagrada Familia stanowi architektoniczny wyjątek, porównywalny do średnio-wiecznych katedr. Od wstępnych szkiców do trwającej do dziś budowy – dzieje bazyliki są opowieścią o upartym wadzeniu do ukończenia budowli, która przeczy prawom architektury.

DOKUMENT

SERIALE

Pierwsza miłość
POLSAT 18:00

Olek wciąga Różę w prace koła gospodyń, by zyskać czas z Wiktorią. Dęczone wyrzutami sumienia Julita wyznaje Radkowi prawdę. Gdy matka Kostka pojawia się, by go zabrać, Alan jest gotowy na walkę o dziecko.

Barwy szczęścia
TVP 2 20:05

W szpitalu dochodzi do ataku na Szczepkę. Na szczęście, dzięki błyskawicznej interwencji Daniela, lekarka unika niebezpieczeństwa. Bohaterska postawa ochroniarza robi ogromne wrażenie na rejestratorce Julii i przyciąga uwagę Weroniki.

Na Wspólnej
TVN 20:15

Eliza chce znowu spotkać się z Bartkiem – jednak nie dociera na randkę, bo dopada ją Sylwia. Rozsierdzona partnerka Wichrowskiego ostro uświadamia Elizie, że jej romans z Bartkiem zniszczy szczęście Juniora i Hani! Bergowa się załamuje...

M jak miłość
TVP 2 20:55

Anka w obecności Anety wypowiada się dwuznacznie o Kasi. Chodakowska podejrzewa, że jej przyjaciółka ma poważny sekret. Marcin w nowym miejscu pracy wpada w oko szefowej. Elżbieta składa mu atrakcyjną ofertę.

TVP 1

DV3 TV

Bez znieczulenia

7.00 Msza św. na Jasnej Górze **7.30** Rodzina (nie od) święta **8.00** Serwis Info **8.25** Zaraz wracam (119) **9.05** Ranczo (16): Lokalna rewolucja **10.05** Komisarz Alex (25): Trzy sekundy **11.05** Ojciec Mateusz (129): Układ **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes, **12.40** Magazyn rolniczy **12.55** Dzika Argentyna (2): Kraina mistrzów przetrwania **14.00** Złoty chłopak (279)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (904)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia?
17.55 Klan (4705)
18.20 Zaraz wracam (120)
18.55 Akacjaowa 38 (857)
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Studio Ligi Mistrzów UEFA – magazyn

20.55 (L) Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA: Atlético Madryt – Arsenal FC
23.10 Bez znieczulenia
***** – dramat psychologiczny
dramat Polska 1978
Reż. Andrzej Wajda, wyk. Zbigniew Zapasiewicz, Ewa Dalkowska, Andrzej Seweryn
Kariera zawodowa Jerzego to pasmo sukcesów. Życie rodzinne układa się bez zarzutu. Ale pewnego dnia przestaje mu się wiesić.

1.15 Oddział Delta – film akcji
*** USA/Izrael 1986
Reż. Menahem Golan, wyk. Chuck Norris, Lee Marvin, Martin Balsam

TVP Polonia

7.30 Pytanie na śniadanie **11.35** Wynalazki na medal **11.50** Przepis dnia **12.00** Serwis Info **12.10** Strazacy (17) **13.05** Tajemnica Enigmy (3) **13.50** Wileński wybawiciel **15.00** Serwis Info **15.10** Zakochaj się w Polsce **15.35** Zaginione? Ocalone? Historie zawodów **16.00** Zaraz wracam (77) **16.30** Barwy szczęścia (3299) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Kawalek Polski na Haiti **18.45** Panorama **19.20** Polacy świata **19.30** **19.55** Pytanie dnia **20.25** U Pana Boga w Królowym Moście (11, 12) **22.15** Rozmowy (nie)wygodne **23.00** Słowo daję! **23.15** Panorama **23.45** Magazyn Ekspresu Reporterów

TVP 2

DV3 TV

Lina

5.30 M jak miłość (1745) **6.25** Pozyteczni.pl **6.55** Barwy szczęścia (3368) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Gwiazdorska kuchnia Ani **12.10** Rzecznik Polska **12.30** Koto fortuny – teleturniej **13.15** Panna młoda (82) – serial obyczajowy Turcja 2024 **14.00** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (890): Czytajcie ulotki – serial obyczajowy Polska 2026

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (380)
15.50 Domowe patenty – felieton
16.00 Koto fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Panna młoda (83)
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3368, 3369) – serial Polska (s.24)
20.40 Przepis dnia – magazyn
20.55 Na dobre i na złe (991) – serial obycz. Polska (s.24)

21.55 Na sygnale (892, 893)
22.55 Lina (3) – miniserial
W trakcie wędrówki ekipa dokonuje makabrycznego odkrycia. Dochodzi do starcia, a liczba uczestników zaczyna się zmniejszać. Pozostali podążają za liną.
23.55 Szansa na miłość
*** – komedia romantyczna USA 2023
Reż. Brittany Goodwin, wyk. Francesca Barker McCormick, Michael Joseph Nelson, Lucy Capri

1.35 Na przekór losowi (8)
2.40 Znakomity rocznik – film dokumentalny USA/Francja 2021
4.30 Na dobre i na złe

TV Trwam

DV3 TV

11.10 Mateczniki polskości **11.25** Jestem mamą **12.20** Władysław hr. Zamojski. Pan z Wielkopolski. Władca Tatr **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.30** Ona nigdy nie była sama – Czcigodna Sługa Boża Matka Teresa Kierocińska **15.00** Za kółem podbiegunowym – reportaż o pracy misjonarzy Świętej Rodziny w Norwegii **16.10** Na zdrowie **16.30** Poznań bez serca **17.00** Po stronie prawdy **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Bóg z nami **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Punkt widzenia **22.00** Przetrawiliśmy **22.30** Weiss **23.25** Nabejga – kawalek Polski w Ugandzie **0.10** Informacje **0.30** Sanktuarium polskie

Polsat

DV3 TV

Nie zadzieraj z fryzjerem

5.25 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień **8.30** Malanowski i Partnerze (244, 245): 17.11 / Zarazony **9.30** Trudne sprawy (1050, 1051) **11.35** Gliniarze (745-747): Ostatnie śledztwo / Naga prawda / Przemoc domowa – serial fabularno-dokumentalny Polska 2022 **14.40** Dlaczego ja? (1557): To wszystko z miłości – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1154)
17.00 Gliniarze (1194) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026
18.00 Pierwsza miłość (4206) – serial Polska 2026 (s.24)

18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.30 Farma – reality show
21.30 Bez pudru, czyli Kabaret plus... – prog. rozrywkowy
22.50 Nie zadzieraj z fryzjerem
*** – komedia USA 2008
Reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler, John Turturro, Emmanuelle Chriqui
Izraelski komandos Zohan marzy, by zostać fryzjerem. Upozorowawszy własną śmierć, ucieka do Nowego Jorku, by tam oddać się profesji, która ma przynieść mu satysfakcję.

1.10 Ostrożnie z dziewczynami
*** – komedia rom. USA 2002
Reż. Roger Kumble, wyk. Cameron Diaz, Thomas Jane, Christina Applegate
3.00 Nasz nowy dom (344)

TVP Kultura

DV3 TV

8.10 WTEM **8.20** Porozmawiajmy szczerze **8.55** Tygodnik kulturalny **9.50** Na kłopoty Bednarski (5) **11.00** *** Dom moich synów – dramat Polska 1975 **12.10** *** Zawrócono – film obyczaj. Polska 1994 **13.45** Pastor. Cztery akty **15.05** Emil Karewicz – portret aktora **16.00** Dlaczego nie Evans? **17.00** Na kłopoty Bednarski (6) **18.00** Dobre strony **18.30** Informacje kulturalne **18.50** Reżyserzy **19.35** WTEM **19.42** Andrzej Wajda – Notatki **20.00** *** Filip – dramat Polska 2022, reż. Michał Kwieciński, wyk. Eryk Kulm **22.15** Przypadki Sherlocka Holmesa (9) **23.20** Hala odłotów **0.25** Scena muzyczna **1.20** *** Sześć roku – komedia Hiszpania 2021

Super Polsat

DV3 TV

6.05 Wydarzenia 21:50 **6.45** SuperLudzie Extra (56) **6.55** Na ratunek 112 (611, 612) **7.55** Doktor Martin (35, 36) **10.00** Wydarzenia **10.30** SuperLudzie (17, 18) **11.30** Świat według Kiepskich (371-374) **13.30** Bitwa o palety (2) **14.30** Hell's Kitchen – piekielna kuchnia (31) **15.55** Top chef (2) **17.30** Świat według Kiepskich (461-463, 548-549) **20.00** Złomiarze (15) **21.00** *** Uncharted – film przygod. USA/Hiszp. 2022, reż. Ruben Fleischer, wyk. Tom Holland, Mark Wahlberg **23.20** *** Ażyl – thriller USA 2002, reż. David Fincher, wyk. Jodie Foster, Kristen Stewart **1.45** Świat według Kiepskich (79, 125, 342-343) **3.55** Nasz nowy dom (233, 234)

TVN

DV3 TV

Jak boss

5.00 Uwaga! **5.15** Jak to jest zrobione? (1) **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda (1622) **6.50** Kuchenne rewolucje: Magnuszew – Stara Kuchnia **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Doradca smaku **11.25** Kuchenne rewolucje: Tychy, Restauracja „Zorba” / Mielec, Restauracja „Vis a Vis” **13.40** Ukryta prawda (1746-1747, 1674) – serial fab.-dokumentalny Polska 2025

16.50 Szpital św. Anny (117)
17.55 Detektywi (311)
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.15 Na Wspólnej (4203) – serial Polska 2026 (s.24)
20.50 The Floor – teleturniej
21.30 Królowa przetrwania
22.55 Jak boss
*** – komedia USA 2020
Reż. Miguel Arteta, wyk. Tiffany Haddish, Rose Byrne, Salma Hayek
Dwie przyjaciółki, prowadzące własną firmę kosmetyczną, mają problem finansowe. Gdy dostają ofertę od królowej branży, ich przyjaźń zostaje wystawiona na poważną próbę.

0.35 Co wiecie o swoich dziadkach?
*** – komedia USA 2017
Reż. Sean Anders, wyk. Will Ferrell, Mark Wahlberg, Mel Gibson
2.35 Uwaga! – magazyn
2.50 Największe polskie katastrofy: Zawałenie się dachu hali w Katowicach – serial dok. Polska 2020
3.40 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (10)

0.35 Co wiecie o swoich dziadkach?
*** – komedia USA 2017
Reż. Sean Anders, wyk. Will Ferrell, Mark Wahlberg, Mel Gibson
2.35 Uwaga! – magazyn
2.50 Największe polskie katastrofy: Zawałenie się dachu hali w Katowicach – serial dok. Polska 2020
3.40 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (10)

TV 6

DV3 TV

6.00 Więzienie (173, 174) **6.55** Policjanci i policjanci (608, 609) **8.55** Kobra – oddział specjalny (151, 152) **11.00** 48h. Zaginięni (198-200) **13.55** Policjanci i policjanci (1148) **15.00** Kobra – oddział specjalny (153, 154) **17.05** Magnum: Detektyw z Hawajów (93): Świadomość winy – serial sens. USA 2023 **18.00** Straznik Teksasu (11, 12): Pakt / Rodeo – serial sens. USA 1995 **20.00** Agenci NCIS: Los Angeles (3-5): Kontrakt / Wielka strata / Podzieleni przegrzywamy – serial krym. USA 2021 **22.55** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (649, 650) – serial krym. Polska 2022 **1.00** Kości (47, 48): Tajemnica w glebie / Mumia w labiryntach **3.00** Septagon (13)

TVN 7

DV3 TV

Seksja rytmiczna

6.50 Szkoła (611, 612) **8.45** Ukryta prawda (1285, 1196, 1197) **11.55** W-11 Wydział Śledczy (946, 947) **14.00** Detektywi (70) **15.00** Szpital św. Anny (108) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (611, 612) **18.00** Sekrety życia (8) **19.00** Ukryta prawda (1479) **20.00** Hotel Paradise (35) **21.00** *** Sekcja rytmiczna – thriller W. Bryt./Hiszp./Irl./USA 2020, reż. Reed Morano, wyk. Blake Lively, Jude Law **23.25** *** Małe rzeczy – thriller USA 2021, reż. John Lee Hancock, wyk. Denzel Washington **2.05** Hotel Paradise (34) **2.55** Żyjąc z potworem (12) **3.45** SOS. Ekipy w akcji (38) **4.30** Dorota was urządzi (2)

TV Puls

DV3 TV

6.00 Policjanci z Miami (2, 3) **8.00** Kobra – oddział specjalny (9, 10) **10.00** Triumf miłości (127, 128) **12.00** Nie igraj z aniołem (64) **13.00** Wspaniałe stulecie (89) **14.00** Przepis na zbrodnię **17.15** Lombard. Życie pod zastaw (701, 702) **17.00** Dzielnica strachu (462) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (992, 993) **20.00** *** Raport Pelikana – thriller USA 1993 **23.00** *** Rzeka tajemnic – dramat USA/Australia 2003 (s.24) **1.50** Lombard. Życie pod zastaw (988)

Puls 2

DV3 TV

7.00 Seriale anim. dla dzieci **13.00** Gumisie **14.00** Kacze opowieści **15.00** Miraculous: Biedronka i Czarny Kot **16.00** Superthings: Kazoom Power **16.15** Fineasz i Ferb **16.50** Marta mówi! **17.10** Superkoty **17.45** Świnka Peppa **17.55** Bing **18.10** Masza i niedźwiedź **18.25** Myszka Miki **18.55** Don Matteo: Boski detektyw (17) **20.00** Przepis na zbrodnię (30) **21.00** Dzielnica strachu (466, 467) **23.00** *** Różowa Pantera 2 – komedia krym. USA 2009 **1.00** Dzielnica strachu (464)

TV 4

DV3 TV

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** Strażnik Teksasu (9, 10) **8.00** Bogaty dom – biedny dom (101) **8.55** Policjanci i policjanci (410, 411) **10.00** Na ratunek 112 (1155, 454) **11.55** Dlaczego ja? (1559) **12.55** Trudne sprawy (1061-1063) **15.55** Łowcy skarbów. Kto da więcej (35, 36) **18.00** Policjantki i policjanci (1412, 1413) **20.00** Uroczysko (243) **20.30** Sprawiedliwi (130) **22.40** *** Babilon A.D. – film sf W. Bryt./Fr./USA 2008, reż. Mathieu Kassovitz, wyk. Vin Diesel, Mélanie Thierry, Charlotte Rampling **0.45** interwencja **0.55** Love Island. Wyspa miłości (31) **2.10** Hardcorowy Lombard (147)

Ale Kino+

6.30 Polska z góry (2) **7.00** Wolna krowa **7.45** ★★★ Bracia – dramat Polska 2021 **9.35** The Hero **10.15** Grantchester (1, 2) **12.20** Vera (4) **14.00** ★★★ W imię dziecka – dramat USA/W. Bryt. 2017, reż. Richard Eyre, wyk. Emma Thompson, Stanley Tucci, Ben Chaplin **16.10** ★★★ Ziemia ma – dramat Jap. 2023 **18.20** Vera (1) **20.10** Crossfire (3, 4) **22.10** Nora Sand: Fatalna pomyłka (5, 6) **0.00** Icebreaker. Każdy ma swój sekret (1, 6) **2.00** Kryptonim Polska (1)

Polsat 2

6.30 Nasz nowy dom (240) **7.30** Na ratunek 112 (825, 826) **8.30** Sekrety rodziny (231-233) **11.30** Przyjaciółki (301) **12.30** Dlaczego ja? (1428, 1429) **14.30** Świat według Kiepskich (271-275) **17.00** 48 h. Zaginięci (255, 256) **19.00** Gliniarze (1118) **20.00** Ślad (21) – serial kryminalny Polska 2018 **21.00** Gliniarze (1050) **22.00** Tajemnicze zaginięcia kobiet (1) **23.00** Świat według Kiepskich (277, 278) **0.00** Ślad (105) **1.00** Zdrady II (33) **2.00** Wydarzenia

Eurosport 1

8.00 Cycling Show **8.30** Kolarstwo: Wyścig dookoła Romandii **9.30** Snooker: MŚ w Sheffield **11.00** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **14.00** Tenis: Australian Open: Aryna Sabalenka – Jelena Rybakina **15.15** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **18.30** Tenis: Australian Open: Carlos Alcaraz – Novak Đoković **19.30** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **23.00** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **0.00** Kolarstwo: Wyścig d. Romandii **1.30** Snooker: MŚ w Sheffield **2.30** Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji

Eleven Sports 1

7.00 Magazyn sportowy **8.00** Piłka nożna: Bundesliga **10.00** Piłka nożna: LaLiga EA Sports – transmisja **12.00** Piłka nożna: Serie A Enlilive – transmisja meczu **14.00** Piłka nożna: Bundesliga – transmisja **16.00** Piłka nożna: Serie A Enlilive – transmisja **18.00** Piłka nożna: LaLiga EA Sports – transmisja **20.00** Magazyn sportowy **20.40** Formula 1: Wyścig **22.40** Magazyn sportowy **0.00** Piłka nożna: Bundesliga **2.00** Piłka nożna: Serie A Enlilive **4.00** Magazyn sportowy

TVP Rozrywka

6.40 Gra słów. Krzyżówka **7.10** Okrasa łamie przepisy **8.20** Familiada **8.55** Va banque **9.25** Kolo fortuny **10.05** Makłowicz w podróży **10.45** Postaw na milion **12.35** Familiada **13.15** Zmienienny **14.20** Rodzinka.pl **14.55** Program rozrywkowy **15.15** The Voice Kids **17.25** Va banque **18.00** Kolo fortuny **18.40** Okrasa łamie przepisy **19.45** Makłowicz w podróży **20.25** Postaw na milion **22.10** Rodzinka.pl **22.50** Sanatorium miłości **23.50** Kabaretomania **0.50** Kolo fortuny

Kino Polska

7.15 Och! Kabaret **8.05** Zwierzęta Wajraka **8.40** PKF 024/68 **8.50** Falenicka Atlantyda **10.00** ★ Stara baśń – film historyczny Polska 2003 **12.25** ★★ Potop (1) – film hist. Polska 1974 **15.50** ★★ Pan Anatol szuka miliona – kom. Polska 1959 (s.24) **17.20** Cztery pancerni i pies (2, 3) **20.00** ★★ Rozmowy kontrolowane – komedia Polska 1991 **22.00** ★★ Zgorszenie publiczne – kom. rom. Polska 2009 **23.50** ★★ Wałęsa. Człowiek z nadziei – film biograf. Polska 2013

TVP Seriale

7.30 Ojciec Mateusz (430) **8.30** Komisarz Alex (282) **9.25** Rodzinka.pl (53) **9.55** Klan (1403) **10.30** Ranczo (52) **11.25** Na dobre i na złe (990) **12.25** Pan Mama (36) **13.00** Zaraz wracam (116) **13.35** Ojciec Mateusz (335, 336) **15.35** Komisarz Alex (283) **16.25** Na sygnale (436, 437) **17.35** Ranczo (53, 54) **19.30** Ojciec Mateusz (337, 431) **21.30** Ranczo (55, 56) **23.25** Ojciec Mateusz (338) **0.20** Pan Mama (51, 52) **1.30** Falszerze. Powrót sfory (10, 11)

Eurosport 2

10.30 Kolarstwo: Wyścig d. Romandii **11.30** Kolarstwo: Wyścig d. Turcji **13.00** Kolarstwo górskie: Race Bikes **13.30** (L) Kolarstwo: Wyścig d. Turcji **15.30** (L) Kolarstwo: Wyścig d. Romandii **17.45** Cycling Show **18.15** Kolarstwo: Wyścig d. Turcji **19.30** Kolarstwo: Wyścig d. Romandii **20.30** Wyścigi Endurance: MŚ Endurance FIM – 24 Heures Motos **22.00** Discovery Golf **22.30** Kolarstwo: Wyścig d. Romandii **0.00** Sziemiarka: GP Series w Budapeszcie

Polsat Sport 3

6.00 Piłka nożna z archiwum – magazyn piłkarski **8.30** Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja meczu **11.00** Piłka ręczna: ORLEN Superliga – transmisja **13.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **16.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **18.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **20.30** (L) Piłka ręczna: ORLEN Superliga – transmisja **22.30** Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **1.00** MMA: Babilon MMA – transmisja

Planete+

10.20 Afryka z góry **11.20** Dokąd dzisiaj? **12.35** Najpiękniejsze rzeki świata **13.40** Materiały przyszłości **14.50** Stormborn – Zrodzone w burzy **15.50** Niezwykłe podróże koleją **16.55** Dokąd dzisiaj? **18.15** Świat z góry **18.50** Eksplozja w Lac Megantic. To nie był wypadek **19.45** Ernst Degner. Motocyklem po wolność **20.50** Niezwykłe podróże koleją **22.00** Seks chrzczący chityną **23.10** Sterylizacja po amerykańsku **0.20** Niezwykłe podróże koleją

Polsat Film

7.05 Rolnicy – tak się żyje u nas na wsi **7.30** Doktor Martin (66) **8.30** Przyjaciółki (227, 228) **10.25** Świat według Kiepskich (170-171, 197-198, 92) **13.20** ★★ Niepamięć – film sf USA 2013 **15.55** ★★ Mroczna Wieża – film fanstasy USA 2017 **17.55** ★★ Spider-Man: Bez drogi do domu – film sf USA 2021 **21.00** ★★ Wszystkie stare noże – thriller USA/Kan. 2022 (s.24) **23.15** ★★ Pitbull. Niebezpieczne kobiety – film sens. Polska 2016 **1.55** Fala zbrodni (37)

AXN

6.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (11, 12) **7.30** Dr House (13, 14) **9.25** Castle (3, 4) **11.20** Detektyw Monk (2, 3): Pan Monk i kryjówka / Pan Monk i przerwa w dostawie prądu **13.20** Dr House (15, 16): W kropce / Pod dobrą opieką **15.20** Agenci NCIS (15, 16): Reakcja / Kule w plot **17.10** Castle (5, 6): Wehikuł czasu / Kó śmierci **19.10** FBI (2, 3): Miłość jest ślepa / Ofiara **21.05** Zabójcza broń (16, 17) **23.00** Castle (5, 6) **0.45** FBI (2, 3) **2.40** Zabójcza broń (16, 17)

Polsat Sport 1

6.00 Siatkówka: PlusLiga – transmisja meczu **9.00** Polsat Futbol Cast – magazyn piłkarski **10.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja meczu **13.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja meczu **15.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja meczu **17.30** (L) Siatkówka: PlusLiga: Final – 2. mecz – transmisja meczu **20.00** (L) Siatkówka: PlusLiga: Mecz o 3. miejsce – 2. mecz – transmisja meczu **23.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja **1.00** Boks: Gala boksu zawodowego

TVN 24

8.00 Serwis informacyjny, pogoda **9.55** Biznes **10.00** Serwis informacyjny, pogoda **10.55** Biznes **11.00** Serwis informacyjny, pogoda **11.55** Biznes **12.00** Serwis informacyjny, pogoda **13.55** Biznes **14.00** Serwis informacyjny, pogoda **14.55** Biznes **15.00** 15 na żywo **16.00** Fakty po południu **18.00** Tak jest **19.15** Serwis informacyjny **19.30** Fakty po fakcie **20.00** Kropka nad i **20.30** Czarno na białym **21.00** Polska i świat **22.00** Szkło kontaktowe **23.00** Dzień po dniu **0.25** Biznes

BBC Earth

8.10 Planeta Ziemia II **9.15** W okowach mrozu **11.15** Skarby przeszłości i ich tajemnice **12.15** Planeta Ziemia II **13.20** Układ Słoneczny **14.25** W okowach mrozu **15.25** Życie na pustkowiu **16.25** Brytyjskie fabryki **17.30** Skarby przeszłości i ich tajemnice **18.30** Planeta Ziemia II **19.45** Imperium brytyjskie **20.55** Życie na pustkowiu **21.55** W okowach mrozu **22.55** Brytyjskie fabryki **0.05** Jak budowano imperia **1.10** Skarby przeszłości i ich tajemnice

Stopklatka

DV3 II

6.50 Wielkie wynalazki **7.55** Wojciech Cejrowski – bosko przez świat **9.00** Robert Makłowicz **10.50** Wojny magazynowe: Kanada **11.55** Wojny kontenerowe **13.00** Katastrofy w przestworzach **16.00** MacGyver (1, 2) **18.00** Wojny magazynowe: Kanada **19.05** Wojny kontenerowe **20.00** ★★ Alex Cross – thriller USA/Fr. 2012 **22.05** ★★ Nawiedzony – horror USA/W. Bryt. 1999, reż. Jan de Bont, wyk. Liam Neeson **0.30** ★★ Lokatorka – dramat Polska 2021

13 Ulica

6.10 Astrid i Raphaëlle (1, 2) **8.25** Kapitan Marleau (5) **10.25** Agenci NCIS: Los Angeles (3, 4) **12.15** Motyw (3, 4) **14.05** Astrid i Raphaëlle (3, 4) **16.20** Kapitan Marleau (1) **18.20** Agenci NCIS: Los Angeles (5, 6): Zmarcy wstawanie / Jak Bóg da – serial krym. USA 2020 **20.10** Motyw (5, 6): Wróg publiczny / Bezdroże – serial krym. Kan. **22.00** Metoda Wagnera (13): Do końca – serial krym. Fr. 2025 **0.00** Blanca (10) **1.05** Kapitan Marleau (1) **3.05** Astrid i Raphaëlle (1, 2)

TVP Sport

DV3 II

8.15 Piłka nożna: Lech Poznań – Legia Warszawa **10.15** Piłka nożna (K): GKS Katowice – Pogoń Szczecin **12.15** Reportaż **12.45** Żużel: Finał Turnieju o Złoty Kask w Opolu **14.45** Retransmisja sportowa **16.45** Pełnosprawni **17.15** Studio **17.40** (L) Hokej na lodzie (tow.): Polska – Francja **20.55** (L) Piłka nożna: LM UEFA: Atlético Madryt – Arsenal FC **23.20** Magazyn skrótów LM UEFA: Półfinały – 1. mecze **0.40** Boks: Imperium Boxing Walbrzych – CKB Potężni

Polsat News

8.00 Nowy dzień **10.00** W rytmie dnia **12.50** Wydarzenia **13.30** W rytmie dnia **13.55** Pogoda **14.00** W rytmie dnia **14.55** Pogoda **15.00** W rytmie dnia **15.40** Pogoda **15.50** Wydarzenia **16.10** Więcej „Wydarzeń” **16.30** Punkt widzenia Jankowskiego **18.00** Punkt widzenia Szubartowicza **19.15** Gość „Wydarzeń” **19.50** Debata Gozdry **21.50** Wydarzenia wieczorne **22.30** Dzień na świecie **23.30** Obraz dnia **0.00** Punkt widzenia Jankowskiego

Discovery Channel

6.00 Fani czterech kółek **7.00** Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge **9.00** Gorączka złota: rzeka skarbob **10.00** Klan z Alaski **11.00** Złoto drwali **12.00** Fani czterech kółek **13.00** Nagi instylnk przetwarzania **14.30** Strażacy **15.00** Złomowisko PL (1) **16.00** Złoto drwali **17.00** Porcy: Hiszpania **18.00** Truckerk **19.00** Złomowisko PL (1) **22.00** Nagi instylnk przetwarzania **0.00** Czarnobyl: dni, które wstrząsnęły światem (1, 2) **2.00** Militaria na warsztat

Canal+ Premium

10.50 ★★ Jutro będzie nasze – komediodr. Wł. 2023 **12.45** ★★ Benek – komediodr. Polska/Austria 2007 **14.25** The Office PL (8, 9) **15.20** Joseph i jego dzieci **16.15** Dalajlama. Przez mądrość do szczęścia **17.55** ★★ Franz Kafka – film biograf. Czecho/Pol-ska/Niemcy/Turcja/Fr. 2025 **20.00** Para z sąsiedztwa (1) **20.50** Making of C+ **21.00** Projekt Fighter **21.50** ★★ Afterburn – kom. USA 2025 **23.35** ★★ Syn przynaczenia – horror W. Bryt./Fr. 2025

FX

9.10 CSI: Kryminalne zagadki Miami (13, 14) **11.00** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (19) **11.55** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (9, 10) **13.45** Agenci NCIS (9, 10) **15.35** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (20) **16.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (15, 16) **18.20** FBI (13, 14) **20.10** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (11, 12) **22.00** Matlock (4) **22.55** ★★ Rambo II – film sens. USA/ Meksyk 1985 **1.00** The Hunting Party (6) **1.55** FBI (14)

Canal+ Sport

9.00 Piłka nożna: Villarreal CF – RC Celta **11.15** Piłka nożna: Jagiellonia Biał. – Górnik Zabrze **13.30** Ekstraklasa po godzinach **14.40** Premier League Review **15.45** Sporty ekstremalne: MŚ Siihl Timbersports **18.00** Premier League Netbusters **18.30** Jej Wysokość: Premier League **20.00** Premier League Stories **20.35** Wysoki pressing **22.15** MMA: Gala w Bangkoku **23.20** Premier League Netbusters **0.00** Premier League Stories **0.30** Piłka nożna: Piast Gliwice – Arka Gdynia

TVP Info

DV3 II

11.55 Za pięć dwunasta **13.00** Serwis info dzień **14.30** 14.30 **15.00** Serwis info dzień **15.45** Panorama **16.00** Dzień w godzinie **17.00** Teleexpress **17.15** Teleexpress Extra **17.35** Panorama **17.42** Wykrywacz kłamstw **18.00** Panorama **18.30** Kontrapunkt **18.55** Serwis info wieczór **19.00** Kontrapunkt – Ring wolny **19.30** Panorama **19.30** Pytanie dnia **20.18** Bez trybu Justyna Dobrosz-Oracz **20.57** Serwis info wieczór **21.00** Kwiatki polskie **21.45** Panorama

TVN Turbo

9.15 Fani czterech kółek **10.15** Złomowisko PL **12.15** Naprawy nie do naprawy **13.00** Zawodowi handlarze **14.30** Wojny samochodowe **16.30** Jeździć, obserwować **18.00** Raport Turbo **18.15** Zawodowi handlarze **19.00** Naprawy nie do naprawy **19.45** Uwaga! Oszust: Sciema z ogłoszenia **20.15** Jeździć, obserwować **21.00** Wojny samochodowe **22.00** Raport Turbo **23.00** Zawodowi handlarze **23.05** Duda kontra Szafrański **23.50** Z drugiej ręki **0.35** Moto kombat

HBO

11.15 Spider-Man Uniwersum – film anim. USA 2018 **13.10** ★★ Człowiek z bieguną – komediodramat USA 2014 **14.40** ★★ Letnia szkoła, 2001 – dramat Czecho/Wietnam 2025 **16.25** ★★ W skrócie – komediodramat Niemcy 2024 **18.10** ★★ Wielka Odważna Piętna Podróż – film przygod. USA/Irl. 2025 **20.00** ★★ Anakonda – horror USA 2025 **21.40** Euforia (3) **22.45** Peacemaker (5) **23.25** ★★ Twój potwór – komedia W. Bryt./USA 2024

BBC First

5.15 Ojciec Brown (6) **6.00** Zagadki doktora Blake'a (3) **6.55** My Life is Murder (8, 9) **8.35** Lewis (1) **9.35** Ojciec Brown (3) **10.35** Śmierć pod palmami (5) **11.45** Zagadki doktora Blake'a (3) **12.55** Koroner (5, 6) **14.55** Ojciec Brown (7) **15.55** Lewis (1) **16.55** My Life is Murder (9) **17.50** Morderstwa w Midsomer (15, 16) **19.50** Śmierć pod palmami (6) **21.00** My Life is Murder (5) **22.00** Milczący świadek (5, 6) **0.10** Koroner (5) **1.10** Śmierć pod palmami (6)

Canal+ Sport 5

9.30 Liga+ Extra **11.30** Żużel: Metalgas 2. Ekstraliga: Hunters PSZ Poznań – ZKS Stal Rzeszów **14.20** Premier League: The Big Interview **15.00** Ekstraklasa: 30. kolejka **16.15** Magazyn PGE Ekstraliga **18.00** Żużel: Krono-Plast Włókniarz Częstochowa – PRES Grupa Deweloperska Toruń; ORLEN Oil Motor Lublin – Stelmet Falubaz Zielona Góra **23.30** Boks: Jared Warren – Conor Cooke **0.50** Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Lech Poznań – Legia Warszawa

TVP 3

DV3 II

9.30 Prywatne życie zwierząt **10.00** Złoty chłopak (139) **11.00** Zielnik regionalny **11.30** Wiosna na RODOS **12.00** Telekurier **12.30** Górną półka smaku **13.00** Agrobiznes **13.20** Agropogoda **13.30** Daję słowo – Maciej Orłoś **14.30** Program informacyjny **15.00** Koronka do Miłostwierdz Bożego **15.20** Serwis Info **19.30** Calkiem niezła historia **19.45** Kryminalna siódemka **20.00** Dziennik regionalny **20.13** Gość regionów **20.30** Telekurier **22.00** Dziennik regionów **22.30** Złoty chłopak (140)

SERIALE

Pierwsza miłość

POLSAT 18:00

Paweł dąży do odzyskania Marysi. Bartek staje w obronie Emilki podczas jej sprzeczki z Fryderykiem, co prowadzi do bójki. Załamaną ostatnimi wydarzeniami Kalina dostaje wezwanie do prokuratury.

Barwy szczęścia

TVP 2 20:05

Kolejne incydenty z udziałem Krystyny skłaniają Jaworskiego do rozważenia umieszczenia żony w specjalistycznym ośrodku. Ewa z pomocą Eweliny i Madzi szuka kreacji na studniówkę.

Na Wspólnej

TVN 20:15

Junior świadkiem zdrady Elizy! Eliza chce rzucić Bartka i uratować swoją rodzinę! Wyznaje Jarkowi, że się pogubiła i zainteresowała kimś – ale kłamie, że nie spała z tym facetem... Kiedy Bergowa przywozi syna na trening, chce ostatecznie rozmówić się z Bartkiem.

Na dobre i na złe

TVP 2 20:55

Na SOR trafia wokalistka, która zasłabła po ciężkim dniu w studiu nagrań i rozbiła sobie głowę. Oliwia diagnozuje u niej poważną chorobę autoimmunologiczną i przy okazji poznaje jej największy zawodowy sekret. Iga nadal ma poważne problemy z mówieniem.

Pan Anatol szuka miliona

Dalszy ciąg zabawnych losów poczciwego pana Anatola

KINO POLSKA 15:50 ★★★★★

Iwona, śliczna studentka ASP, wygrywa milion złotych na loterii. Uradowana dziewczyna nieopatrznie dzieli się szczęśliwą wiadomością z ludźmi na ulicy i akonto przyszłej fortuny postanawia zrobić pierwsze zakupy. Za „millionerką” ruszają tłumy ciekawskich, którzy na jej rachunek pustoszą sklepy. Wygranym przez Iwonę milionem bardzo interesuje się też zorganizowana w wzór amerykański szajka złodziei-dżentelmenów. Ale do akcji wkracza pan Anatol.

Komedia Polska 1959, reż. Jan Rybkowski, występują: Tadeusz Fijewski, Barbara Lass, Helena Makowska

Wszystkie stare noże

Romantyczne spotkanie byłych kochanków czy wyrafinowana gra pozorów?

POLSAT FILM 21:00 ★★★

Lot 127 Turkish Alliance w 2012 roku na wiedeńskim lotnisku został przejęty przez islamskich terrorystów. Niepowodzenie akcji ratunkowej mogło być spowodowane wyciekaniem tajnych informacji. CIA deleguje agenta Pelhama do zbadania tej sprawy. Henry spotyka się z byłą współpracowniczką i zarazem kochanką Celią Harrison, podejrzaną o współpracę z wrogiem. Podczas kolacji w restauracji Henry i Celia wydają się szukać odpowiedzi na pytanie: Kto zdradził?

Thriller USA/Kanada 2022, reż. Janus Metz, występują: Chris Pine, Thandiwe Newton, Laurence Fishburne

Rzeka tajemnic

Reżyserowany przez Clintę Eastwooda mroczny i niezwykle emocjonalny dramat

TVPULS 23:00 ★★★★★

Jimmy, Sean i Dave znają się od dzieciństwa. Ich przyjaźń została nagle przerwana przez tragiczne wydarzenie. Dave został porwany. Był przez kilka dni więziony i wykorzystywany seksualnie. To doświadczenie zaważyło na jego życiu. Przyjaciele spotykają się po 25 latach, znowu w tragicznych okolicznościach.

Romance TV

10.20 ★★★★★ Jak wygrać wojnę rozwodową – film obyczaj. Niemcy 2015 12.15 Rejs ku szczęściu 14.15 ★★★ Rosamunde Pilcher: Niechciana miłość – film obyczaj. Niemcy 2025 16.05 Rodzina Andersów 18.00 Śledztwo prowadzi Watzmann (35) 19.00 Górski lekarz (86) 20.00 ★★★ Terapia pod palmami – romans USA 2020 21.50 ★★★ Ojcowskie radości – kom. Niemcy 2022 23.45 Górski lekarz (86) 0.40 ★★★ Terapia pod palmami – romans USA 2020

TTV

DV3

6.00 Express 6.20 DeFacto 6.50 Diabelnie boskie 7.20 Ukryta prawda 8.20 Kartoteka 10.30 Detektywi 12.30 Zakup w ciemno 14.30 Kartoteka 16.45 Express 17.00 Sport 17.05 Idź na całość 18.05 Damy i wieśniaczki. PL 19.05 Zakup w ciemno Extra 19.45 Express 20.05 Zakup w ciemno 21.05 Zakup w ciemno Extra 21.45 Express 22.00 Idź na całość 23.00 Gogglebox. Przed telewizorem 0.00 Nic do zgłoszenia 1.00 Życie na kredycie

National Geographic

10.00 Lotnisko w Melbourne 24/7 11.00 Lotnisko w Toronto 12.00 Wcielenia zła 14.00 Złapać przemytnika 15.00 Morski patrol: Hiszpania 16.00 Egipt: miejsce pełne tajemnic 17.00 Rzym: początki imperium 18.00 II wojna światowa: ukryta prawda 19.00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy – best of 20.00 Katastrofa w przestworzach 21.00 Uwaga, katastrofa! 22.00 Porzucone konstrukcje 23.00 Tajemnice rzymskich podziemi 0.00 Katastrofa w przestworzach

TVP Historia

DV3

8.05 Polskie drogi (2) 9.35 My trzymamy z Bogiem (2) 10.40 Było, nie minęło... 11.15 Wszystkie kolory świata 12.15 Nieznana wojna na Północy 13.15 Królowie (4) 13.50 Polskie drogi (3) 15.30 Sensacje XX w. 17.30 Czas honoru (43) 18.25 Encyklopedia II wojny światowej 19.00 Faka czy fishbort? 19.40 Królowie (43) 20.15 Zatoka szpiegów (13) 21.10 Islandia: na granicy zimnej wojny 22.10 Pakistan, nasz najlepszy wróg 23.15 Sensacje XX w. 1.15 Encyklopedia II wojny św.

TLC

9.00 Rodzice na szóstkę 10.00 Wiza na miłość: pościelowe rozmowy 11.00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie 12.00 Wiza na miłość: znowu do wzięcia 13.00 Dr Pryszylla 15.00 Wiza na miłość: dalsze losy, pościelowe rozmowy 16.00 Historie wielkiej wagi – dalsze losy 18.00 Kilogramy zbędnej skóry 19.00 Wiza na miłość – oczami bohaterów 20.00 Skórce na ratunek 21.00 Twarz od nowa 22.00 Transplantacja: drugie życie 23.00 Klinika koszarnej stopy

TVN Fabuła

6.35 Lekarze (8) 7.35 Kryminalni (8) 8.45 Detektywi 9.50 Przepis na życie (3) 10.50 Szpital św. Anny (42) 11.50 Druga szansa (1, 2) 13.55 Układ warszawski (3) 14.55 Detektywi 15.55 Superbohaterowie 16.30 Motywy filmowe 16.45 ★★★★★ Glupi i głupszy – kom. USA 1994 19.00 Szpital św. Anny (22) 20.00 ★★★★★ Dom nad jeziorem – melodramat 0.20 ★★★★★ Starcie Tytanów 0.20 ★★★★★ Droga powrotna – film sportowy USA/Kan. 2020

Fokus TV

DV3

6.05 48 h. Zaginieni (12) 7.10 Byli sobie podróżnicy 8.50 Wehikuł czasu 9.00 Starożytni kosmici 10.00 Gwiazdy lombardu 12.00 Niezwykłe osiągnięcia starożytności 13.00 Poszukiwacze historii 14.00 Ostatni bastion Hitlera: Zdobycie fortu / Walki nad Renem 16.00 Dorwać tuńczyka 18.00 Rolnicy. Podlasie 20.00 Galileo 21.00 Maszyny bojowe: Pojazdy, które wyzwoliły Europę 22.00 Polewanie na Hitlera 0.00 Starożytni kosmici 1.00 Rolnicy. Podlasie

Nat Geo Wild

11.00 Przedziwna planeta Ziemia 12.00 Królestwo drapieżników: Rebella 13.00 Humorzyste zwierzęki 14.00 Wilki z Yellowstone 15.00 Najdziwniejsze cuda ewolucji 16.00 Olsniewająca Ameryka 17.00 Niezwykłe wędrowki zwierząt 18.00 Katavi – utracony raj Afryki 19.00 Walki zwierząt 20.00 Niszczycielskie żywioły 21.00 Niezwykły dr Pol: Kochane łobuzy / Trudne przypadki / Owczy pęd / Nowy członek rodziny / Wizyta wujka z Holandii 2.00 Dzikie Wietnam

TVP Dokument

DV3

11.40 Gwałtowna pogoda. Jak ją przetrwać? 12.40 Niezwykłe pojazdy ratownictwa i ochrony 13.40 Krainy cudów natury 14.40 Karpaty – królestwo niedźwiedzia 15.45 Przyszłość z góry (3) 16.45 Podróżnicy – odkrywcy 17.45 Marian Dziędziel – aktor odnaleziony 18.55 Gwałtowna pogoda. Jak ją przetrwać? 20.05 Prawdziwa historia piratów 21.10 Mosty, drogi i tory – Stany Zjednoczone w ruinie 22.15 Barbara Włodarczyk zaprasza 22.25 Wanda. Ostatnia z oddziału

TVS

6.00 Telesprzedaj 10.00 Dzisiaj w regionie 10.15 Muzyczne dzień dobry 12.05 Dzisiaj w regionie 12.25 Muzyczne dzień dobry 13.30 Emercy na tropie 14.40 Doktor Kleist – lekarz rodzinny 15.45 Doktor z alpejskiej wioski 16.50 Wydział kryminalny Kitzbühel 17.50 Doktor z alpejskiej wioski 18.50 Doktor z alpejskiej wioski 19.50 Kino TVS 23.35 Doktor z alpejskiej wioski 0.30 Doktor Kleist – lekarz rodzinny 1.35 Wydział kryminalny Kitzbühel

AMC

9.55 ★★ Wymarzony facet – kom. USA 2002 11.50 ★★★★★ Kopalnie króla Salomona (1) – film przygod. Niemcy/USA/RPA 2004 15.25 ★★★★★ Lara Croft: Tomb Raider: Kolebka życia – film przygod. USA/Niemcy/Jap./Hongk. 2003 17.40 ★★★★★ Star Trek: W nieznanie – film sf USA/Chiny/Emir. Arab./Kan. 2016 20.00 ★★★★★ Miasto śmierci – thriller Meksyk/USA 2007 22.10 ★★★★★ Sekslista 101 – kom. USA 2007 0.35 ★★★★★ Droga smoka – film sens. Hongk. 1972

Nowa TV

6.00 Wehikuł czasu 6.20 TV Okazje 6.55 Wehikuł czasu 7.00 Disco Landia – nutki do podbuki 7.30 Świat według Kiepskich (498-501) 9.30 Calkiem nowe lata miodowe (1) 10.00 Miodowe lata 10.30 Węzienie 12.00 Poirot (7, 8) 14.00 Świat według Kiepskich (558, 559) 15.00 Świat według Bundy (223-228) 18.00 Calkiem nowe lata miodowe (15) 18.30 Miodowe lata 21.00 Zdrady (81) 22.00 Ślad (76-77, 109) 1.00 łowca pedofilów 3.00 TV Okazje

Metro

6.50 J.A.G. – Wojskowe Biuro Śledcze (3) 7.45 Sekrety życia (25) 8.40 Szpital (685, 686) 10.40 Szędzia Anna Maria Wesołowska (628, 629) 12.40 Szkoła (676) 13.40 Przepis na życie (13) 14.40 Zapukaj do moich drzwi (127) 15.40 The Floor 17.00 Ciepłarówka przez Indonezję 18.00 Prawo Agaty (6) 19.00 Kartoteka (5, 6) 21.05 Kryminalni (13, 1) 23.15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (1) 0.10 The Traitors. UK 1.35 Szpital (681) 2.25 Dieta czy cud?

Zoom TV

6.00 Bliziej! Magazyn reporterów 6.55 Gadzet show 7.25 Tomasz Pagowski. Remont u ciebie 7.55 To leci w sieci 9.15 Bolek i Lolek 9.55 Reksio 10.45 To leci w sieci 11.40 Pułapki umysłu 12.20 Zoologia ekstremalna 13.25 Niewyjaśnione tajemnice świata 13.55 Sensacje XX w. 16.45 Wojciech Cejrowski – boso przez świat 19.00 Strażnik Teksasu (18, 19) 21.00 Hity polskiego kabaretu 23.00 Adam szuka Ewy VIP. Holandia 0.05 Magia nagości. Polska

WP

6.00 Kabaretowy śmiech grupowy 7.00 Mistrzowie kabaretu 9.00 WP News 9.20 Tłit 10.00 11 września: kontrolerzy nieba 11.00 Mityczne bestie 12.00 Wariaci za kierownicą 13.00 Makłowicz w podróży 14.00 Pokochaj lub sprzedaj – Vancouver 17.00 Komisarz Cassandra: Zbrodnie w Alpach (3) 19.00 Strażnicy z sąsiedztwa 20.00 Policjanci z sąsiedztwa 21.00 Policjanci w akcji 22.00 Mistrzowie kabaretu: Czesu! / Kabaret Smile 0.00 Kabaret na żądanie

TVP1

DVB-T

SERIAL 21:20**Ojciec Mateusz**

7.00 Msza św. na Jasnej Górze **7.30** Dobre historie **8.00** Serwis Info **8.25** Zaraz wracam (120) **9.05** Ranczo (17): Honor parafii **10.05** Komisarz Alex (26): Ostatnia sprawa Lucyny **11.00** Ojciec Mateusz (130): Zakładniczka **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Magazyn rolniczy **12.55** Dziką Argentyną (3): Kraina wód **14.00** Złoty chłopak (280)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (905)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia?
17.55 Klan (4706)
18.20 Zaraz wracam (121)
18.55 Akacja 38 (858)
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia

20.30 Omnibus – szybcy i mądzy – teleturniej
21.20 Ojciec Mateusz (447) Dwóch nastoletków wyrusza na poszukiwanie meteoritu w okolicach Sandomierza. Chłopców zaciekawia obecność niezidentyfikowanych osób w skafandrach ochronnych.

22.20 Sprawa dla reportera
23.20 Księżę William. Życie w fotografiach – film dok. W. Bryt. 2025

0.20 Powrót (1) – dramat Polska 2021
1.25 System – film kryminalny **** USA/W. Bryt./Czechy/Rumunia 2014

3.50 Sprawa dla reportera
4.45 Notacja: Dorota Sumińska. Chciałam być jak mój ojciec

TVP Polonia

7.30 Pytanie na śniadanie **11.35** Stacja innowacja **11.50** Przepis dnia **12.00** Serwis Info **12.10** U Pana Boga w Królowym Moście (11, 12) **13.50** Giganci nauki **14.45** Słowo daje! **15.00** Serwis Info **15.10** Dzień z życia artysty **15.40** Słownik polsko-polski (3300) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Gwiazdorska kuchnia Ani **18.45** Panorama **19.20** Polacy światu **19.30** 19.30 **19.55** Pytanie dnia **20.25** Ranczo (17) **21.20** By coś zostało z tych dni. Irena Jarocka **22.25** Profilakcja (2) **23.15** Panorama **23.45** Polska w Unii Europejskiej – film dok.

TV Trwam

DVB-T

11.35 Przyroda i ludzie **12.20** Wykłady z kongresu **13.00** Poronin – Parafia Św. Marii Magdaleny **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.30** Wszystkim i wszędzie **15.00** Po stronie prawdy **16.10** Z wędką nad wodę w Polsce i świat **16.35** Sól Ziemi **17.15** Muzyczne chwile **17.30** Odpowiedzialni za Kościół **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Każdy maluch to potrafi **19.45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci **20.00** Informacja **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Głos serca (116) **22.45** Zniewolenie **23.00** Telewizyjny Uniwersytet Biblijny **0.10** Informacje **0.30** Odpowiedzialni za Kościół

TVP2

DVB-T

SERIAL 22:15**Syn**

5.30 M jak miłość (1746) **6.20** Operacja zdrowie **6.55** Barwy szczęścia (3369) **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn informacyjny **11.40** Dzień z życia artysty **12.15** Którędy po sztuce **12.30** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Panna młoda (83) – serial obycz. Turcja 2024 **14.05** Va banque **14.35** Na sygnale (891): Druga twarz – serial obyczajowy Polska 2026

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (381)
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Panna młoda (84) – serial obyczaj. Turcja
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3369)
19.55 Domowe patenty – felieton
20.05 Barwy szczęścia (3370) – serial Polska 2026 (s.27)
20.40 Tak to leciało! – teleturniej

21.40 Niepewne sytuacje – program rozrywkowy
22.15 Syn (17, 18) – serial USA Rok 1852. Przyparci do muru Komancze postanawiają ruszyć na wojnę. Rok 1916. W rozgrywce między rodziną McCulloughów a koncertem Standard Oil dochodzi do przelomu.

23.55 Rodzinka.pl (313) – serial kom. Polska 2026

0.30 Fucking Bornholm *** – dramat obyczaj. Polska 2022
Reż. Anna Kazejak, wyk. Agnieszka Grochowska, Maciej Stuhr, Poul Storm

2.20 Akacja 38 – serial obyczaj. Hiszpania

Polsat

DVB-T

FILM 22:55**Miasto aniołów**

5.25 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień **8.30** Malanowski i Partnerzy (246, 247): Przyjaciółki na dobre i na złe / Kobieta w czarnych okularach **9.30** Trudne sprawy (1052, 1053) – serial fab.-dokument. Polska 2021 **11.35** Gliniarze (748-750): Pomysł na życie / Sekrety parafii / Lepsze jutro **14.40** Dlaczego ja? (1558): Lepszy start – serial fab.-dok. Polska

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1155)
17.00 Gliniarze (1195)

Odnalezione plecak z narkotykami prowadzi detektywów do 13-latkę, który zeznaje, że wpłatał go w to kolega przetrzymywany teraz przez gangsterów. Policja rozpoczyna akcję.
18.00 Pierwsza miłość (4207) – serial Polska 2026 (s.27)

18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.30 Farma – reality show

21.30 Nasz nowy dom (368)
22.55 Miasto aniołów – dramat *** obyczaj. USA/Niemcy 1998
Reż. Brad Silberling, wyk. Nicolas Cage, Meg Ryan, Dennis Franz
Po nieudanej operacji kardiolog Maggie Rice traci wiarę w sens pracy. Anioł Seth, który jest świadkiem zajścia, zakochuje się w pragmatycznej kobiecie.

1.25 Sortownia (8)
2.30 Zostań, jeśli kochasz *** – melodramat USA 2014

TVN

DVB-T

FILM 22:40**Ocean's 8**

5.00 Nauka jazdy **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda (1623) **6.50** Kuchenne rewolucje: Turek – Piwnica Smaku **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Doradca smaku **11.25** Kuchenne rewolucje: Trzebinia, Restauracja „Porto di mare” / Wrocław. „Centrum Gastronomiczne Margaret” **13.40** Ukryta prawda (1748, 1584, 1675) – serial fab.-dokument. Polska 2025

16.50 Szpital św. Anny (118) – serial obycz. Polska 2026
17.55 Detektywi (312) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026

19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.15 Na Wspólnej (4204) – serial Polska 2026 (s.27)

20.50 The Floor – teleturniej
21.30 Kuchenne rewolucje: Poznań – Bistro Brejk

22.40 Ocean's 8 – komedia *** sensacyjna USA 2018
Reż. Gary Ross, wyk. Sandra Bullock, Cate Blanchett, Anne Hathaway
Debbie Ocean pięć lat planowała kradzież wartego 150 mln dolarów naszyjnika, który podczas Gali Met będzie miała na sobie aktorka Daphne Kluger. Ale będzie potrzebna pomoc.

0.50 Skok na głęboką wodę
1.55 Szpital św. Anny (79) – serial obycz. Polska 2026

2.45 Uwaga! – magazyn
3.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (11, 12): Obława / Pocałunek śmierci

4.45 Jak to jest zrobione? – serial dok. Kanada 2014

TVN7

DVB-T

FILM 21:00**Grunt to rodzinka**

6.50 Szkoła (614, 615) **8.45** Ukryta prawda (1286, 1198, 1199) **11.55** W-11 Wydział Śledczy (948-950) **14.00** Detektywi (71) **15.00** Szpital św. Anny (109) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (613, 614) **18.00** Sekrety życia (9) **19.00** Ukryta prawda (1400) **20.00** Hotel Paradise (36) **21.00** *** Grunt to rodzinka – komedia Fr. 2004, reż. Alain Berberian, wyk. Christian Clavier, Jean Reno **23.00** *** Larry Crowne. Uśmiech losu – komediodramat USA/Fr. 2011, reż. Tom Hanks, wyk. Tom Hanks, Julia Roberts, Pam Grier **1.15** Hotel Paradise (35) **2.10** Żyjąc z potworem (13) **3.00** SOS. Ekipy w akcji (39)

TV Puls

DVB-T

6.00 Policjanci z Miami (3, 4) **8.00** Kobra – oddział specjalny (10, 11) **10.00** Triumf miłości (129, 130) **12.00** Nie igraj z aniołem (65) **13.00** Wspaniałe stulecie (90) **14.00** Przepis na zbrodnię (28) **15.00** Lombard. Życie pod zastaw (702, 703) **17.00** Dzielnica strachu (463) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (993, 994) **20.00** *** Planeta singli 3 – komedia rom. Polska 2019 **22.05** * Ślub doskonały – komedia Polska 2023 **0.00** * Nasze małe wielkie wesele – komedia Fr. 2023

Puls 2

DVB-T

7.00 Serial anim. dla dzieci **13.00** Gumisie **14.00** Kacze opowieści **15.00** Miraculous: Biedronka i Czarny Kot **16.00** Superthings: Kazoom Power **16.15** Fineasz i Ferb **16.50** Marta mówi! **17.10** Superkoty **17.45** Świnka Peppa **17.50** Bing **18.20** Masza i niedźwiedź **18.35** Myszka Miki: Frajdomek **19.00** Don Matteo: Boski detektyw (18) **20.00** Przepis na zbrodnię (31) **21.00** Dzielnica strachu (467, 468) **23.00** *** Zawód gangster 4 – thriller W. Bryt. 2019 **1.00** Dzielnica strachu (465)

SuperPolsat

DVB-T

6.05 Wydarzenia 21:50 **6.45** SuperLudzie Extra (57) **6.55** Na ratunek 112 (613, 614) **7.55** Doktor Martin (37, 38) **10.00** Wydarzenia **10.30** SuperMocni (9, 10) **11.30** Świat według Kiepskich (375-378) **13.30** Bitwa o palety (3) **14.30** Hell's Kitchen – piekielna kuchnia (32) **15.55** Top chef (3) **17.30** Świat według Kiepskich (464-466, 550-551) **20.00** Złomiarze (16) **21.00** *** Patriota – dramat USA/Niemcy 2000, reż. Roland Emmerich, wyk. Mel Gibson, Heath Ledger **0.20** *** Searching – thriller USA/Rosja 2018, reż. Aneesh Chaganty, wyk. John Cho, Debra Messing **2.35** Świat według Kiepskich (106, 344-345) **4.05** Nasz nowy dom (235, 236)

TV 6

DVB-T

6.00 Więzienie (175, 176) **6.55** Policjanci i policjanci (610, 611) **8.55** Kobra – oddział specjalny (153, 154) **10.55** 48h. Zaginięni (201-203) **13.55** Policjantki i policjanci (1149) **14.55** Kobra – oddział specjalny (155, 156) **17.00** Magnum: Detektyw z Hawajów (94): Zajęcia pozalekcyjne – serial sens. USA 2023 **18.00** Strażnik Teksasu (13, 14): Punkt zapalny / Za murami – serial sens. USA 1996 **20.00** Agenci NCIS: Los Angeles (6-8): Zachód słońca / Ostatni żołnierz / Kraina wilków – serial kryminalny USA 2022 **22.55** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (651, 652) – serial krym. Polska 2023 **0.55** Kości (49, 50): Stażysta w piecu / Chłopak w kapsule czasu

TV 4

DVB-T

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** Strażnik Teksasu (11, 12) **7.55** Bogaty dom – biedny dom (102) **8.55** Policjantki i policjanci (412, 413) **10.55** Na ratunek 112 (1156, 455) **11.55** Dlaczego ja? (1560) **12.55** Trudne sprawy (1064, 1065) **15.55** Łowcy skarbów. Kto da więcej (36, 37) **18.00** Policjantki i policjanci (1413, 1414) **20.00** Uroczysko (244) **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (1023) **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (140) **22.40** *** Purpurowe rzeki (1) **23.00** Aniołowie apokalipsy – thriller Francja/Włochy/W. Bryt. 2004, reż. Olivier Dahan, wyk. Jean Reno **0.45** Interwencja (5885) **1.10** Love Island. Wyspa miłości (32) **2.15** Hardcorowy Lombard (148)

Ale Kino+

7.00 Pogrzeb panieństwa **7.50** *** Ciotka Hitlera – dramat **10.15** Grantchester (3, 4) **12.20** Vera (1) **14.10** *** Szare sniegi Syberii – dramat USA/Litwa 2018 **16.10** **** Strefa interesów – dramat W. Bryt./Polska/USA 2023 **18.20** Vera (2) **20.10** **** Perfect Days – kom. Niemcy/Jap. 2023 **22.35** *** Na fali ryzyka – thriller USA 2023 **0.40** *** Morderstwo na basenie – thriller USA 2024 **2.20** Kryptonim Polska (2)

Kino Polska

7.10 Och! Kabaret **8.05** Zwierzęta Wajraka **8.40** Polska Kronika Filmowa 01/55 **9.00** *** Paragon, gola – kom. Polska 1969 **11.05** Ranking Naj Polskiego Kina **11.55** Diabeł **12.30** **** Potop (2) – film hist. Polska 1974 **15.35** **** Krzyż Walecznych – dramat Polska 1958 **17.15** Czterej pancerni i pies (3, 4) **20.00** *** Lokatorka – dramat Polska 2021 **22.20** *** Skrzydlate świnię – film obyczaj. Polska 2010 **0.40** **** IO – film przyg. Polska/Wł. 2022

Polsat Film

7.30 Doktor Martin (67) **8.30** Przyjaciółki (229, 230) **10.25** Świat według Kiepskich (172-173, 199-200, 93-94, 215) **14.45** *** Park Jurański III – film sf USA 2001 **16.40** ** Jeszcze większe dzieci – kom. USA 2013 **18.45** **** Zanim się pojawiłeś – dramat W. Bryt./USA 2016 **21.00** *** Wyjźdź za mnie – kom. rom. USA/Chiny/Jap. 2022, rez. Kat Coiro, wyk. Jennifer Lopez **23.25** **** Znachor – melodramat Polska 2023, rez. Michał Gaźdzka, wyk. Leszek Lichota

Stopklatka

6.50 Wielkie wynalazki **7.55** Wojciech Cejrowski – boso przez świat **9.00** Robert Makłowicz **10.50** Wojny magazynowe: Kanada **11.55** Wojny kontenerowe **13.00** Katastrofy w przestworzach **16.00** MacGyver (2, 3) **18.00** Wojny magazynowe: Kanada **19.05** Wojny kontenerowe **20.00** **** Seksmisja – kom. Polska 1984 **22.35** **** Złap mnie, jeśli potrafisz – film biograf. USA/Kan. 2002 **1.35** **** Ostatnia rodzina – film biograficzny Polska 2016

Canal+ Premium

12.25 *** Kiler-ów 2-óch – kom. krym. Polska 1999 **14.20** The Office PL (9, 10) **15.20** Iran: Pokolenie Z – między wolnością a represją **16.15** Hollywood Buzz **16.40** *** Mamma Mia! Here We Go Again – musical W. Bryt./USA 2018 **18.35** *** Morderstwo w ambasadzie – film sens. W. Bryt. 2025 **20.00** Król i zdobywca (4) **20.50** Making of C+ **21.00** ** Balkkańska vendetta 2 – film sens. USA/Wł. 2024 **22.25** ** Skarbek – film sens. Polska/W. Bryt./USA 2024

HBO

11.10 **** Eddie zwany Orłem – film biograf. W. Bryt./Niemcy/USA 2016 **12.55** ** Tripped Up – kom. USA 2023 **14.30** *** Twój potwór – kom. W. Bryt./USA 2024 **16.10** *** Łato w grudniu – dramat Hiszp. 2024 **17.45** **** Wciąż tu jestem – dramat Brazylia/Fr. 2024 **20.00** *** Boska Sarah Bernhardt – film biograf. Fr./Belg. 2024 **(s.27)** **21.35** Między mroczkami a geniuszem **22.40** *** Rodzaje zyczliwości – komedia Irlandia/W. Bryt./USA/Grecja 2024

Polsat 2

6.30 Nasz nowy dom **7.30** Na ratunek 112 **8.30** Sekrety rodziny **11.30** Przyjaciółki (302) **12.30** Dlaczego ja? **14.30** Świat według Kiepskich (276-278, 280-281) **17.00** 48 h. Zaginięci (257, 258) **19.00** Gliniarze **20.00** Ślad (22) – serial krym. Polska 2018 **21.00** Gliniarze (1051) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 **22.00** Komisarz mama (33) **23.00** Świat według Kiepskich (280, 281) **0.00** Ślad (106) **1.00** Zdrady I **2.05** Wydarzenia **2.45** Ewa gotuje

TVP Seriele

6.25 Na sygnale (435, 436) **7.35** Ojciec Mateusz (431) **8.35** Komisarz Alex (283) **9.25** Rodzinka pl (54) **9.55** Klan (1404) **10.30** Ranczo (53) **11.20** Ojciec Mateusz (446) **12.15** Pan Mama (37) **12.55** Zaraz wracam (117) **13.30** Ojciec Mateusz (336, 337) **15.25** Komisarz Alex (284) **16.20** Na sygnale (437, 438) **17.25** Ranczo (54, 55) **19.25** Ojciec Mateusz (338) **20.25** Komisarz Alex (314) **21.25** Ranczo (56, 57) **23.20** Ojciec Mateusz (339) **0.15** Wojna zastępcza (9)

AXN

6.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (13, 14) **7.30** Dr House (15, 16) **9.25** Castle (5, 6) **11.20** Detektyw Monk (4, 5) **13.20** Dr House (17, 18): Na całość / Sen sprawiedliwej **15.15** Agenci NCIS (17, 18): Po godzinach / Zakres operacji **17.10** Castle (7, 8): Jaki ojciec, taka córka / Żądza pieniądza **19.10** FBI (4, 5): Upadły glina / Dwukrotnie ślepi **21.05** Agenci NCIS (11) **22.05** Agenci NCIS: Hawaje (2) **23.00** Castle (7, 8) **0.45** FBI (4, 5) **2.40** Agenci NCIS (11)

13 Ulica

6.05 Astrid i Raphaëlle (3, 4) **8.20** Kapitan Marleau (1) **10.20** Agenci NCIS: Los Angeles (5, 6) **12.10** Motyw (5, 6) **14.00** Astrid i Raphaëlle (5, 6) **16.20** Kapitan Marleau (2): Nigdy więcej nie umrzęz **18.20** Agenci NCIS: Los Angeles (7, 8) – serial krym. USA **20.10** Motyw (7, 8): Człowiek z przeszłości / Mroczne dziedzictwo – serial krym. Kan. 2013 **22.00** Blue Ridge (7, 8) – serial krym. USA **0.00** Chicago P.D. (17) **1.00** Kapitan Marleau (2) **3.00** Astrid i Raphaëlle (3, 4)

FX

7.20 Kości (9, 10) **9.10** CSI: Kryminalne zagadki Miami (15, 16) **11.00** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (20) **11.55** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (11, 12) **13.45** Agenci NCIS (10, 11) **15.35** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (21) **16.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (17, 18) **18.20** FBI (14, 15) **20.10** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (13, 14) **22.00** *** Kolekcjoner kości – thriller USA/Kanada 1999 **(s.27)** **0.25** Tropiciele (11) **1.25** FBI (15)

BBC First

6.00 Zagadki doktora Blake'a (4) **6.55** My Life is Murder (9, 10) **8.35** Lewis (2) **9.35** Ojciec Brown (4) **10.35** Śmierć pod palmami (6) **11.45** Zagadki doktora Blake'a (4) **12.55** Koroner (7, 8) **14.50** Ojciec Brown (8) **15.50** Lewis (2) **16.50** My Life is Murder (10) **17.50** Morderstwa w Midsomer (1, 2) **19.50** Śmierć pod palmami (7) **21.50** Miłczący świadek (7, 8) **23.10** Ojciec Brown (2) **0.15** Koroner (7) **1.15** Śmierć pod palmami (7) **2.20** Morderstwa w Midsomer (1, 2)

Eurosport 1

8.30 Discovery Golf **9.00** Snooker: MŚ w Sheffield **10.00** Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji **11.00** Triathlon: T100 Triathlon World Tour w Singapurze **11.30** Snooker: MŚ w Sheffield **13.45** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **17.00** Wyścigi Endurance: MŚ Endurance FIM – 24 Heures Motos **18.30** Snooker: MŚ w Sheffield **19.30** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **23.00** Snooker: MŚ w Sheffield **0.00** Kolarstwo: Wyścig dookoła Romandii **1.30** Snooker: MŚ w Sheffield

Eurosport 2

11.00 Maraton Londyński **12.00** Kolarstwo: Wyścig d. Turcji **13.00** Cycling Show **13.30** (L) Kolarstwo: Wyścig dook. Turcji **15.30** (L) Kolarstwo: Wyścig dook. Romandii **17.30** Kolarstwo górskie: Race Bikes **18.00** Podsumowanie wyścigu T100 Triathlon World Tour: Singapur **18.30** Kolarstwo: Wyścig d. Turcji **19.30** Kolarstwo: Wyścig d. Romandii **20.30** Discovery Golf **21.00** (L) Golf: PGA Tour – Miami Championship **1.00** Maraton Bostoński **2.30** Snooker

Polsat Sport 1

7.00 Siatkówka: PlusLiga **9.00** Polsat Futbol Cast **10.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja **13.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open: Ćwierćfinał – transmisja meczu **15.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja meczu **17.30** (L) Siatkówka (ew.): UNI Opole – BKS BOSTIK ZGÓ Bielsko-Biała **20.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open: Ćwierćfinał **23.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja **1.00** Boks: Gala boksu zawodowego

TVP Sport

8.15 Magazyn skrótów LM UEFA **9.35** Podsumowanie Pucharu Portugalii **10.10** Reportaż **10.50** Podsumowanie STS Pucharu Polski **14.10** Hokej na lodzie (tow.): Polska – Francja **16.00** Boks: Imperium Boxing Walbrzych – CKB Potężni **18.35** Piłka nożna: LM UEFA: Atlético Madryt – Arsenal FC **20.45** Ring TVP Sport **21.45** Magazyn skrótów LM UEFA **23.00** Sportowy wieczór **23.35** Podsumowanie Pucharu Anglii: Półfinały **1.00** Boks: Xander Zayas – Abass Barau

Canal+ Sport

9.00 Piłka nożna: Valencia CF – Girona FC **11.15** Piłka nożna: Cracovia – Pogoń Szczecin **13.30** Jej Wysokość Premier League **15.10** Premier League Netbusters **15.45** Piłka nożna: Getafé CF – FC Barcelona **18.00** Premier League Stories **18.30** Ekstraklasa po godzinach **19.30** Premier League Netbusters **20.00** Premier League: The Big Interview **20.30** Speedway+ **21.15** Sporty ekstremalne: MŚ Stihl Timbersports **23.30** Premier League: The Big Interview **0.10** Liga+ Extra

Canal+ Sport 5

8.15 Żużel: FOGO Unia Leszno – Gezet Stal Gorzów **11.00** Magazyn PGE Ekstraliga **12.45** Piłka nożna: Widzew Łódź – Motor Lublin **15.00** Sporty ekstremalne: MŚ Stihl Timbersports **17.15** Żużel: Metalaks 2. Ekstraliga: Hunters PSZ Poznań – ZKS Stal Zielonów **20.00** (L) Rzutki: BetMGM Premier League Darts w Aberdeen **23.45** Speedway+ **0.20** Piłka nożna: Lechia Gdańsk – Raków Częstochowa **2.35** Premier League: The Big Interview

Eleven Sports 1

8.00 Piłka nożna: Bundesliga **10.00** Piłka nożna: LaLiga EA Sports **12.00** Piłka nożna: Serie A Enliva – transmisja meczu **14.00** Piłka nożna: Bundesliga – transmisja meczu **16.00** Piłka nożna: Serie A Enliva – transmisja **18.00** Piłka nożna: LaLiga EA Sports – transmisja **20.00** Magazyn sportowy **20.40** Formuła 1: Wyścig **22.40** Magazyn sportowy **0.00** Piłka nożna: Bundesliga – transmisja **2.00** Piłka nożna: Serie A Enliva – transmisja **4.00** Magazyn sportowy

Polsat Sport 3

6.00 Piłka ręczna: ORLEN Superliga – transmisja **8.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn piłkarski **11.00** Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja **13.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **16.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **18.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **20.00** Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **22.30** Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **1.00** MMA: Babylon MMA – transmisja

TVN 24

8.00 Serwis informacyjny, pogoda **9.55** Biznes **10.00** Serwis informacyjny, pogoda **10.55** Biznes **11.00** Serwis informacyjny, pogoda **11.55** Biznes **12.00** Serwis informacyjny, pogoda **13.55** Biznes **14.00** Serwis informacyjny, pogoda **14.55** Biznes **15.00** 15 na żywo **16.00** Fakty po południu **18.00** Tak jest **19.15** Serwis informacyjny **19.30** Fakty po fakcie **20.00** Kropka nad i **20.30** Czarno na białym **21.00** Polska i świat **22.00** Szkło kontaktowe **23.00** Dzień po dniu **0.25** Biznes

Polsat News

8.00 Nowy dzień **10.00** W rytmie dnia **12.50** Wydarzenia **13.30** W rytmie dnia **13.55** Pogoda **14.00** W rytmie dnia **14.55** Pogoda **15.00** W rytmie dnia **15.40** Pogoda **15.50** Wydarzenia **16.10** Więcej „Wydarzeń” **16.30** Punkt widzenia Jankowskiego **18.00** Punkt widzenia Szubartowicza **19.15** Gość „Wydarzeń” **19.50** Debata Gozdry **21.50** Wydarzenia wieczorne **22.30** Dzień na świecie **23.30** Obraz dnia **0.00** Punkt widzenia Jankowskiego

TVP Info

11.55 Za pięć dwunasta **13.00** Serwis info dzień **14.30** **14.30** **15.00** Serwis info dzień **15.45** Panorama **16.00** Dzień w godzinie **17.00** Teleexpress **17.15** Teleexpress Extra **17.35** Panorama **17.42** Wykrywacz kłamstw **18.00** Panorama **18.30** Kontrapunkt **18.55** Serwis info wieczór **19.00** Kontrapunkt – Ring wolny **19.30** **19.30** **19.58** Pytanie dnia **20.18** Niebezpieczne związki **20.57** Serwis info wieczór **21.00** Kwiatki polskie **21.45** Panorama

TVP 3

11.00 Działka na balkonie **11.30** Szkoła Mistrzów **11.45** Turystyczna jazda **12.00** Telekurier **12.30** Okrasa łamie przepisy **13.00** Agrobiznes **13.20** Agropodgoda **13.30** Bez trybu Justyna Dobrosz-Oracz **14.20** Poznaj region **14.30** Program informacyjny **15.00** Koronka do Miłostojaczki Bożego **15.20** Serwis Info **19.30** Całkiem niezła historia **19.45** Kryminalna siódemka **20.00** Dziennik regionów **20.13** Gość regionów **20.30** Telekurier **22.00** Dziennik regionów **22.30** Złoty chłopak (141)

TVP Rozrywka

8.20 Familiada **8.50** Va banque **9.25** Kolo fortuny **10.05** Makłowicz w podróży **10.45** Postaw na milion **12.35** Familiada **13.15** Noce i dnie (1) **14.15** Pan Mama **15.20** Program rozrywkowy **15.30** Tak to leciało! **16.30** Do śmiechu! **17.25** Va banque **18.00** Kolo fortuny **18.40** Okrasa łamie przepisy **19.45** Makłowicz w podróży **20.20** Postaw na milion **22.15** Historia literatury według Kabaretu Moralnego Niepokoju **0.20** Kabaret. Super Show Dwójki

Planete+

8.10 Niezwykłe podróże koleją **9.20** Polska z góry **10.20** Afrika z góry **11.20** Dokąd dzisiaj? **12.35** Czego nam nie mówią o odchudzaniu **14.35** Czy warto pościć? **15.50** Niezwykłe podróże koleją **16.55** Dokąd dzisiaj? **18.15** Świat z góry **19.00** Nelly i Nadine. Zakazana miłość **20.50** Niezwykłe podróże koleją **22.00** Ludwik XIV, król tajnych agentów **0.20** Niezwykłe podróże koleją **1.25** Polska z góry. Zamki, dworki, pałace **2.00** Zwierzęta Wajraka

BBC Earth

8.20 Planeta Ziemia II **9.25** W okowach mrozu **11.20** Skarby przeszłości i ich tajemnice **12.20** Planeta Ziemia II **13.25** Układ Słoneczny **14.30** W okowach mrozu **15.25** Życie na pustkowiach **16.25** Pewnego razu w kosmosie **17.40** Skarby przeszłości i ich tajemnice **18.35** Planeta Ziemia II **19.45** Planeta zmian **20.55** Życie na pustkowiach **21.55** W okowach mrozu **22.55** Bezałocność: australijska rewolucja Michaela Mosleya **0.00** Chirurgi: kwestia życia i śmierci

Discovery Channel

7.00 Na krańcu Alaski **8.00** Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge **9.00** Gorączka złota: rzeka skarbow **10.00** Klan z Alaski **11.00** Złoto drwali **12.00** Fani czterech kółek **13.00** Nagi instyntyk przetrwania **14.30** Strażacy **15.00** Złomowisko PL **16.00** Złoto drwali **17.00** Porty: Hiszpania **18.00** Truckerki **19.00** Złomowisko PL **21.00** Gorączka złota **22.00** Łowcy opali **23.00** Morze złota **0.00** Fani czterech kółek: w trasie **1.00** Zoom na architekturę

TVN Turbo

8.15 Nic do ukrycia **9.15** Fani czterech kółek **10.15** Złomowisko PL **12.15** Naprawy nie do naprawy **13.00** Zawodowy handlarz **14.30** Wojny samochodowe **16.30** Jeździec, obserwawca **18.00** Raport Turbo **18.15** Duda kontra Szarafranki **19.00** Mobilni mechanicy **19.45** Prawko na świecie. Jazda bez zasad **20.30** Zawodowy handlarz **21.15** Z drugiej ręki **22.00** Raport Turbo **22.20** Zawodowy handlarz **23.05** Wojny samochodowe **0.05** Ciężarówką przez Chile

TVN Style

7.45 Złoty remont **8.45** Gwiazdy lumpesków **9.50** I nie opuszczaj Cię aż do ślubu **11.25** Ugotowani **13.30** Kuchenne rewolucje: Krzeszycze – Pizzeria Davioli/Bar Wurst / Restauracja „Polski Nie-Rząd”, Sosnowiec **15.35** Jestem z Polski **17.45** Kuchenne rewolucje: Suwalki – „Fresco” / Barlinek – „Lim-ba” / Chorzów – bistro „AŻ” **20.50** Złoty remont **21.50** Jestem z Polski **23.45** Hotel Paradise **0.45** 40 kontra 20 **1.45** 40 kontra 20 **2.30** Wiem, co jem

Romance TV

10.20 Statek marzeń **12.20** ★★ Pulchna jak ja – kom. rom. Niemcy 2007 **14.15** ★★★ Piękna i millarder – komediodramat USA/Kan. 2022 **16.05** ★★★ Dora Heldt: Ani słowa tacie! – kom. Niemcy 2012 **18.00** Sledztwo prowadzi Wat-zmann (36) **19.00** Górski lekarz (87) **20.00** ★★ Inga Lindström: Emma Svensson i miłość – film obyczaj. Niemcy 2007 **21.55** ★★ Lilly Schönauer: Na zawsze i jeden dzień – dramat Austria/Niemcy 2008 **23.50** Górski lekarz (87)

TVN Fabuła

8.45 Detektywi **9.50** Przepis na życie (4) **10.50** Szpital św. Anny (43) **11.50** Druga szansa (3, 4) **13.55** Układ warszawski (4) **14.55** Detektywi **15.55** Absolwenci **16.35** Seriale Top 5 **16.45** ★★★ Córka prezydenta – kom. rom. USA-NW. Bryt./Czechy/Wł. 2004 (s.27) **19.00** Szpital św. Anny (23) **20.00** ★★★ xXx: Reaktywacja – film sens. USA 2017 **22.25** ★★★ Gniew Tytanów – film przyg. USA/Hiszp. 2012 **0.30** ★★★ Strażnicy – film akcji USA 2009 **3.25** Szkoła (703)

AMC

7.20 ★★★ Kobieta muszkietier (1) – film przyg. Niemcy/USA/Chorwacja 2004 **10.50** ★★ I uderzył grom – film sens. USA/Czechy/W. Bryt./Niemcy 2005 **12.45** Nowy świat (1-4) **15.50** ★★ Equilibrium – film sf USA 2002 **17.50** ★★ Włoska robota – film sens. USA/Fr./Wł./W. Bryt./Niemcy 2003 **20.00** ★★ Transformers 3 – film sf USA 2011 **23.00** ★★ Resident Evil: Wtajacanie w Raccoon City – horror USA/Kan./Niemcy 2011 **0.55** ★★ Pod ciśnieniem – thriller USA/Kan. 1997

TTV

DVB

6.00 Express **6.20** DeFacto **6.50** Diabelnie boskie **7.20** Ukryta prawda **8.20** Kartoteka **10.30** Detektywi **12.30** Zakup w ciemno **14.30** Kartoteka **16.45** Express **17.00** Sport **17.05** Idź na całość **18.05** Damy i wieśniaczki. PL **19.05** Zakup w ciemno Extra **19.45** Express **20.05** Zakup w ciemno **21.05** Zakup w ciemno Extra **21.45** Express **22.00** Życie na kredycie **23.05** Kanapowczyźnie **0.05** Zony Podlasia **1.05** Wakacje dla bogaczy **2.15** Dobra robota

Fokus TV

DVB

6.00 Wehikuł czasu **6.05** 48 h. Zaginieni (13) **7.10** Byli sobie podróżnicy **8.50** Wehikuł czasu **9.00** Starożytni kosmici **10.00** Gwiazdy lombardu **12.00** Niezwykłe osiągnięcia starożytności **13.00** Poszukiwacze historii **14.00** Ostatni bastion Hitlera: Piekiło w lesie / Odwaga Murphy'ego **16.00** Dorwać tuńczyka **18.00** Rolnicy. Podlasie **20.00** Galileo **21.00** Poszukiwacze historii **23.00** Bitwa o Okinawę – film dok. Fr. 2021 **0.00** Starożytni kosmici **1.00** Rolnicy. Podlasie

Nowa TV

DVB

6.00 Wehikuł czasu **6.20** TV Okazje **6.55** Wehikuł czasu **7.00** Disco Landia – nutki do pobudki **7.30** Świat według Kiepskich (502-505) **9.30** Całkiem nowe lata miodowe (2) **10.00** Miodowe lata **10.30** Wziętynie (32-34) **12.00** Poirot (8) **14.00** Świat według Kiepskich (560, 561) **15.00** Świat według Bundy'ch (226-231) **18.00** Całkiem nowe lata miodowe (16) **18.30** Miodowe lata **21.00** Zdrady (82) **22.00** Ślad (77-78, 110) **1.00** Łowca pedofilów **3.00** TV Okazje

National Geographic

10.00 Lotnisko w Melbourne 24/7 **11.00** Podniebne cargo **12.00** Otcłani: powstanie i upadek nazizmu **14.00** Złapać przemytnika **15.00** Morski patrol: Hiszpania **16.00** Egipt: miejsce pełne tajemnic **17.00** Rzym: początki imperium **18.00** Il wojna światowa: ukryta prawda **19.00** Wielkie konstrukcje III Rzeszy **20.00** Katastrofa w przestworzach **21.00** Euroinżynieria **22.00** Megametro **23.00** Uwaga, katastrofa! **0.00** Katastrofa w przestworzach

Nat Geo Wild

10.00 Weterynarz do zadań specjalnych **11.00** Przedziwna planeta Ziemia **12.00** Królestwo drapieżników: Rebelia **13.00** Rzeki Afryki: życie lub śmierć **14.00** Wilki z Yellowstone **15.00** Zabójcze szerszenie Azji **16.00** Olsniwiająca Ameryka **17.00** Niezwykłe wędrowniki zwierząt **19.00** Walki zwierząt **20.00** Niszczycielskie żywioły **21.00** Niezwykły dr Pol: Nocna zmiana / Nasze zwierzaki / Z chirurgiczną precyzją / Szczęście nowicjuski / Krowie sprawy

Metro

6.50 J.A.G. – Wojskowe Biuro Śledcze (5) **7.45** Sekrety życia (26) **8.40** Szpital (687, 688) **10.40** Sędzia Anna Maria Wesołowska (630, 631) **12.41** Anatomia piękna **13.40** Przepis na życie (1) **14.40** Zapukano do moich drzwi (128) **15.40** The Floor **17.00** Ciężarówka przez Afrykę **18.00** Prawo Agaty (7) **19.00** Kartoteka (7, 8) **21.05** Kryminalni (2, 3) **23.15** Kuba Wojewódzki **0.30** Zbrodnie z pierwszych stron gazet **1.30** Szpital (683) **2.25** Dieta czy cud?

TVP Historia

DVB

8.15 Polskie drogi (3) **9.50** „Polskie drogi” – jak powstawał serial **10.10** Odnaleźć zaginięte **10.45** Pakistan, nasz najlepszy wróg **11.40** Islandia: na granicy zimnej wojny **12.40** Amerygo Vespucci, zapomniany odkrywca **13.40** Królowie (5) **14.15** Polskie drogi (4) **15.40** Sensacje XX w. **17.35** Czas honoru (44) **18.30** Encyklopedia II wojny światowej **19.10** Flesz historii **19.35** Królowie (44) **20.10** Zatką śpiewog (14) **21.00** Lucy Worsley i zagadki historii **22.05** Białe Autobusy **23.05** Sensacje XX w.

TVP Dokument

DVB

11.00 Szlakiem Kolberga **11.30** Gwałtowna pogoda. Jak ją przetrwać? **12.35** Prawdziwa historia piratów **13.40** Zwierzęta miejskie **14.40** Król sawanny **15.50** Przyśrość z góry (4) **16.50** Podróżnicy – odkrywcy **17.50** Król Karol III **19.00** Gwałtowna pogoda. Jak ją przetrwać? **20.10** Sadeck – gwiazda choreografii, choreograf gwiazd **21.20** Salaryman – japoński pracownik **22.25** Barbara Włodarczyk zaprasza **22.35** Rakka, cień ISIS **23.40** Królowie mafii **0.35** Notacje

Zoom TV

6.00 Bliżej! Magazyn reporterów **6.25** Gadżet show **7.30** Tomasz Pagowski. Remont u ciebie **8.00** To leci w sieci **9.15** Bolek i Lolek **9.55** Reksio **10.45** To leci w sieci **11.40** Pułapki umysłu **12.20** Zoologia ekstremalna **13.25** Niewyjaśnione tajemnice świata **14.25** Sensacje XX w. **16.45** Wojciech Cejrowski – bosko przez świat **19.00** Strażnik Teksasu (19, 20) **21.00** Hity polskiego kabaretu **23.00** Magia nagości. Norwegia **23.50** Magia nagości

TLC

10.00 Wiza na miłość: pościelowe rozmowy **11.00** Wiza na miłość: Wielka Brytania **12.00** Miłość bez tłumaczenia **13.00** Wspólne życie XXL **15.00** Wiza na miłość: dalsze losy, pościelowe rozmowy **16.00** Historie wielkiej wagi – dalsze losy **18.00** Kilogramy zbędnej skóry **19.00** Wiza na miłość – oczami bohaterów **20.00** Rodzina 10+ **21.00** Wiza na miłość: znowu do wzięcia **22.00** Wiza na miłość: single na polowaniu **23.00** Skórce na ratunek **0.00** Dr Pryszczylla

TVS

10.00 Dzisiaj w regionie **10.15** Muzyczne dzień dobry **12.05** Dzisiaj w regionie **12.25** Muzyczne dzień dobry **13.30** Emeryci na tropie **14.40** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **15.45** Doktor z alpejskiej wioski **16.50** Wydział kryminalny Kitzbühel **17.50** Doktor z alpejskiej wioski **18.50** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **19.50** Kino TVS **23.35** Doktor z alpejskiej wioski **0.30** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **1.35** Wydział kryminalny Kitzbühel **2.35** Emeryci na tropie

WP

DVB

8.00 1, 2, 3... Kabaret! **9.00** WP News **9.20** Tit **10.00** Hiszpańska grypa: niewidzialny zabójca **11.00** Mityczne bestie **12.00** Wariaci za kierownicą **13.00** Makłowicz w podróży **14.00** Pokochaj lub sprzedaj – Vancouver (7) **17.00** Komisarz Cassandre: Zbrodnie w Alpach (4) **19.00** Policjanci z sąsiedztwa **20.00** Policjanci w akcji – serial dokumentalny Polska **20.26** **21.00** Strażacy z sąsiedztwa **22.00** Kabaretowa noc pod gwiazdami **0.00** Mistrzowie kabaretu

Córka prezydenta

Twórców scenariusza zainspirowała córka Clintona, próbująca normalnego życia

TVN FABUŁA 16:45 ★★★

Anna Foster wiezie w Białym Domu życie w luksusie. Bycie córką prezydenta łączy się jednak z ciągłym towarzystwem agentów służb specjalnych. Anna postanawia zakosztować niezależności. Na własną rękę rusza na podbój Europy. Kiedy poznaje przystojnego Brytyjczyka Bena, nie zdradza mu prawdziwej tożsamości, bojąc się, że wtedy pryśnie czar zwykłej znajomości. Nie przypuszcza tylko, że i on skrywa pewną tajemnicę...

FILM

Komedia romantyczna USA/W. Bryt./Czechy/Włochy 2004, reż. Andy Cadiff, występują: Mandy Moore, Matthew Goode, Mark Harmon

Boska Sarah Bernhardt

Film opowiada o dwóch kluczowych, choć mało znanych epizodach z życia aktorki

HBO 20:00 ★★★

Sarah Bernhardt (w tej roli Sandrine Kiberlain) uchodziła za jedną z najważniejszych artystek swoich czasów. Nazwana była Boską Sarah, królową teatru, świętym potworem. W równej mierze podziw wzbudzała jej talent i niezwykła charyzma, co niecodzienne upodobania.

FILM

Kolekcjoner kości

Angelina Jolie i Denzel Washington w rolach policjantów, szukających seryjnego mordercy

FX 22:00 ★★★

Sparalizowany policjant chce popełnić samobójstwo, ale zmienia decyzję, gdy dowiaduje się o serii okrutnych morderstw. Postanawia zająć się sprawą. Pomaga mu policjantka, która odwiedza miejsca zbrodni i szuka wskazówek, mogących doprowadzić do zabójcy.

FILM

TELEMAGAZYN

Redakcja: Ingrid Hintz-Nowosad, Magdalena Bohdanowicz **Dyrektor artystyczny:** Tomasz Bocheński **Grafik i fotoodbity:** Jacek Mosiński **Foto:** Sylwia Dąbrowa **Wydawca:** Polska Press Sp. z o.o. **Redakcja:** ul. Domaniewska 45, 02-672 Warszawa, tel. 451 172 430, telemagazyn@polskapress.pl **Reklama:** Luiza Zimna, tel. +48 514 800 822, luiza.zimna@polskapress.pl

Menedżer produktu: Izabela Marciniak, tel. 502 499 380, izabela.marciniak@polskapress.pl **Druk:** Eurodruk Poznań; **Serwis tv i foto:** media-press.tv **Reklama:** strony 5, 8, 9, 11, 15, 28 **Zdjęcie na okładce:** Materiały prasowe

Telefony dla widzów: **TVP** 22 547 44 50; **Polsat** 22 514 52 50; **TVN** 22 856 61 61

SERIALE

Pierwsza miłość
POLSAT 18:00

Ignorując ostrzeżenia Janka, Paweł umawia się z Marysią. Oskar ryzykuje utratę pracy, by wspierać Kalinę podczas przesłuchania w prokuraturze. Jego nieobecność w firmie wykorzystuje Ewa, która knuje za jego plecami. Sytuacja Kaliny staje się poważna, gdyż nikt jej nie wierzy, że to Sandra bez jej wiedzy i zgody przyspieszała prace na budowie, a potem zniknęła.

Barwy szczęścia
TVP 2 20:05

Przepraszy Lucyny nie łagodzą napięcia w jej relacjach z Asią. Kością niezgody staje się pomysł zakupu broni jako świątecznego prezentu dla ojca. Kornel proponuje Sokalskiemu prowadzenie podcastu. Jaworski zmagają się z bólem kręgosłupa, a Krystyna zaskakuje rodzinę, zarabiając spore pieniądze na grach online. Romeo, obawiając się Aleksa, namawia Ewę na potajemną randkę.

Na Wspólnej
TVN 20:15

Po tym jak Czarski pobit na cmentarzu Alana, Ola nie wraca do domu. Zostaje z synkiem u rodziców. Niespodziewanie pojawia się Novak. Prosi, by chronili ich synka przed Mariuszem! Wkrótce Czarski pojawia się u Zimińskich. Błaga żonę, żeby wróciła do niego. Obiecuje, że się zmieni. Ola odmawia. Boi się go tak, jak kiedyś bała się Alana! Kalina zdaje egzamin adwokacki. Z kwiatami czeka na nią Łukasz! Kobieta przegania kochanka w ostatniej chwili, bo pojawia się przejęty Tadeusz.

JUŻ TERAZ ZRÓB **ZAPASY OPAŁU NA ZIMĘ!**

TANIEJ O 20ZŁ Z KODEM:
BARTEX2026

www.BARTEX-WEGIEL.pl

ZADZWOŃ! **666 102 222**

ORYGINALNE PRODUKTY

Z DOSTAWĄ PROSTO DO TWOJEGO DOMU!

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

DO WSPÓŁPRACY HURTOWEJ OD 24 TON!

W OFERCIE:

GROSZKI, MIAŁY, ORZECHY, KOSTKI

ZADZWOŃ! **795 437 619**